

Ledenblad van het

CDA

Christen Democratisch

18e jaargang

31 jan. 1998

nummer 1

APPEL

CDA partij van de samenleving

**IN DIT
NUMMER**

- De Hoop Scheffer en Schripsema over campagne
- Boeiend debat verwacht op Partijraad
- Nieuwe raadsleden enthousiast op pad
- Brede steun voor lijst

Droomvakantie in 't bergstadje Bad Bentheim

Dat kan in het gezellige familiehotel Grossfeld in het schilderachtige kuuroord Bad Bentheim, 10 km over de grens bij Oldenzaal (NL). U logeert in gerieflijke kamers met ligbad, toilet, KTV, telefoon en minibar. Zwembad (30°), sauna, solarium, bowling, bar en Konditorei.

Luxe arrangementen: 4-daags (3n.) DM 285,- p.p.

6-daags (5n.) DM 440,- p.p.

Halfpension: elke dag gevarieerd ontbijtbuffet en culinair diner.

Tevens aantrekkelijke weekend- en meerdaagsarrangementen. Vraag de gratis brochure aan!

Hotel Grossfeld
Bad Bentheim - Duitsland

Bel (053) 435 3246 (NL) / 0049 5922 828 (D) of fax 0049 5922 4349 (D)

ONGEWENST ZWANGER... WAT NU?

VOOR HULP AAN MOEDER EN KIND
BEL 06-0730 (DAG EN NACHT
BEREIKBAAR)

VERENIGING TER BESCHERMING VAN HET ONGEBOREN KIND VBOK

DE VBOK HELPT

Professioneel,
met liefde voor
moeder en kind.

Landelijk dienstencentrum
Arnhemseweg 23,
3811 NN Amersfoort

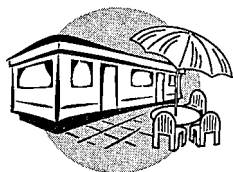
Volkómen zorgeloos wonen...

In het fraaie Deventer waar u in de Serviceflat Beeckestein de unieke kans geboden wordt een luxe woning te kopen of te huren. Korrekt en vriendelijk personeel begeleidt u vanaf het eerste kennismakingsbezoek. U zit dan heuglijk verbaasd zijn over ons excellente aanbod. Te veel om in deze advertentie uitvoerig toe te lichten. Bovendien ligt Beeckestein niet ver van het historische centrum. Met een park voor de deur. Kortom, investeer in woonplezier.

Even zakelijk...

Wanneer u enigszins geïnteresseerd bent bel dan mevrouw Haverkamp en vraag onze documentatiemap aan. Tel: 0570-64 28 26 - Mevr. Haverkamp. Bij géén gehoor: 0570 - 62 84 88 - Receptie Beeckestein.

Serviceflat
**BEECKESTEIN
DEVENTER**
Laan van Borgele 40
7415 DJ Deventer

LUXE STACARAVANS 4-6 pers.

Camping-Recr. park in Schoonoord (Z.O. Dr.)

Alle voorzieningen, veel comfort
April f 275,- / mei f 375,- p.w. all in
Gratis info: 0523-262309
Fam. J. Oosterbeek

Een sfeervolle en rustige vakantie in Frankrijk

Direkt aan de Tarn, één van de mooiste Franse rivieren, vlakbij Lincou (40 km ten ONO van Albi, detailkaart nr. 80 Michelin) is een vakantiehuis te huur. Indeling: gr. woon/eetkamer/keuken, 2 slaapkamers, badkamer, terras voor het huis. Een nog weinig ontdekt deel van Frankrijk met een rijke historie. Vele mogelijkheden voor vogelaars, zwemmers, kanoërs, fietsers, vissers en wandelaars. Huur per week Frfs 1.400,-. Periode mei - oktober.
Tel. 0346-564342. Een beschrijving wordt op aanvraag toegezonden.

Per 1 januari 1997 heeft de Provinciale Afdeling van het CDA Noord-Holland een nieuwe start gemaakt. Mede door de inzet van de steunpuntcoördinator is de organisatie verder ontwikkeld en zijn tal van nieuwe initiatieven gestart. Door haar vertrek ontstaat op korte termijn de vacature voor een enthousiaste

Steunpuntcoördinator (m/v)

(max. 32 uur per week)

Hij/zij wordt belast met de ondersteuning van het Provinciaal Afdelingsbestuur.

Functie-inhoud:

- ondersteuning bestuur, o.m. notuleren, produceren, verwerken, verzenden van (vergader-)stukken;
- beheer gedecentraliseerde ledenadministratie;
- het bestuur vertegenwoordigen bij het landelijk partijbureau;
- begeleiden van werkgroepen en commissies;
- in samenwerking met het bestuur initiëren van nieuwe activiteiten.

Deze gevarieerde werkzaamheden gaan gepaard met een grote mate van zelfstandigheid.

Functie-eisen:

- opleiding op HBO-niveau;
- goede kennis op het gebied van automatisering;
- goed ontwikkelde communicatieve en redactionele vaardigheden;
- energieke, dynamische, enthousiasmerende en praktische werkinstelling;
- flexibele werktijden (bijv. in de avonduren);
- verwantschap met de christen-democratie.

De salariering is afhankelijk van leeftijd en ervaring en vindt plaats conform de CAO voor het CDA-personeel (max. schaal 7). De werkplek is Haarlem.

Nadere inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij de secretaris, mevrouw C. Verdonk-Breek, A. v.d. Hulstlaan 33, 2121 XR Bennebroek, tel./fax: 023-5846850. Uw schriftelijke sollicitatie, vergezeld van een curriculum vitae, kunt u binnen 14 dagen richten aan de secretaris.

COLOFON

De Begeleidingscommissie van Appèl werkt onder verantwoordelijkheid van het CDA-bestuur

Leden Begeleidingscommissie:

Marianne Fennema
Rixt Meines-Westra
Marcel Meijer
Heleen Veringa-Loomans

Aan dit nummer werkten verder mee:

Carina Hoff, Barbara Rutgers,
Theo Brinkel, Eduard Slootweg en
Patrick Tetteroo

Eindredactie/redactie-secretariaat:

Marcel Meijer
Heleen Veringa-Loomans

Lay out:

Martin van Schaik
Andrea Vleeschouwer-van Wissen

Druk:

BDU B.V.

Advertentieacquisitie:

BDU Speciale media producties
Postbus 67, 3770 AB Barneveld
telefoon 0342-494262, fax 0342-494299

Redactie-adres

Dr. Kuiperstraat 5
Postbus 30453
2500 GL Den Haag
telefoon 070-3424888, fax 070-3602106
e-mail: redactie@cda.nl

CDA-huis

Internet-adres: <http://www.cda.nl>
e-mail: bureau@cda.nl
Ledeninformatielijn: van maandag t/m
donderdag tussen 13.00 en 15.00 uur,
telefoon 070-3424869

Het volgende nummer van Appèl
verschijnt op 28 februari a.s.

Foto voorpagina:

De Hoop Scheffer in gesprek met
slachtoffers van de Algemene
Nabestaandenwet.

Zaterdag 7 februari wordt op het CDA-Congres in Breda het officiële startschot gegeven voor de CDA-campagne. In dit nummer is er veel aandacht voor de verkiezingscampagne waarin het CDA zich zal laten zien als een partij van de samenleving, een partij voor en van mensen.

Verder onder andere:

Tweegesprek met lijsttrekker

De Hoop Scheffer en campagneleider

Schripsema 4

Presentatie Campagneteam 6

Column partijvoorzitter 7

Kandidaat-Kamerleden stellen zich voor 8

Drie nieuwe kandidaat-raadsleden aan het woord 10

Campagnetips voor CDA-afdelingen 14

Boeiende discussie verwacht over verkiezingsprogramma 16

Grote verkiezingsmanifestaties in de regio 20

Kandidatenlijst 22

Campagnenieuws 23

Een Appèl op mensen

U heeft het eerste nummer van Christen-Democratisch Appèl in handen. Appèl is de nieuwe naam van het ledenblad van het CDA. Tot de naamsverandering is besloten om de verwarring met het opiniemagazine CD/Actueel te voorkomen. Tegelijkertijd is het omslag vernieuwd: in een tijd dat steeds meer mensen vooral op beelden zijn ingesteld is meer ruimte voor de foto noodzakelijk.

Niet voor niets is de naam Appèl gekozen: het CDA doet immers een appèl op iedereen die mee wil bouwen aan een samenleving die gekenmerkt wordt door solidariteit, rentmeesterschap, gespreide verantwoordelijkheid en gerechtigheid. Het lijken 'oude' termen maar ze zijn nog altijd actueel. Solidariteit, gespreide verantwoordelijkheid en rentmeesterschap; zij staan in toenemende mate onder druk. Zoals Jaap de Hoop Scheffer elders in dit nummer stelt: De samenleving verschaalt onder paars; de kwaliteit is in het geding. In de zorg met de lange wachtlijsten, in het onderwijs met de grote klassen, op het terrein van normen en waarden door extreem geweld. Als partij van de samenleving wil het CDA mensen, jong en oud, man en vrouw, allochtoon en autochtoon oproepen een dam op te werpen tegen die verschraling. Daar gaat het om in deze campagne.

De Begeleidingscommissie

CDA is grootste lokale partij van Nederland

Wat zal het karakter van de campagne zijn?

De Hoop Scheffer: "In een aantal kernwoorden: Wij zullen laten zien dat het CDA een partij van de samenleving is en als politici tussen de mensen in gaan staan. Het CDA is een partij van en voor mensen. Een partij voor stad en platteland. Het zal ook een campagne worden met een sterk regionaal karakter, wat weg van de Haagse agenda's. In vergelijking met 1994 is het aantal radio- en televisieprogramma's zowel landelijk als regionaal heel sterk toegenomen, dus zullen de media een grote rol spelen. Het zal tenslotte ook een campagne van kansen zijn, niet van bedreigingen. Geen tobberigheid en somberheid uitstralen, maar een positieve houding. Daar hoort ook een vleug humor bij."

Schripsema: "De geplande grote manifestaties geven uiting aan het sterke regionale karakter van onze campagne. Naast de landelijke lijsttrekker zullen op die bijeenkomsten regionale Kamerkandidaten - "running mates" en lokale lijsttrekkers optreden. Journalisten zullen de landelijke lijsttrekker en de regionale/lokale kandidaten interviewen. Thema's die in die regio spelen komen in die vraaggesprekken nadrukkelijk aan de orde. Tijdens de manifestaties zal er verder steeds een videofilm vertoond worden met het werkbezoek dat Jaap en de andere kandidaten die dag in die gemeente afleggen. Om het regionale karakter te benadrukken kan dan 's avonds tijdens de manifestaties ingespeeld worden op de ervaringen van zo'n werkbezoek. Mensen willen immers herkenning met onderwerpen die hen in hun naaste omgeving direct raken. Daarom zijn regionale manifestaties en regionale radio en televisie heel erg belangrijk in de campagne."

De Hoop Scheffer: "Steeds zal blijken dat het CDA de grootste lokale partij van

In de verkiezingscampagne die zaterdag 7 februari officieel start zal het CDA zich laten zien als een partij van de samenleving, als een partij van en voor mensen. De campagne heeft een sterk regionaal karakter. In de raads campagne zal het lokale element heel groot zijn; het CDA is immers de grootste lokale partij van Nederland. Een gesprek met lijsttrekker De Hoop Scheffer en campagneleider Schripsema over het karakter van de campagne, de thema's, de strategie ten opzichte van paars en de rol van communicatie.

Nederland is. Wat die regionale running mates betreft; het is logisch dat er tijdens de campagne naast de landelijke lijsttrekker plaats is ingeruimd voor lokale en regionale kandidaten. Het versterkt de regionale herkenbaarheid. En: campagnevoeren doe je samen."

Zeepkistcampagne

Dit is de eerste campagne voor Tweede Kamerverkiezingen die het CDA voert terwijl het in de oppositie zit. Welke gevolgen heeft dat voor die campagne?

De Hoop Scheffer: "De keuze is gemaakt voor een campagne die de kandidaten en de lijsttrekker op straat brengt om met mensen in debat te gaan. Ik heb hier de laatste tijd al veel ervaring mee opgedaan, en het bevalt mij zeer goed. Ik denk bijvoorbeeld aan de Ouderenbeurs in september 1997 toen ik met heel veel ouderen heb gesproken. Het zal dus in sterke mate een zeepkistcampagne zijn. Dat is onderscheidend vergeleken met eerdere campagnes."

Schripsema: "De campagne sluit nauw aan op datgene wat er sinds 1994 in gang is gezet, namelijk het investeren in contact met de eigen achterban. Jaap is in alle provincies geweest; partijvoorzitter Hans Helgers heeft vrijwel alle voorzitters van Gemeentelijke Afdelingen ontmoet. Nu is het zaak de kring van gewonen vertrouwen te verbreden, van eigen achterban naar kiezers."

De Hoop Scheffer: "Vergeet nooit je eigen achterban, je eigen kader. Zonder de vrouw of man die in Kerkrade of Franeker de deuren langs gaat en folders uit-

deelt kan het CDA niet slagen. Dat zijn de echte campagnevoerders; hun vertrouwen mag je nooit beschamen. We moeten het samen doen. Dan volgt, zoals Hans terecht zegt, de volgende stap: het aanspreken van die kiezers die ook vinden dat het gaat om de kwaliteit van de samenleving, die ook vinden dat die samenleving onder paars dreigt te verschromen."

Schripsema: "Bij het bereiken van die kiezers is de sfeer die je uitstraalt heel belangrijk. In verkiezingstijd moet het CDA nog meer dan anders worden gezien als een prettige club. We moeten uitstralen dat het leuk is bij het CDA te horen. Waarom hebben grote clubs als Ajax, Feyenoord en PSV zoveel enthousiaste supporters? Niet alleen omdat ze goed voetbal spelen, maar ook omdat mensen graag geassocieerd willen worden met die club. Mensen moeten het CDA zien als een leuke, vernieuwde club met enthousiaste en positief ingestelde politici waar ze graag bij willen horen. Als dat lukt kunnen we een goed resultaat behalen want heel veel mensen hebben hun keuze nog niet definitief gemaakt."

Overheersing raads campagne door landelijke politiek?

Bestaat niet het gevaar dat de gemeenteraadsverkiezingen overheerst worden door de landelijke politiek en verworden tot een soort opiniepeiling voor de Tweede Kamerverkiezingen?

De Hoop Scheffer: "Je kunt natuurlijk nooit voorkomen dat landelijke thema's een rol spelen bij de raadsverkiezingen. De politieke actualiteit gaat immers door.

Jaap de Hoop Scheffer en Hans Schripsema

(foto Elzabeth Veenendaal)

Maar we laten het primaat waar het hoort: bij de lokale politici. Het lokale element in het verkiezingsdebat zal dus heel groot zijn. De landelijke kandidaten zullen de gemeenteraads-kandidaten ondersteunen tijdens de raads-campagne; de lokale en regionale politici ondersteunen de landelijke kandidaten tijdens de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen."

Schripsema: "Omdat het CDA in alle gemeenteraden is vertegenwoordigd kunnen wij ook het verband tussen landelijk en lokaal CDA-beleid heel goed laten zien. De lokale CDA-afdelingen maken deel uit van een landelijk vertegenwoordigde partij. Het CDA kan steeds de breedte van een politieke afweging tonen. Dat is een voordeel ten opzichte van lokale partijen die niet in de Tweede Kamer vertegenwoordigd zijn."

Thema's

Het CDA gaat met vijf hoofdthema's de campagne in: gezinsbeleid, zorg, onderwijs, veiligheid en solidariteit. Zijn die thema's wel voldoende onderscheidend? Andere partijen hebben vaak dezelfde thema's

De Hoop Scheffer: "Er zijn drie onderscheidende kernelementen bij de invulling van die campagnethema's. Ten eerste ons mensbeeld waarin de relatie tot de

medemens centraal staat. Wij redeneren sterk vanuit de samenleving, terwijl de PvdA toch sterk vanuit staat en overheid, en VVD vanuit individu en markt redeneert. Ten tweede voert het CDA bij alle vijf thema's het waarden- en normendebat. Als wij bijvoorbeeld over extreem geweld praten, stellen wij de vraag: hoe kan zo iets gebeuren? Dan gaat het niet alleen om extra politie hoe nodig dat ook is. In wezen gaat het dan om de waarden- en normenoverdracht in het gezin, op de school. Ook in de zorg geldt het waarden- en normenaspect. Dan gaat het om meer handen aan het bed, om de beschermwaardigheid van beginnend en eindigend leven. Ook bij het solidariteitsthema is het waarden- en normenverhaal uitgangspunt. Bij elk thema vullen we concreet in wat dat dan betekent want roepen dat we voor waarden en normen zijn volstaat natuurlijk niet. Ten derde is het CDA een partij van de toekomst die wil werken aan een kansrijke samenleving voor de huidige en toekomstige generatie.

In onze campagne brengen wij steeds een verbinding aan tussen de hoofdthema's: zij zijn dus niet los verkrijgbaar."

Paars

Gaat het CDA in de campagne in de aanval tegen paars als blok of zal het vooral

proberen de paarse partijen uit elkaar te spelen?

De Hoop Scheffer: "Wij gaan in de eerste plaats uit van het eigen verhaal waarin de kwaliteit van de samenleving centraal staat. Wij zullen verder uitstralen dat Kok, Borst en Bolkestein alledrie verantwoordelijk zijn voor het paarse beleid. Bolkestein is even paars als Kok, en Kok even paars als Borst. Natuurlijk heeft iedere partij haar eigen invalshoek en klankkleur, maar ik zeg tegen Bolkestein: u was er ook bij toen de ecotax werd ingevoerd en de benzine-accijns verhoogd. Ik zeg tegen Kok: u was er ook bij toen de Ziektewet werd afgeschaft, en de WAO geprivatiseerd. En dan nu niet mekkeren over een tweedeling in de zorg, vriend. Neem de minister van files, Annemarie Jorritsma die na bijna vier jaar iets aan de files wil doen. Wie was er de afgelopen jaren de hoogstverantwoordelijke op dat ministerie? Dat soort verhalen zullen wij doorprikken."

Schripsema: "Het vertrouwen in de politiek neemt onder paars steeds verder af. Er is een steeds grotere kloof tussen politiek en burger, die kloof moet het CDA proberen te verkleinen. Daarom is het zo belangrijk dat onze politici de straat op gaan voor het gesprek met de kiezers."

(Vervolg op pagina 6)

Communicatie sleutelwoord

Welke nieuwe instrumenten zal het CDA in deze campagne gaan inzetten?

Schripsema: "Communicatie is een sleutelwoord. Daarom vult het CDA vanaf 10 februari dagelijks op TEXT van RTL 4 pagina 601, pagina's met nieuws van het landelijk CDA en de Provinciale Afdelingen. Daarmee willen wij onze leden, de kiezers en de media goed, structureel en vooral snel informeren. Goede informatie-overdracht is essentieel, zeker in verkiezingstijd.

Wij willen verder meer communiceren via beelden omdat die een sterke emotionele, gevoelslading hebben. Mensen zijn steeds visueel ingesteld. Daarom komen wij ook met affiches waarop onze hoofdthema's door middel van foto's zijn uitgebeeld. Die foto's roepen een sfeer op waarin mensen zich kunnen herkennen. Die foto's zullen heel veel te zien zijn, bijvoorbeeld op onze manifestaties en in onze televisie-uitzendingen zodat mensen ons in één oogopslag herkennen."

Tot welk resultaat zal de campagne leiden?

Schripsema: "Ik heb er alle vertrouwen in dat het ons zal lukken een goed resultaat neer te zetten."

De Hoop Scheffer: "Wij kunnen een goed verkiezingsresultaat behalen als er aan een aantal voorwaarden is voldaan. Inhoud en goede sfeer moeten centraal staan tijdens de campagne. Verder dienen we in alle geledingen van de partij eensgezind, schouder aan schouder, de strijd aan te gaan. Ik ga daarin graag voorop."

Het campagneteam

Het campagneteam is belast met de dagelijkse leiding van de campagne. In de 'harde campagnefase' houdt dit team zich bezig met de besluitvormende uitvoering. In het campagneteam hebben de volgende personen zitting:

- Drs. H. Schripsema
Campagneleider
via Esther Veldhuis 070-3424834
- J.J.M. Helgers
Partijvoorzitter
via mevrouw S. van Eijk:
070-3424802
- Mr. J.G. de Hoop Scheffer

Lijsttrekker/voorzitter Tweede Kamerfractie
via mevrouw J. Kroon: 070-3182516

- Mevrouw drs. B.E. Rutgers
Medewerker fractievoorzitter
070-3182531
- Drs. G.H. Groenendijk
Directeur partijbureau
via mevrouw P. Boers: 070-3424801
- Mevrouw drs. R.A. Meines-Westra
Hoofd Sector Vereniging en
Communicatie/ woordvoerder partij

via 070-3424816, 3424817, 3424814, 3424826

- Drs. J.G. de Vries
Voorlichter Tweede Kamerfractie
070-3182514
- Drs. J.W. Wiggers
Hoofd politiek/bestuur
070-3424831
- Drs. J.S.J. Hillen
Hoofd strategische beleidsvorming
via mevrouw M. Hes: 070-3182556

Op de onderste rij v.l.n.r. Hans Helgers, Hans Hillen, Jaap de Hoop Scheffer en Hans Schripsema.

Op de bovenste rij v.l.n.r. Gert Groenendijk, Barbara Rutgers, Jan Willem Wiggers, Esther Veldhuis (secretaresse campagneleider Schripsema), Rixt Meines en Jack de Vries.

(foto Mieke Schlaman)

Durven kiezen

Tachtig jaar lang regeerden christen-democraten in Nederland. Hetzij in CDA-verband, hetzij met een van de samenstellende oude partijen.

Christen-democraten mogen trots zijn op de erfenis. Als je de situatie van begin deze eeuw met nu vergelijkt, is veel gewonnen. De bittere armoede, analfabetisme, besmettelijke ziekten als t.b.c., tochtige krotten, miserabele arbeidsomstandigheden zijn aangepakt. Woningbouwcorporaties, ziekenfondsen, sociale zekerheid, onderwijs, wegen en dijken; allemaal zaken die wij nu vanzelfsprekend vinden, zijn de afgelopen eeuw tot stand gebracht.

Tot stand gebracht in samenwerking met andere politieke partijen. Liberalen en sociaal-democraten bouwden nadrukkelijk mee, legden ook andere accenten maar christen-democraten vormden altijd (het soms verguisde) centrum van die bouwactiviteiten.

Einde hegemonie

In 1994 is dat afgelopen. Definitief. De huidige paarse coalitie illustreert het einde van een politieke periode. De eeuw van de christen-democratische hegemonie in de Nederlandse politiek. In 1994 is het CDA definitief van aanwezige en allesbepalende regeringspartij veranderd in een gewone Nederlandse politieke partij. Weliswaar een grote politieke partij, maar toch een gewone.

Is dat erg? Nee. En zelfs al zou je het erg vinden: het verandert de zaak toch niet. Het betekent wel dat onze partij zich moet aanpassen aan deze nieuwe omstandigheid. Niet langer eeuwige regeringspartij zijn betekent dat politiek gedrag dat vroeger heel effectief was, dat nu veel minder is.

Een slag maken

Bruggen bouwen, verzoenen, consensus zoeken, conflicten mijden. Het is uitermate effectief gedrag als je voortdurend in wisselende coalities moet regeren. Een bleek en laag eigen politiek profiel past daarbij. Dat vergemakkelijkt noodzake-

Hans Helgers

(foto Dirk Hal)

lijke coalitievorming met liberalen of sociaal-democraten.

Dit politiek gedrag waarin het CDA groot is geworden, blijkt ineffectief als je niet langer de automatische regeringspartij bent. In de oppositie is het soms zelfs contraproductief. Onze partij, de hele partij, moet dus een slag maken.

De gewijzigde omgeving stelt ineens andere eisen aan ons. Het is als de mijnwerker die na de mijnsluitingen ineens in de chemie kwam te werken. Zijn diploma's van de ondergrondse vakschool, zijn spierkracht waren nog maar gedeeltelijk bruikbaar. De nieuwe omgeving vroeg andere vaardigheden.

Dit proces van aanpassing is in gang gezet. Goed in gang gezet.

Kiezen voor sociaal CDA

De plek in de oppositie biedt ons ruimte om te vernieuwen, ruimte om los van directe bestuurlijke verantwoordelijkheid te herbezinnen. Terug te gaan naar de oorspronkelijk onversneden wortels van onze

ideologische uitgangspunten. Niet de vraag stellen hoe we iets doen, maar de vraag wát willen we doen. Te durven kiezen dus. Kiezen voor een sociaal CDA. Een partij die niet kiest voor een generieke lastenverlichting voor iedereen. Een partij die kiest voor gerichte lastenverlichting voor mensen die het echt nodig hebben.

Kiest voor reparatie van de intussen versleten plekken in de publieke sectoren. Liever korte wachtlijsten in de thuiszorg, kleinere klassen en meer veiligheid op straat dan nog meer extra geld voor de burgers die er toch al goed op vooruitgaan.

Een partij die kiest voor waarden en normen. Voor gezinsbeleid in dienst van het kind en niet alleen in dienst van emancipatie. Een partij die kiest voor een veiligheidsbeleid waarin streng optreden tegen criminelen samengaat met aandacht voor opvoeding.

Herkenbare keuzes waar anderen ons op zullen aanvallen. Dat wordt tijd. Daar hebben we recht op!

Ook de 21-ste eeuw kan niet zonder christen-democratie!

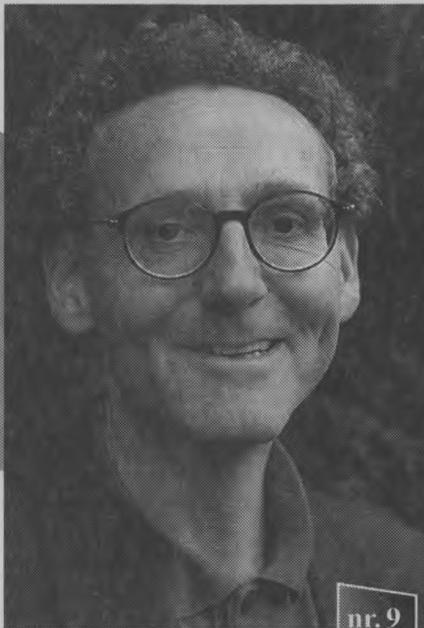
Hans Helgers
partijvoorzitter

Drie nieuwe Kamerkandidaten

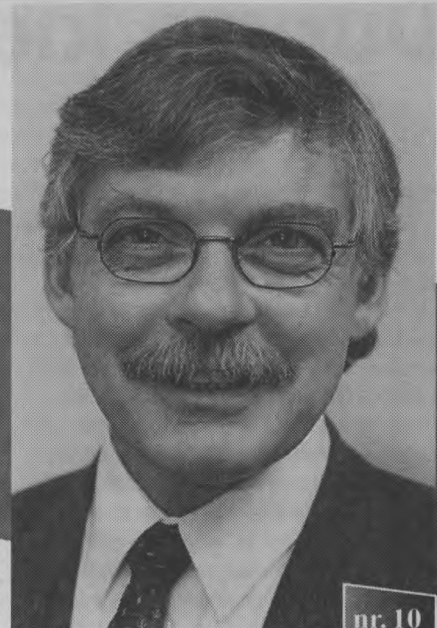
nr. 7

(foto Dirk Hol)

nr. 9

(foto Dirk Hol)

nr. 10

Jan Peter Balkenende (41) staat zevende op de lijst voor de Tweede Kamerverkiezingen. Hij is stafmedewerker van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA en bijzonder hoogleraar aan de Vrije Universiteit te Amsterdam.

Zijn **persoonlijke drijfveer** om zich kandidaat te stellen is dat hij het na "geruime tijd bij het Wetenschappelijk Instituut vertrouwd te zijn geraakt met het christen-democratische denkwerk het een uitdaging vindt nu daarmee in de Tweede Kamer aan de slag te gaan. Zonder dat gedachtegoed verschaalt het publieke debat."

Welke **thema's** van het nieuwe verkiezingsprogramma spreken hem het meest aan? "Het CDA onderscheidt zich van andere politieke stromingen door het sterke accent op gemeenschapsdenken en de betekenis die wordt toegekend aan de morele aspecten van tal van politieke issues, zoals het gezinsbeleid en de aandacht voor zorg en een veilige leefomgeving. De **meerwaarde** van het CDA is voor hem gelegen in "het zoeken naar de praktische betekenis van de 'C' op alle beleidssectoren. Het ontwikkelen van het concept van een verantwoordelijke samenleving als alternatief voor een pragmatisch 'staat-marktdenken'"

Paars: "Hoe lang nog?"

Zijn **persoonlijke motto** is: "Verantwoordelijkheid en vertrouwen."

Jacques de Milliano (42) staat negende op de lijst voor de Tweede Kamerverkiezingen. Hij was oprichter en voorzitter van Artsen zonder Grenzen. Zijn **persoonlijke drijfveer** om zich kandidaat te stellen is "passie voor de publieke zaak: de wens een bijdrage te leveren aan een leefbare inrichting van de samenleving (nationaal en internationaal)"

Welke **thema's** van het nieuwe verkiezingsprogramma spreken hem het meest aan? "De visie op de mens als lid van een gemeenschap waarin mensen verantwoordelijkheid voor elkaar nemen. De nadruk op solidariteit voor de meer kwetsbare groepen in onze samenleving zoals bijstandsmoeders en zorgbehoevenden, maar ook solidariteit met bevolkingsgroepen in nood en gevaar over de grenzen heen."

De **meerwaarde** van het CDA is gelegen in "Het eigen verhaal: Een CDA dat grote waarde hecht aan de immateriële waarden in het leven en economische welvaart gebruikt om die waarden in te vullen."

Paars vindt hij "eenzijdig gericht op het individu en zijn materiële welzijn, los van zijn bredere verantwoordelijkheid in de gemeenschap."

Zijn **persoonlijk motto** is: "Een veelkeurige en tolerante samenleving van mensen die de meer kwetsbare mensen insluit en niet uitsluit."

Cees van der Knaap (47) staat tiende op de lijst voor de Tweede Kamerverkiezingen. Hij is als vakbondsbestuurder van het CNV verantwoordelijk voor het sociaal-economisch beleid.

Zijn **persoonlijke drijfveer** om zich kandidaat te stellen is dat hij het "na twintig jaar vakbondswerk als een uitdaging ziet om als volksvertegenwoordiger op te komen voor al datgene dat extra aandacht (duurzaamheid) danwel extra bescherming (de zwakkeren in onze samenleving) behoeft."

Welke **thema's** van het nieuwe verkiezingsprogramma spreken hem het meest aan? "De rode draad van het verkiezingsprogramma is de verbetering van de kwaliteit van de samenleving. Dat spreekt mij aan!"

De **meerwaarde** van het CDA is volgens hem gelegen in "de erkenning dat de problemen in ons land alleen in nauwe samenwerking met maatschappelijke organisaties, bedrijven, instellingen en individuele burgers kunnen worden aangepakt."

Paars is "Niet zijn favoriete kleur." Zijn **persoonlijk motto** is: "Niet lullen maar poetsen!"

In elk uitgave van het ledennummer worden tot de Tweede Kamerverkiezingen van 6 mei een aantal nieuwe kandidaten voorgesteld.

Er zijn geen vrouwen- of mannenonderwerpen

Na het relatief onverwachte vertrek van Marry Visser-van Doorn naar de Tweede Kamer kampte het CDA-Vrouwenberaad met een vacature voor het voorzitterschap. Jet Creemers uit Den Haag werd bereid gevonden deze vrijwilligersfunctie op zich te nemen. De voorzitter van het Vrouwenberaad is automatisch ook een belangrijk adviserend lid van het Partijbestuur van het CDA. De 55-jarige Creemers is in het dagelijks leven directeur van PLANpraktijk, een bedrijf dat zich heeft gespecialiseerd in schuldhulpverlening in brede zin. Op de Partijraad van 6 februari wordt de benoeming van Creemers tot voorzitter van het CDA-Vrouwenberaad officieel bekrachtigd.

Hoe schat u de positie van de partij op dit moment in?

"We zijn kansrijk. De afgelopen jaren van bezinning zijn goed geweest voor het CDA. Het is goed voor de samenleving dat wij er mede vorm aan geven. Ik ben ervan overtuigd dat onze positie zich vroeger of later ook weer electoraal zal gaan vertalen. Ik weet niet of dit al bij de verkiezingen in mei aanstaande zal zijn, maar we komen zeker terug!"

Opdracht

Waarom heeft u nu deze functie op zich genomen?

"Ik ben sinds 1991 lid van het CDA en CDA-Vrouwenberaad. Door eerdere vragen over mijn beschikbaarheid voor bestuurlijke functies ontstond daarvoor mijn belangstelling. Deze specifieke functie zie ik als een opdracht. Ik meen dat het leven niet vrijblijvend is. Het resultaat van de kansen en mogelijkheden die ik kreeg, wil ik met anderen delen en ten nutte maken. In deze periode wil ik bijdragen aan het zelfbewustzijn van vrouwen en daarvoor ook opkomen in het totale beleid. De samenleving is toe aan het vormen van een nieuwe balans. Een, waarin de capaciteiten van vrouwen én mannen tot hun recht komen. Een, waarin 'anders' een aanvulling, een meerwaarde is."

Relevante thema's

Hebben wij daarvoor een CDA-Vrouwenberaad nodig?

"Er zal zeker nog enige tijd een club moeten bestaan die activiteiten ontplooit om vrouwen in de partij te activeren en zichtbaar te maken. Je moet gelegenheid bieden dat vrouwen elkaar stimuleren en ondersteunen en dat geen capaciteiten onbenut blijven binnen de partij. Ik ben geen aanvoerder voor barricades. We moeten elkaar respecteren binen de partij,

Jet Creemers

ouderen en jongeren, mannen en vrouwen. Samen, met elkaar moeten we bouwen aan een leefbare wereld voor iedereen. Inhoudelijk zal ik als voorzitter van de CDA-vrouwen voortbouwen op het werk van mijn voorgangers. Er zijn geen mannen- of vrouwenonderwerpen. We zullen thema's blijven kiezen die voor de samenleving relevant zijn, zoals nu op dit moment het thema 'geweld'.

Bijdragen aan menselijk gezicht in politiek

Al uw voorgangsters zijn de politiek ingegaan, hoe staat het met uw ambities?
"Politiek en burgers op allerlei plaatsen hebben elkaar nodig voor een goed evenwicht. Wederzijds en complementair. Dat draagt bij aan de kwaliteit van de toekomstige samenleving. Ik ben niet beschikbaar voor een politieke functie als Tweede Kamerlid. Ik heb op dit moment veel vrijwilligers- en bestuurlijke functies in de samenleving en daar heb ik voorlopig, met het leiden van mijn bedrijf, mijn handen vol aan. Ik wil graag aan het menselijke gezicht in de politiek bijdragen."

Nieuwe raadsleden enthousiast op pad voor CDA

Liesbeth van Leeuwen: christelijke waarden en normen doortrekken naar politiek

Liesbeth van Leeuwen is 46 jaar en ex-verpleegster. Zij is kandidaat voor het CDA bij gemeenteraadsverkiezingen (nr. 2 op de lijst) in Nieuwkoop. Het CDA in Nieuwkoop heeft nu 3 raadszetels.

(foto's Dirk Hol)

Van Leeuwen: "Ik was bestuurlijk actief als ouderling en scriba in de Nederlands Hervormde Gemeente in Nieuwkoop. Toen in 1995 de termijn was afgelopen, stond het CDA-Nieuwkoop bij mij op de stoep. Daarvoor zei iemand in de kerke-

raad al eens tegen mij: 'je moet in de politiek gaan'." Ik heb wel altijd laten merken dat ik sympathie had voor het CDA. Ik heb gekozen voor het CDA omdat de grondslagen mij zeer aanspreken, het is een open, brede

Het CDA is een partij van de samenleving. In tal van gemeenten maken mensen de overstap van een actieve rol in kerken, verenigingen en besturen naar het CDA-raadslidmaatschap. Wat beweegt hen om die stap te zetten? Drie nieuwe kandidaat-raadsleden aan het woord.

partij en ik vind het belangrijk om een aantal christelijke waarden en normen door te trekken naar het politieke leven. Ik ben nadat ik tot het bestuur van de CDA-afdeling ben toegetreden langzaam toegegroeid naar de kandidaatstelling voor het raadslidmaatschap, vanuit het gegroeide besef dat ik mij dienstbaar wilde maken in de politiek. Ik heb wat dat betreft al de nodige ervaring opgedaan: ik heb mediatrainingen gevolgd, ben samen met anderen actief betrokken bij een radioprogramma voor kerken als presentator/programmamaker en heb bestuurlijke ervaring opgedaan onder meer in een vereniging voor christelijk onderwijs.

Ik sta in principe 'open' en 'blanco' tegenover het raadslidmaatschap. Het is waarschijnlijk dat ik mij zal bezighouden met beleidsterreinen als zorg en ouderensbeleid. Als lid van de programcommissie die het lokale verkiezingsprogramma heeft geschreven, heb ik mij hier al aardig op kunnen voorbereiden. Verder volg ik op dit moment de cursus 'Wegwijs in de gemeente'. Ik vind het heel belangrijk om mij goed voor te bereiden. Een cursus voor kandidaat-raadsleden vind ik heel erg zinvol."

Dick van Rooijen: niet langs de kant staan maar aan boord stappen van CDA-schip

Dick van Rooijen is 58 jaar, en gepensioneerd gezagvoerder (kapitein) koopvaardij. Hij staat op plaats 6 van de CDA-lijst in Noordwijk. Het CDA heeft in Noordwijk momenteel 5 raadszetels.

“Na mijn pensionering ben ik bestuurlijk actief geworden in de gereformeerde kerk, onder meer als lid van de kerkeraad, als diaken en moderamen. De stap naar de politiek was niet groot, want ik ben van jongs af aan lid geweest van de ARP en daarna van het CDA. Ik heb een brede belangstelling voor politieke en maatschappelijke vraagstukken.

Op een gegeven moment is de voorzitter van de CDA-afdeling op mij toegestapt en zei: ‘Je bent een geboren en getogen Noordwijker, je hebt uitstraling, we hebben je nodig’. Ik heb lang gearzeld, ik ben eigenlijk niet zo’n politiek dier. Maar je kunt wel van de kant roepen dat het schip van het CDA niet de juiste koers vaart, maar ik heb er voor gekozen om aan boord te stappen. Bij die keuze speelt mee dat het geloof de bron is van mijn maatschappelijk leven en ik vind dat ook goed terug in de uitgangspunten van het CDA. Ik zie niet tegen het raadswerk op. Ik heb al de nodige bestuurlijke ervaring - als voormalig lid van de ondernemingsraad van Nedlloyd, bestuurslid van de Nederlandse kapiteinsvereniging en de nationale commissie scheepvaart en milieu - opgedaan.

Momenteel volg ik de cursus ‘Meer over

de gemeente’ van het Steenkampinstituut. De ervaring is zeer positief, er hangt een goede sfeer en de onderlinge verbonden-

heid van de cursisten is groot. Het is erg belangrijk om je als (kandidaat-)raadslid goed voor te bereiden.”

Jaco Kastelein: Stem van de agrarische sector in de politiek

Jaco Kastelein is 37 jaar en melkveehouder. Hij staat op plaats 4 van de CDA-lijst in Bodegraven. Het CDA heeft in Bodegraven thans 5 raadszetels.

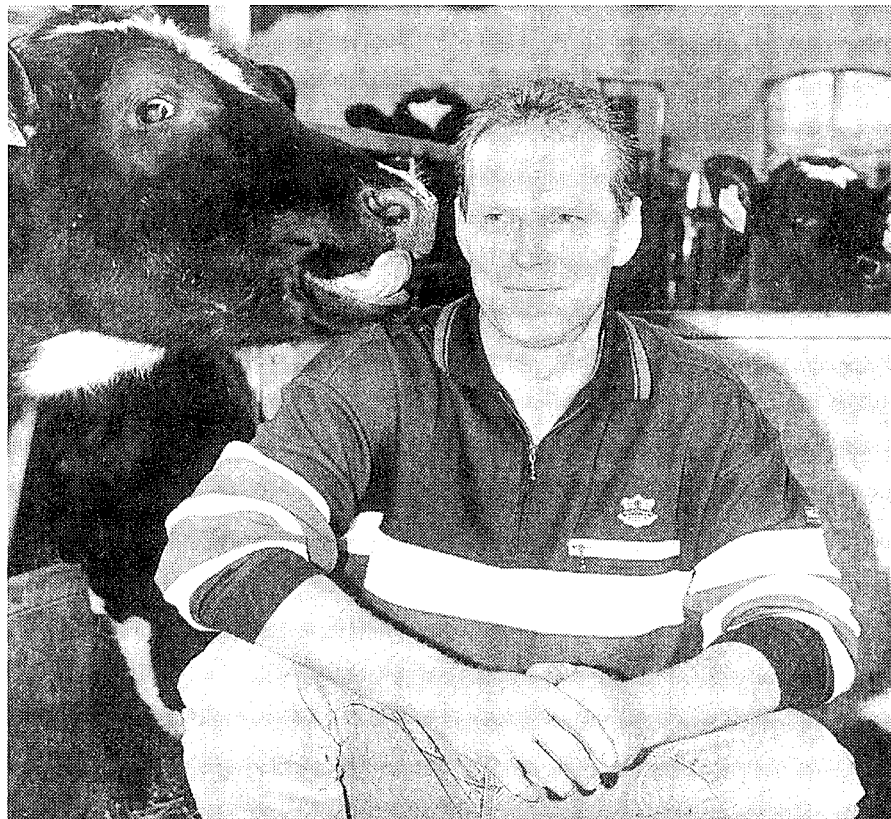
“Ik ben benaderd door een zittend raads- lid, die tevens agrariër is en te kennen gaf na 4 maart a.s. een punt te zetten achter het raadslidmaatschap, met de vraag of ik interesse had om mij kandidaat te stellen. Daarbij heeft ongetwijfeld een belangrijke rol gespeeld dat ik bestuurlijk actief ben in de agrarische wereld, onder meer in de plaatselijke vereniging agrarisch natuur- beheer (die is opgericht uit onvrede met de lang slepende kwestie van de landin- richting in de gemeente) en de coöpera- tieve voerfabriek.

Ik heb er nooit een geheim van gemaakt dat ik sympathie had voor het CDA. Vooral een stem van de agrarische sector in de politiek is belangrijk. Ik heb de indruk dat de politiek en de agrarische sector steeds meer van elkaar vervreemd zijn geraakt. Politieke beslissingen die van grote invloed zijn op de sector worden dikwijls genomen, althans zo wordt dat toch vaak beleefd, door mensen die er niet veel verstand van hebben. Dat roept be-

paalde weerstanden op. Ik mis vooral betrokkenheid van politici bij de kleine gezinsbedrijven die met liefde voor het vak proberen hun hoofd boven water te houden.

Momenteel ben ik aanwezig bij de fractie- vergaderingen, ik was al betrokken bij het verkiezingsprogram. Het ligt voor de hand dat ik mij als raadslid bezig zal gaan houden met agrarische zaken en buitengebieden.

Ik vind het belangrijk om als het ware in de politiek ‘in te groeien’ en ik hoop als raadslid de kans te krijgen om bepaalde zaken te bereiken en de agrarische sector van dienst te zijn. Vooral het eerste jaar moet je volgens mij als nieuw raadslid erg veel leren, vooral op het gebied van tactiek en politieke omgangsvormen. Over de cursus ‘Wegwijs in de gemeente’ ben ik heel enthousiast. Het is erg belangrijk om de beginselen van de gemeentepolitiek te leren kennen, het betekent een verrijking van jezelf.”

Van der Linden: het ging om voortbestaan kabinet, niet om goede herstructurering varkenssector

Het debat over Van Aartsens plannen met de varkenshouderij heeft aangetoond dat het hier niet ging om een zorgvuldige herstructurering maar uitsluitend om het in standhouden van het Paarse kabinet. Alleen daarom al maakte het 10-stapplan voor een verantwoorde herstructurering van de varkenssector van CDA'er Rene van der Linden, geen schijn van kans in de Tweede Kamer. Alle Paarse partijen- sommige na flink tegenspartelen-gingen door de bocht en stemden voor het wat bijgestelde plan van Van Aartsen. Ook de VVD die zich aanvankelijk fel tegen een generieke korting verklaarde slikte alles in en was opeens toch voor. "De VVD haalde de PvdA links in", verzucht Van der Linden.

Het doek lijkt gevallen voor de varkenssector. Of dit werkelijk zo zal zijn, valt echter nog te bezien. De Eerste Kamer moet zich in februari of maart er over uitspreken. De Eerste Kamer die als cham-

Dankers: wachtlijsten wegwerken, niet werknemers eerst helpen

Nancy Dankers noemt het onzin dat het kabinet beweert overvallen te zijn door de tweedeling in de gezondheidszorg. De tweedeling bestaat hierin dat zieke werknemers eerder in ziekenhuizen worden geholpen dan niet-werknemers. "Paars heeft het zelf over zich afgeroepen door de vergaande privatisering van de sociale zekerheid, met name van de Ziektewet in 1996. Het CDA heeft het kabinet voor die tweedeling gewaarschuwd en daarom ook tegen privatisering van de Ziektewet gestemd." Het idee van de Stichting van de Arbeid om werknemers tijdelijk voorrang te geven in de gezondheidszorg, wijst Dankers af. "Niets is zo blijvend als iets tijdelijks. De oorzaken van de wachtlijsten moeten worden aangepakt. Werknemers bij voorrang helpen is geen oplossing, ook niet op tijdelijke basis". Het CDA hecht grote waarde aan afspraken die werkgevers en werknemers met elkaar maken maar vindt dat werkgevers en werknemers zich ook verantwoordelijk moeten weten voor de niet-werkenden in onze samenleving. Zij hebben immers ofwel een arbeidzaam leven achter zich ofwel maken zich anderszins bijvoorbeeld als zorgende of vrijwilliger dienstbaar aan de samenleving, ook ten behoeve van werkenden.

bre de réflexion vooral let op de juridische kanten van wetsvoorstellen en op spanning met Europese regelgeving en minder op politieke gevoeligheden, zou wel eens voor een flinke verrassing kunnen zorgen. De wet rammelt juridisch aan alle kanten. Eigendomsrechten worden afgenomen, zegt de CDA'er. Neemt de Eerste Kamer de wet aan dan zou volgens Van der Linden geenszins denkbeeldig zijn dat de rechter de wetgever terugfluit. "Niet best voor met name het aanzien van de Eerste Kamer".

Het LTO liet al weten dat het met alle juridische mogelijkheden- tot en met het hof van Luxemburg- de herstructureringswet zal aanvechten. Van der Linden zegt daarover: "Je kunt moeilijk verwachten dat mensen zelf hun kop in de strop zullen steken. Dit geldt met name voor de gezinsbedrijven. De grote fiscaal/financieel sterke bedrijven zullen zich gemakkelijker weten te redden". Het CDA onderschrijft wel de doelstellingen van de minister voor wat betreft milieu, welzijn, diergezondheid en ruimtelijke ordening maar niet de te volgen route. De minister is voorstander van maximering van het aantal varkens. Aan-

vankelijk wilde Van Aartsen een algemene korting van 25% maar uiteindelijk kwam er één van 10% per direkt uit en de rest gefaseerd. Het CDA heeft de generieke korting altijd afgewezen en koos voor milieu-verantwoord produceren waarbij de regio (maatwerk) een zwaardere rol speelt.

Rene van der Linden zette zich enorm gemotiveerd in op dit belangrijke dossier. Hij bezocht vele varkenshouders, kreeg stapels brieven en stak er werkelijk al zijn tijd in. "Ik heb in mijn werk als parlementariër altijd dicht bij de mensen gestaan. Wat hier gebeurde raakte mij persoonlijk. Het gaat hier om puur onrecht wat hardwerkende mensen wordt aangedaan. Paars miskent de betekenis van de agrarische sector. Van ons bruto nationaal produkt wordt 1,5% gehaald door die sector. Dat komt overeen met 7 tot 8 miljard. Als we niet uitkijken slacht Paars de kip met de gouden eieren."

Razend wordt Van der Linden als Paarse lieden verkondigen dat het CDA nooit voor herstructurering van de varkenssector heeft gevoeld. "Begin 1995 heb ik namens mijn fractie toen Paars met de Nota Dynamiek en Vernieuwing kwam, een motie ingediend om te komen tot herstructurering van de intensieve veehouderij. De minister en alles wat Paars was, verklaarden zich tegen die motie. Zij zagen de noodzaak niet in van een verantwoorde herstructurering. Via de markt en de mestwetgeving werd er voldoende bereikt, meenden zij. Dat hebben we gemerkt. Uiteindelijk kwam Jozias dan met zijn botte bijlsanering."

Kamer weinig soepel met veteranenuitkering

Na een pittig Kamerdebat stemde de Kamer onlangs in met de erkenningsuitkering van f 1000,- aan Indiëveteranen die langer dan twee en korter dan vijf jaar hebben gediend. Tweeënehalf jaar heeft het kabinet nodig gehad om aan het verzoek voor deze erkenningsuitkering van de Kamer te voldoen. "Ik vind dit schrijnend", zegt veteranenwoordvoerder Agnes van Ardenne, "deze mensen wachten al bijna een halve eeuw

op erkenning voor wat zij in hun jonge jaren uit naam van het vaderland in den vreemde hebben gedaan. Zij moesten en gingen naar een onbekend land en hebben met gevaar voor eigen leven geprobeerd er orde en vrede te herstellen". Toch is zij tevreden over het uiteindelijke resultaat. "We hebben met de PvdA toch kunnen bereiken dat ook de weduwen van veteranen die erkenningsuitkering krijgen. Daar wilde het kabinet niets van weten".

Groningse toestanden: voor CDA staat veiligheid burgers voorop

De veiligheid van burgers staat voor ons voorop in het debat met de regering over de ongeregelde heden in Groningen in de nacht van 30 op 31 december, zegt CDA-woordvoerder Alis Koekoek. "Het is een onaanvaardbare situatie dat burgers verstoken zijn gebleven van politiehulp."

Koekoek: "Groningen staat niet op zichzelf. Het algemene beeld is zo dat het geweld is verdubbeld en dat er sprake is van toename van het geweld tegen de politie, waardoor de burger zich steeds onveiligert voelt. Daarbij komt bovendien dat minister Dijkstal zijn beloften van meer blauw op straat in het geheel niet heeft waargemaakt. Heerma voorspelde dat destijds al. Dijkstal weet helemaal niet hoeveel echte agenten er eigenlijk zijn."

De CDA-kamerleden Frans Josef van der Heijden, Dsingisz Gabor en Koekoek zaten er in het kerstrees bovenop en stelden vele schriftelijke vragen aan de betrokken ministers over de rellen in de Oosterparkbuurt, de verantwoordelijkheid van burgemeester Ouwerkerk, de relatie tussen Openbaar Ministerie en politie en het rapport-Bakkenist. De Kamer heeft daar op 15 januari over gedebatteerd. Het

CDA heeft van Dijkstal de toezegging weten te krijgen dat hij de Kamer voor 1 februari een plan van aanpak moet leveren waarin wordt aangegeven hoe de bestuurlijke problemen tussen politie en OM opgelost kunnen worden en hoe de politie een parate politie is. Een antwoord zal dan ook gegeven worden op de vraag wat de personele gevolgen zijn voor de leiding van het OM in Groningen en burgemeester Ouwerkerk van Groningen. Op aandrang van het CDA heeft Dijkstal moeten erkennen dat hij wel degelijk verantwoordelijk is voor het functioneren van de korpsbeheerder/burgemeester. De ministers probeerden aanvankelijk weg te vluchten in bespiegelingen over wijziging van de Politiewet voor. "Door nu wijziging voor te stellen vestig je de indruk dat je er als ministers niets aan kon doen."

Van de Burgs laatste overleg met bisschoppen: meer waardering voor CDA

De CDA-fractie en de partij praten zeer regelmatig met de kerken. Twee keer per jaar wordt er met de Nederlandse Bisschoppenconferentie gesproken, beurteilungen in Utrecht en Den Haag. In december was er wederom een gesprek. Voor Van de Burg, die op eigen verzoek na de verkiezingen niet meer terugkomt in de Kamer, was het zijn laatste gesprek. Vincent van de Burg is sinds 1982 de vaste contactpersoon voor de katholieke kerk. Van de Burg kijkt met veel vreugde terug op zijn laatste officiële gesprek met de bisschoppen. "We kregen veel waardering. Dat heb ik wel eens anders meegeemaakt". Hij herinnert zich de gesprekken in 1982 nog. In die tijd speelde de aanloop tot de kruisrakettenkwestie en de verhouding Nederland-Zuid-Afrika. Partij en fractie werden nogal eens in de verdediging geduwd. De bisschoppen waren toen erg afstandelijk tegenover het CDA. "Natuurlijk hebben kerken een eigen verantwoordelijkheid en dat is maar goed ook. Zoals ook bleek uit het recente on-

derzoek 'God in Nederland' wordt het spreken van de kerken in kwesties als abortus, euthanasie, armoede, discriminatie door mensen gewaardeerd", aldus Van de Burg.

In het overleg met de bisschoppen kwamen aan de orde het concept-verkiezingsprogramma van het CDA, medisch-ethische zaken en de kabinetsplannen over de meldingsprocedure euthanasie. De bisschoppen Van Luyn en Muskens en kardinaal Simonis prezen het partijprogramma als "moedig". Simonis signaleerde een sterkere christelijke profilering en dat het CDA zich beter dan andere partijen verzet tegen de nationale trend waarin louter economische successen voorop staan. "Het CDA is tegendraads en legt meer nadruk op de geestelijke kwaliteit van de samenleving". Ook de gezinspolitiek van de partij kreeg lof. Bij het paarse kabinet hebben de bisschoppen weinig visie kunnen ontdekken als het gaat om de verdediging van normen en waarden in de samenleving.

CDA onder voorwaarden akkoord met intrekken rijbewijs na drinken

Automobilisten die met 1,3 promille achter het stuur zitten of 50% harder rijden dan mag, raken bij aanhouding door de politie direkt hun rijbewijs kwijt maar de rechter bepaalt vervolgens of de automobilist het rijbewijs nog terugkrijgt. Dit is de uitkomst van het Kamerdebat over een voorstel van de ministers Sorgdrager en Jorritsma. De ministers wilden aanvankelijk dat de rechter er helemaal niet meer aan te pas kwam. In de Kamer bleek daar geen meerderheid voor te bestaan.

CDA'er Pieter Jan Biesheuvel kon pas akkoord gaan nadat de ministers het automatisch intrekken van het rijbewijs hadden laten vallen. Het automatisch intrekken van het rijbewijs zou in strijd zijn met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, dat iedere verdachte een eerlijk proces garandeert.

De Hoop Scheffer: hypotheekrenteaftrek bij PvdA niet veilig

De hypotheekrenteaftrek is niet langer veilig bij de PvdA. De kiezer weet bij de PvdA niet meer waar die aan toe is, zegt CDA-fractievoorzitter De Hoop Scheffer. Het PvdA-congres wil in het PvdA-verkiezingsprogramma de mogelijkheid opnemen de aftrek van hypotheekrente te beperken terwijl hun leider Kok daar helemaal niet voor voelt. "Kok staat niet alleen boven de partijen maar hij staat nu ook boven zijn eigen partij", aldus de CDA-leider.

Afdelingen werken hard aan campagne

Almere: opmerkelijk drukwerk

Het campagne team in Almere is een jaar geleden begonnen met de voorbereidingen van de verkiezingscampagne voor de gemeenteraads- en Tweede Kamerverkiezingen in maart en mei aanstaande. Allereerst is nog eens de campagne van 1994 geëvalueerd. Wat is goed en wat is fout gegaan. Er zijn conclusies getrokken en het budget is bepaald.

Campagneleider **Berdien Bertsch**: "Allereerst hebben we een brainstorming gehouden, ideeën gespuid. Daarna hebben we geschrapt en geschaafd. Resultaat: onze campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen is vooral gericht op drukwerk in allerlei vormen. Opmerkelijk drukwerk.

Het hele jaar door proberen wij duidelijk te maken dat onze lokale politici de buurmannen en buurvrouwen van onze burgers zijn, dat de politiek op straat ligt en het iedereen aangaat. Maar het is zo dat de burgers onze lokale politici niet eens kennen, laat staan herkennen. Om te laten zien wie onze kandidaten zijn, de personen en het team samen, hebben we een foto gemaakt van onze eerste zeven kandidaten. Een goede en toegankelijke foto waarop duidelijk hun namen staan ver-

De campagne teams in de Afdelingen werken op volle toeren voor de gemeenteraadsverkiezingen op 4 maart aanstaande. In Den Haag houdt Titia Lont zich met name bezig met de ludieke acties. Berdien Bertsch is campagneleider in Almere: "De campagne is bij ons vooral gericht op drukwerk. Opmerkelijk drukwerk." Lucas Bolsius is actief voor de campagne Maasstad: "Rotterdam zal een maatgesneden verkiezingscampagne voeren waarbij wijken, doelgroepen en massamedia centraal staan."

meld. Deze foto is het boegbeeld van de campagne.

Van deze foto is bijvoorbeeld een poster op A0-formaat gemaakt. Deze poster komt 10 dagen voor de verkiezingen overal in Almere te hangen op driehoeksborden. Op pamfletten die huis aan huis zullen worden verspreid, zo'n 54.000 stuks, is op de ene kant de foto afgebeeld. Op de andere kant staan de CDA-speerpunten bondig voor alle doelgroepen omschreven. Daarnaast hebben we pamfletten ontworpen voor de specifieke doelgroepen: jongeren, ouderen, allochtonen en midden- en kleinbedrijf. Hier ook weer op de ene kant de foto en op de andere zijde helder de speerpunten. Deze pamfletten worden zoveel mogelijk persoonlijk aangeboden.

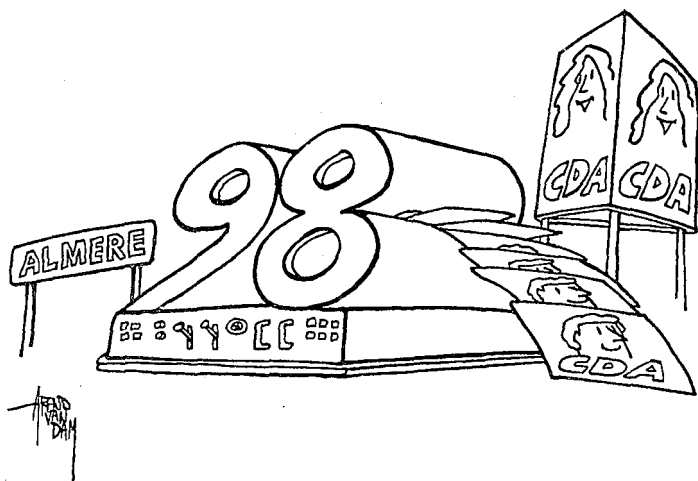
In onze speciale editie van Mini-Actueel, het CDA-ledenblad in Almere, is de poster natuurlijk opgenomen, evenals de

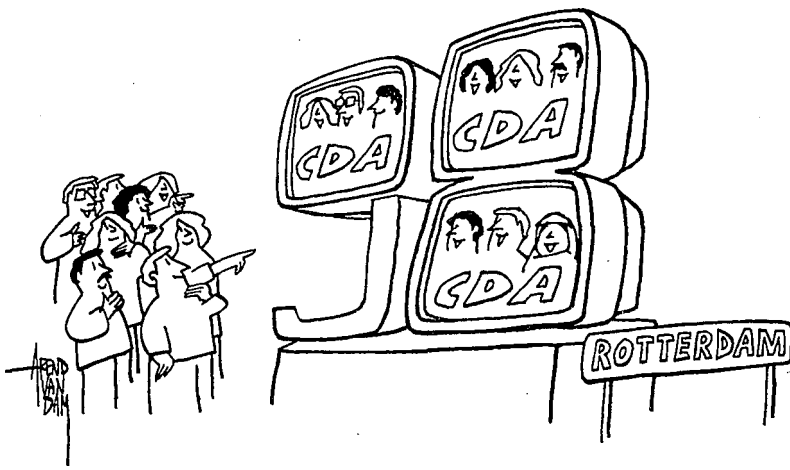
speerpunten. De kandidaten worden in deze editie voorgesteld met leuke en heldere interviews, voorzien van een goede foto.

Naast het drukwerk organiseren we een aantal acties. Op dinsdag 20 januari jongstleden hebben we onze kandidatenlijst overhandigd aan het hoofd Burgerzaken op het gemeentehuis. Met gekalligrafeerde letters staan de namen van onze kandidaten op een perkamenten rol. De rol was voorzien van een lakzegel en een rood lint. Tijdens de overhandiging deelde het CDA-Almere groene cocktails en groene petit fours uit. Vanaf 31 januari gaan we twee keer in de week de straat op met een speciaal ontworpen zuil. Een kandidaat gaat met deze zuil naar een bepaalde wijk in Almere en legt de burgers een politiek item voor en licht het CDA-standpunt toe. Ook nu gebruiken we op de pamfletten weer de foto. Voor mbo-scholen bereiden we rollenspellen voor. In de lessen maatschappijleer spelen we het rollenspel 'gemeenteraadsvergadering'. Daarnaast hebben we contact met de regionale radio over een politiek praatprogramma op donderdagmiddag en hebben we het plan geopperd weer een verkiezingsmarkt in het gemeentehuis te organiseren op 28 februari."

Rotterdam: massamedia en wijkbezoeken

Met het verkiezingsprogramma 'Rotterdammer ben je niet alleen' en de kandidaten voor de gemeenteraad, deelraden en wijkraad Pernis gaat het CDA in Rotterdam campagnevoeren. **Lucas Bolsius**

coördineert de campagne in Maasstad. "Rotterdam zal een maatgesneden verkiezingscampagne voeren waarbij wijken, doelgroepen en massamedia centraal staan. "Allereerst hebben we de campagne en resultaten van de verkiezingen in 1994 besproken, zowel de positieve als de negatieve kanten. Daar kun je van leren en je strategie op uitzetten. Naast het kiezen van gemeenteraadsleden, wordt op 4 maart in Rotterdam ook gestemd voor de elf deelraden en de wijkraad Pernis. Een belangrijk deel van de kiezers bestaat uit vele migranten. Daar wordt onze campagne voor een deel op afgestemd. Wij proberen bij de diverse doelgroepen de juiste ingangen te vinden om hen met het CDA kennis te laten maken. Onze kandidaten van onder meer Turkse, Kaapverdiaanse en Antilliaanse afkomst hebben hier een groot aandeel in. Rotterdam is een grote stad. Om zoveel mogelijk kiezers te bereiken zullen we voor een groot deel massamedia gebruiken. We hebben geïnventariseerd hoe mensen kijken, luisteren en lezen. We maken gebruik van regionale radio, televisie en stadradio. Hiervoor ontwikkelen we speciale spotjes. In de diverse kranten en bladen, ook niet Nederlandstalige, zullen artikelen verschijnen over diverse actuele onderwerpen. Zo zullen we ook vlak voor de verkiezingen in een huis-aan-huis-blad adverteren. De deelraden kunnen hierop aansluiten en er in meegaan. Naast het veelvuldige gebruik van de media brengen we door het jaar heen zeer regelmatig wijkbezoeken. Het doel van deze bezoeken is vooral het ontmoeten van mensen en contact maken. Onze leden informeren we zo'n vier à vijf keer per jaar met het blad Com-motie. Het blad heeft een vaste indeling met bijdragen uit de Eerste Kamer, het Europees Parlement, de Provinciale Afdeling. Ons

laatste nummer was dikker dan normaal, de gemeenteraadskandidaten en de lijsttrekkers van de deelraden zijn gepresenteerd. Nadrukkelijk hebben we gezorgd voor goede foto's van de kandidaten."

Den Haag: ludieke acties

De Haagse kandidaat **Titia Lont** staat vijfde op de lijst en is lid van het campagne-team. Zij houdt zich in het bijzonder bezig met ludieke acties.

Titia: "Iedere winter staat het CDA-Den Haag met erwtensoep op de Haagse markt in het kader van de permanente campagne. Voor het eerst dit jaar hebben we ook kippensoep op het menu. In verband met de verkiezingen wordt de 'erwtensoepactie' een keer meer gehouden, maar het is niet echt iets nieuws." Wel nieuw is het idee om een straat in het Valkenboskwartier, een Haagse volksbuurt, schoon te spuiten. Titia: "In het bewonersoverleg komt de overlast en vervuiling door graffiti in onze buurt iedere keer aan de orde. De gemeente heeft hier een taak, maar er gebeurt niet zoveel. Het CDA heeft in samenwerking met het buurtoverleg het plan opgevat een straat

schoon te spuiten. We schrijven de bewoners aan voor hun medewerking. We zullen gebruik moeten maken van hun water en elektriciteit. Het zal plaatsvinden op 14 februari aanstaande. Allereerst worden de muren behandeld met een speciaal agressief bijtend middel. Na een half uur kan het reinigen met een hogedrukspuit beginnen. De hogedrukreiniger kunnen we lenen van een collega CDA-er. De CDA-ers zullen zich hullen in opvallende CDA-groene jacks (gekocht in de uitverkoop van een kledingzaak). Het is een samenwerkingsactie tussen het CDA en het buurtoverleg. Vooraf zullen we de pers inlichten, want we willen wel in de krant."

Praktische tips

- Schat heel goed in waar en waarop het CDA een vorige keer verloren heeft en stel daar een aanvalsplan voor op.
- Plan activiteiten, wijkbezoek of bijeenkomsten, zo dat het ook aantrekkelijk voor de media is hierover te publiceren.
- Maak een inschatting van de media die lokaal goed worden gelezen, bekeken en beluisterd.
- Check voor het maken van publiciteit de deadlines van de diverse bladen en pas daar het tijdstip van je activiteiten op aan.
- Geef aan de media op tijd volstrekte openheid en wees bereikbaar voor toelichting en uitleg.
- Met een goed tekstverwerkingsprogramma, bijvoorbeeld WP 6.0, en een laserprinter kan een afdeling heel goed en leuk zelf een folder in elkaar zetten.
- Bezuinig bij het maken van foldermateriaal nooit op foto's.

Boeiend debat verwacht op partijraad in Breda

Gezinsbeleid

Gezinsbeleid vraagt om de mogelijkheid zorg en betaalde arbeid beter te verdelen. De invoering van een wettelijk recht op deeltijdarbeid houdt de gemoeederen bezig. Het Vrouwenberaad en de kamerkringen Groningen, Rotterdam, Den Haag, Amsterdam, Gelderland, Flevoland, Dordrecht en Noord-Holland beschouwen invoering van een dergelijk recht zonder meer als noodzakelijk. Zij stellen voor de tekst van het concept-program in die zin te wijzigen. In die lijn denkt het partijbestuur. Het adviseert de partijraad de tekst in het betreffende artikel te wijzigen. Volgens het partijbestuur zou er een brede

Op de partijraad van 6 februari te Breda zal het concept-programma worden besproken aan de hand van de amendementen die door de kamerkringen, het CDJA en het Vrouwenberaad zijn ingediend. Daarna zal het program definitief worden vastgesteld. Dan weet Nederland met welke boodschap het CDA zich aan de kiezers presenteert. Het concept-verkiezingsprogramma is het resultaat van een lang en intensief proces van herbezinning, strategisch beraad en discussie in de partij.

Hoe sterk het belang is dat binnen de partij wordt gehecht aan het verkiezingsprogramma blijkt uit de hoeveelheid en kwaliteit van de ingediende amendementen. Zij zijn dan ook intensief besproken door in eerste instantie de programcommissie en vervolgens het partijbestuur. Het heeft geleid tot een dik boekwerk amendementen en pre-adviezen. Ongetwijfeld zal de discussie op de partijraad boeiend zijn. In dit artikel wordt een overzicht gegeven van een aantal in het oog springende punten.

Gezinsbeleid vraagt om de mogelijkheid zorg en betaalde arbeid beter te verdelen.

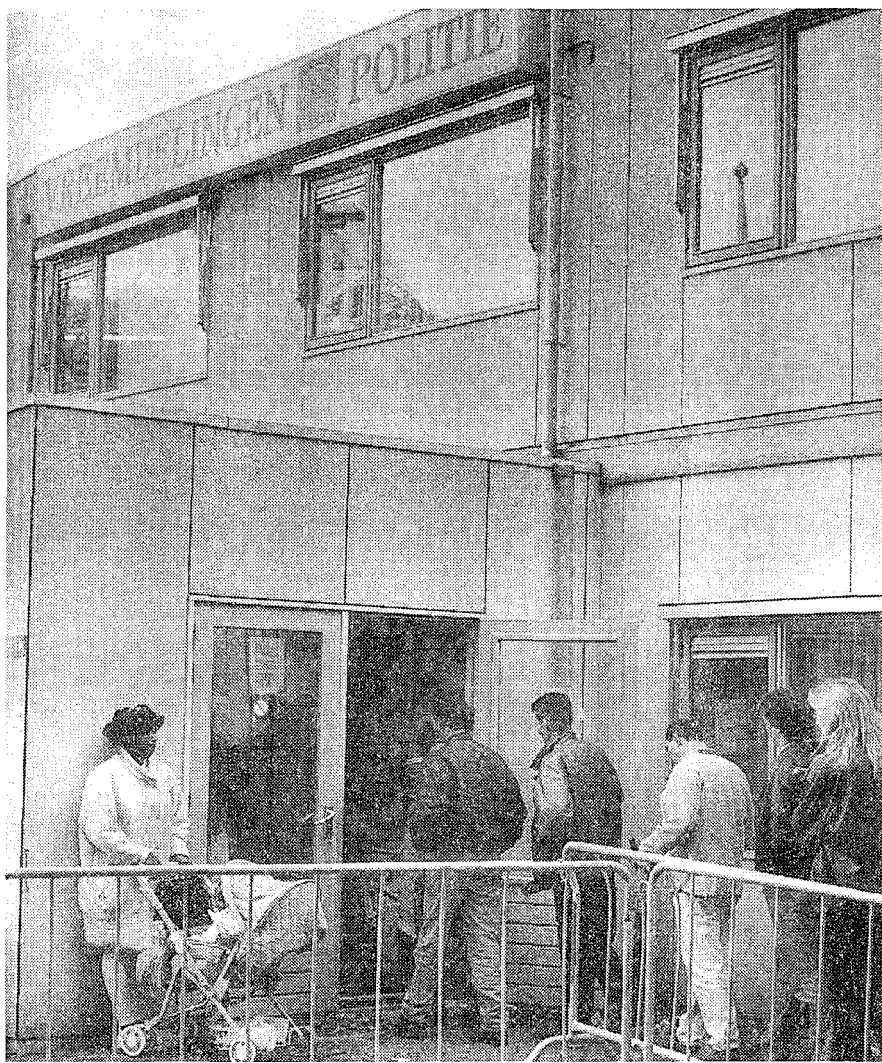
(foto Dirk Hal)

kaderregeling moeten komen die voorziet in een zodanig wettelijk recht op deeltijdarbeid en in vormen van zorgverlof, dat de belangen van werknemers en werkgevers op evenwichtige en rechtvaardige wijze worden gediend.

Ook de invoering van het zorgloon maakt deel uit van gezinsbeleid. Het Vrouwenberaad vraagt vervanging van de voetverheveling door een zorgloon en wil snelle invoering ervan. Ook de kamerkringen Gelderland en Groningen maken opmerkingen over dit onderwerp. Het partijbestuur is geen voorstander van snelle invoering. Het beziet, in aansluiting op het concept-programma, het zorgloon in verband met fiscale hervormingen op de langere termijn. Waarbij rekening moet worden gehouden met de voorstellen voor fundamentele belastinghervorming zoals het kabinet die ontwikkelt. Het ziet ernaar uit dat daarin van voetverheveling geen sprake meer zal zijn, aldus het partijbestuur in zijn pre-adviesring.

Zwakkeren in de samenleving

Het CDA blijkt in zijn achterban zoals altijd over sterke gevoeligheid voor de zwakkeren in de samenleving te beschik-

De partijraad zal ongetwijfeld het debat aangaan over het aangaan van hoger beroep en opschorting van de uitzetting waar hoger beroep toepasbaar wordt verklaard. *(foto Dijkstra en Zn.)*

ken. Zo leidt de discussie in de afdelingen en kamerkringen bijvoorbeeld tot een nieuwe passage over dak- en thuislozen. Ook wordt vanuit de kamerkringen Groningen, Amsterdam en Limburg extra aandacht gevraagd voor kinderen met leerproblemen. Het leidt tot een pleidooi voor behoud van zelfstandige scholen voor speciaal onderwijs voor kinderen aan wie regulier onderwijs de geschikte hulp niet kan bieden. Het pleidooi wordt overgenomen door het partijbestuur. In die sfeer past ook de versterking van de tekst over de verzorgingshuizen. Het aantal plaatsen zal moeten worden uitgebreid, stelt de kamerkring Flevoland voor, evenals het aantal taken. Leiden vraagt aandacht voor kleinschaligheid. Het partijbestuur neemt het over en voegt eraan toe dat de financiering van de intramurale zorg daarop afgestemd wordt. Op aandringen van de kamerkringen Fle-

voland, Amsterdam en Overijssel zal het program voor langdurig werklozen de wens tot gerichte subsidiëring van arbeidsplaatsen vermelden. Als instrument van werkgelegenheidsbeleid. Het partijbestuur laat zich ertoe overtuigen hierover een extra artikel op te nemen.

Kalkoen

Het voorstel van de kamerkring Amsterdam om het voeren van overleg met de betrokken burgers bij gevallen van gemeentelijke herindeling uit het program te schrappen wordt door het partijbestuur niet overgenomen. De motivering van Amsterdam is vermeldenswaard: "Het overleggen met de kalkoen over de kerstmaaltijd heeft weinig zin." Het partijbestuur laat zich er evenwel niet door overtuigen. Een andere grote stad, Den Haag, wil opnieuw proberen een aansluiting op de hoge snelheidslijn naar Parijs te krij-

gen. En Groningen wil stopplaats worden aan de nieuwe hoge snelheidslijn van Amsterdam via Hamburg naar Berlijn. Beide amendementen worden door het partijbestuur afgewezen.

Op het punt van het vluchtelingen- en asielbeleid zijn de afdelingen en kamerkringen bijzonder actief en laten de amendementen een grote betrokkenheid bij het vraagstuk zien. Veel van de amendementen worden overgenomen. Bijvoorbeeld ten aanzien van het gemeenschappelijke Europese vluchtelingenbeleid, de aandacht voor minderjarige asielzoekers, versterking van de tekst over inschakeling van onafhankelijke expertise bij het opstellen van ambtsberichten en de mensen van wie onmiddellijk duidelijk is dat zij vervolgd worden vanwege ras of overtuiging. Het partijbestuur gaat ermee akkoord dat zij zo snel mogelijk de kans moeten krijgen om in Nederland te beginnen met de opbouw van een bestaan. Aan de andere kant zal de partijraad ongetwijfeld het debat aangaan over het aangaan van hoger beroep en opschorting van de uitzetting waar hoger beroep toepasbaar wordt verklaard. Hier geeft het partijbestuur de voorkeur aan de overweging dat voorkomen moet worden dat van de hoger beroepsprocedure misbruik wordt gemaakt om het voorlopig verblijf in Nederland op te rekken.

Het partijbestuur zet zich eveneens schrap bij de verdediging van de tekst in het ontwerp-program over de sluiting op termijn van alle verkooppunten van softdrugs. Het weet zich hierbij gesteund door het rapport "Nieuwe wegen, vaste waarden". De kamerkringen Amsterdam, Groningen, Dordrecht, Rotterdam willen de bewuste passage verwijderen, het CDJA stelt zelfs voor softdrugs te legaliseren.

Zondagsrust

De zondag blijft een vrije dag, zo geeft het concept-verkiezingsprogramma aan. De verruiming van de winkeltijden wordt geëvalueerd en als de uitkomst negatief is wordt het aantal koopzondagen teruggebracht. De kamerkringen Utrecht, Leiden, Dordrecht en Flevoland zijn het daar niet mee eens. Het CDA moet tegen winkelenstelling op zondag zijn. Andere kamerkringen willen het aantal koopzondagen sowieso terugbrengen. Het partijbestuur is in zijn pre-advisering voorzichtiger. Het houdt vast aan het concept, al voegt het toe dat het bij de evaluatie van de verruiming van de openingstijden van winkels met name om de zondag gaat.

De winkelopstelling op zondag baart de CDA-achterban grote zorgen.

(foto Dirk Hal)

Interessant wordt tenslotte de in het CDA bekende discussie over de hoogte van de uitgaven voor ontwikkelingssamenwerking. De kamerkring Groningen denkt aan een verhoging van de ontwikkelingsuitgaven van 0,8 naar 0,9% van het bruto nationaal produkt. Het CDJA heeft nog meer over voor ontwikkelingslanden en pleit voor herstel van de koppeling van de ontwikkelingsuitgaven aan 1,5% van het netto nationaal inkomen. Het partijbestuur verdedigt hier de tekst zoals die door de programcommissie in het concept is voorgesteld.

De Hoop Scheffer over gezagscrisis op Justitie: Er moet een oplossing komen.

Met grote verbazing heeft CDA-leider Jaap de Hoop Scheffer kennis genomen van de opstand van de procureurs-generaal tegen minister Sorgdrager. "Er is daar nogal wat aan de hand. Ik ben ook verbaasd over de uitspraken van premier Kok. Hij heeft zichzelf onderdeel van het conflict gemaakt. Van de staatsman Kok zou je verwachten dat hij mee zou helpen het conflict op te lossen. Hij heeft slechts polariserend gewerkt." Het dreigen van de pg's met een kort geding keurt de CDA-leider af. "Er moet een oplossing komen. Nu blijft het conflict doorsudderen. De burger wacht daar op. Het vertrouwen in de politie, in het Openbaar Ministerie heeft door de gebeurtenissen in Groningen toch al een flinke deuk opgelopen en nu dit weer. Het is de zoveelste keer dat de minister met het Openbaar Ministerie overhoop ligt." De Hoop Scheffer wijst er op dat destijds rond de eventuele aanhouding van Bouterse al duidelijk werd dat er sprake is van communicatieproblemen tussen Sorgdrager en Docters van Leeuwen. "Wat er nu is gebeurd geeft aan dat er aan die problemen nog steeds niets gedaan is." Het CDA heeft een spoeddebat over de kwestie aangevraagd. In het debat heeft de minister heel wat uit te leggen. Bij het te perse gaan van het blad moest het spoeddebat nog plaatsvinden.

Koningin viert zestigste verjaardag

Koningin Beatrix wordt vandaag, zaterdag 31 januari, 60 jaar. Deze verjaardag wordt dit weekeinde met tal van gasten waaronder velen van koninklijke bloede gevierd in Amsterdam en Apeldoorn. Ook bezoekt het gezelschap 't Kröller-Möller museum in Nationaal Park de Hoge Veluwe.

Stelling: Klonen van mensen moet worden verboden, ook internationaal

Kloneren van niet-geslachtscellen kan vanwege de therapeutische betekenis worden toegestaan. Met het kloneren van geslachtscellen, in het bijzonder van embryonaal weefsel dient de grootst mogelijke terughoudendheid te worden betracht. Het doorkweken van embryo's is strijdig met de menselijke waardigheid.

Door recente, al dan niet wetenschappelijke publicaties is het klonen van mensen een actueel vraagstuk geworden. Alom heerst de opvatting dat de niet-geslachtelijke voortplanting van mensen ontoelaatbaar is. De politieke meningsverschillen

bij het kloneren spitsen zich vooral toe op het zogenaamd kloneren van menselijke cellen, weefsels en organen. Daarbij wordt vaak het argument van de nuttige, therapeutische toepassing gebruikt, met name in verband met het tekort aan donorweefsel en donororganen voor transplantatie. Niettemin past bij het kloneren van menselijke geslachtscellen de grootst mogelijke terughoudendheid, omdat bij (toegepaste) wetenschap op dit terrein de grens van de menselijke waardigheid overschreden kan worden. Wetenschappers zijn soms geneigd de

ja/mits-lijn te verkiezen boven de nee/tenzij-benadering, waarvoor de politiek tot nu toe heeft gekozen. Bij klonen van mensen past nee evenals bij het doorkweken van embryo's. Over de ruimte die een beheerste wetenschapsbeoefening verdient, moeten nadere, eventueel maatschappelijke discussies plaatsvinden, ook internationaal.

Ad Lansink

Lid voor de Tweede Kamer CDA

Reacties op stelling over maatschappelijke stage voor jongeren

CDA-Tweede Kamerlid Ank Bijleveld-Schouten poneerde in het ledennummer van 20 december jongstleden een stelling over een maatschappelijke stage voor jongeren na het voortgezet onderwijs. "Het CDA denkt dat jongeren door een maatschappelijke stage een bredere kijk op de samenleving krijgen. Een stage kan het ik-gericht-zijn terugdringen en jongeren betrokken burgers maken met inlevingsvermogen, respect voor de ander en hen op het idee brengen vrijwilligerswerk te blijven doen." Ank Bijleveld was benieuwd naar de mening van CDA-ers over de wenselijkheid en duur van zo'n stage. Zes reacties, overwegend positief, bereikten de begeleidingscommissie. Hieronder volgt een selectie van de reacties. De brieven zijn ook naar Ank Bijleveld in de Tweede Kamer gezonden.

S.J. Viet uit Dokkum: "Ik pleit er voor om jongeren na hun studie gedurende 3 jaren te verplichten tot een week vrijwilligerswerk per jaar in de sector van vakanties voor zieken, minder validen, gehandicapten... Die vakantieweken zijn alleen te realiseren als er voldoende vrijwilligers beschikbaar zijn. Heeft men, als jongere, eenmaal ervaren hoe dankbaar en zinvol werk dit is, dan blijft men hier veelal mee doorgaan. Dit is de ervaring bij een regionale mbo-v-opleiding, waar zo'n week een verplicht onderdeel van de opleiding is."

G. de Ruiter-Staal uit Maasbracht: "De stageduur van een maand lijkt wat kort

omdat ook voor vrijwilligerswerk een inwerkperiode nodig is." Zij pleit voor een stage van zo'n drie maanden. "Commercieel denken en handelen worden met de paplepel ingegeven en dat is het tegenovergestelde van vrijwilligerswerk: werken om niet om een ander of de gemeenschap van dienst te zijn." Door middel van zo'n stage kunnen jongeren ervaren dat vrijwilligerswerk een positieve waarde kan toevoegen aan het leven. "Vrijwillige inzet verhoogt de kwaliteit van de samenleving. Als een stageperiode zou bijdragen dit besef bij jongeren aan te kweken is het minstens een experiment waard."

J.C. Vekemans uit Goirle: "Na het afschaffen van de dienstplicht zou het goed zijn sociale dienstplicht in te voeren." Het voorstel van Vekemans: een stage van een jaar, waarvan 6 maanden in Nederland, 3 maanden in landen van de Europese Unie en 3 maanden in ontwikkelingslanden.

Jan Hermes uit Landgraaf: "De doelstelling van een maatschappelijke stage

kan niet zijn in de toekomst voldoende vrijwilligers te hebben voor de belangrijke, onbetaalde werkzaamheden. Het doel van een maatschappelijke stage is het bewust worden van eigen verantwoordelijkheid en het leren meer begrip te hebben voor de medemens. In principe is dit ook de verantwoordelijkheid van het onderwijs en dient tijdens de stageperiode van het voortgezet onderwijs hier meer aandacht aan besteed te worden. Belangrijk is dat mensen zich verantwoordelijk voelen voor elkaar en voor hun omgeving. Eigen verantwoordelijkheid betekent ook zorg hebben voor de mensen die men lief heeft en waar men dagelijks mee samenleeft. Men dient keuzes te maken hoe en wanneer men invulling geeft aan die zorg."

Uw reactie?

De begeleidingscommissie van het ledennummer Christen Democratisch Appèl is benieuwd naar uw reactie op bovenstaande stelling van CDA-Tweede Kamerlid Ad Lansink. Uw mening, schriftelijk verwoord in maximaal 150 woorden, zien wij graag voor **15 februari** aanstaande tegemoet. Stuur uw reactie aan CDA, t.a.v. Begeleidingscommissie, postbus 30453, 2500 GL Den Haag; fax 070-3643417; Email redactie@cda.nl. In het volgende ledennummer zullen een aantal reacties worden geplaatst. De redactie behoudt zich het recht voor een selectie te maken uit de inzendingen en deze - ook ingekort - te publiceren.

Grote regionale manifestaties in kader gemeenteraadsverkiezingen

In het kader van de gemeenteraadsverkiezingen op 4 maart a.s. organiseert het CDA een groot aantal regionale manifestaties, verspreid over het hele land.

De campagne van het CDA start officieel op het Congres dat zaterdag 7 februari a.s. in Breda wordt gehouden. (meer informatie hierover op pagina 27) In de week daarna start de reeks manifestaties. Tijdens elke bijeenkomst zal lijsttrekker De Hoop Scheffer het woord voeren.

Woensdag 11 februari

Regionale manifestatie in de Maaspoort, Oude Markt 30 te Venlo
Na de opening volgt een videofilm van het eerder die dag afgelegde werkbezoek. Daarna spreekt lijsttrekker De Hoop Scheffer waarna een interview plaatsvindt met in ieder geval De Hoop Scheffer, de Limburgse Kamerkandidaat Theo Stroeken en Ger Driessen (CDA-lijsttrekker in het Limburgse Horst)
Het muzikale gedeelte wordt verzorgd door Ben van Dellen.
Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30), informele afsluiting 21.15 uur.

Zaterdag 14 februari

Regionale manifestatie in de Grote Kerk te Alkmaar. Lijsttrekker De Hoop Scheffer zal in ieder geval het woord voeren. Het muzikale gedeelte wordt verzorgd door het Volendams Kinderkoor met Jantje Smit.
Aanvang: 10.30 uur. Meer informatie over deze manifestatie staat in CD/Actueel van 7 februari.

Donderdag 26 februari

Regionale manifestatie in Bloemenveiling Westland/Fleuresto, Dijkweg 66, te Honselersdijk. Na de opening volgt een videofilm van het eerder die dag afgelegde werkbezoek. Na de toespraak van De Hoop Scheffer volgt een interview met hem, de regionale Kamerkandidaat (Kamerlid) Agnes van Ardenne en met lokaal lijsttrekker Geert van Woerden. Muzikale omlijsting wordt verzorgd door politie-orkest Haaglanden.
Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30), informele afsluiting: 21.15 uur

Zaterdag 28 februari

Regionale manifestatie in Pier 80, Visserijplein (naast markt), te Rotterdam-Delfshaven. Tijdens deze manifestatie houdt lijsttrekker De Hoop Scheffer een toespraak en worden de allochtone kandidaten voor gemeenteraad en deelraden gepresenteerd. De Rotterdamse lijsttrekker Van der Tak zal ook het woord voeren.
Aanvang: 10.30 uur (zaal open 10.00)

Maandag 2 maart

Slotmanifestatie in De Nieuwe Buitenso-

ciëteit, Stationsplein 1, Zwolle.

Na het vertonen van de videofilm over het werkbezoek die dag spreekt De Hoop Scheffer. Daarna volgt een interview met De Hoop Scheffer, de Overijsselse kamerkandidaat Theo Rietkerk uit Kampen en met de Zwolse lijsttrekker John Berends.

Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30), informele afsluiting 21.15 uur

Woensdag 4 maart

Uitslagenavond in het Arsenaal te Woerden.

Aanvang: zaal open vanaf 19.00 uur

Kom schaatsen in Heerenveen

Op donderdag 18 februari organiseert het CDA een heel bijzondere manifestatie in Thialf IJstadion (Pim Mulierlaan 1) te Heerenveen. Van 20.00 tot 22.30 uur kan er door CDA-ers uit alle provincies geschaatst worden. Door klapschaatsers en Friese doorlopers, door jong en oud. Een ideaal uitje voor het hele gezin. Tijdens de manifestatie zal lijsttrekker De Hoop Scheffer een toespraak houden; de lijsttrekker zal echter ook de schaatsen onderbinden. De CDA-ers wordt verzocht zich te kleden in CDA-groen of regionaal kostuum. De wereldberoemde Blauhüster Dakkapel zal het CDA-schaatsfestijn muzikaal begeleiden.

Vul onderstaande bon in en kom naar Heerenveen

Naam:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

komt op 18 februari met personen schaatsen in Thialf

Neem deze bon mee naar het ijsstadion!

CDA-leider bij varkensboeren en studenten en in debat over sport

Varkensboeren

Op 14 januari jongstleden sprak CDA-lijsttrekker Jaap de Hoop Scheffer voor een bomvolle zaal op een bijeenkomst in het Brabantse Langenboom.

De avond, georganiseerd door de werkgroep 'Tegen generieke korting', stond in het teken van de herstructureringsplannen voor de varkenssector.

Voor een publiek bestaande uit zo'n 500 varkensboeren en andere belangstellenden bracht De Hoop Scheffer naar voren dat ook het CDA van mening is dat herstructurering van de varkenssector noodzakelijk is.

Maar niet op de wijze die minister Van Aartsen met steun van de paarse coalitiepartijen voorstaat. "De paarse coalitie is blijkaar belangrijker dat de varkenshou-

Het CDA is een partij van de samenleving. Uit de agenda van CDA-lijsttrekker Jaap de Hoop Scheffer blijkt dat overduidelijk. De fractievoorzitter praat met tal van maatschappelijke groeperingen. De afgelopen maand bezocht hij onder meer varkensboeren in Brabant en studenten in Amsterdam. Bovendien ging hij met de collega-fractievoorzitters in debat over sportbeleid.

Hoop Scheffer op tijdens een debat georganiseerd door het bestuur van de Amsterdamse VU-studentenvereniging L.A.N.X., in samenwerking met het CDJA-Noord-Holland. Volgens de formule van het 'Lagerhuis-debat' verdeelde de CDA-lijsttrekker een aantal stellingen op het gebied van gezins- en familiepolitiek, Europa, drugsbeleid en onderwijs.

Met de aanwezige studenten, waaronder vertegenwoordigers van verschillende politieke jongerenorganisaties en CDA-jon-

voor het fysieke welzijn maar ook een belangrijke bindende factor in de samenleving. Het verenigingsleven staat in de sport centraal. Mensen ontmoeten elkaar op en rondom het sportveld, ouders begeleiden hun kinderen, vrijwilligers leveren een onmisbare bijdrage aan het goed reilen en zeilen van de sportverenigingen". Daarnaast benadrukte De Hoop Scheffer in navolging van de politiekorpschef in Utrecht, het belang van sportactiviteiten als een van de middelen om jeugdcriminaliteit tegen te gaan.

De Hoop Scheffer: "Het CDA maakt zich met name sterk voor de breedtesport. Sport is niet alleen goed voor het fysieke welzijn maar ook een belangrijke bindende factor in de samenleving. Het verenigingsleven staat in de sport centraal."

ders. Wij zijn als CDA tegen een dergelijke generieke aanpak van de varkenshouderij. Daarmee worden de gezinsbedrijven binnen de varkenssector onevenredig getroffen. Bovendien wordt voorbijgegaan aan het feit dat tal van varkensboeren reeds hun verantwoordelijkheid hebben genomen en fors hebben geïnvesteerd in een milieuvriendelijke aanpak zoals bijvoorbeeld door de bouw van Groenlabel-stallen", aldus De Hoop Scheffer.

Studenten

De daaropvolgende avond trad Jaap de

gerenkandidaat Joop Wijn ontstond een zeer levendig debat.

Sport

Op maandag 19 januari maakt Jaap de Hoop Scheffer deel uit van een forum van fractievoorzitters op een bijeenkomst georganiseerd door het NOC/NSF met als onderwerp het sportbeleid.

De Hoop Scheffer liet weten dat op veel plaatsen in het concept-CDA-verkiezingsprogramma 'Samen leven doe je niet alleen' aandacht is voor het sportbeleid. "Het CDA maakt zich met name sterk voor de breedtesport. Sport is niet alleen goed

Brede steun voor kandidatenlijst bij CDA-achterban

CDA-lijst voor de Tweede Kamer
vastgesteld door stemcommissie na stemming afdelingen

(tussen haakjes nummer advieslijst)

- 1 J.G. de Hoop Scheffer, Den Haag
- 2 A. Bijleveld-Schouten, Enschede
- 3 S. Buijs, Goes
- 4 G. Verburg, Driebergen
- 5 (6) M. v.d. Hoeven, Maastricht
- 6 (5) H. v.d. Akker, Giessenburg
- 7 J.P. Balkenende, Amstelveen
- 8 (9) N. Dankers, Helmond
- 9 (8) J. de Milliano, Heemstede
- 10 C. v.d. Knaap, Rotterdam
- 11 W. v.d. Camp, Den Haag
- 12 C. Ross- v. Dorp, Breedenbroek
- 13 K. Eisses-Timmerman, Dwingeloo
- 14 A. v. Ardenne-v.d. Hoeven, Vlaardingén
- 15 H. Hillen, Hilversum
- 16 (17) G. Leers, Goirle
- 17 (16) H. de Haan, Lettelbert
- 18 M. Verhagen, Voorburg
- 19 P.J. Biesheuvel, Den Haag
- 20 P. van Wijmen, Breda
- 21 J. Atsma, Surhuisterveen
- 22 Th. Rietkerk, Kampen
- 23 Th. Stroeken, Venlo
- 24 J.G. Wijn, Amsterdam
- 25 M. Visser-v. Doorn, Leerbroek
- 26 J. Reitsma, Emmeloord
- 27 (28) Th. Meijer, Nistelrode
- 28 (27) A. Mosterd, Putten
- 29 (30) M. de Pater-v.d. Meer, Zutphen

Er is binnen de CDA-achterban brede steun voor de advieskandidatenlijst die medio oktober werd gepresenteerd. In ruim 80% van de 580 Gemeentelijke Afdelingen is gestemd over de lijst. Er zijn door de Afdelingen een aantal marginale wijzigingen aangebracht; grote verschuivingen hebben zich niet voorgedaan. De lijst wordt op het CDA-Congres van 7 februari definitief vastgesteld.

- 30 (29) C. Cöruz, Haarlem
- 31 (32) J. ten Hoopen, Zoetermeer
- 32 (31) G. de Jong, Voorburg
- 33 C. Jonker, Maarheze
- 34 (36) G. Terpstra, Utrecht
- 35 (34) C. Bremmer, Voorschoten
- 36 (35) C. Eurlings, Valkenburg
- 37 (38) A. Koppejan, Amsterdam
- 38 (37) J.G.M. Schreijer-Pierik, Hengevelde
- 39 B.J. van Bochove, Lelystad
- 40 M. van Hall-Disch, Appingedam
- 41 P. Jansen, Nijverdal
- 42 M.H.E. Pelzer, Landgraaf
- 43 G. de Vries-Leggedoor, Nieuw Buinen
- 44 (45) S.H. Galema, Hartwerd
- 45 (44) M. Gadella-van Gils, Utrecht
- 46 R.J. van Vugt, Andel
- 47 F. Potuyt, Waddinxveen
- 48 R. Ho Ten Soeng, Alkmaar
- 49 L. Huynen, Westerbork
- 50 R. Ramnath, 's Gravenzande
- 51 R.S. Croll, Laren
- 52 R.W. Krol, Soest
- 53 L. Bolsius, Rotterdam
- 54 J.M. v.d. Veen-v.d. Vliet, Heemskerk
- 55 F.T. de Jonge, Almere
- 56 (57) B. Adema, Arnhem

- 57 (56) J. Groen, Amsterdam
- 58 D. Husselman-Oosterom, Olst
- 59 A. Doesburg, Middenmeer
- 60 H.J. Guds, Amsterdam
- 61 I.J. Rijzebol, Zijldijk
- 62 A. Immink, Dronten
- 63 (64) G.T. Willemsma, Voorburg
- 64 (63) I. Giezeman, Den Haag
- 65 (66) G.H.P. Kerssies, Zwolle
- 66 (65) N. Verlaan, Deest
- 67 O. Schwartz, Amsterdam
- 68 F. Janssen, Arnhem

Kandidatenboekje

Op het verkiezingscongres van het CDA op 7 februari aanstaande zal het Kandidatenboek worden gepresenteerd. De eerste vijftig kandidaten voor de Tweede Kamerverkiezingen komen in dit boek aan bod. Zij lichten toe wat hun drijfveren zijn om zich kandidaat te stellen voor de Tweede Kamer en welke thema's uit het verkiezingsprogramma het meest aansprekend zijn. Daarnaast geven zij kort hun persoonlijke reactie op de volgende onderwerpen: vrijwilligerswerk, paars, hobby's, favoriete vakantieplek, muziek, film, boek en motto. De bijdragen gaan vergezeld van een portret. Dit boekje zal na het Congres via de Gemeentelijke Afdelingen worden gedistribueerd.

Van de campagneleider

Iedereen in het CDA verheugt zich op de komende Partijraad en het Congres in Breda op 6 en 7 februari. Zij vormen een afronding van alle voorbereidingen rond de campagne en betekenen de echte start van de

harde campagnefase rond de Gemeenteraadsverkiezingen. Wat is nu belangrijk in die campagne? Naar mijn mening is het belangrijk dat het CDA enthousiasme uitstraalt, met mensen die zich inzetten voor een land waar niemand alleen is. Een grote club mensen waar je bij wilt horen. Een partij waar de leden snel en goed geïnformeerd worden over de actualiteit en gang van zaken. Denk aan het gebruik van RTL 4 TEXT (pagina 601), ons opinieblad CD/Actueel en ons ledenblad Appèl en alle CDA-bijeenkomsten. Een partij waar je met de kandidaten makkelijk in gesprek komt en waar je je eigen ideeën kunt ventileren. Een strijdlustige club mensen die laat zien dat datgene dat in het verkiezingsprogramma verwoord is, geen loze beloften zijn en die zich zal inzetten om de gestelde doelen te bereiken. In de campagne zullen we op allerlei manieren duidelijk maken waar het CDA voor staat. Via de manifestaties (zie pagina 20), via de debatten met andere partijen, via de affiches en via de verschillende media zal iedereen kennis van het CDA kunnen nemen. Maar bovenal via onze 89.000 CDA-leden want dat zijn de beste supporters van onze club!

Hans Schripsema

Nummers Regiekamer

Telefoonnummers:

070-3424813
070-3424834
070-3424828

Faxnummer:

070-3603635

E-mailadres:

campagne@cda.nl

CDA op RTL4-TEXT- Pagina 601

Het CDA probeert in de campagnefase de leden zo snel en adequaat mogelijk te informeren. Daartoe gebruikt de partij naast de CDA-periodieken en de eigen Internet-site ook de televisie. Vanaf 10 februari zal het CDA dagelijks informatie en nieuws over de campagne verstrekken via RTL4-TEXT. Gedurende de campagne is TEXT-pagina 601 de centrale CDA-pagina. Actuele nieuwsontwikkelingen en het campagneprogramma van de dag komen dagelijks rechtstreeks voor leden en belangstellenden op pagina 601 te staan. Het regionale nieuws zal daarbij een prominente plaats innemen. Iedere kamerkring/ Provinciale Afdeling heeft via eigen pagina's de mogelijkheid de achterban te informeren over campagne-activiteiten en andersoortig nieuws uit de regio. Op vrijdag 30 januari worden de medewerkers van de kamerkringsteunpunten op het Partijbureau in Den Haag voorgelicht over de opzet en invulling van de TEXT-pagina's.

Informatie: Friso Fennema, 070-3424832

Bereikbaarheid van het CDA-bureau

Op het CDA-bureau te Den Haag wordt gedurende de harde campagnefase een zogenaamde Regiekamer ingericht. Voor de dagelijks coördinatie van alle campagne-activiteiten is vier weken voor de gemeenteraadsverkiezingen op 4 maart en vier weken voor de Tweede Kamerverkiezingen op 6 mei het partijbureau speciaal hiervoor ingericht.

Van 9 februari tot en met 4 maart en van 6 april tot en met 6 mei iedere werkdag van 08.00 tot 21.00 uur en op zaterdag van 09.00 uur tot 17.00 uur bereikbaar zijn voor allerhande vragen van CDA-afdelingen over de verkiezingscampagne. U kunt de Regiekamer op de volgende telefoonnummers bereiken:
070-3424813, 070-3424834 en
070-3424828.

U kunt ook faxen naar 070-3603635 en e-mailen naar campagne@cda.nl

Gemeenteraadsverkiezingen en Internet: alle gemeenten on-line!

Op 4 maart 1998 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Dit zullen in Nederland de eerste verkiezingen zijn waarbij het Internet een belangrijke rol kan spelen. Het Internet biedt immers tal van nieuwe mogelijkheden als het om informatievoorziening gaat. Het CDA geeft, in samenwerking met De Digitale Stad, aan uw gemeentelijke afdeling de gelegenheid om op een gemakkelijke wijze een eigen verkiezings-site (pagina op Internet) voor uw afdeling te maken. Op deze pagina kan uw CDA-afdeling vanuit drie verschillende invalshoeken worden gepresenteerd: partij, issues en personen.

De Digitale Stad (DDS) is een stichting die een publieke ruimte op Internet creëert. DDS houdt zich bezig met het toegankelijk maken van publieke en politieke informatie en met het bevorderen van participatie. In dit kader opent DDS op 15 januari 1998 een overkoepelende website voor de gemeenteraadsverkiezingen. Deze biedt ruimte aan ongeveer 500 gemeente-sites: op elke site zal informatie te vinden zijn die de gemeentelijke CDA-afdelingen zelf aanleveren. Van dit DDS-initiatief kunnen overigens niet alleen CDA-afdelingen profiteren; DDS biedt deze service aan (bijna) alle Nederlandse politieke partijen aan.

Hoe kan uw gemeentelijke afdeling meedoen met de virtuele verkiezingsstrijd?

U kan vanaf 1 januari 1998 een aanvraagformulier vinden via <http://www.dds.nl/verkiezingen/form/cda.htm>. Door de naam van de gemeente, een contactpersoon en een e-mailadres in te vullen meldt u zich aan voor de gemeentelijke verkiezings-site. Deze aanmelding wordt automatisch naar De Digitale Stad gestuurd. De Digitale Stad verstrekt u vervolgens via e-mail een speciale gebruikersnaam en instructies over de toegang tot de site. Met deze gebruikersnaam wordt u toegang verleend tot een aantal invulformulieren op het Internet, waar informatie kan worden ingevuld over het CDA, de kandidaten en de thema's die in uw gemeente spelen. DDS zorgt voor duidelijke instructies over het juist invullen van de formulieren. Een druk op de knop en de informatie wordt aan de site toegevoegd; de informatie kan trouwens op ieder moment worden gewijzigd of verwijderd.

Voor vragen en opmerkingen met betrekking tot het bovenstaande kunt u contact opnemen met Jolien Jeroense, telefoon 070-3424826.

Nog maar net heeft het Europees Parlement uitgesproken dat Turkije niet in aanmerking komt voor een Toetredingspartnerschap of de bewijzen van de juistheid van die opstelling presenteren zich aan de Italiaanse kust. Een schip met Koerden ontvlucht de wetteloosheid van hun woongebied, op zoek naar de veilige rechtsorde van Europa. Harder kun je niet aantonen dat alleen rechtsstaten lid van de Europese Unie (EU) kunnen zijn. Er gaan geruchten dat Turkije nu druk wil uitoefenen op de Europese Unie door ons 'op te zadelen' met een vluchtelingenstroom.

Tijdens de debatten heb ik aan de Britse raadsvoorzitter gevraagd of hij dat gerucht kon tegenspreken, want zulke methoden zijn mijns inziens geheel ongeschikt voor het afdwingen van een EU-lidmaatschap. De minister hield wijselijk zijn mond. Intussen is de opwinding over 'de schepen met Koerden' weer tot normale proporties teruggebracht. Het schreuwelijke verslag in de Telegraaf, dat bijna suggereerde dat we tanks naar de grenzen moeten sturen om ons tegen 'de stroom van Koerden' te verdedigen, gaf niet bepaald een helder beeld van de CDA-opvatting. We kennen dat. Journalisten willen soms een hard verhaal en doen er alles aan om zo iets te krijgen, selectie en aanscherping van commentaren doen dan wonderen.... Het CDA denkt heel wat genuanceerder. over 'Binnenlands Bestuur' publiceerde onlangs de resultaten van een enquête over asielbeleid onder de Nederlandse raadsleden. De CDA-ers blijken daarin, geheel conform onze waarden en normen, de meest humanen. Bij hen valt niet te scoren met xenofobe verhalen. In Duitsland ligt dat ietsje anders. De bevoegde minister aldaar verviel in paniekreacties waarvoor bepaald geen rechtvaardiging te vinden was. Zelfs mijn, doorgaans in asielzaken nogal keiharde, collega van de CDU maakte er mopjes over.

Waarschuwing

Toch is dit Koerden-incident een waarschuwing. Het mankeert de Europese Unie aan een buitenlandse politiek. We hebben niet meer dan een hutje mutje van nationale belangen. Men hoopt dat een onzichtbare hand al die nationale zelfzuchtjes tot een verantwoord resultaat zal leiden. Zoveel kunnen CDA-ers

niet geloven. Bij Bosnië werd de Europese Unie, vanwege dat misleidende bijgeloof, zelf schuldig aan het ontstaan van vluchtelingenstromen. Bij de Koerden kan weer zo iets ontstaan en Algerije staat op ontploffen. Kunnen de nationaal-bekrompen regeringen werkelijk niet met één mond leren spreken om zodoende een krachtige buitenlandse politiek te voeren die die ontworteling voorkomt? Neen, zeggen Bolkestein en de zijnen, we moeten de nationale soevereiniteit centraal blijven stellen. Welnu,

Het Engelse voorzitterschap en het Europees Parlement van de burgers

Van 1 januari tot eind juni 1998 is het Verenigd Koninkrijk voorzitter van de Europese Unie. Het belangrijkste thema voor het Engelse voorzitterschap is ongetwijfeld de besluitvorming rond de Euro in mei (welke landen gaan meedoen) en de besluitvorming rond het voorzitterschap van de Europese Centrale Bank in maart (Duisenberg en/of Trichet).

Het Engelse voorzitterschap heeft echter nog meer thema's op de agenda staan en een van die thema's is 'het Europa van de burgers'. Zowel premier Blair als zijn minister van Buitenlandse Zaken Cook hebben in interviews en in speeches voor het Europees Parlement uitgelegd wat zij hiermee bedoelen.

Kort samengevat wil het Engelse voorzitterschap thema's die de burgers direct aanspreken hoog op de Europese agenda zetten zoals: de strijd tegen de werkloosheid, de strijd tegen de criminaliteit, een beleid voor een beter milieu en een goede consumentenbescherming bijvoorbeeld. Natuurlijk moeten we het Verenigd Koninkrijk steunen bij deze acties.

Wat de strijd tegen de werkloosheid betreft werden tijdens het voorgaande Luxemburgse voorzitterschap bijvoorbeeld afspraken gemaakt over her- en omscholing van jonge werklozen met behulp van Europees geld. Die voorname moeten nu concreet worden gerealiseerd.

In de strijd tegen de criminaliteit kwam onder andere door Engelse tegenwer-

als we die lokroep volgen dan zullen we meer en meer schepen met vluchtelingen zien verschijnen.

Arie Oostlander

king tijdens het Nederlands voorzitterschap de versterking van Euro-pol niet van de grond. Hoe eerder dit wordt gecorrigeerd, hoe beter. Op milieugebied was het Verenigd

Koninkrijk altijd een grote rem op goede Europese milieuwetgeving. Als het Engelse voorzitterschap die houding wil corrigeren: graag! En wat de consumentenbescherming betreft heeft het Verenigd Koninkrijk kilo's boter op het hoofd in bijvoorbeeld de BSE-kwestie. De opmerkingen van het Engelse voorzitterschap lijken dus vooral gericht aan het eigen adres en aan het adres van het Britse volk. En daar ligt voor de nieuwe regering van Tony Blair een hele belangrijke taak. Constructiever dan in het verleden meewerken aan Europees beleid en het vertrouwen van de Engelse bevolking voor Europa terugwinnen. En dat is heel hard nodig in het Verenigd Koninkrijk. Dat is niet alleen goed voor het Verenigd Koninkrijk, dat is goed voor heel Europa.

Hanja Maij-Weggen

voorzitter van de CDA-delegatie in het Europees Parlement

Voor het eerst sinds achttien jaar lijkt het erop dat Engeland constructief meedenkt over Europa. Hoe voortvarend de Engelse plannen ook zijn, alleen met een goede uitwerking kunnen zij ons overtuigen dat hun goede wil gemeend is.

Uit Engeland komen deze dagen positieve geluiden over Europa. Dat is lang geleden. Achttien jaar heeft de conservatieve partij de scepter gezwaaid over de Britse eilanden. Dat betekende een jarenlange weigering mee te werken aan verregaande integratie van Europa. Margaret Thatcher en John Major waren bijna tegen elke beslissing die hun zelfstandigheid zou aantasten en de Engelse conservatieve europarlementariërs benadrukten zoveel mogelijk hun eigenbelang. Sinds premier Tony Blair de scepter over de eilanden zwaait, waait ook in de houding ten opzichte van Europa een nieuwe wind door bestuurlijk Engeland. De Labourregering belooft bij aantreden een sleutelspeler in Europa te worden.

“Goodbye xenophobia” (“Vaarwel vreemdelingenhaat”) kopte de Britse krant The Observer drie dagen na de socialistische verkiezingszege. Voor het eerst in achttien jaar lijkt het alsof Engeland weer constructief meedenkt.

De Britten hebben een half jaar om ons te bewijzen dat het menens is. Vanaf 1 januari jongstleden is Engeland voorzitter van de Europese Unie. De plannen die Engeland ter invulling van het voorzitterschap gepresenteerd heeft, zien er goed uit. “Europa moet terug naar de burgers” is de invalshoek van de Engelsen. “We willen meehelpen om een Unie te maken die antwoord geeft op de echte zorgen van de burgers van Europa”, zei minister Cook van Buitenlandse Zaken in het Europees Parlement in Straatsburg. Op drie terreinen moet Europa vooral tot resultaten komen, aldus Cook. De Engelsen willen werk maken van de aanpak van de werkloosheid in Europa, trekken ten strijde tegen grensoverschrijdende criminaliteit en willen meer nadruk op de bescherming van het milieu.

Euro

Engeland valt met de neus in de boter. 1998 is het jaar waarin het vertrouwen van de 362 miljoen burgers van Europa hard nodig is. Begin mei beslissen de regeringsleiders van de vijftien lidstaten welke landen mogen meedoen aan de Economische en Monetaire Unie (EMU). In de deelnemende landen, waaronder hoogstwaarschijnlijk Nederland, wordt in 1999 de euro ingevoerd en in 2002 tot enige munt uitgeroepen. Dit is de meest ingrijpende stap die de Europese Unie de burgers van Europa tot nu toe heeft gepresenteerd. Vanaf 2002 zien zij het tastbare resultaat van vijftig jaar Europees samenwerken: een nieuwe munt in hun portemonnee. Dit huzarenstukje is alleen te klaren als de burgers vertrouwen hebben in de euro. Dan alleen blijft het een sterke munt, die waarmaakt wat hij belooft.

Uitbreiding Europese Unie

Verder overleggen de vijftien regeringsleiders op 12 maart aanstaande in Cardiff over de uitbreiding van de Unie. Niet minder belangrijk. Het Britse voorzitterschap wil een Accession Process vormgeven, waarin de voorwaarden voor toetreding zijn gegoten, en vervolgens de onderhandelingen een ‘vliegende start’ geven. Gezien de moeizame gesprekken bij de top in Amsterdam wordt dit een flinke kluit, waarin ook vertrouwen een centrale rol speelt.

Hoe voortvarend de Engelse plannen ook zijn, alleen met een goede uitwerking kunnen de Engelsen ons overtuigen dat hun goede wil gemeend is. Het blijft paradoxaal dat de Engelsen de EMU een warm hart toedragen, maar nog niet willen deelnemen. Twintig jaar lang is Engeland alleen op een pragmatische manier met Europa omgegaan: what is in it for us? Nu moeten de eilandbewoners meedenken en zelf initiatieven ontwikkelen. Dat vergt een omschakeling in denken en doen. Vertrouwen is niet zomaar een cup of tea. Geen woorden maar daden!

Karla Peijs

Karla Peijs

Wat doen Europarlementariërs? Deze keer Wim van Velzen. Van Velzen is voorzitter van de Europese Unie van Christen-Democraten (EUCD), lid van de Interparlementaire Delegatie Polen, woordvoerder op het gebied van onderzoek, technologie en energie en lid van de Commissie Economische Zaken, Monetaire Zaken en Industriebeleid.

Maandag 12 januari 1998

Het is weer zover. De 'volksverhuizing' naar Straatsburg vindt vandaag weer plaats. In Straatsburg worden de laatste telefoontjes afgewikkeld, de fractievergadering bijgewoond, de plenaire vergadering en 's avonds om 21.00 uur eten we als CDA-delegatie gezamenlijk om de komende weken te bespreken.

Dinsdag 13 januari 1998

We beginnen zoals altijd met de stemming om 09.00 uur in de plenaire vergadering. Vandaag staan, voor mij, een aantal belangrijke rapporten op de agenda nl.: één over de gevolgen van de invoering van de euro voor de kapitaalmarkten, één over elektronisch geld en de EMU en één over de euro en de consument. In de wandelgangen moet ik aan veel Duitse, Italiaanse collega's etc. uitleggen dat de opmerkingen van Zalm over Italië, meer te maken hebben met de komende verkiezingen in Nederland dan met de cijfers van Italië. Immers, deze cijfers worden pas eind februari in definitieve vorm beschikbaar gesteld. Na de stemmingen bezoeken Karla en ik een lunchbijeenkomst met Commissaris de Silguy. Ik kan met hem de degenen nog eens kruisen over de aangenomen verordening in Amsterdam op 17 juni 1997, waarin staat dat contracten als gevolg van de komst van de euro mogen worden aangepast. Ik dring aan op het schrappen van deze passage en het te beperken tot het alleen veranderen van guldens in euro's om geen onzekerheid voor de bevolking te veroorzaken. 's Avonds overleggen Pam, Hanja en ik hoe we in de opmaat van de verkiezingen het beste onze activiteiten in Brabant kunnen verdelen en afstemmen. Moe kom ik om 00.30 uur in mijn hotel.

Woensdag 14 januari 1998

We beginnen weer met de stemmingen. Dit is een 'hol'-ochtend. De ene afspraak na de andere. De farmaceutische industrie meldt zich om over bescherming van patenten in Midden- en Oost-Europa te spreken, Ruhrgas om over de gasrichtlijn te spreken, drie stagiaires uit Hongarije en Slowakije, de Roemeense vrienden melden zich telefonisch om over de crisis in hun land te spreken, kantoor 'Brussel' en ga zo maar door. Dan anderhalf uur stemmingen. Ik lunch met Hanja en Jan Sonneveld om te spreken over een gezamenlijk project. 's Middags naar de vergadering van de werkgroep Polen ter voorbereiding van het overleg Polen de

Wim van Velzen

week erop. Dan naar de werkgroep lucht- en ruimtevaart om te spreken over de binenkort te publiceren beleidsvoornemens van de Commissie over satellietnavigatie. We zijn ons er vaak niet van bewust hoeveel banen we hiermee in Europa kunnen scheppen. Satellietnavigatie is ook belangrijk voor communicatie met vrachtwagens, multi-mediaal onderwijs, etc. Alenia, een Italiaans bedrijf legt uit hoe haar Europees systeem gebruik kan maken van zowel Amerikaanse als Russische satellieten. 's Avonds eet ik met Ria Oomen. We spreken vooral over de electriciteitswet en de daarmee samenhangende milieu-aspecten die Ria in het parlement behartigt.

Donderdag 15 januari

Het is weer zover. Verjaardag in het parlement. Allereerst fractie-vergadering. Dan stemming over het rapport van mevrouw d'Ancona over de aanpak van de drugsproblematiek in Europa. Het rapport wordt teruggestuurd naar de bevoegde commissie in het parlement. De plenaire vergadering wil het in deze vorm niet behandelen. Een stevige nederlaag voor deze PvdA-er met een veel te liberale mening over drugs.

Dan haast ik me naar de werkgroep Midden- en Oost-Europa van de fractie waarvan ik voorzitter ben. We staan uitgebreid stil bij de minderhedenvraagstukken in de verschillende landen, het probleem van de Russen in de Baltische staten en hoe zij voorbereid worden op het EU-lidmaatschap, de crisis in Roemenië e.d. Na de stemmingen een werklunch met Wilfried Martens. Als voorzitter van de Europese Unie van Christen-democraten heb ik regelmatig werkoverleg met hem om onze werkzaamheden af te stemmen.

Vrijdag 16 januari

We beginnen met de stemmingen. Om 10.00 uur is er een bezoekersgroep van vier steden uit Italië, Duitsland, Frankrijk en Nederland, dat wil zeggen Zevenaar. Ik ontmoet daar weer mijn CDA-vriend Ruud Oudenhoven, burgemeester en zijn college. Het onderwerp is de euro en de gemeente. Er ontstaat een levendig debat over welke voorbereidingen gemeenten moeten treffen. Ik zie een enkele gemeentebestuurder wat wit worden. Zij hadden zich niet gerealiseerd dat er veel werk aan de winkel is. Na mij om 11.00 uur komt Peter Pex hen nog toespreken. Dan op weg naar het Academisch Ziekenhuis in Maastricht waar ik om 16.00 uur nog een gesprek heb over het 5e kaderprogramma Research. Om 18.00 uur naar huis. Daar treffen we dan een halve meter post aan en talloze faxen. Gelukkig is er ook tijd om in het weekend nog een beetje verjaardag te vieren.

Wim van Velzen

Verkiezingscongres

Het Congres van het CDA zal plaatsvinden op zaterdag 7 februari aanstaande in het Chassé Theater aan de Claudius Prinsenlaan 8 te Breda. Het Congres zal een feestelijk karakter dragen.

Programma

- 11.00 uur Opening en meditatief moment
 - 11.30 uur Speech partijvoorzitter Helgers
 - 11.45 uur Intermezzo
 - 12.00 uur Bekrchtiging verkiezingsprogramma
 - 12.15 uur Campagnepresentatie (door campagneleider Schripsema)
 - 12.30 uur Lunch - informeel samenzijn
 - 14.00 uur Intermezzo
 - 14.30 uur Bekrchtiging kandidatenlijst Tweede Kamer (bekendmaking uitslag stemming gemeentelijke afdelingen)
 - 14.40 uur Presentatie van de kandidaten
 - 15.00 uur Speech lijsttrekker De Hoop Scheffer
 - 15.20 uur Wilhelmus en sluiting
- Deelname aan het verkiezingscongres kost f 25,- (inclusief lunch).
- Voor informatie en aanmelding kunt u contact opnemen met het CDA, telefoon 070-3424812/3424824.

Partijraad

De CDA-Partijraad zal plaatsvinden op vrijdag 6 februari aanstaande in het Chassé Theater aan de Claudius Prinsenlaan 8 te Breda.

Programma:

- 14.00 uur Opening
- 14.15 uur Bespreking van en besluitvorming over de B- en C-amendementen in vijf deelsessies
- 17.30 uur Maaltijd
- 18.30 uur Huishoudelijke zaken en (her)verkiezing Partijbestuursleden
- 19.00 uur Plenaire bespreking van en besluitvorming over A-amendementen en de overgebleven B- en C-amendementen.

Na de Partijraad zal de tekst van het programma overeenkomstig de besluitvorming worden aangepast. De vastgestelde tekst kan aan het Congres op 7 februari ter bekrchtiging worden voorgelegd.

Voor nadere inlichtingen kunt u contact opnemen met het CDA, telefoon 070-3424812 of 070-3424824. De deelnemersbijdrage is f 40,- (inclusief maaltijd).

Symposium School en samenleving

Op vrijdag 13 februari aanstaande belegt de CDA-bestuurdersvereniging in het Beatrixgebouw van de Jaarbeurs te Utrecht een symposium onder de titel 'School en samenleving', van 14.00 tot 17.00 uur.

Programma

- 14.00 uur Opening door dagvoorzitter W.J. Deetman, burgemeester van Den Haag en voorzitter van de CDA-bestuurdersvereniging
- 14.10 uur Inleiding door W.G.J.M. van de Camp, lid van de Tweede Kamer
- 14.30 uur Inleiding door P. Boekhoud, voorzitter college van bestuur van het Albeda College in Rotterdam
- 14.50 uur Vier deelsessies
voorzitters: C. Bremmer, lid van de Tweede Kamer, K.R. Ho ten Soeng, wethouder in Alkmaar, mevrouw C.W.A. Jonger, verbonden aan ICS en statenlid in Noord-Brabant, mevrouw A.M.J. Rasenberg, medewerker KPC Groep
- 15.40 uur Pauze
- 16.00 uur Forumdiscussie onder leiding van dagvoorzitter W. Deetman met de inleiders, mevrouw J.J.T. van den Hul-Omta, voorzitter Besturenraad PCO en raadslid in Geldermalsen, en A.F. Buitenhuis, wethouder in Nijmegen
- 16.50 uur Slotwoord door de voorzitter

Aanmelden kan tot 5 februari aanstaande bij: CDA-bestuurdersvereniging, telefoon 070-3424890, fax 070-3643417. Aan het bijwonen van het symposium zijn geen kosten verbonden.

Leidraad Provincieprogramma

Momenteel werkt een CDA-commissie onder voorzitterschap van de Utrechtse gedeputeerde Annie Kamp hard aan de 'Leidraad Provincieprogramma 1999 - 2003'. De op te stellen leidraad is bedoeld als handreiking aan Provinciale Afdelingen voor de ontwikkeling van het eigen provinciale verkiezingsprogramma. Hoewel de komende maanden vooral tijd en energie wordt gestoken in de verkiezingscampagnes voor de gemeenteraden en de Tweede Kamer mag niet worden vergeten dat in maart 1999 verkiezingen voor de Provinciale Staten plaatsvinden. Begin april aanstaande is de leidraad te bestellen

Vaardigheidstrainingen

In februari vinden vaardigheidstrainingen plaats. Voor 14 februari staat human resourcebeleid op de rol. Vragen als werving en selectie van nieuwe kandidaten, loopbaanbeleid en inzet van oud-politici komen aan bod.

Op 21 februari gaat het over leiderschapstijlen en empowerment. Hoe geef ik zelf leiding, wat zijn daar de zwakke en sterke kanten van en hoe motiveer ik anderen? De kosten bedragen f 75,- per training. De trainingen worden gegeven bij het SBI in Doorn. Aanmelden bij het Steenkampinstituut, telefoon 070-3424860.

Haar ziekte sloeg terug,
maar versloeg haar allerminst.
En ook de dood niet.
Zich er van bewust dat Christus
ziekte en dood overwon,
en tot het laatst de regie waar
mogelijk in eigen hand
houdend, is van ons heengegaan

Wouda Hartevelde-van Driel
*Verenigingsconsulente van het CDA in de
Kamerkring Leiden*

Wij gunnen haar haar nieuwe leven,
maar zijn ons er zeer van bewust
dat wij en heel veel leden van ons
CDA haar enorm zullen missen.
Maar ook dankbaar op persoon en werk
- zo vol inzet en overtuiging -
zullen terugkijken.
God trooste haar man, kinderen en kleinkinderen.

Leiden, 11 december 1997

Namens de Kamerkring Leiden
Dick van Vliet, voorzitter
Hans Démoed, secretaris
Carla van Jaarsveld-Redegeld,
bureaufunctionaris

Na meer dan
30 jaar
organiseren van
groepsreizen
mogen wij ons wel
"SPECIALIST"
noemen op dit gebied

Hotel Schaepkens van St. Fyt,
gelegen in het sjoenste plekske van Zuid-Limburg:
Valkenburg a/d Geul, heeft de nieuwe prospectus:
reizen in groepsverband seizoen 1998, voor U klaar.
Heeft U de verantwoording voor het verzorgen van een groepsreis,
vraag dan nu de folder aan en boek een streefdatum, of kom,
en overtuig uzelf van onze gastvrijheid.
Bezorg uw medereisgenoten de vakantie van het jaar.

**WIJ BIEDEN U WEEKREIZEN VAN ZATERDAG TOT ZATERDAG,
OF MIDWEEKREIZEN VAN MAANDAG TOT VRIJDAG.**

- Halen en brengen af uw woonplaats,
- Twee hele dagtochten / of 7 drie halve dagtochten,
- Vol pension,
- Uw kamer voorzien van prive douche/toilet en telefoon,
- Dagelijks 1x koffie en 1x thee gratis,
- Twee maal daags borrelen voor de helft vd. normale prijs,
- 5 avonden met levende muziek,
- Bingo avond,
- Grootste barbecue met optreden van artiest,
- Afscheidsdiner met een gratis glas wijn en "sterrendessert",
- Alle algemene ruimtes voorzien van airco,
- Bij 25 personen 1x begeleiding gratis,
- Bij 50 personen 2x begeleiding gratis,
- Indien nodig aparte ruimte beschikbaar voor maaltijden en eigen activiteiten,
- In de maand maart/april, vanaf 10 oktober: extra personen begeleiding gratis.

Kosten voor een volle weekvakantie van zaterdag tot zaterdag
v.a. f 610,- p.p. (excl. toeristenbelasting)

* midweek reizen prijs op aanvraag

Bel met: 043 - 6 01 20 00, van maandag tot vrijdag van 08.30 uur tot 17.00 uur,
vraag naar afdeling groepsreizen.

Of schrijf: Nieuweweg 40-44, 6301 EV Valkenburg a/d Geul.

Spreekbeurten

Groningen

maandag 2 februari

A. van Ardenne, Dorpshuis,
De Kiepe, Meidoornlaan 88,
Nieuwe Pekela, 20.00 uur.

dinsdag 3 februari

P.C. Lodders-Elfferich, restaura-
rant de Postwagen, Hoofd-
straat 53, Tolbert, 20.00 uur.

maandag 9 februari

Th. Meijer, Restaurant Post-
wagen, Hoofdstraat 53, Tol-
bert, 10.00 uur.

vrijdag 20 februari

A. van Ardenne, Van Ketwich
Verschuurlaan 17, Groningen.

maandag 23 februari

H. Maij-Weggen, CDA-Gro-
ningen, De Klincke, Winscho-
ten, 19.30 uur.

Friesland

vrijdag 6 februari

B. Pronk, Hotel Alte Werft,

Ohlmühlenweg 1, Papenburg,
10.00 uur.

maandag 16 februari

J. Reitsma, Landgoed Oranje-
woud, Lindelaan 1, Oranje-
woud, 09.30 uur.

donderdag 26 februari

J.P. Balkenende, Vergadercen-
trum Blomketerp, Franeker,
19.45 uur.

Drenthe

maandag 9 februari

C. Bremmer, Altingerweg 1,
Beilen, 14.00 uur.

Flevoland

woensdag 4 februari

J. Reitsma, Princenhof Party-
service, Zuiderkade 6, Em-
meloord, 20.00 uur.

Overijssel

maandag 9 februari

A. Bijleveld, Hotel 't Land-
huis, Bentheimerstraat 118,
Oldenzaal, 20.00 uur.

maandag 9 februari

T. Rietkerk, Hotel Waanders,
Staphorst, 20.00 uur.

woensdag 18 februari

K. Eisses-Timmerman, De
Aerninckhof, Kerkepad 3,
Hardenberg, 20.00 uur.

woensdag 18 februari

P.C. Lodders-Elfferich,
Zwolle, 20.00 uur.

dinsdag 24 februari

H. Helgers, Dorpsboerderij
Erve Boerrigter, Plechelmus-
straat 14, De Lutte, 20.00 uur.

Gelderland

maandag 2 februari

A. Bijleveld, Cultureel Cen-
trum O'42, Oranjesingel 42,
Nijmegen, 20.00 uur.

maandag 9 februari

W. van de Camp, Cultureel
Centrum O'42, Oranjesingel
42, Nijmegen, 19.15 uur.

donderdag 12 februari

P.C. Lodders-Elfferich, De
Rank, Torenstraat 15, 8171 CP

Vaassen, 20.00 uur.

dinsdag 17 februari

J. de Milliano, De Ploeg, Vars-
seveld, 19.30 uur.

Utrecht

maandag 9 februari

G. Verburg, De Eenhoorn,
Amersfoort, 13.15 uur.

donderdag 12 februari

M. Visser-van Doorn, Marcus
Centrum, Wijnesteinlaan 2,
Utrecht, 10.00 uur.

vrijdag 13 februari

A. van Ardenne, Pax Christi
Centrum, Godebaldkwartier 4,
Utrecht, 10.00 uur.

zaterdag 14 februari

A. van Ardenne, CNV Confe-
rentieoord, Ons Centrum,
Traaij 299, Driebergen, 9.30
uur.

maandag 16 februari

A. van Ardenne, De Willems-
hoeve, Utrechtsestraatweg 32,
Woerden, 20.00 uur.

vervolg op pagina 30

Verenigingsnieuws

Standaardadvertenties

De zending aan de Gemeentelijke Afdelingen begin februari zal voorbeeldadvertenties bevatten die gebruikt kunnen worden voor dag- en weekbladen tijdens de verkiezingscampagne voor de gemeenteraad. Verschillende voorbeelden van advertenties treft u daarbij aan met het juiste CDA-logo. Staande en liggende advertenties met tekst en met en zonder ruimte voor een foto zullen worden gezonden.

Verenigingsconsulenten

Vrijdag 16 januari jongstleden waren de verenigingsconsulenten bijeen op het Partijbureau in Den Haag. Deze contactdag, onder leiding van Rixt Meines (hoofd sector Vereniging en Communicatie) stond in het teken van de komende verkiezingscampagne. Jan Peter Balkenende, werkzaam bij het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA en kandidaat-kamerlid, hield een lezing met de thema's: waarin onderscheidt het CDA zich ten opzichte van andere partijen; wat is de rol van het maatschappelijk middenveld. Na de lunch sprak campagneleider Hans Schripsema met de consulenten over de verkiezingsthema's: familie en gezin, veiligheid, zorg, onderwijs en solidariteit; het laatste campagnenieuws en de materialen.

Steunpuntmedewerkers

De steunpuntmedewerkers van de Provinciale Afdelingen en Kamerkringen kwamen vrijdag 30 januari bij elkaar op het Partijbureau in Den Haag. Zij wisselden onderling ervaringen uit.

De dag stond onder leiding van Rixt Meines, hoofd sector Vereniging en Communicatie. Hans Schripsema, de campagneleider, besprak het laatste nieuws over de campagne. Het nieuwe project 'CDA op RTL4 TEXT' kwam uitge-

breid aan de orde. 's Middags stonden Internet en Politieke partij nieuwe stijl centraal.

Wat is verschenen

Bestuursforum

Het januarinummer van Bestuursforum opent met een bijdrage van drs. J.J.L.M. Janssen, burgemeester van Bunnik, en drs. R.C.M. Stadhouders, fractievoorzitter in De Bilt, die vaststellen dat ondanks alle mooie woorden en voornemens over decentralisatie de praktijk vaak weerbarstiger is dan de leer en opgepast moet worden voor (re)centralisatie op een aantal beleidsterreinen.

Waarom willen mensen raadslid worden en daarin veel tijd stoppen, of omgekeerd: wat zijn de beweegredenen van raadsleden om er na 4 maart aanstaande een punt achter te zetten? Drs. Manita Koop, zelf raadslid in Delft en lid van de redactie, laat een aantal betrokkenen aan het woord. Haaglanden mag dan van paars geen stadsprovincie worden, het georganiseerde bedrijfsleven verenigd in de Kamer van Koophandel, vond het toch gewenst om zich te bezinnen op de ruimtelijke en economische vernieuwing van het stadsgewest in (inter)nationaal perspectief. Mr. J.P. van Iersel, voorzitter van de Kamer van Koophandel Haaglanden, schetst de hoofdlijnen van het rapport 'Haaglanden maakt zijn toekomst'.

In het nummer zijn voorts bijdragen opgenomen van het Brabantse statenlid dr. E.J. Janse de Jonge over een alternatief voor de stadsprovincie Eindhoven en van G.C. de Bruijn over de verloedering van onze steden. Vraag een gratis proefnummer aan of neem een abonnement (f 45,- per jaar): CDA-bestuurdersvereniging, telefoon 070-3424890. Nieuwe abonnees ontvangen het themanummer over 'Lo-

kaal gezinsbeleid' (november 1997) gratis.

Radio

De CDA-uitzendingen op Radio 5 zijn te beluisteren op donderdag 12 en 26 februari aanstaande van 17.50 tot 18.00 uur.

Televisie

De uitzendingen van het CDA op televisie zijn te zien op:

- maandag 2 februari op Nederland 3 om 17.52 uur,
- dinsdag 10 februari op Nederland 1 om 11.54 uur,
- donderdag 19 februari op Nederland 2 om 17.21 uur,
- woensdag 25 februari op Nederland 2 om 15.54 uur.

Telefonisch spreekuur partijvoorzitter

Wilt u persoonlijk spreken met partijvoorzitter Hans Helgers over het CDA. Dat is mogelijk. Hij houdt telefonisch spreekuur op:

- donderdag 12 februari tussen 12.00 en 13.00 uur,

Belangrijke e-mailadressen

Het CDA-Partijbureau heeft een nieuw emailadres, namelijk **bureau@cda.nl**.

Veel gelieerde organisaties in het CDA-huis, een aantal afdelingen en de voorlichting van de CDA-Tweede Kamerfractie beschikken over een e-mailadres.

Partijvoorzitter Helgers is bereikbaar via: **helgers@cda.nl**

Verkiezingscampagne: **campagne@cda.nl**

Redactie CD/Actueel en Appèl: **redactie@cda.nl**

Steenkampinstituut: **steenkampinstituut@cda.nl**

Wetenschappelijk Instituut voor het CDA: **wi@cda.nl**

Voorlichting van de CDA-Tweede Kamerfractie:

cda.voorl@tk.parlement.nl

- woensdag 25 februari tussen 14.00 en 15.00 uur.

U kunt hem bereiken op telefoonnummer 070-3424802.

Ledeninformatielijn

Voor vragen over uw lidmaatschap kunt u van maandag tot en met donderdag tussen 13.00 en 15.00 uur direct terecht bij de ledeninformatielijn. Het telefoonnummer is 070-3424869.

Verschijsning volgende ledennummer

Het volgende ledennummer zal verschijnen op zaterdag 28 februari 1998.

Training collegeonderhandelingen

Op diverse plaatsen in het land vinden binnenkort trainingen collegeonderhandelen plaats. Voor de noordelijke provincies vindt de training plaats op zaterdag 14 februari aanstaande in Zwolle. Raadpleeg uw scholingsconsulent in uw regio voor meer informatie.

Vervolg Spreekbeurten

Eerste deel spreekbeurten zie pagina 28.

vrijdag 27 februari

C. Bremmer, Bartimeushage, Oude Arnhemsebovenweg 3, Doorn, 13.00 uur.

Noord-Holland

maandag 9 februari

B. Pronk, Aristo Zalen, Tele-sportboulevard 100, Amsterdam-Sloterdijk, 10.00 uur.

donderdag 12 februari

H. Maij-Weggen, The Grand Amsterdam, Amsterdam, 15.30 uur.

maandag 16 februari

L. Dankers, Jozefkerk, Veldbloemenweg 2, Zaandam, 20.00 uur.

maandag 16 februari

A. Bijleveld, Burgerzaal Raadhuis, Raadhuisplein 1, Heemstede, 20.00 uur.

woensdag 18 februari

C. Cörüz, Oudemanhuispoort zaal A008, Oudezijdse Achterburgwal (Oudemanhuispoort 4-6), Amsterdam, 15.00 uur.

donderdag 26 februari

J. van den Akker, Hotel Haarlem Zuid, Toekanweg 2, Haarlem, 12.00 uur.

Zuid-Holland

maandag 2 februari

P.J. Biesheuvel, Gemeentehuis Krimpen a/d IJssel, Raadhuisplein 2, Krimpen a/d IJssel, 20.00 uur.

maandag 2 februari

M. Verhagen, Huize Swaensteijn, CDA-fractiekamer, Herenstraat 72/74, Voorburg, 16.00 uur.

maandag 2 februari

C. Bremmer, Dorpshuis, Ter Aar, 20.00 uur.

woensdag 4 februari

M. Visser-van Doorn, Otto-burg cursuslokaal 141/142,

Esdoornstraat 3a, Rijswijk, 20.00 uur.

donderdag 5 februari

A. van Ardenne, De Hoornbloem, Koningin Julianaplein 18, Den Hoorn, 20.00 uur.

maandag 9 februari

A. van Ardenne, De Til, Breesstraat 1, Giessenburg, 14.00 uur.

dinsdag 10 februari

S. Buijs, Voornestein, De Eik 68, Hellevoetsluis, 15.00 uur.

woensdag 11 februari

A. van Ardenne, De Kandelaaar, Dijkweg 19, Naaldwijk, 20.00 uur.

donderdag 12 februari

H. Maij-Weggen, CSR-gebouw, Oude Delft 251, Delft, 19.30 uur.

woensdag 18 februari

W. van de Camp, ISW-opleiding vbo-mavo, Chrysantenstraat 9, Naaldwijk, 20.15 uur.

woensdag 18 februari

A. van Ardenne, De Kiem, Koningin Julianaweg 91, 's-Gravenzande, 20.00 uur.

dinsdag 24 februari

C. Bremmer, Woon- en zorgcentrum Schorwijk, Zaagmolenstraat 96, Leidschendam, 20.00 uur.

donderdag 26 februari

A. van Ardenne, Bloemenveiling Holland/Fleuresto, Dijkweg 66, Honselersdijk, 15.00 uur.

donderdag 26 februari

C. Bremmer, Wassenaar, 15.00 uur.

vrijdag 27 februari

K. Peijs, Van Kleffenszaal, Ministerie van Buitenlandse Zaken, Den Haag, 9.00 uur.

Noord-Brabant

woensdag 5 februari

G. Leers, Zaal Handboogvereniging VZOD, Blaarthemse-

Service en informatie

weg 84, Zeelst, Veldhoven, 20.00 uur.

Limburg

woensdag 11 februari

C. Eurlings, Bernardinusscollege, Akerstraat 95, Heerlen, 12.30 uur.

Campagnehandboek

Het Campagnehandboek is een praktische gids voor campagnevoerders. Het is vernieuwd en voorzien van handige tips, checklists en ideeën voor uw campagne. De prijs is f 12,50, inclusief verzendkosten. Voor bestellingen en informatie kunt u contact opnemen met het Steenkampinstituut, telefoon 070-3424860, fax 070-3643417, E-mail: steenkampinstituut@cda.nl

'Campagnevoeren doe je samen'

Vanaf 1 januari 1998 kunt u de campagne-informatiebrochure 'Campagnevoeren doe je samen' bestellen. In deze brochure zet de landelijke campagneorganisatie de uitgangspunten, de opzet en de inhoud van de komende verkiezingscampagne uiteen. U kan het boekje bestellen door per exemplaar f 7,50 over te maken op gironummer 137000 van de CDA Verrekenkas. Voor informatie kunt u bellen met het campagnesecretariaat, telefoon 070-3424828.

Nieuwe hoofdredacteur CD/Actueel

Rijk van Ark is benoemd als de nieuwe hoofdredacteur van CD/Actueel door het Dagelijks Bestuur van het CDA. Van Ark volgt Hans Schipper op die vanaf 1995 hoofdredacteur was van het opiniemagazine. Rijk is in het dagelijks leven hoofd Perszaken, bedrijfsjournalistiek en interne communicatie van het Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam. Hij was eerder onder meer partijvoorlichter van het CDA en hoofd Communicatie van de gemeente Leiden.

Oplossing rebus

De oplossing van de rebus in het ledenummer van 20 december 1997 is 'Op naar het verkiezingsjaar'. Uit de 490 inzendingen zijn de volgende winnaars getrokken: T.M.A.A. Baas uit Bennebroek, H. de Groot uit Workum, J.W. Spruijt uit Oudewater.

Paspoort nieuw lid

Naam: Ery Geerts-Bolster

Woonplaats: Neede

Geboren: 6 juli 1957

Beroep: huisvrouw

Waarom ben je lid geworden van het CDA?

"Ik stemde altijd al CDA en onlangs heeft de Afdeling mij gevraagd om actief te worden in het CDA."

Welke drie thema's spreken je het meeste aan?

"Het gezinsleven vind ik belangrijk, het thema gezin spreekt mij dus bijzonder aan. Het milieu, samen zijn we verantwoordelijk voor het milieu. De christelijke grondslag."

Wat zou de partij moeten verbeteren?

"Wanneer vrouwen ervoor kiezen om thuis voor de kinderen te zorgen dan moet daar een compensatie tegenover staan. Verder vind ik dat er meer aandacht moet worden besteed aan de criminaliteit onder de jeugd."

Lezen: "Ik lees graag streekromans, reisverhalen en de plaatselijk kranten."

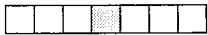

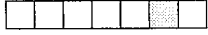

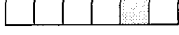

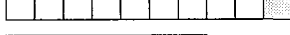
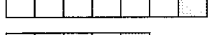
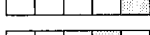
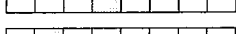
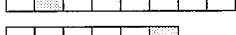
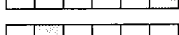
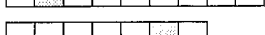

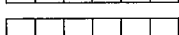

Hobby's: "Zwemmen, tuinieren en ik geef toneellessen aan kinderen."

Motto: "Samen werken aan een leefbare maatschappij."

Gemeentenpuzzel

Stroopwafels horen bij Gouda en de Dom bij Utrecht. Bepaalde gebouwen, evenementen, gerechten etc. roepen direct de naam op van een stad, dorp of streek. Vul de onderstaande puzzel in. Bij iedere vraag hoort een Nederlandse gemeente. (Spaties tussen woorden en streepjes zijn weggefallen.)

De letters in de gearceerde hokjes geven de oplossing van deze puzzel, een woord bestaande uit 19 letters. Stuur uw oplossing voor **15 februari** aanstaande naar: CDA, t.a.v. redactie, postbus 30453, 2500 GL Den Haag. Onder de goede inzenders worden 3 bonnen verloot.

- Thialf
- Wandelvierdaagse
- Pietersberg
- Oesterkwekerijen
- Gloeilampen
- Hutspot met klapstuk
- Peperbus
- Jenever
- Oldehoeve
- Hopjes
- Drielandenpunt
- Universiteit van Twente
- Showbizcity
- Bonifatius
- Apenheul
- Kaasmarkt op vrijdag
- Grootste hunebed
- Martinitoren
- Koek

Oplossing: _____

De rebus-oplossing van het vorige nummer: zie pagina 30

VAN TRIEST FOURAGES B.V.

Hoogeveen

40 jaar specialist in vochtrijke krachtvoerders en ruw veevoer.

HET MEMISA-RECEPT

helpt óók in Malawi

Al ruim 70 jaar streeft Memisa naar een betaalbare gezondheidszorg voor de minst-bedeelden. Memisa zendt jaarlijks meer dan 150 artsen, verpleegkundigen en paramedici uit naar Afrika, Azië en Latijns-Amerika. Ook in het Holy Family Hospital in Malawi wordt samen met de plaatselijke bevolking stap voor stap gewerkt aan structurele gezondheidszorg. In de praktijk blijkt steeds dat het Memisa-recept werkt. Maar het vergt wel een lange adem. **Word daarom maanddonateur voor f 25,- per maand.** Voor meer informatie kunt u bellen met de afdeling Communicatie: 010 - 206 46 66.

Steun de Memisa-werelddokters
Giro 5657

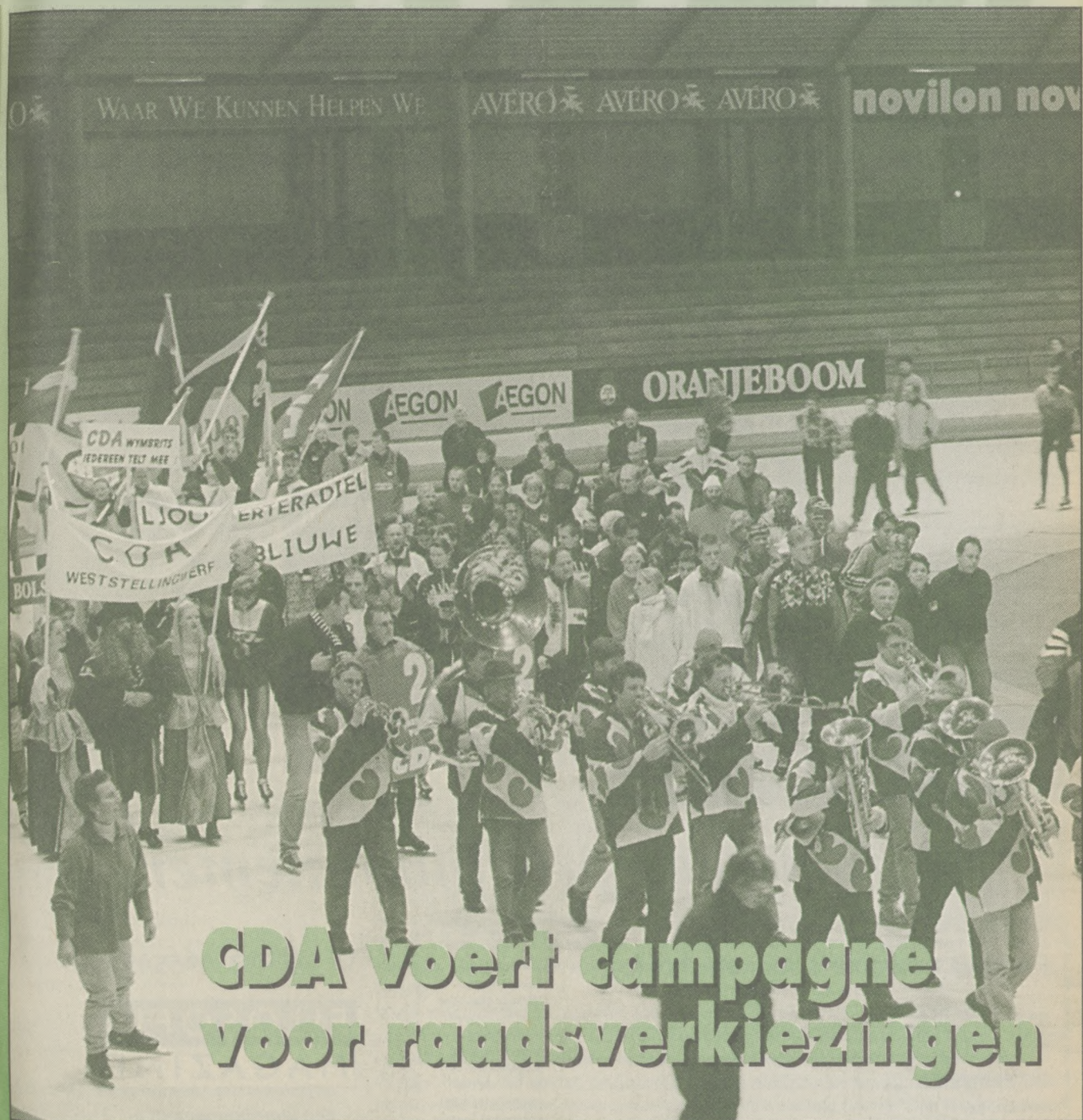
Ledenblad van het

CDA

Christen Democratisch

18e jaargang
28 feb. 1998
nummer 2

APPEL

CDA voert campagne voor raadsverkiezingen

**IN DIT
NUMMER**

● Ank Bijleveld over 'Zorg echt delen' ● Foto-
impressie Raadscampagne ● Uitstekend congres in
Breda ● CDA presenteert plan 'De moeite waard'

Ik Denk

Dus ik ben niet bang voor norm-
verval, informatie-
gekte en cultuur-
pessimisme.

FILOSOFIE MAGAZINE

2

UMBERTO ECO
over mooie
woorden

'Descartes kon
niet rekenen'

De agressieve domheid
van Maarten 't Hart

Piet,
Pieter,
Pietst
Vroon

RUUD LUBBERS
'De geschiedenis van
de mensheid begint
nu pas echt'

In de komende nummers:

Ken uw klassieken:

- Hannah Arendt
privacy
- Francis Bacon
vooroordeel
- Iris Murdoch
fictie
- J.S. Mill
geluk

'Waar zit ons ethisch cement?'
Het antwoord van Ruud Lubbers

Neem nu een proefabonnement

Probeer 3 nummers voor slechts f15,-

(Losse nummers f12,50)

Naam _____ m/v

straat _____

Postcode/woonplaats _____

Handtekening _____

Ik ontvang drie nummers van Filosofie Magazine voor f15,-. Alleen als ik na deze periode Filosofie Magazine niet verder wens te ontvangen, laat ik het een maand voordat het proefabonnement afloopt weten.

Of bel 033 4655431

**FILOSOFIE
MAGAZINE**

Een jaarabonnement op
Filosofie Magazine
kost f102,50.

Stuur deze bon naar: Segment/Filosofie Magazine, Antwoordnummer 1, 6160 VK Beek

COLOFON

De Begeleidingscommissie van het ledennummer CD/Actueel werkt onder verantwoordelijkheid van het CDA-bestuur

Leden Begeleidingscommissie:

Marianne Fennema
Rixt Meines-Westra
Marcel Meijer
Heleen Veringa-Loomans

Aan dit nummer werkten verder mee:

Theo Brinkel Willem Camphuis,
Carina Hoff, Eduard Slootweg

Eindredactie/redactie-secretariaat:

Marcel Meijer
Heleen Veringa-Loomans

Lay out:

Martin van Schaik
Andrea Vleeschouwer-van Wissen

Druk:

BDU B.V.

Advertentieacquisitie:

BDU Speciale media producties
Postbus 67, 3770 AB Barneveld
telefoon 0342-494262, fax 0342-494299

Redactie-adres

Dr. Kuiperstraat 5
Postbus 30453
2500 GL Den Haag
telefoon 070-3424888, fax 070-3602106
e-mail: redactie@cda.nl

CDA-huis

Internet-adres: <http://www.cda.nl>
e-mail: bureau@cda.nl
Ledeninformatielijn: van maandag t/m
donderdag tussen 13.00 en 15.00 uur,
telefoon 070-3424869

Het CDA-huis is vanaf station Den Haag
CS bereikbaar met tram 1 en 9.

**Het volgende ledennummer verschijnt
op 28 maart**

*Foto voorpagina: De schaatsmanifestatie
van 18 februari in Thialf te Heerenveen
fotograaf: Harry Blokzijl*

Begin februari begon op het CDA-congres in Breda in een uitstekende sfeer de campagne voor de gemeenteraads- en Tweede Kamerverkiezingen. Lijsttrekker De Hoop Scheffer hield een enthousiasmerende toespraak. In dit nummer veel aandacht voor de gemeenteraadsverkiezingen op 4 maart.

Verder onder andere:

Interview met Tweede Kamerlid Ank Bijleveld over CDA-plan 'Zorg echt delen'	4	14 Regionale verkiezingsmanifestaties groot succes
Column partijvoorzitter Helgers	7	16 Foto-impressie van de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen
Verkiezingscampagne in uitstekende sfeer gestart	10	21 CDA-Tweede Kamerlid Gerrit de Jong over CDA-plan 'De moeite waard'
Tweede Kamer	12	23 Campagnenieuws

Gemeenteraadsverkiezingen

De CDA-campagne draait op volle toeren om de gemeenteraadsverkiezingen van 4 maart tot een succes te maken. In alle delen van het land gaan lokale CDA-kandidaten de straat op en de wijken in om in direct contact met de kiezer duidelijk te maken waar het CDA voor staat. Daarbij worden zij ondersteund door landelijke politici. Er staat op 4 maart veel op het spel. Het CDA staat voor een leefbare (veilige), zorgzame, bedrijvige én uitnodigende gemeente. Met dat laatste wordt bedoeld dat burgers in een vroeg stadium betrokken worden bij de besluitvorming over zaken die hen direct aangaan. Voor het CDA zijn die betrokkenheid en de gezamenlijke zin van wezenlijk belang.

Wie 4 maart op het CDA stemt, kiest voor een partij die geworteld is in alle gemeenten maar tegelijk op landelijk niveau actief is. Die uitwisseling tussen 'Haagse' en lokale politici is essentieel omdat gemeenten dagelijks te maken hebben met 'Haags' beleid. En omdat, omgekeerd, Haagse politici niet zonder de informatie kunnen over de problemen in de gemeenten. Die uitwisseling tussen 'Den Haag' en de gemeenten vindt bij het CDA volop plaats.

In die zin is het CDA de grootste lokale partij van Nederland. En de stem van miljoenen Nederlanders meer dan waard.

De Begeleidingscommissie

Kaderregeling Zorg en arbeid gepresenteerd

Na de afwijzing door de CDA-Eerste Kamerfractie van het wetsvoorstel-Rosenmöller over een wettelijk recht op deeltijdarbeid werd het CDA verweten de luidruchtig verkondigde gezinspolitiek niet waar te kunnen maken. Het CDA reageerde met de recent uitgebrachte notitie 'Zorg echt delen. Aanzet voor een Kaderregeling Zorg en arbeid'. De aanzet die over niet al te lange tijd tot wet verheven moet worden werd opgesteld door een werkgroep van verschillende CDA'ers onder voorzitterschap van het Tweede Kamerlid Ank Bijleveld, nummer twee op de lijst bij de komende verkiezingen. "Zonder het wetsvoorstel-Rosenmöller was ons voorstel er ook wel gekomen: zie het CDA-verkiezingsprogramma. Alleen niet zo snel".

Het CDA stond stevig onder druk na de afwijzing van de deeltijd-wet door de Eerste

Kamerfractie; de partij leek op zijn minst de schijn tegen zich te hebben. Treffend was bijvoorbeeld het grote aandeel van het onderwerp in het TV-programma 'Netwerk' toen Jaap de Hoop Scheffer daar de studiogast was. Het CDA, zoveel was wel duidelijk, moest met iets beters dan Rosenmöller voor de dag komen en lijkt in die opzet vooralsnog geslaagd. Ank Bijleveld stelt vast dat het draagvlak voor het voorstel 'Zorg echt delen' veel breder is dan bij het wetsvoorstel van de Groen Links-voorman: "Ten eerste is dit voorstel goed ontvangen bij de werkgeversorganisaties, die zich zonder uitzondering tegen het voorstel-Rosenmöller hebben verzet. Er wordt meer rekening gehouden met hun specifieke problemen, in het bijzonder die van het midden- en kleinbedrijf. Het CNV was ook positief over ons voorstel. Ten tweede is er een groter draagvlak omdat in het CDA-voorstel het zorgelement is opgenomen, waar met name vrouwen van kunnen profiteren. Ten derde wordt er een prikkel gegeven aan ouders die in deeltijd willen werken en daarop nu aanspraken kunnen maken".

Inhoud voorstel

In de notitie 'Zorg echt delen' wordt een wettelijke, brede kaderregeling voor zorg en arbeid voorgesteld. In sneltreinvaart komt deze hier op neer. Aan de ene kant worden de mogelijkheden van werknemers vergroot om betaalde arbeid beter af te stemmen op zorgtaken, bijvoorbeeld voor kinderen of zieke familieleden. Aan de andere kant ligt er een duidelijke eigen verantwoordelijkheid bij de werkgevers en werknemers om samen tot overeenstemming op deze punten te komen.

Zij krijgen twee jaar de tijd om zelf tot een brede regeling te komen waarin deeltijdarbeid, de terugkeeroptie en verlof geregeld worden. Lukt dat niet, dan gaat er een wettelijke norm, als stok achter de deur, gelden. Voor kleine bedrijven wordt

Bijleveld: "Die kans is niet groot want de sociale partners krijgen een duidelijke opdracht mee. Komen ze er niet uit dan gaat de wettelijke norm gelden; ze zullen dus geenszins achterover kunnen leunen. Daar komt bij dat in de komende tijd al

"Komen werkgevers en werknemers er zelf niet uit, dan gaat de wettelijke norm gelden; ze zullen dus geenszins achterover kunnen leunen."

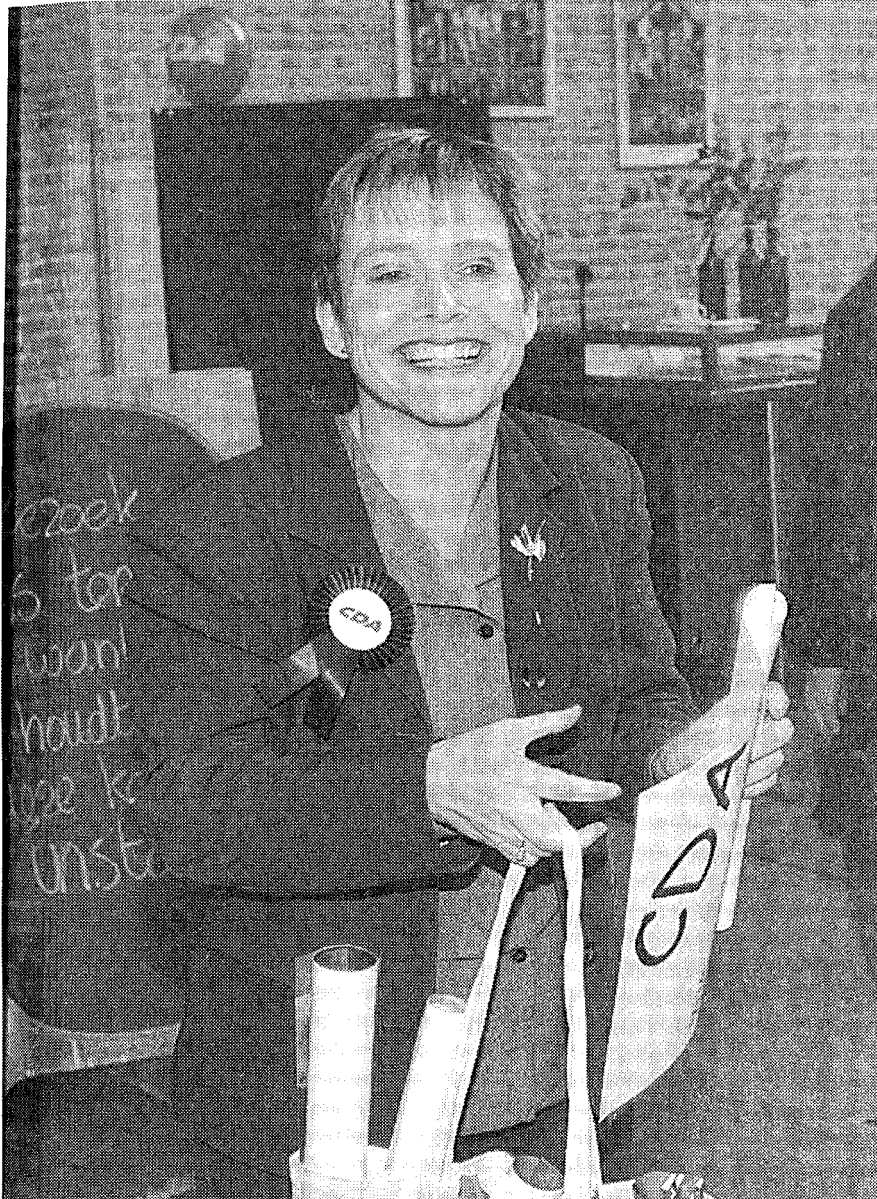
een aparte regeling getroffen. Voor niet-voorzienbaar verlof in verband met zorgtaken, zoals bijvoorbeeld de zorg voor een ziek familielid, wordt een wettelijk en betaald zorgverlof geïntroduceerd. Voor voorzienbaar verlof worden de faciliteiten uitgebreid. Het ouderschapsverlof wordt uitgebreid.

Hoe groot is nu het gevaar dat tijdens de geboden twee jarentermijn de werkgevers- en werknemersorganisaties met een waterig compromis komen dat ver afstaat van de oorspronkelijke gedachte achter de Kaderregeling?

veel CAO's worden aangepast en dat daarin al afspraken over deze onderwerpen kunnen worden gemaakt. In een aantal gevallen zijn er in CAO's overigens al de nodige regelingen getroffen".

Maatwerk

De Kaderregeling poogt uiteenlopende groepen te bedienen voor wat betreft hun mogelijkheden om zorg en arbeid te combineren. Aangezien werknemers sterk uiteenlopende arbeidsvoorwaardenregelingen kennen, zullen dus ook de daadwerkelijke mogelijkheden ten aanzien van zorg en arbeid gaan verschillen. Bijvoorbeeld, een werknemer die geen ADV-dagen heeft kan ze niet sparen voor een

Ank Bijleveld: "Melkert zit vast al op onze notitie te studeren; dat is in de politiek natuurlijk all in the game." (foto Dirk Hol)

verlofregeling, in tegenstelling tot een werknemer die toevallig bij een bedrijf of sector werkt waar wél ADV-dagen zijn toegewezen. Bijleveld: "Er zullen natuurlijk wat verschillen zijn, die nu ook al zichtbaar zijn bij bepaalde sectoren en/of CAO's. Er zijn dus "concurrentiever verschillen". We hebben echter niet als doelstelling om de grote verscheidenheid op arbeidsvoorwaarden terrein op te heffen via deze kaderregeling. We willen maatwerk. En van een aantal faciliteiten profiteert iedereen, zoals bijvoorbeeld het voorstel tot uitbreiding van het ouderschapsverlof en het recht op (betaald) zorgverlof".

Geschillenregeling

Wat nu als een werkgever het recht op deeltijdarbeid of een bepaalde verlofvorm aan een werknemer op diens verzoek weigert? In 'Zorg echt delen' wordt voorgesteld om daarvoor een geschillenprocedure te hanteren die de gang naar rechter moet voorkomen. Bijleveld: "We sluiten daarmee aan bij een van 1990 daterende aanbeveling inzake klachtrecht van de Stichting van de Arbeid. In veel CAO's is overigens al een geschillenregeling opgenomen. De werknemer blijft overigens de mogelijkheid houden om alsnog naar de rechter te stappen, maar dat is pas het laatste stadium.

Met een geschillenregeling kunnen verstoorde arbeidsverhoudingen wellicht beter voorkomen worden dan met de zware gang naar de rechter. De laatste wordt daardoor bovendien niet overstelpt met dit soort zaken".

Mentaliteitsverandering

In 'Zorg echt delen' wordt geappelleerd aan een mentaliteitsverandering die nodig wordt geacht en waar de Kaderregeling een stimulans voor heet te zijn. Wie moeten nu eigenlijk hun mentaliteit veranderen? Mannen, werkgevers, vrouwen? Bijleveld: "De waardering van de zorg staat centraal bij het CDA. Daarvoor is een brede acceptatie nodig, bij alle groepen: mannen, vrouwen, werkgevers en werknemers. Wel moet je vaststellen dat vrouwen bij de verdeling van arbeid en zorg nog een duidelijke achterstand hebben. Daar ligt dus een belangrijke uitdaging".

Nog voor verkiezingen wetsvoorstel indienen

Hoe is nu het tijdschema van de CDA-fractie in de Tweede Kamer? Bijleveld denkt nog vóór de Tweede Kamerverkiezingen met een wetsvoorstel te komen. Spoed is in elk geval geboden. Daarna valt nog te bezien welke fracties aan het voorstel steun zullen geven, waarbij overigens ook de kans bestaat dat bijvoorbeeld de regering uit electorale overwegingen met een eigen voorstel komt. Bijleveld: "Melkert zit vast al op onze notitie te studeren; dat is in de politiek natuurlijk all in the game. Ik verwacht bij een wetsvoorstel in elk geval steun van PvdA en D66, die al vaker hebben aangegeven op het terrein van zorg en arbeid tot wetgeving te willen overgaan. De VVD-steun is nog onzeker omdat zij traditioneel redeneert vanuit de positie van de werkgevers. Alleen: omdat met die positie, ook die van de kleine bedrijven, in ons voorstel rekening wordt gehouden zie ik wel kansen. En daarnaast lijkt het erop dat ook Rosenmöller nog het licht gaat zien"

De werkgroep die verantwoordelijk is voor de Kaderregeling bestond uit: Anke Bijleveld-Schouten (voorzitter), Kees van der Knaap (vice voorzitter) en de leden Hans van den Akker, Jan Peter Balkenende, Jet Creemers, Henk Hofstede, Jan ten Hoopen, Ad Koppejan, Hannie van Leeuwen en Gerda Verburg.

Drie nieuwe Kamerkandidaten

nr. 12

(foto's Dirk Hol)

nr. 13

nr. 20

Clémence Ross-van Dorp (40) staat twaalfde op de lijst voor de Tweede Kamerverkiezingen. Zij is beleidsmedewerker bij het Europees Parlement. Haar **persoonlijke drijfveer** om zich kandidaat te stellen is dat "Politiek altijd gaat over wat deugt en wat niet deugt in de samenleving. Het CDA heeft daar een duidelijke visie op die ik graag concreet invulling wil geven. Het past goed bij me dat het in het CDA vooral gaat om samenwerking en plannen maken met degenen die het aangaan."

Welke **thema's** van het verkiezingsprogramma spreken haar het meeste aan? "Het hele verkiezingsprogramma laat zien dat het CDA ervoor kiest de mensen hun verantwoordelijkheid te gunnen. Ook het streven naar vrede en een internationale rechtsorde en het erkennen van de kansen die de Europese eenwording ons op allerlei terreinen biedt, zijn voor mij van wezenlijk belang."

De **meerwaarde** van het CDA is er volgens haar in gelegen "dat onze partij duidelijk laat zien dat de mens meer is dan alleen producent of consument, dat er meer is dan markt en overheid alleen."

Paars maakt volgens haar "meer kapot dan je lief is."

Haar **persoonlijk motto** is: 'Mijn partij is ook wat voor jou'.

Klaasje Eisses-Timmerman (54) staat dertiende op de lijst voor de Tweede Kamerverkiezingen. Zij is interim-directeur van CLAT-Nederland. Haar **persoonlijke drijfveer** om zich kandidaat te stellen voor de Tweede Kamer is "Mee helpen bouwen aan een samenleving waarin mensen zoveel mogelijk tot hun recht komen. Zorgdragen dat mensen de politiek (het CDA) spannend, herkenbaar en betrouwbaar vinden."

Welke **thema's** van het verkiezingsprogramma spreken haar het meeste aan? "Armoedebestrijding, leefbaarheid, duurzaamheid, veiligheid en zorg."

De **meerwaarde** van het CDA is volgens haar gelegen in het feit dat het "springlevend is en bij de tijd! Het bestaat uit, en heeft contacten met brede lagen uit de bevolking. Het CDA doet een appèl op de verantwoordelijkheid van burgers en heeft diepe wortels in het protestants-christelijk en rooms-katholiek volksdeel."

Paars is een kleur die zij nooit zal kiezen, omdat "het zeer doet aan de ogen."

Haar **persoonlijk motto** is: 'Nooit doemdenken, wat er ook gebeurt.'

In elk uitgave van het ledennummer worden tot de Tweede Kamerverkiezingen van 6 mei een aantal nieuwe kandidaten voorgesteld.

Peter van Wijmen (59) staat twintigste op de lijst voor de Tweede Kamerverkiezingen. Hij is advocaat. Zijn **persoonlijke drijfveer** om zich kandidaat te stellen is "de behoefte om eens echt de nek uit te steken voor de normen, principes en waarden, waar het CDA voor staat. Naast de 'C' zijn dat voor mij vooral behoud en herstel van natuur en milieu en eerbiediging van die twee basiswaarden door de maatschappij." Welke **thema's** in het verkiezingsprogramma spreken hem het meest aan. 'Samenleven doe je niet alleen' is meer dan een verkiezingsprogramma. Een begin van een totaal-visie op onze maatschappij die veel langer 'meekan', dan de korte-termijn van een vierjarige verkiezingshorizon. Het programma is doorspekt met een vorm van gemeenschapsdenken."

De **meerwaarde** van het CDA is gelegen in: "Het denken vanuit normen en waarden die zijn gefundeerd in de christelijke levensbeschouwing. De partij stoelt in wezen op één dragend beginsel: wat gij niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet. Dat is de eigenlijke gerechtigheid - bemin uw naaste als uzelf."

Paars heeft volgens hem "de ene na de andere belofte niet waargemaakt."

Zijn **persoonlijke motto** is: Psalm 8.

Hoofd en hart

Op 4 maart 1998 zijn bijna overal gemeenteraadsverkiezingen, op 63 gemeenten na.

Het CDA is ook in bijna iedere gemeente vertegenwoordigd. Het CDA als grootste lokale partij. Als grote partij geworteld in alle regio's en gemeenten van Nederland. De enige echte volkspartij dus. Opgebouwd vanuit de basis, de lokale afdelingen. Het stemmen over de kandidatenlijst, het indienen van wijzigingsvoorstellen op het verkiezingsprogramma gebeurt allemaal door individuele leden in hun eigen lokale afdeling. De kracht van onze partij ligt in onze honderden lokale afdelingen.

De bal ligt op onze helft

Het valt soms niet mee om nog politiek actief te blijven. Interesse in de politiek zou afnemen. Politiek en politici liggen vaak onder vuur. Ik geloof er niets van dat politieke interesse afneemt. Uit alle onderzoek blijkt dat maatschappelijke interesse zelfs toeneemt onder de burgers. Alleen slagen sommige andere organisaties er beter in dat maatschappelijk engagement te mobiliseren. Vakbonden, Amnesty International en natuurorganisaties slagen er blijkbaar beter in die betrokkenheid te organiseren dan wij. De bal ligt gewoon op onze helft. Het maatschappelijk engagement bij de meeste burgers is er nog steeds. Alleen zullen wij als politieke partijen de mobilisatie daarvan anders moeten organiseren. Dat begint met onze eigen cultuur. De interne gerichtheid op eigen leden zal meer extern moeten worden benut. Van procedures naar inhoud.

Onze bijeenkomsten toegankelijker maken voor geïnteresseerden. Dat kan betekenen dat we nog eens kritisch kijken naar vaste vergaderlocaties. Misschien weerhouden sommige locaties, om wat voor reden dan ook, geïnteresseerden om te komen.

Hans Helgers

(foto Dirk Hol)

Nodig niet alleen leden uit, maar ook anderen. Al dan niet individueel. Politiek mag geen verlengstuk van de overheidsbureaucratie worden. CDA-vertegenwoordigers zijn geen ambtenaren in buitendienst. CDA-volksvertegenwoordigers brengen niet alleen de agenda van het stadhuis naar de burgers, maar ook de agenda van de burgers naar het stadhuis. Daarom moeten CDA-volksvertegenwoordigers dicht bij de burger staan. Hun kiezers kennen. Persoonlijk contact is daarbij onmisbaar. Is effectiever dan communicatie via de massamedia. Trouwens massamedia bestaan niet meer. Het aantal (regionale) televisie- en radiozenders is inmiddels zo versnipperd dat zelfs de hoogste kijkdichtheid geen massaal karakter meer kent.

Persoonlijk contact

Persoonlijk contact kan heel goed. Lokale lijsten laten dat zien. Ze hebben zonder massaal mediacontact gewoon hun verkiezingen heel goed gedaan. Politiek is

een kwestie van hoofd en hart. Kiezers willen hun kandidaten leren kennen. Je zult eerst hun hart moeten winnen voordat je boodschap effect krijgt. Pas als kiezers je vertrouwen en je geloofwaardig vinden zijn ze bereid naar je boodschap te luisteren. Eerst het hart dan het hoofd. Nooit andersom. Kiezers moeten de kans krijgen hun kandidaten te leren kennen. Daar passen persoonlijke acties bij. Acties waarbij een kandidaat zich nadrukkelijk als individuele CDA-kandidaat presenteert. Het CDA zal tijdens de Tweede Kamerverkiezingen persoonlijke acties ondersteunen. Wij hebben niet voor niets de best gespreide en meest brede kandidatenlijst.

Van onze maatschappelijke worteling moeten we optimaal gebruik maken. Daarbij zijn onze leden onze ambassadeurs. Ik roep u op om tijdens de verkiezingen voor de gemeenteraden en tijdens de Tweede Kamerverkiezingen onze kandidaten een persoonlijk gezicht te geven. Geef de kiezers een kans onze mensen te leren kennen. Eerst het hart dan het hoofd.

Hans Helgers,
partijvoorzitter

CDA met duidelijk en onderscheidend verkiezingsprogramma campagne in

De partijraad heeft de grote lijnen van het ontwerp-programma met instemming begroet. Op een aantal punten heeft hij bovendien de tekst aangescherpt of geconcretiseerd.

Uiteraard was er veel belangstelling voor het gezinsbeleid, één van de speerpunten van het CDA. De discussie over het wettelijk recht op deeltijdarbeid heeft geleid tot een nieuwe passage in het verkiezingsprogramma. De nieuwe tekst verlangt een brede kaderregeling die voorziet in een zodanig wettelijk recht op deeltijdarbeid en vormen van zorgverlof dat de belangen van werknemers en werkgevers op evenwichtige en rechtvaardige wijze worden gediend.

Het voorstel is nader uitgewerkt in het plan 'Zorg echt delen' dat onder leiding van Ank Bijleveld-Schouten tijdens de partijraad werd gepresenteerd (zie verder pagina 4).

De tekst in het programma over het zorgloon is ongewijzigd gebleven. Het CDA-programma zegt hier over belastingmaatregelen voor de langere termijn: Er komt een blijvende regeling die huishoudens, waarin werk en zorg worden gecombineerd, erkent en beschermt. Bijvoorbeeld via een zorgloon in de vorm van een heffingskorting.

Vluchtelingenbeleid

In tegenstelling tot berichten in de media, als zou het CDA hebben vastgehouden aan een strenger asielsebeleid, is het resultaat van de amenderingen een afgewogen en zorgvuldige tekst. De voorstellen van het CDA kunnen de vergelijking met de andere grote partijen glansrijk doorstaan. De tekst is nog eens versterkt door extra aandacht voor verbetering van het gemeenschappelijke Europese vluchtelingenbeleid, voor alleenstaande minderjarige asielzoekers en voor kinderen in de asielzoekerscentra. Het CDA vindt dat bij het opstellen van ambtsberichten goede

'Samenleven doe je niet alleen'. Het verkiezingsprogramma van het CDA is intensief bediscussieerd en geamendeerd door de partijraad, die op 6 februari in Breda bijeenkwam. Het gros van de amendementen werd tijdens de middag behandeld in vijf deelraden. Iedere deelraad besprak een hoofdstuk uit het conceptverkiezingsprogramma. 's Avonds kwamen de belangrijke en controversiële amendementen aan de orde. Tegen tien was het verkiezingsprogramma in zijn geheel behandeld. Het CDA-Congres stelde daags daarop het op feestelijke wijze vast. Het CDA kan met een duidelijke en onderscheidende boodschap de campagne in.

Tijdens de pauze van de Partijraad kijken Kamerleden, Kamerkandidaten, Dagelijks Bestuursleden, voorlichters en journalisten naar het NOS-journaal.

(foto's Dirk Hol)

toerusting van de ambassades nodig is. Bovendien wordt daarbij, zo stelt het definitieve verkiezingsprogramma voor, ook onafhankelijke expertise ingeschakeld. Mensen van wie onmiddellijk duidelijk is dat zij vervolgd worden vanwege ras of overtuiging, moeten zo snel mogelijk de kans krijgen om in Nederland te beginnen met de opbouw van een bestaan. Ook hier is het programma duidelijk versterkt. Veel amendementen waren binnengekomen op het punt van het aan-

gaan van hoger beroep en de opschorting van de uitzetting waar hoger beroep toepasbaar wordt verklaard. De argumentatie van het partijbestuur, dat voorkomen moet worden dat van de hoger beroepsprocedure misbruik wordt gemaakt om het voorlopig verblijf in Nederland op te rekken, overtuigde de partijraad. Het voorstel waarop praktisch iedereen het eens kon worden hield in dat het aangaan van hoger beroep niet automatisch (in plaats van 'geen' in het concept-pro-

gramma) recht geeft op verlenging van het voorlopig verblijf in Nederland.

Gedoogbeleid

Het verkiezingsprogramma is aangescherpt wat het verlaten van het gedoogbeleid betreft. Uitgangspunt blijft op termijn sluiting van alle verkooppunten van softdrugs. Nieuw is de toevoeging dat daartoe zo nodig de bevoegdheden van de overheid moeten worden uitgebreid. Bovendien mag er – en dat komt bovenop de stelling in het program dat er voorshands per gemeente een maximum komt van het aantal coffeeshops – geen uitbreiding plaatsvinden van het aantal coffeeshops ten opzichte van de huidige situatie. Het CDA wil daarnaast dat alle kinderen in de hoogste klassen van de basisschool voorlichting krijgen over de schadelijke effecten van roken, alcohol en drugs. Ook dat is nieuw in het verkiezingsprogramma. Het verkiezingsprogramma besteedt meer aandacht aan bestrijding van zedendelicten. Nieuw is de opmerking dat geweld binnen het gezin moet worden onderkend en bespreekbaar gemaakt. Het opzetten van een goed preventiebeleid is dringend noodzakelijk. De specifieke deskundigheid van politie en recherche terzake van bestrijding van seksueel geweld en misbruik van vrouwen wordt versterkt.

Echte koffie

In het kader van de verslaving mag ook de koffie wel eens genoemd worden. De partijraad draait erop. De koffie is zelfs per amendement het verkiezingsprogramma ingedruppeld. Aan het artikel over de inschakeling van particulier initiatief in ontwikkelingssamenwerking is de volgende zin toegevoegd: Het CDA wil op het gebied van ontwikkelingsamenwerking de mogelijkheden voor pro-

Op het Congres werden Jos van Gennip (secretaris van de Programcommissie), Pieter van Geel (vice-voorzitter) en Tineke Ladders (voorzitter) op het podium bedankt voor hun inzet.

ductieketens als Max Havelaarkoffie uitbreiden en fiscaal faciliteren. Koffiebonen moeten geïmporteerd worden. In het kader van het ruimtelijk-economisch perspectief voor Nederland heeft het verkiezingsprogramma in zijn definitieve vorm meer begrip gekregen voor de belangen van transportsector. In het concept stond nog dat de Nederlandse economie zich ontwikkelt in de richting van minder materiaalgebruik en minder bulktransport en niet gebaseerd kan zijn op transport en overslag. Nu staat er dat het zwaartepunt van de economie zal verschuiven van fysiek transport en overslag naar kennisdistributie en het regisseren van mondiale logistiek.

Een groot deel van het leven in Nederland kwaliteitsland speelt zich af in de grote steden. Het grote stedenbeleid is versterkt door toevoeging van twee nieuwe artikelen. Het ene pleit voor bundeling van de bestrijding van achterstanden in bepaalde wijken op het gebied van maatschappelijke participatie, onderwijs, huisvesting en op sociaal-economisch terrein. Het andere nieuwe artikel verlangt verbetering van de zorg voor het groeiend aantal dak- en thuislozen: verbetering van de psychiatrische zorg, goede reclassering,

verslavingspreventie, intensieve begeleiding van probleemjongeren en betere toerusting en uitbreiding van de opvangmogelijkheden.

Zondagsrust

Grote steden zijn meer dan alleen een 'koopgoot'. De partijraad koos voor aanscherping van de tekst over de openingstijden van winkels. Wat is blijven staan is de wens tot evaluatie van de gevolgen van de verruiming voor alle ondernemers, dus ook de kleine, en voor het personeel. Maar ongeacht de uitkomsten van die evaluatie zegt het programma nu bovendien: Het aantal zondagen dat winkels open kunnen zijn wordt teruggebracht.

Als het aan de eigen achterban ligt mag het CDA ronduit voor zijn christelijke identiteit uitkomen. De programcommissie had een concept gemaakt dat door vriend en vijand is gekwalificeerd als een herkenbaar christelijk-sociaal program. Dat was ook nadrukkelijk de bedoeling. Op verzoek van de partijraad wordt dit nog eens bevestigd door een expliciete verwijzing naar de Bron, die uiteindelijk de inspiratie levert voor politiek denken en handelen in het CDA. Met die verwijzing zal in de Verantwoording de uiteindelijke doelstelling van het CDA-programma nog eens worden onderstreept.

Het verkiezingsprogramma 'Samenleven doe je niet alleen' is vanaf begin maart te bestellen op het CDA-bureau, tel. 070-3424888. Het programma is gratis; indien men meer dan 15 exemplaren bestelt dienen de kosten betaald te worden.

Het asielbeleid leidde op de Partijraad tot een intensieve discussie.

Verkiezingscampagne in uitstekende sfeer gestart

In een uitpuilend Chassé-theater en in een uitstekende sfeer is het CDA zaterdag 7 februari de campagne voor de raads- en Tweede Kamerverkiezingen gestart. Een opgetogen CDA-Congres stelde het markante verkiezingsprogramma 'Samenleven doe je niet alleen' en de sterk vernieuwde kandidatenlijst voor de Tweede Kamerverkiezingen vast. Bovendien was het getuige van gloedvolle toespraken van onder meer partijvoorzitter Helgers en lijsttrekker De Hoop Scheffer.

Na de opening door presentator Oswald Schwiertz begon het Congres met een meditatie door pater Lampe S.J. (oud-hoofdaalmoezenier bij de Luchtmacht). Hij schetste de altijd aanwezige spanning tussen het 'ik' en het 'samen-zijn' en schetste het visioen van het werken in een gebroken wereld.

Deze meditatie werd gevolgd door een ontroerend optreden van David Zilver-smit, winnaar van het songfestival voor verstandelijk gehandicapten.

Partijvoorzitter Helgers ging vervolgens in een vele malen door applaus onderbroken toespraak in op de veranderingsslag die het CDA de afgelopen jaren moest maken. "In 1994 is het CDA definitief veranderd in een gewone, Nederlandse, politieke partij." Helgers sprak over de investering in de boodschap, de boodschappers en over de campagne. Voor wat betreft de boodschap: "Het CDA is een sociale partij die schild voor de zwakke is. Het kiest niet voor de liberale verzekeringsstaat. De gang van collectieve zekerheid naar individuele verzekering leidt tot een tweedeling. (...) Het CDA is een traditionele partij die kiest voor waarden en normen. (...) Het gedoogbeleid is folklore uit de jaren '60. Drugswinkels de wereld uit, te beginnen in Nederland."

(...) Het CDA is een gezinspartij. Toen bleek dat veel kiezers het thema wel belangrijk vonden, bekeerden VVD en PvdA zich tot het gezin. Voor paars is gezinsbeleid echter identiek aan emancipatiebeleid, voor het CDA staat gezinsbeleid in het belang van het kind."

Na het behandelen van de heldere politieke boodschap stapte Helgers over naar de boodschappers, de nieuwe kandidatenlijst. "Met zoveel kwaliteit in de partij zullen we het zeker wel redden." In tegenstelling tot bij de PvdA en VVD die een hoog Randstadgehalte hebben is op de CDA-lijst elke provincie vertegenwoordigd.

Het slot van Helgers toespraak was gewijd aan de campagne. "Het zal een campagne worden waarin alle krachten gebundeld moeten zijn. Nationaal, provinciaal, lokaal. In Den Haag wordt een campagne uitgewerkt waarbij wij naar u toe komen."

De conditie voor de campagne is volgens de partijvoorzitter goed. "We hebben een markant programma, een herkenbare lijst en een op mensen gerichte campagne. We hebben geluisterd, we hebben geleerd, we hebben gehandeld. De conditie van het CDA is goed."

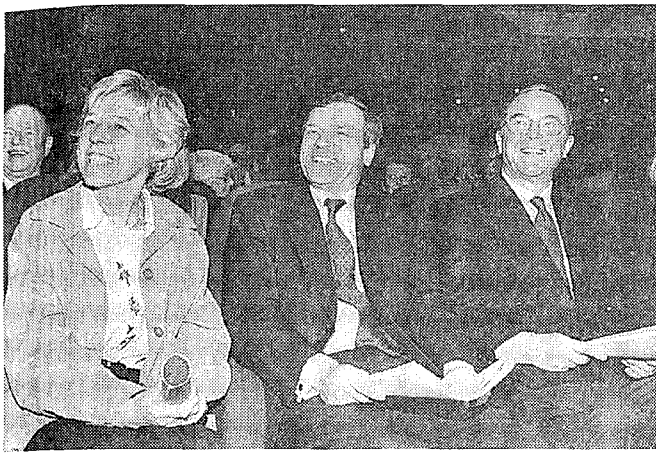
Christelijk-sociaal programma

Het was Tineke Lodders die vervolgens als voorzitter van de Programcommissie de wording van dat markante verkiezingsprogramma schetste. Een programma dat tot stand is gekomen na een uitvoerige consultatie van de leden via brieven en hoorzittingen, bijeenkomsten met deskundigen en tal van gesprekken met maatschappelijke organisaties. Lodders noemde het programma christelijk-sociaal. "Er zijn idealen na te streven in de huidige politieke malaise. We moeten de moed hebben om onze visie door te zet-

Presentatie van de eerste vijftig Kamerkandidaten.

(foto's Dirk Hol)

Het echtpaar De Hoop Scheffer met de speciale gast, EVP-voorzitter Martens.

Partijvoorzitter Helgers: "Conditie van het CDA is goed."

ten. Het gaat om meer dan het financieringstekort en lastenverlichting. We moeten een visioen durven schetsen en een halt toeroepen aan vervlakking en vervreemding. Het gaat om de kwaliteit van de samenleving, om identiteit, om ruimte voor mensen en het bijhouden van de samenleving." Partijvoorzitter Helgers bedankte het trio Lodders, Pieter van Geel (vice voorzitter) en Jos van Gennip (secretaris) daarna uitvoerig voor de inzet van de hele Programcommissie.

Campagnepresentatie

Het laatste agendapunt voor de lunchpauze was de presentatie van het campagnemateriaal door campagneleider Hans Schripsema en Lucas Bolsius die de grote regionale manifestaties organiseert. De Congresgangers kregen een nieuw shee-trek, een nieuw spreekgestoelte, een discussietafel met stoelen en twee banieren met de tekst 'Samenleven doe je niet alleen' voorgeschoteld. Bovendien toonde Schripsema de beelden die horen bij de campagnethema's zorg, veiligheid, onderwijs, gezin en solidariteit (zie verder pagina 23).

Harde aanval op paars

De presentatie van de nieuwe kandidaten en de toespraak van lijsttrekker De Hoop Scheffer waren de twee hoofdingrediënten van het middagprogramma. Partijvoorzitter Helgers las de namen van de eerste 50 kandidaten voor. Vervolgens ging Lucas Bolsius op de klanken van harmonie Amor Musae uit Prinsenbeek de zaal in om de kandidaten op te halen. Op het podium werden zij overladen met applaus. Daarna was het de allereerste kandidaat, Jaap de Hoop Scheffer die met een gloedvol betoog onder de titel 'Samenleven doe je niet alleen' de han-

den heel vaak op elkaar kreeg. De CDA-leider begon bij het 'eigen verhaal'. Hij noemde het verkiezingsprogramma dege-lijk en toekomstgericht, sociaal en solide. "Een programma dat durft te kiezen. Liever veiligheid op straat en zorg zonder wachtlijsten dan iedereen een tientje extra in de maand beloven. Niet door de bocht gaan voor Haagse discussies over lastenverlichting."

Het CDA kiest voor een eigen weg tussen het ongebreidelde individualisme en het klassieke, ouderwetse staatsmodel. "Het CDA kiest noch voor de blauwe route noch voor de rode."

De lijsttrekker benadrukte dat mensen elkaar nodig hebben. "Tijd kunnen hebben voor je kinderen, op zaterdagmorgen de E-tjes rijden naar een uitwedstrijd. Op het werk de collega helpen met die lastige klant. Of gewoon even voor die oudere mevrouw de boodschappen naar de auto dragen."

De Hoop Scheffer noemde het gezin het begin van het CDA-verhaal. "Daar ontstaat de samenleving van de toekomst. Wie bij het streven naar een veilige samenleving gezin en familie buiten beschouwing wil laten blijft repareren en komt aan werkelijke oplossingen niet toe." In dit verband sprak hij ook zijn grote waardering uit voor de Kaderregeling Zorg en Arbeid (zie verder pagina 4). Na de eigen boodschap van het CDA te hebben neergezet kwam de lijsttrekker toe aan paars. Hij hekelde de tevredenheid van paars. "Paars is zo verschrikkelijk tevreden. Maar er zijn heel wat problemen niet eens aangepakt, laat staan opgelost." Onze samenleving is toe aan een grote schoonmaak." De CDA-voorman haalde vervolgens hard uit naar PvdA en VVD. Over de PvdA: "Kok, u weet wel die van de hypotheekrente, kiest

voor mensen in achterstandsbuurtten en achterstandssituaties. Waar was je Wim, toen het ging over de privatisering van de Ziektewet, de Algemene Nabestaandenwet of de korting op de kinderbijslag. Waren dat niet met name ingrepen die juist die mensen in achterstandssituaties hebben getroffen. De PvdA heeft veel eigen kiezers in de kou laten staan. En over de VVD: "De VVD werkt is de leus. De VVD werkt, maar niet aan de wachtlijsten in de zorg. De VVD werkt, maar niet aan de oplossing van de files. De VVD werkt, maar niet aan de komst van meer politie. Inderdaad, het was u misschien nog niet opgevallen, maar het zijn wel alledrie verantwoordelijkheden van VVD-bewindslieden." Aan D66 wenste De Hoop Scheffer helemaal geen woorden vuil te maken.

De CDA-lijsttrekker maakte duidelijk dat het baltsgedrag van VVD en PvdA richting CDA niet zonder meer beantwoord zal worden. "Het CDA is niet beschikbaar om enig paarse partij straks aan een meerderheid te helpen omdat dat straks de dames en heren uitkomt. Het mogelijke vertrek van D66 betekent niet de blijde terugkeer van het CDA. Wij zijn beschikbaar voor regeringsverantwoordelijkheid maar niet tot iedere prijs. We zijn niet verslaafd aan het pluche. Zetels zijn bij ons niet te koop, niet te huur en niet te leen."

De Hoop Scheffer kreeg een staande ovatie. Hoe goed de sfeer was bleek ook na afloop. Tal van aanwezigen waaronder Kamerkandidaten als Clémence Ross, Ank Bijleveld, Gerda Verburg en Jacques de Milliano waagden zich op de dansvloer waar zij op een gegeven moment ook Hans Helgers én Jaap de Hoop Scheffer aantroffen. Het waren dankbare beelden voor de televisiejournals.

Wat Sorgdrager ook doet, de coalitie vindt het goed

“De coalitie blijft alles goedkeuren wat mevrouw de minister Sorgdrager doet. De oppositie komt er bijna niet tussen. Als je maar een beetje harder optreedt sluit de oester van de coalitie zich meteen”, zegt Wim van de Camp na afloop van het debat met Sorgdrager over het ontslag van super-procureur-generaal Docters Van Leeuwen.

Voor Van de Camp is het zeer de vraag wat de rechter zal oordelen in dit arbeidsgeschil. Hij vraagt zich af of de minister wel voldoende juridische argumenten heeft voor het ontslag. “Bitter is het dat de uitspraak ver na 6 mei zal vallen. De minister is dan weg is en de belastingbetaler zit met de kater want er zal vast een schadeloosstelling uitrollen, in wat voor vorm dan ook.” Van de Camp blijft het vreemd vinden dat Docters er zonder feitenonderzoek

uit moest en dat Steenhuis er met een overplaatsing van af komt. Het CDA wil dat de Kamer zelf een onderzoek instelt naar wat er nu precies fout is gegaan tussen de minister en haar ambtenaren.

De zwakke vertrouwensbasis tussen deze minister en Openbaar Ministerie is verder aangetast en dat is allesbehalve in het belang van de rechtsorde. Maar die relatie kan na de verkiezingen ook weer snel herstellen, mijmert Van de Camp.

CDA-er Van der Burg: D66 legaliseert euthanasie

“D66-lijsttrekker Borst heeft op het D66-congres medio februari in Noordwijkerhout bevestigd dat de wijziging van de AMVB Meldingsprocedure Euthanasie erop gericht is om het Openbaar Ministerie op afstand te plaatsen, de toetsingscommissies het feitelijke werk te laten doen en de strafrechter er niet meer aan te pas te laten komen.” CDA-woordvoerder Vincent van der Burg reageert hiermee op de uitspraak van minister/lijsttrekker Borst dat zij in de komende kabinetsperiode wettelijk wil regelen dat artsen die bij euthanasie zorgvuldig hebben gehandeld, niet strafbaar zijn. Borst vindt dat als een toetsingscommissie tot de conclusie komt dat de arts zorgvuldig heeft gehandeld, de strafrechter er niet meer aan te pas komt. De lijsttrekker van D66 wil nog verder gaan en haalt door te zeggen dat een arts die zorgvuldig handelt buiten de sfeer van het strafrecht moet blijven, het initiatiefwetsvoorstel Wessel-Tuinstra/Kohnstamm weer van stal. Dit werd destijds door de Kamer verworpen. In dat voorstel werd euthanasie en hulp bij zelfdoding buiten het strafrecht geplaatst. Vincent van der Burg heeft herhaaldelijk gewaarschuwd voor deze ontwikkeling. Buiten de Kamer hebben de VVD-senator Dees en het PvdA-kamerlid Swildens-Rozendaal zich enkele weken geleden al aangesloten bij dit D66-gedachtegoed. Van der Burg vreest dat bij de komende kabinetsforma-

tie hulp bij zelfdoding en euthanasie legaliseerd wordt. “Hiermee komt de bescherming van het leven op de tocht te staan”, zegt Van der Burg.

PvdA-kamerlid Huys huilt krokodillentranen over herstructurering varkenshouderij

“Het PvdA-kamerlid Servaas Huys huilt krokodillentranen over de in de Tweede Kamer aangenomen Herstructureringswet Varkenshouderij. Huys steunde de plannen van minister Van Aartsen volledig maar nu opeens zegt hij in de media dat de sanering asociaal uitpakt en dat het CDA-alternatief niet slecht was”, zegt CDA-kamerlid Agnes van Ardenne. Zij vindt het prima als Huys op deze manier alsnog probeert de herstructurering in de Eerste Kamer afgeschoten te krijgen. CDA-er René van der Linden hamerde er in de Kamer op dat de plannen van Van Aartsen desastreus uitpakken voor de varkenshouderij. De generieke korting zonder enige vorm van schadeloosstelling is onrechtvaardig en juridisch niet houdbaar. De CDA-fractie, die overigens ook vindt dat een herstructurering nodig is, kwam met een eigen plan dat kon rekenen op draagvlak in de sector zelf. Van Ardenne wijst erop dat de PvdA-fractie tot

CDA: koopkracht voor alle groepen herstellen

“Belofte maakt schuld” vindt de CDA-fractie. Daarom eiste zij van de ministers Zalm en Melkert koopkrachtherstel voor alle mensen die in januari merkten dat zij er in inkomen op achteruit waren gegaan ondanks de belofte van tenminste koopkrachtbehoud op Prinsjesdag vorig jaar. De andere oppositiepartijen schaarden zich achter CDA-woordvoerder Terpstra. Terpstra vindt het heel vreemd dat Melkert eerst vond dat hij voor koopkrachtparatie 1,5 miljard nodig had en zich vervolgens door Zalm liet afschepen met 850 miljoen. “Dit bedrag is absoluut onvoldoende om iedereen te compenseren. Grote groepen ambtenaren, grensarbeiders, mensen met kleine baantjes of een halve uitkering zien nu de compensatie weer aan hun neus voorbij gaan.”

nu toe geen enkele moeite gedaan heeft om met dit CDA-plan de onzalige plannen van de minister van tafel te krijgen. Tijdens de debatten in de Tweede Kamer lanceerde Huys ook een alternatief. Het CDA-aanbod om samen een compromis te vinden, sloeg Huys in de wind. Hij liet zich binnen de kortste keren weer in het paarse kamp trekken en steunde voluit het wetsvoorstel.

Fijntjes merkt Van Ardenne op: “Het blijft beschamend deze late ommezwaai van de PvdA maar als het helpt om de besluitvorming in de Eerste Kamer te beïnvloeden dan geldt voor mij: beter ten halve gekoerd dan ten hele gedwaald. Het is nog niet te laat. Het wetsvoorstel ligt nu in de Eerste Kamer die daar binnenkort over beslist. De antwoorden van de minister op kritische vragen van Eerste Kamerleden rammelen aan alle kanten. Het is voor mij onbegrijpelijk als de Eerste Kamer toch akkoord gaat met dit wetsvoorstel.”

Reitsma: alleen dit jaar Schiphol meer vluchten geven vanwege laksheid kabinet

De CDA-fractie steunt minister Jorritsma in haar keuze voor beheerste groei van Schiphol maar vindt dat Schiphol niet de dupe mag worden van alle vertraging in de besluitvorming die uitsluitend aan het kabinet is te wijten. Daarom wil CDA-er Jakob Reitsma voor 1998 dat er rekening wordt gehouden met al afgesproken vluchten en de positie van onze KLM. Dit houdt in dat er in 1998 40.000 vliegbewegingen bij mogen komen (20.000 meer dan Jorritsma wil) en in de periode 1999 tot 2003 de beperktere jaarlijkse groei van circa 20.000 vluchten. Het CDA is er van overtuigd dat dit mogelijk is binnen de gestelde milieugrenzen. Onafhankelijke commissies geven deze signalen ook af.

Reitsma wond zich in de Kamer behoorlijk op over de laksheid van dit kabinet. "Schiphol is belangrijk voor Nederland, voor de werkgelegenheid, de positie van

de KLM, het vestigingsklimaat, de bijdrage aan de nationale economie. Bovendien is het bijna onbehoorlijk bestuur om halverwege 1998 pas duidelijkheid te geven hoeveel er in dat jaar gevlogen mag worden. Daar kan toch geen bedrijf mee uit de voeten."

Jorritsma en De Boer gaan zo langzamerhand rollebollend over straat. Kok moest er aan te pas komen om wat eenheid in het beleid te krijgen. De positie van Schiphol moet veilig gesteld worden in het belang van de economie maar ook de leefomgeving. Andere vliegvelden, bijvoorbeeld Milaan, staan klaar om er met de mooie bruid vandoor te gaan.

Reitsma deed een dringend beroep op de bewindslieden om eindelijk eens op een volwassen en andere manier met de luchtvaartsector om te gaan. "De geloofwaardigheid van de Nederlandse luchtvaart staat op het spel."

Evaluatie Abortus weer afgewezen

Al in 1993 vroeg Schutte (GPV) om een evaluatie van de Wet afbreking zwangerschap (WAZ). Ondanks steun van het CDA werd zijn motie door PvdA, D66 en VVD verworpen. Uit een verboden TV-reportage van de EO bleek in 1996, dat abortusartsen het in de praktijk niet zo nauw nemen met de naleving van de WAZ. Het gaat dan met name om de kernartikelen over de noodsituatie van de vrouw, de vijf-dagen-wachtijd en het praten over alternatieven voor abortus. Een latere uitzending van Zembla (VARA) bevestigde dit beeld.

Namens het CDA vroeg Ad Lansink om opheldering en om 'verscherping of verduidelijking' van de wet. De Inspectie rapporteerde op 28 april 1997. Het kabinet reageerde echter terughoudend, ondanks het feit, dat het onderzoek uitwees dat er het nodige schort aan de naleving van de wet. Zo wordt de vijf-dagen-wachtijd in gemiddeld 20 % van de gevallen niet nagekomen. En wat de noodsituatie betreft schrijft de Inspectie:

"Voorzover de Inspectie inzicht heeft kunnen krijgen in de besluitvorming aangaande de vaststelling van de noodsituatie, lijkt de wet op dit aspect in grote lijnen correct te worden nageleefd." De registraties zijn niet altijd volledig, en de informatie – ook over alternatieven – niet toereikend. Het kabinet meende echter – ondanks het rapport van de Inspectie – dat de WAZ voldoende wordt nageleefd. Het schriftelijk overleg leverde weinig nieuws op en het algemeen overleg op 11 februari 1998 evenmin. Minister Borst voelt zich gesteund door PvdA, D66 en VVD, die niets voelen voor een evaluatiebepaling, ondanks het feit, dat de afgedwongen eenmalige evaluatie zijn nut heeft bewezen. Hoewel het nut van protocollen wordt erkend, blijft het kabinet van oordeel, dat de wet geen verduidelijking of aanscherping behoeft. Volgens Lansink ten onrechte want elk mensenleven telt. Het voorkomen van abortus moet uitgangspunt blijven, ongeacht de steun aan of afwijzing van de Wet afbreking zwangerschap.

CDA: koppeling AOW én uitkeringen aan CAO-lonen handhaven

Het CDA wil de koppeling van de AOW en de sociale uitkeringen aan de CAO-lonen handhaven. VVD, D66 en de Ouderenbonden willen de koppeling alleen toepassen op de AOW. Dit bleek in het debat over de instelling van het AOW-fonds, dat is bedoeld om de AOW ook in de toekomst veilig te stellen. Het CDA

verzette zich samen met de andere christelijke partijen en met de PvdA tegen een onderscheid. "Wij willen de solidariteit handhaven ook tussen de generaties", zegt CDA-er Terpstra. Bij de protestbijeenkomst over de koopkracht werd die brede solidariteit ook gesteund door de organiserende Unie KBO.

CDA-PvdA-voorstel om huurder te helpen bij aanschaf huis

CDA en PvdA hebben gezamenlijk een wetsvoorstel ingediend om het huurders mogelijk te maken met een minimuminkomen een huis te kopen. CDA-er Pieter Jan Biesheuvel noemt gezamenlijk optrekken pikant maar dat moeten ze in de paarse coalitie maar zien op te lossen. Het voorstel voorziet erin dat huurders met steun van een Individuele Koopbijdrage (IKB) een huis kunnen kopen. Voor alleenstaanden ligt de maximumgrens op 35.700 gulden, voor meerpersoonshuishoudens op 47.550 gulden.

Voor 65-plussers gelden lagere bedragen. De woning mag niet duurder zijn dan 177.000 gulden. De IKB bedraagt minimaal 10 gulden en maximaal 295 gulden per maand. De koper hoeft geen overdrachtsbelasting te betalen. Het CDA is altijd al voorstander geweest van bezitsvorming. Biesheuvel kon instemmen met het PvdA-idee omdat de PvdA-ers het idee hebben geschrapt om woningcorporaties te laten betalen voor het opknappen van de te verkopen woning.

Verkiezingsmanifestaties in de regio succesvol

Met het oog op de verkiezingen organiseert het CDA een groot aantal manifestaties in de regio. De afgelopen weken vonden er onder meer grote manifestaties plaats in Venlo, Alkmaar en Heerenveen. Op deze pagina's een foto-impressie van de verkiezingsbijeenkomsten.

Ank Bijleveld, Jaap de Hoop Scheffer, marathonschaatser Erik Hulzebosch en twee 'hofdames van Peter 'Stuyvesant (Stuyvesant werd in het Friese Weststellingwerf geboren).

(foto Harry Blokzijl)

De Volendamse Zangertjes met Jantje Smit tijdens de manifestatie in de Grote Kerk te Alkmaar.

(foto Elzebet Veenendaal)

Paneldiscussie tijdens de verkiezingsmanifestatie in de Grote Kerk te Alkmaar. Van rechts naar links Jaap de Hoop Scheffer, regionaal Kamerkandidaat (tevens wethouder in Alkmaar) Roy Ho ten Soeng en de Hoornse CDA-lijsttrekker Cilia van Weel.

(foto Elzebet Veenendaal)

Jaap de Hoop Scheffer tijdens de opening van de actie 'Venray duurzaam veilig', voorafgaand aan de verkiezingsmanifestatie in Venlo. (foto Bas Rutten)

Jaap en Jeannine de Hoop Scheffer binden de schaatsen onder tijdens de Schaatsmanifestatie in Thialf te Heerenveen. (foto Harry Blokzijl)

Discussie met jongeren in het Dendroncollege in Horst, voorafgaand aan de grote verkiezingsmanifestatie in Venlo. (foto Bas Rutten)

Op campagne voor de g

Scholieren ontwerpen verkiezingsposter

CDA-lijsttrekker Jaap de Hoop Scheffer onthulde 14 februari jl. in de Grote Kerk in Alkmaar de winnende verkiezingsposter van Sinan Gulfsen en Elif Yildirim. Sinan en Elif deden met vele andere kinderen mee aan de posterwedstrijd van het CDA-Haarlem. Zij zonden beiden een poster in; de winnende poster met de leus 'Denk na, kies CDA' was een combinatie van hun posters. Alle Noord-Hollandse Afdelingen krijgen vijf exemplaren van de winnende poster.

(foto Elzebet Veenendaal)

In het hele land, van Winschoten tot Didam, wordt momenteel gemeenteraadsverkiezingen op impressie van activiteiten die de ge

De Hoop Scheffer op Al

Na afloop van de grote regionale manifestatie zaterdag de Hoop Scheffer samen met raads- en Tweede Kamer Alkmaar. De CDA-lijsttrekker en -kandidaten gingen

'Hart voor Limburg' op Valentijnsdag

Het CDJA organiseerde op Valentijnsdag, zaterdag 14 februari, onder het motto 'Hart voor Limburg' een speciale Valentijnsactie. In de gemeenten Venray, Horst, Beesel, Voerendaal, Kerkrade, Valkenburg en Maastricht deelden kandidaat-raadsleden van het CDJA hartjes-bonbons uit aan voorbijgangers. Doel van de actie was volgens organisator Marthij Heijnen onder meer het kiezerspubliek erop te wijzen dat het CDA niet synoniem is aan driedelig grijs, maar dat de partij veel jonge enthousiaste mensen in haar gelederen heeft. De kandidaten werden vervoerd met de speciale CDJA-bus die in het kader van de verkiezingscampagne door heel Nederland rijdt.

(foto Arnaud Nilwik)

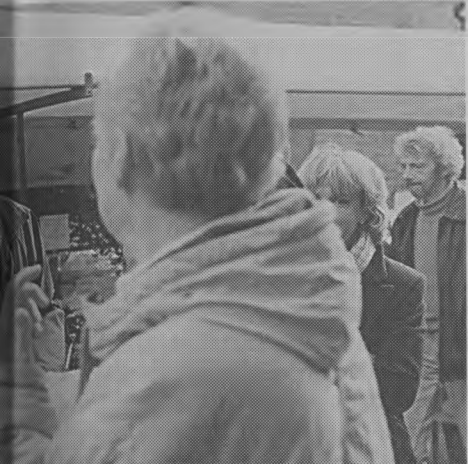

neenteraadsverkiezingen

Mastricht en van Hoek van Holland
 assist campagne gevoerd voor de
 kaart. Op deze pagina's een foto-
 e lokale campagneteams worden
 eerd.

Maarse markt

Februari in de grote kerk maakte CDA-lijsttrekker Jaap
 laten een wandeling over de zaterdagmarkt in
 van passanten in gesprek. *(foto Dirk Hol)*

Wedstrijdfietsen in Heemstede

Het CDA-Heemstede startte de verkiezingscampagne op zaterdag 14 februari. In het winkelcentrum konden voorbijgangers op de hometrainer een wedstrijd fietsen tegen CDA-lijsttrekker Loes de Zwart. 's Middags kwam Kamerkandidaat Jacques de Milliano naar Heemstede. Verschillende mensen uit het publiek bonden op de hometrainer de strijd met hem aan. *(foto Elzabet Veenendaal)*

CDA-camper rijdt door Groningen

De zeer herkenbare CDA-camper van het Provinciale Verkiezingsteam Groningen rijdt tijdens de campagne dagelijks door deze provincie. Het CDA-geluid klinkt dus elke dag in één of meer van de Groningse gemeenten. Daarnaast is het CDA ook regelmatig op TV-Noord te zien. Het CDA verzorgt een aantal pagina's op Teletekst, verder wordt er een CDA-spot uitgezonden.

'Het kan nóg beter in Helmond'

Overal in Nederland staan verkiezingsborden, maar langs de provinciale weg Helmond-Deurne staat wel een heel bijzonder bord: een driehoeksbord. Onder het motto 'Het kan nóg beter in Helmond' voert het CDA campagne met lijsttrekker Marleen Jonker-Goedhart.

(foto Dirk Hol)

Van der Knaap op Kerkenpad in Hoorn

Op zaterdag 14 februari organiseerde het CDA in Hoorn een kerkenpad langs een aantal kerken in de binnenstad. De Lutherse kerk, de Oosterkerk en de Cyriacuskerk werden aangedaan door een delegatie met onder andere Kamerkandidaat Kees van der Knaap (tweede van rechts). De restauratieproblematiek stond centraal. Op de foto de delegatie met Kees van der Knaap in de Cyriacuskerk.

(foto Elzebel Veenendaal)

CDA-Den Haag spuit straat schoon

Ieder jaar staat het CDA-Den Haag met de traditionele erwtensoepectie op de Haagse markt. Geheel nieuw en fris is het idee om een straat in het Valkenboskwartier, een Haagse volksbuurt, schoon te spuiten. De actie is op touw gezet door het CDA en het buurtoverleg. Zaterdag 14 februari jongstleden was de dag. De bewoners waren aangeschreven voor hun medewerking. De CDA-ers waren gehuld in opvallende CDA-groene jacks.

(foto Mieke Schlamon)

Met de zuil de stad Almere in

In Almere trekt het CDA twee keer per week met een zuil de stad in. De raadskandidaten gaan met de zuil naar een wijk om daar met bewoners in gesprek te gaan over politieke onderwerpen die in de gemeentepolitiek spelen. Op de foto de zuil in Almere-Stad.

(foto Dirk Hol)

Stelling: Verplichte opvoedingscursus voor ouders

In navolging van de Engelse opvoedingsmaatregel (parenting order) moet er in Nederland een verplichting kunnen worden opgelegd aan ouders om een cursus opvoeding te volgen, bij voorkeur samen met hun kind.

Deze vorm van verplichte hulpverlening zal in ieder geval moeten worden opgelegd aan ouders van kinderen tussen 12 en 17 jaar die voor de kinderrechter zijn verschenen, aan ouders van kinderen onder de 12 jaar die met de politie in aanraking zijn gekomen en zijn aangemeld bij de Raad voor de Kinderbescherming

en daarnaast ook aan ouders die vanwege veelvuldig schoolverzuim van hun kinderen zijn veroordeeld in het kader van de Leerplichtwet.

Het is van groot belang dat kinderen met waarden en normen worden opgevoed, dat zij liefdevol en met structuur (regels) worden opgebracht. Voor de toekomstkansen van het kind zelf is het ook van groot belang dat het van jongsaf daadwerkelijk naar school gaat, en dus niet verzuimt.

Eerstverantwoordelijken voor de opvoe-

Uw reactie

ding zijn natuurlijk de ouders. Geconstateerd moet helaas worden dat om welke reden dan ook sommige gezinnen op dit punt kwetsbaar zijn. Naarmate de problemen ernstiger worden, zoals in de hierboven genoemde gevallen, zal de overheid opvoedingsondersteuning moeten opleggen.

Ank Bijleveld-Schouten
CDA-Tweede Kamerlid

Reacties op de stelling over het klonen van mensen

'Klonen van mensen moet worden verboden, ook internationaal', luidde de stelling die CDA-Tweede Kamerlid Ad Lansink poneerde in het ledennummer Christen Democratisch Appèl 1 van 31 januari jongstleden. Hij was benieuwd naar reacties van CDA-leden.

Een selectie volgt hieronder. De reacties zijn naar Ad Lansink in de Tweede Kamer gezonden.

Henk Smid uit Breda is het hartgrondig met Lansink eens. "Bij publicaties over klonen, speciaal over het klonen van dierlijke en/of menselijke cellen, komt mij steeds het volgende visioen voor ogen. Een grote bioboerderij waar een deel van de gekloonde mensen verblijven, hersenloos/willoos gemaakt. Zij wachten totdat ze een orgaan of anderszins moeten afstaan aan een andere kloon die buiten de boerderij leeft, in de buitenwereld. Nu worden organen uit de Derde Wereld gehaald (gekocht voor veel geld van een arme sloeber of gestolen); halen we deze organen straks van de bioboerderij? Te luguber voor woorden? De geschiedenis leert dat er altijd geleerden en organisaties zijn waarvoor niets te dol is, voor geld of voor onsterfelijke roem."

S.J. Viet uit Dokkum staat volledig achter de stelling van Ad Lansink. "We mogen menselijke weefsels niet gebruiken om onderdelen te kweken, die we nodig hebben voor het herstellen van zieke lichamen. Daarvoor heeft God het menselijk lichaam niet geschapen."

P. Naeyé uit Dinteloord verwierpt het klonen van mensen. Nee, zo zegt hij, bij het klonen van mensen en embryo's kan er geen enkele twijfel zijn.

Bij organen en weefsels wordt het al gecompliceerder. In principe zouden we het moeten verbieden. We kunnen niet voorzichtig genoeg zijn. Het zou eventueel mogelijk kunnen zijn, mits aan bepaalde strenge voorwaarden wordt voldaan.

Als leek op dit terrein stelt hij voor:

"1) Het mag alleen mogelijk zijn als het medisch noodzakelijk is en het de levensverwachting aanzienlijk vergroot. Bijvoorbeeld minimaal 10 - 15 jaar. 2) Nooit op commerciële basis. 3) Het gekloonde orgaan/weefsel moet afkomstig zijn van, indien mogelijk de persoon in kwestie en anders van een naaste bloedverwant. Dit voorkomt wildgroei van gekloonde organen en voorkomt commercie."

Edwin Valstar emailt dat het klonen van mensen voor welk doel dan ook moet worden verboden. De redenen: "1) Het klonen van mensen voor gelijke individuen is absoluut niet toelaatbaar. 2) Het is theoretisch mogelijk om uit een willekeu-

rige cel een nieuwe kloon op te zetten.

3) Het klonen kan vanwege therapeutische betekenis zijn doel voorbij schieten.

4) De wetenschap gaat altijd verder dan ons lief is. 5) Een grens wat wel en niet toelaatbaar is, is in dit vakgebied moeilijk te trekken."

Het verbieden van klonen in Nederland of in Europees verband is zinloos. Beter is: "Alle regeringen en consumenten voorlichten en wijzen op de gevaren van het klonen van mensen met als doel een geheel verbod."

"Ad Lansink geeft blijk van een ernstige begripsverwarring. Klonen van lichaamscellen mag van hem, klonen van geslachtscellen niet. Bij het klonen van een individu gebeurt geen van beide, maar fuseert een lichaamscel met een eicel waarvan alle chromosomen zijn geïnactiveerd. Lansink is dus tegen iets, waarvan geen sprake is", reageert **prof. dr. L. Bosch uit Oegstgeest**.

Uw reactie?

De begeleidingscommissie van het ledennummer Christen Democratisch Appèl is benieuwd naar uw reactie op bovenstaande stelling van CDA-Tweede Kamerlid Ank Bijleveld. Uw mening, schriftelijk verwoord in maximaal 150 woorden, zien wij graag voor **15 maart aanstaande** tegemoet.

Stuur uw reactie aan CDA, t.a.v. Begeleidingscommissie, postbus 30453, 2500 GL Den Haag; fax 070-3643417; Email: redactie@cda.nl.

In het volgende ledennummer zullen een aantal reacties worden geplaatst.

De redactie behoudt zich het recht voor een selectie te maken uit de inzendingen en deze – ook ingekort – te publiceren.

Volkómen zorgeloos wonen...

in het fraaie Deventer waar u in de Serviceflat BEECKESTEIN de unieke kans geboden wordt een luxe woning te kopen of te huren. Korrekt en vriendelijk personeel begeleidt u vanaf het eerste kennismakingsbezoek. U zult dan heuglijk verbaasd zijn over ons excellente aanbod. Te veel om in deze advertentie uitvoerig toe te lichten. Bovendien ligt BEECKESTEIN niet ver van het historische centrum. Met een park voor de deur. Kortom, investeer in woonplezier.

Even zakelijk...

Wanneer u enigszins geïnteresseerd bent bel dan mevrouw Haverkamp en vraag onze documentatiemap aan. Tel: 0570-64 28 26 - Mevr. Haverkamp. Bij géén gehoor: 0570 - 62 84 88 - Receptie BEECKESTEIN.

Serviceflat
**BEECKESTEIN
DEVENTER**
Laan van Borgele 40
7415 DJ Deventer

Hotel Schaepekens van St. Fyt

Hotel Schaepekens van St. Fyt, gelegen in het sjoenste plekje van Zuid-Limburg: Valkenburg a/d Geul, heeft de nieuwe prospectus: reizen in groepsverband seizoen 1998, voor U klaar. Heeft U de verantwoordelijkheid voor het verzorgen van een groepsreis, vraag dan nu de folder aan en boek een streefdatum, of kom, en overtuig uzelf van onze gastvrijheid. Bezorg uw medereisgenoten de vakantie van het jaar.

WIJ BIEDEN U WEEKREIZEN VAN ZATERDAG TOT ZATERDAG, OF MIDWEEKREIZEN VAN MAANDAG TOT VRIJDAG.

- Halen en brengen af uw woonplaats.
- Twee hele dagtochten / of / drie halve dagtochten.
- Vol pension.
- Uw kamer voorzien van prive douche/toilet en telefoon.
- Dagelijks 1x koffie en 1x thee gratis.
- Twee maal daags borrelen voor de helft vd. normale prijs.
- 5 avonden met levende muziek.
- Bingo avond.
- Grootse barbeque met optreden van artiest.
- Afscheidsdiner met een gratis glas wijn en "sterrendessert".
- Alle algemene ruimtes voorzien van airco.
- Bij 25 personen 1x begeleiding gratis.
- Bij 50 personen 2x begeleiding gratis.
- Luden noodig aparte ruimte beschikbaar voor maaltijden en eigen activiteiten.
- In de maand maart/april, vanaf 10 oktober: extra personen begeleiding gratis.

Kosten voor een volle weekvakantie van zaterdag tot zaterdag v.a. f 610,- p.p. (excl. toeristenbelasting)

* midweek reizen prijs op aanvraag

Bel met: 043 - 6 01 20 00, van maandag tot vrijdag van 08.30 uur tot 17.00 uur, vraag naar afdeling groepsreizen.

Of schrijf: Nieuweweg 40-44, 6301 EV Valkenburg a/d Geul.

DE VBOK HELPT

- Bij ongewenste zwangerschap
- Na abortus of miskraam
- Als een kind met een handicap wordt verwacht

Bel de hulplijn 06-0730

Arnhemseweg 23,
3811 NN Amersfoort

VERENIGING TER BESCHERMING VAN HET ONGEBOREN KIND VBOK

Droomvakantie in 't bergstadje Bad Bentheim

Dat kan in het gezellige familiehotel Grossfeld in het schilderachtige kuuroord Bad Bentheim, 10 km over de grens bij Oldenzaal (NL). U logeert in gerieflijke kamers met ligbad, toilet, KTV, telefoon en minibar. Zwembad (30°), sauna, solarium, bowling, bar en Konditorei.

Luxe arrangementen: 4-daags (3n.) DM 285,- p.p.

6-daags (5n.) DM 440,- p.p.

Halfpension: elke dag gevarieerd ontbijtbuffet en culinair diner.

Tevens aantrekkelijke weekend- en meerdaagsarrangementen. Vraag de gratis brochure aan!

Bel (053) 435 32 46 (NL) / 0049 5922 828 (D) of fax 0049 5922 4349 (D)

SCHOONHOVEN ZILVERSTAD

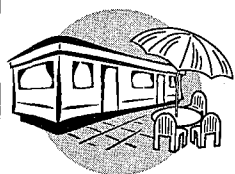
ANTIJK ZILVER
Unieke collectie antiek Nederlands zilver

RIKKOERT
SCHOONHOVEN'S SILVERHUYS

Vrijdag koopavond.

Juweliers • Horlogers • Diamantair • Edelsmedenrijde E.G.A. • Bevestig taxateur • Antiquair • Edelsmeden sinds 1879

SCHOONHOVEN: Haven 1-13 (0182) 38 26 51/38 58 20 LEKKERKERK: Burg. Roosstr. 22 (0180) 66 14 90

LUXE STACARAVANS 4-6 pers.

Camping-Recr. park in Schoonoord (Z.O. Dr.)

Alle voorzieningen, veel comfort
April f 275,- / mei f 375,- p.w. all in
Gratis info: 0523-262309

Fam. J. Oosterbeek

Telefonisch spreekuur partijvoorzitter

Wilt u persoonlijk spreken met partijvoorzitter Hans Helgers over het CDA? Dat is mogelijk.

Hij houdt telefonisch spreekuur op woensdag

18 maart tussen

13.00 en 14.00

uur, dinsdag

31 maart tussen

16.00 en 17.00

uur.

U kunt hem

bereiken op

telefoonnummer

070-3424802.

Hans Helgers

(foto Dirk Hal)

CDA presenteert plan 'De moeite waard'

De overheid aanvaardt vanouds een medeverantwoordelijkheid voor de kosten van kinderen, voor ziektekosten en woonlasten. Toch zijn het juist vaak deze kosten die de oorzaak zijn van armoede en van armoedevallen. Daarom bepleit ons verkiezingsprogramma een lastenplafond voor deze drie kostensoorten. Deze week heeft de Tweede Kamerfractie een plan gepresenteerd onder de titel 'De moeite waard'. Het is een invulling van dit idee van een lastenmaximum.

De laatste jaren heeft de overheid haar huishouding gesaneerd. Ombuigingen en lastenverlichting was het parool. Maar tegelijkertijd wordt een discussie gevoerd over armoede en armoedevallen. Armoede wordt dikwijls veroorzaakt doordat bepaalde kosten een te groot deel van het inkomen opslokken. En als men de kans krijgt de inkomensladder te bestijgen vanaf het minimumniveau dan vervallen allerlei inkomensafhankelijke subsidies. Dit ontmoedigt het betaald gaan werken.

Het zou wel eens zo kunnen zijn dat de overheid het probleem van haar lastendruk en haar financieringstekort heeft opgelost door een deel daarvan door te schuiven naar de gezinnen. Op de kinderbijslag is drastisch bezuinigd, de studiebeurzen zijn gekort en de eigen bijdragen in de gezondheidszorg rijzen de pan uit. De lasten en tekorten bij de gezinnen nemen toe. Het CDA heeft altijd een eigen verantwoordelijkheid van de burger benadrukt. Dat houdt in dat mensen zoveel mogelijk moeten kunnen rondkomen van hun inkomen. Maar het betekent ook dat de overheid niet al vanaf het begin met de subsidiepot moet klaar staan. Dat leidt maar tot verslaving en tot overconsumptie. Burgers moeten een redelijke keuze in vrijheid kunnen maken. Dat betekent een voorkeur voor subsidies aan de huishoudingen en niet aan de instellingen.

De volgende stap is dan dat bepaalde kosten, die iedereen die ermee te maken krijgt moet maken en waarop eigenlijk nauwelijks bezuinigd kan worden, aan een maximum worden gebonden. Wij stellen voor de kosten van kinderen, studiekosten, woonlasten en ziektekosten aan zo'n maximum te binden. Door hierop een bepaald vast percentage van het huishoudensinkomen te nemen wordt de marginale lastendruk, die voor armoedevallen zorgt, afgevlakt. Men houdt meer over van elke extra verdiende gulden,

Gerrit de Jong

waardoor men niet in de armoedeval terecht komt.

Concrete voorstellen

Onze voorstellen hebben heel concreet vorm gekregen.

In de eerste plaats willen we de kinderbijslag voor het eerste kind optrekken tot honderd procent, dat wil zeggen naar het bedrag dat nu een kind tussen de 12 en 17 jaar krijgt (f 1800,- per jaar). Een voordeel dat kan oplopen tot f 540,- per jaar. Voor lagere inkomens wordt daarbovenop een kindertoeslag gegeven van f 900,- per kind met een maximum van f 1800,- op

het minimumniveau. De toeslag geldt voor maximaal twee kinderen. Deze toeslag loopt met het toenemen van het inkomen geleidelijk af.

In de tweede plaats worden de woonlasten voor een passende woning gemaximeerd op 15% van het inkomen voor niet-alleenstaanden. De marginale lastendruk neemt hierdoor af en meer dan 100.000 mensen extra komen voor een subsidie in aanmerking.

In de derde plaats worden de kosten voor studie van kinderen verlicht. Deze kosten mogen maximaal tien procent van het ouderlijk inkomen boven een bepaalde drempel (f 42.000,-) bedragen, ongeacht het aantal kinderen. De solidariteit tussen de generaties krijgt zo weer een kans. Tenslotte worden de ziektekosten maximaal tien procent van het inkomen. De premies worden zichtbaarder gemaakt en buitensporige eigen bijdragen in de thuiszorg en in verpleeg- en verzorgingshuizen worden verlaagd.

Het CDA trekt voor dit plan ruim twee miljard gulden uit. Het wil de mensen de ruimte geven van hun inkomen rond te komen, hen aanmoedigen verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen situatie en hen niet langer ontmoedigen door elke extra verdiende gulden voor het grootste deel weer te moeten inleveren.

Gerrit de Jong, CDA-Tweede Kamerlid

Het plan 'De moeite waard' is op te vragen bij de afdeling Voorlichting van de CDA-Tweede Kamerfractie, telefoon 070-3182510.

Referendum verdient geen steun

Hoe beperkt het gebruik van het referendum wellicht ook zal zijn, het vormt een inbreuk op ons vertegenwoordigende stelsel. Het luisteren naar de stem van de burger dient veel vroeger plaats te vinden.

Op 17 februari behandelde de Eerste Kamer in eerste lezing een voorstel tot wijziging van de Grondwet strekkende tot invoering van het referendum. Als het voorstel na de verkiezingen ook in tweede lezing door de Tweede en Eerste Kamer met tweederde meerderheid zou worden aanvaard is de weg geopend waarlangs in beginsel vrijwel alle wetten en verdragen die door de Eerste en Tweede Kamer zijn aanvaard vervolgens bij referendum door de kiezers kunnen worden verworpen. Als gevolg van de hoge drempels wordt overigens verwacht dat de kiezer alleen in zeer beperkte mate van dit recht gebruik zal kunnen maken.

Het draagvlak voor deze belangrijke in-greep in de democratische spelregels

blijkt zeer gering te zijn. Hoe beperkt het gebruik van het referendum wellicht ook zal zijn, het vormt een inbreuk op het vertegenwoordigend stelsel. Het kan het nemen van belangrijke besluiten ernstig belemmeren, hoe incidenteel ook, zoals buitenlandse ervaringen aantonen. Het is ook moeilijk in te zien dat de invloed van de burger op het beleid echt zal toenemen als hij eens in de zoveel jaren 'ja' of 'nee' mag zeggen tegen een enkel wetsontwerp. Het luisteren naar de stem van de burger dient veel vroeger plaats te vinden dan aan het eind van het wetgevingsproces - en wel op een tijdstip dat bestuurders en volksvertegenwoordigers daar nog iets mee kunnen doen. Vergelijk: onze voorkeur voor het overlegmodel bij belangrijke besluiten.

Rol VVD in debat

De VVD heeft grote bezwaren tegen het referendum maar voelt zich gebonden aan het regeerakkoord. In de Tweede Kamer kon de VVD over de streep worden ge-

Eerste Kamer

trokken door de drempel voor het houden van een referendum dubbel zo hoog te maken. Het referendum als fopspeen? In de Eerste Kamer was de kritiek van de VVD nog veel massiever en principiëler. Naarmate het uur der waarheid naderde was die kritiek echter snel verdampt en bij de plenaire behandeling kondigde Wiegel aan dat de meerderheid van zijn fractie vóór zou stemmen. Paars is wel een mis waard! De stemming is begin maart.

Kees van Dijk,
Eerste Kamerlid CDA

Verkiezingsmanifestaties in de regio

Tot de Tweede Kamerverkiezingen van 6 mei organiseert het CDA een groot aantal regionale verkiezingsmanifestaties. Tijdens deze manifestaties voert lijsttrekker De Hoop Scheffer het woord en is er steeds een paneldiscussie met de lijsttrekker en met regionale Kamerkandidaten.

maandag 2 maart

Slotmanifestatie Gemeenteraadsverkiezingen
Plaats: De Nieuwe Buitensociëteit, Stationsplein 1, Zwolle
Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30)

woensdag 4 maart (uitslagenavond)

Plaats: Arsenaal, Groenendaal 26, Woerden
Aanvang: zaal open vanaf 19.00 uur

maandag 23 maart

Plaats: Nieuwe Kolfbaan, Nieuwstad 1, Gorinchem
Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30)
(N.b. in de directe omgeving van de Nieuw Kolfbaan is voldoende parkeergelegenheid aanwezig!)

maandag 30 maart

Plaats: Muis Sacrum, Velperbuitensingel 25, Arnhem
Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30)

woensdag 1 april

Plaats: Hotel Britannia, Boulevard Evertsen 244, Vlissingen
Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30)

maandag 6 april

Plaats: Studiocentrum, Mediapark NOB, Hilversum
Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30)

woensdag 8 april

Plaats: Stadsschouwburg De Maagd, Grote Markt 32, Bergen op Zoom
Aanvang: 20.30 uur (zaal open 20.00)

woensdag 15 april

Plaats: Christelijke Hogeschool Noord-Nederland, Rengerslaan 8, Leeuwarden
Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30)

maandag 20 april

Plaats: De Assinkhof, Hengelsestraat 437, Enschede
Aanvang: 20.30 uur (zaal open 20.00)

Verkiezingen

donderdag 23 april

locatie nog onbekend
Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30)

zaterdag 25 april

Plaats: 's Hertogenbosch: definitieve locatie in deze stad nog niet bepaald
Aanvang: nog onbekend

dinsdag 28 april

Plaats: Maastricht: definitieve locatie in deze stad nog niet bepaald
Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30)

dinsdag 5 mei

Plaats: Amsterdam
Aanvang: (in samenhang met NOS)

woensdag 6 mei

Uitslagenavond
Plaats: Pulchri, 's Gravenhage
Aanvang: zaal open vanaf 19.00 uur.

Nadere informatie volgt in Appèl van 28 maart a.s.

Van de campagneleider

Inmiddels ben ik bijna een jaar betrokken bij de verkiezingscampagne van het CDA. Het moment van de waarheid komt steeds dichterbij. In het hele traject dat ik nu heb meegemaakt, vind ik het heel bij-

zonder om in een omgeving te werken waarin zo'n groot aantal enthousiaste vrijwilligers en professionals werkzaam is. Ik wil op deze plaats nog eens mijn grote waardering uitspreken voor u die zich tijdens (maar ook na) deze campagne met hart en ziel inzetten voor ons CDA.

Tijdens de diverse besprekingen, vergaderingen, spreekbeurten en manifestaties kom ik velen van u tegen en vraag ik me af wat u beweegt om uw CDA-activiteiten iedere keer weer met zoveel enthousiasme te verrichten. In de gesprekken die ik daarover voer, doet het me geweldig goed om te merken dat zovelen het belang van een goede en sterke christen-democratische partij inzien en er hun allergrootste steun aan willen geven. Velen voelen zich betrokken bij het wel en wee van de samenleving, en vinden dat Nederland met het huidige Paarse kabinet misschien economisch goed af is, maar dat zeer belangrijke immateriële elementen door deze coalitie nogal eens vergeten zijn. Niet minder dan 56% van alle Nederlandse kiezers blijkt zeer ontevreden te zijn over het sociale gezicht van Paars! Dit soort uitspraken moet ons allen motiveren om de weg te volgen die het CDA reeds lang ingeslagen is.

Uw enthousiasme en positiviteit stimuleert de hele campagneorganisatie ongehoorlijk. Want...campagnevoeren doe je samen.....! Graag ontmoet ik u op één van de vele regionale manifestaties die nog worden georganiseerd bij u in de regio. Ik hoop verder dat u regelmatig op RTL4-TEXT pagina 601 kijkt, om zo op de hoogte te raken en helemaal bij te blijven op het gebied van CDA-standpunten en verschillende CDA-activiteiten (zie pagina).

Hans Schripsema

CDA op RTL4-TEXT pagina 601

Het CDA probeert in de campagnefase de leden zo snel en adequaat mogelijk te informeren. Daartoe gebruikt de partij naast de CDA-periodieken en de Internet-site ook de televisie. Sinds 10 februari verstrekt het CDA dagelijks informatie en nieuws over de campagne via RTL4-TEXT.

Gedurende de campagne is RTL4-TEXT pagina 601 de centrale CDA-pagina. Actuele nieuwswontwikkelingen en het campagneprogramma van de dag komen rechtstreeks voor leden en belangstellenden op pagina 601 te staan. Het regionale nieuws neemt daarbij een prominente plaats in. Iedere Kamerkring/Provinciale Afdeling heeft via eigen pagina's de mogelijkheid de achterban te informeren over campagneactiviteiten en andersoortig nieuws uit de regio.

Voor informatie kunt u contact opnemen met Friso Fennema, telefoon 070-3424832.

Nieuw campagnemateriaal

Tijdens het Congres van 7 februari jl. is door campagneleider Hans Schripsema en Lucas Bolsius (organisator van de grote regionale manifestaties) het nieuwe materiaal gepresenteerd. Belangrijk is dat er in de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen gekozen is voor het gebruik van het 'oude' CDA-groen én een donker-groene kleur. Deze kleurencombinatie komt in bijna alle materialen volop terug. Er is een speciaal CDA-katheder met bijbehorende donkergroene congreswand ontworpen. Beide zijn bedoeld voor de twintig regionale CDA-manifestaties die tot de Tweede Kamerverkiezingen georganiseerd worden. De Hoop Scheffer heeft de katheder eerst thuis getest, hij is speciaal op zijn maat gemaakt. Verder is er een discussietafel, waaraan tijdens de manifestaties De Hoop Scheffer, een regionale Kamerkandidaat en in de raads campagne een lokale lijsttrekker onder leiding van regionale journalisten met elkaar zullen debatteren. Daarnaast zijn er twee banieren met de tekst 'Samenleven doe je niet alleen'. Deze zijn ook bedoeld voor de regionale manifestaties.

Het CDA heeft ook een nieuwe promotiefilm gemaakt. In die film worden de vijf verkiezingsthema's van het CDA – gezin, zorg, veiligheid, onderwijs en solidariteit – op dynamische wijze gepresenteerd. Voor de Tweede Kamerverkiezingen worden tenslotte zes soorten affiches uitgegeven: vijf affiches met daarop foto's die de bovengenoemde thema's weergeven en één affiche waarop lijstnummer 2 en de tekst 'Samenleven doe je niet alleen' is afgebeeld.

Uitgangspunt van het nieuwe materiaal is dat er niet alleen in woorden moet worden uitgelegd waar het CDA voor staat. Ook met beelden moet de CDA-boodschap en het CDA-gevoel worden overgebracht aan de kiezer.

CDA-spot voor lokale en regionale TV

Voor de lokale en regionale televisie is een speciale korte CDA-spot vervaardigd. De spot duurt 20 seconden en is voor f 10,- (inclusief portiekosten) te bestellen bij de Afdeling Voorlichting, tel. 070-3424814/817.

CDA-Promotiefilm

Er is een speciale promotievideofilm van circa 5 minuten vervaardigd. In deze videofilm worden de campagnethema's gezin, veiligheid, onderwijs, zorg en solidariteit in beeld gebracht. Lijsttrekker De Hoop Scheffer spreekt zich uit over de thema's. De film is bestemd voor vertoning op spreekbeurten en bijeenkomsten. De kosten bedragen f 10,- (inclusief portiekosten). Te bestellen bij de Afdeling Voorlichting, tel. 070-3424814/817.

CDA-bureau in harde campagnefase tot 21.00 uur, en op zaterdag bereikbaar

Tot woensdag 4 maart a.s. en tussen 13 april en 6 mei aanstaande (de harde campagnefase voor de Tweede Kamerverkiezingen) is op het CDA-bureau te Den Haag een zogenaamde regiokamer ingericht voor de dagelijks coördinatie van alle campagneactiviteiten. Tot 4 maart en van 13 april tot en met 6 mei iedere werkdag van 08.00 tot 21.00 uur en op zaterdag van 09.00 uur tot 17.00 uur is de regiokamer en de Afdeling Voorlichting bereikbaar voor allerhande vragen van CDA-Afdelingen over de verkiezingscampagne.

U kunt hen bereiken op de volgende telefoonnummers: 70-3424813, 070-3424834 en 070-3424817. U kunt ook faxen naar 070-3603635 en e-mailen naar campagne@cda.nl.

Afronding auto-olie programma in zicht

In de komende maanden wordt het zogenaamde 'Europese auto-oil programma' afgerond. Betere kwaliteit brandstof en 'schonere' motoren moeten in combinatie tot veel minder vervuiling leiden. Het gaat erom hoe die 'mix' eruit ziet en hoe snel de maatregelen ingevoerd worden.

Op dit moment wordt dit onderwerp in het Europees Parlement behandeld in tweede lezing. Zoals het er nu naar uitziet komen we met de Raad van Ministers wel vlot tot overeenstemming. Het programma bestaat uit een pakket van maatregelen dat tot een aanzienlijke vermindering van de uitstoot van schadelijke stoffen door auto's en vrachtwagens zal moeten leiden. In 1996 ontving het Parlement de voorstellen van de Europese Commissie. Drie jaar lang was er in overleg met de olie- en auto-industrie aan gewerkt. De Commissie wil strengere milieunormen opleggen aan deze industrie en er moet natuurlijk ook gekeken worden naar wat haalbaar is. Door de brandstoffen schoner te maken onder andere door het zwavelgehalte te verminderen en lood in brandstoffen te verbieden, kunnen goede resultaten geboekt worden. Ook oudere auto's zonder katalysator zullen minder milieuvriendelijke stoffen uitstoten als de brandstof schoner is. In de afgelopen decennia is de vervuiling door auto's al zeer sterk afgenomen. Maar door de technologische ontwikkelingen kunnen nog steeds grote vorderingen worden gemaakt.

Ria Oomen-Ruijten

Strengere maatregelen

In de eerste lezing zijn de voorstellen door het Parlement wat aangescherpt. De door het Parlement gevraagde aanscherpingen kosten voor de ongelode benzine minder dan 10 gulden per jaar per auto, voor diesel ongeveer 20 gulden. Op grond van Amerikaanse onderzoek mag worden aangenomen dat investeren ter voorko-

Eén Europese lijn Europese buitenlandse politiek broodnodig

Op het moment van het schrijven van deze column (15 februari) wordt de Europese Unie geconfronteerd met twee zeer grote problemen in de buitenlandse politiek.

In Algerije hebben politieke moordpartijen en ongekende gruwelijkheden een enorme omvang aangenomen. 6500 Algerijnen zijn in de afgelopen zes jaar vermoord. De Europese Unie heeft ondanks vele resoluties, onder andere van onze fractie, vanuit een verdeelde Europese Ministerraad toegekeken en weinig of niets gedaan. Pas onlangs, na 6 jaar, ging een eerste ministeriële missie op weg naar Algerije, gevolgd door een parlementaire missie. De resultaten zijn voorlopig nihil maar eindelijk gebeurt er iets. Eindelijk is men tot actie overgegaan.

In het drama-Irak, waar de bevolking lijdt onder een kwaadaardige dictatuur die alle geldmiddelen inzet op militaire macht in plaats van op economische en sociale opbouw en die massavernietigingswapens in voorraad heeft waarmee een flink deel van de bewoonde wereld tot woestijn kan worden gemaakt, in het drama-Irak overheerst in de Europese Unie twijfelachtigheid en verdeeldheid. Het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en na enige discussie ook Nederland, steunen de Verenigde Staten, maar Frankrijk (lid van de Veiligheidsraad) steunt de Verenigde Staten niet. De Europese Unie zet zichzelf zo buitenspel en verliest opnieuw haar geloofwaardigheid in de internationale politiek.

Eén van de belangrijkste oorzaken van het falen van de Europese Unie in de buitenlandse politiek is de eis opnieuw

Europa

ming van luchtverontreiniging loont: er zijn alleen al enorme besparingen in de gezondheidszorg. Het zou naar onze me-

vervolg op pagina 25

vastgelegd in het Verdrag van Amsterdam, tot unanimititeit bij besluiten op dit gebied. Zolang die eis in de verdragen blijft vastgelegd zal de Europese Unie nu met 15 lidstaten en

binnen 10 jaar met 25 lidstaten verlamd blijven in één van haar belangrijkste taken: een bijdrage te leveren aan de Europese en internationale stabiliteit. Er zijn immers altijd wel 1 of 2 lidstaten die dwarsliggen en het is voor boosaardige krachten in de internationale politiek altijd wel mogelijk om één van de 15 of 25 lidstaten zo te chanteren of onder druk te zetten dat unanieme besluitvorming onmogelijk wordt. Voorbeelden te over.

Onze fractie en delegatie hebben in het Europees Parlement en daarbuiten keer op keer bepleit de eis tot unanieme besluitvorming te doorbreken en over te gaan tot gekwalificeerde meerderheden, waarbij grote landen iets meer stemmen hebben dan kleine landen. Het paarse kabinet was hierover verdeeld. De VVD was tegen.

Wie de gevolgen van de besluiteloosheid van de Europese Unie ziet kan niet anders dan opnieuw een hard appèl doen op alle betrokkenen om tot rede te komen en mee te werken aan één gezamenlijke duidelijke Europese buitenlandse politiek op basis van meerderheden. Eén Europese lijn bij de Europese buitenlandse politiek is broodnodig.

Hanja Maij-Weggen

voorzitter van de CDA-delegatie in het Europees Parlement

Europees Seniorenparlement komt weer bijeen

Na vijf jaar wordt er weer een Europees Seniorenparlement in Brussel georganiseerd. Dit jaar zal dit plaatsvinden op 1 en 2 oktober. Dat lijkt nog ver weg, maar het Europees Parlement en de ouderenbonden in Nederland zijn er nu al mee bezig.

De ouderenbonden hebben een aankondiging gedaan op de Seniorwebsite, waarop al veel positieve reacties zijn binnengekomen.

Deze keer zal het Seniorenparlement echter niet zo groot zijn als de vorige keer. Toen deden er zo'n 500 senioren uit heel Europa mee. Het zal een veel kleiner gebeuren worden met 80 deelnemers. Dit betekent dat elk land maar een beperkt aantal senioren kan afvaardigen. Om nu toch zoveel mogelijk senioren te kunnen laten bijdragen aan het Seniorenparlement wordt er voorafgaand door de Europese Volkspartij een conferentie georganiseerd op 11 en 12 juni in Brussel.

vervolg artikel van Ria Oomen

ning haalbaar moeten zijn het zwavelgehalte méér dan te halveren en loodhoudende benzine al in een eerder stadium te verbieden. De Commissie had zich wat al te zeer laten leiden door de industrie. Door grote inspanningen tijdens het Nederlandse voorzitterschap is het Nederland gelukt de lidstaten voor de strengere maatregelen te krijgen. Ook de lidstaten met een in moeilijkheden verkerende auto- en/of olie-industrie stemden met de voorstellen in. De Raad ging verder dan de Commissie voorstelde en nam de ideeën van het Parlement over wat betreft de cijfers voor het jaar 2005. Het parlement wil die cijfers nu bindend voor schrijven.

Overwinning voor het milieu

Een groot succes dus voor ons voorzitterschap en daarom voorzie ik dan ook nu geen zware onderhandelingen. Indien over een aantal maanden de laatste hand aan deze wetgeving is gelegd, kunnen we met recht spreken over een overwinning voor het milieu. De rol van het parlement was hierin zeer groot maar de goede samenwerking met de Raad verdient hier niet onvermeld te blijven.

Ria Oomen-Ruijten

Daarnaast zullen de ouderenbonden in Nederland in april een conferentie organiseren. Hier is iedereen van harte welkom om zijn of haar mening te geven over de thema's die in oktober in Brussel op de agenda staan.

De thema's voor het seniorenparlement staan nog niet vast. Er zal in ieder geval over de positie van de ouderen in het Verdrag van Amsterdam gesproken worden. Aan de orde kan dan komen het werkgelegenheidshoofdstuk. Daarnaast heeft het VN-jaar van de Ouderen in 1999 ook al een aantal onderwerpen vastgesteld. Deze onderwerpen zijn onafhankelijkheid, participatie, verzorging, zelfontplooiing en waardigheid. Het zijn vrij algemene thema's. Ze zouden als rode draad kunnen dienen voor het Europese Seniorenparlement. Het motto van het VN-jaar sluit trouwens erg goed aan bij het CDA verkiezingsprogramma: 'Een samenleving voor alle leeftijdsgroepen'.

Werkgelegenheid

Op dit moment is er een aantal belangrijke onderwerpen voor ouderen die in ieder geval op de Nederlandse seniorenconferentie besproken zouden moeten worden.

Ten eerste is dit de arbeidsmarkt voor oudere werknemers. Veel oudere werknemers worden vanwege hun leeftijd gediscrimineerd op de arbeidsmarkt. Ze kun-

Bartho Pronk

nen moeilijk van baan veranderen of als ze werkloos worden een nieuwe baan vinden. In het Verdrag van Amsterdam is een non-discriminatieclausule opgenomen die onder andere de discriminatie op grond van leeftijd verbiedt. Nadat het Verdrag door alle lidstaten is aangenomen treedt deze non-discriminatieclausule in werking. Dit betekent dat dan alle Europese wetgeving hieraan moet voldoen en dat men niet langer op basis van leeftijd mensen kan discrimineren.

Scholing

Een tweede onderwerp is de scholing van ouderen. Het principe van permanente educatie moet ook voor ouderen gelden. Hierdoor kunnen zij niet alleen actief blijven in het arbeidsproces, maar ook gemakkelijker blijven deelnemen aan het maatschappelijk leven. Uit onderzoek blijkt namelijk dat ca. 20% van de ouderen (55-75 jaar) grote moeite heeft met eenvoudige lees- en rekentaken. Hierdoor komen velen in een sociaal isolement terecht. Het gebruikersvriendelijker maken van voorlichtingsmateriaal en de deelname van ouderen aan onderwijs kunnen bijdragen aan verbetering. Daarnaast is educatie over de informatisering en internet erg belangrijk voor ouderen. Zoals uit de reacties op de Seniorwebsite blijkt maken toch al veel ouderen gebruik van internet.

Zorg

Een laatste punt is de zorg voor ouderen. Deze zal niet langer als kostenpost beschouwd moeten worden, maar ook als economische waarde. De zorgsector creëert veel werkgelegenheid in ziekenhuizen, verzorgingshuizen, etc. Daarnaast kan zorg bijdragen tot de waardigheid en onafhankelijkheid van ouderen. Kortom, er is voldoende stof tot discussie voor de seniorenconferentie.

Bartho Pronk

Wat doen Europarlementariërs. Deze keer PAM Cornelissen. Cornelissen is onder andere lid van de Commissie Vervoer en Toerisme waar hij eerder al voorzitter van was en specialist op het gebied van de luchtvaart.

Zondag

Zondagavond tafelen en vooral bijpraten. Mijn zus uit Canada is, samen met haar man, weer een keertje overgekomen. Het is een gezellig gesprek, doorspekt met veel Engels. Zij zijn ook al veertig jaar geëmigreerd. Zo ging dat vroeger op een boerderij met negen kinderen. Al heel vlog werd aan de kinderen duidelijk gemaakt dat er maar plaats was voor één boer, de jongste. Drie broers en een zus zijn dan ook hun geluk en de ruimte gaan zoeken aan de andere kant van de oceaan. Opmerkelijk is dat hun kinderen nog amper Nederlands verstaan en zeker geen behoefte meer hebben terug naar Nederland te komen.

Maandag

Maandagmorgen vroeg op om voor de file naar Brussel te rijden. Deze namiddag komt mijn rapport over verkeersveiligheid in de vergadering van de Commissie Vervoer en Toerisme. De morgen gebruik ik om nog met verschillende verantwoordelijken van politie en verkeersveiligheidsorganisaties te overleggen. Ook de vereniging van ouders van verongelukte kinderen komt langs. Niks is zo verschrikkelijk als een kind verliezen. Erger is nog wanneer dit gebeurt door de schuld van een dronken chauffeur of door onverantwoord rijgedrag. Naar aanleiding van een congres over verkeersveiligheid dat ik heb georganiseerd krijg ik nog steeds vele brieven van ouders van verongelukte kinderen. Een vader schrijft: ik krijg mijn mooie meid nooit meer terug maar ik hoop dat zij de laatste is die door een slechte wegsignalisatie het leven heeft moeten laten. Een hart onder de riem is dat de Belgische koning en onze eigen Pieter van Volenhoven daadwerkelijk op de bres staan, want 45.000 verkeersdoden per jaar in Europa zijn er 45.000 teveel. De avond wordt gebruikt om met zoveel mogelijk collega's tot een eensluidende tekst te komen zodat ik de steun krijg van de hele Vervoerscommissie.

Dinsdag

Dinsdagmorgen spreek ik op een congres over de toekomst van de Europese luchtvaart. De zaal loopt helemaal vol en na EU-commissaris Kinnock krijg ik het woord. De wereld wordt kleiner en door de hoge loonkosten en milieunormen is Europa in de verdediging. De Amerikaanse en de Aziatische concurrenten hebben ook een veel grotere thuismarkt. Daarom moeten wij efficiënter en samenwerken. Kijk maar naar KLM met Alitalia en wereldwijd met North-West Airlines. Versnipperde luchtverkeersleiding in Europa kost 5 miljard Nederlandse guldens. 's Avonds naar de viering van de verjaardag van collega Otto von Habsburg. Hij

PAM Cornelissen

wordt 85 jaar en is nog één van de meest actieve parlementsleden.

Woensdag

De week is alweer halfweg als ik praat met Henk Kramer van Transport en Logistiek over een sympathiek initiatief. Zij bezoeken scholen om kinderen meer vertrouwd te maken met het verkeer en vooral met het vrachtwagenverkeer. Ik ga dan ook graag mee naar de Nederlandse scholen om mijn steentje bij te dragen. 's Middags staan de pleiters voor het niet afschaffen van 'duty-free' al te wachten. Duty-free past niet in een Europese markt zonder binnengrenzen. In 1991 is besloten

door de Europese ministers van Financiën om de duty-freeverkoop binnen de Europese Unie in juli 1999 af te schaffen. Dan zou de fiscale harmonisatie een feit zijn en voor de bedrijven was er tijd genoeg om voorbereidingen te treffen. Wat zien we vandaag? De duty-free op de luchthavens is flink uitgebreid en de fiscale harmonisatie is verre van eengemaakt. En hoe staat het met het wegvallen van jobs bij afschaffing in een Europa waar de werkloosheid plaag nummer 1 is? Daarna moet ik een vergadering over toerisme voorzitten want mijn Spaanse collega kan niet op tijd in Brussel zijn door een staking op de luchthaven in Madrid. We bespreken de besluiten van de conferentie van het Luxemburgse voorzitterschap over werkgelegenheid en toerisme. Ook hier is het behelpen want doordat de Lidstaten onder het Nederlandse voorzitterschap hebben geweigerd toerisme op te nemen in het Verdrag van Amsterdam ontbreekt ons een goed juridisch instrument. Het toeristisch bedrijfsleven stelt nu voor een groep wijze mannen en vrouwen bijeen te roepen om ook hier de werkgelegenheid een kans te geven. 's Avonds is er nog een vergadering van het algemeen bestuur van het CDA in Den Bosch. Ik rij nadien toch maar weer terug naar Brussel want morgen vroeg om negen uur hebben we delegatievergadering.

Donderdag

Daarna zijn er contacten met twee Vlaamse vrachtwagenchauffeurs die zijn opgepakt in Zweden. Als ik het werk en de risico's zie van vrachtwagenchauffeurs dan krijgen zij een eresaluut. Zij rijden meestal met een miljoenenwaarde dwars door Europa. Zij behelpen zich in verschillende talen en het risico om zonder pardon of zonder proces ergens in Wit-Rusland of Roemenië in de gevangenis te belanden is niet denkbeeldig. Vanavond hebben wij een uitnodiging om bij de dochter te gaan dineren. Hiervoor moet ik mij dan wel buigen over de boekhoudkundige balans van het winkeltje van een kleine zelfstandige. Maar het kooktalent van de dochter, de kaars op de tafel en de warme vriendschap doen de vermoeidheid van de drukke week alweer helemaal vergeten..

PAM Cornelissen

Partijraad neemt vier resoluties aan

De Partijraad heeft 6 februari jongstleden vier resoluties aangenomen. In de eerste resolutie, ingediend door de Provinciale Afdeling Utrecht, stelt het CDA dat paars met name uitgaat van de positie van de grote stad, maar dat er meer is dan de grote stad alleen. Ook kleinere steden en het platteland in én buiten de Randstad vergen aandacht van het Rijk. In een eveneens door Utrecht ingediende resolutie wordt het Partijbestuur opgedragen de grondslag van het CDA in de aanhef van het verkiezingsprogramma op te nemen. De Provinciale Afdeling Limburg diende een resolutie in waarin staat dat er meer ruimte moet komen voor verantwoorde beoefening van top- en breedtesport. Sport moet zowel bij college-onderhandelingen als in de kabinetsformatie grote prioriteit krijgen. Dat moet ook financieel vertaald worden. Nationaal is daarom minimaal een verdubbeling van het budget van 55 miljoen noodzakelijk. Tenslotte nam de Partijraad

een resolutie van de Provinciale Afdeling Flevoland aan over de drinkwatervoorziening. Momenteel wordt er gewerkt aan een herziening van de Waterleidingwet. Daarbij wordt gedacht aan een verdere introductie van de marktwerking. In de resolutie staat dat de nutsfunctie van de drinkwatervoorziening niet ter discussie mag worden gesteld.

Commissie van Beroep

Door de Partijraad van 6 februari jongstleden zijn benoemd als lid respectievelijk plaatsvervangend lid van de Commissie van Beroep mevrouw mr. J.A.W. van Scholten-Hinloopen uit Den Haag en mevrouw mr. M.J. Horstman uit Bleiswijk.

Samenstelling Partijbestuur

Conform het Rooster van aftreden waren per 1 januari 1998 de vrijgekozen leden van het Partijbestuur Ineke Gieze-man, Arend Jansen, Paul Rus-

Service en informatie

sell, Jozef Siwipersad en Anne Marie Stordiau-van Egmond aftredend. Allen waren met uitzondering van Stordiau herkiezbaar.

Door de Partijraad van 6 februari jongstleden zijn zij unaniem herkozen als vrijgekozen lid van het Partijbestuur. Eveneens is door deze Partijraad Jet Creemers verkozen tot voorzitter van het

CDA-Vrouwenberaad. Zij is daarmee tevens toegetreden als lid tot het Partijbestuur en als adviserend lid tot het Dagelijks Bestuur.

In november 1997 is Peter van Loo teruggetreden als voorzitter van de Kamerkring Dordrecht en lid van het Partijbestuur. Inmiddels is hij opgevolgd door Marianne van Wilgenburg-Beernink.

Stemmen bij volmacht

Op de dag van de gemeenteraadsverkiezingen, woensdag 4 maart aanstaande, zijn de stembussen van 08.00 tot 20.00 uur open. Dat is één uur langer dan voorheen.

Kiesgerechtigd binnen een bepaalde gemeente is in principe eenieder die op 20 januari 1998 in de gemeente woont en vóór of op 4 maart 1980 is geboren.

De oproepingskaart wordt naar uw huisadres gezonden en dient uiterlijk op 18 februari te zijn bezorgd. Heeft u dus nog geen oproepingskaart ontvangen dan is het raadzaam contact op te nemen met het gemeentehuis.

Op uw oproepingskaart is aangegeven in welk stembureau u uw stem dient uit te brengen. Op uw verzoek kan echter toestemming worden verleend om binnen uw gemeente in een stembureau naar uw eigen keuze te stemmen. Ook kunt u uw stem bij volmacht uitbrengen.

Het verzoek om te stemmen in een stembureau naar keuze kan thans alleen nog mondeling gebeuren (een schriftelijk verzoek had vóór 18 februari ingediend moeten zijn). Dit mondeling verzoek kan tot en met 27 februari 1998 worden gedaan door het overleggen van uw oproepingskaart op het secretariaat.

Een volmacht kan nog worden verleend door onderhandse overdracht van de oproepingskaart (het indienen van een schriftelijk verzoek hiertoe was nog mogelijk tot eveneens 18 februari).

De gemachtigde moet zelf bevoegd zijn om te stemmen en hij of zij mag niet meer dan twee aanwijzingen als gemachtigde aanvaarden. De onderhandse overdracht kan zonder tussenkomst van de gemeente plaatsvinden. Machtiging op deze manier is echter alleen mogelijk wanneer zowel de gemachtigde als de volmachtgever in hetzelfde stembedict (zie hiervoor het nummer op de voorzijde van de oproepingskaarten) staan ingeschreven. De machtiging geschiedt door invulling en ondertekening van de op de achterzijde van de oproepingskaart voorkomende verklaring en de overhandiging van de oproepingskaart – die zo dus een volmachtbewijs is geworden – aan de gemachtigde. De gemachtigde moet zijn volmachtstem tegelijk met zijn eigen stem uitbrengen in het op de oproepingskaart vermelde stembureau.

Hoge Poolse onderscheiding voor Wim van Velzen

CDA-europarlementariër Wim van Velzen is in Polen benoemd tot Commandeur in de Orde van Verdienste tijdens zijn bezoek aan dit land begin februari. Hij ontving de onderscheiding, de hoogste onderscheiding voor een niet-Poolse onderdaan, uit handen van de voorzitter Plazynski van het Poolse parlement. Van Velzen is onderscheiden voor zijn inzet voor het toetredingsproces van Polen tot de Europese Unie en zijn actieve steun aan het democratiserings- en partijvormingsproces in Polen.

Ledenraads Bestuursvereniging

Het politieke onderwerp van de ledenraadsvergadering op zaterdag 4 april aanstaande zal zijn: 'Bestuur en rechter', oftewel de zogenoemde juridisering van het openbaar bestuur. In haar recente rapport 'Bestuur in geding' constateert de werkgroep-Van Kemenade dat het bestuur beheerst wordt door een teveel aan, vaak gedetailleerde, regels. Zij meent ook dat er een overdaad is aan beroepsmogelijkheden bij de rechter, die een te grote zeggenschap zou hebben en "zijn taak vaak op een voor het bestuur nadelige wijze uitoefent". Anderen hebben tegen deze opvattingen stelling genomen, omdat de rechtsbescherming erdoor in het gedrang zou komen (zie bijvoorbeeld de column van mr. P.C.E. van Wijmen in Bestuursforum.)

Een lid van de werkgroep-Van

Kemenade is gevraagd om een korte inleiding te houden over de juridisering van het bestuur. Als coreferent zal mr. P.C.E. van Wijmen de andere kant van de medaille belichten. Van Wijmen, advocaat in Breda, staat op de CDA-lijst voor de Tweede Kamerverkiezingen.

In het huishoudelijk gedeelte van de vergadering zullen de jaarstukken 1997 en een bestuursvoorstel tot wijziging van de statuten aan de orde komen.

De bijeenkomst wordt gehouden in de Jaarbeurs te Utrecht, van 10.00 tot 13.00 uur. Leden van de vereniging zijn van harte welkom. De toegang is gratis; alleen als men gebruik wil maken van de lunch bedragen de kosten f 20,- (ter plaatse te voldoen).

Belangstellende leden wordt vriendelijk verzocht zich uiterlijk 30 maart aanstaande aan te melden: CDA-bestuur-

Service en informatie

dersvereniging, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag, fax 070-3643417, telefoon 070-3424890 (mevrouw E.M. Jansen-Keuvelaar).

Studium Generale over geloof en politiek

Om jongeren te interesseren voor politiek organiseert het CDJA in samenwerking met Ichthus Hogeschool Den Haag drie bijeenkomsten in het kader van Studium Generale. Het thema is geloof en politiek.

dinsdag 3 maart

Forum: Christen zijn in de grote stad: mission impossible?

Met: CDJA-voorzitter Teusjan Vlot, kandidaat-gemeenteraadslid Titia Lont, Pastor Beijck en een vertegenwoordiger van het Leger des Heils.

donderdag 12 maart 1998

Tribunaal: De kerk op de stoel van de politiek.

Met: CDA-Tweede Kamerlid Maxime Verhagen, kandidaat-kamerlid Cörüz, de heer Vaandrager (Raad van Kerken) en de heer A. Bodar (onder voorbehoud).

donderdag 19 maart 1998

Lagerhuisdiscussie: Politiek met de bijbel in de hand?

Met: Tweede Kamerleden Schutte (GPV), Rouvoet (RPF) en Apostolou (PvdA, onder voorbehoud) en kandidaat-kamerlid Gerda Verburg (CDA).

De bijeenkomsten beginnen om 19.30 uur in de Ichthus Hogeschool, Louis Couperusplein 19 te Den Haag. Voor inlichtingen kun je contact opnemen met het CDJA, telefoon 070-3424850.

Ledendag/Landelijke Raad CDA-Vrouwenberaad

Op zaterdag 21 maart 1998 vindt in Conferentiecentrum Engels te Rotterdam de ledendag/Landelijke Raad van het CDA-Vrouwenberaad plaats, van 10.30 uur tot 16.00 uur. In het ochtendgedeelte vindt de huishoudelijke vergadering plaats, met de speech van de nieuwe voorzitter Jet Creemers en een terugblik op de gemeenteraadsverkiezingen van 4 maart.

Het middagprogramma heeft als titel 'Geweld, doodgewoon'. Het debat valt in drie thema's uiteen: oorzaken, oplossingen en preventie. Om een actieve discussie tot stand te brengen is gekozen voor de formule van het televisieprogramma 'Het Lagerhuis'. Een deskundige wordt door de presentator kort bevraagd over een van de drie thema's. Hierbij wordt een stelling geponeerd waarna de deelnemers in discussie kunnen treden met de deskundige.

Voor het onderdeel, de oorzaken van geweld, zal K. Wilting, voorlichter van de Regiopolitie Amsterdam Amstelland een kort statement neerzetten.

Bij het thema 'oplossingen' zal de aanzet komen van mevrouw M.A.C. Galesloot, directeur-generaal bij het Ministerie van Justitie (beleidsterreinen Jeugdbeleid en gevangeniswezen).

Mr. J. van Gennip, directeur van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA zal de stelling over preventie, normen en waarden inleiden.

U kunt zich voor deze conferentie aanmelden door de deelnemersbijdrage van f 35,- (inclusief lunch) of f 25,- (exclusief lunch) over te maken op gironummer 137000 t.n.v.

CVK/CDA Den Haag o.v.v. 'Ledendag 21 maart 1998 CDAV'.

Gouden speldje voor de heer Van Vliet uit Nieuwkoop

De heer van Vliet uit Nieuwkoop zet zich al 50 jaar actief in aan de basis voor vroeger de KVP en nu het CDA. Sinds maart 1948 is hij lid. Ook heeft hij al 50 jaar lang het Congres bezocht. Voor zijn tomeloze inzet ontving hij uit handen van partijvoorzitter Helgers de gouden CDA-speld tijdens het Verkiezingscongres van 7 februari jongstleden in Breda. Op de foto het echtpaar Van Vliet met lijsttrekker Jaap de Hoop Scheffer.

(foto Dirk Hol)

Verenigingsnieuws

Verenigingsconsulenten

Groningen: A. Poort, telefoon 050-5343916, fax: 050-5433746

Friesland: P. Travaille, telefoon/fax 0517-391852

Drenthe: *vacature*

Flevoland: G. Kolstee, telefoon/fax 0320-222468

Overijssel: Th. Postma, telefoon 0529-482193

Overijssel: G.J. Heuten, telefoon 0572-357964

Gelderland: D. Medema, telefoon 0345-520983

Gelderland: T.J. Sietsma, telefoon 0575-524660

Utrecht: *vacature*

Amsterdam: *vacature*

Noord-Holland: G. v.d Berg, telefoon 0226-452174

Leiden: *vacature*

Den Haag: P. van Berlo, telefoon 070-3651136

Rotterdam/Dordrecht: A. Slob, telefoon 0183-581331

Zeeland: J.A.M. Mertens, telefoon 0118-650590

Noord-Brabant: M.J.E.A. Smetsers-Manders,
telefoon 040-2530016

Noord-Brabant: F.J.L. Kruizinga, telefoon 013-5347417

Noord-Brabant: M.E. van Homelen, telefoon 0411-684378

Noord-Brabant: E. Wolters, telefoon 0165-559458

Limburg: *vacature*

CDA-Weerselo als eerste met verkiezingsite op internet

'Nieuwe wegen, vaste waarden' was de slogan waarmee het CDA enkele jaren terug zijn gedachtegoed een nieuwe impuls wilde meegeven. Een succesvolle nieuwe weg om de christen-democratie uit te dragen blijkt het internet te zijn.

Het CDA-Weerselo opende als eerste CDA-afdeling een verkiezingsite op internet voor de komende gemeenteraadsverkiezingen op 4 maart aanstaande. De Digitale Stad biedt deze mogelijkheid aan bijna alle gemeentelijke politieke afdelingen en lokale partijen.

De Digitale Stad (DDS) is een stichting die een publieke ruimte op internet creëert. DDS houdt zich bezig met het toegankelijk maken van publieke en politieke informatie en het bevorderen van participatie.

Op 15 januari jongstleden opende DDS een overkoepelende website voor de gemeenteraadsverkiezingen. Deze website biedt ruimte aan zo'n 500 gemeentesites. Op elke site is informatie te vin-

den die gemeentelijke politieke afdelingen en lokale partijen zelf aanleveren. Vanuit drie invalshoeken – partij, standpunten en kandidaten – kunnen zij zich presenteren. Op dit moment doen 405 gemeentelijke politieke afdelingen en lokale partijen, waaronder 127 CDA-afdelingen, mee aan dit project. De Digitale Stad is de bezoeken via <http://www.dds.nl/verkiezingen>.

Leidraad Provincieprogramma

Momenteel werkt een CDA-commissie onder voorzitterschap van de Utrechtse gedeputeerde Annie Kamp aan de 'Leidraad Provincieprogramma 1999 - 2003'. De op te stellen leidraad is bedoeld als handreiking aan Provinciale Afdelingen voor de ontwikkeling van het eigen provinciale verkiezingsprogramma. Hoewel de komende maanden vooral tijd en energie wordt gestoken in de verkiezingscampagnes voor de gemeenteraden en de Tweede Kamer mag niet worden vergeten dat in maart 1999 verkiezingen voor de

Service en informatie

Provinciale Staten plaatsvinden. Begin april aanstaande is de leidraad te bestellen.

Wat is verschenen

Kandidatenboekje 1998

In dit boekje presenteren de CDA-kandidaten voor de Tweede Kamerverkiezingen zich. Zij lichten kort toe wat hun persoonlijke drijfveren zijn om zich kandidaat te stellen en welke thema's uit het verkiezingsprogramma hen bijzonder aanspreken. Het is te bestellen bij het CDA, telefoon: 070-3424888 of per e-mail: bureau@cda.nl.

De kunst van het leven

Het boekje 'De kunst van het leven' is het resultaat van de studie over de relatie tussen cultuur en politiek die een werkgroep onder leiding van prof.dr. P.A. van Gennip heeft uitgevoerd. De studie is verricht in opdracht van het CDA-Partijbestuur.

Naast beleidsoriëntaties bevat het boekje elementen van bezinning en motivatie, versterking van christen-democratische identiteit en evenwichtig zelfbewustzijn. Het ligt in de bedoeling dat dit boekje wordt gelezen en besproken door

een grote groep christen-democraten. De uitgave 'De kunst van het leven' kost f 9,95 en is te bestellen bij het CDA, telefoon: 070-3424888.

Radio

De CDA-uitzendingen op Radio 5 zijn te beluisteren op donderdag 12 en 26 maart aanstaande van 17.50 tot 18.00 uur.

Televisie

De uitzendingen van het CDA op televisie zijn te zien op:

- woensdag 11 maart op Nederland 3 om 21.52 uur,
- donderdag 12 maart op Nederland 1 om 11.54 uur,
- vrijdag 27 maart op Nederland 3 om 13.07 uur,
- dinsdag 31 maart op Nederland 1 om 19.52 uur.

Ledeninformatielijn

Voor vragen over uw lidmaatschap kunt u van maandag tot en met donderdag tussen 13.00 en 15.00 uur direct terecht bij de ledeninformatielijn. Het telefoonnummer is 070-3424869.

Belangrijke e-mailadressen

Het CDA-Partijbureau heeft een nieuw emailadres, namelijk bureau@cda.nl.

Veel gelieerde organisaties in het CDA-huis, een aantal afdelingen en de voorlichting van de CDA-Tweede Kamerfractie beschikken over een e-mailadres.

Partijvoorzitter Helgers is bereikbaar via: helgers@cda.nl

Verkiezingscampagne: campagne@cda.nl

Redactie CD/Actueel en Appèl: redactie@cda.nl

Steenkampinstituut: steenkampinstituut@cda.nl

Wetenschappelijk Instituut voor het CDA: wi@cda.nl

Voorlichting van de CDA-Tweede Kamerfractie:

cda.voorl@tk.parlement.nl

Spreekbeurten**Groningen***maandag 9 maart*A. van Ardenne, De Balk,
De Gast 39, Zuidhorn.**Drenthe***donderdag 12 maart*J. Reitsma, Ons Dorpshuis,
Hoofdstraat 54, Valthe,
19.45 uur.*maandag 23 maart*Hanja Maij-Weggen, De Voor-
hof, Westerbork, 19.30 uur.**Overijssel***maandag 16 maart*Karla Peijs, Theaterhotel,
Schouwburgplein 1, Almelo,
20.00 uur.*dinsdag 3 maart*T. Rietkerk, Zalencentrum
't Anker, Wilhelminastaad 28,
Wierden, 20.00 uur.*maandag 9 maart*P. Jansen, Tilvoorde,
Bisschopstraat 5, Vollenhove,
20.00 uur.*maandag 23 maart*J. Reitsma, camping Eikenhof,
Paasloëweg 12, Paasloo,
20.00 uur.**Gelderland***donderdag 5 maart*Th. Meijer, Luthers Centrum,
Maanderweg 27, Ede.*vrijdag 6 maart*Bartho Pronk, Centrum voor
Migratierecht, faculteit der
Rechtsgeleerdheid, Nijmegen,
15.00 uur.*donderdag 26 maart*J. Reitsma, café de Radstelle,
Twenteroute 8, Heelweg,
20.00 uur.*zaterdag 28 maart*Karla Peijs, Congressentrum
'De Reehorst', Bennekomse-
weg 24, Ede, 10.00 uur.**Utrecht***vrijdag 6 maart*M. van der Hoeven, Hoge-
school Utrecht, Oudenoord
330, Utrecht, 13.45 uur.*dinsdag 10 maart*C. Ross, De Kom, Hamers-
veldseweg 51, Leusden, 20.00
uur.*vrijdag 20 maart*J. van den Akker, hotel Figi,
Het Rond 2, Zeist, 14.00 uur.*zaterdag 21 maart*M. Verhagen, Utrecht College,
Amerikalaan 109, Utrecht,
13.30 uur.*J. de Milliano, Utrecht*College, Amerikalaan 109,
Utrecht, 11.00 uur.*dinsdag 24 maart*G. Verburg, Marcuscentrum,
Wijnesteijnlaan 2, Utrecht,
14.00 uur.*donderdag 26 maart*Karla Peijs, Rabobank IJssel-
stein, Restaurant De Meern,
Meerndijk 59, De Meern,
17.30 uur.**Noord-Holland***woensdag 4 maart*A. van Ardenne, Hogeschool
Holland, Wildeborch 6,
Diemen, 18.00 uur.*maandag 9 maart*G. Terpstra, De Plataan, Past.
Nuyensstraat 1, Zwaag,
11.45 uur.*dinsdag 24 maart*A. van Ardenne, Gerefor-
meerde Kerk, Noordergeest-
straat 8, Heiloo, 10.00 uur.*donderdag 26 maart*Karla Peijs, Studieochtend
Huis & Interieur RAI/Huis-
houdbeurs 98, Amsterdam
RAI, Europaplein, Amster-
dam, 09.45 uur.*maandag 30 maart*G. Terpstra, het 'Nieuwe Kafé'
op de Dam, Eggertstraat 8,
Amsterdam, 20.00 uur.**Zuid-Holland***maandag 2 maart*A. van Ardenne, De Rank,
Van Weelystraat 2, De Lier,
20.00 uur.*dinsdag 3 maart*Peter Pex, Rabobank Oost-
voorne, Sport & Cultureel
centrum 'de Merel',
Dwarsweg 23, Rockanje,
19.30 uur.*vrijdag 6 maart*Hanja Maij-Weggen, Aula
Erasmus Universiteit Rotter-
dam, 14.30 uur.*maandag 9 maart*J. de Milliano, CDA-huis, Dr.
Kuyperstraat 5, Den Haag,
18.00 uur.*woensdag 11 maart*A. van Ardenne, Nederlands
Congressentrum, Den Haag,
14.00 uur.*woensdag 11 maart*J. van den Akker, restaurant
Wantijpaviljoen, Wantijpark 1,
Dordrecht, 12.00 uur.*donderdag 12 maart*M. Verhagen, Hogeschool
Ichtus Den Haag, L. Coupe-
rusplein 19, Den Haag,
19.30 uur.*donderdag 12 maart*J.P. Balkenende, De Haagse
Lobby, Stadhuis Den Haag,
16.00 uur.*vrijdag 13 maart*Karla Peijs, Panellid tijdens
European Manangement Con-
gress, Nederlands Congresge-
bouw, Den Haag, 09.30 uur.*vrijdag 13 maart*A. van Ardenne, Grote Kerk,
Vlaardingen, 15.00 uur.*dinsdag 17 maart*M. Verhagen, Hotel Sofitel,
Koningin Julianaplein 35,
Den Haag, 20.00 uur.*maandag 23 maart*A. van Ardenne, Exoduskerk,
Mollenburgseweg 14,
Gorinchem, 20.00 uur.*donderdag 26 maart*A. van Ardenne, De Kande-
laar, Dijkweg 19, Naaldwijk,
20.00 uur.**Zeeland***donderdag 12 maart*A. van Ardenne, De Vroone,
C.D. Vreekestraat 74, Kapelle,
20.00 uur.*dinsdag 24 maart*Hanja Maij-Weggen, Hof
Domburg, Domburg,
19.30 uur.*maandag 30 maart*M. van der Hoeven, De
Vroone, C.D. Vreekestraat 74,
Kapelle, 19.30 uur.**Noord-Brabant***maandag 2 maart*Th. Meijer, Par-Tee
Centre/Golfpark Almkerk,
Hoekje 7b, Almkerk,
19.45 uur.*donderdag 5 maart*W. van de Camp, Mondriaan
College, Mondriaanlaan 1,
Oss, 13.30 uur.*donderdag 5 maart*P. van Wijmen, Café restau-
rant Non plus Ultra, Dorps-
straat 2, Woensdrecht,
20.00 uur.*vrijdag 6 maart*G. Leers, Markt Breda, Breda,
08.30 - 13.00 uur.*woensdag 11 maart*C. Jonker, Zaal 'De Smidse',
Dorpsstraat 49, Ledeaeker,
14.00 uur.*maandag 23 maart*R. van Vugt, Academisch
Genootschap, Parklaan 93,
Eindhoven, 10.15 uur.**Limburg***donderdag 5 maart*Ria Oomen-Ruijten, CNV-bij-
eenkomst, Zaal Schuttersveld,
Bergweg 2, Venray, 20.00 uur.*dinsdag 10 maart*S. Buijs, hotel restaurant
Valuas, Venlo, 20.00 uur.*maandag 16 maart*M. van der Hoeven, Maas-
tricht Klevarie, Maastricht,
20.00 uur.*maandag 16 maart*A. van Ardenne, Trefcentrum,
Kerkstraat 2a, Kelpen-Oler,
20.00 uur.*woensdag 18 maart*M. van der Hoeven, Raadszaal
gemeente Wittem, Heerenhof-
weg 7, Mechelen, 09.30 uur.*donderdag 20 maart*K. Eisses, zaal De Houberey,
Kerkstraat 70, Panningen,
20.00 uur.

Paspoort nieuw lid

Wegstreper

Naam: Willem Jan Westerbeek

Woonplaats: Britsum

Geboren: 12 april 1965

Beroep: bedrijfsleider in de vervoerssector

Waarom ben je lid geworden van het CDA?

"Er is veel veranderd bij het CDA. Het is minder een bestuurderspartij. Het CDA profileert zich beter. Dit geldt zowel op plaatselijk als op landelijk gebied. Ik voel mij thuis bij het CDA en wil mij voor de partij inzetten."

Welke drie thema's spreken je het meeste aan in de politiek?

"Onderwijs, mobiliteit en goede kansen voor werkenden en niet-werkenden."

Wat zou de partij moeten verbeteren?

"Het CDA moet goed luisteren naar wat er leeft in de achterban en dit vertalen in het politieke debat."

Gemeenteraadsverkiezingen?

"Een lokaal sterk CDA biedt kansen om idealen dichtbij de mensen te brengen. In Leeuwarderadeel hebben we momenteel twee van de dertien zetels in de raad. Met meer zetels kun je veel meer bereiken. Onze slogan voor de gemeenteraadsverkiezingen is: wij gaan voor vier."

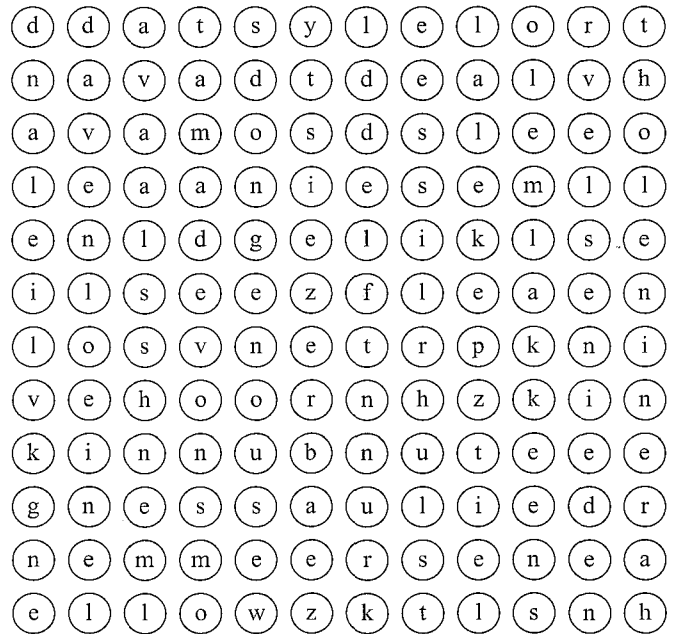
Lezen: "Het Friesch Dagblad en 'Hoe God verdween uit Jorwerd' van Geert Mak."

Hobby's: "Politiek actief zijn en zeilen."

Motto: "De zaken om mij heen zo willen organiseren dat de medemens optimaal kan functioneren."

Onderstaande 24 gemeenten staan horizontaal, verticaal, diagonaal en voor- en achteruit in deze puzzel. Zoek de plaatsen op en streep ze weg. De overgebleven 17 letters vormen de oplossing van deze puzzel. Stuur uw antwoord voor 15 maart aanstaande naar: CDA, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag. Onder de goede inzenders worden drie CD-bonnen verloot.

Assen	Ede	Made	Zeist
Emmen	Tiel	Dongen	Bunnik
Lelystad	Haren	Hoorn	Hulst
Urk	Pekela	Velsen	Tholen
Sneek	Venlo	Zwolle	Lisse
Vlieland	Vaals	Almelo	Delft

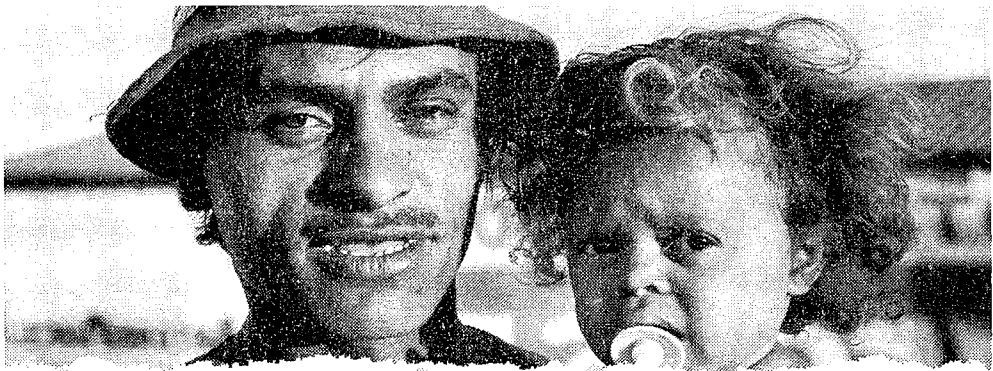
Oplossing gemeentepuzzel

De oplossing van de gemeentepuzzel in het ledenummer van 31 januari jongstleden is 'verkiezingscampagne'. Uit de 555 inzendingen zijn de volgende winnaars getrokken: **H. Rootmensen** uit Westendorp, **P. Krans** uit Borger en **R.J. Meijer** uit Leutingewolde.

VAN TRIEST FOURAGES B.V.

Hoogeveen

40 jaar specialist in vochtrijke krachtvoerders en ruw veevoer.

...hun verhaal...

...onze boodschap

Als u honger heeft gaat u eten. Als u ziek bent gaat u naar uw huisarts. Als u iets wilt leren gaat u naar school. Wat u ook nodig heeft, u kunt het krijgen. Maar wat wij zo vanzelfsprekend vinden, gaat voor veel mensen in de wereld niet op. Niet door gebrek aan inzet, kracht en doorzettingsvermogen. Maar door gebrek aan geld.

Met Vastenactie kunt u daar verandering in brengen door te investeren in initiatieven van mensen uit arme landen. En zo bij te dragen aan de succesverhalen van de toekomst.

Elk mens heeft recht op een menswaardig bestaan. Heeft u boodschap aan een ander, dan laat u nu van u horen. Via Vastenactie. Giro 5850.

Wilt u meer weten? Bel 071 515 9 515.

INVESTEER IN EEN ANDERE WERELD

VASTENAKTIE GIRO 5850

een campagne van Balance Oegstgeest

Ledenblad van het

CDA

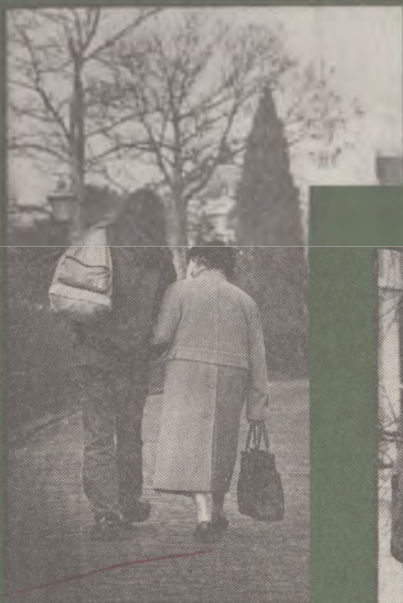
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

APPEL

Christen Democratisch

18e jaargang
28 maart 1998
nummer 3

Met verkiezingsposter en -katern

Samenleven doe je nie

Samenleven doe je niet alleen

enleven doe je niet alleen

Samenleven doe je niet alleen

Samenleven doe je niet alleen

Samenleven doe je niet alleen

**IN DIT
NUMMER**

- De Hoop Scheffer: CDA heeft alternatief voor paars
- Foto-impressie campagne
- Helgers: Steun actie kerken tegen 24-uurseconomie

VERKIEZINGS- STUNT!

Vrij Nederland een kwartaal gratis in de bus!

Spraakmakende journalistiek. Dat is het visitekaartje van Vrij Nederland. En week in week uit. Als u de bon post of ons belt, kunt u úw en onze opinies omtrent het verloop van de verkiezings- en formatieperiode aan elkaar toetsen. Als dat spraakmakende reacties oplevert van uw kant, staat onze rubriek Vrije Tribune wagenwijd voor u open. En over spraakmakend gesproken: door die bon te posten, krijgt u VN nog 13 weken gratis ook!

Of bel gratis:
0800-0224222

VN
VRIJ NEDERLAND

Ik neem (tot wederopzegging) een kwartaalabonnement à f 74,- op Vrij Nederland. Het tweede kwartaal (13 weken) ontvang ik het blad gratis!

Naam en voorletters

..... m/v

Adres

Postcode/plaats

Telefoon

Ik ontvang voor de betaling een acceptgiro.

Handtekening

BA00cda63

Bon s.v.p. in een open envelop (zonder postzegel!) naar: Vrij Nederland, Antwoordnummer 3043, 1000 PA Amsterdam. Deze aanbieding geldt alleen wanneer u gedurende de laatste 6 maanden geen (proef)abonnee van Vrij Nederland bent geweest.

APPEL

Ledennummer van het CDA

COLOFON

De Begeleidingscommissie van het ledennummer CD/Actueel werkt onder verantwoordelijkheid van het CDA-bestuur

Leden Begeleidingscommissie:

Marianne Fennema
Rixt Meines-Westra
Marcel Meijer
Heleen Veringa-Loomans

Aan dit nummer werkten verder mee:

Willem Camphuis, Erik Citroen,
Carina Hoff, Gerben Karssenber
en Eduard Slootweg

Eindredactie/redactie-secretariaat:

Marcel Meijer
Heleen Veringa-Loomans

Lay out:

Martin van Schaik
Andrea Vleeschouwer-van Wissen

Druk:

Koninklijke BDU Grafisch Bedrijf B.V.

Advertentieacquisitie:

BDU Speciale media producties
Postbus 67, 3770 AB Barneveld
telefoon 0342-494262, fax 0342-494299

Redactie-adres

Dr. Kuiperstraat 5
Postbus 30453
2500 GL Den Haag
telefoon 070-3424888, fax 070-3602106
e-mail: redactie@cda.nl

CDA-huis

Internet-adres: <http://www.cda.nl>
e-mail: bureau@cda.nl
Ledeninformatielijn: van maandag t/m
donderdag tussen 13.00 en 15.00 uur,
telefoon 070-3424869

Het CDA-huis is vanaf station Den Haag
CS bereikbaar met tram 1 en 9.

Het volgende ledennummer verschijnt
op 2 mei

Foto voorpagina: De affiches over de vijf
campagnethema's van het CDA.

Deze uitgave van Appèl staat grotendeels in het teken van de naderende Tweede Kamerverkiezingen. Naast de interviews en artikelen is in dit nummer een speciaal verkiezingskatern opgenomen.

Verder onder andere:

Interview met lijsttrekker De Hoop Scheffer	4	12 Tweede Kamer
Column partijvoorzitter Helgers	7	15 Verkiezingskatern 'Samenleven doe je niet alleen'
Foto-impressie verkiezingscampagne	8	19 Campagnenieuws
Winnende afdelingen bij gemeenteraadsverkiezingen	10	20 Zes nieuwe kandidaten aan het woord
		26 Service en informatie

Op weg naar 6 mei

Het eerste deel van de campagne zit er op. De uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen, winst ten opzichte van de Tweede Kamerverkiezingen van 1994, was een opsteker. Het CDA bleef met grote voorsprong de grootste lokale partij van Nederland. Die goede uitslag is te danken aan de tomeloze inzet van al die CDA-ers op lokaal en landelijk niveau die samen campagne hebben gevoerd.

Die grote inzet is in de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen van 6 mei ook noodzakelijk. Bij deze verkiezingen gaat het immers om de kwaliteit van de samenleving; onder paars verschaalt de samenleving. De onveiligheid neemt toe, evenals de wachtlijsten in de zorg, solidariteit en gezin staan onder druk. "Wie kiest voor het CDA, kiest voor een partij die verder wil kijken. Verder dan het eigenbelang. Verder dan geld verdienen. Een partij met oog voor de ander." Aldus lijsttrekker Jaap de Hoop Scheffer in het speciale verkiezingskatern 'Samenleven doe je niet alleen' Zo'n partij is uw steun in de campagne en bij de verkiezingen dubbel en dwars waard.

De Begeleidingscommissie

We hebben alternatieven voor het paarse beleid

"Een grote opsteker voor al die mensen in het land die hebben gerend en gevlogen." Lijsttrekker Jaap de Hoop Scheffer is bemoedigd door het resultaat van de gemeenteraadsverkiezingen. "Maar we moeten ook meeleven met de kandidaten die niet verkozen zijn. Geen vreugdesalvo, wel een motivatie voor 6 mei."

Het CDA is met 2163 de grootste partij in raadszetels gebleven. "We zijn de laatste jaren door een vrij diep dal gegaan. Deze uitslag, ondanks het verlies van 92 raadszetels, geeft een stimulans om verder te gaan. We waren door niet de minste media voor de verkiezingen bij de losers ingedeeld, maar in vergelijking met de Kamerverkiezingen van 1994 was er een lichte winst. Dat is een mooie opsteker."

De opkomst was 60,5%, en daarmee 2% lager dan in 1994. Hoe komt het dat de opkomst zo slecht was? Gaat het te goed in Nederland?

"Dat laatste is een onvoldoende verklaring. Veel burgers voelen zich niet zo betrokken met de politiek. Hoewel het geen verplichting moet zijn voor burgers, vind ik dat iedereen behoort te gaan stemmen. Niet stemmen is verkeerd. Daarnaast is het de plicht van de politiek, en zeker het CDA, om zo veel mogelijk de burger op te zoeken. Dat hebben we in de gemeenteraadscampagne gedaan. En dat zullen we de komende weken blijven doen."

Maar waarom is de opkomst minder dan in 1994?

"Ik leg de verklaring bij de burger en de politiek. Bij de burger omdat die kennelijk vergroeid is met het normale reilen en zeilen van de politiek en met de vrijheid die we hebben om te kunnen stemmen. Een vrijheid die helemaal niet vanzelf spreekt. Wat je echter ook ziet is dat een heleboel mensen het vertrouwen in de politiek zijn verloren. Ik reken dat ook paars aan met zijn velpondemocratie. Het is de verantwoordelijkheid van de politiek om er wat aan te doen. Het CDA wil duidelijk geloofwaardig en herkenbaar zijn. We zullen tot 6 mei een campagne voeren tussen de mensen. De verantwoordelijkheid ligt bij de politiek om minder 'Haags' te zijn, en meer bij de mensen."

Dat is toch een oud verhaal?

"Dat is een oud, maar relevant verhaal, want de opkomst is te laag. Ik heb de laatste tijd veel met jongeren gesproken die zeiden dat ze niet gingen stemmen. Dat accepteer ik niet. Wat de verantwoordelijkheid van de politiek betreft, en met name het CDA, denk ik dat we de laatste oppositiejaren niet alleen een paar oude idealen hebben afgestoft en een markant en eigenzinnig verkiezingsprogramma hebben gemaakt, maar ons ook goed hebben gerealiseerd dat de Haagse werkelijkheid vaak een heel andere is dan die de burger ervaart. En dus moet je naar de burger toe. Het CDA zal campagne op de zeepkist en op de markten moeten voeren. Dat is een opdracht."

constateer bij met name PvdA en VVD een klimmend wegdrijven van de inhoud van de politiek. Raar dat Kok vlak voor de raadsverkiezingen de vraag stelde wie er minister-president moet worden. Wij zullen de vijf thema's blijven uitwerken en ons op de inhoud concentreren. We hebben alternatieven voor het paarse beleid."

Wil de CDA-kiezer dan geen duidelijkheid over de vraag met wie het CDA in de regering zou willen, en wie er premier moet worden?

"Ik denk dat een groot deel van de kiezers daar aan het eind van de gemeenteraadscampagne al schoon genoeg van had. Het gaat om de inhoud. Waar het

"Bij gehandicaptenzorg, verpleeghuizen, verzorgingstehuizen, overal zie je lange wachtlijsten. Paars is wachten."

Speerpunten

Het CDA heeft vijf campagnethema's: veiligheid, zorg, gezins- en familiebeleid, onderwijs en solidariteit. Wat zijn de speerpunten op weg naar 6 mei?

"Ik denk dat de thema's veiligheid, in de meest brede zin van het woord, en zorg, de belangrijkste thema's worden. Los uiteraard van het belang van de andere. De analyse van de gemeenteraadsverkiezingen hebben ons gesterkt in onze campagne-strategie. We willen geen gekissebis over de vraag wie de premier gaat worden en wie de coalitie zullen gaan vormen. Ik

CDA voor staat is helder: dat is neergeslagen in het verkiezingsprogramma waarin bewuste keuzes zijn gemaakt. Denk aan de lastenverlichtingsdiscussie. We willen de sleetse plekken repareren die in de welvarende samenleving zijn gevallen op het terrein van de zorg, onderwijs, veiligheid, gezin en familie. Het is volstrekt helder waar het CDA staat. De paarse coalitie heeft het op een aantal terreinen lelijk laten liggen. Kijk wat paars heeft gedaan met de WAO, de Algemene Nabestaandenwet, de agentendiscussie en de toegenomen files. En als

"De campagne zal voor en tussen de mensen worden gevoerd, in winkelcentra en op straten." (foto Dirk Hol)

je het debat verengt tot de vraag: met wie? Dan is het antwoord: met de kiezer op 6 mei. Ons programma kan zowel met de VVD als met PvdA worden uitgevoerd. Maar er moet wel wat te regeren zijn. Het CDA is uiteraard een partij die altijd in staat is te regeren. Maar niet tot iedere prijs. Laat eerst de kiezer zich erover uitspreken. Het lijsttrekkersdebat op 6 mei 's avonds is de aftrap voor de vraag wie met wie de coalitie gaat vormen."

Op veiligheid en zorg ligt kennelijk het zwaartepunt. Hoe wordt dat nader ingevuld?

"Veiligheid in de brede zin van het woord. Dan hebben we het over 7.000 extra agenten waar het CDA extra geld voor uittrekt. Maar we zeggen niet dat we

het veiligheidsprobleem oplossen door bijvoorbeeld, gezien de veiligheidsbeleving van burgers, voor ieder café een agent te zetten. We verbinden het thema aan gezin en familie. Binnen het gezin en het onderwijs worden de waarden overgedragen. Zo koppelen we thema's aan elkaar. Daarin zijn we duidelijk anders dan andere partijen.

Wat zorg betreft zien we een tweedeling in de zorg. Er is te weinig geld voor de zorg. Dat hebben we vanaf het begin gezegd. Ook andere partijen hebben dat wel geroepen, maar juist in de tijd dat het economisch zo goed ging, moest minister Borst via Zalm en Melkert links en rechts gelden bij elkaar sprokkelen. Gevolg: bij gehandicaptenzorg, verpleeghuizen, verzorgingstehuizen, overal zie je lange wachtlijsten. Paars is wachten."

Kan het CDA garanties geven dat die wachtlijsten over 4 jaar weg zijn?

"Wij kunnen wachtlijsten niet van de ene op andere dag wegwerken. We hebben keuzes gemaakt in het programma voor het verminderen van de wachtlijsten. We hebben geen 1,3% voor stijging van het zorgbudget uitgetrokken, maar 2,4%. Daar komt bij dat zorg ook een kwestie van organisatie is. Mevrouw Borst heeft het ministerie nog niet op orde. Waarom zijn de opleidingen allemaal weggehaald bij de instellingen? Paars heeft de opleidingen naar het MBO verplaatst. Dat motiveert mensen minder dan wanneer zij een training on the job kunnen krijgen. Zonder me aan termijnen in termen van weken of maanden te verbinden, is het wel duidelijk dat er in onze visie over vier jaar geen gigantische wachtlijsten meer zijn. De stelling is helder: in een welvaarend land als Nederland passen geen wachtlijsten."

Vorige week heeft Kamerlid Wim van de Camp gezegd dat als D66 vasthoudt aan haar wetsvoorstel inzake euthanasie het CDA op dit punt geen coalitie zou willen sluiten.

"Het mag duidelijk zijn dat het schrappen van euthanasie uit het Wetboek van Strafrecht een onoverkomelijke hobbel voor het CDA is."

Voor en tussen mensen

Kunnen de CDA-stemmers nog een spectaculaire verkiezingscampagne verwachten?

"Ik vind de inhoud van ons verkiezingsprogramma al spectaculair genoeg. Ik hoop en verwacht dat na de opsteker van de gemeenteraadsverkiezingen iedereen weer super gemotiveerd is campagne met ons te gaan voeren. We zijn er nog lang niet. De campagne zal voor en tussen de mensen worden gevoerd, in winkelcentra en op straten. Daar hebben we geen spektakel bij nodig. Uiteraard hebben we regionale manifestaties, met daarbij optredens van fanfares of jazzbands. Maar politiek moet niet alleen maar show worden. Het is van het grootste belang dat de campagne door alle CDA-leden wordt gedragen en dat iedereen op 6 mei gaat stemmen."

Op 7 mei wordt u wakker en telt 40 ziel-tjes in de nieuwe fractie.

"Op 7 mei word ik wakker en hoop terug te kunnen kijken op een goed resultaat. Er is nog nooit een lijsttrekker geweest die als ambitie had minder zetels te halen. Daarop ben ik geen uitzondering."

Ondersteuning bij loopbaanplanning van CDA-bestuurders

Helgers: "De commissie loopbaanbegeleiding is een initiatief dat oorspronkelijk afkomstig is van het partijbestuur. Men zocht naar een faciliteit voor CDA-bestuurders die na zoveel jaren van politieke werkzaamheden voor zichzelf hadden vastgesteld dat ze aan wat anders toe waren. Dat betreft veelal een functie buiten de politiek, maar dat kan evengoed een nieuwe stap in de politiek zijn. De commissie bestaat uit zes CDA-ers onder voorzitterschap van Ad Havermans, oud-burgemeester van Den Haag, nu lid van de Rekenkamer. Het komt erop neer dat bijvoorbeeld een wethouder die het na zo'n 8 jaar wel gezien heeft in zijn of haar gemeente rechtstreeks contact kan opnemen met één of twee leden van de commissie om eens te praten over zijn of haar loopbaan. Dat blijft strikt vertrouwelijk en gaat verder geheel buiten het CDA – dus ook de voorzitter – om".

Klankbord, geen bemiddelingsbureau

"In de commissie zitten mensen met verschillende professionele achtergronden en hun eigen deskundigheid op het gebied van de arbeidsmarkt en loopbaanbegeleiding. Ik kan me voorstellen dat een burgemeester die zich oriënteert graag contact zoekt met Havermans die zelf burgemeester is geweest, terwijl een ander liever juist contact zoekt met Bram

Recentelijk is bij het CDA een commissie in het leven geroepen om CDA-bestuurders die zich op hun verdere loopbaan willen oriënteren van dienst te zijn. Burgemeesters, wethouders, gedeputeerden en kamerleden die een klankbord zoeken om een volgende stap in hun loopbaan te zetten kunnen op vertrouwelijke basis terecht bij één of meer leden van de commissie die bestaat uit CDA-ers die zowel bij de partij betrokken zijn als specialistische kennis hebben van de arbeidsmarkt en van loopbaanbegeleiding. Partijvoorzitter Hans Helgers geeft een toelichting op het doel en de werkwijze van de commissie.

Troost, directeur van de Arbeidsvoorziening. Het initiatief gaat overigens altijd uit van de bestuurders zelf. De vertrouwelijkheid is cruciaal omdat bestuurders veelal niet te koop kunnen lopen met hun loopbaanvragen en -ambities; dat zou hun positie die ze nu bekleden kunnen ver-

Voorop bij de loopbaanbegeleiding staan de individuele keuzes van de CDA-bestuurders; we hebben geen specifieke gedachten over de plaats in de samenleving waar ze in de toekomst al dan niet werkzaam zouden moeten zijn. Met de commissie Loopbaanbegeleiding richten we

Helgers: "Het CDA heeft de plicht om deze mensen waar mogelijk steun te verlenen bij het vervolg op hun politieke carrière."

zwakken. De commissie is nadrukkelijk bedoeld als klankbord en niet als bemiddelingsbureau waarvan de commissieleden zelf op zoek gaan naar functies binnen hun eigen netwerk. Voor dat soort werkzaamheden zijn er op de markt diverse professionele partijen actief.

ons in eerste instantie op de uitstroom van dit moment. We willen hiermee echter ook al een signaal afgeven aan de aankomende en nu zittende CDA-bestuurders met betrekking tot hun loopbaan: 'Wees je bewust dat je na je politieke carrière ook nog verder moet'. Deze mensen hebben allemaal hun nek uitgestoken door voor het CDA een publieke functie te bekleden. Ik vind dat een verdienste, want zo gebruikelijk is het niet meer dat mensen zich politiek durven te profileren. Het CDA heeft daarom ook de plicht om deze mensen waar mogelijk steun te verlenen bij het vervolg op hun politieke carrière".

De commissie Loopbaanbegeleiding heeft de volgende leden: Ad Havermans (lid Algemene Rekenkamer), Frank Kerkhaert (directeur Vereniging Nederlandse Gemeenten), Willemien van Montfrans (organisatie-adviseur bij Boer en Croon), Wim Thuis (algemeen directeur instelling voor verstandelijk gehandicapten), Theo Camps (directeur Rijnconsult) en Bram Troost (algemeen directeur Arbeidsvoorziening Nederland)

Naast de werkzaamheden van de commissie organiseert het Steenkampinstituut in april/mei een training Loopbaanplanning. Voor informatie en opgave: tel. 070-3424860.

CDA steunt actie tegen 24-uurseconomie

Onder de titel 'Neem tijd om te leven' zijn de kerken vorige week een grote actie begonnen tegen de 24-uurseconomie. Ze stellen dat verder opdringen van economische belangen door het verruimen van werktijden en openingstijden van winkels uiteindelijk ten koste zal gaan van het welzijn. Het CDA steunt dit initiatief tegen de 24-uurseconomie. In ons verkiezingsprogramma maken we ons sterk voor een beleid dat mensen de kans geeft om te werken, te zorgen en op te voeden. Maar ook om zich te ontspannen en maatschappelijk actief te zijn. Wij zijn consistent en kiezen voor de samenleving.

Een goede economie is belangrijk voor ons land. Hard werken is gezond en winkelen is leuk. In toenemende mate worden economische eisen dominant in onze samenleving. De mens dreigt gereduceerd te worden tot zijn arbeidskracht of koopkracht. De mens is echter meer dan alleen producent of consument. Hij is ook vader, oma, zus of vriend, oom of buurman, moeder, kind. Al in 1995 heb ik tijdens de Partijraad in Ede in mijn speech gezegd: "De oprukkende 24-uurseconomie doet zijn sluipende werk. Naar schade aan ecologisch- en sociaal milieu wordt daarbij onvoldoende gekeken. Zo'n 24-uurs vrije markt kent geen sociale waarden en normen."

Het loopt nog niet zo'n vaart. Deze kwestie is zeker niet gediend met overdrijving. Maar de voortekenen wijzen wel op een historische trendbreuk. De balansen zijn aan het verschuiven. De winkelopening op zondag, de vele flexwerkers, de aangepaste Arbeidstijdenwet. Het zijn allemaal signalen dat onze samenleving hoe langer hoe meer wordt ingericht om maximaal te kunnen produceren en consumeren.

Hans Helgers

(foto Dirk Hol)

Het gaat om de kwaliteit van ons samenleven. **Kwaliteit vraagt tijd.** Tijd voor onderlinge relaties en zorg. Dertig jaar

geleden was geld schaars. Tegenwoordig is tijd schaars. Dat vraagt om een samenleving waar bewust gezamenlijke momenten van rust worden ingebouwd. Wij kennen de zondag als één dag in de week waarin het economische belang niet de boventoon voert. Een dag voor familie en vrienden, voor bezinning en ontspanning, voor sport.

In het nieuwe verkiezingsprogramma maakt het CDA zich sterk voor een samenleving "waar onderlinge betrokkenheid, zorg voor elkaar en solidariteit nooit aan de markt mogen worden opgeofferd. Juist in een tijd van veranderende leefpatronen en nieuwe werkvormen is daar tijd voor nodig." Als de samenleving een auto zou zijn, is de economie de motor met ons achter het stuur. Een auto moet rijden, maar de mensen bepalen waarheen. Wij houden een consistent verhaal. Samenleven betekent dat iedereen naar eigen keuze het leven deelt met anderen. Samenleven doe je niet alleen.

Hans Helgers
partijvoorzitter

Ja, ik ondersteun de actie van de kerken tegen de 24-uurseconomie

Naam: _____

Woonplaats: _____

Handtekening _____

Deze oproep sturen naar:
CDA, Sector Vereniging en Communicatie
t.a.v. Carina Hoff
Postbus 30453
2500 GL Den Haag

Deze oproepen worden doorgestuurd naar de initiatiefnemers

Op campagne voor de verkiezingen

Het CDA probeert in de campagne zoveel mogelijk kiezers te bereiken. Op grote regionale manifestaties, in spreekbeurten en debatten, via de media en via bijzondere acties en activiteiten. Op deze pagina's een foto-impressie.

Siem Buijs met minister Borst in debat

Kamerkandidaat en nummer 3 op de lijst Siem Buijs (uiterst rechts op de foto), huisarts van beroep, ging op 12 maart jl. voor NCRV-Praatradio in het Haagse perscentrum Nieuwspoor in debat met D66-lijsttrekker Borst. Onderwerp was de gezondheidszorg.

(foto Dirk Hol)

Grootste CDA-wimpel ooit in Winschoten

Op zaterdag 28 februari, vier dagen voor de raadsverkiezingen, werd op het Klinkerplein in Winschoten s' lands grootste CDA-wimpel ooit gehesen. De wimpel is bijna 3 meter breed en 15 meter hoog. De Winschotense CDA-wethouder Ada Boerma-van Doorne hees als machiniste van een 50 meter hoge telescoopkraan de wimpel het luchtruim in. Ondanks de storm wapperde de wimpel de hele dag en trok veel bekijks. De wimpel werd gemaakt door het CDA-campagneteam in Winschoten. (foto Abel D. Kuiper)

Lijsttrekker in collegebanken

Lijsttrekker Jaap de Hoop Scheffer nam maandag 2 maart plaats in de collegebanken van de Rijkshogeschool Usselland in Deventer. De lijsttrekker ging anderhalf uur lang in discussie met studenten. Na afloop van de discussie nam hij even plaats in de collegebanken om wat na te praten. (foto Elzabet Veenendaal)

Gerda Verburg in debat met jongeren

Op 19 maart ging Kamerkandidaat Gerda Verburg in Den Haag in debat met jongeren over het thema: politiek met de bijbel in de hand? Naast Verburg waren de kamerleden Rouvoet (RPF) en Apostolou (PvdA) aanwezig. De bijeenkomst vond plaats in het kader van Studium Generale, georganiseerd door het CDJA in samenwerking met Ichthus Hogeschool Den Haag. Op de foto Verburg in gesprek met jongeren.

(foto Dirk Hol)

Gerd Leers met 'Tweede Kamer' op pad

Partijvoorzitter Helgers en Ank Bijleveld in Bloemenveiling Westland

Op 26 februari organiseerde het CDA een grote regionale verkiezingsmanifestatie in Bloemenveiling Westland/Fleuresto in Honselersdijk. De opkomst was hoog en de sfeer goed. Op de foto partijvoorzitter Hans Helgers met Ank Bijleveld, nummer 2 op de kandidatenlijst voor de Tweede Kamerverkiezingen.

(foto Elzebet Veenendaal)

Tweede Kamerlid Gerd Leers bezoekt tijdens de campagne ongeveer dertig Brabantse gemeenten en neemt daarbij de 'Tweede Kamer' mee. Op een formaat van 2 bij 3 meter heeft hij 's' lands vergaderzaal laten uitvergrooten. Brabanders kunnen tegen die achtergrond plaatsnemen, achter het interruptiebankje, en hun mening naar voren brengen over actuele zaken. Leers verzamelt de opmerkingen en suggesties. De uitspraken worden van commentaar voorzien en gebundeld in een boekwerkje. De deelnemers krijgen als herinnering een mooie foto. Op de foto Leers en een kiezer in Goirle.

(foto Frans van Aarle)

'We hebben leren luisteren naar de burger'

St. Anthonis boekte de grootste winst met plus 16,1%. "Toch wel een verrassing voor ons", reageert lijsttrekker **Pierre Bos**. "We waren al hoopvol gestemd. Ik dacht dat we van 6 naar 7 zetels zouden gaan, maar het werden er uiteindelijk 8. Daarmee vormen we weer de absolute meerderheid."

Volgens Bos heeft dit goede resultaat te maken met de gemeentelijke herindeling van Wanrooy en Oploo. Door samenvoeging werd CDA de grootste partij met 6 zetels. "Daarnaast speelde mee dat vlak voor de vorige verkiezingen een CDA-raadslid uit de fractie was gestapt en alleen verder gegaan als lokale partij, waardoor hij veel kiezers meenam. Daarvan zijn ze nu waarschijnlijk teruggekomen," denkt Pierre Bos.

Met een winst van 9,8% had ook het Friese Dantumadeel een mooi resultaat. Vier jaar terug gooide ook hier een lokale partij roet in het eten. Door de kwestie van het al of niet sluiten van een zwembad schoot D'82 van 2 naar 6 zetels. Halverwege de rit kwam de wethouder van die partij echter ten val en kon het CDA het roer overnemen. CDA-lijsttrekker **Ad van der Ploeg**: "Daaruit blijkt maar weer dat je voor lokale partijen niet altijd even makkelijk mensen kunt vinden die voor bestuur geschikt zijn. Toen wij in het college kwamen hebben we ons vooral toegelegd op enkele speerpunten als de aanleg van fietspaden en het oprichten van een z.g. milieucoöperatie. Ik denk dat die inzet door de kiezers is beloond."

Bestuurskracht

Ongeveer eenzelfde verhaal deed zich voor in de kop van Noord-Holland. In Langedijk zag lijsttrekker **Peter Herzbach** het aantal raadszetels voor het CDA verdubbelen: van 3 naar 6. "Bij ons is de lokale partij uiteengevallen in drie belangengroeperingen, waarop wij een nieuw college konden vormen met de PvdA. Ik

De resultaten van de gemeenteraadsverkiezingen waren beter dan verwacht. Ten opzichte van de Tweede Kamerverkiezingen van 1994 werd winst geboekt. Het CDA bleef ondanks het verlies van 92 raadszetels met 2163 raadsleden de grootste lokale partij van Nederland. Er waren CDA-afdelingen die dik in de plus schoten. Appèl maakte een rondje langs een aantal winnende afdelingen in het land. De boodschap is duidelijk: "We hebben leren luisteren en het vertrouwen van de burger herwonnen."

denk dat de bevolking gekozen heeft voor onze visie en bestuurskracht. Het grote vraagstuk in Langedijk ging om de plaats van woningbouw. De lokale partij wilde lege plekken van het dorp opvullen met huizen, maar daarmee zouden we wel een soort Alkmaar worden. De kiezer heeft dus gekozen voor de kracht van een landelijke partij. Kennelijk heeft men daar weer vertrouwen in."

Niet alleen in kleinere gemeenten werden goede resultaten behaald. In tegenstelling tot de neergaande trend in de meeste steden haalde Maastricht een winst van 2,3%, (1 zetel winst) Lijsttrekker **Theo Bovens** blikt dan ook tevreden terug op

de campagne. "De doelstelling was een hechte band tussen kiezer en kandidaten te scheppen. We hebben de kiezers in de wijken bezocht, waren aanwezig bij tal van buurt-, kerkelijke en verenigingsactiviteiten en hebben in de bejaardenhuizen een film over oud en nieuw Maastricht vertoond. Klapstuk was de bijzonder succesvolle gezinsdag op 1 maart waar zo'n 200 volwassenen en kinderen op af kwamen." Het CDA-Maastricht had als verkiezings-thema 'Hart veur Mestreech': hart hebben voor de burgers van Maastricht. Ook in Rotterdam behaalde het CDA een goed resultaat; het wist gelijk te blijven met 6 zetels. "De kiezers die ons in het

De Rotterdamse CDA-wethouder/lijsttrekker **Sjaak van der Tak** (midden) op campagne op de markt.

(foto Elzabet Veenendaal)

Honderden ouders met kinderen bezochten de gezinsdag van het CDA-Maastricht.

(foto FOCUS 22)

verleden hebben losgelaten, waaronder veel kerkelijke mensen, zijn naar de stal teruggekeerd”, zo verklaart lijsttrekker **Sjaak van der Tak**. “Ik denk dat we ook een brug geslagen hebben naar met name Turkse Rotterdammers die voor het overgrote deel CDA hebben gestemd. Ook bij Kaapverdianen hebben we wel invloed, maar die hebben niet gestemd. Daardoor hebben we waarschijnlijk net geen extra zetel winst kunnen behalen. Inhoudelijk hebben wij de afgelopen tijd vooral de strijd met de VVD aangeboden. ‘Waar staat u nou sociaal?’, is een vraag die ik die partij steeds heb voorgehouden. Die boodschap heeft de kiezer opgepakt.”

De wijken in

Dat het CDA de partij om de hoek is, lijkt overal in het land wel te kloppen. Het CDA en het verenigingsleven kunnen goed met elkaar overweg. Zo denkt **Tineke Bij de Vaate**, lijsttrekker van CDA-Noordoostpolder dat intensief wijkbezoek mede geleid heeft tot de forse winst van 3 zetels. “Wij zoeken de burgers op en laten ons persoonlijk aanspreken. Als wethouder had ik zelf bijvoorbeeld te maken met 3 ton bezuinigingen op de sportverenigingen. Dat is een gigantisch bedrag. We zijn echter met alle sportclubs gaan praten. We hebben hier 11 kernen met allemaal hun eigen voetbal- tennis- en gymclub dus ga maar na! – Die werkwijze is heel positief ontvangen. En moest er in een nieuwbouwwijk een speelveldje komen, dan zorgden we ervoor dat er vaart achter kwam. Je laat mensen meedenken.” Volgens de lijsttrekker is de winst in Noord-

oostpolder ook te danken aan de vernieuwing op de lijst. Op de lijst stonden twee jongeren die veel voorkeursstemmen hebben gekregen. Ook **Peter Herzbach** benadrukt het belang van wijkbezoek: “Langedijk bestaat uit vijf kernen. Daarin zijn we alle verenigingen afgeweest onder het motto Leefbaar Langedijk. Nota bene een kreet die zo’n beetje door alle lokale partijen gehanteerd wordt... Wat we vooral geleerd hebben die afgelopen vier jaar is om een luisterend oor te hebben en daden te stellen. Je moet ervoor zorgen dat voorzieningen niet allemaal centraal gehuisvest zijn, maar verdeeld over de kernen. En je staat er sterk voor dat het pc- en rk-onderwijs een plaats krijgt naast openbare scholen.” **Pierre Bos** van St. Anthonis: “In al onze thema’s hebben we ons heel nadrukkelijk toegespitst op het gemeenschap zijn en veel aandacht besteed aan verenigingen en scholen en dorpsraden. In onze achterban beschikken we gelukkig over mensen met directe contacten.”

Campagne

De inhoud van je programma is één ding. Maar in hoeverre heeft de manier van campagne voeren invloed gehad?

Pierre Bos: “De laatste vier weken voor de verkiezingen zijn we er flink tegenaan gegaan met berichten op de kabelkrant, spots op de lokale radio en huis-aan-huisfolders en verder hebben we posters op de goede punten geplaatst.”

Ad van der Ploeg (Dantumadeel): “We hebben veel gehad aan de landelijke ondersteuning zoals de manifestatie in het

Thialfstadion in Heerenveen. Opvallend is dan ook dat in de omgeving alle CDA-fracties zijn gestegen. We hebben daarbij geen kritiek gespuid, niet willen schoppen tegen paars. Bovendien moet je eerlijk zijn en constateren dat bepaalde economische ontwikkelingen ook goed zijn gegaan. Het is tenslotte eigenlijk voortzetting van beleid geweest. We hebben hier gewoon verteld wat we anders willen zien. Dat we meer eigen verantwoordelijkheid willen zien. De samenleving verruwt immers, wordt killer. Juist nu is het belangrijk om fundamentele zaken als normen en waarden naar buiten te brengen. Ik denk zeker dat dat landelijk ook moet kunnen, mits je een reëel beleid hebt. Wel gaat het erom dat je eerlijk overkomt. Dat geldt vooral hier op het platteland. Want als je hier een keer iets doet wat niet door de beugel kan, is het gebeurd.”

Zelfvertrouwen

“Je moet wel opletten dat je niet overdrijft”, zegt **Pierre Bos**. “Verkopen is niet het leukste onderdeel van de politiek, maar anderzijds wordt onze maatschappij steeds meer een reclamemaatschappij en word je gedwongen mee te doen met het spel.” Kunnen we op landelijk niveau nog iets leren van de grootste winnaar van de lokale verkiezingen? Bos blijft hierin de bescheidenheid zelve: “Och wie ben ik om dit te mogen doen? Ik ben best wel trots, maar zo’n winst roept ook de verplichting op om de komende vier jaar goed te besturen. We moeten uitgaan van onze eigen kracht en tussen de mensen staan. Je kunt heel veel intellectuele mensen hebben, maar je bent vooral ook volksvertegenwoordiger. Het tij is in elk geval gekeerd. En een zetel meer of minder, ach het gaat erom dat we zelfvertrouwen weten uit te stralen. Fouten maken mag, als je ze maar erkent.”

“Als ik twee tips mag geven”, zegt **Sjaak van der Tak** tot slot: “Probeer vooral het eigen CDA-geluid te laten horen, laten we opkomen voor wie zwak zijn. Op de tweede plaats moet je laten zien dat je bruggen kunt slaan met in ons geval Turkse, Marokkaanse en Surinaamse Rotterdammers. Onze uitslag belooft zeker wat voor 6 mei. Het enorme gekwakkel in het verleden is voorbij, we kunnen met een gerust hart vooruit. Men herkent dat er weer idealen in de politiek mogelijk zijn. Kijk naar Bolkestein, de man die het even zou gaan maken. Hij heeft voorlopig een flinke tik op de neus gehad.”

CDA steunt initiatief Zorgfederatie voluit

Het CDA steunt voluit de Structurele Aanpak van Wachtlijden in de Zorgsector, die de Nederlandse Zorgfederatie 12 maart in Den Haag presenteerde. Politiek zal het CDA er alles aan doen om de concrete aanbevelingen in de strijd tegen wachtlijden en dus ook het personeelstekort van de grond te krijgen, zegt het CDA-kamerlid Ank Bijleveld.

Bijleveld is met name verheugd dat de tweedeling in de zorg (werkenden worden eerder geholpen dan niet-werkenden) met de aanbevelingen van tafel is. Het CDA verklaarde zich van meet af aan tegen een dergelijke tweedeling. Het initiatief met een bedrijvenpoli dat recent in Leeuwarden van start is gegaan, wijst het CDA dan ook af.

Bijleveld tekent hier wel bij aan dat er nu weliswaar wordt gewerkt aan het wegwerken en voorkomen van de wachtlijsten voor mensen die beter kunnen worden maar dat de wachtlijsten voor mensen die niet beter kunnen worden natuurlijk ook aangepakt horen te worden. Ze denkt hier aan chronisch zieken, gehandicapten en zieke ouderen. Over deze wachtlijsten heerst gelatenheid. Hier zou ook van een tweedeling gesproken kunnen worden. Bijleveld wil hier aandacht voor.

In het plan van de Zorgfederatie wordt opgemerkt dat er voor de zorg in de volgende kabinetsperiode een netto jaarlijkse volumegroei nodig is van 2,5%. Dit naast het bedrag dat nodig wordt geacht voor de inhaalslag. Het kabinet vond bij zijn aantreden een groei van 1,3 voldoende. Het CDA wees er direct al op dat dit veel te weinig was gezien de problemen die er aankwamen (vergrijzing, personeelstekort). Het CDA vindt verbetering van de kwaliteit in de zorg belangrijker dan voor iedereen een lastenverlichting van bijvoorbeeld een tiende per maand.

“Minister Borst vlucht zoals gewoonlijk naar voren in plaats van nu haar verantwoordelijkheid te nemen. Bovendien rekent zij zich rijk door met het financieel vragende vingertje naar het ministerie van Sociale Zaken te wijzen”, aldus Bijleveld. Bijleveld wijst er op dat het CDA de minister al lange tijd confronteert met het al maar groter wordende personeelstekort in de zorg. “Ze heeft het er gewoon op aan laten komen. Nu omarmt ze de voorstellen van de Zorgfederatie.”

Bijleveld vindt dat de minister met het zicht op de verkiezingen vriendelijk mee-

deint met de zorg om de zorg. “Maar waar was ze de afgelopen vier jaar”. Over de nieuwe CPB-cijfers zegt Bijleveld dat Paars er steeds minder rooskleurig voor blijkt te staan. “De door het CPB geconstateerde overschrijdingen in de zorg komen niet alleen door de grote be-

hoefte aan zorg maar net zo goed door het gebrek aan organisatie van Borst en Terpstra op het ministerie.”

CDA: onafhankelijk onderzoek naar vleesfraude

“Wie weet nog welk vlees in welke schappen ligt”, zo stelde CDA-Tweede Kamerlid Agnes van Ardenne de hamvraag tijdens het debat over de mogelijke betrokkenheid van de top van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) bij de vleesfraude en de export van rundvlees naar Rusland. Daarvan zou zelfs de minister ‘zijdelings’ op de hoogte zijn geweest. Van Ardenne constateerde dat het om een zeer ernstige zaak gaat gelet op de risico’s voor de volksgezondheid, de belangen voor producent, handel en export en het imago van Nederland als betrouwbare handelspartner.

Na kritische vragen van de oppositie gaf de minister toe dat de tussen 1994 en 1997 gemaakte handelsafspraken niet zijn nageleefd door Nederland. De minister redeneerde aldus: de Russen maakten nooit bezwaar, dus ‘wat niet weet wat niet deert’. Pas na de BSE-kwestie gingen de Russen eisen stellen. Zelfs daaraan bleek Nederland niet te hebben voldaan. Het CDA eiste van de minister een onafhankelijk onderzoek naar de afspraken. De minister die inmiddels diverse rijksonderzoeken heeft gelast, gaf aan geen behoefte te hebben aan zo’n onderzoek. Dat over deze kwestie het laatste woord nog niet is gezegd, is de stellige overtuiging van Van Ardenne.

Agnes van Ardenne bestudeert onder een microscoop met BSE besmet hersenweefsel van een koe. Zij deed dit tijdens een stage die zij vorige maand liep in het Instituut Diergeneeskunde in Lelystad.

Leers over Bolkesteins heroverweging HSL-tunnel:**Beter ten halve gekeerd dan ten hele geboord**

Met zijn voorstel om de HSL-tunnel onder het Groene Hart bij de aanstaande kabinetsformatie te heroverwegen heeft VVD-leider Bolkestein definitief afstand genomen van "het besluit van paars op zijn best". De CDA-fractie heeft zich van het begin af aan verzet tegen dit miljarden kostende paarse compromis dat inmiddels onder de naam "gekke koeientunnel" symbool is geworden voor de grote verdeeldheid bij Paars over infrastructuur.

Gerd Leers, die namens de CDA-fractie het HSL-debat voerde, is verheugd over het gegroeide realisme bij de VVD.

Leers: "Nu de VVD uiteindelijk ook het veld intrekt met het oog op de verkiezingen van 6 mei a.s. en in contact met de kiezer komt, worden ze realistisch. Dat is fijn, maar tot op heden heeft de VVD-fractie het besluit ondanks herhaalde uitnodigingen van de CDA-fractie om toch van dit peperdure project af te zien, hals-

starrig verdedigd. Hoewel beter ten halve gekeerd dan ten hele geboord kun je je afvragen wat het woord van de VVD nog waard is.

De VVD brengt het kabinetsbesluit daarmee terug tot Paars op z'n smalst. Ik ben benieuwd of de VVD nu ook bereid is om de keuze van de HSL door het Groene Hart in zijn geheel te heroverwegen en nog eens na te denken over de aanleg van de lijn langs Den Haag."

Ander beloningssysteem in onderwijs niet voldoende

Er wordt al jaren geklaagd over de starheid van het beloningssysteem in het onderwijs. Dat beloningssysteem zou één van de knelpunten zijn bij het aantrekkelijker maken van het beroep leraar. CDA-woordvoerder Maria van der Hoeven vindt echter dat het tegelijk ook één van de kernpunten van de rechtspositie is waardoor veiligheid en zekerheid wordt geboden.

Maria van der Hoeven vindt dat als je het beloningssysteem in het onderwijs wilt veranderen zoals minister Ritzen wil (loon naar prestatie) dat er dan een heleboel moet veranderen. Ze denkt dan aan de rechtspositie maar ook aan functiedifferentiatie en carrièreperspectieven. Zonder moderne op het onderwijs toegesneden functie-omschrijvingen en een verplicht in te voeren systeem van functionerings- en beoordelingsgesprekken kan het beloningssysteem niet worden veranderd en wordt het ontbreken van carrièreperspectief niet opgelost.

Uit de praktijk weet Van der Hoeven dat de functionerings- en beoordelingsgesprekken in het onderwijs - zeker als je dat vergelijkt met het bedrijfsleven - nogal vrijblijvend zijn. "Een matige of slechte beoordeling heeft nauwelijks gevolgen: die periodiek erbij krijg je toch wel. Voor leerkrachten die het juist erg

goed doen moet dit uiterst frustrerend zijn. Hoe je ook rent en leerlingen weet te inspireren, het levert niets extra's op." Het klinkt wel modern dat Ritzen zegt 'belonen naar prestatie' maar je moet met hem altijd op je hoede zijn, zegt Van der Hoeven. "Een ander beloningssysteem kost geld. Komt dat extra geld er niet dan is er alleen sprake van herverdeling van geld." Maria van der Hoeven vraagt zich ook af waar je de prestatie van een leraar aan zou moeten afmeten. "Het aantal leerlingen dat overgaat, of het goed begeleiden van leerlingen of onderscheid maken tussen docenten die goed lesgeven en die de kantjes er van af lopen. Je moet objectieve criteria zien te vinden, anders treedt er gauw willekeur op."

Columns Agnes van Ardenne in boekje

Agnes van Ardenne kwam in mei 1994 na zes jaar gemeenteraadslid in Vlaardingen geweest te zijn, in de Tweede Kamer. Vanaf dat moment heeft zij in het ledenblad Doorkijk van het Katholiek Vrouwengilde in tweemaandelijks columns over het wel en wee in de landelijke politiek geschreven met als doel politiek dichterbij mensen te brengen. Deze stuk-

CDA tegen toetsingscommissies euthanasie

De CDA-fractie vindt dat de oorzaken die ten grondslag liggen aan de vraag naar euthanasie/hulp bij zelfdoding weggenomen moeten worden.

Ernstig zieke mensen zijn vaak bang voor pijn en eenzaamheid. Het is daarom van belang dat de palliatieve zorg- zorg voor mensen in de stervensfase- wordt uitgebreid. Thuiszorg voor terminale patiënten en stervensbegeleiding dienen te worden uitgebreid en hierbij zijn hospice-instellingen van groot belang. Verzorging, verzachtende verpleging, optimale pijnbestrijding zijn de behoeften van de stervende mens, zei Vincent van der Burg in het euthanasiedebat. "Wij willen om de patiënt heen staan en opkomen tegen een cultuur van verkillig en vervreemding en onze maatschappij een echte samenleving laten zijn".

Hij nam afstand van de versoepeling in het vervolgingsbeleid onder dit kabinet. De CDA-fractie is tegen het voorstel van de minister toetsingscommissies in te stellen.

Die commissies bepalen dan in feite het vervolgingsbeleid. Het Openbaar Ministerie wordt op afstand geplaatst. De CDA-fractie vindt dat euthanasie/hulp bij zelfdoding in het wetboek van strafrecht hoort te blijven. Tegen iedere poging hier verandering in te brengen zoals onlangs door minister Borst werd aangekondigd, zal de fractie zich fel weren.

jes zijn nu gebundeld in het boekje 'Van Raad naar Kamer, doorkijkjes naar de politiek'.

Het boekje is te bestellen door vijf gulden (inclusief verzendkosten) over te maken op giro 1934513, ten name van A. van Ardenne, Vlaardingen. Vergeet niet uw naam en adres te vermelden.

Stelling: Politie moet preventief op wapenbezit fouilleren

Daar waar gevaar dreigt moet de politie preventief op wapenbezit te kunnen fouilleren. Dit met name rond uitgaanscentra. De cijfers van Justitie waaruit blijkt dat vorig jaar 39 mensen bij geweld op straat om het leven kwamen, vormden voor mij aanleiding met het idee van preventief fouilleren te komen.

Ik wil uitgezocht hebben of de huidige regelgeving de politie al bevoegdheid geeft jongeren op straat te fouilleren zonder dat

zij van een strafbaar feit worden verdacht. Biedt de wet die mogelijkheid niet dan moet die alsnog worden gecreëerd. Het wapenbezit onder jongeren neemt hand over hand toe.

Als overheid mag je je daar niet bij neerleggen. Het bij je dragen van wapens is verboden en wij willen dat dus niet gedogen. In het belang van de openbare orde en veiligheid moet daar tegenop worden getreden.

Reacties op de stelling over opvoedcursus voor ouders

De stelling die CDA-Tweede Kamerlid Ank Bijleveld-Schouten poneerde in het ledennummer Christen Democratisch Appèl 2 van 28 februari jongstleden luidde: Verplichte opvoedcursus voor ouders.

Een greep uit de reacties volgt hieronder. De reacties zijn naar Ank Bijleveld in de Tweede Kamer gestuurd.

A. van Zanden uit Grijpskerk vindt het een goed idee maar voorziet veel moeilijkheden in het verschieft.

Gerben Wildschut uit Wyckel is het hartgrondig eens met de stelling, maar zou het graag uitbreiden in die zin dat een algemeen programma voor ieder ter beschikking komt, dat in bepaalde gevallen verplicht kan worden gesteld.

Roelof Bosma uit Hoogeveen is directeur van een basisschool in een Onderwijs Achterstand Gebied. "Opvoedingsondersteuning moet in bepaalde gevallen eerder plaatsvinden." Uit zijn praktijk meldt hij: "Voor de ouders van leerlingen van groep 1 wordt een cursus aangeboden die voor veel ouders in een behoefte voorziet. Toch krijgen we niet alle ouders, naar later blijkt juist die we hadden moeten bereiken waren niet aanwezig."

Mevrouw E.J.A. Wakker-Busquet uit Krommenie stelt dat goede preventieve maatregelen voorrang moeten hebben boven gedwongen programma's. Zo noemt zij: een vak in het vervolgonderwijs waarin gezinsvorming en opvoeding aan de orde komen; begeleiding van gezinnen in samenwerking met het consultatiebureau, schoolarts, school en afvaardiging van Kinderbescherming; de schoolartsendienst uitbreiden met gezinsvoorlichters.

Leo Nieuwenhuizen uit Boskoop werd geprikkeld door de stelling. Hij meent dat het CDA nadrukkelijk moet aangeven over welke waarden en normen we het hebben, als het gaat om opvoedingsondersteuning. "Veel kinderen leven in een thuissituatie die onaanvaardbaar is, maar soms alleen door toeval wordt onderkend. Ervaring heeft mij geleerd, dat de drugsverslaafde ouders, die hun eigen kind als baby zwaar hebben mishandeld, vanuit hun normen en waarden er nog steeds van overtuigd zijn dat zij hun kind het beste kunnen opvoeden. Als ik dan Corinthiërs 13 vers 4 neem, dan lijkt het mij goed de normen en waarden meer te benoemen." **Nan Smit-Zevenhek uit Waalre** is het eens met Ank Bijleveld. Zij vraagt zich af of het niet wenselijk is om ook ouders en kinderen (waar het nog niet aantoonbaar is misgegaan) die zelf denken het nodig te hebben op vrijwillige basis te laten meedoen aan de cursus.

Ad Kos uit Zoetermeer is het niet eens met de stelling. Hij wijst erop dat de straat, de school, de overheid en de kerk vier heel belangrijke componenten zijn die een rol spelen in de opvoeding van kinderen. "Daar waar het met het kind mis gaat, liggen de oorzaken in een veelvoud van factoren." Een verplichte op-

Uw reactie

Als jongeren een café of disco in willen worden ze ook vaak gecontroleerd op wapenbezit. Worden er wapens aangetroffen dan krijgen ze die bij vertrek weer terug. Dit terwijl ze dan meestal een slok op hebben. Dat is te gek voor woorden.

Van de Camp
CDA-Tweede Kamerlid

voedcursus voor ouders lijkt hem erg simplistisch. "Ieder heeft vanuit de eigen discipline een eigen verantwoordelijkheid. In het samenstel van factoren die voor een vastgestelde ontsporing verantwoordelijk is moet een mogelijke oplossing dan ook in die samenstelling worden gevonden."

De slotpassage uit de brief van **Catharina Sala uit Groningen**: "Laat de overheid de hand in eigen boezem steken alvorens met de vinger naar ouders te wijzen. Als we in Nederland een echt kindvriendelijk klimaat willen, zal de overheid zelf heel veel moeten veranderen. Mocht er een echt kind- en ouder-vriendelijke samenleving zijn dan kunnen de uitwassen alsnog een helpende hand krijgen in de vorm van een opvoedcursus. Maar de groep die dat nodig zal hebben zal heel erg klein zijn."

Uw reactie?

De begeleidingscommissie van het ledennummer Christen Democratisch Appèl is benieuwd naar uw reactie op bovenstaande stelling van CDA-Tweede Kamerlid Wim van de Camp.

Uw mening, schriftelijk verwoord in maximaal 150 woorden, zien wij graag voor **15 april** aanstaande tegemoet. Stuur uw reactie aan CDA, t.a.v. Begeleidingscommissie, postbus 30453, 2500 GL Den Haag; fax 070-3643417; e-mail redactie@cda.nl. In het volgende ledennummer zullen een aantal reacties worden geplaatst. De redactie behoudt zich het recht voor een selectie te maken uit de inzendingen en deze – ook ingekort – te publiceren.

Samenleven doe je niet alleen

Verkiezingskatern CDA

Lijsttrekker Jaap de Hoop Scheffer

Stem op 6 mei CDA

Het gaat goed met Nederland, maar er valt nog veel te verbeteren. Lange wachtlijsten in de zorg, te grote klassen in het onderwijs, toenemende onveiligheid op straat, het gezin dat onder druk staat door bezuinigingen op de kinderbijslag en door de 24-uurs-economie, de solidariteit die wordt bedreigd door de afschaffing van de Ziektewet en de privatisering van de WAO.

Voor het CDA staat de kwaliteit van de samenleving centraal. Dat blijkt ook uit de keuze van onze hoofdthema's gezins- en familiebeleid, zorg, veiligheid, onderwijs en solidariteit. Thema's die direct met elkaar samenhangen.

Samen met 49 andere Kamerkandidaten (zie de laatste pagina van dit katern) zoeken wij de kiezers in het land op om duidelijk te maken dat het CDA een partij is die samen met mensen wil werken aan een kansrijke samenleving voor de huidige en toekomstige generaties. Een partij die duidelijke keuzes wil maken waar het waarden en normen betreft. Een partij die mensen durft aan te spreken op hun eigen verantwoordelijkheid.

Wie kiest voor het CDA, kiest voor een partij die verder wil kijken. Verder dan het eigenbelang. Verder dan geld verdienen. Een partij met oog voor de ander.

Steun op 6 mei het CDA.

Belangrijke adressen

CDA

dr. Kuiperstraat 5

Postbus 30453

2500 GL Den Haag

tel. 070-3424888

fax. 070-3643417

e-mailadres: bureau@cda.nl

CDA-Tweede Kamerfractie

tel. 070-3183020

fax 070-3182602

e-mailadres: cda-2ekamerfractie@tk.parlement.nl

Voor informatie over de verkiezingscampagne:
tel. 070-3424813, 3424834
en 070-3424817 (afdeling Voorlichting)

Zie voor het actuele CDA-nieuws:
RTL 4 TEXT pagina 601 en de speciale site op het Internet: <http://www.cda.nl>

CDA

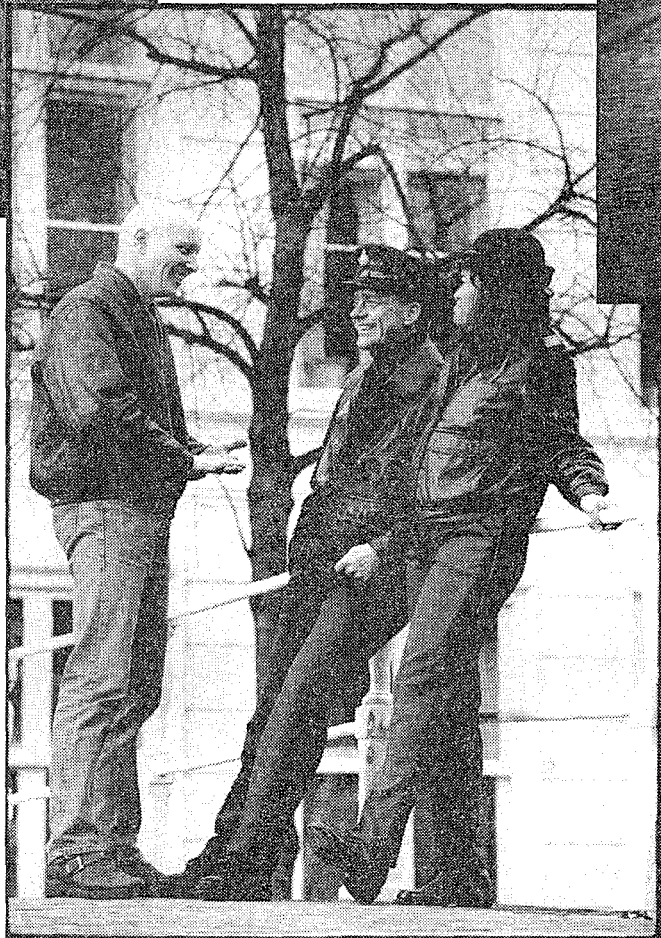
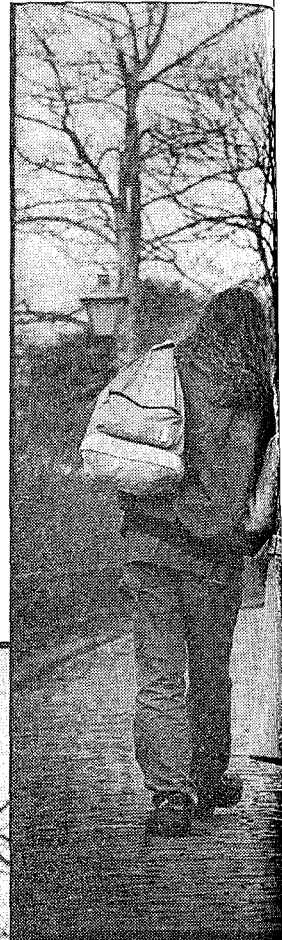
Samenleven d

Samenleven in familie en gezin

Samenleven betekent naar eigen keuze het leven met anderen delen. Voor veel mensen is het gezin en een hechte familieband het ideaal. Het gezin is ook bij uitstek de plaats waar kinderen worden gevormd.

In het gezin wordt de samenleving van de toekomst bepaald. Kinderen verdienen alle aandacht en zorg. Dat is vaak moeilijk te combineren met werk, ontspanning en maatschappelijke activiteiten. Het CDA komt hieraan tegemoet door extra geld beschikbaar te stellen voor meer kinderbijslag, meer kinderopvang en betere verlofregelingen en meer deeltijdwerk.

Samen veilig leven

Mensen die samenleven willen zich gelukkig en veilig voelen. De samenleving is immers voor iedereen. Criminaliteit, vandalisme of onverschilligheid past hier niet. Steden en dorpen, wijken en buurten, straten en pleinen, stations, parken en voetbalstadions moeten veilig, schoon en uitnodigend zijn voor iedereen. Een ontmoetingsplek voor mensen en geen jachtterrein voor criminelen en vanden. Het CDA wil extra geld voor meer politie, maar ook voor betere begeleiding van jongeren die dreigen te ontsporen. Vandaar ook onze aandacht voor het gezin. Het CDA is tegen de gedoogcultuur in ons land en is tegen coffeshops, zeker in de buurt van scholen.

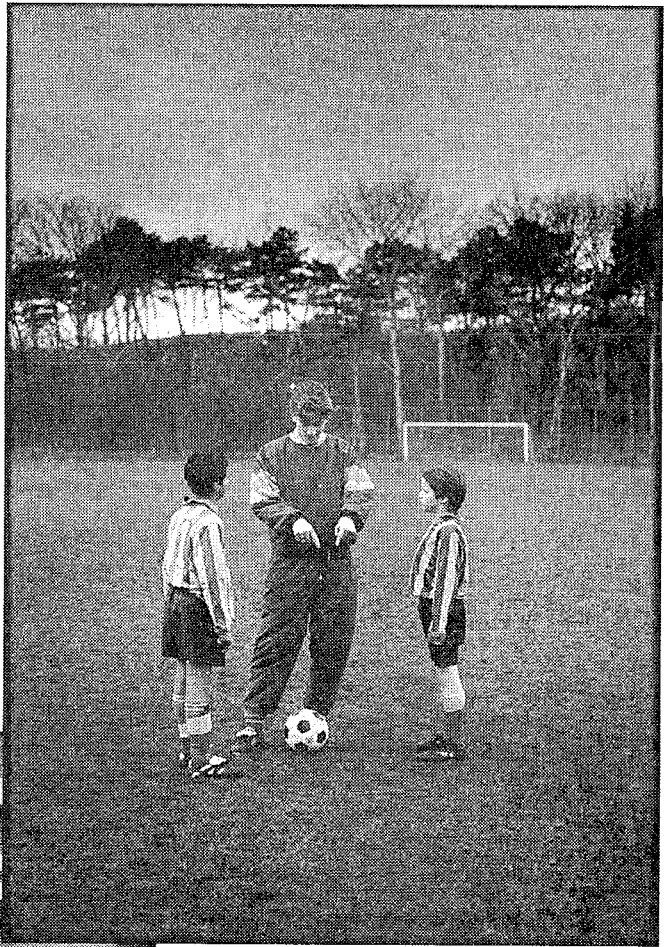
Zorg voor mensen

Ouderen, zieken en zorg nodig, maar ook artsen en verpleegkundigen, familie, vrienden en moeten zolang mogelijk wonen. Dit kan door de zorg krijgen die de rijkdom en status verdienen en de wachtlijsten verdwijnen met meer tijd.

Je niet alleen

Samenleven en niet aan de zijlijn staan

Gelukkig is er voor steeds meer mensen werk. Dat neemt niet weg dat er helaas nog honderdduizenden mensen zijn die geen baan kunnen krijgen. Zij staan letterlijk aan de kant, ze doen niet mee. Er zijn ook veel mensen die niet of nauwelijks iets van de economische groei van de afgelopen jaren hebben gemerkt. Mensen aan de rand van de samenleving verdienen extra aandacht en financiële steun. Het CDA wil meer doen aan armoedebestrijding. Hoe dan ook, mensen mogen niet tussen wal en schip vallen. Samenleven is oog voor de ander hebben.

ig samenleven

dicapten hebben
acht. Niet alleen van
n, maar juist ook van
lligers. Mensen
uis kunnen blijven
assing van hun
luis. Iedereen moet
ij nodig heeft, onge-
nsen in kwetsbare
Het CDA wil dat de
eer handen aan het

Samen leren is samen investeren

Samen leren gaat het best als jongeren zich thuis voelen op school. Als er aandacht voor hen is. Scholen zijn geen leerfabrieken waar alleen kennis overgedragen wordt. Onderwijs is ook persoonlijke vorming, leren wat wel en wat niet mag. Onderwijs is een verlengstuk en ondersteuning van de opvoeding. Het CDA wil kleinere klassen, waarin meer aandacht is voor de leerlingen. Maar ook betere arbeidsvoorwaarden voor de leraren, meer computers in de scholen, een versterking van het beroepsonderwijs en een studiefinancieringsstelsel dat recht doet aan verschillende inkomensituaties.

2 Ank Bijleveld-Schouten

3 Siem Bujs

4 Gerda Verburg

5 Maria van der Hoeven

6 Hans van den Akker

7 Jan Peter Balkenende

8 Nancy Dankers

9 Jacques de Milliano

10 Cees van der Knaap

11 Wim van de Camp

12 Clémence Ross-van Dorp

13 Klaasje Eisses-Timmerman

14 Agnes van Ardenne-van der Hoeven

15 Hans Hillen

16 Gerd Leers

17 Henk de Haan

18 Maxime Verhagen

19 Pieter Jan Biesheuvel

20 Peter van Wijmen

21 Joop Atsma

22 Theo Rietkerk

23 Theo Stroeken

24 Joop Wijn

25 Marry Visser-van Doorn

26 Jacob Reitsma

27 Theo Meijer

28 Aart Mosterd

29 Marleen de Pater-van der Meer

30 Coskun Cörüz

31 Jan ten Hoopen

32 Gerrit de Jong

33 Corien Jonker

34 Gerrit Terpstra

35 Cees Bremmer

36 Camiel Eurlings

37 Ad Koppejan

38 Annie Schreijer-Pierik

39 Bas Jan van Bochove

40 Marianne van Hall-van Disch

41 Piet Jansen

42 Manon Pelzer

43 Greeje de Vries-Leggedoor

44 Sjoerd Galema

45 Marjon Gadella-van Gils

46 Roland van Vugt

47 Frans Potuyt

48 Roy Ho-Ten-Soeng

49 Loes Huynen

50 Rajendrenath Rammath

Van de campagneleider

De gemeenteraadsverkiezingen zijn voor het CDA bevredigend verlopen en ik denk dat we met tevredenheid terug kunnen kijken op 4 maart. Het resultaat was beter dan de Tweede Kamerverkiezingen van

1994, en beter dan de peilingen voor ons in petto hadden. Het CDA is met grote voorsprong de grootste lokale partij van Nederland gebleven.

Als campagneleider ben ik er trots op dat zoveel partijleden zich voor het CDA hebben ingespannen. Dat is het beste bewijs van een vitale en levendige organisatie. Gedurende de gemeenteraads campagne hebben de kandidaten voor de Tweede Kamer een sterke ondersteuning geboden aan de gemeentelijke campagnes. Dit gebeurde in een groot aantal spreekbeurten en manifestaties. Ik hoop dat we eenzelfde prestatie kunnen neerzetten bij de Tweede Kamerverkiezingen. Ik verwacht dat iedereen die zich zo heeft ingezet voor de gemeenteraadsverkiezingen dit ook nog een keer zal doen voor de verkiezingen op 6 mei. Ten slotte heeft het CDA een sterk verkiezingsprogramma en dito kandidatenlijst. Dat is het waard om voor te vechten!

Het is van het grootste belang om ook in het vervolg van de campagne een goede communicatie tussen en met de leden, de afdelingen en het landelijk bureau te behouden. Een ander belangrijk punt is dat we onszelf voortdurend moeten laten "zien". Het is heel belangrijk dat we bij allerlei activiteiten en manifestaties, die lokaal worden georganiseerd, ons CDA-gezicht laten zien. Ik denk dan met name aan Koninginnedag en Bevrijdingsdag. Dan moeten we juist dat laten zien wat we hebben verworven: een positieve en enthousiaste uitstraling!

Als we dat allemaal doen, en als we de schouders er nog eenmaal onder zetten dan ben ik ervan overtuigd dat ook de Tweede Kamerverkiezingen een goed resultaat voor het CDA te zien geven!

Hans Schripsema

Steun het CDA in de eindsprint!

De laatste vijf weken voor de Tweede Kamerverkiezingen zijn ingegaan; vanaf medio april start de harde campagne.

Alles op alles moet worden gezet om in die laatste fase zoveel mogelijk kiezers te bereiken. Via manifestaties en spreekbeurten in het land, via spotjes op lokale en regionale media, via advertenties in kranten en tijdschriften, via folders en ander strooi materiaal op verkiezingsmarkten. Etcetera, etcetera. Dat alles kost heel veel geld. De eindsprint is begonnen! Steun het CDA en maak uw bijdrage over op gironummer 102555 t.n.v. Verkiezingen CDA 1998 te Den Haag.

CDA is grootste lokale partij

Het CDA mag zich de grootste lokale partij van Nederland blijven noemen. De Reclame Code Commissie heeft de klacht van de Vereniging Plaatselijke politieke groeperingen (VPPG) afgewezen. De VVPG diende de klacht tijdens de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen in. Aanleiding was het feit dat het CDA zich in publieke uitingen presenteerde als "de grootste lokale partij van Nederland".

De commissie merkt op dat "het CDA een landelijke partij is die ook lokaal actief is; gesteld wordt dat een landelijke partij als het CDA waakt voor goed samenspel tussen lokale en nationale politiek. Naar het oordeel van de Commissie zal de gewraakte zinsnede daarom zo worden begrepen dat het CDA op lokaal niveau de grootste partij is, dat wil zeggen de meeste vertegenwoordigers in gemeenteraden heeft."

Het CDA heeft na de verkiezingen van 4 maart 1998 2163 raadsleden. De gezamenlijke lokale lijsten hebben er in totaal 1828.

CDA op RTL4-TEXT- Pagina 601

Het CDA probeert in de campagnefase de leden zo snel en adequaat mogelijk te informeren. Daartoe gebruikt de partij naast de CDA-periodieken en de Internet-site ook de televisie. Het CDA verstrekt vanaf 10 februari dagelijks informatie en nieuws over de campagne via RTL4-TEXT. Gedurende de campagne is TEXT-pagina 601 de centrale CDA-pagina. Actuele nieuwsontwikkelingen en het campagneprogramma van de dag komen rechtstreeks voor leden en belangstellenden op pagina 602 te staan. Het regionale nieuws zal daarbij een prominente plaats innemen. Iedere Kamerkring/ Provinciale Afdeling heeft via eigen pagina's de mogelijkheid de achterban te informeren over campagneactiviteiten en andersoortig nieuws uit de regio.

Voor informatie kunt u contact opnemen met Friso Fennema, telefoon 070-3424832.

CDA-spot voor lokale en regionale TV

Voor de lokale en regionale televisie is een speciale korte CDA-spot vervaardigd. De spot duurt 20 seconden en is voor f 10,-, (inclusief portiekosten) te bestellen bij de Afdeling Voorlichting, tel. 070-3424814/817.

CDA-Promotiefilm

Er is voor de campagne een speciale promotievideofilm van circa 5 minuten vervaardigd. In deze videofilm worden de campagnethema's gezin, veiligheid, onderwijs, zorg en solidariteit in beeld gebracht. Lijstrekker De Hoop Scheffer spreekt zich uit over de thema's. De film is bestemd voor vertoning op spreekbeurten en bijeenkomsten. De kosten bedragen f 10,-, (inclusief portiekosten). Te bestellen bij de Afdeling Voorlichting, tel. 070-3424814/817.

CDA-bureau in harde campagnefase tot 21.00 uur, en op zaterdag bereikbaar

Vanaf 14 april aanstaande (de harde campagnefase voor de Tweede Kamerverkiezingen) is op het CDA-bureau te Den Haag een zogenaamde regiokamer ingericht voor de dagelijks coördinatie van alle campagneactiviteiten. Iedere werkdag van 08.00 tot 21.00 uur en op zaterdag van 09.00 uur tot 17.00 uur is de regiokamer en de Afdeling Voorlichting bereikbaar voor alerhande vragen van CDA-Afdelingen over de verkiezingscampagne. Ook op 30 april (Koninginnedag) en 5 mei (Bevrijdingsdag) is het CDA-bureau open en de regiokamer bereikbaar.

U kunt hen op de volgende telefoonnummers bereiken: 070-3424813, 070-3424834 en 070-3424817.

U kunt ook faxen naar 070-3603635 en e-mailen naar campagne@cda.nl.

Zes nieuwe Kamerkandidaten

nr. 21

(foto's Dirk Hol)

nr. 22

nr. 23

Joop Atsma (41) staat eenentwintigste op de lijst. Hij is eigenaar van een pers- en publiciteitsbureau en Statenlid in Friesland.

Zijn **persoonlijke drijfveer** om zich kandidaat te stellen is dat "je direct bij de beleidsvoorbereiding en uitvoering 'in de eerste lijn' betrokken kunt zijn."

Welke **thema's** in het verkiezingsprogramma spreken hem het meeste aan?

"Ik denk dat de titel 'Samenleven doe je niet alleen', voor iedereen zeer inspirerend is. Veelzeggende en voor mij aansprekende thema's zijn: 'De overheid als borg voor de samenleving' en 'Nederland-kwaliteitsland'"

De **meerwaarde** van het CDA is volgens hem erin gelegen dat het "mensen echt iets te bieden heeft. Vanuit mijn persoonlijke achtergrond horen in het beleid begrippen als solidariteit en rentmeesterschap centraal te staan. Markt en overheid zijn in de samenleving onmisbaar, maar het gaat vooral om de mensen.

Onderwerpen die de komende jaren vooral op de politieke agenda moeten: zorg voor de medemens in al zijn facetten, bestrijding van de armoede, meer aandacht voor onderwijs en uiteraard een verdere versterking van de economie."

Over **paars** zegt hij: "Onduidelijkheid troef."

Zijn **persoonlijke motto** is: Samenleven is ook kiezen.

Theo Rietkerk (35) staat tweeëntwintigste op de lijst. Hij is beleidsmedewerker landelijk gebied bij de provincie Overijssel en verder onder meer secretaris van het CDA-Kampen.

Zijn **persoonlijke drijfveer** om zich kandidaat te stellen is om "idealen en belangrijke onderwerpen van mensen op de Haagse agenda te plaatsen. Op te komen voor de regio: regionaal-economische ontwikkeling. Minder regels voor land- en tuinbouw en midden- en kleinbedrijf."

Welke **thema's** in het verkiezingsprogramma spreken hem het meeste aan?

"Bestrijden van de onveiligheid. Ontwikkelen van platteland én stad. Ruimte voor ondernemerschap en minder regels. Gezin, onderwijs en aandacht voor de 'zwakkeren'"

De **meerwaarde** van het CDA verwoordt hij als volgt: "Vanuit mijn christelijke levensovertuiging vind ik dat godsdienst niet alleen een persoonlijke zaak is; er is ook een maatschappelijke opdracht. Vanuit deze opdracht beïnvloedt het CDA het beleid. Het CDA heeft idealen!"

Paars is volgens hem "verkleurd" en heeft "een hoog Randstadgehalte"

Zijn **persoonlijke motto** is: Het CDA: de partij dichtbij mensen

Theo Stroeken (59) staat drieëntwintigste op de lijst. Hij is directeur van een management- en adviesbureau en verder onder meer voorzitter van het CDA-Venlo.

Zijn **persoonlijke drijfveer** om zich kandidaat te stellen is "de uitdaging namens velen in mijn omgeving een bijdrage te kunnen leveren aan de nationale ontwikkeling. Vele jaren van vrijwilligerswerk, van gemeente- en regionale politiek in Limburg en van werken in een eigen bedrijf hebben mij geïnspireerd dat werk op het hoogste niveau voort te zetten."

Welke **thema's** in het verkiezingsprogramma spreken hem het meeste aan?

"Vanaf het begin van mijn politieke carrière onveranderd: de zorg voor mensen die het hardst steun nodig hebben; de partij van de samenleving die tegenstellingen overbrugt; mijn eigen omgeving; de problemen van Limburg, van grensbewoners, van industriële ontplooiing, enzovoort."

De **meerwaarde** van het CDA is gelegen in "een partij met duidelijke beginselen vanuit een christelijke visie. Het CDA kiest niet voor individuen, voor de markt of de overheid, maar voor de gemeenschappelijke eigen inbreng vanuit de basis van de samenleving; waarden en normen en immateriële zaken."

Paars is volgens hem "een modekleur van voorbijgaande aard."

Zijn **persoonlijke motto** is: Samen werken aan een rechtvaardige samenleving.

Joop Wijn (28) staat vierentwintigste op de lijst. Hij is investment manager bij de ABN AMRO Bank.

Zijn **persoonlijke drijfveer** om zich kandidaat te stellen is dat "onze visie uitgaat van mensen, van kansen en van de toekomst. Het is nu meer dan ooit belangrijk dat deze duidelijk wordt gehoord. Ik ben ervan overtuigd dat het CDA de jonge kiezers weer aan zich weet te binden. Daar wil ik me persoonlijk voor inzetten."

Welke **thema's** uit het verkiezingsprogramma spreken hem het meeste aan?

"De overall-visie vind ik uitstekend. Het CDA wil geen maatschappij met een splitsing tussen winnaars en verliezers. In het programma wordt in het verlengde van deze visie duidelijk voor de toekomst gekozen en voor investeren in mensen. Het thema 'Nederland kwaliteitsland' spreekt mij het meest aan. Het programma geeft aan hoe we een slimme en duurzame economie kunnen creëren."

De **meerwaarde** van het CDA is gelegen in het feit dat het CDA "een bredere visie heeft. Je kunt niet alles in economische getallen uitdrukken. Geen mens is toevallig op deze wereld, dus ieder mens is belangrijk. Geen ieder voor zich en God voor ons allen. Daarom zegt het CDA: Samenleven doe je niet alleen."

Over **paars** zegt hij: "Geld is blijkaar alles."

Zijn **persoonlijke motto** is: Een mens lijdt het meest door het lijden dat hij vreest.

Aart Mosterd (48) staat achtentwintigste op de lijst. Hij is wethouder in Putten en leraar scheikunde.

Zijn **persoonlijke drijfveer** om zich kandidaat te stellen is dat hij een overtuigd christen-democraat is "en al jarenlang als wethouder actief in de lokale politiek.

Het lijkt mij mooi om nu op een heel andere plaats als CDA-er actief te kunnen zijn en daar samen met anderen ons gedachtegoed uit te kunnen dragen."

Welke **thema's** uit het verkiezingsprogramma spreken hem het meeste aan?

"Ons programma laat zien dat je met individualisme alleen de kwaliteit van de samenleving niet bevordert. Wel wanneer je nadrukkelijk oog hebt voor je medemens. Thema's als zorg, veiligheid, gezins- en familiepolitiek benadrukken dit."

De **meerwaarde** van het CDA is erin gelegen dat "het CDA een christelijke volkspartij is die zijn wortels heeft in de vaste waarden van de Bijbel. Die waarden hebben hun betekenis bewezen en onze samenleving gevormd."

Paars is "teveel pragmatisch, en heeft te weinig oog voor vaste waarden."

Zijn **persoonlijke motto** is: "De christendemocratie is onze inzet waard.

In elk uitgave van het ledennummer worden tot de Tweede Kamerverkiezingen van 6 mei een aantal nieuwe kandidaten voorgesteld.

Marleen de Pater-van der Meer (47) staat negentwintigste op de lijst. Zij is wethouder in Zutphen.

Haar **persoonlijke drijfveer** om zich kandidaat te stellen is dat zij zich "vanaf de start van mijn activiteiten voor het CDA, met veel enthousiasme heeft kunnen inzetten. Dan is er niets mooier dan op landelijk niveau als volksvertegenwoordiger, dat wat CDA-ers motiveert, te mogen praktiseren en verwoorden in het publieke debat rondom de inrichting van de samenleving."

Welke **thema's** uit het verkiezingsprogramma spreken haar het meeste aan?

"De visie en beschouwingen over de publieke ruimte. De thema's; een stad om in te leven en een natuur om te bewaren. De benadering rondom lastendruk en de besteding van middelen die vrijvallen."

De **meerwaarde** van het CDA is volgens haar erin gelegen dat "het CDA en het programma duidelijk maken dat one-liners per definitie niet voldoende inhoud hebben om dat wat mensen beweegt in hun relatie tot God en medemens te kunnen verwoorden."

Paars is "zelden flatteus en geeft de meeste mensen een matte teint."

Haar **persoonlijke motto** is: Iedere dag heeft zijn eigen verrassingen ...

In memoriam Pieter Jacobus Verdam (15-1-1915; 11-3-1998)

Om in een kort bestek Cobus Verdam te herdenken is voor mij die hem sedert 1934 kende – het jaar dat ik door hem ‘ontgroend werd’ – verre van simpel. Ik laat alle overbodige bijzonderheden rusten, vaststellend dat van een rijk, kleurig bestaan mag worden gesproken, sedert prof. mr. P.S. Gerbrandy, bij wie hij die heenging, in 1940 gepromoveerd was, zijn begaafdheden ontdekten. Onverwachts werd hij in 1945 tot hoogleraar in het Romeinse recht benoemd. Weldra toonde hij zijn veelzijdigheid, toen zijn leeropdracht uitbreiding met het internationaal privaatrecht kreeg. Hij bleek een verdienstelijk rechtshistoricus, bestudeerde het bijbelse recht, gaf aandacht aan het burgerlijk bewijsrecht, wist als voorzitter van een staatscommissie in het ondernemingsrecht, dankzij een waardevol van 1965 daterend rapport orde te scheppen. Op maatschappelijk en cultureel gebied was hij een vruchtbaar auteur. Hij verlegde zijn activiteit ook naar de politiek. In 1958 koos men hem tot lid der staten van Zuid-Holland. Daarna was hij kort minister van Binnenlandse Zaken in de kabinetten-Cals en -Zijlstra in de periode 1966-1967. In 1967 Eerste Kamerlid geworden wachtte hem vervolgens het commissariatschap van de provincie Utrecht dat hij op oorspronkelijke wijze vervulde. Hij voelde zich als een vis in het water. De benoeming tot staatsraad in buitengewone dienst zou nog een laatste, nijvere vijfjarige werkzaamheid inluiden.

Bedacht zij, dat zijn in toenemende mate beperkt gezichtsvermogen hem voortdurend een last was bij de studie – het leestempo – en in de dagelijkse omgang. Hij greep als aankomende hoogleraar op recepties wildvreemden bij de kraag onder de aanmoediging: ‘zeg het maar’, hetgeen niet door iedere autoriteit gewaardeerd werd. Ik heb eens een uitgebreide wandeling door Amsterdam met hem gemaakt op een zomeravond, hem tenslotte vragend: ‘vind je goed dat wij een eind maken aan deze excursie, ik moet nog naar Zeist’. Waarop hij antwoordde: ‘ik dacht dat jij mij naar huis bracht’. Tijdens z'n rector- magnificuschap aan de Vrije Universiteit (1959-1960) en in zijn latere posities baarde deze handicap minder moeite.

Zijn karakter dwong de grootste eerbied af. Hij kwam uit een voortreffelijk, echter wat stijf gezin; de vader was een doortastend president van het Amsterdams gerechtshof; zijn moeder raakte bij het klimmen der jaren vrij sterk van de juistheid van haar eigen opinies overtuigd. Hij, de zoon, was aanvankelijk wel eens explosief, doch had zichzelf snel volledig in de hand en genoot vanwege zijn spitse mildheid algemeen sympathie. Heel sporadisch dreigde hij overwerkt te raken, wat zeker ook een keer zich voltrok, mede omdat de gestage uitbreiding van het gezin soms stevige inspanning van de man en vader vergde en zijn echtgenote – het huwelijk was zeer gelukkig – de grote druktes soms te machtig werd. Het enige soort lieden waar Cobus allergisch voor was bestond uit opgeblazen figuren. Hij was uitgesproken hulpvaardig; zijn gaven om lastige situaties op te lossen was fenomenaal. Hij hechtte aan samenwerking en heeft de oprichting van het Christen-Democratisch Appel bevorderd. Geheel enig was zijn gevoel voor humor; onophoudelijk plaatste hij ‘door-denkertjes’. Hij articuleerde vaak niet scherp; daarom voerde ik geregeld met hem lange telefoongesprekken, waarin ik door de versterker te hanteren, van zijn oorspronkelijke kijk op menselijke gebreken en deugden volop genieten kon. Hij was nooit cynisch en in de regel, ondanks zijn kritisch zakelijke inslag, waarderend.

Over zijn innigste opvattingen sprak hij weinig en kort, daarbij een grote geestelijke ruimhartigheid aan de dag leggend. Maar onverwachts, in een of twee zinnen, werd helder uit welk een diepe overtuiging hij leefde. Ook in de allerlaatste periode, toen de hulpbehoefte toenam en hij niet meer kon, wat hij graag wilde, bleef hij boeien. Zij die veel van hem hielden, mogen weten dat hij op zijn beurt veel van hen heeft gehouden en zullen hem gaarne gunnen wat het bovenschrijf van de overlijdensbrief treffend uitdrukt: ‘Want op u here here, zijn mijn ogen, bij u schuil ik’.

Prof. I.A. Diepenhorst

CDA blijft tegen Varkenswet

De CDA-Eerste Kamerfractie blijft tegen het wetsvoorstel van minister Van Aartsen om de varkenshouderij in te krimpen. De fractie vindt de wet onrechtmatig, onrechtvaardig, onbehoorlijk en onzorgvuldig. Woordvoerder Gerrit Braks heeft de minister een reeks schriftelijke vragen gesteld. Op dinsdag 7 april debatteert de senaat met Van Aartsen.

Braks vindt de Herstructureringswet onrechtmatig, omdat er een generieke korting wordt toegepast zonder schadevergoeding. Braks: “De minister wil geen schadevergoeding geven omdat er geen sprake zou zijn van stoffelijke onteigening. Maar de Onteigeningswet kent nadrukkelijk ook onteigening van goederen en dus van vermogensrechten waar hier sprake van is. Productierechten zijn wel degelijk eigendomsrechten. Sommige advocaten noemen de wet op dit onderdeel zelfs strijdig met de Grondwet. De positie van de Eerste Kamer is dus extra pregnanter omdat Nederland geen rechterlijke toetsing van wetten aan de Grondwet kent.” Volgens het CDA raken vooral gezinsbedrijven in grote problemen door de wet. Braks: “Megabedrijven en opportunisten zullen er het minste last van ondervinden, maar veel kleinere bedrijven zullen het loodje leggen.”

Het CDA vindt de wet onrechtvaardig omdat alleen de varkenssector moet opdraaien voor de kwaliteit van het milieu, als het gaat om nitraat.

De wet is onbehoorlijk, omdat geprobeerd wordt de getroffen varkenshouders hun rechtsbescherming te ontnemen. Het CDA vraagt zich af of de wet sowieso wel uitvoerbaar is gezien de ingewikkeldheid. Braks: “Er zullen bij verschillende rechters heel veel procedures aanhangig gemaakt worden. De vraag is of de rechterlijke macht hierop is voorbereid.”

Tenslotte laakt de CDA-fractie de onzorgvuldigheid waarmee de wet tot stand is gekomen. Braks: “Andere maatregelen zouden geen effect sorteren, maar heel veel alternatieven zoals dat van het CDA van de LTO en dat van PvdA-kamerlid Huijs zijn onvoldoende onderzocht. Wetten moeten zorgvuldig zijn. De Eerste Kamer dient daar op toe te zien.”

Leren leren, een leven lang

Sleutelwoorden in de huidige maatschappij zijn: flexibiliteit en steeds weer opnieuw herscholen; een leven lang leren dus. Een Europese aanpak is daarvoor noodzakelijk, maar tot nu toe is gebrek aan integraal denken het meest kenmerkend voor de verschillende Europese ministerraden.

Toen ik begin jaren zeventig leraar en schooldecaan was mocht je niet spreken over het aanpassen van het onderwijs aan de arbeidsmarkt. Mag dat nu wel? Tijdens de informele Raad van Ministers van Sociale Zaken en Onderwijs op 13 maart jongstleden, die ik als voorzitter

van de Onderwijscommissie van het Europees Parlement mocht bijwonen was het thema kort gezegd: hoe kunnen we het onderwijs zo organiseren dat het een bijdrage levert aan het garanderen van een arbeidsplaats niet alleen voor de schoolverlaters, maar voor iedereen gedu-

rende het gehele werkende leven. In de eerste plaats bestaat het probleem van de overgang van school naar werk of beter geformuleerd van school naar maatschappij. Voldoet het onderwijs in Europa aan de eisen van de arbeidsmarkt? Mijn pas afgestudeerde schoonzoon, die al voor zijn afstuderen een baan kreeg aangeboden, moet van zijn baas eerst 6 weken een cursus volgen!

Het grootste probleem schuilt in de toekomst. De veranderingen in het bedrijfsleven, met name ten gevolge van de informatierevolutie zal de eisen die men stelt aan de nieuwkomers op de arbeidsmarkt snel veranderen en steeds opnieuw blijven veranderen. Hoe kan niemand echt zeggen. Wel dat de sleutelwoorden zijn: flexibiliteit en steeds weer opnieuw herscholen; een leven lang leren dus. Voor de opleiding betekent dit dat het leren leren nog belangrijker is dan het opdoen van kennis zelf.

Welke schoolverlaters gaan het maken in de toekomst? In ieder geval zij die kennis hebben, weten hoe te leren, een internationale opleiding hebben, talenkennis, IT-(Informatietechnologie-) deskundigheid en begaafd zijn om in een interculturele samenleving te kunnen functioneren. Hier komt het Europese aspect van onderwijsbeleid aan de orde. Internationale aanpak van een aantal zaken is uiterst belangrijk. Er is immers straks geen Oostenrijkse arbeidsmarkt meer! Uitwisselingsprogram-

Peter Pex

ma's vormen een essentieel middel om ervaring op te doen met andere culturen en uiteraard de talenkennis te vergroten. Mijn zorg tijdens de Raadsvergadering was dat ik geen enkele minister hoorde spreken over een Europese aanpak. Het bleef bij het uitwisselen van gedachten: hoe doe jij het. Ik heb gesteld dat de internationale concurrentie alleen bestreden kan worden als Europa zijn eenheid en kracht gebruikt. Op nationaal niveau kan men tegen de andere grootmachten en de veranderingen in de wereldeconomie weinig beginnen.

Invloed in een grote fractie: geen kwantiteit, dan kwaliteit

Maandelijks ontvangen we heel wat CDA-bezoekersgroepen afkomstig uit het hele land. Een van de standaardvragen die we bijna altijd krijgen wanneer onze CDA-achterban de grote EVP-fractie van meer dan 180 collega's ziet is: Hoe blijft de CDA-delegatie met 9 mensen overeind in zo'n grote fractie. Wat is eigenlijk uw invloed via de EVP en in het Europees Parlement.

Het antwoord op die vraag is: Door heel hard te werken, door sleutelposities te veroveren en door cruciale woordvoerderschapen in de wacht te slepen. En.. dat lukt heel behoorlijk.

Sleutelposities

Over het nijvere werk van ons team kan ik kort zijn. Dat zit meer dan goed. Rooms katholiek of protestant. Alle 9 hebben dat Calvinistische trekje wel. 'Soms denk je dat er 25 Nederlandse collega's zijn' meldde onlangs de Portugese delegatievoorzitter (ook met 9 delegatieleden). 'Ze zijn er bijna altijd en overal'.

Wat sleutelposities betreft, zit het ook meer dan goed. Naast de delegatievoorzitter hebben we een vice-voorzitter in de fractie (Ria Oomen), de coördinator economisch blok (Karla Peijs), de voorzitter van de parlementscommissie onderwijs, cultuur, media en sport (Peter Pex), de coördinator sociaal- en werkgelegenheidsbeleid (Bartho Pronk) en de coördinator Centraal en Oosteuropese politiek (Wim van Velzen) en dan is Wim van Velzen ook nog voorzitter van de EUCD (de Europese Unie van Christen Democraten). Dat maakt dat de Ne-

derlandse delegatie vijf posten heeft in het Bureau van de fractie en ... men protesteert nauwelijks want 'ze werken wel hard en ze zijn er bijna altijd'.

Woordvoerderschappen

En wanneer het om cruciale woordvoerderschapen gaat (kunt u zich voorstellen hoe dat gaat als een fractie 180 mensen telt?); Arie Oostlander is algemeen rapporteur voor de Uitbreiding, Jan Sonneveld is algemeen rapporteur over de landbouwprijzen 1998, Pam Cornelissen was algemeen rapporteur voor verkeersveiligheid en zelf was ik algemeen rapporteur over het Verdrag van Amsterdam. Met de woordvoerderschapen zit het ook goed. Waarom? 'Ze werken hard, zijn er bijna altijd en ze kennen iedereen' wordt dan gezegd. Als delegatievoorzitter mag je nooit helemaal tevreden zijn over je ploeg (ook al zo'n Calvinistisch tikje) maar wat waar is moet zo af en toe eerlijk worden gezegd: de 9 CDA-Euro's staan er wel in die EVP-fractie en in het Europees Parlement. "Werken voor twee' is ons devies en als de kwantiteit niet werkt, dan moet de kwaliteit het maar doen'. En dat weten onze ruim 180-9 collega's. En dat is maar goed ook. Zo houden we invloed ook in dat grote Parlement van 626 leden.

Hanja Maij-Weggen,
voorzitter van de CDA-delegatie in het Europees Parlement

Europees actieplan moet verkeersveiligheid vergroten

Het is nog steeds bar en boos gesteld met de verkeersveiligheid in Europa. In de hele Europese Unie vallen jaarlijks 45.000 doden in het wegverkeer. Dit komt neer op 900 slachtoffers per week. Dit is te vergelijken met een wekelijkse ramp van het neerstorten van twee jumbojets! Begin maart heeft het Europees Parlement met overgrote meerderheid mijn rapport over de verbetering van de verkeersveiligheid aangenomen. Dit rapport is een reactie op de plannen van de Europese Commissie, het dagelijks bestuur van de EU, om de verkeersveiligheid te vergroten. Het Parlement vond de plannen van de Europese Commissie weinig ambitieus. Vandaar dat wij een politieke doelstelling hebben geformuleerd. Het Europees Parlement vindt dat het aantal verkeersdoden in vijftien jaar tenminste moet worden gehalveerd! Daarnaast wil het Europees Parlement dat de Europese Commissie prioriteiten moet stellen in de vijftenzestig maatregelen die ze nu van plan is te nemen.

Het Parlement heeft de volgende prioriteiten aanvaard:

1. De Europese Commissie moet met wetgeving komen voor veiliger motorvoertuigen. Er moet niet alleen worden gekeken naar de veiligheid van de inzittenden. De auto's moeten ook door een betere bescherming aan de voor- en achterzijde de verwondingen beperken van fietsers en voetgangers bij een botsing. In dat kader pleit ik onder andere voor de afschaffing van de zogenaamde bull-bars. Bull-bars, ik weet er geen Nederlandse omschrijving voor, zijn die ijzeren staven aan de voorkant van 'stoere' vierwielangedreven auto's. Deze vinding is bestemd om de auto te beschermen bij een botsing met groot wild. Wellicht is in de Verenigde Staten of Australië zo'n bescherming noodzakelijk, maar in Europa is de kans op zo'n botsing uiterst gering. De ijzeren stangen zijn echter uiterst gevaarlijk voor fietsers of voetganger die er door worden geraakt.

2. Er moet een onafhankelijke veiligheidsindeling komen van auto's in de verschillende prijsklassen. Op die manier kan de consument de veiligste auto uitkiezen in zijn prijsklasse. Ik verwacht dat autofabrikanten dan meer werk zullen maken van de veiligheid.

3. De weginfrastructuur moet worden aangepast. Veel ongelukken ontstaan door onduidelijke borden, te scherpe bochten en gevaarlijke invoegstroken en dergelijke. Omdat veel wegen in Europa met Europese subsidies worden aangelegd, pleit mijn rapport voor een verkeersveiligheidstoets. Alleen wegen die veilig zijn komen dan in aanmerking voor Europees geld.

4. Er moeten maatregelen komen om het rijgedrag te beïnvloeden. Zo pleit het Parlement voor een wettelijk Europese bloed-alcohol-limiet van maximaal 0,5%. In Nederland geldt dit promillage al, maar in een aantal zuidelijke lidstaten nog niet. Het Parlement heeft zich verder uitgesproken voor een strafpuntensys-

tem voor het rijbewijs en een verbod op de hand-autotelefoon. Het is levensgevaarlijk om met één hand aan het stuur en het andere hand aan het oor te rijden. Vandaar dat ik vind dat alleen met een 'hands-free' telefoon in de auto gebeld mag worden.

Niet machteloos

Meer dan twee miljoen Europeanen raken jaarlijks gewond bij een verkeersongeval. Gemiddeld zal één op vier Europeanen vroeg of laat in een ziekenhuis worden behandeld voor de gevolgen van een verkeersongeval. De verkeersonveiligheid is geen natuurverschijnsel, waar we machteloos tegenover staan. Integendeel, wij maken het verkeer en wij kunnen het zo veilig maken als we zelf willen.

PAM Cornelissen

Vervolg van pagina 23

Wat mij het meest zorgen baart is het gebrek aan integraal denken in de verschillende ministerraden. De Raad van regeringsleiders stelt terecht de werkgelegenheid als eerste prioriteit, de Raad van Sociale Zaken kijkt naar het flexibeler maken van de arbeidsmarkt, de Raad van Onderwijs maakt zich vooral zorgen om de eigen autonomie en de subsidiariteit en de Raad van Financiën blokkeert extra uitgaven voor Europese onderwijs- en uitwisselingsprogramma's die juist nodig zijn om de top prioriteit werkgelegenheid te kunnen realiseren. Dit gebrek aan integraal denken moet zo spoedig mogelijk gestopt worden. Wij in het Europees Parlement doen ons uiterste best om de verschillende Raden van Ministers telkens weer te overtuigen van het belang hiervan. Hopelijk kunnen wij hierbij binnenkort steun verwachten van een Nederlandse regering met christen-democratische elementen. Dat zal vast helpen. Want er moet iets gebeuren. Europa heeft behoefte aan risicodragend kapitaal, venture capital. Maar niet alleen aan geld. Het succes van Silicon Valley (Verenigde Staten) bewijst dat het gaat om de combinatie van kapitaal, kennis en management knowhow.

In het verkeer vallen in de hele Europese Unie 900 slachtoffers per week.

(foto ANP)

Peter Pex, Lid Europees Parlement

Wat doen Europarlementariërs?
Deze keer Jan Sonneveld. Hij is lid van de Commissie Landbouw, Rapporteur voor de Landbouwbegroting 1998 en 1999.

Vrijdag 6 maart

Ik heb me opgegeven voor deelname aan het politieke beraad van de Europese Beweging Nederland in Hoevelaken. De leiding van de vergadering berust bij Gerrit Braks. De secretaris-generaal van de Europese Commissie Carlo Trojan zet bondig uiteen wat met Agenda 2000 beoogd wordt. Met name de creatieve en offensieve opstelling met betrekking tot de WTO-onderhandelingen valt op. Niemand mag meer twijfelen aan de werkelijkheid dat de EU op het gebied van de internationale handelsafspraken zijn belangrijke rol met grote vastbeslotenheid zal spelen.

Zaterdag 7 maart

Staatssecretaris Patijn en VNO-NCW-voorzitter Blankert vervolgen het programma met een degelijke bijdrage. Ik constateer dat mijn sector, de landbouw, nog wel een belangrijke Europese issue is, maar dat de belangen van deze beroepsgroep niet iedereen meer zo vanzelfsprekend voorkomen. Vooral de staatssecretaris blijkt daarvan een sprekend voorbeeld. Ik kan niet nalaten een paar kritische goed ingeklede vragen te stellen.

Maandag 9 maart

Mijn vrouw brengt me om acht uur naar het station in Arnhem. Ik neem mij voor veel te gaan werken gedurende de vijfenhalf uur durende reis naar Offenburg. In het parlement begint om 4 uur een fractievergadering, gevolgd door de plenaire zitting. Aan het eind van de avond eet ik met Bartho Pronk.

Dinsdag 10 maart

Met mijn collega Jan Mulder en diens medewerker overleg ik met de algemeen rapporteur voor de EU-begroting 1999. Wij zijn de rapporteurs voor de Landbouwbegroting respectievelijk voor het jaar 1998 en 1999. We proberen van meet af aan onze positie goed opgenomen te krijgen in de eerste resolutie van het EP over de begroting 1999. Wij hebben deze bijzondere positie te danken aan het grote aandeel (bijna 50%) dat de landbouw in de begroting heeft.

Na een korte lunch komt de werkgroep landbouw van de EVP bijeen. Dan zijn we echt onder ons. Collega Cunha uit Portugal zet zijn basisideeën over de algemene landbouwpolitieke aspecten van de Agenda 2000 uiteen. Hij is de rapporteur voor dat onderdeel. Prompt geven de meeste politiekmakende collega's ook hun visie. Daar zitten natuurlijk grote 'accent'verschillen tussen. Bijvoorbeeld over de 'modulatie' of 'differentiatie' van de inkomenssteun in de landbouw. In de fractievergadering 's avonds is de rol van het EP bij de toetredingsonderhandelingen met de 11 nieuwe kandidaat-lidstaten een belangrijk punt. Zal het EP alleen maar een eindoordeel mogen geven of zal

Jan Sonneveld

ze mee kunnen doen in het gehele aanpassingsproces, dat tot het volledige lidmaatschap moet leiden. Arie Oostlander heeft als rapporteur hoog ingezet; met behulp van de Britse collega's en Commissaris Van den Broek blijkt men inderdaad tot een bevredigend resultaat te zullen komen. Het is al laat (half tien) als we als CDA-delegatie met ons afgesproken diner beginnen. We spreken onder andere over de komende Europese verkiezingen. Drie van de tien CDA-ers keren niet terug, dat is de traditionele vernieuwing van de delegatie.

Woensdag 11 maart

De ochtendzitting van de plenaire behandelt twee rapporten van Oostlander, een over hulp voorafgaand aan de toetreding en een over de methodiek van de onderhandelingen met betrekking tot de toetreding van de kandidaat-lidstaten. Om half elf krijg ik een belangenorganisatie op bezoek, te weten die van de suikerverwer-

kende industrie. Het zijn de Europese frisdrankenfabrikanten, die hun bezwaren tegen een aantal aspecten van het EU-suikerregiem willen kenbaar maken. Ze zouden zelfs een mogelijk amendement mijnerzijds bij de prijsvoorstellen 1998/99 op prijs stellen. Ik ben niet bereid aan hun wensen tegemoet te komen. Ik volg suiker nauwgezet, omdat dat een belangrijke pijler is waarop veel Nederlandse akkerbouwbedrijven rusten.

De middagstemming wordt voor een half uur onderbroken voor een toespraak van de president van Oostenrijk.

Ik ga vroeg naar mijn hotel om me daar te concentreren op enkele speeches en rapporten.

Donderdag 12 maart

De fractievergadering van half negen tot tien uur heeft een rustig verloop. Om twaalf uur is er in de plenaire zitting een langdurige stemming, zodat de middagpauze kort is. Na de lunch heb ik een vergadering van de delegatie van het EP voor de contacten met de landen van het Midden-Oosten en de Golf. We laten ons voorlichten door een stafmedewerker van de Commissie over de Conferentie van Moslimstaten in Teheran afgelopen december. De bijeenkomst onderstreept de terugkeer van Iran in die kringen.

Vrijdag 13 maart

De plenaire zitting werkt snel een aantal stemmingen af, waarna een aantal visserijonderwerpen aan de orde komt. Een rapport van mijn Portugese collega over de Meerjarige Oriëntatieprogramma's in de visserijsector geeft een opsomming van alle acties, die de lidstaten hebben genomen om de visserijvloot (capaciteit, waaronder motorvermogen) in te krimpen. Nederland is volgens dit rapport het meest in gebreke gebleven. De Nederlanders stemmen voor een amendement van collega-Van Dam waarin bij de beoordeling ook rekening moet worden gehouden met een regulering van het aantal zeedaen waarop gevist mag worden. Dat vormt naar onze mening een goede vervanging van capaciteitsverlaging. De plenaire zitting pikt dat uiteindelijk niet. Na deze belangrijke stemming kan ik nog net de bus naar het vliegveld halen.

Jan Sonneveld, lid Europees Parlement

Ledenraad Bestuurdersvereniging

Het politieke onderwerp van de ledenraadsvergadering op zaterdag 4 april aanstaande zal zijn: 'Bestuur en rechter', oftewel de zogenoemde juridisering van het openbaar bestuur. In haar recente rapport 'Bestuur in geding' constateert de werkgroep-Van Kemenade dat het bestuur beheerst wordt door een teveel aan, vaak gedetailleerde, regels. Zij meent ook dat er een overdaad is aan beroepsmogelijkheden bij de rechter, die een te grote zeggenschap zou hebben en "zijn taak vaak op een voor het bestuur nadelige wijze uitoefent". Anderen hebben tegen deze opvattingen stelling genomen, omdat de rechtsbescherming erdoor in het gedrang zou komen (zie bijvoorbeeld de column van mr. P.C.E. van Wijmen in Bestuursforum.)

Drs. J.C.N. Verstedden, griffier van de Staten van Noord-Holland en secretaris van de werkgroep-Van Kemenade, zal een korte inleiding houden over de juridisering van het bestuur. Als coreferent zal mr. P.C.E. van Wijmen de andere kant van de medaille belichten. Van Wijmen, advocaat in Breda, staat op de CDA-lijst voor de Tweede-Kamerverkiezingen. In het huishoudelijk gedeelte van de vergadering zullen de jaarstukken 1997 en een bestuursvoorstel tot wijziging van de statuten aan de orde komen. De bijeenkomst wordt gehouden in de Jaarbeurs te Utrecht,

van 10.00 tot 13.00 uur. De toegang is gratis; alleen als men gebruik wil maken van de lunch bedragen de kosten f 20,- (ter plaatse te voldoen). Aanmelden bij de CDA-bestuurdersvereniging, telefoon 070-3424890 (mevrouw E.M. Jansen-Keuvelaar).

Landbouwmanifestaties in de regio

Het CDA maakt zich sterk voor een milieu-verantwoorde en economisch gezonde landbouw. In het verkiezingsprogramma 'Samenleven doe je niet alleen', wordt dit onderstreept. Het CDA staat voor een leefbaar en vitaal platteland waar een primaire rol is weggelegd voor de gezinsbedrijven in de landbouw. Dit dragen de CDA-Kamerleden uit in de Tweede Kamer, maar met name op spreekbeurten in het land. Hier beroepen we ons op de sterke binding die we van oudsher met de agrarische sector hebben. Die directe relatie met de praktijk ondersteunt ons bij het ontwikkelen van plannen en beleid om de landbouwsector op een sociaal-economisch verantwoorde manier de eenentwintigste eeuw in te leiden. Hierbij komen we vaak voor moeilijke keuzes te staan, keuzes die niet los kunnen worden gezien van een Europese en mondiale context. Het CDA neemt die beslissingen met een luisterend oor naar de sector zodat plannen en toekomstig

Service en informatie

beleid zo breed mogelijk gedragen worden door de sector. Daarom nodigen de CDA-Tweede Kamerfractie en de CDA-delegatie in het Europees Parlement u uit voor één van onderstaande bijeenkomsten:

donderdag 16 april 1998
Manifestatie Noord te Meppel
Locatie: Zalencentrum 't Olde Koetshuus, Steenwijkerstraatweg 10, Meppel
Sprekers: Jan Sonneveld en Jacob Reitsma

woensdag 22 april 1998
Manifestatie Zuid te Horst
Locatie: Café-zaal 'De Sport', Wilhelminaplein 9 (naast het gemeentehuis), Horst
Sprekers: Jan Sonneveld en Theo Meijer

woensdag 29 april 1998
Manifestatie West te Zegveld
Locatie: Proefboerderij Zegveld, Oude Meye 18, Zegveld
Sprekers: Jan Sonneveld en Agnes van Ardenne

De bijeenkomsten beginnen om 20.00 uur. Het programma omvat een inleiding door Jan Sonneveld (lid CDA-delegatie in het Europees Parlement), een inleiding door het CDA-Tweede Kamerlid, het bekijken van een video, een tafelgesprek (met de sprekers, een boer uit de regio, een statenlid en twee regionale journalisten) en informele discussie. Voor informatie kunt u contact opnemen met de heer S. Verbunt, telefoon 070-3182542.

Partijraad op 6 juni in Utrecht

De Partijraad van het CDA zal plaatsvinden op zaterdag 6 juni aanstaande in de Jaarbeurs te Utrecht, tussen 11.00 en 15.30 uur. Naast het huishoudelijk gedeelte met het vaststellen van de jaarrekeningen en jaarverslagen 1997 zijn er toespraken van partijvoorzitter Helgers, voorzitter Van Leeuwen van de Eerste Kamerfractie en fractievoorzitter De Hoop Scheffer. In de middag wordt er in de plenaire zitting gesproken over een nog nader in te vullen inhoudelijk thema. Op deze eerste Partijraad na de Tweede Kamerverkiezingen is er volop gelegenheid in informele sfeer met elkaar van gedachten te wisselen.

Meer informatie volgt in de komende CDA-uitgaven.

Telefonisch spreekuur partijvoorzitter

Wilt u persoonlijk spreken met partijvoorzitter Hans Helgers over het CDA? Dat is mogelijk. Hij houdt telefonisch spreekuur op dinsdag 31 maart tussen 16.00 en 17.00 uur,

donderdag 16 april tussen 11.00 en 12.00 uur, woensdag 29 april tussen 13.30 en 14.30 uur.

U kunt hem bereiken op telefoonnummer 070-3424802

Hans Helgers

(foto Dirk Hol)

Manifestatie 'De kunst van het leven'

Op zaterdag 18 april aanstaande organiseert het CDA/Steenkampinstituut Gelderland een manifestatie over 'De kunst van het leven', een CDA-studie over de relatie tussen cultuur en politiek. De bijeenkomst vindt plaats in conferentieoord Nol in 't Bosch, Hartenseweg 60 te Wageningen, van 10.00 tot 16.30 uur.

Na de opening door de dagvoorzitter volgen lezingen door dr. Jan Keij (filosoof), Wim van Miltenburg (Voorzittingen voor Pleegzorg in Gelderland), Gerda Verburg (kandidaat-kamerlid en lid van de CDA-Commissie Bijleveld), drs. Peter Ottenhoff en een gesproken column door Kees Klop, plaatsvervangend directeur van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA. De lezingen worden afgewisseld met culturele intermezzo's en discussies. De Gelderse Tweede Kamerkandidaten voor het CDA: Clemence Ross-van Dorp, Aart Mosterd, Marleen de Pater-van de Meer zullen zich voorstellen.

De kosten bedragen f 30,-. Voor informatie en aanmelding kunt u contact opnemen met het CDA/Steenkampinstituut Gelderland, telefoon 0317-314957.

Wat is verschenen

Verkiezingsprogramma
Het CDA-verkiezingsprogramma 1998-2002 'Samenleven doe je niet alleen' is te bestellen via telefoonnummer: 070-3424888 of per e-mail: bureau@cda.nl. Afdelingen die meer dan 15 exemplaren bestellen, wordt een bedrag in rekening gebracht.

Kandidatenlijst 1998

In dit boekje presenteren de CDA-kandidaten voor de Tweede Kamerverkiezingen zich. Zij lichten kort toe wat hun persoonlijke drijfveren

zijn om zich kandidaat te stellen en welke thema's uit het verkiezingsprogramma hen bijzonder aanspreken. Het is te bestellen bij het CDA, telefoon: 070-3424888 of per e-mail: bureau@cda.nl.

De kunst van het leven

Het boekje 'De kunst van het leven' is het resultaat van de studie over de relatie tussen cultuur en politiek die een werkgroep onder leiding van prof. dr. P.A. van Gennip heeft uitgevoerd. De studie is gericht in opdracht van het CDA-Partijbestuur.

Naast beleidsoriëntaties bevat het boekje elementen van bezinning en motivatie, versterking van christen-democratische identiteit en evenwichtig zelfbewustzijn. De uitgave 'De kunst van het leven' kost f 9,95 en is te bestellen bij het CDA, telefoon: 070-3424888.

Markt, milieu en samenleving

Onlangs publiceerde de Eduardo Frei Stichting van het CDA (EFS) 'Markt, milieu en samenleving'. Het betreft een verslag van een conferentie die de EFS en het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA afgelopen najaar organiseerden. De uitgave bevat naast verslagen van deelsessies tevens de inleidingen van onder andere drs. W.K.N. Schmelzer (EFS-voorzitter), dr. R. Moreels (staatssecretaris van Ontwikkelingssamenwerking in België) en ir. M.E.E. Enthoven (directeur-generaal Milieu van de Europese Commissie). De publicatie (56 pagina's) is gratis te bestellen via het EFS/CDA-secretariaat, Jan Kuit, telefoon 070-3424835; fax 070-3603635.

Van gulden naar euro

Het CDA heeft de brochure 'Van gulden naar euro' samengesteld om u te informeren over de invoering van de euro en u te helpen bij het voorbereiden van de overgang van gulden naar euro. Op 1 januari

Service en informatie

1999 wordt de euro geïntroduceerd in het girale betalingsverkeer. Daarna zullen op 1 januari 2002 de euromunten en bankbiljetten worden ingevoerd als wettig betaalmiddel. U kunt de brochure bestellen bij het CDA, Jacqueline Dankloff, telefoon 070-3424857.

Bestuursforum

Het maartnummer van Bestuursforum opent met een bijdrage van Tweede-Kamerlid drs. J.D. Gabor over het veiligheids- en politiebeleid.

Gabor maakt de balans op van de prestaties van paars op dit terrein en komt tot een negatief oordeel.

Is een raadslid een bestuurder of een volksvertegenwoordiger, of is hij het allebei? Wat zijn de kenmerken van een 'goed' raadslid? Deze en andere vragen komen aan de orde in een rondetafelgesprek. Vraag een gratis proefnummer aan of neem een abonnement (f 45,- per jaar): CDA-bestuurdersvereniging, telefoon 070-3424890; fax 070-3643417.

Grote Jongerenmanifestatie in Utrecht

Zaterdag 2 mei aanstaande organiseert het CDJA de jongerenmanifestatie 'Politiek is leuk' in de Jaarbeurs te Utrecht van 11.00 tot 16.00 uur. Het programma omvat onder andere: een mini-concert van B*E*D, een mini-concert van Glennis Grace, het cabaret van Liesbet & Liesbeth, talkshows, 'Vraag het zelf aan CDA-lijsttrekker Jaap de Hoop Scheffer', column van schrijver Alexander Zwagerman, een politieke quiz, een infomarkt en multimediaspelen. De entree bedraagt f 10,- (inclusief lunch en eventueel jaarlidmaatschap). Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het CDJA, telefoon 070-3424850, of stuur een email aan secretariaat@cdja.nl.

Blijf op de hoogte van al het nieuws over campagne, verkiezingen en formatie

En neem tot de zomer voor slechts f 10,- een proefabonnement op het opiniemagazine CD/Actueel.

Naam: _____

Adres: _____

Postcode/woonplaats: _____

Vul de bon in en stuur hem zonder postzegel naar: CDA, t.a.v. Abonnementenadministratie, Antwoordnummer 1700, 2501 WB DEN HAAG

Zonder tegenbericht wordt het abonnement na de zomervakantie omgezet in een regulier abonnement à f 49,50 per jaar.

Verkiezingsmanifestaties in de regio

Tot de Tweede Kamerverkiezingen van 6 mei organiseert het CDA een groot aantal regionale verkiezingsmanifestaties. Tijdens deze manifestaties voert lijsttrekker De Hoop Scheffer het woord en is er steeds een paneldiscussie met de lijsttrekker en met regionale Kamerkandidaten.

Maandag 30 maart

Plaats: Muis Sacrum, Velperbuitensingel 25, Arnhem
Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30 uur)

Woensdag 1 april

Plaats: Hotel Britannia, Boulevard Evertsen 244, Vlissingen
Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30 uur)

Maandag 6 april

Plaats: Studiocentrum, Mediapark NOB, Hilversum
Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30 uur)

Woensdag 8 april

Plaats: Stadsschouwburg
De Maagd, Grote Markt 32, Bergen op Zoom
Aanvang: 20.30 uur (zaal open 20.00 uur)

Woensdag 15 april

Plaats: Christelijke Hogeschool Noord-Nederland,
Rengerslaan 8, Leeuwarden
Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30 uur)

Maandag 20 april

Plaats: De Assinkhof, Hengelosestraat 437, Enschede
Aanvang: 20.30 uur (zaal open 20.00 uur)

Donderdag 23 april

Plaats: Treslong, Vosselaan 15, Hillegom
Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30 uur)

Zaterdag 25 april

Plaats: Restaurant Raadskelder (markt onder het stadhuis),
's-Hertogenbosch
Aanvang: 10.00 uur

Dinsdag 28 april

Plaats: 'Platte Zaal', Griend 6-7, Maastricht
Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30 uur)

Dinsdag 5 mei

Plaats: Delft

Aanvang: middag

Woensdag 6 mei: Uitslagenavond

Plaats: Pulchri, Lange Voorhout 15, 's-Gravenhage
Aanvang: 19.00 uur

Bovengenoemde lokaties zijn bereikbaar met het openbaar vervoer, ook is in de directe omgeving parkeergelegenheid aanwezig (al of niet betaald).

Belangrijke e-mailadressen

Het CDA-Partijbureau heeft een eigen e-mailadres, namelijk bureau@cda.nl.

Veel gelieerde organisaties in het CDA-huis, een aantal afdelingen en de voorlichting van de CDA-Tweede Kamerfractie beschikken over een e-mailadres.

Partijvoorzitter Helgers is bereikbaar via: helgers@cda.nl

Verkiezingscampagne: campagne@cda.nl

Redactie CD/Actueel en Appèl: redactie@cda.nl

Steenkampinstituut: steenkampinstituut@cda.nl

Wetenschappelijk Instituut voor het CDA: wi@cda.nl

Voorlichting van de CDA-Tweede Kamerfractie:

cda.voorl@tk.parlement.nl

Ledeninformatielijn

Voor vragen over uw lidmaatschap kunt u van maandag tot en met donderdag tussen 13.00 en 15.00 uur direct terecht bij de ledeninformatielijn. Het telefoonnummer is 070-3424869.

Radio en televisie

De CDA-uitzendingen op Radio 5 zijn te beluisteren op de donderdagen 9 april en 23 april aanstaande van 17.50 tot 18.00 uur.

De uitzendingen van het CDA op televisie zijn te zien op:

- dinsdag 31 maart op Nederland 1 om 19.52 uur,
- maandag 13 april op Nederland 2 om 15.54 uur,
- maandag 20 april op Nederland 3 om 17.52 uur,
- dinsdag 28 april op Nederland 1 om 11.54 uur.

Spreekbeurten

Groningen

maandag 6 april

M. van Hall-Disch, restaurant 'Vrijheid', Blijhamsterstraat 60, Winschoten, 20.00 uur.

woensdag 22 april

A. Bijleveld-Schouten, forum 'De Waezenburg' en 'Nienoordcollege', Waezenburglaan 51a, Leek, 14.30 uur.

maandag 27 april

H. de Haan, 'De Molenberg', Molenbergplein, Delfzijl, 20.00 uur.

G. Terpstra, 'Antenne', Hoofdweg 128, Westerlee, 20.00 uur.

M. Visser-van Doorn, 'Vita Nova', Heerestraat 39, Middelstum, 20.00 uur.

woensdag 29 april

P.J. Biesheuvel, Postiljon Motel Haren, 19.30 uur.

vrijdag 1 mei

H. Helgers, Restaurant 'De Kruisweg', Marum, 20.00 uur

Friesland

maandag 30 maart

W. v.d. Camp, Chr. Gymnasium Beyers Naudé, Gymnasiumstraat 36, Leeuwarden, 19.30 uur.

J. Atsma, 'Botniastins, Breedeplaats 1, Franeker, 20.15 uur.

woensdag 1 april

K. Eisses, 't Anker, Jan Frankensingel 30, Oosterwolde, 20.00 uur.

dinsdag 21 april

T. Lodders-Elfferich, Lauwerscollege, De Hoefslag 40, Buitenpost, 19.45 uur.

Drenthe

donderdag 2 april

H. Helgers, CDA-De Wolden, 'Den Kaat', Hoofdstraat 97, Zuidwolde, 20.00 uur.

zaterdag 4 april

H. Maij-Weggen, Amnesty International, Gemeentehuis, Markt Emmen, 15.00 uur.

dinsdag 14 april

H. Helgers, 'Het Olde Koets-huus', Steenwikerstraatweg 10, Meppel, 20.00 uur.

woensdag 15 april

H. de Haan, 'Op de Helte', Helterbult 20, Roden, 20.00 uur.

maandag 20 april

M. Visser-van Doorn, De Tamboer, Hoofdstraat 17, Hoogeveen, 20.00 uur.

CDA-toppers op één dag jarig

Op 3 april zijn lijsttrekker Jaap de Hoop Scheffer en partijvoorzitter Hans Helgers jarig. De Hoop Scheffer wordt vijftig jaar. Helgers wordt 43 jaar.

Ook de Haagse CDA-burgemeester Wim Deetman is 3 april jarig. Hij wordt 53 jaar.

J. Reitsma, CDA-Westerveld,
Hotel Brinkzicht, Dwingeloo,
20.00 uur.

Overijssel

dinsdag 31 maart

A. Schreijer-Pierik, Dorpshuis
De Planeet, Planetenstraat 6,
De Kim/Gramsbergen, 20.00
uur.

donderdag 2 april

Th. Meijer, Gezondheids-
dienst voor dieren, Arnsberg
7, Deventer, 10.00 uur.

zaterdag 4 april

P. Pex, Provinciehuis Overijs-
sel, Luttenbergstraat 2,
Zwolle, 16.15 uur.

D. Gabor, Minderheden in het
jaar 2000, Burgerzaal, Stad-
huis Deventer, 12.15 uur.

dinsdag 7 april

B. Hulshof, Theaterhotel
Almelo, Schouwburglaan 1,
Twente, 20.00 uur.

donderdag 16 april

A. Bijleveld-Schouten, Mu-
ziekcentrum Enschede, Noor-
derhagen 27, Enschede, 10.30
uur.

dinsdag 21 april

A. Bijleveld-Schouten,
De Kern, Bouwstraat 23,
Ommen, 20.00 uur.
De de Hoop Scheffer, lijsttrek-
kersdebat Nederlands Dag-
blad, Nieuwe Buitensociëteit,
Zwolle, 20.00 uur.

woensdag 22 april

T.J. Vlot, forum Erasmuscol-
lege, Sluiskade 126, Almelo,
14.00 uur.

zaterdag 25 april

A. Oostlander en C. Bremmer,
Nederlandse Kerkendag,
Tent Nederlandse Kerkendag,
Kampen, 11.45 uur.

dinsdag 28 april

A. van Ardenne, politiek café
CDA-Zwolle, Oude Staten-
zaal, Diezerstraat 30, Zwolle,
20.00 uur.

Gelderland

zaterdag 28 maart

K. Peijs, Symposium Alzhei-
merstichting, 'De Reehorst',
Bennekomseweg 24, Ede,
10.00 uur.

N. Dankers, Utrechts Buiten-
centrum, Broekerordseweg 9,
't Loo Oldebroek, 10.30 uur.

maandag 30 maart

M. van der Hoeven, forum
Katholieke Universiteit
Nijmegen, 13.00 uur.

woensdag 1 april

C. Ross-van Dorp,
'Het Wapen van Bredevoort',
Landstraat 21, Bredevoort,
20.00 uur.

dinsdag 7 april

K. Eisses, Restaurant Buiten-
lust, Hoofdstraat 89, Voorthui-
zen, 19.30 uur.

donderdag 9 april

Th. Meijer, Brent Piels,
M. Zwijsenplein 20, Kerkdriel,
20.00 uur.

woensdag 15 april

J.P. Balkenende, 'De Schakel',
Oranjelaan 10, Nijkerk,
20.00 uur.

vrijdag 17 april

J. Sonneveld, Carrefour Wage-
ningen, 'De Reehorst', Benne-
komseweg 24, Ede, 09.30 uur.

maandag 20 april

A. Oostlander, CDA-Nijme-
ge, 20.00 uur.
K. Peijs, CDJA-Nijmegen,
Kolpinghuis, Nijmegen,
20.00 uur.

dinsdag 21 april

C. Cöruz, Twickel school,
Woolderesweg 130, Hengelo,
11.15 uur.

woensdag 22 april

K. Peijs, MKB Exportcongres
1998, Hof van Holland,
Nijkerk, 14.00 uur.

H. Helgers, CDA-regio
Achterhoek, Café 't Zwaantje,
Zieuwentseweg 1, Lichten-
voorde, 20.00 uur.

T. Lodders-Elfferich, gemeen-
schapshuis De Tinne, Kerk-
hofstraat 9, Hattem, 20.00 uur.

donderdag 23 april

H. v.d. Akker, 'De Schild-
kamp', Leerdamseweg 44,
Asperen, 20.30 uur.

Utrecht

donderdag 2 april

J.P. Balkenende, hal van de
Adventkerk, Gerbrandysingel
1, Bunschoten-Spakenburg,
20.00 uur.

maandag 6 april

A. Bijleveld, Beatrixgebouw,
Jaarbeurs Utrecht, 19.30 uur.
G. Terpstra, Het Wapen van
Harmelen, Dorpsstraat 14,
Harmelen, 20.00 uur.

dinsdag 7 april

J. de Milliano, Jacobitheater,
St. Jacobsstraat 12, Utrecht,
19.30 uur.

woensdag 8 april

J. Wijn, CDJA-Utrecht, Florin
en Firkin, zaal 5, Nobelstraat
2, Utrecht, 20.00 uur.

J. de Milliano, JvO gymna-
sium, Thorbeckeplein 1,
Amersfoort, 10.00 uur.

donderdag 9 april

A. van Ardenne, De Een-
hoorn, Kon. Wilhelminalaan
33, Amersfoort, 20.00 uur.

donderdag 16 april

C. Bremmer, Calscollege,
Vreeswijksestraatweg 6a,
Nieuwegein, 12.30 uur.

maandag 20 april

J. Wijn, Herman Jordan
Lyceum, Jordanlaan 3, Zeist,
15.00 uur.

dinsdag 21 april

C. Jonker, R.O.C. De Amer-
landen, Disketteweg 10,
Amersfoort, 10.30 uur.

woensdag 22 april

C. Bremmer, Witte Vrouwen-
school, Oude Kerkstraat 2a,
Utrecht, 16.00 uur.

S. Buijs, NZi-congres,
Utrecht, 12.00 uur.

donderdag 23 april

P.J. Biesheuvel, debat 'Van
armenwet naar armoedewet-
ten' Vredenburg, Utrecht,
14.00 uur.

H. van den Akker, Ros Bey-
aart Restaurant, Hamersveld-
seweg 55, Leusden, 12.00 uur.

T. Lodders-Elfferich, Dorps-
huis, Amerongen, 19.45 uur.

woensdag 29 april

A. van Ardenne, Proefboerde-
rij Zegveld, Oude Meije 18,
Zegveld, 20.00 uur.

Vervolg op pagina 30

STICHTING
Vluchteling

HELPT
VLUCHTELINGEN
BUITEN
NEDERLAND

Stadhouderslaan 28
1017 WJ, Den Haag
Tel: 070 346 8946
Fax: 070 346 8946

Tijd heelt geen huizen

Srebrenica, juli 1995. Een veilige haven valt. De mannen worden van de vrouwen gescheiden. En afgevoerd. Bijna allen moeten vrijwel direct zijn omgebracht. Vrouwen, kinderen, ouderen worden gedeponeerd, voelen zich in de steek gelaten. Ontredderd. Wanhopig.

Nu is er vrede. Vluchtelingen keren langzaam terug naar huis. De vrouwen van Srebrenica kunnen niet terug: Srebrenica ligt in Bosnisch Servië. Wij helpen hen in Tuzla. We knappen bestaande appartementen

op -de eerste vrouwen hebben nu een definitief dak boven hun hoofd. En we helpen hen op weg naar een eigen inkomen. Met kleine kredieten, door drachtige geiten ter beschikking te stellen, landbouwgereedschap en zaaigoed.

Wij vragen uw steun. Niet om "Srebrenica" uit te wissen. Wel om te doen wat gedaan moet worden.

**Giro
999**

Uw bijdrage is van harte welkom.
Stichting Vluchteling, Den Haag.

Stichting Vluchteling, Stadhouderslaan 28, 2517 Den Haag. Telefoon: 070. 346 89 46

STICHTING VLUCHTELING ZET ZICH IN VOOR VLUCHTELINGEN WERELDWIJD

Vervolg spreektbeurten**Zuid-Holland****zaterdag 28 maart**

J. ten Hoopen, Verenigingsgebouw Eltheto, Rotterdamseweg 98, Zwijndrecht, 19.30 uur.

woensdag 1 april

M. Verhagen, Sociëteit Alveus Dei, Eendrachtsplein 10, Rotterdam, 19.45 uur.

donderdag 2 april

M. van der Hoeven, Rijksopleidingsinstituut, Herengracht 23, Den Haag, 15.15 uur.

vrijdag 3 april

M. Verhagen, Instituut Clingendael, Clingendael 7, Den Haag, 14.00 uur.

zaterdag 4 april

M. Verhagen, H. Maij-Weggen en A. van Ardenne, Nieuwe Wereld Campagne, Wilhelminapier, Kop van Zuid, Rotterdam, 11.30 uur.

maandag 6 aprilJ. ten Hoopen, Het Milieudebat 1998, Kurhaus Scheveningen, 13.30 uur.
A. van Ardenne, forum Erasmus Expo-congrescentrum, Burg. Oudlaan 50, Rotterdam, 14.00 uur.**woensdag 8 april**W. van Velzen, CDA-Dordrecht, 20.00 uur.
K. Peijs, Erasmusuniversiteit, Rotterdam, 16.00 uur.
G. Leers, Leeuwenhorst, Langelaan 3, Noordwijkerhout, 09.30 uur.

H. Hillen, Sociëteit Koninklijke Roei- en zeilvereniging De Maas, Rotterdam, 20.00 uur.

donderdag 16 april

A. van Ardenne, Kastanjehof, De Raaphorst 2, Kwintshuil, 19.30 uur.

T. Lodders-Elfferich, Provinciehuis, Den Haag, 20.00 uur.

vrijdag 17 april

J. ten Hoopen, World Trade Center, Beursplein, Rotterdam, 16.15 uur.

zaterdag 18 april

J. ten Hoopen, koepeltent Milieudefensie, Binnenhof, Den Haag, 14.00 uur.

maandag 20 april

A. van Ardenne, De Burg, Kon. Julianaweg, 's Gravenzande, 20.00 uur.

dinsdag 21 april

M. Verhagen, Sociëteit Minerva, Breestraat 50, Leiden, 20.00 uur.

C. Bremmer, pauze Residentiedienst, Paleisstraat 8, Den Haag, 12.00 uur.

A. van Ardenne, Bethelkerk, Boergoensevliet 24, Rotterdam-Charlois, 20.00 uur.

G. Leers, Steigenberger

Kurhaus Hotel, Scheveningen, 13.45 uur.

woensdag 22 april

W. van de Camp, Erasmus Universiteit Rotterdam, 13.30 uur.

P.J. Biesheuvel, Ontmoetingskerk, Klapwissegeweg 91, Pijnacker, 20.00 uur.

donderdag 23 april

M. Visser-van Doorn, CDAVianen, Helsdingse Achterweg 18, Vianen, 09.45 uur.

vrijdag 24 april

K. Peijs, Jaarcongres Vereniging voor Nederlandse Installatiebedrijven, VSB Circus-theater, Circusstraat 4, Scheveningen, 14.00 uur.

G. Terpstra, Kon. Vereniging Staathuishoudkunde, Diligentia, Lange Voorhout 5, Den Haag, 14.30 uur.

maandag 27 april

H. Maij, J. Sonneveld en P. Pex, CDA-Den Haag, haven en visafslag, Scheveningen.

Noord-Holland**maandag 30 maart**

G. Terpstra, Eggertzaal, Nw. Café op de Dam, Amsterdam, 20.00 uur.

vrijdag 3 april

C. Bremmer, Geesterogge, P. Oltstraat 2, Schagen, 15.00 uur.

dinsdag 7 april

K. Peijs, Kamer van Koophandel Amsterdam, De Ruyterkade 5, Amsterdam, 13.30 uur.

vrijdag 10 april

A. Oostlander, AEGEE, Lutherse kerk, Amsterdam, 10.00 uur.

woensdag 15 april

C. Bremmer, Museum 'Oud Anna Paulowna', Zandvaart 5, Breezand, 20.00 uur.

G. Verburg, Het Spectrum Assumburg 1, Hoofddorp, 15.00 uur.

donderdag 16 april

G. Verburg en J. Wijn, Dorpshuis, Snelliuslaan, Badhoevedorp, 20.00 uur.

vrijdag 17 april

W. v.d. Camp, De Rode Hoed, Keizersgracht 102, Amsterdam, 14.00 uur.

maandag 20 april

G. Terpstra, Noorddamcentrum, Noorddammerweg 1, Amstelveen-Bovenkerk, 20.00 uur.

dinsdag 21 april

C. Jonker, Esprit Scholengemeenschap, Burg. Hogguerstraat 2, Amsterdam, 15.30 uur.

G. Verburg, Nationaal Vakbondsmuseum, H. Polaklaan 9, Amsterdam, 14.00 uur.

vrijdag 24 april

C. Bremmer, school Alkmaar, 10.30 uur.

Noord-Brabant**donderdag 2 april**

C. Jonker, Chr. Huijgens College, Rachmaninowlaan 2, Eindhoven.

M. Visser-van Doorn, 't Trefpunt, Notenlaan 69, Sleeuwijk, 20.15 uur.

donderdag 16 april

H. Maij-Weggen, Eindhovens Studentencorps, Aula ESR, Kennedylaan, Eindhoven, 20.00 uur.

J. de Milliano, Cultureel centrum 't Verlaat', Almkerk, 20.15 uur.

maandag 20 april

G. Leers, De Karpendonkse Hoeve, Sumatralaan 3, Eindhoven, 17.30 uur.

P. van Wijmen, Drieschaar, De Ploeg 11, Ossendrecht, 20.00 uur.

dinsdag 21 april

T. Meijer, Den Boogaard, Moergestel, 20.00 uur.

N. Dankers, zaal Viande, Vianenlaan 3-5, Breda, 13.00 uur.

woensdag 22 april

M. Verhagen, CDA-Holderbergen, Cultureel centrum Fidei et arti, Past. Hellemonstraat 1, Oudenbosch, 20.00 uur.

maandag 27 april

A. van Ardenne, Restaurant De Zwaan, Markt 9, Son, 20.00 uur.

Zeeland**zaterdag 28 maart**

W. van Velzen, De Prins van Oranje, Nieuwstraat 14, Goes, 10.00 uur.

maandag 30 maart

M. van der Hoeven, De Vroone, C.D. Vreekestraat 74, Kapelle, 19.30 uur.

maandag 6 april

A. van Ardenne, CDA-Reimerswaal, Dorpshuis, Berghoekstraat 3, Kruiningen, 19.30 uur.

woensdag 22 april

A. Koppejan, Bachtendicke, Koninginnelaan 2, Terneuzen, 19.30 uur.

donderdag 23 april

S. Buijs, Jeugdgebouw Gereformeerde Kerk, Veerweg 100, Kamperland, 19.30 uur.

maandag 27 april

W. van Velzen en K. Peijs, CDA-Zeeland, Hotel Arneville, Buitenruststraat 22, Middelburg, 19.00 uur.

dinsdag 28 april

W. van de Camp, CDA-Zeeland, Hogeschool Vlissingen, Edisonweg 4, 12.15 uur.

Limburg**zondag 5 april**R. Oomen-Ruijten, Ladies Circle Roermond, Centrum voor de Kunsten, Jezuitenstraat 4, Roermond, 12.00 uur.
R. Oomen-Ruijten, Amnesty International, Tongersestraat 53, Maastricht, 14.30 uur.**dinsdag 7 april**

J. Sonneveld, Coöperatie Varkens-KI Limburg, Maasbresweg 65, Helden, 20.00 uur.

woensdag 15 april

M. van der Hoeven, LWV-kantoor, Godsweetersingel 77, Roermond, 16.30 uur.

vrijdag 17 april

M. van der Hoeven, Hodocentrum, Heinsbergerweg 12, Roermond, 10.15 uur.

woensdag 22 april

A. van Ardenne, Praktijkschool Horst, Horst, 20.00 uur.

vrijdag 24 april

Th. Meijer, CDA-Limburg, paviljoen Nieuw Agrarisch kantoor, Kerkstraat 4, Voerendaal.

Paspoort nieuw lid

Naam: Hennie Roorda

Woonplaats: Nijmegen

Geboren: 9 maart 1972

Beroep: Beleidsmedewerker bij de ANWB

Waarom ben je lid geworden van het CDA?

"Ik ben onlangs afgestudeerd en dat vond ik een mooi moment om politiek actief te worden. Het CDA sprak mij altijd al aan, omdat de partij zich sterk maakt voor de samenleving. Samenleven doe je niet alleen."

Welke drie thema's spreken je het meeste aan in de politiek?

"Ontwikkelingssamenwerking spreekt mij aan, omdat ik ontwikkelingsstudies heb gestudeerd. Verder vind ik onderwijs een boeiend thema, ook vanwege mijn studie onderwijskunde. Als derde thema noem ik het milieu en dan ben ik vooral geïnteresseerd in ecologisch moderniseren."

Wat zou de partij moeten verbeteren?

"Het imago van de partij kan wel iets beter. En de partijvernieuwing en -verjonging moet worden doorgezet."

Lezen: "Ik lees graag de Volkskrant en het tijdschrift Internationale Samenwerking. Ook lees ik graag boeken, mijn laatste gelezen boek is 'Ontdekking van de hemel' van Harry Mulisch."

Hobby's: "Schaatsen, (verre) reizen maken, saxofoon en pianospelen en af en toe naar het café gaan."

Motto: "Geniet van de dingen die je hebt."

Rebus

Los de rebus op en stuur uw oplossing voor **16 april** aanstaande naar het CDA, t.a.v. redactie, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag. Onder de goede inzenders worden 3 CD-bonnen verloot.

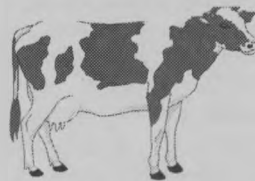
l = s
p = en

+ l
- end

er = n

k = d

p = j
- n

oo = ie

- ppe

p = l

Oplossing wegstreper

De oplossing van de wegstreppuzzel in het ledennummer van 28 februari jongstleden is 'raadsverkiezingen'.

Uit de 748 inzendingen zijn de volgende winnaars getrokken: mevrouw **H.H. Hak** uit IJsselstein, **H. H. Droppers-te Slighte** uit Winterswijk en **L. van Iperen** uit Hardinxveld-Giessendam.

VAN TRIEST FOURAGES B.V.

Hoogeveen

40 jaar specialist in vochtrijke krachtvoerders en ruw veevoer.

Een sfeervolle en rustige vakantie in Frankrijk

Direkt aan de Tarn, één van de mooiste Franse rivieren, vlakbij Lincou (40 km ten ONO van Albi, detailkaart nr. 80 Michelin) is een vakantiehuis te huur. Indeling: gr. woon/eetkamer/keuken, 2 slaapkamers, badkamer, terras voor het huis. Een nog weinig ontdekt deel van Frankrijk met een rijke historie. Vele mogelijkheden voor vogelaars, zwemmers, kanoërs, fietsers, vissers en wandelaars. Huur per week Ffrs 1.400,-. Periode mei - oktober. Tel. 0346-564342. Een beschrijving wordt op aanvraag toegezonden.

Na meer dan
30 jaar
organiseren van
groepsreizen
mogen wij ons wel
„SPECIALIST”
noemen op dit gebied

Hotel Schaepkens van St. Fyt, te Valkenburg a/d Geul heeft de nieuwe prospectus voor seizoen 1998 voor u klaar liggen. Voor alle senioren die met vakantie gaan dit komende seizoen, hebben wij weer zeer speciale senioren weekreizen van zaterdag tot zaterdag, met o.a.:

- * (indien gewenst) halen en brengen af div. opstapvl. in Ned.
- * bingo-avond,
- * volpension,
- * gratis barbecue ('s avonds) met optreden van een bekende artiest,
- * kamer met douche/toilet en telefoon,
- * e.v. extra's.
- * 2x daags gratis koffie en thee,
- * alle algemene ruimtes airconditioned,
- * 2x daags happy hour,
- * speciale diëten mogelijk.
- * 5 avonden met levende muziek,

Prijs vanaf f 560,- per persoon

- * Speciale seniorenreis naar Spanje, geheel aangepast aan de wens van de gast, met overnachting op de heen- en terugreis.
- * Er zijn nog plaatsen vrij in de reis van 26 april tot 3 mei.

* Voor alle info: Hotel Schaepkens van St. Fyt, Nieuweweg 40-44, 6301 EV Valkenburg a/d Geul.

* Telefonisch: 043-6012000 of 6012068.

* Vraag de folder aan.

Droomvakantie in 't bergstadje Bad Bentheim

Dat kan in het gezellige familiehotel Grossfeld in het schilderachtige kuuroord Bad Bentheim, 10 km over de grens bij Oldenzaal (NL). U logeert in gerieflijke kamers met ligbad, toilet, KTV, telefoon en minibar. Zwembad (30°), sauna, solarium, bowling, bar en Konditorei.

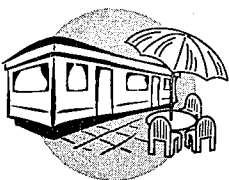
Luxe arrangementen: 4-daags (3n.) DM 285,- p.p.
6-daags (5n.) DM 440,- p.p.

Halfpension: elke dag gevarieerd ontbijtbuffet en culinair diner.

Tevens aantrekkelijke weekend- en meerdaagsarrangementen. Vraag de gratis brochure aan!

Bel (053) 435 3246 (NL) / 0049 5922 828 (D) of fax 0049 5922 4349 (D)

LUXE STACARAVANS 4-6 pers.

Camping-Recr. park in Schoonoord (Z.O. Dr.)

Alle voorzieningen, veel comfort
April f 275,- / mei f 375,- p.w. all in
Gratis info: 0523-262309
Fam. J. Oosterbeek

EEN DAG NAAR DE EUROTOP IN ZUIDLAREN!

End dit jaar komen 7.000 jongeren uit heel Europa naar MISSION'99, het grote jongerenzendingscongres in Zuidlaren: in geestelijk opzicht een EUROTOP.

Van 28 december 1998 tot 2 januari 1999 wordt in Zuidlaren het Europese jongerenzendingscongres gehouden. 7.000 jongeren uit alle delen van Europa komen samen rond het thema zending. Ook jongeren uit Oost-Europa zien uit naar dit congres. Het is voor hen echter onbetaalbaar. Hun deelname is afhankelijk van onze steun!

Een deelnemer kost f 400,-. Indien u één deelnemer uit Oost-Europa voor het totale bedrag ondersteunt, ontvangt u een gratis dagkaart voor een bezoek aan MISSION'99.

Vul vandaag de antwoordbon in.

MISSION '99

antwoordbon

Ja, ik ben overtuigd van het geweldige belang van MISSION'99 voor het zendingswerk.

- Ik wil bijdragen aan het sponsoren van een Oost-Eurotopper en stort f _____
- Ik ondersteun Oost-Eurotopper(s) voor MISSION'99, en betaal f _____ in één keer in ... termijnen van elk f _____

Voor elke Oost-Europeaan die ik voor het totale bedrag van f 400,- ondersteun, ontvang ik een gratis dagkaart voor MISSION'99.

- Stuur mij de gratis zendingsmap zodat wij als gemeente actief voor Oost-Europese deelnemers kunnen sparen.

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____

Plaats: _____

Tel.: _____

Stuur deze coupon naar: TEMA/MISSION'99 • Eendrachtstraat 29a NL-3784 KA Terschuur • Tel. 0342 - 46 24 25. Voor overschrijvingen: ABN-AMRO Voortuizen 47.47.166 t.n.v. St. MISSION'93, o.v.v. EUROTOP.

GEMEENTE IN BEWEGING!

Omdat Mission'99 zo dichtbij plaatsvindt, is het ook voor de plaatselijke gemeente een unieke gelegenheid om bij zending betrokken te raken. We hebben een aantal ideeën voor u, om als hele gemeente in beweging te komen.

Vraag de GRATIS zendingsmap aan!

Ledenblad van het

CDA

Christen Democratisch

18e jaargang
2 mei 1998
nummer 4

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

APPENI

Stem voor een helder alternatief, stem CDA

**IN DIT
NUMMER**

- De Hoop Scheffer: Bewuste keuze voor omzien naar ander
- CDA verlaagt lasten in 'De moeite waard'
- Plannen voor veiligheid, MKB en landbouw gepresenteerd

CDA Noord-Holland

Het algemeen bestuur van het CDA Noord-Holland is begonnen met de procedure voor de totstandkoming van een CDA-lijst voor de Statenverkiezingen 1999. Naast de zgn. groslijstprocedure biedt het bestuur de mogelijkheid voor leden van het CDA in de provincie Noord-Holland ook individueel te solliciteren.

Het bestuur van het CDA Noord-Holland roept leden die (kunnen) voldoen aan het onderstaande profiel van de nieuwe fractie op te solliciteren naar

kandidaat voor het lidmaatschap van Provinciale Staten

Het volgende profiel geldt voor de fractie en haar leden:

- De kandidaten dienen herkenbare christen-democraten te zijn, dit kan onder meer blijken uit hun huidige politieke dan wel andere maatschappelijke activiteiten.
- De kandidaten kenmerken zich door het met overtuiging kunnen uitdragen van de christen-democratische uitgangspunten; tevens wordt van hen verwacht dat zij die politiek en maatschappelijk gestalte kunnen geven.
- Binnen de fractie dient voldoende deskundigheid ten aanzien van de onderscheiden beleidsterreinen aanwezig te zijn. Daarbij wordt gestreefd naar een evenwicht tussen generalisme en specialisme, alsmede naar brede maatschappelijke ervaring.
- Bij het aanbrengen van vernieuwing c.q. versterking in de fractie wordt er naar gestreefd kandidaten te rekruteren die hun wortels hebben in de samenleving c.q. het maatschappelijk middenveld.
- Kandidaten en leden van de fractie worden aangemoedigd naast hun politieke loopbaan maatschappelijke activiteiten te (blijven) ontplooiën. Het op deze wijze tot stand brengen van maatschappelijke dwarsbanden wordt vooral nagestreefd met het bedrijfsleven in brede zin, met belangenorganisaties van ouderen en jongeren en met maatschappelijke verbanden op het snijvlak van kerk en samenleving.
- De fractie dient een evenwichtige leeftijdsopbouw te hebben alsmede een evenwichtige opbouw voor wat betreft meer of minder ervaring in de politiek op provinciaal of gemeentelijk niveau.
- Bij het samenstellen van de kandidatenlijst wordt gestreefd naar tenminste een derde deel vrouwen.
- Wat de tijdsbesteding betreft moet de kandidaat flexibel zijn; de praktijk leert, dat moet worden uitgegaan van 20 uren statenwerk per week.
- Het lidmaatschap van een gemeenteraad of het burgemeesterschap is niet verenigbaar met het lidmaatschap van provinciale staten.

Indien u meent aan het profiel te voldoen en in aanmerking wenst te komen voor een plaats op de advieslijst kunt u uw sollicitatie tot uiterlijk 31 mei 1998 richten aan het CDA Noord-Holland, o.v.v. "Sollicitatie groslijst", Postbus 3380, 2000 DJ Haarlem. Indien u nadere inlichtingen wenst kunt u zich richten tot de voorzitter van het CDA Noord-Holland, H. Huibers (0229-574484) of het db-lid H. Koetje (020-6696811).

Droomvakantie in 't bergstadje Bad Bentheim

Dat kan in het gezellige familiehôtel Grossfeld in het schilderachtige kuuroord Bad Bentheim, 10 km over de grens bij Oldenzaal (NL). U logeert in gerieflijke kamers met ligbad, toilet, KTV, telefoon en minibar. Zwembad (30'), sauna, solarium, bowling, bar en Konditorei.

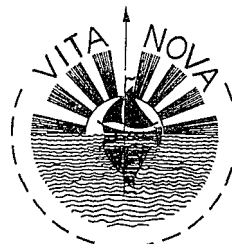
Luxe arrangementen: 4-daags (3n.) DM 285,- p.p.
6-daags (5n.) DM 440,- p.p.

Halfpension: elke dag gevarieerd ontbijtbuffet en culinair diner.

Tevens aantrekkelijke weekend- en meerdaagsarrangementen. Vraag de gratis brochure aan!

Bel (053) 435 3246 (NL) / 0049 5922 828 (D) of fax 0049 5922 4349 (D)

Wanneer u een gelovige partner zoekt: Vita Nova.

Voor christenen door christenen.

Voor meer vrijblijvende informatie: 055 - 5426076,
0525 - 685705,
078 - 6840481,
0113 - 223263.

EEN NIEUW LEVEN

EEN NIEUW BEGIN

of postbus 9, 7300 AA Apeldoorn.

In heel Nederland Lid: G.R.C. en Geschillencom. v. rel. bemiddeling

STEM TEGEN VLOEKEN

Kies partij voor de
Bond tegen het vloeken.
Meldt u aan als donateur
(slechts f 15,- per jaar). Bel!

(0318) 512 002

VEENENDAAL - GIRO 852091

APPÈL

Ledennummer van het CDA

COLOFON

De Begeleidingscommissie van het ledennummer CD/Actueel werkt onder verantwoordelijkheid van het CDA-bestuur

Leden Begeleidingscommissie:

Marianne Fennema
Rixt Meines-Westra
Marcel Meijer
Heleen Veringa-Loomans

Aan dit nummer werkten verder mee:

Gerrit Hagelstein, Carina Hoff, Eduard Slootweg en Hans van der Vlies

Eindredactie/redactie-secretariaat:

Marcel Meijer
Heleen Veringa-Loomans

Lay out:

Martin van Schaik
Andrea Vleeschouwer-van Wissen

Druk:

Koninklijke BDU Grafisch Bedrijf B.V.

Advertentieacquisitie:

BDU Speciale media producties
Postbus 67, 3770 AB Barneveld
telefoon 0342-494262, fax 0342-494299

Redactie-adres

Dr. Kuiperstraat 5
Postbus 30453
2500 GL Den Haag
telefoon 070-3424888, fax 070-3602106
e-mail: redactie@cda.nl

CDA-huis

Internet-adres: <http://www.cda.nl>
e-mail: bureau@cda.nl
Ledeninformatielijn: van maandag t/m donderdag tussen 13.00 en 15.00 uur, telefoon 070-3424869

Het CDA-huis is vanaf station Den Haag CS bereikbaar met tram 1 en 9.

Het volgende ledennummer verschijnt op 27 juni.

Lijsttrekker De Hoop Scheffer en Ank Bijleveld (nummer 2 op de lijst) canvas-send op de Korenmarkt in Arnhem.

Deze laatste uitgave van Appèl voor 6 mei staat grotendeels in het teken van de Tweede Kamerverkiezingen. Naast onder meer een interview met lijsttrekker De Hoop Scheffer en een uitleg van het CDA-plan 'De moeite waard' is er een speciaal verkiezingskatern opgenomen.

Verder onder andere:

Interview met lijsttrekker De Hoop Scheffer	4	12	Tweede Kamer
'De moeite waard' - Hoe het CDA de lasten verlaagt voor kinderen, wonen en zorg -	6	14	Tweede Kamerlid Wim van de Camp over CDA-manifest voor de veiligheid
Column partijvoorzitter Helgers	9	19	Tweede Kamerlid Jan ten Hoopen over CDA-actieplan voor Midden- en Kleinbedrijf
Foto-impressie campagne Tweede Kamerverkiezingen	10	23	Campagnenieuws

Een helder CDA-alternatief

Over enkele dagen is het 6 mei en gaan de stemlokalen open. Hoe de 'buitenwacht' ook over de CDA-boodschap mag denken, over één ding is men het eens: het CDA laat een markant en eigenzinnig geluid horen. Terwijl de paarse partijen al bezig lijken met de formatie van paars II – de ministersposten worden inmiddels verdeeld – presenteren de christen-democraten een helder alternatief. Het CDA kiest voor het repareren van de sleetse plekken in de samenleving in plaats van algemene lastenverlichting. Dat betekent een keuze voor kortere wachtlijsten in de zorg, meer veiligheid op straat, meer mogelijkheden om zorg en arbeid te combineren voor gezinnen en beter onderwijs. Daarnaast krijgen de mensen die het echt nodig hebben gerichte lastenverlichting: hun kosten voor wonen, zorg en kinderen worden aan een maximum gebonden. De rest legt de overheid erbij. Dat is echte solidariteit. Het CDA-programma is ook in een ander opzicht sociaal want alle bovengenoemde plannen worden gerealiseerd bij een dalend financieringstekort en een dalende staatsschuld. Dat zijn we ook verplicht aan de komende generaties. Op 6 mei houden – om met lijsttrekker De Hoop Scheffer te spreken – de kiezers de bordjes omhoog, en niet mevrouw Borst of de heren Bolkestein en Kok. Het CDA kan het oordeel van de jury met vertrouwen tegemoet zien als alle CDA-leden de komende dagen het heldere CDA-alternatief nog eens onder de ogen brengen van kennissen, familieleden, vrienden en collega's.

De Begeleidingscommissie

Eerst omzien naar de ander en dan naar jezelf

Wat zijn tot nu toe uw ervaringen in deze zeer regionaal getinte campagne?

“Zeer positief. In deze campagne tonen wij dat wij een partij van de samenleving zijn. We gaan tussen de mensen in staan, hebben direct contacten met mensen tijdens het canvassen of tijdens bezoeken aan bedrijven en instellingen. We hebben een hele goede opzet gekozen door de raads campagne over te laten vloeien in de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen én door de regio in te blijven gaan. De regio doet er bij ons toe: wij zijn regionaal geworteld en hebben veel regionale kandidaten. Andere partijen zijn veel meer Randstadpartijen. In deze campagne investeren we bewust veel in contacten met jongeren: ik ben inmiddels samen met andere kandidaten op een groot aantal scholen en universiteiten geweest. Dat zijn vaak bijeenkomsten waar jongeren zelf kunnen aangeven wat zij belangrijk vinden. Wat verder heel belangrijk is dat er grote harmonie is in het CDA: de sfeer en samenwerking zijn goed.”

Kunstmatig gevecht

De verkiezingsstrijd lijkt steeds meer een strijd tussen Kok en Bolkestein of PvdA en VVD te worden. Zij trekken veel aandacht door de confrontatie te zoeken over bijvoorbeeld inkomenspolitiek en sociaal beleid. Hoe beoordeelt u die strijd?

“Het is een kunstmatig gevecht. Overdag gooien PvdA en VVD met grote scheppen modder naar elkaar en als het donker is scheppen ze de modder weer weg uit elkaars tuintje en besluiten weer vrienden te worden. Het maakt een kunstmatige en ongeloofwaardige indruk en leidt nergens toe. Ik denk ook dat de kiezers er snel genoeg van krijgen. De kiezer wil antwoord op vragen als: hoe zit het met de zorg, hoe gaat het verder met de kinderbijslag, wordt er wat gedaan aan de veiligheid op straat enzovoorts. De kiezer wil inhoudelijke

Lijsttrekker Jaap de Hoop Scheffer hekelt de ‘strijd’ tussen PvdA en VVD. “Het maakt een kunstmatige en ongeloofwaardige indruk en leidt nergens toe”. Het CDA voert daarentegen een campagne op inhoud. “Het CDA heeft de bewuste keuze gemaakt om eerst om te zien naar de ander en dan naar jezelf. De keuze is tussen twee tientjes extra per maand in je eigen portemonnee of het repareren van de sleetse plekken in de samenleving zoals in de zorg en de veiligheid. Ik ben er van overtuigd dat kiezers die keuze met ons willen maken.”

antwoorden. Wij voeren een campagne op inhoud. PvdA en VVD zijn weinig verheffend bezig: ze zijn de departementen al aan het verdelen terwijl ze op inhoudelijke kritiek niet ingaan. Zo beloofde Kok mij in het Radio 1-debat een boekje te sturen naar aanleiding van mijn opmerkingen over het ‘gat in de zorg’ van 1,7 miljard. Ik heb dat boekje nooit ontvangen waarop ik hem zelf maar een boekje hem gestuurd met de titel ‘Waar was je Wim’. In dat boekje wordt de CDA-visie nog eens helder uiteengezet.

vaart weer een heel andere koers. Maar haar programma wordt mede gefinancierd door 1 miljard weg te halen bij de armen in de Derde Wereld, omdat de mensen uit Bangladesh niet op het Binnenhof komen demonstreren. Ik peins er niet over te snoeien in de ontwikkelingshulp.”

Veiligheid en zorg

U heeft eerder gezegd dat veiligheid en zorg voor het CDA de belangrijkste thema's zijn. Het veiligheidsmanifest heeft

De Hoop Scheffer: “Het kabinet-Kok was een blauw kabinet met een rode rand.”

Wat de thema's inkomenspolitiek en sociaal beleid betreft vind ik dat de PvdA het financieringstekort in de komende periode te veel laat slossen. Dat tekort – dat nu trouwens al weer wat oploopt – moet verder worden gereduceerd omdat anders de komende generaties teveel opgezadeld worden met lasten. Ik heb me er verder over verbaasd dat Kok pas over een koppeling-plus, wat extra voor de lagere inkomens en uitkeringen, praat bij 3% economische groei. In ons programma wordt er bij 2% economische groei al veel gedaan voor mensen in de knel. De VVD

ruime aandacht getrokken, onder meer door het pleidooi om de leeftijdsgrens voor strafbaarstelling bij kinderen te verlagen van 12 naar 10 jaar. Daar is veel kritiek op. Wilt u met die harde opstelling de wat rechtser kiezers winnen?

“Daar is het manifest niet voor uitgebracht. Het manifest heet niet voor niets: ‘Kansen bieden, grenzen stellen’. Het begint bij kansen bieden. Veiligheid is bij ons direct gerelateerd aan het debat over waarden en normen, aan gezinsbeleid. Dat kun je niet los van elkaar zien. Wij pleiten voor opvoedingsondersteuning,

De Hoop Scheffer: "In deze campagne investeren we bewust veel in contacten met jongeren." (foto Dirk Hol)

voor een jeugdcoördinator. Als grenzen echt worden overschreden vinden wij dat ook 10- en 11-jarige kinderen in contact gebracht moeten kunnen worden gebracht met de strafrechter. Niet om ze achter de tralies te zetten -dat willen wij niet-, maar door ze via HALT (alternatieve straffen) en ondertoezichtstelling weer terug op de rails te krijgen. Want daar gaat het om."

Een ander hoofdthema is de zorg. Wat staat u op dit terrein voor?

"De situatie in de zorg is schrijnend. Daarom vind ik dat er nu al 800 miljoen uitgetrokken moet worden voor het terugdringen van de wachtlijsten. Ik vind niet dat er gewacht kan worden tot na de kabinetsformatie, want dan ben je weer maanden verder. En dat is onaanvaardbaar voor de mensen waar het om gaat. Ik heb deze oproep gedaan aan de andere partijen, maar tot nu toe niets vernomen.

Voor de zorg hebben wij in totaal meer dan 2 miljard uitgetrokken, dat komt overeen met 2,4% volumestijging. Dat is meer dan de paarse partijen doen."

Bewuste keuze

Naar aanleiding van de CPB-doorrekening meldden sommige media dat het CDA zich isoleerde omdat het bij 2% economische groei geen geld uittrekt voor algemene lastenverlichting en omdat het CDA minder banen (275.000) schept dan paars (350.000)? U noemde dat isolément een 'geuzennaam'. Maar is zo'n geuzennaam wel zo prettig als het CDA buiten het politieke speelveld staat.

"Andere partijen willen de kiezers natuurlijk graag voorspiegelen dat wij er buiten staan, maar dat is niet zo. Gigantische algemene lastenverlichtingen zijn op dit moment niet nodig: werkgevers hebben grote problemen om vacatures vervuld te krijgen. Je kunt dus beter investeren in opleiding en scholing. Het CDA heeft de bewuste keuze gemaakt om eerst om te zien naar de ander en dan naar jezelf. De keuze is tussen twee tientjes extra per maand in je eigen portemonnee of het repareren van de sleetse plekken in de samenleving zoals in de zorg en de veiligheid. Ik ben er ook van overtuigd dat kiezers die keuze met ons willen maken. Uit onderzoek bleek onlangs nog dat burgers het tegengaan van de problemen in de zorg belangrijker vinden dan lastenverlichting."

Paars heeft het laten liggen

Alles wijst toch op paars II. Hoe schetst u de balans van 4 jaar paars?

"Dit kabinet heeft economisch gezien een tornado in de rug gehad en daar feitelijk te weinig mee gedaan: het financieringstekort en de staatsschuld zijn te weinig teruggedrongen. Het financieringstekort loopt nu zelfs weer op. Een tweede punt van kritiek is de doorgeschoten marktwerking bij bijvoorbeeld arbeidsongeschiktheid en Ziektewet. Een derde kritiekpunt betreft immateriële zaken zoals de dreigende 24-uurseconomie, het beleid ten aanzien van bijzonder onderwijs en publieke omroep. Op het gebied van veiligheid is er te weinig gedaan; er zijn files

in de zorg, er is flink gesnoeid in de kinderbijslag, het verkeer loopt dagelijks vast. Kortom, het paarse kabinet heeft het op veel gebieden laten liggen. In politieke zin kun je constateren dat het kabinet-Kok een blauw kabinet was met een rode rand. De kernvraag voor de komende periode is hoe de verantwoordelijkheden tussen overheid, samenleving en markt verdeeld worden. Dan heb je het over de publieke nutsfuncties, hoe gaat het verder met het openbaar vervoer? Maar ook over het zogeheten 'groene poldermodel': het daadwerkelijk betrekken van de milieubeweging bij het beleid ten aanzien van bijvoorbeeld infrastructuur.

Een ander kernpunt voor de volgende periode is de reparatie van het 'sociaal tekort'. Wij hebben 2,1 miljard uitgetrokken voor het plan-'De moeite waard'. In dit plan worden de kosten van wonen, zorg en kinderen voor de helft van de bevolking gemaximeerd. Dat is een vorm van gerichte lastenverlichting." (zie verder pagina 6)

Regeren of oppositievoeren?

De drie paarse partijen willen verruiming van de euthanasieregeling volgens het voorstel-Van Boxtel. U heeft dat een 'te grote hobbel' genoemd. Is euthanasie een breekpunt voor u tijdens de formatie?

"Het voorstel-van Boxtel is een enorme zwaarigheid, en in de huidige vorm een te grote hobbel voor ons. Wij slaan echter niet met deuren zoals mevrouw Borst tegenover ons doet. In een formatie moet met respect voor elkaars standpunten overal over te praten zijn."

De paarse partijen zijn duidelijk over de gewenste coalitie na 6 mei; het CDA laat in het midden met welke partij (en) het wil regeren. Hoe lang is dat nog vol te houden?

"Heel lang. De drie paarse partijen willen met elkaar doorregeren. Vervolgens wordt dan aan ons gevraagd met wie het CDA wil regeren. Dat is toch een rare volgorde. Wij willen regeren met die partij of partijen met wie wij onze idealen het beste kunnen realiseren."

Hoe graag wil het CDA eigenlijk regeren?

"Het is natuurlijk zonneklaar dat je in een regering je programma beter kunt realiseren dan in de oppositie. Maar er moet wel wat te regeren zijn. De kiezers vormen op 6 mei echter de jury die de bordjes omhoog houdt. De jury bestaat niet uit meneer Kok, meneer Bolkestein of mevrouw Borst."

De moeite waard

- Hoe het CDA de lasten verlaagt voor kinderen, wonen en zorg -

Kinderen, wonen en zorg

Drie onderwerpen waarmee iedereen in zijn leven bezig is. Soms met een van de drie. Soms met twee. Soms met allemaal tegelijk. Of je nu oud of jong bent. Het zijn onderwerpen waarin we ons hart kunnen leggen. Ze zijn vaak belangrijker dan wat ook.

Ze kosten ook geld. Veel geld. Neem het schoolgeld. Kijk naar de huren. Of naar de eigen bijdrage in de thuiszorg. Mensen met de laagste inkomens kunnen nog wel eens subsidie krijgen. Maar als je al een beetje meer verdient, of als je naast je AOW een klein pensioen hebt, betaal je de volle mep. Alsof je dan rijk bent.

Veel mensen zitten nu heel krap. Omdat de kinderen zo duur zijn. Of het huis. Of de zorg. In deze rijke tijd telt voor hen elke gulden. Het CDA heeft juist aan deze mensen gedacht. Juist zij kunnen reusachtig worden geholpen.

Het motto van het CDA is:

Samenleven doe je niet alleen

We zijn er voor elkaar. We zorgen voor elkaar. En als het nodig is helpen we elkaars lasten te dragen.

Daarom wil het CDA voor veel mensen de lasten verlichten van kinderen, wonen en zorg. We hebben er goed over nagedacht. We hebben een uitstekend plan klaarliggen. Het heet 'De moeite waard'. En dat heet het niet voor niets.

Voor kinderen staan er voorstellen in waarvan elk gezin met kinderen kan profiteren. Het CDA verhoogt de kinderbijslag voor het eerste kind naar 100%, dat wil zeggen gelijk aan de kinderbijslag voor kinderen vanaf 12 jaar. Dat is f 540 per jaar meer voor het eerste kind tot 6 jaar, en f 270 per jaar meer voor het eerste kind tussen 6 en 11 jaar.

Het CDA verbetert de studiefinanciering. De basisbeurs gaat van f 125 naar f 175 per maand. De beurs voor uitwonenden gaat van f 425 naar f 475. De aanvullende beurs gaat met nog eens f 50 omhoog. De huidige OV-jaarkaart voor studenten blijft bestaan.

Maar waar het vooral om gaat is dat het CDA wil dat de lasten voor kinderen,

wonen en zorg niet hoger worden dan een bepaald deel van het gezamenlijk belastbaar inkomen.

Studiekosten hoogstens 10%

Huishuur meerpersoons hoogstens 15%

Zorg hoogstens 10%

Zijn de lasten hoger, dan neemt de overheid dat deel voor haar rekening.

- Bij studie betekent dit bijvoorbeeld dat de grens komt te vervallen om tegemoetkoming te krijgen in de studiekosten. Deze grens ligt nu rond f 40.000. Bovendien verhoogt het CDA de vergoeding voor overige studiekosten in het voortgezet onderwijs van f 787 naar f 1.250.

- Bij wonen worden een aantal voorwaarden voor huursubsidie verruimd. Met name het eigen aandeel in de huur stijgt minder snel met het inkomen dan nu het geval is.

- In de zorg stijgt het aandeel aan premies en eigen bijdragen beduidend minder snel met de stijging van het inkomen. Nu is bijvoorbeeld thuiszorg voor een AOW-er met een klein pensioen al onbetaalbaar, laat staan voor gezinnen. Het CDA maakt de thuiszorg voor iedereen weer betaalbaar.

Een paar rekenvoorbeelden:

1. Onderwijs

1. Man, vrouw, dochter 19 jaar (HBO), zoon 17 jaar (HAVO)
Gezamenlijk inkomen f 65.000

	Nu	CDA-plan
Lesgeld	f 1.507	f 1.277
Ouderbijdrage	f 2.448	f 0

**Voordeel bij CDA: f 2.678 per jaar.
f 223 per maand**

2. Man, vrouw, zoon 20 jaar (Universiteit), zoon 19 jaar (HBO)
Gezamenlijk inkomen f 80.000

	Nu	CDA-plan
Ouderbijdrage	f 6.348	f 2.777

**Voordeel bij CDA: f 3.576 per jaar.
f 298 per maand**

3. Man, vrouw, dochter 17 jaar (HAVO)
Gezamenlijk inkomen f 40.000

	Nu	CDA-plan
Vergoeding onderwijskosten:	f 1.507	f 2.730

**Voordeel bij CDA: f 1.223 per jaar.
f 102 per maand**

2. Wonen

1. Man, vrouw. Gezamenlijk inkomen f 33.500
Huur: f 760 per maand

	Nu	CDA-plan
Eigen aandeel huur	f 468	f 421

Voordeel bij CDA: f 47 per maand

2. Alleenstaande, AOW + pensioen f 26.000.
Huur f 610 per maand.

	Nu	CDA-plan
Eigen aandeel huur	f 526	f 435

Voordeel bij CDA: f 91 per maand

3. Man, vrouw. Gezamenlijk inkomen f 44.500.
Huur f 823 per maand.

	Nu	CDA-plan
Eigen bijdrage	f 823	f 696

Voordeel bij CDA: f 127 per maand

3. Zorg

1. Man, vrouw. Zelfstandigen. Inkomen f 40.000.
Ziektekostenverzekering zonder eigen risico
Thuiszorg 6 uur per week

	Nu	CDA-plan
Premies	f 386	f 333
Eigen bijdrage thuiszorg	f 140	f 0

**Voordeel bij CDA f 53 per maand zonder thuiszorg
f 193 per maand met thuiszorg**

2. Man, vrouw. AOW + pensioen f 40.000.
Ziektekostenverzekering zonder eigen risico
Thuiszorg 9 uur per week

	Nu	CDA-plan
Premies	f 470	f 333
Eigen bijdrage thuiszorg	f 390	f 0

**Voordeel bij CDA: f 137 per maand zonder thuiszorg
f 527 per maand met thuiszorg**

3. Alleenstaande. AOW + pensioen f 32.500.
Ziekenfonds verzekerd
Thuiszorg 9 uur per week

	Nu	CDA-plan
Premies	f 212	f 212
Eigen bijdrage thuiszorg	f 217	f 58

Voordeel bij CDA: f 159 per maand met thuiszorg

4. Man, vrouw. Werknemers. Gezamenlijk inkomen f 65.000.
Ziekenfonds verzekerd. Ieder voor de helft van het inkomen.
Thuiszorg 12 uur per week

	Nu	CDA-plan
Premies werknemer/gever	f 410	f 410
Eigen bijdrage thuiszorg	f 520	f 131

Voordeel bij CDA: f 389 per maand met thuiszorg

Niet CDA maar paarse partijen isoleren zich

Het CPB rekende uit dat het CDA-programma 275.000 banen oplevert, en dat van de paarse partijen 350.000.

Terpstra verklaart dat verschil als volgt: "Paars rekent 16.000 Melkertbanen mee, dan doen wij niet. Wij gaan uit van reguliere banen. De paarse partijen maken het verschil tussen lonen en uitkeringen groter. Dat levert extra werk op. Omdat wij hechten aan de sociale cohesie in de samenleving vergroten wij dat verschil niet. Tenslotte hebben wij er als enige partij voor gekozen de staatsschuld conform het EMU-Stabiliteitspact fors te verlagen. Als je het vergelijkt met paars verlagen wij de schuld met 12 miljard meer. Daar hoor je de media niet over terwijl het toch heel sociaal is met het oog op toekomstige generaties om de staatsschuld te reduceren. Men meet met twee maten: de werkgelegenheidseffecten worden exact bestudeerd, maar de staatsschuld wordt verontachtzaamd."

De paarse partijen scoren in de CPB-berekening met name beter doordat er met 'inverdieneffecten' wordt gewerkt: ze geven geld uit dat nog niet verdiend is. Terpstra hekelt deze werkwijze: "Sinds de jaren '70 is er niet meer met inverdieneffecten gewerkt, en nu wordt het ineens weer toegestaan. Op deze manier laat paars de tekorten in de tussenliggende jaren oplopen; dat levert nu extra werk op, maar op termijn is het natuurlijk slecht voor economie en dus werkgelegenheid. Bovendien: als het straks economisch tegenzit moet er onmiddellijk weer bezuinigd worden."

Gerichte lastenverlichting

In tegenstelling tot PvdA, VVD en D66 trekt het CDA bij 2% economische groei geen geld uit voor algemene lastenverlichting. Terpstra: "Wij willen in de eerste plaats de sleetse plekken in de samenleving repareren. Dat betekent extra geld

'CDA geïsoleerd na doorberekening verkiezingsprogramma's' kopten enkele kranten nadat de resultaten van de doorrekening van de verkiezingsprogramma's door het Centraal Planbureau (CPB) bekend waren gemaakt. Financieel specialist Gerrit Terpstra bestrijdt die conclusie: "Niet het CDA maar de paarse partijen isoleren zich. Wij houden ons als enige aan het EMU-Stabiliteitspact waarin staat dat financieringstekort en staatsschuld krachtig moeten worden teruggedrongen. Je kunt beter behoedzaam begroten dan geld uit te geven wat je nog niet verdiend hebt zoals paars doet."

voor zorg, veiligheid, onderwijs en gezinsbeleid.

Daarnaast geven wij ongeveer de helft van de bevolking een hele gerichte lastenverlichting, in totaal 2,1 miljard, door uitvoering van het plan 'De moeite waard'. Daarbij worden de kosten van wonen, zorg en kinderen gemaximeerd. (zie verder pagina 6) Het punt is nu dat het CPB de directe werkgelegenheidseffecten van het plan niet kan meten terwijl het plan natuurlijk indirect – via hogere consumptie – wel extra banen oplevert."

Het CDA-kamerlid vindt een algemene

lastenverlichting nu ook niet nodig: "Er is een hoge economische groei en schaarste op de arbeidsmarkt. Werkgevers kunnen bijna geen personeel krijgen. Dan helpt een algemene lastenverlichting niet; je kunt dan beter geld steken in onderwijs en opleiding."

Financiering

Laten we bovendien niet vergeten hoe sommige partijen die lastenverlichting financieren. De VVD bezuinigt bijvoorbeeld 1 miljard op ontwikkelingshulp. Dat is toch onbestaanbaar. De PvdA laat het financieringstekort oplopen. Ik constateer dat PvdA, en dat geldt ook voor D66, in de komende kabinetsperiode de begrotingsdiscipline afschaffen. Ik zie niet in wat daar sociaal aan is. Onze kinderen betalen daar de prijs voor."

Terpstra hekelt ook de werkgeversorganisatie VNO-NCW op dit punt. "Men definieert de maatschappelijke verantwoordelijkheid te beperkt en heeft te weinig oog voor degelijk begrotingsbeleid, infrastructuur, Schiphol e.d."

Tot slot benadrukt Terpstra dat bij een hogere economische groei dan 2% het CDA het financieringstekort verder zal teruggedringen en geld zal uittrekken voor de verdere financiering van de AOW, investeringen in de infrastructuur en lastenverlichting.

Gerrit Terpstra

(foto Dirk Hol)

'Excuus-kabinet' met 'Het-spijt-me' campagne

Het Paarse kabinet blijft verrassen. Eerst door veelvuldig bij fouten excuses aan te bieden en vervolgens over te gaan tot de orde van de dag. Dit geldt als de belangrijkste staatkundige vernieuwing van Paars. Vervolgens wordt een verrassende verkiezingscampagne gevoerd. Waaruit dat blijkt?

"Een luie kaviaareter" aldus Melkert over Bolkestein. "Kok goedkoop en ongeloofwaardig" zegt Wijers over zijn minister-president als deze stelt dat Paars 2 sociaal moet, maar tegelijkertijd weigert te erkennen dat Paars 1 dus niet sociaal was. "Gezeur van een zondagskind" zegt Melkert over zijn collega Zalm van Financiën. "Als ik met collega Melkert in de binnenstad moest gaan stappen ging ik naar café 'De Vogelstruys', Want daar zitten tenminste andere, gezellige mensen" diskwalificeert Jorritsma haar collega. "Zalm buiten iedere proportie, erg overdreven" laat minister Wijers optekenen. Minister Borst typeert haar Paarse medestanders Kok en Bolkestein als "mannen die een wedstrijd houden over wie ideologisch het verst kan plassen". Het ontbrak er nog net aan dat ze in één ademtocht meldde dat de verschillen tussen beide haantjes toch echt piepklein waren. En wij maar denken dat de Paarse ministersploeg zo'n gezellige vriendenclub was, zo'n verademing vergeleken met voorgaande kabinetten. De verhouding tussen de ministers Melkert en Zalm is intussen zo intens dat ze zelfs al ruzie krijgen over het inschenken van de koffie. Zo wordt Paars toch nog bont en blauw. Zou dit de politiek met een kleine 'p' zijn waar minister Wijers zich zo aan stoort? Niet alleen op persoonlijk vlak worden scherpe aanvallen ingezet. Ook inhoudelijk valt op hoe gemakkelijk de Paarse lijsttrekkers afstand nemen van de Paarse coalitieleiders. Terwijl het CDA steeds wordt aangesproken op impopulair beleid van voor 1994, weigeren de Paarse partijen zelfs nu al hun gezamenlijke verantwoordelijkheid te nemen voor impopulaire beslissingen uit 1997.

Hans Helgers

(foto Dirk Hol)

De VVD betreurt het invoeren van de eco-tax, het besluit de kerncentrale in Borsele te sluiten, de HSL-tunnel onder het Groene Hart, de doorgevoerde gemeentelijke herindelingen, het buitenlands beleid rond de EMU en ook de korting op de defensiebegroting in haar eigen verkiezingsprogramma. De PvdA heeft al gedreigd terug te komen op de privatisering van het openbaar vervoer en de introductie van de marktwerking in de sociale zekerheid. Bovendien hebben de sociaal-democraten spijt van de varkensherstructureringswet en de invoering van de marktwerking in de thuiszorg. Ook het milieubeleid moet na de verkiezingen echt anders laat kandidaat mevrouw De Boer weten. Anders komt minister De Boer niet terug in Paars 2. Partijleider Kok heeft bovendien aangekondigd dat Paars 2 sociaal moet worden dan Paars 1. Dat vond de oppositie overigens al langer zo, maar die had volgens een verontwaardigde premier Kok uiteraard ongelijk. Kortom een 'excuus-kabinet' met een 'Het-spijt-me' campagne. Niet Arjan Ederveen, niet Guus Meewis, niet Paul de

Leeuw, maar Caroline Tensen blijkt de geheime campagneleider van Paars.

CDA gaat eigen weg

Het CDA gaat deze verkiezingstijd zijn eigen weg. Door het presenteren van manifesten kiest het CDA voor een inhoudelijke campagne. Manifesten als

- 'Zorg echt delen' met een kaderwet over deeltijdarbeid, betaald zorgverlof en ouderschapsverlof als uitwerking van enkele gezinsartikelen uit ons verkiezingsprogramma.

- Het plan 'De moeite waard' met een lastenverlaging voor wonen, zorg en kinderen als uitwerking van onze sociale verkiezingsparagraaf.

- Het manifest 'Kansen bieden, grenzen stellen' als uitwerking van onze veiligheidsvisie.

- Het plan 'Meer kansen voor bedrijvigheid' voor het Midden- en Kleinbedrijf.

- Het manifest 'Vertrouwen en visie' over ondernemers in de land- en tuinbouw is het voorlopig laatste in die reeks.

De keuze die het CDA de kiezer voorlegt is niet gemakkelijk. "Bent u bereid om een periode iets minder belastingverlichting te krijgen?" Met het geld dat zo wordt uitgespaard betaalt het CDA twee zaken. Allereerst een gerichte lastenverlichting voor mensen met een minimum tot modaal inkomen. Via het plan 'De moeite waard' is meer dan 2 miljard gulden uitgetrokken voor zorg, studiekosten voor kinderen en woonlasten. Bovendien betaalt het CDA met het uitsparen van de algemene lastenverlichting de reparatie van de sleetse plekken in de publieke sector. Liever kortere wachlijsten in de thuiszorg, kleinere klassen en meer veiligheid dan 10 gulden belastingverlaging extra. Electoraal geen gemakkelijke keuze, maar wel een heldere.

Eigenzinnig en markant, zo wil het CDA ook deze verkiezingscampagne blijven voeren. Sociaal en solide.

Hans Helgers, partijvoorzitter

Op campagne voor de verkiezingen

Het CDA probeert in de campagne zoveel mogelijk kiezers te bereiken. Op grote regionale manifestaties, in spreekbeurten en debatten, via de media en via bijzondere acties en activiteiten. Op deze pagina's een foto-impressie.

Gerda Verburg loopt Rotterdamse marathon

Kamerkandidaat Gerda Verburg liep 19 april jl. de Rotterdamse marathon. Zij liep haar tweede marathon in een tijd van 3 uur 45 minuten en haalde daarmee ruim een kwartier van haar persoonlijk record af. Gerda rende in een speciaal CDA-sporttenue waar zij van de talrijke toeschouwers positieve reacties op kreeg. Na afloop werd zij opgewacht door twee andere Kamerkandidaten Cees van der Knaap en Klaasje Eisses.

(foto Dirk Hol)

Geslaagde ouderenbijeenkomst in Bussum

Op 6 april jl. was er een grote discussiebijeenkomst over en voor ouderen in 't Spant te Bussum. Op de bijeenkomst met de titel 'Leefbaarheid ook voor senioren' voerden onder meer CDA-kamerlid Nancy Dankers en lijsttrekker De Hoop Scheffer het woord over respectievelijk zorg en veiligheid. (foto Dirk Hol)

'Lagerhuis' over gezinsbeleid

In New Metropolis in Amsterdam werd op 18 april een bijzondere gezinsmanifestatie georganiseerd door het CDA-Noord-Holland. In de vorm van het televisieprogramma Lagerhuis werd door een aantal deelnemers aan dit tv-programma waaronder de bekende Hagenaar Henk Bres (op de foto aan het woord) met CDA-Kamerleden c.q. -kandidaten gediscussieerd over gezinsbeleid. Jacques de Milliano, Ank Bijleveld en Jan Peter Balkenende luisteren naar Bres.

(foto Dirk Hol)

Van den Akker in debat met ministers

Kamerkandidaat Hans van den Akker nam 16 april in Hilversum deel aan een door de Stichting Natuur en Milieu georganiseerde discussie over de toekomstige inrichting van Nederland. Van den Akker (uiterst rechts) ging in discussie met PvdA-minister De Boer, AVVB-voorzitter Brinkman, D66-minister Wijers en VVD-Eerste Kamerlid Ketting. (foto Mieke Schlamon)

Buijs en Helgers voor Zeeuws campagnevoertuig

Aan de vooravond van de grote regionale manifestatie in Vlissingen bekijken partijvoorzitter Helgers en Kamerkandidaat Buijs het Zeeuwse campagnevoertuig. (foto Dirk Hol)

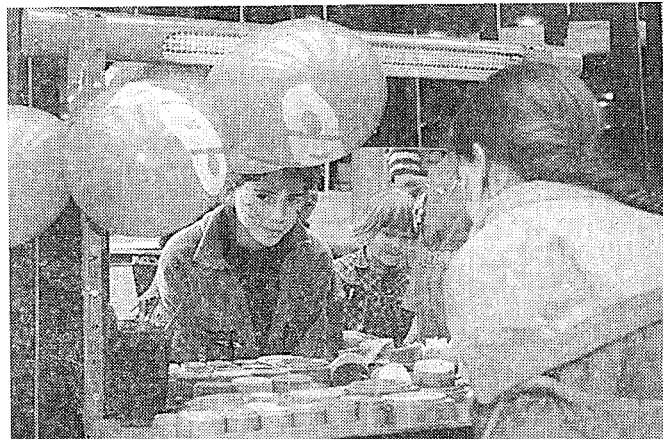
(foto Elzabet Veenendaal)

Duizendste CDA-campagnesprekbeurt

Klaasje Eisses-Timmerman hield 21 april jl. de duizendste door het campagnesecretariaat geregistreerde spreekbeurt in deze campagne. Zij sprak voor de Stichting Welzijn in IJsselstein een volle zaal toe.

Kinderen geschminkt op Verkiezingsmarkt Tweede Kamer

Op 28 maart vond in de Tweede Kamer een door 15.000 mensen bezochte Verkiezingsmarkt plaats. Bij de CDA-stand werden kinderen geschminkt. Tevens kregen zij speciale ballonnen. (foto Dirk Hol)

Schande dat paars tekort in de zorg achterlaat

Tijdens de laatste Kamerweken werden de dames Borst en Terpstra geconfronteerd met de gevolgen van de ook door hen zelf ondertekende keuze van dit paarse kabinet om de kosten in de gezondheidszorg maar met 1,3% te laten groeien. Minister Borst raakte in de problemen rond de CAO-onderhandelingen in de zorgsector. De ruimte was volstrekt onvoldoende voor echte onderhandelingen. Premier Kok nam zelf het heft in handen want hij wilde natuurlijk geen acties zo vlak voor de verkiezingen. Op het moment van het ter perse gaan van dit blad moest het zorgdebat nog worden gevoerd en neemt de actie-dreiging toe.

Aan de vooravond van dat debat wil CDA-woordvoerder Nancy Dankers kwijt dat het een schande is dat paars zo de boeken wil sluiten: een tekort van 1,7 miljard gulden dat niet structureel is gedekt. Dit is exclusief het geld dat nodig is voor de CAO. "Het paarse lijkt in de kast wordt steeds erger. Het is nu al groter dan de verschillende partijen extra hebben uitgetrokken voor de zorg in hun verkiezingsprogramma's. Wij willen absoluut dat het geld dat extra is ook als extra wordt gebruikt: dus om de wachtlijsten weg te werken en voor meer handen aan het bed."

Terugkijkend op de afgelopen tijd zegt Nancy Dankers: "Soms kun je als oppositie in deze tijd wel wat meer gedaan krijgen. Van Erica Terpstra kregen we de belofte dat mensen die intensieve thuiszorg krijgen niet gekort zullen worden omdat

de nieuwe regeling een half jaar is opgeschoven. Maar we moeten er wel op letten dat het straks niet alsnog gebeurt. De problemen in de thuiszorg zijn nog lang niet opgelost. Daar moeten wij de vinger aan de pols houden."

Datzelfde geldt voor het overleg over de bestrijding van de wachtlijsten in de handicaptensector. Natuurlijk had Terpstra mooi opgeschreven wat er met het extra geld in 1997 is gebeurd dat door de Kamer op initiatief van de CDA-fractie in samenwerking met anderen was afgedwongen. Maar in de stukken had ze wijselijk weggelaten dat de wachtlijsten nog altijd groeien. CDA-partijleider De Hoop Scheffer heeft er inmiddels voor gepleit van het extra geld dat het CDA in het verkiezingsprogramma uittrok voor de zorg, 800 miljoen te oormerken voor het wegwerken van de wachtlijsten.

Kabinet heeft te weinig over voor Noorden

Het regeringsstandpunt over het rapport Langman betreffende de economische ontwikkeling van Noord-Nederland is ver beneden de maat, vindt CDA-woordvoerder Gerrit de Jong. Er wordt onvoldoende geld ter beschikking gesteld: hooguit 4,5 miljard gulden in plaats van de 10 miljard die hard nodig is. Bovendien is een deel van die 4,5 miljard al eerder toegezegd. De commissie-Langman werd in het leven geroepen om voorstellen te doen om de achterstand ten opzichte van de rest van Nederland in te lopen. De commissie kwam met voorstellen om tot 2000 circa 43.000 extra arbeidsplaatsen te creëren en het kabinet zou daar tot 2000 10 miljard gulden voor moeten uittrekken. De CDA-fractie heeft van meet af aan gesteld dat de voorstellen van de commissie-Langman helemaal overgenomen moesten worden. De aanleg van de

Zuiderzeespoorlijn is voor het CDA een must. De Jong is derhalve verheugd dat die Zuiderzeelijn weer op de kaart staat waarbij het streven is om met de uitvoering voor 2010 te beginnen. "Het CDA gaat er fel tegenaan om in de komende kabinetsperiode die schop in de grond te krijgen", zegt De Jong. Betreurenswaardig vindt hij het dat het kabinet voor de agrarische sector in het geheel geen extra geld uittrekt. In de vervolfgafspraken tussen het Noorden en het rijk moeten er aanvullende afspraken worden gemaakt. Doordat het kabinet niet verder kijkt dan 2006, te weinig geld uittrekt en te veel doorschuift naar volgende kabinetten wordt onvoldoende garantie gegeven dat de extra 43.000 arbeidsplaatsen worden gehonoreerd. In de toekomstige debatten zal het CDA er alles aan doen het rapport-Langman meer recht te doen.

Verlaging leeftijd strafrechtelijke aansprakelijkheid

Het CDA-voorstel in het manifest 'Kansen bieden, grenzen stellen' om de strafrechtelijke aansprakelijkheid van kinderen terug te brengen van 12 naar 10 jaar, heeft nogal wat stof doen opwaaien. Sommigen zagen het al voor zich: dankzij het CDA heel jonge kinderen achter de tralies. "Een onzinnige voorstelling van zaken," zegt CDA-Kamerlid Cees Bremmer. Met de overgrote meerderheid van onze jongeren is het prima gesteld. Toch moet er bij alle positieve geluiden over 'jong Nederland' een forse kanttekening worden geplaatst. Er is een groep van 10% die zich in een neerwaartse spiraal van geweld, criminaliteit en drugsgebruik bevindt. Cees Bremmer: "Als we als maatschappij ook echt een samenleving willen zijn, moeten we alles in het werk stellen om juist die ontspoorde jongeren weer op de rails te krijgen. Om dat te realiseren zijn mooie intenties onvoldoende. Concrete maatregelen zijn nodig omdat we én niet mogen accepteren dat jonge mensen aan hun lot worden overgelaten én omdat de jeugdcriminaliteit en dan vooral de gewelddadigheid zo ernstig is toegenomen dat de samenleving serieus onder druk is komen te staan."

Kinderen die crimineel gedrag vertonen, moeten weer op de rails worden geholpen met speciale programma's. Helaas heeft minister Sorgdrager vorig jaar de jeugdkampementen opgeheven. Dat was een volstrekt verkeerd signaal. De jeugdkampementen moeten opnieuw leven worden ingeblazen door ze bij en in de grote steden te vestigen. In die jeugdtrainingscentra leren de ontspoorde jongeren waarden en normen, volgen ze onderwijs en leren ze een vak.

Van die harde 12-jarige grens moeten we af. Niet door hen in de cel te stoppen, maar juist door met snelle hulpverlening (bijvoorbeeld strafrechtelijke onder toezichtstelling) of door alternatieve of leerstraffen, te voorkomen dat die kinderen later in de cel belanden. De jeugddetentie moet als stok achter de deur beschikbaar zijn. Dit is nodig voor een geloofwaardige aanpak.

CDA-Landbouwmanifest overhandigt aan LTO-voorzitter Doornbos

CDA-leider Jaap de Hoop Scheffer heeft zaterdag 25 april jl. aan voorzitter Doornbos van LTO-Nederland het eerste exemplaar van het CDA-landbouwmanifest 'Vertrouwen en visie, perspectief voor ondernemers in land- en tuinbouw' aangeboden. Het manifest is een nadere uitwerking van het CDA-verkiezingsprogramma 'Samenleven doe je niet alleen'.

In het manifest wordt gepleit voor een heel nieuwe benadering van de land- en tuinbouw en het landelijk gebied. Voor de Nederlandse economie in zijn geheel, voor de zorg voor natuur en landschap, voor milieuzorg en de voedselvoorziening hier en elders krijgt de Nederlandse land- en tuinbouw een nieuwe betekenis. Tegenover deze ontwikkeling past geen beleid van confrontatie, zoals dat in de afgelopen jaren onder paars is ontwikkeld maar een omslag: samenwerking, stimulering en respect voor eigen verantwoordelijkheid, juist daar waar de sector met vernieuwingsinitiatieven komt. Dat is niet aan de leiband lopen maar binnen gestelde kaders van milieu- en natuurzorg de ondernemingskracht van de sector een duidelijke kans geven. Het CDA wil met

de sector tot afspraken en convenanten komen.

Onbegrijpelijk noemt het manifest het dat regionale en lokale afspraken door nationale dictaten opzij worden geschoven. Generieke kortingen op productierechten zijn uit de boze nu de gestelde milieudoelstellingen ook op andere manieren te halen zijn. Er is een nieuwe basis van vertrouwen nodig tussen overheid, samenleving en sector.

Het CDA stelt een algemene beheerswet voor, waarin de financiering van de collectieve diensten en functies van het platteland worden veiliggesteld en wil een Nationaal Erfgoedfonds oprichten. Overheidsbeleid mag geen extra stimulans zijn voor megabedrijven. Het CDA kiest voor een blijvend perspectief voor het gezinsbedrijf. De – noodzakelijke – aanpassingen van het Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid vragen inkomenscompensatie, die niet in de vorm van een afkoopsom mag worden uitgekeerd.

Het manifest besteedt veel aandacht aan de totale leefbaarheid van het landelijk gebied, voor agrariërs en niet-agrariërs. Veiligheid – iedere gemeente een bemande politiepost –, een verlaagde

schoolsluitingsnorm, openbaar vervoersvoorzieningen en erkenning van de noodzaak van automobilititeit, maar ook behoud van de sociale infrastructuur, het verenigingsleven en het vrijwilligerswerk zijn van essentiële betekenis. Dit valt niet te combineren met grootschalige herindelingen en annexaties. Waar die is doorgeschoten moet er een nieuwe bestuurlijke formule komen.

LTO-voorzitter Doornbos merkte bij de overhandiging op dat het CDA de enige partij is die de landbouwparagraaf uit het verkiezingsprogramma heeft uitgewerkt. Het pleidooi voor overleg met de sector sprak Doornbos zeer aan.

Het Landbouwmanifest is te bestellen bij de Afdeling Voorlichting van de CDA-Tweede Kamerfractie, telefoon 070-3182510.

Reparatie Nabestaandenwet gaat niet ver genoeg

In de laatste week voor het verkiezingsreces heeft de Kamer de reparatiewet Algemene Nabestaandenwet (ANW) behandeld. Na veel gesteggel trok het kabinet op aandrang van de oppositie meer geld uit. Het CDA heeft uiteindelijk voor de reparatie gestemd alhoewel de voorstellen tot verbetering het CDA nog niet ver genoeg gingen. In de komende kabinetsperiode wil het CDA een meer fundamentele discussie over de Nabestaandenwet. De inzet van de nieuwe CDA-fractie zal zijn wat in het CDA-verkiezingsprogramma staat: voor iedere ANW-er een inkomensafhankelijke basisuitkering van 30% van het minimumloon en voor iedere nabestaande bij overlijden van de partner een overbruggingsuitkering van een half jaar, nabestaanden van mensen die al terminaal ziek waren bij inwerkingtreding van de ANW houden hun recht op de "oude" AWW-uitkering. Het CDA heeft als enige partij hiervoor voldoende geld uitgetrokken: 300 miljoen gulden.

Jaap de Hoop Scheffer biedt het CDA-landbouwmanifest aan aan LTO-voorzitter Doornbos. (foto Dirk Hol)

Van de Camp: Met vaagheid creëer je geen veiligheid

Welke reacties uit het veld komen er op de actiepunten van het Manifest voor de veiligheid?

Van de Camp: "Een aantal punten blijft omstreden, zoals ons voorstel om de strafrechtelijke aansprakelijkheid van kinderen van twaalf naar tien jaar te verlagen. Ook de algemene identificatieplicht en ons idee voor een algemeen maatschappelijke stage van 18-jarigen voor tenminste één maand roepen vragen op. In campagnetijd treed ik veel op met functionarissen van politie en justitie, en daar ontmoet ik ook begrip voor deze plannen."

Wat wilt u bereiken met een verplichte algemene stage voor jongeren rond de 18 jaar? Jongeren hebben vandaag de dag toch al op jonge leeftijd bijbaantjes?

Van de Camp: "We zijn niet alleen en niet alleen voor onszelf op de wereld. We vinden het belangrijk dat jongeren zich op de samenleving oriënteren. En dan niet alleen op school via bijvoorbeeld een vak als

Veiligheid voor burgers is één van de belangrijkste thema's in de campagne. Het CDA heeft zijn ideeën over veiligheid concreet uitgewerkt in het Manifest voor de veiligheid: 'Kansen bieden, grenzen stellen'. Wim van de Camp, medeopsteller van het manifest: "De reacties op ons manifest zijn goed. Vooral omdat er nu een politieke partij is die de formuleringen uit zijn verkiezingsprogramma concreet heeft uitgewerkt. Met vage formuleringen creëer je niet de veiligheid waar burgers behoefte aan hebben."

maatschappijleer, dat trouwens niet eens op alle scholen wordt gegeven. Maar ook door voor zo'n stage als jongere daar eigen tijd voor in te leveren en te investeren in kennis van de samenleving, bijvoorbeeld in het vrijwilligerswerk. Uit de reacties op ons voorstel blijkt dat veel mensen het nut hiervan inzien, maar vooral praktische bezwaren hebben. Overigens sluit ons idee goed aan bij de algemene tendens dat moderne jongeren zichzelf goed weten te ontplooiën. Maar eerst moet er in het komend regeerakkoord een principiële keuze voor zo'n stage worden gemaakt."

Minister van Gezinszaken

Een ander actiepunt uit het Manifest is

het pleidooi voor een minister van Gezinszaken. De eerste lokale wethouder van Gezinszaken is onlangs aangetreden in de gemeente Nijkerk. Komt die minister er nu ook?

Van de Camp: "Als we in de formatie meedoen, is het antwoord expliciet ja. Maar ook zonder het CDA acht ik het idee kansrijk. Er woedt nu al een strijd op de ministeries van de bewindspersonen Netelembos, Terpstra en Melkert over de vraag wie zich na de formatie in beleidsmatige zin over het gezin mag ontfermen. Mijn inschatting is dat er in ieder geval een coördinerend bewindspersoon komt voor jeugd en gezin. Als de te benoemen minister er in slaagt het bestaande beleid beter te coördineren en op elkaar af te stemmen, dan is er al een wereld gewonnen. Er wordt nu op veel terreinen, bij het rijk maar ook lokaal, langs elkaar heengewerkt. Als alle bestaande initiatieven uitgevoerd zouden worden, is het gezin in Nederland beter af."

Hoe hard is deze minister van Gezinszaken in de kabinetsformatie voor u?

Van de Camp: "Het CDA zou zich moeten schamen als dit punt niet gerealiseerd zou worden. De kiezer heeft na 6 mei behoefte aan en recht op deze duidelijkheid. Wij zullen ons hiervoor tot het uiterste inzetten."

Het manifest 'Kansen bieden, grenzen stellen' is te bestellen bij de Afdeling Voorlichting van de CDA-Tweede Kamerfractie, telefoon 070-3182510.

Vlak voor de presentatie van het Manifest over veiligheid gingen lijsttrekker De Hoop Scheffer en kamerlid Van de Camp in Middelburg met de politie mee op surveillance.

(foto Dirk Hol)

Samenleven doe je niet alleen

Verkiezingskatern CDA

Lijsttrekker Jaap de Hoop Scheffer

Stem op 6 mei CDA

Bevrijdingsdag wordt dit jaar direct gevolgd door de verkiezingen. Dat is een gelukkige verbinding. In alle vrijheid je stem uitbrengen is een teken dat wij leven in een écht vrij land. Maak daarom gebruik van uw stemrecht.

Sommigen zeggen dat alle partijen op elkaar lijken. Dat is niet waar. In een tijd die gekenmerkt wordt door de jacht naar meer economie, meer geld en nog minder tijd voor elkaar kiest het CDA bewust anders.

Wij willen een samenleving waarin mensen naar elkaar omkijken. Waarin het omzien naar de ander belangrijker is dan het omzien naar jezelf. Daarom kiezen wij ervoor de slijtageplekken in de samenleving te repareren in plaats van iedereen per maand twee tientjes lastenverlichting te geven.

Wij willen een samenleving waarin mensen niet moeten wachten op zorg. Wij willen een veilige samenleving waarin een einde wordt gemaakt aan gedogen en verloedering. Een samenleving die solidair is met mensen in de knel. Een samenleving die gekenmerkt wordt door aandacht voor gezinnen en goed onderwijs. Een samenleving waarin waarden en normen worden nageleefd.

Het CDA heeft oog voor de ander. Dichtbij en veraf. Nu en in de toekomst.

Want samenleven doe je niet alleen.

Belangrijke adressen

CDA-huis
dr. Kuiperstraat 5
Postbus 30453
2500 GL Den Haag
tel. 070-3424844
fax. 070-3643417
e-mailadres: bureau@cda.nl

Voor informatie over de verkiezingscampagne:
tel. 070-3424813, 3424834 en 070-3424817

Zie voor het actuele CDA-nieuws:
RTL 4 TEXT pagina 601 en de speciale site op het Internet:
<http://www.cda.nl>

CDA

De verkiezingsth

Veiligheid

In de verkiezingscampagne krijgt het thema veiligheid na de zorg om de zorg terecht de meeste aandacht. Veiligheid wordt meestal gekoppeld aan meer politieagenten, meer stadswachten, het bestrijden van drugsoverlast, het tegengaan van voetbalrellen, het aanpakken van vandalisme en ga zo maar door.

Toch zijn dit niet de kernbegrippen van het CDA-veiligheidsbeleid. Natuurlijk, repressieve maatregelen zijn nodig, maar altijd als sluitstuk. Als de politie nodig is moet zij snel en daadwerkelijk kunnen optreden. De kern van CDA-veiligheid is breder. Die begint thuis, bij 0- tot 4-jarige kinderen, bij een leuk en warm gezin, dat kinderen en jeugd leert wat de maatschappelijke spelregels zijn, dat kinderen zorg en tolerantie bijbrengt. Ook de school speelt een grotere rol bij veiligheid: de school, de buurt en sportvereniging. We moeten meer investeren in het aanleren van de spelregels; als je de waarden en normen niet kent kun je er ook niet naar gedragen. Naast deze preventieve aanpak moeten de spelregels gehandhaafd worden en daar zijn we in Nederland heel slordig in geworden. Laten we eerst de regels die we hebben nakomen, voordat we allerlei nieuwe gaan bedenken.

En als sluitstuk van het veiligheidsbeleid, na preventie en handhaving is er dan de repressieve gereedschapskist: de politie

treedt op als de spelregels niet worden nagekomen.

Wim van de Camp
CDA-Tweede Kamerlid

Zorg

De kosten voor onze zorg zullen de komende jaren fors toenemen door een sterke toename van de vraagzijde. Een aantal factoren speelt een rol: onze gemid-

collectieve voorzieningen. We dienen ons daarbij niet enkel te fixeren op de kostenbeheersing zoals nu te veel wordt gedaan. Bij het CDA staat in de zorg de mens en zijn directe omgeving duidelijk centraal. Ook de mantelzorg en het vrijwilligerswerk nemen dus een belangrijke plaats in. Meer handen aan het bed en solidariteit staan voorop. Dit betekent een systeem waarbij rijk betaalt voor arm en gezond ook meebetaalt voor ziek. De meest belangrijke oorzaak van de dreigende tweedeling in de zorg is de wachtlijstenproblematiek. Voor een snelle oplossing zou een nieuw poldermodel wenselijk zijn met een cruciale rol voor de aanbieders in de zorg, de verzekeraars, de patiëntenorganisaties en de overheid. Minder denken in miljarden en meer in mensen. Het CDA zal zich ook in de toekomst sterk maken voor een gezonde gezondheidszorg.

Siem Bujs
kandidaat-Tweede Kamerlid

Gezinsbeleid

Het CDA heeft het gezinsbeleid op de agenda gezet. Ook de andere partijen krijgen door dat het CDA hier een reëel punt aankaart. Zij komen alleen niet met concrete oplossingen. Het CDA daarentegen biedt een heldere visie op een gezinsvriendelijke samenleving. Onze voorstel-

delde leeftijd ligt hoger, er komen meer ouderen en meer chronisch zieken. Een tweede factor is de toename van de medische mogelijkheden. Er is een constante groei van de medische technologie. Daarnaast zijn de hogere eisen die wij als bewoners van een welvaartsstaat aan de gezondheidszorg stellen ook een belangrijke factor. Deze sterke kostentoeename maakt dat de politiek keuzes moet maken. De afgelopen paar jaar is door de kostenbeheersing een verschraling opgetreden in de gezondheidszorg. Voor de langere termijn dienen antwoorden te komen op welke wijze de sterk toenemende vraag naar zorg wordt aangepakt. Vragen over de voorwaarden waaronder toegenomen medische mogelijkheden moeten worden ingezet en of er grenzen aan zijn te stellen, moeten worden beantwoord. Of de vraag welk basispakket aan voorzieningen en aanspraken onderdeel moet blijven van de

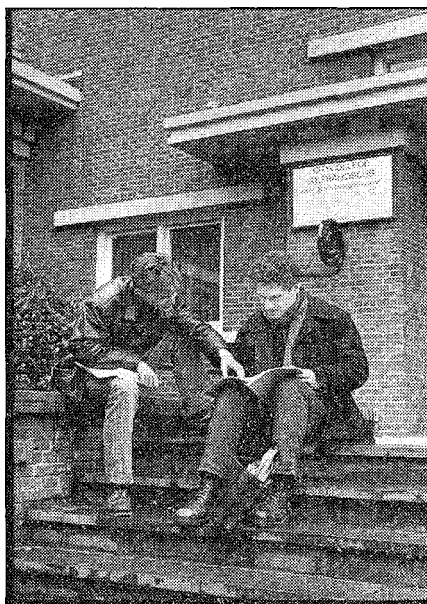
na's van het CDA

len voor een verbetering van de positie van het gezin strekken zich uit van meer mogelijkheden om arbeid en zorg te delen tot een plan voor gerichte lastenverlichting voor gezinnen. Wij kiezen zo heel nadrukkelijk voor het gezin omdat wij het van groot belang vinden dat kinderen in een veilige en goede omgeving kunnen opgroeien. Een investering in kinderen is investeren in de toekomst. Daarom vinden wij dat ouders ook (financieel) geruggensteund moeten worden om kinderen die veilige en goede omgeving te bieden. Concreet betekent dat de mogelijkheid om in deeltijd te werken, betaald zorgverlof te kunnen opnemen bij onvoorziene omstandigheden als een kind ziek is en verlengd ouderschapsverlof. Daarnaast willen wij gezinnen met kinderen ook financieel ondersteunen door de kinderbijslag te verhogen en door de kosten die een huishouden maakt voor kinderen (en wonen en gezondheidszorg) te binden aan een bepaald percentage van het inkomen. Allemaal zaken die de positie van gezinnen helpt verbeteren. De komende periode gaat het CDA zich inzetten om deze voorstellen om te zetten in beleid. Met uw steun!

Ank Bijleveld-Schouten
CDA-Tweede Kamerlid

Onderwijs

Het CDA kiest in het verkiezingsprogramma voluit voor onderwijs en heeft onderwijs aangewezen als prioriteit. Waar gaat het om? Het CDA vindt dat onderwijs meer is dan alleen het overdragen van kennis. Persoonlijke vorming, maatschappelijke integratie en beroepsvoorbereiding zijn drie hoofd-functies van onderwijs. Alledrie zijn ze belangrijk om leerlingen voor te bereiden op een zinvol bestaan in onze samenleving. Daarvoor zijn slagvaardige scholen nodig die midden in de maatschappij staan. Scholen moeten mogelijkheden en financiële middelen krijgen om eigen beleid te kunnen voeren. Niet steeds maar weer nieuwe eisen en regels van de overheid. Het CDA kiest niet alleen voor kleine klassen, maar ook voor kleine scholen en versterking van de lerarenopleiding. Door bestuurlijke schaalvergroting kan de bestuurskracht van scholen worden versterkt.

Actieve betrokkenheid van ouders bij het onderwijs van hun kinderen is belangrijk. Daarnaast wordt gepleit voor netwerken waarin diverse instellingen (jeugdhulpverlening, opvoedingsondersteuning) samenwerken met scholen. Scholen moeten gaan functioneren als 'brede' scholen, gebouwen die als middelpunt van de buurt ook 's middags en 's avonds open zijn voor allerlei activiteiten.

Het beroepsonderwijs heeft onze aandacht. Extra investeringen in apparatuur, materiële voorzieningen en begeleiding van leerlingen zijn hard nodig. Wat betreft de studiefinanciering: We willen de basisbeurs met f50,- verhogen en het normbudget met f100,-. De huidige OV-kaart (keuze tussen week of weekend) moet behouden blijven.

Maria van der Hoeven
CDA-Tweede Kamerlid

Solidariteit

Een samenleving die een nieuwe eeuw aansnijdt moet durven staan voor sociale gerechtigheid en solidariteit. 'Samenleven doe je niet alleen' beschrijft die samenleving. Het draait om mensen, die onderling een boodschap aan elkaar hebben en er voor elkaar willen zijn.

Het CDA maakt heldere keuzes. Liever gericht mensen en gezinnen ondersteunen die elke maand geld tekort komen om fat-

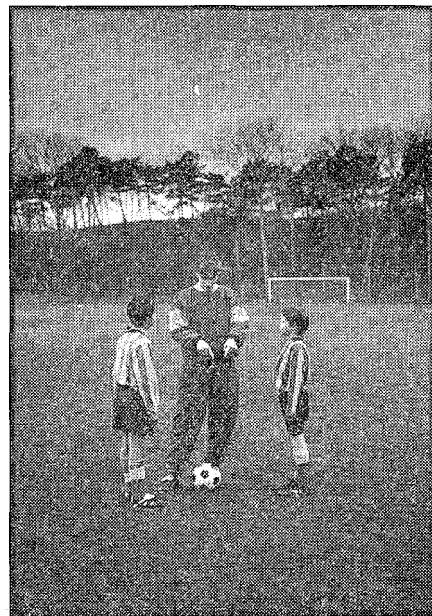
soenlijk te wonen, de zorg die nodig is te kunnen kiezen en betalen en/of kinderen op te voeden en te kunnen laten studeren, dan iedereen een paar tientjes minder belasting te beloven. (CDA-plan 'De moeite waard', zie pagina 6 en 7)

Liever deeltijd bevorderen via de CAO, in combinatie met betaald zorgverlof ten behoeve van kinderen of mantelzorg, dan een wet opleggen zonder rekening te houden met de wensen en mogelijkheden van werkgevers en werknemers zelf.

Liever meer mogelijkheden creëren voor de combinatie van zorg en betaalde arbeid, dan uitsluitend denken in tweeverdieners en kinderopvangcentra.

Liever oudere en jongere werknemers de kans bieden om samen te werken dan te zien dat oudere werknemers versneld uitstromen.

Liever met vrouwenorganisaties, kerken, vakbonden en anderen blijven investeren in armoedebestrijding, gezondheid, onderwijs en werkgelegenheid dan internationale samenwerking uitsluitend tot handel en economie te beperken.

Als CDA-ers staan we breed achter onze keuzes en voor de uitdaging om ze de komende jaren te realiseren.

Gerda Verburg
Kandidaat-Tweede Kamerlid

2 Ank Bijleveld-Schouten

3 Siem Buijs

4 Gerda Verburg

5 Maria van der Hoeven

6 Hans van den Akker

7 Jan Peter Balkenende

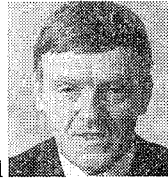
8 Nancy Dankers

9 Jacques de Milliano

10 Cees van der Knaap

11 Wim van de Camp

12 Clémence Ross-van Dorp

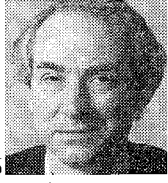
13 Klaasje Eisses-Timmerman

14 Agnes van Ardenne-van der Hoeven

15 Hans Hillen

16 Gerd Leers

17 Henk de Haan

18 Maxime Verhagen

19 Pieter Jan Biesheuvel

20 Peter van Wijmen

21 Joop Atsma

22 Theo Rietkerk

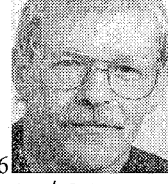
23 Theo Stroeken

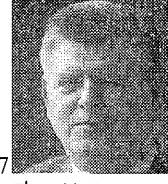
24 Joop Wijn

25 Marry Visser-van Doorn

26 Jacob Reitsma

27 Theo Meijer

28 Aart Mosterd

29 Marleen de Pater-van der Meer

30 Coskun Cörüz

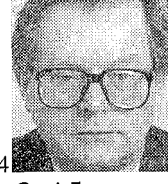
31 Jan ten Hoopen

32 Gerrit de Jong

33 Corien Jonker

34 Gerrit Terpstra

35 Cees Bremmer

36 Camiel Eurlings

37 Ad Koppejan

38 Annie Schreijer-Pierik

39 Bas Jan van Bochove

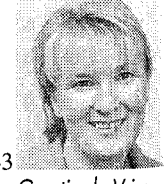
40 Marianne van Hall-van Disch

41 Piet Jansen

42 Manon Pelzer

43 Greetje de Vries-Leggedoor

44 Sjoerd Galema

45 Marjon Gadella-van Gils

46 Roland van Vugt

47 Frans Potuyt

48 Roy Ho-Ten-Soeng

49 Loes Huynen

50 Rajendrenath Ramnath

Jan ten Hoopen: Midden- en Kleinbedrijf kan op inzet CDA rekenen

Begin april presenteerde het CDA het plan 'Meer kansen voor bedrijvigheid'. Het CDA geeft met dit plan dat veertig actiepunten bevat aan dat het de partij ernst is met het Midden- en Kleinbedrijf (MKB). Het plan beoogt de positie van het MKB te versterken. Appèl vroeg MKB-fractiespecialist Jan ten Hoopen naar de belangrijkste punten uit het plan.

Ten Hoopen zegt: "90% van het Nederlandse bedrijfsleven valt onder het Midden- en Kleinbedrijf. Het CDA wil dat bij beleidsmaatregelen van de overheid eerst een MKB-toets plaatsvindt. Nu worden eventuele negatieve gevolgen voor het MKB met kunst- en vliegwerk gerepareerd. Maar daarmee wordt het MKB met veel administratieve problemen opgezadeld. Wij vinden dat het MKB het vertrekpunt moet zijn. Dan wordt wetgeving een stuk doorzichtiger en eenvoudiger en daalt de administratieve lastendruk. Er is economische groei in Nederland, maar nog altijd staan er twee miljoen mensen aan de kant. In het MKB gaat het om arbeidsintensieve bedrijven. Door de mogelijkheid van afdrachtskortingen op sociale lasten en premies te verruimen in plaats van af te schaffen, zoals de VVD bepleit, wil het CDA de positie van het MKB versterken en de continuïteit waarborgen. De samenleving vergrijst. Juist

ouderen hebben de nodige kennis en ervaring in te brengen en leveren een bijdrage aan de kwaliteit van een onderneming. Het CDA wil daarom ook voor de groep oudere werknemers een specifieke afdrachtskorting introduceren. Een ander belangrijk onderdeel van ons actieplan is de aandacht voor beroepsonderwijs. Er dreigt een tekort aan vakkrachten en die tendens moet worden omgebogen. Daarom willen we een kwart miljard extra uittrekken voor het beroepsonderwijs."

Binnensteden verlevendigen

Het CDA-plan bepleit verder een verlevendiging van de binnensteden. Ten Hoopen hierover: "Het CDA wil de vestiging van grootschalige winkels aan de rand van de stad een halt toeroepen. We

moeten goed omgaan met de schaarse ruimte die we hebben. De detailhandel hoort in de binnensteden thuis. Die verlevendigen daardoor. Samen met culturele en horecavoorzieningen wordt het verblijfsklimaat verbeterd en de verpaupering tegengegaan. Het bevordert bovendien de veiligheid in de steden en dringt de mobiliteit terug. Het zorgt er ook voor dat de dorpen en steden op het platteland hun niveau van winkelvoorzieningen kunnen blijven houden."

Een andere maatregel die het CDA voorstaat is een voorziening die vervanging bij zorgverlof regelt. "Bij zwangerschap of ziekte krijgt de ondernemer een dubbele rekening gepresenteerd. Het CDA wil vervanging in het bedrijf mogelijk maken zodat de kosten van vervanging worden vergoed. Een betere begeleiding van slachtoffers van criminaliteit is eveneens één van de veertig actiepunten. Zo ook fiscaal gunstiger regelingen om bedrijven over te dragen, iets dat sterk speelt in de agrarische sector."

Reparatie van de gevolgen van de afschaffing van de Ziekwet is volgens ten Hoopen nodig: "Het is op zichzelf goed dat er een verantwoordelijkheid is gelegd bij de ondernemer. Maar het risico is onevenredig zwaar bij de ondernemer komen te liggen." Uiteraard wil het CDA ook een halt toeroepen aan de 24-uurseconomie. Tot slot zegt Ten Hoopen: "Of het CDA straks gaat meeregeren of niet: wij zullen pal blijven staan voor ons actieplan. Het MKB kan op onze inzet rekenen."

Het actieplan 'Meer kansen voor bedrijvigheid' is te bestellen bij de afdeling Voorlichting van de CDA-Tweede Kamerfractie, telefoon 070-3182510.

Jan ten Hoopen (links) tijdens een CDA-bijeenkomst in Bergen op Zoom.

(foto Dirk Hol)

Zeven nieuwe Kamerkandidaten

Coskun Cörüz (35) staat 30-ste op de kandidatenlijst. Hij is afdelingscoördinator onderwijszaken, juridische zaken en voorlichting bij het Amsterdams Centrum voor Buitenlanders (ACB) en voorzitter Bijzondere Leerstoel Islam aan de Universiteit van Amsterdam. Hij is verder o.a. bestuurslid van het CDA-Haarlem. Zijn **persoonlijke drijfveer** om zich kandidaat te stellen voor de Tweede Kamer is dat hij zich "wil inzetten voor medemensen en een platform wil bieden voor mensen en hun ideeën."

Welke **thema's** van het verkiezingsprogramma spreken hem het meeste aan? "Buitenlands beleid en justitie."

De **meerwaarde** van het CDA is er voor hem in gelegen dat "het CDA een thuishaven is voor mensen en gemeenschappen met betrokkenheid bij elkaar."

Over **paars** zegt hij: "Mijn kleur is groen."

Zijn **persoonlijke motto** is: "Hoofd in de wolken, voeten in de modder en schouder eronder."

Corien Jonker (32) staat 33-ste op de lijst. Zij is organisatie-adviseur in de zorg- en onderwijssector. Zij is verder onder meer Statenlid in Noord-Brabant. Haar **persoonlijke drijfveer** om zich kandidaat te stellen is dat "Als je het ergens niet mee eens bent, je dat moet uitdragen. En als het in je vermogen ligt, moet je proberen daar wat aan te doen, niet alleen voor jezelf maar ook voor anderen. Ik ben volhardend en eigenwijs genoeg om te verwachten dat het dan ook lukt."

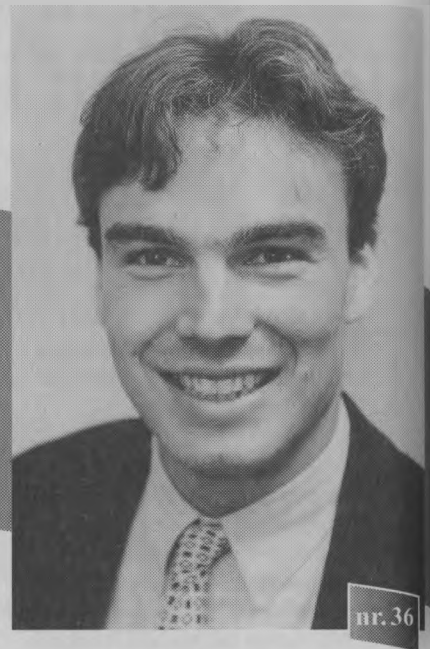
Welke **thema's** van het verkiezingsprogramma spreken haar het meeste aan?

"Thema's rondom armoedebestrijding, kinderen, gehandicapten, jongeren, vrouwen (denk aan de Nabestaandenwet), ouderen, mensenrechten, ontwikkelingssamenwerking en participatie."

De **meerwaarde** van het CDA is er volgens haar in gelegen dat het "oog heeft voor en respecteert de verscheidenheid van personen en culturen. In de besluitvorming weegt de partij kritisch af welke consequenties er kunnen volgen voor verschillende groepen uit de bevolking. Zonder daarbij een specifieke groep te bevoorwaarden."

Paars staat volgens haar gelijk aan 'Eigen 'waarheid'.

Haar **persoonlijke motto** is: 'Leven is het meervoud van lef!'

Camiel Eurlings (24) staat 36-ste op de lijst. Hij studeert Technische Bedrijfskunde aan de Technische Universiteit Eindhoven.

Zijn **persoonlijke drijfveer** om zich kandidaat te stellen is dat hij van jongsaftaan grote interesse heeft gehad voor hetgeen in de samenleving gebeurt. "Het ambt van volksvertegenwoordiger in de Tweede Kamer stelt je in staat om je zeer direct en intensief met de ontwikkelingen in onze maatschappij bezig te houden." Welke **thema's** van het verkiezingsprogramma spreken hem het meeste aan?

"Het belangrijkste gegeven is voor mij het centrale uitgangspunt van waaruit het CDA-programma is geschreven. Namelijk het essentiële belang van een menswaardige, veilige samenleving waar mensen zich verantwoordelijk voelen voor elkaar. Een specifiek programmapunt dat mij persoonlijk aanspreekt is de principiële stellingname tegen de heersende gedoogcultuur."

De **meerwaarde** van het CDA is er volgens hem in gelegen dat "het CDA een partij is die mensen aanspreekt op hun verantwoordelijkheid om mee invulling te geven aan de samenleving. De keerzijde van vrijheid is verantwoordelijkheid. Het is goed dat mensen daarop worden aangesproken. En ook dat zij hierin worden ondersteund, óók door de overheid."

Paars is volgens hem 'kleurloos.'

Zijn **persoonlijke motto** is: "De mooiste weg is meestal niet de makkelijkste."

Dit is de laatste aflevering in een serie waarin de nieuwe Kamerkandidaten zich voorstelden. Eerdere afleveringen verschenen in de ledenummers vanaf eind vorig jaar.

Ad Koppejan (35) staat 37-ste op de lijst. Hij is hoofd van de afdeling Communicatie van het Gemeentelijk Havenbedrijf in Amsterdam. Verder is hij

duovoorzitter van de Kamerkring Amsterdam en initiatiefnemer van 'Confrontatie met de toekomst'. Zijn **persoonlijke drijfveer** om zich kandidaat te stellen is dat "Politiek en het Tweede Kamerlidmaatschap voor mij, één van de mogelijkheden (naast vele andere) is om mij in te zetten voor een betere samenleving. In het bijzonder wil ik mij sterk maken voor diegenen die het niet zo goed hebben getroffen in het leven en die niet zo makkelijk voor zichzelf kunnen opkomen."

Welke **thema's** van het verkiezingsprogramma spreken hem het meeste aan? "Gezins- en familiebeleid; zorg; sociaal-economisch beleid."

De **meerwaarde** van het CDA is gelegen in "De Bijbelse inspiratie gecombineerd met het christelijk-sociale gedachtegoed met als kernboodschap dat de zin van het leven wordt bepaald door hetgeen we als mensen voor elkaar kunnen betekenen."

Paars: "De enige politieke vernieuwing die het gebracht heeft is de afwezigheid van het CDA in de regering."

Zijn **persoonlijke motto** is 'Politiek is niet voor bange mensen.' (citaat van Ruud Lubbers)

Annie Schreijer-Pierik (45) staat 38-ste op de lijst. Zij is boerin en verder onder meer statenlid in Overijssel.

Haar **persoonlijke drijfveer** om zich kandidaat te stellen is de "aandacht voor de land- en tuinbouwzaken. Voor de regio's en niet alleen de Randstad. Ook tegenstellingen tussen stad en platteland aan de orde stellen. Opkomen voor zieken, bejaarden en jongeren."

Welke **thema's** van het verkiezingsprogramma spreken haar het meeste aan?

"Een nieuw evenwicht tussen milieu en economie. Voorrang geven aan familie en gezin. Een platteland met eigen perspectief."

De **meerwaarde** van het CDA is er in gelegen dat het bij "het CDA niet alleen om de macht of het kapitaal gaat. De zorg van de mens staat centraal. Dus dat zijn mijn kinderen die studeren, mijn ouders die ziek zijn, mijn burens die boer of burger zijn. Zij allen kunnen bij het CDA terecht."

Paars is een kleur waar zij niet van houdt.

Haar **persoonlijke motto** is "Met het CDA naar het jaar 2000. Dan wordt er zeker naar mensen geluisterd."

Bas Jan van Bochove (47) staat 39-ste op de lijst. Hij is wethouder Volkshuisvesting, Milieu, Zorg en Grote Projecten in de gemeente Lelystad.

Zijn **persoonlijke drijfveer** om zich kandidaat te stellen is "dat het belangrijk is, zo heb ik ervaren in de jaren dat ik op lokaal niveau politiek actief ben, dat ook in de Tweede Kamer aan het geluid vanuit de basis inhoud wordt gegeven."

Welke **thema's** van het verkiezingsprogramma spreken hem het meeste aan?

"In de eerste plaats de samenhang in het programma en daarbij de consequente doorwerking van het Program van Uitgangspunten en het rapport 'Nieuwe wegen, vaste waarden'. Vervolgens de sociale paragraaf en de plaats die het gezin in dit programma heeft. Belangrijk bij dit laatste vind ik de volstrekt open benadering en doorwerking van dit thema in het programma."

De **meerwaarde** van het CDA is er in gelegen dat "het CDA bereid is verantwoordelijkheid te nemen bij het besturen op de drie overheidsniveaus. Dat doet het CDA met een open oog voor de ontwikkelingen in de samenleving. Belangrijk is vanuit welk uitgangspunt men dat doet. Die uitgangspunten van het CDA vertegenwoordigen die meerwaarde in het dagelijkse politieke krachtenspel."

Paars is een kleur die hem niet aanspreekt. Zijn **persoonlijke motto** is "Opgewekt en met een positieve instelling doorgaan."

Marianne van Hall-van Disch (46) staat 40-ste op de lijst. Zij is wethouder Onderwijs, Welzijn, Cultuur en Minderheden in de gemeente Appingedam.

Haar **persoonlijke drijfveer** om zich kandidaat te stellen is "dat er een (christen-democratisch) appèl op mij is gedaan en ik had geen argumenten om dat appèl te negeren. Vanuit de lokale politiek lijkt de afstand tussen Den Haag en de regio soms erg groot. Die afstand wil ik graag helpen overbruggen. Om een positieve bijdrage te leveren aan een betere samenleving ben ik actief CDA-lid geworden: vervolgens wethouder omdat dat meer mogelijkheden biedt; als kamerlid zijn er wellicht nog meer mogelijkheden."

Welke **thema's** van het verkiezingsprogramma spreken haar het meeste aan?

"Zorg voor groepen die in de knel dreigen te komen: ouderen, zieken, gehandicapten, kansarmen. De samenleving is meer dan een optelsom van economische gegevens. Een betere balans tussen bewerken en bewaren van de schepping voor toekomstige generaties; van verbruik naar gebruik."

De **meerwaarde** van het CDA is erin gelegen dat "de zorg en aandacht voor de naaste boven individualisering en eigenbelang gaat, via solidariteit en gerechtigheid. Niet de overheid of de vrije markteconomie maar wij als verantwoordelijke mensen met elkaar maken onze samenleving leefbaar. De 21e eeuw heeft een christen-democratisch appèl hard nodig."

Over **paars** zegt zij: "In de liturgie de kleur van boete. Toeval?"

Haar **persoonlijke motto** is: "Zeg niet wat je doet, maar doe wat je zegt"

'Vrijheid vraagt ieders stem' motto 4 en 5 mei

Tot en met 2000 stelt het Nationaal Comité 4 en 5 mei de visie 'Vrijheid vraagt onderhoud' centraal. Daaruit spreekt de opvatting dat vrijheid niet vanzelfsprekend is, maar actieve inzet vraagt van zowel burger als overheid. Ieder jaar wordt die visie vanuit een andere invalshoek belicht. Het motto voor dit jaar is 'Vrijheid vraagt ieders stem'. Daarmee wordt benadrukt dat mensen hun stem kunnen laten horen voor vrijheid en gelijkwaardigheid en tegen onrecht en onderdrukking.

In dit kader wordt dit jaar extra aandacht besteed aan de Nederlandse Grondwet die dit jaar 150 jaar bestaat en aan de Universele Verklaring van de Rechten van de mensen die 50 jaar geleden door de Verenigde Naties is aangenomen.

De Nationale Herdenking op 4 mei vindt, zoals elk jaar, om 19.00 uur plaats in de Nieuwe Kerk te Amsterdam. Om 20.00

uur wordt in het hele land twee minuten stilte in acht genomen. Aansluitend legt Koningin Beatrix en Prins Claus een krans bij het geheel gerestaureerde Nationaal Monument op de Dam.

Op 5 mei wordt het startschot van de Nationale Viering van de Bevrijding 's morgens gegeven in het Vredespaleis te Den Haag. Daar vindt een gevarieerd programma plaats waarbij vrijheid, Grondwet en mensenrechten de ingrediënten zijn. Er wordt uitgebreid aandacht geschonken aan 150 jaar Grondwet.

In alle 12 provincies en in de hoofdstad Amsterdam worden 's middags en 's avonds Bevrijdingsfestivals georganiseerd.

De afsluiting van de Nationale Viering van de Bevrijding vindt 's avonds tussen 21.45 uur en 22.25 uur plaats in de open lucht op en rond de Amstel voor Carré.

Koninginnedagviering in Doesburg en Zutphen

Donderdag jl. is in het hele land Koninginnedag gevierd. Op deze dag werd prinses Juliana 89 jaar, Z.K.H. Pieter van Vollenhoven vierde zijn 59-ste verjaardag. Koningin Beatrix en prins Claus, prinses Margriet en Pieter van Vollenhoven en de prinses vierden Koninginnedag in Doesburg en Zutphen.

Van de campagneleider

De inzet van alle CDA-ers in de campagne is enorm. De sfeer in de partij is goed, en ik ben er van overtuigd dat het verkiezingsresultaat uitstekend zal zijn. De campagne van het CDA is er één

die gericht is op de inhoud. De onlangs in Trouw gepubliceerde enquête was voor velen een verrassing. Daaruit bleek namelijk dat de Nederlandse kiezers zich voor het merendeel laten leiden door de uitgangspunten van de politieke partijen. Dat is zelfs voor meer dan 90% van de CDA-stemmers het geval. Juist mensen die over allerlei maatschappelijke problemen nadenken voelen zich aangetrokken tot het CDA. Dat betekent dat wij in de campagne de kiezer inhoudelijk moeten blijven aanspreken.

Vanuit die gedachte heeft het CDA de laatste weken een aantal belangrijke inhoudelijke plannen gepresenteerd. Allereerst het plan 'De moeite waard', waarin wordt aangegeven dat het CDA wil dat de lasten voor kinderen, wonen en zorg niet hoger worden dan een bepaald deel van het gezamenlijk belastbaar inkomen. Zijn de lasten hoger, dan neemt de overheid dat deel voor haar rekening (zie pagina 6). Ook heeft het CDA een veiligheidsmanifest gepresenteerd: 'Kansen bieden, grenzen stellen'. Hierin worden maatregelen ten behoeve van een veilige en verantwoordelijke samenleving voorgesteld. Tevens zijn de plannen 'Zorg echt delen' (ten behoeve van een betere combinatie van zorg en arbeid) en 'Meer kansen voor bedrijvigheid' (actieplan voor het Midden- en Kleinbedrijf) gepresenteerd. Tenslotte is 25 april jl. het Landbouwmanifest 'Vertrouwen en visie'

(CDA-perspectieven voor ondernemers in de land- en tuinbouw) uitgekomen.

Graag wil ik u tenslotte nog even attenderen op 5 mei, Bevrijdingsdag, maar ook de laatste dag voor de verkiezingen. Op deze dag zullen in het kader van het Bevrijdingsfeest allerlei activiteiten georganiseerd worden. Het is van groot belang om op deze 'laatste' dag ook campagne te voeren. Geef de campagne een laatste impuls.

Stemmen bij volmacht

Indien u op 6 mei niet zelf uw stem kan uitbrengen in het stembureau in uw eigen stembedistrict kunt u iemand die in hetzelfde stembedistrict staat ingeschreven, machtigen in het stembureau van dat district te stemmen. Daartoe dient u het formulier dat op de oproepingskaart voorkomt, in te vullen en te voorzien van zowel de eigen handtekening als de handtekening van degene die gemachtigd wordt. Laat uw stem niet verloren gaan.

Uitslagenavond in Pulchri

Op woensdag 6 mei vindt in Pulchri, Lange Voorhout 15 te Den Haag de CDA-Uitslagenavond plaats. Iedereen is van harte welkom. De toegang is gratis. Aanvang: 19.00 uur

CDA-spot voor lokale en regionale televisie

Voor de lokale en regionale televisie is een speciale korte CDA-spot vervaardigd. De spot duurt 20 seconden en is voor f 10,- (inclusief portokosten) te bestellen bij de afdeling Voorlichting, telefoon 070-3424814/817.

CDA-promotiefilm

Er is voor de campagne een speciale promotievideofilm van circa 5 minuten vervaardigd. In deze videofilm worden de campagnethema's gezin, veiligheid, onderwijs, zorg en solidariteit in beeld gebracht. Lijsttrekker De Hoop Scheffer spreekt zich uit over de thema's.

CDA-spot voor lokale en regionale radio

Voor de lokale en regionale radio is er een korte CDA-spot met lijsttrekker Jaap de Hoop Scheffer gemaakt. De spot duurt 20 seconden en is voor f 10,- (inclusief verzendkosten) te bestellen bij de afdeling Voorlichting, telefoon 070-3424814/817.

Ochtendgroet voor kiezers

Als speciale ochtendgroet zijn meer dan 600.000 kaarten gedrukt met het opschrift 'Samenleven doe je niet alleen'. Op de achterkant van de kaart is een oproep van lijsttrekker Jaap de Hoop Scheffer afgedrukt. De kaarten zijn inmiddels via de Provinciale Afdelingen verzonden naar actieve CDA-leden, ter verspreiding.

CDA RTL4-TEXT 601

In de campagne verstrekt het CDA dagelijks informatie en nieuws over de campagne op de televisie via RTL4-TEXT 601 de centrale CDA-pagina. Actuele nieuwsontwikkelingen en het campagneprogramma komen rechtstreeks voor leden en belangstellenden op pagina

601 te staan. Het regionale nieuws neemt daarbij een prominente plaats in.

Voor informatie kunt u contact opnemen met Friso Fennema, telefoon 070-3424832.

CDA-markt in Delft

Op Bevrijdingsdag, 5 mei, is het CDA van 14 tot 16 uur present op de Markt in Delft. Van 14 tot 16 uur staan er op de Markt een aantal CDA-stands. Bovendien is er een groot springkussen. Kinderen kunnen zich laten schinken en spelletjes doen. Naast lijsttrekker De Hoop Scheffer en partijvoorzitter Helgers zijn tal van Kamerkandidaten aanwezig.

Debat nummers 2

Ank Bijleveld debatteert op 5 mei in Persencentrum Nieuwspoort met de andere nummers 2 van de grote politieke partijen. Het debat wordt van 11.30 tot 12.30 uur rechtstreeks op de televisie uitgezonden.

TV-optredens lijsttrekker Jaap de Hoop Scheffer

- **zaterdag 2 mei** NOVA 'De straat' (Nederland 3, 22.30 uur)
- **dinsdag 5 mei** NOS, lijsttrekkersdebat (Nederland 2, 20.00 uur) en Business Update (RTL 5, 23.15 uur)

CDA-bureau in harde campagnefase tot 21.00 uur, en op zaterdag bereikbaar

Tot 6 mei aanstaande is op het CDA-bureau te Den Haag een zogenaamde regiekamer ingericht voor de dagelijks coördinatie van alle campagne-activiteiten. Op iedere werkdag van 08.00 tot 21.00 uur en op zaterdag van 09.00 uur tot 17.00 uur is de regiekamer en de Afdeling Voorlichting bereikbaar voor allerhande vragen van CDA-Afdelingen over de verkiezingscampagne. U kunt hen op de volgende telefoonnummers bereiken: 070-3424813, 070-3424834 en 070-3424817.

U kunt ook faxen naar 070-3603635 en e-mailen naar campagne@cda.nl.

Actuele landbouwpolitiek aan de orde op de regionale CDA/EVP-Landbouwconferenties

Op 16 april jl. werd de eerste van een serie van drie regionale CDA/EVP-Landbouwconferenties gehouden in Meppel. De discussie stond voor een groot deel in het teken van het belangrijkste instrument van EU-landbouwpolitiek: de directe betalingen, ook wel inkomenstoelagen genoemd.

Door de belangrijke hoofdelijke stemmingen in de Tweede Kamer (o.a. over de Euro), moesten de zittende kamerleden verstek laten gaan. Er waren echter drie kandidaat-Tweede Kamerleden aanwezig. Deze bijeenkomst stond onder leiding van Klaasje Eisses. Ik mocht de eerste leiding houden. De nieuwe voorstellen van de Europese Commissie voor een verdere herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid gaven veel stof tot een levendige discussie. Eén punt sprong eruit: het belangrijkste instrument van EU-landbouwpolitiek, de directe betalingen, ook wel inkomenstoelagen genoemd, zullen volgens de Europese Commissie moeten worden gebonden aan milieuvorwaarden. Het CDA heeft dat steeds afgewezen. De nieuwste voorstellen geven misschien wel een bruikbaar aanknopingspunt. De directe betalingen (bijvoorbeeld voor granen, fabrieksaardappelen, rundvlees en melk) zullen moeten voldoen aan nationaal vast te stellen milieunormen. Zoals bekend worden alle sectoren van de Nederlandse landbouw al aan nationale normen gebonden. Als dat

dezelfde normen zijn als voor de EU-directe betalingen vereist worden, is hier niet veel tegen in te brengen. Men zou zich zelfs voor kunnen stellen, dat eventueel nationaal op te leggen heffingen welgens overschrijding van de nationale milieunormen zouden worden verrekend met de EU-directe betalingen. Daarmee zou een belangrijk argument voor de rechtvaardiging van deze toeslagen, met name in WTO-verband, zijn verkregen.

Steun voor Europese verkiezingen en voor de Euro

Wie de Nederlandse kranten leest krijgt vaak de indruk dat de Nederlandse burgers niet veel op hebben met de Europese Unie, met het Europees Parlement of de Euro.

Daarom is het goed om af en toe ook eens kennis te nemen van internationale onderzoeken waarin de gevoelens van de Europese bevolking over deze onderwerpen worden getoetst. Eén van die internationale onderzoeken is de zogenaamde Eurobarometer: een halfjaarlijkse enquête onder de Europese burgers over Europese thema's waarbij ook Nederlandse burgers naar hun oordeel wordt gevraagd.

De Eurobarometer van maart jl. vroeg onder andere hoeveel mensen naar de stembus zouden gaan wanneer er nu Europese verkiezingen zouden worden gehouden. 70% van de Europese kiesgerechtigden meldde dat ze zouden gaan stemmen, 13% meldde dat men niet zou gaan stemmen en de rest wist het nog niet. De hoogste opkomst zou men kunnen verwachten in Griekenland (90%), in Denemarken (82%), in Italië (81%), in België (76%), en in Frankrijk, Ierland en jawel Nederland (75%). Beneden het gemiddelde scoorden het Verenigd Koninkrijk (67%), Spanje en Luxemburg (62%), Portugal (60%), Zweden (59%), Duitsland (58%) en Oostenrijk (55%). De uitslag voor Nederland is opvallend omdat in 1994 slechts 35% van de Nederlandse kiezers naar de stembus ging voor de verkiezing van het Europees Parlement.

Jan Sonneveld

Wildgroei indammen

Deze directe betalingen zouden er duurzamer van worden, hetgeen voor de rentabiliteit van veruit de meeste Nederlandse akkerbouw- en rundveeteeltbedrijven onontbeerlijk is. De vrees van de aanwezigen was uiteraard dat dit systeem tot ver-

Vervolg op pagina 25

De Eurobarometer vroeg ook wat de Europese burgers als belangrijkste Europese thema's zagen. Het hoogst scoorde het thema werkgelegenheid (69%, maar in Nederland 51%). Een

goede tweede was de strijd tegen drugs en criminaliteit (45% gemiddeld en in Nederland 52%) en het derde belangrijkste thema was de grensoverschrijdende milieuproblematiek (33%). Thema's die ook goed scoorden bij de burgers waren: Buitenlandse politiek, veiligheidsbeleid en de gezamenlijke aanpak van mensenrechtenschendingen. De immigratieproblematiek werd door 15% van de burgers genoemd.

Een actuele vraag was ook nog wat de Europese burger vond van de komst van de Euro.

Het gemiddelde resultaat was 51% vóór, 37% tegen en 12% wist het niet. De Euro vond de meeste steun in Italië en Ierland (78% en 67%) en de minste steun in het Verenigd Koninkrijk en Denemarken (32% en 29%). In Nederland was de steun 57%.

In elk geval laat deze enquête van Eurobarometer zien dat de steun voor Europese verkiezingen en voor de Euro groter is dan vaak wordt gesuggereerd. Goed om te weten en er rekening mee te houden.

Hanja Maij-Weggen,
voorzitter CDA-delegatie in het Europees Parlement

Verkiezingen in Midden-en Oost-Europa

Je zou het bijna vergeten vanwege de Nederlandse verkiezingen dat er in Midden-en Oost-Europese landen ook verkiezingen plaatsvinden. Als voorzitter van de Europese Unie van Christen-Democraten (EUCD) is het de laatste weken voor mij 'pendelen' tussen deelname aan verkiezingsbijeenkomsten in ons land en optredens in Midden- en Oost-Europese landen. De EUCD ondersteunt de christen-democratische zusterpartijen aldaar.

Ik ben recentelijk in zowel Hongarije als Slowakije geweest. In Hongarije vinden de verkiezingen plaats op 10 mei a.s. in de eerste ronde. De tweede ronde vindt op 24 mei plaats. In ons land wordt de discussie over wie de eerste partij wordt nogal kunstmatig opgestuwd.

In Hongarije is het van wezenlijk belang omdat de Hongaarse Grondwet aan de grootste partij een extra bonus aan zetels toebedeelt. Daardoor kan het voorkomen dat met ruim dertig procent van de stemmen de grootste partij de absolute meer-

derheid krijgt in het parlement zoals in de afgelopen verkiezingen het geval is geweest. Onze geestverwanten zijn helaas verdeeld over verschillende partijen. Tijdens mijn bezoek heb ik de coalitie van onze partijen ondersteund die uitzicht heeft op de eerste dan wel de tweede plaats. Het heeft de EUCD de laatste anderhalf jaar ook veel overredingskracht gekost om de constructieve christen-democratische krachten weer nader bijeen te brengen in één coalitie. Het is duidelijk dat bij een versplintering van deze partijen de voormalige communist, nu sociaal-democraat Horn hiervan profiteert. Het is ook onvoorstelbaar dat nog steeds voormalige communisten als mollen in onze partijen geen andere opdracht hebben dan onze partijen te splitsen, zodat de macht blijft bij de "oude machthebbers".

Slowakije

In Slowakije is de situatie nog vele malen moeilijker. De huidige minister-president en tevens waarnemend president, de heer Meciar, doet er van alles aan met geoorloofde en dubieuze methoden om te bereiken dat onze partijen, die in de oppositie zijn, geen parlementaire overwinning behalen. Onze christen-democratische

partij, die de grootste oppositiepartij is, heeft met vier andere partijen een coalitie gevormd met de naam SKD. Meciar probeert nu de SKD met allerlei trucs uit elkaar te spelen. Tijdens mijn bezoek hebben we indringend met de leiding van de SKD overleg gevoerd welk antwoord zij kan geven op de provocaties van Meciar. De verkiezingen staan gepland voor de maand september. Maar niemand weet of deze verkiezingen daadwerkelijk gaan plaatsvinden zolang Meciar in de peilingen op verlies staat. Het is zeer wel mogelijk dat hij een beroep doet op een uitzonderingssituatie. Dat maakt natuurlijk de verkiezingsvoorbereiding tot een zeer ongewisse zaak. Uiteraard hebben we ook besproken welke tegenacties de oppositie zou kunnen ondernemen om de verkiezingen daadwerkelijk te laten plaatsvinden.

Vechten voor basale rechten

Terug in eigen land maakte ik onmiddellijk een zeer goed georganiseerde en druk bezochte verkiezingsmanifestatie van het CDA mee in Enschede. Het wij-gevoel, de motivatie en de optimistische verwachtingen zijn zeer goed waarneembaar. Tegelijkertijd realiseerde ik me, hoe op anderhalf uur vliegen van hier, mensen vechten voor basale democratische rechten om te mogen stemmen en voor het houden van eerlijke verkiezingen. De Europese Unie van Christen-Democraten kan uiteraard niet veel anders doen dan ondersteuning verlenen en solidariteit betrachten. Aan de andere kant voel je en proef je hoezeer het door onze zusterpartijen wordt gewaardeerd dat er ook aandacht en zorg is voor hun problemen. En laten we niet vergeten dat een democratisch en stabiel Midden- en Oost-Europa ook in ons belang is.

Wim van Velzen

CDA-Europarlementariër en voorzitter van de Europese Unie van Christen-Democraten (EUCD)

Vervolg van pagina 24

zwing van de milieu-eisen zou leiden. Daar lijkt toch onvoldoende aanleiding toe, al zal men daarop attent moeten blijven. Het zou de wildgroei van steeds gedetailleerdere eisen juist wel eens kunnen indammen, omdat ze met andere landen vergeleken worden.

Een ander punt van bevordering van de duurzaamheid van directe betalingen is: een zekere mate van differentiatie al naar gelang de omvang van de productie. Dus oplopende kortingspercentages bij oplopende productie(-schijven). Dat zou bijvoorbeeld betekenen, dat men van WTO-zijde niet snel het argument van overcompensatie zou kunnen hanteren. Een vermeende overcompensatie zou in dat geval alleen maar de eerste en de tweede productieomvangschijf kunnen betreffen. Dat zou in WTO-oordeel een flink sociaal karakter van de directe betalingen kunnen geven.

Al discussiërende kreeg ik het gevoel dat we met beide voorbeelden een aanpak hebben gevonden, die binnen het CDA breed gedragen zou kunnen worden. Daar zijn die regionale bijeenkomsten voor bedoeld; samen met de basis nieuw beleid verkennen. Als u dit blad leest zijn er ook landbouwconferenties gehouden in Horst(L) (22 april) en in Zegveld(Z-H) (29 april).

Jan Sonneveld

CDA-Europarlementariër

Wim van Velzen

Wat doen Europarlementariërs?

Deze keer het dagboek van Ria Oomen-Ruijten. Zij is vice-voorzitter van de EVP-fractie, lid van de commissie Milieubeheer, Volksgezondheid en Consumentenbeleid en lid van de Commissie Sociale Zaken.

Dinsdag 14 april

Mijn dag start met een computercursus. Daarna wacht een bezoekersgroep uit mijn regio me op, de senioren uit de gemeente Heel onthalen me enthousiast. Eduard Slootweg geeft een keurig schematisch overzicht van het functioneren van Europa en de Instellingen. Er wordt honderduit gevraagd, veel over de Euro. Wat me steeds opvalt is dat Europa als vredes-ideaal bij deze generatie nog sterk leeft. In de middag is er een extra vergadering van het presidium van de fractie. Onderwerp van gesprek is een verzoek van Berlusconi/Forza Italia om hun partijcongres eind deze week bij te wonen. Wilfried Martens zelf gaat in geen geval. De com-motie die daarover is ontstaan leidt tot deze extra bijeenkomst. We hebben al enige tijd een contactgroepje, collega vice-voorzitter Poettering, de leider van de Spaanse delegatie Galeote en een Italiaanse "waakhond" collega Castagnetti voeren periodiek gesprekken over een intensievere samenwerking in het parlement. Op zichzelf is dit contact niet vreemd, enkele van mijn vroegere Italiaanse EVP-collega's zitten nu voor Forza in het EP. Naar Europese verhoudingen is er veel meer mogelijk wanneer het gaat om het vormen van politieke allianties die in het parlement samenwerken. Ik kijk dus niet met Nederlandse ogen, maar toch, een officiële delegatie van onze fractie naar Forza is mij echt een brug te ver. Na stemming wordt besloten dat het genoemde werkgroepje als waarnemer acte de presence zal geven, op de valreep wordt mij toegezegd de zeer beperkte status ook in een brief vast te leggen. Ik praat nog even na en probeer nog eens uit te leggen dat voor ons identiteit, uitgangspunten en program voorop staan. Dat voor de realisering daarvan je veel macht, dus mensen en hun stemmen nodig hebt, realiseren we ons. De macht van het getal mag echter nimmer voorop gaan. Na de heftige presidium-bijeenkomst een gesprek met VNO/NCW, een ontmoeting met vele bekenden, een hoog Convent-gehalte nog steeds. Met de komst van Fred

Lempers in Brussel zijn de contacten intensiever. Ook al moeten we soms wat andere afwegingen maken, kennisname en verheldering van standpunten leidt vaak tot verbetering van de wetgeving.

Woensdag 15 april

Mijn kleine kantoor zit vol, ik ontvang de nieuwe baas van de Adenauer Stichting in Brussel, de voorzitter van de EVP Senioren-unie, enkele collega's en medewerkers. We bereiden het senioren-parlement voor dat begin oktober in Brussel wordt gehouden. Het zal een veel ingetogener manifestatie worden als in 1993, niettemin zijn de voorbereidingen intensief. We nemen de zaken door, maken het pro-

Ria Oomen-Ruijten

gramma, bekijken de deelnemerslijsten en besluiten over de vele wensen die er liggen. De ontbrekende werkdocumenten nemen Bartho Pronk en ik voor onze rekening. Met Bartho is het fijn samenwerken! Op 20 mei a.s. is er een Nederlandse voorbereidende seniorenconferentie. Prima dat het CDA nu eindelijk ook een seniorenplatform heeft. In de middag, vergaderingen van zowel de commissie Sociale Zaken als Milieu. In beide commissies heb ik iets op de agenda, dat betekent heen en weer, goed voor de conditie. In de commissie Sociale Zaken word ik "ter verantwoording" geroepen voor mijn move om in Straatsburg de eind-stemming over een pendelaars-rapport te hebben verdaagd. Brits verdriet. De aanvankelijke zeer Labour-gekleurde woede bleek snel bekoeld, ook al omdat

vele andere socialisten met me mee hadden gestemd. Mijn actie die erop gericht was om de Raad met de billen bloot te zetten (veel hilariteit over de vertaling overigens) had succes.

Een spreekbeurt voor het CDA in Krimpen aan de IJssel is mijn volgende project. Spreken over de Euro, doe ik in de historische context van de ontwikkeling van Europa en de politieke voortgang die sinds de inwerkingtreding van de eenheidsakte in 1987 heeft plaatsgevonden. Vergaderingsvoorzitter, de enthousiaste Corrie van Aalst, leidt de zeer geanimeerde bijeenkomst. Koud en nat is het buiten wanneer zo tegen elven voor mijn terugreis naar Brussel de accu leeg staat. Een hele avond licht en radio aan, blijkt toch niet te kunnen.

Donderdag 16 april

Om negen uur al stemmingen in de Milieu-commissie, daarna discussie over enkele spannende thema's zoals de etikettering van genetisch gemodificeerde organismen. We hebben als fractie een heldere visie, etiketteren ja, daar waar een gewijzigd gen in het eindproduct aanwezig is. In de namiddag zet ik me aan de wijziging van de richtlijn produkt aansprakelijkheid. Stapels brieven, veel telefoontjes, faxen en verzoeken om een gesprek. Er moet iets aan de hand zijn.

Vrijdag 17 april

De ochtend is gepland voor ruimen op mijn kantoor. Door ziekte in mijn omgeving heb ik enkele weken de prioriteiten anders gelegd en derhalve achterstand opgebouwd. Dat weer 'bijspuinen' kost weken van verhoogde inzet en is ook zeer tegennatuurlijk, mijn bureau hoort opgeruimd zijn. In de middag als gewoonlijk afspraken thuis, contact en overleg met de basis of zoals de Belgen het noemen, dienstbetoon! Het geven van raad, advies en bijstand is voor mij belangrijk, het houdt je dicht bij de mensen. Met neef Michel spreek ik het bezoek van zijn eindexamen-klas komende week nog eens door. Hij maakt zich zorgen of alles wel klopt, ik beloof plechtig dat zijn peet-tante (en hij dus ook!) niet afgaan. Met mijn moeder spreek ik af dat ik dit week-end tijd maak voor de organisatie van hun gouden bruiloft, het moet een mooi groot familiefeest worden.

Gerrit Braks: PvdA speelde hoog spel, maar varkensboeren hebben verloren

CDA-Landbouwwoordvoerder Gerrit Braks is zeer teleurgesteld over de afloop van het debat in de Eerste Kamer over de reductie van de varkensstapel. Begin april ging de senaat met 38 tegen 29 stemmen akkoord met de Herstructureringswet van minister Van Aartsen. Braks laakt vooral het stemgedrag van de PvdA. "De PvdA heeft hoog spel gespeeld, maar de boeren hebben verloren. Met forse kritiek op het wetsvoorstel heeft de PvdA naar de betrokkenen toe grote verwachtingen gewekt die uiteindelijk niet werden waargemaakt. De meerderheid van de PvdA-fractie stemde toen het er op aankwam toch voor de wet. De VVD was vanuit haar liberale beginselen met de uitdrukkelijke verantwoordelijkheid voor ondernemers onherkenbaar en steunde onverkort het wetsvoorstel."

Het debat in de senaat spitste zich vooral toe op de weigering van het kabinet de boeren schadeloos te stellen voor het -generiek- afnemen van 25% varkensrechten. (in 1998 wordt een algemene korting doorgevoerd van 10%, in 2000 volgt nog een korting van 10%, de rest moet via beter voer verdiend worden, red)
Braks: "Alle fracties vonden net als het CDA de wet in juridische zin ondeugdelijk omdat vermogensrechten worden weggenomen zonder dat boeren schade-

loos worden gesteld. Zo'n handelwijze is in strijd met de Grondwet en met het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens. De varkenswet heeft vanwege de generieke korting een dictatoriaal karakter. Dat was vroeger ondenkbaar. Rechten worden afgenomen terwijl er geen beroepsmogelijkheden zijn. Bij de uitvoering van de superheffing lag dat anders: er zijn toen duizenden beroepsprocedures geweest die ook corrigerend hebben gewerkt. Veel fracties vroegen tijdens het

debat op met name dit punt om aanpassingen. Maar de minister gaf geen krimp; hij wilde geen enkele toezegging doen." De CDA-Eerste Kamerfractie vindt de wet niet alleen ondeugdelijk, maar ook onrechtvaardig. Braks: "Er is sprake van een generieke korting, er wordt dus geen enkel onderscheid gemaakt. De 'goeden' en de 'kwaden' worden over één kam geschoren. Ook milieuvriendelijke boeren worden gekort. Megabedrijven zullen er de minste last van ondervinden en nog groeien, maar kleinere - overwegend - gezinsbedrijven zullen deze maatregel niet overleven."

PvdA-woordvoerder Pit stelde tijdens het debat voor de wet wel aan te nemen, maar niet uit de voeren om zo de minister de gelegenheid te geven nog wat aanpassingen te doen. Braks: "Dat kan natuurlijk niet want wet is wet. Wij zouden in elk geval tegen deze ondeugdelijke en onrechtvaardige wet hebben gestemd, wel hebben we de gedachte gesteund de stemming uit te stellen. Omdat wij liever wat later een betere wet hebben dan nu een slechte. Wij hebben gepleit voor afhandeling na de verkiezingen zodat tijdens de kabinetsformatie de nodige wijzigingen besproken konden worden, met inbegrip van afspraken over de financiering van de schadeloosstelling en van de Reconstructiewet." Aan het eind van het debat vroeg Braks om een hoofdelijke stemming. "Er is in de Tweede Kamer in december 1997 niet hoofdelijk gestemd. Later bleek dat kamerleden spijt hadden van hun stemgedrag voor de wet. Zelfs PvdA-woordvoerder Huijs zei achteraf dat hij beter niet voor de wet had kunnen stemmen. Om dat soort verhalen te voorkomen heb ik hoofdelijke stemming aangevraagd. Met de inmiddels bekende afloop." De CDA-Landbouwwoordvoerder is te spreken over het optreden van de varkensboeren tijdens het debat. "Ze hebben zich waardig gedragen. Ik wil de varkenssector ook adviseren om nu verder te bouwen aan de toekomst. De varkensboeren moeten er nu maar het beste van zien te maken. Daarnaast kunnen ze alle juridische mogelijkheden uitbuiten, zowel bij de Nederlandse rechter als bij het Europese Hof. Collectieve verbeteringen zitten er voorlopig niet meer in, maar individueel is er via de rechter wellicht nog wat te bereiken."

Voortdurend protest nodig voor verzachting Algemene Nabestaandenwet

Onder grote druk van de oppositie en de naderende verkiezingen is de afgelopen weken een verdere verzachting van de Algemene Nabestaandenwet (ANW) in de Tweede Kamer aanvaard. Uitermate fijn voor de weduwen, die onevenredig zwaar waren getroffen en hierdoor een financiële verruiming krijgen, maar wel bijzonder beschamend voor de regeringspartijen en voor het kabinet.

Het verzet tegen de Algemene Nabestaandenwet kwam goed op gang voor de behandeling in de Eerste Kamer en in de bewegende decembervergaderingen van 1995. De CDA-fracties in de Tweede en in de Eerste Kamer hebben zich niet onbetuigd gelaten en met een keur aan argumenten zijn de voorstellen van het kabinet bestreden en is op de ingrijpende gevolgen gewezen. Uiteraard is toen tegen de ANW gestemd. Sedertdien is met een niet aflatende inzet gehamerd op de noodzaak van het verzachten van de gevolgen, ofwel het terugdraaien van deze snoeiharde bezuinigingen. Afgezien van de bezuinigingen bracht de nieuwe wet nogal wat zogeheten ongewenste ef-

fecten met zich mee. Beter gezegd onbillijkheden, zoals in de Eerste Kamer reeds was aangetoond. In een gezamenlijke aanpak van CDA-Tweede en Eerste Kamerfracties is een aantal wijzigingsvoorstellen voorbereid. Ook deze fracties moesten echter in het najaar 1997 buigen voor het gezamenlijke front van de regeringscoalitie, die na 150 miljoen gulden aan wijzigingsvoorstellen stelde: "tot zover en geen millimeter verder". De protesten bleven, ook van ons. Er kwam een nieuwe kans om op de gerechtvaardigde wensen van de bij voortduring protesterende weduwen in te gaan. En zowaar deze poging slaagde: er komt een verdergaande versoepeling, de derde in successie dus. Het is de weduwen van harte gegund. Daarvoor is ook de CDA-fractie in de Eerste Kamer steeds opgekomen. Het is echter uitermate slecht voor de geloofwaardigheid van de politiek, dat het kabinet pas in drie stappen tot deze uitkomst kwam. Paars maakt zich hiermee volstrekt ongeloofwaardig.

Hannie van Leeuwen
woordvoerder Eerste Kamerfractie

Het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, gevestigd in Den Haag, heeft ten doel het (doen) verrichten van wetenschappelijke arbeid ten behoeve van het CDA op basis van de grondslag van het CDA. Met name wordt de bezinning op de relatie tussen levensverwijting en politiek handelen gestimuleerd. In aansluiting op het Program van Uitgangspunten geeft het Instituut gedocumenteerde adviezen over de hoofdlijnen van het beleid. Dit gebeurt zowel op eigen initiatief alsook op verzoek vanuit het CDA. De cultuur van het Instituut (11 medewerkers) wordt gekenmerkt door een hechte teamgeest gekoppeld aan ruimte voor persoonlijke ontwikkeling. Het Instituut heeft twee vacatures voor:

**SENIOR WETENSCHAPPELIJK MEDEWERKER M/V
sociaal-economische en financiële sector**

**SENIOR WETENSCHAPPELIJK MEDEWERKER M/V
sector justitie en openbaar bestuur**

Een van beide medewerkers zal, op grond van aantoonbaar surplus, worden benoemd tot adjunct-directeur.

Funcie-inhoud:

U organiseert meningsvorming en concipieert beleidsadviezen op het gebied van uw sector. In teamverband met de collega's van andere sectoren draagt u zorg voor de samenhang in de totale productie. U levert een substantiële bijdrage in het uitdragen van het voorgestane beleid, zowel binnen de partij als daarbuiten. U onderhoudt intensieve contacten met zowel de wetenschap als de praktijk, ook in Europees verband. U organiseert symposia waaruit bijdragen voor beleid kunnen ontstaan. U signaleert deskundigen en u enthousiasmeert hen voor het leveren van ideeën. U treedt op als representant van het christen-democratische gedachtegoed op discussiebijeenkomsten en andere publieke fora.

U voldoet aan het volgende profiel:

- u heeft een voltuigde universitaire studie;
- u heeft sterke belangstelling voor maatschappelijke en wetenschappelijke ontwikkelingen; u kunt daaruit de samenhang destilleren;
- u heeft affiniteit met het christen-democratische gedachtegoed en inzicht in de normatieve aspecten van orderingsvraagstukken;
- u heeft conceptueel vermogen en u bent communicatief en contactueel sterk, zowel in woord als geschrift;
- naast een uitstekende beheersing van het Nederlands heeft u actieve kennis van ten minste één andere Europese taal.

Geboden wordt:

Uitdagende functies met veel ruimte voor eigen initiatief. De senior wetenschappelijk medewerker is ingedeeld in een salarisschaal welke vergelijkbaar is met de overheidsschalen 11-12; de honorering van de adjunct-directeur wordt in nader overleg bepaald.

Nadere informatie kan worden verkregen bij de directeur, mr. J.J.A.M. van Gennip. Belangstellenden worden verzocht hun brief **vóór 30 mei** aanstaande, inclusief curriculum vitae, te richten aan de directeur van het Instituut, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag, tel.: 070-3424874 (overdag), 070-3247379 ('s avonds).

Manifestatie 'Senioren in de 21ste eeuw

De Verenigde Naties hebben 1999 uitgeroepen tot het jaar van de ouderen. In dit kader organiseert het Europees Parlement in oktober 1998 een Seniorenparlement. Ter voorbereiding organiseert de EVP op woensdag 20 mei aanstaande in de Jaarbeurs te Utrecht een manifestatie 'Senioren in de 21ste eeuw', waarbij u uw mening kunt laten horen.

Voor informatie en aanmelding kunt u contact opnemen met het bureau van Europarlementariër Bartho Pronk, Copijnlaan 27, 3737 AV Groenekan, telefoon 0346-212291, fax 0346-211502.

Algemene Ledenvergadering CDJA

Op zaterdag 30 mei aanstaande organiseert het CDJA de jaarlijkse algemene ledenvergadering, van 11.00 tot 16.00 uur met aansluitend een barbecue.

Partijraad op 6 juni in Utrecht

De Partijraad van het CDA zal plaatsvinden op zaterdag 6 juni aanstaande in de Jaarbeurszaal in het Beatrixgebouw aan het Jaarbeursplein te Utrecht, tussen 11.00 en 16.00 uur. Het ochtendprogramma omvat onder andere het huishoudelijk gedeelte met het vaststellen van de jaarrekeningen en jaarverslagen 1997 en de toespraak van partijvoorzitter Helgers.

Na de lunch volgen een toespraak van voorzitter Van Leeuwen van de Eerste Kamerfractie, een inhoudelijk/thematisch onderdeel over Europa met een deskundige en een forumdiscussie, een terugblik op en evaluatie van de verkiezingen van Tweede Kamer en gemeenteraden en de speech van fractievoorzitter De Hoop Scheffer.

De kosten voor deelname bedragen f 35,- (inclusief lunch) en f 15,- (zonder lunch). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met het CDA, mevrouw M. Knol, telefoon 070-3424812.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met het CDJA, telefoon 070-3424850.

Agenda

Dag van de uitdaging op zaterdag 12 september 1998
Georganiseerd door het Steenkampinstituut, telefoonnummer 070-3424861.

Landelijke Raad/Ledendag CDA-Vrouwenberaad op zaterdag 17 oktober 1998.
Het thema van deze dag is 'De Nederlandse vrouw in Europa'.

Conferentie Bestuurdersvereniging op zaterdag 10 oktober 1998 in De Reehorst te Ede

Het thema van de conferentie is 'Van inspraak naar samenspraak'. CDA-bestuurdersvereniging, telefoon 070-3424890.

Meer informatie over de bijeenkomsten treft u aan in Appèl van 28 juni.

ZEELAND, VAKANTIELAND VOOR RUST EN RUIMTE

vakantiebungalows en groepsaccommodatie

tel.: 0111 - 692500 fax.: 0111 - 691355

email: boerserv@tref.nl

SCHOONHOVEN ZILVERSTAD

ANTIETK ZILVER

Unieke collectie antiek Nederlands zilver

RIKKOERT

SCHOONHOVEN'S SILVERHUIS

Vrijdag koopavond.

Juweliers • Horlogers • Diamantairs • Edelsteenkundige F.G.A. • Beeldige Inxateur • Antiquairs • Edelsmeden sinds 1879
SCHOONHOVEN: Haven 1-13 (0182) 38 26 51/38 58 20 LERKERKER: Burg. Roosstr. 22 (0180) 66 14 90

Inschrijven voor de Kaderschool

Vanaf september 1998 zal de Kaderschool Nieuwe Stijl van het Steenkampinstituut weer van start gaan. De Kader-

school nieuwe stijl bestaat uit een decentraal en centraal aanbod.

Blok 1 over christen-democratische uitgangspunten bestaat uit acht avonden en twee za-

ONGEWENST ZWANGER... WAT NU?

VOOR HULP AAN MOEDER EN KIND
BEL 0800-0730 (DAG EN NACHT
BEREIKBAAR)

VERENIGING TER BESCHERMING

KOSTBAAR

Meld u als lid/donateur via telefoonnummer (033) 463 82 12 of stort uw gift op postbank 2585780.

keurmerk voor verantwoorde fondsenwerving en -besteding

Landelijk dienstcentrum
Arnhemseweg 23, Postbus 559,
3800 AN Amersfoort

VERENIGING VAN HET ONGEBOREN KIND

terdagen en wordt in Sittard, Beverwijk en Arnhem aangeboden.

Blok 2 bestaat uit Blok 2 A, regionaal gerichte thema's en blok 2 B, algemene politieke thema's. Men kan kiezen welk blok men volgt. Beide blokken worden gegeven in Pax Christi te Utrecht en bestaan uit acht avonden en één zaterdag.

Zowel blok 1 als beide blokken 2 starten in september en worden in januari 1999 opnieuw aangeboden. In 1999 wordt blok 1 dan aangeboden in Rotterdam, Zwolle en Den Bosch.

Blok 3 wordt centraal georganiseerd en bestaat uit vaardigheidstrainingen op vijf zaterdagen. Presenteren & debatteren, media- en massacommunicatie en vrijwilligersmanagement komen onder meer aan de orde. Blok 3 start in november 1998.

De Kaderschool Nieuwe Stijl is modulair opgebouwd. Men kan op verschillende tijdstippen instappen en met verschillende blokken beginnen. De Kaderschool Nieuwe Stijl kan worden afgerond binnen maximaal drie jaar. Men heeft de Kaderschool helemaal gedaan als Blok 1 + Blok 2 + Blok 3 zijn doorlopen plus een opdracht in de vorm van een scriptie is gemaakt.

De kosten bedragen f 350,- per blok, alle drie de blokken in één jaar kosten f 1.000,-. Losse inschrijvingen in blok 3 kosten f 75,- per zaterdag. Alle prijzen zijn inclusief materiaal.

U kunt zich aanmelden voor de kaderschool of een informatiebrochure aanvragen bij het Steenkampinstituut, telefoon 070-3424861.

CDA-Wethouderscursus

In het najaar organiseert het Steenkampinstituut een cursus voor CDA-wethouders. Deze cursus beoogt een bijdrage te leveren aan het optimaal functioneren van CDA-wethouders en is bedoeld voor wethouders in hun eerste ambtstermijn. Onderdelen van de cursus zijn: vertalen van christen-democratische uitgangspunten in beleid, kennis van besluitvormingsmechanismen in de gemeente, het profiel van een CDA-wethouder en de systematiek van de gemeentefinanciën. Daarnaast worden communicatietechnieken behandeld. Daaronder valt een training in interviewtechnieken door Willem Bemboom, oud-parlementair verslaggever van het NOS-journaal.

De training vindt plaats op vrijdag 18 september 1998, zaterdag 3 oktober 1998, vrijdag 16 oktober 1998 en zaterdag 7 november 1998. Tijdstip: vrijdag vanaf 9.30 tot 21.30 (in conferentiecentrum Woudschoten te Zeist) en zaterdag vanaf 9.00 tot 16.00 uur (locatie wordt nog bepaald). De kosten bedragen f 850,- per persoon. Voor informatie en aanmelding kunt u contact opnemen met het Steenkampinstituut, telefoonnummer 070-3424861.

Gouden speld voor Gert Kolstee

Op 6 april jongstleden ontving Gert Kolstee tijdens de algemene ledenvergadering van het CDA-Flevoland de gouden CDA-speld uit handen van voorzitter Henk Tiesinga. Kolstee: "Ik ben er zeer verguld mee. Het was een complete verrassing op de jaarvergadering toen ik na acht jaar afscheid nam als secretaris van de Provinciale Afdeling Flevoland. Het raakte mij." Vanaf de oprichting van het CDA is Gert Kolstee lid van de partij en bestuurlijk actief op gemeentelijk en provinciaal niveau. Via de gemeentelijke politiek in Lelystad en het provinciaal campagne team werd hij secretaris van het CDA-Flevoland. Het komende jaar wil hij proberen zijn blik ook buiten het CDA te richten.

Wat is verschenen**Van gulden naar euro**

Het CDA heeft de brochure 'Van gulden naar euro' samengesteld om u te informeren over de invoering van de euro en u te helpen bij het voorbereiden van de overgang van gulden naar euro. Op 1 januari 1999 wordt de euro geïntroduceerd in het girale betalingsverkeer. Daarna zullen op 1 januari 2002 de euromunten en bankbiljetten worden ingevoerd als wettig betaalmiddel. U kunt de brochure bestellen bij het CDA, Jacqueline Dankloff, telefoon 070-3424857.

Leidraad provincieprogram

Onlangs is de Leidraad provincieprogram 1999-2003, getiteld 'Provinciaal Profiel', verschenen. De Leidraad is opgesteld door een commissie onder leiding van de Utrechtse gedeputeerde mevrouw mr. J.G.J. Kamp. Het is een coproductie van het CDA en de CDA-bestuurdersvereniging. De Leidraad is een handreiking voor provinciale CDA-afdelingen bij het opstellen van een eigen verkiezingsprogram. Inmiddels is de brochure 'Provinciaal Profiel, Leidraad provincieprogram 1999-2003' verzonden naar de secretarissen van de provinciale CDA-afdelingen en kamerkringen, de statenfracties en de service-abonnees.

De brochure 'Provinciaal Profiel' (44 pagina's) kan worden besteld door overmaking van f 8,- op gironummer 3930421 ten name van CDA-bestuurdersvereniging, Den Haag, onder vermelding van de titel. Bij afname van 6 of meer exemplaren geldt 25% korting. Nadere inlichtingen: CDA-bestuurdersvereniging, telefoon 070-3424890.. 1 of niet betaald).

Radio en televisie

De CDA-uitzending op Radio 3 is te beluisteren op zaterdag 2 mei om 23.57 uur.

De uitzendingen op Radio 5 zijn te beluisteren op donderdag 7 mei, 21 mei, 4 juni en 18 juni aanstaande van 17.50 tot 18.00 uur.

De uitzendingen van het CDA op televisie zijn te zien op:

- donderdag 7 mei op Nederland 2 om 17.21 uur,
- woensdag 13 mei op Nederland 2 om 15.54 uur,
- woensdag 27 mei op Nederland 3 om 21.52 uur,
- donderdag 28 mei op Nederland 1 om 11.54 uur,
- vrijdag 12 juni op Nederland 3 om 13.07 uur,
- dinsdag 16 juni op Nederland 1 om 19.52 uur.

Telefonisch spreekuur partijvoorzitter

Wilt u persoonlijk spreken met partijvoorzitter Hans Helgers over het CDA. Dat is mogelijk. Hij houdt telefonisch spreekuur op:

- dinsdag 19 mei tussen 15.00 en 16.00 uur,
- donderdag 11 juni tussen 11.30 en 12.30 uur,
- woensdag 24 juni tussen 13.00 en 14.00 uur.

U kunt hem bereiken op telefoonnummer 070-3424802.

Spreekbeurten**Drenthe**

maandag 25 mei

A. van Ardenne-van der Hoeven, toespraak onthulling Indiëmonument in De Giraf, Van Schaikweg 55, Emmen, 13.00 uur; onthulling op begraafplaats Kapelstraat/Kerkhoflaan, Emmen, 14.30 uur.

Flevoland

vrijdag 5 juni

K. Peijs, CDA-Statendag, Provinciehuis, Visarenddreef 1, Lelystad, 10.00 uur.

Overijssel

donderdag 14 mei

P.C. Ladders-Elfferich, 60-jarig bestaan van de Christelijke Plattelands Vrouwen-

bond, De Bonte Wever, Slagharen, ochtend.

Gelderland

zaterdag 16 mei

A. Oostlander, Eeuwfeest Veldkamperkerk, Harderwijk, 14.00 uur.

woensdag 27 mei

B. Pronk over pensioenen en Euro, Arnhem, 14.00 uur.

donderdag 28 mei

A. van Ardenne-van der Hoeven, seminar, conferentieoord De Wageningse Berg, Generaal Foulkesweg 96, Wageningen, 15.30 uur.

Utrecht

donderdag 14 mei

C. Bremmer, KOV en PCO, Jaarbeurs, Utrecht, 11.00 uur.

dinsdag 19 mei

K. Peijs, ondernemersseminar, party- en congrescentrum De Meijert, Dr. J. van der Haarlaan 6, Mijdrecht, 20.00 uur.

dinsdag 26 mei

K. Peijs, KBO-afdeling Utrecht, Verzorgingscentrum T. Brandsma, Grote Trekdreef 87, Utrecht, 15.00 uur.

donderdag 4 juni

K. Peijs, rotaryclub, restaurant Het Wapen van Sandenburg, aan de N225 tussen Doorn en Leersum, 18.00 uur.

Noord-Holland

dinsdag 19 mei

B. Pronk over de invoering van de Euro, cultureel centrum De Nieuwe Slof, Kerkstraat 146, Beverwijk, 13.30 uur.

Zuid-Holland

dinsdag 12 mei

C. Bremmer, CDA Rijn/Veenstreek, Dorpshuis, Ter Aar, 20.00 uur.

dinsdag 26 mei

W. van Velzen, conferentie BTG, Congrescentrum Leeuwenhorst, Langelaan 3, Noordwijkerhout, 14.00 uur.

woensdag 3 juni

K. Peijs, CDA-Vrouwenberaad, Lange Houtstraat, Den Haag, 20.00 uur.

Noord-Brabant

vrijdag 15 mei

W. van Velzen, conferentie ITC, Katholieke Universiteit Brabant, Warandelaan 2, Tilburg, 09.00 uur.

maandag 8 juni

H. Helgers, CDA-Tilburg, Jan van Besouwhuis, Ton van Diessenstraat 1, Goirle, 20.00 uur.

Limburg

maandag 25 mei

R. Oomen-Ruijten, CDA-Vrouwenberaad Limburg, 19.30 uur.

Belangrijke e-mailadressen

Het CDA-Partijbureau heeft een nieuw emailadres, namelijk **bureau@cda.nl**.

Veel gelieerde organisaties in het CDA-huis, een aantal afdelingen en de voorlichting van de CDA-Tweede Kamerfractie beschikken over een e-mailadres.

Partijvoorzitter Helgers is bereikbaar via: **helgers@cda.nl**

Verkiezingscampagne: **campagne@cda.nl**

Redactie CD/Actueel en Appèl: **redactie@cda.nl**

Steenkampinstituut: **steenkampinstituut@cda.nl**

Wetenschappelijk Instituut voor het CDA: **wi@cda.nl**

Voorlichting van de CDA-Tweede Kamerfractie:

cda.voorl@tk.parlement.nl

Paspoort nieuw lid

Naam: Rob Doesburg

Woonplaats: Breugel

Geboren: 25 juli 1979

Opleiding: Havo 5

Waarom ben je lid geworden van het CDA?

"Het CDA gaat uit van christelijke principes. De partij onderscheidt zich daardoor en dat zie je terug in het euthanasie- en abortusbeleid en met de actie tegen de 24-uurseconomie van de kerken die het CDA ondersteunt. Het is een partij die er echt voor de burger is."

Welke drie thema's spreken je het meeste aan in de politiek?

"Veiligheid, een recht dat te allen tijde moet worden gewaarborgd. Gezondheidszorg is een primaire behoefte en met de steeds verdergaande vergrijzing moet daar meer aandacht aan worden besteed. Heel belangrijk is onderwijs, omdat we in een echte prestatie maatschappij leven waar diploma's een vereiste zijn. Goede kwaliteit van onderwijs is essentieel."

Waarom moeten mensen op 6 mei op het CDA stemmen?

"Als je je veilig wilt voelen in de toekomst en belang hecht aan normen en waarden dan kies je voor het CDA."

Wat zou de partij moeten verbeteren?

"Het CDA moet zich nog duidelijker profileren als een echte volkspartij. Een partij voor iedereen of je nu rijk, arm, christen of niet-christen bent."

Lezen: "Het Eindhovens Dagblad en De Telegraaf en boeken van Mulisch, Minco en Brouwers."

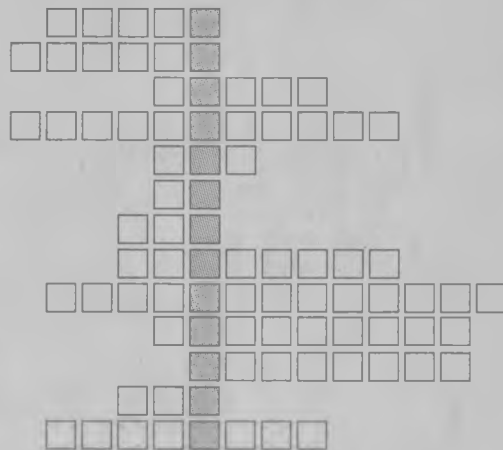
Hobby's: "Ik voetbal (keeper) en luister graag naar Nederlandstalige muziek zoals Boudewijn de Groot, verder volg ik programma's als Buitenhof, B&W en 't Elfde Uur. Uitgaan vind ik leuk."

Motto: "Het leven heeft altijd zin, hoe diep je ook in de put zit."

Verkiezingspuzzel

Vul onderstaande puzzel in. De letters in de gearceerde hokjes vormen de oplossing van deze puzzel. Stuur uw oplossing voor **1 juni aanstaande** aan: CDA, T.a.v. redactie ledennummer, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag, Onder de goede inzenders worden 3 CD-bonnen verloot.

1. Bijnaam van huidige coalitie
2. Eerste Kamer
3. Openbare gedachtewisseling tussen politici
4. Lijsttrekker van GroenLinks
5. PvdA-lijsttrekker
6. Van welke politieke partij is Marijnissen de leider?
7. Van welke politieke partij is De Graaf fractievoorzitter?
8. Stelselmatige publieke actie van politieke partijen in verkiezingstijd
9. Overeenkomst tussen politieke partijen op basis waarvan zij een kabinet vormen
10. Eerste vrouw op CDA-kandidatenlijst
11. Politieke partijen die samen een regering vormen
12. Van welke partij is Bolkestein fractieleider?
13. Onderhandelingen om nieuw kabinet te vormen

Oplossing rebus

De oplossing van de rebus in het ledennummer van 28 maart jongstleden is 'Samenleven doe je niet alleen'.

Uit de 365 inzendingen zijn de volgende winnaars getrokken: familie **A. v.d. Zwaag** uit Droge Ham, **C. v.d. Oever-v.d. Kolk** uit Oploo en **J. de Haan** uit Rotterdam.

VAN TRIEST FOURAGES B.V.

Hoogeveen

40 jaar specialist in vochtrijke krachtvoerders en ruw veevoer.

HET MEMISA-RECEPT

helpt óók in Malawi

Al ruim 70 jaar streeft Memisa naar een betaalbare gezondheidszorg voor de minst-bedeelden. Memisa zendt jaarlijks meer dan 150 artsen, verpleegkundigen en paramedici uit naar Afrika, Azië en Latijns-Amerika. Ook in het Holy Family Hospital in Malawi wordt samen met de plaatselijke bevolking stap voor stap gewerkt aan structurele gezondheidszorg. In de praktijk blijkt steeds dat het Memisa-recept werkt. Maar het vergt wel een lange adem. Word daarom maanddonateur voor f 25,- per maand. Voor meer informatie kunt u bellen met de afdeling Communicatie: 010 - 206 46 66.

Steun de Memisa-werelddokters
Giro 5657

Ledenblad van het

CDA

Christen Democratisch

18e jaargang
27 juni 1998
nummer 5

APPEL

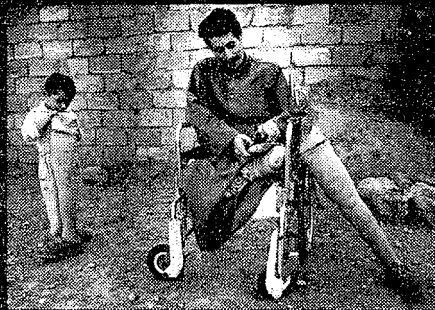
Informatiekatern over nieuwe CDA-fractie

**IN DIT
NUMMER**

- De Hoop Scheffer: Werken aan imagoverbetering
- Helgers: Nieuw actieplan in aantocht
- Partijraad: luiken moeten open

STICHTING
Vluchteling
 HELPT
 VLUCHTELINGEN
 DUITSEN
 NEDERLAND

Stadhouderslaan 28
 3317 HZ Den Haag
 Tel: 070 - 346 69 46
 Fax: 070 - 361 57 40

't Is niet te hopen dat hij nog eens moet vluchten

ELK JAAR RAKEN DUIZENDEN MENSEN VERMINKT
 TIJDENS HUN VLUCHT. STEUN ZE.

Giro 999

STICHTING VLUCHTELING HELPT VLUCHTELINGEN WERELDWIJD. GIRO 999, DEN HAAG.

Droomvakantie in 't bergstadje Bad Bentheim

Dat kan in het gezellige familiehôtel Grossfeld in het schilderachtige kuuroord Bad Bentheim, 10 km over de grens bij Oldenzaal (NL). U logeert in gerieflijke kamers met ligbad, toilet, KTV, telefoon en minibar. Zwembad (30°), sauna, solarium, bowling, bar en Konditorei.

Luxe arrangementen: 4-daags (3n.) DM 285,- p.p.
6-daags (5n.) DM 440,- p.p.
 Halfpension: elke dag gevarieerd ontbijtbuffet en culinair diner.

Tevens aantrekkelijke weekend- en meerdaagsarrangementen. Vraag de gratis brochure aan!

Bel (053) 435 32 46 (NL) / 0049 5922 828 (D) of fax 0049 5922.4349 (D)

Experts in (keten)kwaliteit en (keten)efficiency in de Gezondheidszorg

Bos van Dort B.V. Consult sinds 1985

Organisatieadviseurs met een bestuurlijke achtergrond

Advies en interim-management op het gebied:

- Van indicatiestelling tot evaluatie van zorg
- Van strategie tot de organisatie van de uitvoering

Parkweg 295
 2271 BD VOORBURG

Office manager: Gretha in 't Veld
 tel: 070 - 3877843
 fax: 070 - 3876426

SCHOONHOVEN ZILVERSTAD

ZILVER KOOP JE IN SCHOONHOVEN

Enorme sortering tafelcassettes in echt zilver en zwaart verzilverd.
NIEUW EN OCCASION.

RIKKOERT
 SCHOONHOVENS SILVERHUYS Vrijdag koopavond.

Juweliers • Houtgeters • Diamantalers • Edelsteenvaardige E.C.A.S. • Beschilderd lakateur • Antiquairs • Edelsmeden sinds 1879

SCHOONHOVEN: Haven 1-13 (0182) 38 26 51 / 38 58 20 LEKKERKERK: Burg. Roosstraat 22 (0180) 66 14 90

Wanneer u een gelovige partner zoekt: **Vita Nova.**

Voor christenen door christenen

Voor meer vrijblijvende informatie: 055-5335810

0525-686685

078-6840481

0113-223263

036-5362284

EEN NIEUW LEVEN
 EEN NIEUW BEGIN

of postbus 9, 7300 AA Apeldoorn.

In heel Nederland Lid: G.R.C. en Geschillencom. v. rel. bemiddeling

VROUWENBERAAD

Het CDA-Vrouwenberaad is een politieke vrouwenorganisatie met een ledenaantal van ruim 5000.

De doelstellingen zijn: inbreng leveren in het politieke beleid, integratie en participatie van vrouwen in de partij en in politieke organen en politieke bewustwording.

In verband met de benoeming van de huidige secretaris/penningmeester tot wethouder van de gemeente Culemborg is het CDA-Vrouwenberaad (CDAV) op zoek naar:

1. EEN BESTUURSSECRETARIS
2. EEN PENNINGMEESTER

Het CDAV wil, gezien de belasting van de huidige gecombineerde taak, deze in twee aparte functies splitsen. Naast bekendheid met het bestuurlijk secretariaatschap voor functie 1, en financiële kennis voor functie 2, wordt van de kandidaten verwacht dat zij

- met de andere bestuursleden inzicht geven aan het politieke beleid van het CDAV;
- het CDAV vertegenwoordigen op de partijraad en in een aantal organisaties;
- lid zijn van het CDA(V);
- ervaring en inzicht hebben op politiek en/of bestuurlijk niveau;
- affiniteit hebben met de vrouwenbeweging;
- over goede contactuele eigenschappen beschikken.

De functies bieden betrokkenen landelijke bestuurservaring, een breed landelijk netwerk, training en de mogelijkheid voor externe vertegenwoordigingen.

Het bestuurslidmaatschap is een vrijwilligersfunctie, gemaakte opkosten worden vergoed.

Het Dagelijks Bestuur vergadert ongeveer 10 maal per jaar; het Landelijk Bestuur 5 maal. Nadere informatie bij mevrouw Ans Willemsse-van der Ploeg, telefoon 072 - 5333542

Sollicitaties met curriculum vitae dienen voor 15 juli 1998 te worden gericht aan de voorzitter van de sollicitatiecommissie: mw. A.A.M. Willemsse-van der Ploeg, CDAV, Postbus 30345, 2500 GL Den Haag.

APPEL

Ledenummer van het CDA

COLOFON

De Begeleidingscommissie van het ledenummer werkt onder verantwoordelijkheid van het CDA-bestuur

Leden Begeleidingscommissie:

Marianne Fennema
Gert Groenendijk
Marcel Meijer
Heleen Veringa-Loomans

Aan dit nummer werkten verder mee:

Carina Hoff, Eduard Slootweg, Patrick Tetteroo, Friso Fennema, Jan Kuit en Evert Mathies

Eindredactie/redactie-secretariaat:

Marcel Meijer
Heleen Veringa-Loomans

Lay out:

Jessica Koster
Andrea Vleeschouwer-van Wissen

Druk:

Koninklijke BDU Grafisch Bedrijf B.V.

Advertentieacquisitie:

BDU Speciale media producties
Postbus 67, 3770 AB Barneveld
telefoon 0342-494262, fax 0342-494299

Redactie-adres

Dr. Kuiperstraat 5
Postbus 30453
2500 GL Den Haag
telefoon 070-3424888, fax 070-3602106
e-mail: redactie@cda.nl

CDA-huis

Internet-adres: <http://www.cda.nl>
e-mail: bureau@cda.nl
Ledeninformatielijn: van maandag t/m donderdag tussen 13.00 en 15.00 uur, telefoon 070-3424869

Het CDA-huis is vanaf station Den Haag CS bereikbaar met tram 1 en 9.

Het volgende ledenummer verschijnt op 12 september.

De nieuwe CDA-fractie met medewerkers, en partijvoorzitter Helgers.

Zichtbaar, herkenbaar en aanspreekbaar; onder dat motto wil de CDA-Tweede Kamerfractie opereren. In een interview op pagina 4 gaat fractievoorzitter De Hoop Scheffer in op de vraag hoe het CDA te werk zal gaan. Op de foto enkele kamerleden tijdens de tweedaagse bijeenkomst in Boekelo.

Verder onder andere:

Onderzoek verkiezingscampagne goed op stoom	6	14	Interview met Annie Kamp over Provinciaal Profiel
Column partijvoorzitter Helgers	7	15	Zichtbaar, herkenbaar en aanspreekbaar. Katern CDA-Tweede Kamerfractie
Nieuw fractiebestuur gaat er flink tegenaan	8	20	Kandidaatstelling Eerste Kamer- en Europese verkiezingen
De luiken open. Impressie CDA-Partijraad	10		
Hoopvol resultaat gemeenteraads-	12		

De luiken open

De uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen betekende een fikse domper voor het CDA. Het hoopvolle resultaat van de gemeenteraadsverkiezingen kreeg geen vervolg; integendeel er werden vijf zetels verloren. Een partijbrede werkgroep - die de technische en logistieke aspecten van de campagne onderzoekt - doet nog voor het zomerreces aanbevelingen voor de komende verkiezingen die al weer snel naderen. (Volgend jaar zijn er verkiezingen voor Provinciale Staten en Europees Parlement). Die - terechte - gerichtheid op de toekomst (zonder overigens de gemaakte fouten te negeren) is ook terug te vinden bij de CDA-Tweede Kamerfractie. De voor een groot deel vernieuwde fractie is enthousiast aan de slag gegaan. Elders in deze uitgave is een katern over de nieuwe fractie opgenomen. Zichtbaar, herkenbaar en aanspreekbaar; onder dat motto wil de nieuwe fractie opereren. De boodschap van het CDA is goed; aan het imago van de partij ontbreekt - gezien de verkiezingsuitslag - nog wel wat. De nadruk moet de komende periode liggen op verbreding van de contacten met het middenveld, dus niet alleen het 'vertrouwde' middenveld maar ook met organisaties als bijvoorbeeld Greenpeace en Amnesty International. De luiken moeten inderdaad meer open, wil het CDA een partij van de toekomst blijven.

De Begeleidingscommissie

CDA werkt aan imago-verbetering

Vrijdagmiddag 19 juni, half twee: de deuren van de grote vergaderzaal in een hotel in het Twentse Boekelo gaan open, de tweedaagse bijeenkomst van de nieuwe CDA-fractie is ten einde. Opgewektheid alom, geen spoor meer van de teleurstelling die de uitslag van 6 mei heeft meegebracht. "De fractie staat te springen om in Den Haag aan het werk te gaan, we hebben er allemaal veel zin in", zeggen twee leden, een ervaren en een nieuwe parlementariër, enthousiast.

Even later bevestigt Jaap de Hoop Scheffer dit beeld. "Natuurlijk was op de avond van 6 mei en de dagen erna de teleurstelling erg groot, maar ik meen dat wij die nu wel hebben verwerkt. We hebben het verlies van vijf zetels echt niet alleen aan externe factoren geweten (zoals sommigen buiten het CDA beweren), maar wel degelijk ook aan onszelf. Zijn wij er wel in geslaagd onze boodschap, die in het programma zo goed is verwoord - ik denk aan wat we zeggen over het gezin, over waarden en normen - over te brengen, bijvoorbeeld aan de generatie van de 25- tot 40-jarigen?"

De fractievoorzitter vindt dat het CDA veel breder dan tot dusver de deuren en luiken moet openzetten, niet alleen naar het 'ons vertrouwde' middenveld, maar ook naar organisaties als Amnesty International, Greenpeace en Natuur en Milieu, naar bedrijven in de sfeer van het midden- en kleinbedrijf, naar de sportorganisaties en culturele instellingen. "We presenteren ons terecht als de partij van de samenleving en we verzetten ons tegen het staat/markt-denken van paars. We denken te weten wat er onder de mensen leeft, maar weten we dat wel echt? We zullen veel meer contacten naar buiten moeten leggen. En verder vind ik dat in het CDA de 'debatcultuur' aanzienlijk sterker moet worden, we zijn af en toe te

CDA-fractievoorzitter in de Tweede Kamer mr. Jaap de Hoop Scheffer vindt dat zijn nieuwe fractie op basis van een uitstekend programma ('Samenleven doe je niet alleen') kan gaan werken. Bovendien is deze fractie enthousiast aan de slag gegaan. Maar de partij heeft wel een imago-probleem: in de campagne en bij de verkiezingen is gebleken dat heel veel kiezers zich weliswaar voelen aangesproken door de boodschap die het program uitstraalt, maar die boodschap te weinig met het CDA associëren. "Daarom moeten onze deuren en luiken verder open en dienen we onze contacten te verbreden."

bang voor debat. Dan krijg je krantenkoppen als 'ruzie in het CDA', terwijl voor andere partijen het woord 'discussie' wordt gebruikt. Dat bedoel ik allemaal met 'ramen en luiken' verder open."

"De idealen van het CDA zijn niet met de nederlaag van 6 mei met de wind vervlogen, maar ze staan recht overeind. Nogmaals: we hebben een prima programma; onze fractie staat te trappelen om ermee aan het werk te gaan en op basis van dit

handelen en de keuzes die we daarbij maken. We hebben wel afgesproken dat we de samenhang tussen deze elementen in de komende tijd nog helderder voor het voetlicht moeten brengen. We zullen het dan hebben over concrete politieke standpuntbepalingen, uiteraard op basis van ons programma."

Op de vergadering van de Partijraad op 6 juni jongstleden in Zutphen vroeg De Hoop Scheffer om "meer ruimte voor de

Bolkestein is een "gelegenheids-dualist". Hij heeft het altijd over de noodzaak van dualisme, maar alles wijst erop dat paars werkt aan een dik, dichtgetimmerd regeerakkoord.

programma tot concrete politieke keuzes te komen. Hier in Boekelo hebben we daarmee een begin gemaakt."

"De 'C' is ons bestaansrecht"

De Hoop Scheffer ziet absoluut geen heil in discussies over de 'C' in het CDA. "Die 'C' is ons bestaansrecht. Ons programma is een uitstekende combinatie van christelijk-sociale elementen en begrippen als 'streng' (bijvoorbeeld voor de criminaliteitsbestrijding) en 'solide' (onder andere voor het financiële beleid). De 'C' moet blijken uit al ons politiek

fractie". Wat bedoelde hij daarmee? "In het CDA heeft één club het politieke primaat. Dat is de Tweede Kamerfractie, die de frontlinie vormt. De fractie zal keuzes (moeten) maken die zonder twijfel niet iedereen in de partij altijd zullen bevallen. We zijn als CDA een volkspartij. En zo'n partij kent per definitie meningen die wel eens uiteen kunnen lopen. Ik heb in Zutphen gevraagd: geef onze fractie uw vertrouwen. En als door ons, uiteraard op basis van ons programma, besluiten worden genomen waarvan een aantal CDA-ers zegt dat zij het anders zouden

"De kiezers zullen de door hen zo gewaardeerde elementen uit ons program in het vervolg moeten kunnen associëren met onze partij."

(foto: Dirk Hol)

hebben gedaan: laat ons dat weten. Maar dat zal de fractie niet van de ingeslagen weg afbrengen. Natuurlijk zullen de fractieleden hun oren in de partij te luisteren leggen, want we zijn geen in een luchtledig opererend collectief van 29 mensen. En vanzelfsprekend moet er altijd goed overleg tussen fractie en partij zijn."

Team

Tevreden constateert De Hoop Scheffer dat in zijn fractie het onderscheid tussen 'oude' en 'nieuwe' leden snel en fors vervaagt. "Als voorzitter aanvaard ik dat onderscheid ook niet. Met z'n 29-en vormen wij een team waarin alle leden prima kansen kunnen krijgen, ook als het gaat om belangrijke functies als fractiecommissievoorzitter en woordvoerder. Hier in Boekelo hebben we de teamvorming verder geïntensiveerd en daarmee gaan we in Den Haag verder. Er is veel werk aan de winkel. Nu al, omdat we ons heel concreet moeten buigen over het in de komende jaren te voeren beleid." Bij de (in)formatie staat het CDA op dit moment aan de zijlijn, maar van passiviteit is geen sprake. "We moeten straks klaar zijn wanneer er een regeringsverklaring van het nieuwe kabinet komt, of, wanneer deze paarse formatiepoging zou mislukken, wij gaan mee-onderhandelen. Dan kunnen we niet zeggen: wacht even, we moeten eerst even nadenken. Er moet dus hard worden gewerkt. De zomervakantie laat op zich wachten; voor de leden van onze fractie geldt dat voorlopig alle verlopen zijn ingetrokken."

In Boekelo besteedde de fractie een dagdeel aan het 'formatiespel': een deel van de fractie 'onderhandelde' met de PvdA, een ander deel met de VVD. Dat bood de gelegenheid tot bepaling van standpunten en was tevens een les in de kunst van het onderhandelen. Verder boog de fractie zich over stellingen met het oog op het toekomstige beleid.

Overigens: ook in de voorafgaande weken was daaraan al hard gewerkt: het fractiebestuur sprak met alle fractiecommissies om allerlei inhoudelijke zaken in kaart te brengen.

'Brokkelige informatie'

De Hoop Scheffer hekelt de 'brokkelige' wijze waarop de onderhandelaars van PvdA, VVD en D66 de buitenwereld informeren. "Dagelijks zien we op de televisie hoe de drie onderhandelaars in de Noenzaal van de Eerste Kamer hun resultaten meedelen. Ik neem direct van Bolkestein aan dat ze aan de onderhandelingstafel niet zitten te toepen, maar wat ze naar buiten brengen is wel erg brokkelig. En het voorspelde tempo (Bolkestein: we zijn in zes weken klaar; Kok: de formatie is voor het WK-voetbal rond) wordt niet gerealiseerd."

De Hoop Scheffer noemt Bolkestein een "gelegenheids-dualist". "Hij heeft het altijd over de noodzaak van dualisme, maar alles wijst erop dat paars werkt aan een dik, dichtgetimmerd regeerakkoord. Ruud Lubbers noemde zo'n regeerakkoord eens 'gestold wantrouwen'. De paarse Kamerleden kunnen nu nog in werkgroepen aan

dat regeerakkoord meewerken, maar straks zijn de marges voor die fracties vrijwel nihil."

Hij betreurt het dat de niet aan de onderhandelingen deelnemende fracties niet of volstrekt onvoldoende over de feitelijke achtergrondinformatie (zoals ambtelijke rapportages) beschikken. "De positie van de Kamer is hierbij in het geding."

Bovendien wijst hij erop dat de invloed van het demissionaire kabinet op het formatieproces wel erg groot is: de drie informateurs zijn allen lid van dat kabinet.

Vertrouwen

Jaap de Hoop Scheffer ziet de toekomst voor het CDA met vertrouwen tegemoet. "We hebben een teleurstellende verkiezingsuitslag moeten verwerken, maar trekken er onze lessen uit. Het CDA zal gaan werken aan verbetering van zijn imago in de samenleving: de kiezers zullen de door hen zo gewaardeerde elementen uit ons program in het vervolg moeten kunnen associëren met onze partij. Daaraan zal ook onze fractie meewerken. We zijn niet de partij van het verleden, maar van de toekomst. In maart 1999 worden de volgende verkiezingen (voor de provinciale staten) gehouden, en de statenleden kiezen korte tijd later de nieuwe Eerste Kamer. Bovendien zijn er dan in juni verkiezingen voor het Europees Parlement. Kortom: de nieuwe campagne is al op 7 mei begonnen."

Het gesprek is ten einde. Jaap de Hoop Scheffer vertrekt naar Papendal bij Arnhem, het domein van NOC*NSF. Want ook met de sportwereld zal het CDA de contacten gaan versterken.

Onderzoek campagne op volle toeren

De partij-interne werkgroep, die de logistieke en technische aspecten van de CDA-Verkiezingscampagnes 1998 onderzoekt ligt op stoom. Aan de hand van de werkzaamheden, worden aanbevelingen gedaan, die moeten bijdragen aan de toekomstige campagnes.

De partij aan het woord

Naast een kwalitatieve (stemmotivatie) en cijfermatige analyse van de verkiezingsuitslagen 1998, vindt desk-research plaats. Een derde spoor vormen de 'rondetafelgesprekken', die de werkgroep per Provinciale Afdeling (PA)/Kamerkring voeren.

In deze sessies, die thans in volle gang zijn, komen directbetrokkenen aan het woord: de PA-voorzitters, de LPC-afgevaardigden, vertegenwoordigers uit de KCT's, maar ook de steunpuntmedewerkers en de 'coördinatoren materialen', kortom: de meestbetrokkenen bij het logistieke proces blikken terug en vooruit. Ook de op de Partijraad gevoerde discussie is een belangrijk onderdeel in het onderzoek. Een groep 'externen' is inmiddels benaderd om zijn visie op de

gevoerde campagne te geven.

De werkgroep rondt haar werkzaamheden af met een rapportage, die voor het aanstaande zomerreces beschikbaar is.

Samenstelling werkgroep

De werkgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van alle geledingen uit de partij. De samenstelling is als volgt:

Frank van Beers (vice-voorzitter van de werkgroep; wethouder te Den Bosch); Esther Bergman (raadslid te Baarn; LPC-Utrecht), Ellen Smid (LPC Groningen), Nienke van Oerle (raadslid te Haarlem, betrokken bij regionale manifestaties), Deniz Balak (raadslid in Amsterdam), Harry Kerssies (voorzitter CDA-Zwolle), Sybrand van Haersma Buma (medewer-

Meest betrokkenen en 'externen' blikken terug en vooruit

De commissie in vergadering bijeen

(foto: Elzabeth Veenendaal)

ker CDA-Tweede Kamerfractie)

De werkgroep staat onder leiding van Gert Groenendijk, directeur partijbureau. Jan Willem Wiggers (partijbureau) draagt zorg voor de cijfermatige analyse, terwijl Alex Krijger (Wetenschappelijk Instituut) het 'desk-research' voor zijn rekening neemt.

Het CDA is een vitale partij, een partij met betrokken leden. Dat blijkt ook uit de suggesties en aanbevelingen die het partijbureau ontving. Ook die reacties zal de werkgroep in haar rapportage betrekken.

Het rapport van de commissie is vanaf begin juli gratis te bestellen via telefoonnummer 070-3424888

Nadere inlichtingen over de werkzaamheden van de werkgroep zijn via de voorzitter te verkrijgen (tel. 070 - 3424802)

Actieplan

Over de oorzaken van de tegenvallende uitslag van 6 mei zijn al veel beschouwingen geschreven. Grofweg kun je de verklaringen in een aantal categoriën indelen.

Het is gewoon een structurele trend, luidt een veel gehoorde analyse. Door de ontkerkelijking van Nederland zal het CDA onvermijdelijk verder verliezen. Het is een onafwendbare doem die de christen-democratie zal treffen en die op zijn best slechts tijdelijk afgestopt kan worden.

Onvermijdelijk, onomkeerbaar en structureel zijn de kernwoorden uit deze verklaring. Ik geloof er niet in. Ja, de ontzuiling van Nederland gaat in hoog tempo door. Ontzuiling kent echter twee kanten. Eén kant is dat godsdienstige kiezers niet langer op christelijke partijen stemmen. Die trend kennen we vanaf de jaren '60. De andere kant is echter dat ook niet-godsdienstige burgers op christelijke partijen stemmen. Tijdens de campagnes van het CDA onder Lubbers werd dit verschijnsel voor het eerst duidelijk zichtbaar. De kiezersmarkt is daardoor voor alle partijen en dus ook het CDA in potentie veel groter geworden. Het aantal zwevende kiezers groeit nog steeds. Dat is geen bedreiging maar een kans voor een volkspartij als het CDA! Niet iedere stemmer op Kok is sociaal-democraat, niet iedere VVD-kiezer is liberaal. Zo zal niet iedere CDA-kiezer christen-democraat zijn. Zolang wij er in slagen om met onze vaste kern een herkenbaar christen-democratisch verhaal te presenteren, zullen ook die zwevende kiezers zich tot het CDA richten.

Het ligt aan de koers en de lijst, wordt wel als tweede oorzaak genoemd. De koers is volgens de een 'te links', volgens anderen 'te rechts', volgens sommigen een 'spagaat'. De lijst is 'te nieuw'. Feit is dat zowel ons programma 'Samenleven doe je niet alleen' en de kandidatenlijst met maximale ondersteuning in de partij vastgesteld zijn. Ons programma past niet in het een-dimensionale links/rechts-schema. Het is christen-democratisch: sociaal, solide en streng.

De lijst telde inderdaad veel nieuwe namen, maar ook veel mensen met grote maatschappelijke ervaring. Van vakbon-

Hans Helgers

(foto: Dirk Hol)

den tot werkgevers, van Brabants Landschap tot Koninklijk Nederlandse Wielerunie en Artsen Zonder Grenzen. De jongste is pas 24, maar de oudste nieuweling is 59! De CDA-kandidaten haalden in vergelijking met andere partijen buitengewoon veel persoonlijke voorkeurstemmen. Dat zegt iets over hun herkenbaarheid als volksvertegenwoordigers! Externe omstandigheden doen het ook goed als verklaringsgrond. Paars had economisch de wind in de zeilen, waardoor de kiezers niets te klagen hadden. Alle interne conflicten konden door de welvaartsgroei worden afgekocht. Paars hield de rijen goed gesloten, waardoor de machtsvraag niet echt aan de orde kwam in de campagne. Het CDA werd bij voorbaat al uitgesloten als potentiële regeringspartij. Daardoor was het voor de media niet interessant wat het CDA te melden had. De media die toch al weinig aandacht voor het CDA hadden. Als de partij al in beeld kwam was het vaak ridiculiserend of kritisch. In de media werd de verkiezingscampagne gereduceerd tot een tweestrijd tussen Kok en Bolkestein. Tot slot wordt de campagne zelf als verklaringsgrond genoemd. De affiches pasten niet, hadden een verkeerde kleur en

waren te somber. De manifestaties waren te intern gericht, de materialen te laat beschikbaar.

Een heel scala aan mogelijke oorzaken dus. Een evaluatiecommissie zal binnenkort meer helderheid verschaffen rond de campagnes van maart en mei 1998.

Vraag en aanbod

Zetels krijg je niet cadeau. We zullen dus hard moeten werken. Dat moet planmatig, op de fundamenteën die al gelegd zijn. We zullen onze beperkte middelen heel gericht moeten inzetten. Het Partijbestuur zal dus nog deze nazomer een nieuw actieplan vaststellen. Een actieplan met heel gerichte prioriteiten.

Zo ligt ons ambitieniveau voor de ledenorganisatie hoger. Wij wensen het CDA als massale organisatie van vrijwilligers een sterkere basis te geven. Meer leden, meer activiteiten en meer betrokkenheid. Ook de eisen aan professionele samenwerking wil ons bestuur scherper stellen. De fracties, de partij en ons Wetenschappelijk Instituut zullen maximaal gaan samenwerken. De praktisch politieke behoefte van de fractie moet daarbij leidraad zijn. Die is immers gezichtsbepalend voor de partij. Die samenwerking zal passen in een soort permanente campagne.

Een derde speerpunt zal communicatie zijn. Het CDA is geen commercieel bedrijf dat inspeelt op de behoefte van de markt. Het CDA is geen politieke windvaan, een partij die uitgaat van de stelling 'U vraagt, wij draaien'. De kiezer heeft echter altijd gelijk! Het CDA werkt dus wel degelijk in een 'vraaggestuurde markt'. De kiezer heeft er immers recht op dat wij hem serieus nemen in zijn eigen politieke agenda, dat wij luisteren naar zijn thema's. Het CDA is dus een 'aanbodgerichte organisatie' die opereert in een 'vraaggestuurde markt'. Dat gegeven stelt hele specifieke eisen aan onze communicatie.

Het partijbestuur neemt actief het roer in handen om te verbeteren wat rond 6 mei nog niet gelukt is. De campagne is wat ons betreft op 7 mei alweer begonnen!

Hans Helgers, partijvoorzitter

Nieuw fractiebestuur gaat er de komende periode als team flink tegenaan

De CDA-Tweede Kamerfractie heeft op dinsdag 26 mei jongstleden een nieuw fractiebestuur gekozen. Het bestuur - een mengeling van oude en nieuwe leden - bestaat uit Jaap de Hoop Scheffer, voorzitter, Ank Bijleveld, vice-voorzitter, Hans Hillen, fractiesecretaris, Gerda Verburg, lid en Siem Buijs, lid.

“Iemand moet het doen. Dus als er een beroep op je wordt gedaan doe je het. Ik had er wel enigszins rekening mee gehouden vanwege mijn hoge plaats op de lijst bij de verkiezingen, dat een plaats in het fractiebestuur er in zou kunnen zitten. Zeker als je je realiseert dat gezocht zou worden naar een combinatie van oud en nieuw”, zegt het kersverse Kamerlid Gerda Verburg op haar bekende nuchtere toon. Maar een blijk van vertrouwen van de fractievoorzitter en de fractie ziet zij er wel in.

Wat zij als directe taak van het fractiebestuur ziet, is om zo vlug mogelijk van de fractie een hecht team te maken. “Een toegevoegde waarde creëren van de groep.” Om die teamvorming van de grond te krijgen zal het fractiebestuur met gerichte voorstellen komen. Er zal meer met thema's en daarbij behorende gezichten worden gewerkt. Veel zal aan het opbouwen en uitbouwen van netwerken moeten worden gedaan. Met nieuwe organisaties moet een relatie worden opgebouwd.”

Verburg vindt dat CDA-ers hun gezicht veel meer buiten het CDA moeten laten zien. “Overall moeten ze ons tegenkomen en ons als dynamische, opgewekte mensen zien. Er mag best meer gelachen worden. De koers in het verkiezingsprogramma is prima en vraagt om een heldere vertaling in de politieke praktijk. Met deze fractie zijn dat de ingrediënten waarmee we de komende vier jaren, gezien de situatie waarschijnlijk vanuit de oppositie, slagvaardig mee kunnen opereren. Daar moeten we de tijd en het vertrouwen voor krijgen.” Het Kamerlid heeft alle vertrouwen in de uitgezette christelijk-sociale lijn. “Die lijn heeft toekomst. Ik ben ervan overtuigd. Paars heeft vier jaar gewerkt aan de fysieke infrastructuur, de economische kant van ons land. Te weinig is gedaan aan de persoonlijke weerbaarheid in combinatie met de persoonlijke verantwoordelijkheid. Dit zit wel in ons programma. Mensen moeten zichzelf meer verantwoordelijk voelen voor een goede gang van zaken. Boetes

opleggen: allemaal mooi, maar het helpt niet als mensen het niet als zinvol ervaren. Hoe betrekken we mensen weer meer bij de samenleving. Daar moet de zingeving van mensen vandaan komen: maatschappelijke, sociale participatie.

Kortom, het christelijk-sociaal denken: wees mens en doe wat met je talenten. Dit moeten we kunnen overbrengen.”

Siem Buijs is nog enigszins verbaasd hoe zijn loopbaan in een stroomversnelling is geraakt: huisarts, statenlid, derde op de kandidatenlijst voor de Tweede Kamer-verkiezingen, de campagne met veel media-aandacht voor zijn persoon, en nu lid van het fractiebestuur. Hij moet nog wennen aan het nieuwe levensritme.

“Hier weet je van tevoren nooit hoe een dag loopt. Maar dat heeft ook iets aardigs: het houdt je scherp.”

Over zijn nieuwe functie: “Het is veel meer dan de Kameragenda volgen. Het bestuur zet een politieke lijn uit die de fractie wordt voorgelegd. Onze eerste taak is van de fractie een goed team te maken. Met elkaar de politieke doelen verdedigen waar het CDA voor staat.”

Daarnaast ziet hij voor het fractiebestuur een ondersteunende rol bij de wijze van presentatie van standpunten, maar ook bij de politieke afstemming binnen de partij: naar Partijbestuur, Eerste Kamer, Provinciale Afdelingen en Kamerkringen. “Voor een standpunt moet politiek draagvlak binnen de partij bestaan.”

Verder ziet hij voor het fractiebestuur een belangrijke taak bij het vernieuwingsproces zoals neergelegd in het verkiezingsprogramma. “Het fractiebestuur moet die goede politieke boodschap verder uitdragen. Ons verkiezingsprogramma geeft een kwaliteitsimpuls aan de samenleving. Voor deze verkiezingen was onze filosofie nog een bruggetje te ver voor de gemiddelde kiezer. We weten dus wat ons te doen staat.” Buijs noemt het opvallend dat politieke tegenvoeters van het CDA bijna citeren uit het CDA-programma. “Bij de concurrentie slaan onze thema's al aan. Kijk naar onderwerpen als gezinsbeleid, zorg en solidariteit.” Hij heeft er alle vertrouwen in dat de kwaliteitsboodschap over enige tijd aanslaat: kwaliteit betaalt zichzelf.

Vervolg op pagina 9

Het nieuwe fractiebestuur. Van links naar rechts: Jaap de Hoop Scheffer, Gerda Verburg, Hans Hillen, Ank Bijleveld-Schouten en Siem Buijs.

(foto: Dirk Hol)

De Hoop Scheffer: 'Onderhandelaars bouwen financiële tijdbom onder Paars 2'

"In een poging iedereen tevreden te stellen en niet ingrijpend te hoeven bezuinigen lopen de onderhandelaars het risico een financiële tijdbom voor zichzelf in te bouwen", zegt CDA-leider Jaap de Hoop Scheffer. Hij doelt hiermee op de financiële tegenvallers, het benodigde geld voor de belastingherziening en de inschatting van de economische groei.

Bij de tegenvallers doelt hij op "een aantal financiële lijkjes dat uit de kast is komen rollen". "Bij onderwijs bleek er bijvoorbeeld geen geld te zijn voor de toegezegde computers en het plan 'Een leven lang leren'. Daar bovenop komen nog veel kosten die samenhangen met het jaar 2000 en de computers: het millenniumprobleem. Minister Dijkstal bewijst daarnaast datgene wat wij altijd al hebben gezegd, namelijk dat hij niet kan tellen, en zie daar: bij de politie komt men een paar honderd miljoen gulden tekort. Neem daarbij de ongewisse uitkomst van de CAO voor de zorgsector en je hebt allemaal tegenvallers. Ruimte om dat alle-

maal te betalen is er niet als de verkiezingsbeloften gestand worden gedaan en er ook nog eens 5 miljard gulden nodig is voor belastingplannen. Dan moet er bezuinigd worden, zou je zeggen. Maar als er één ding is waar PvdA en VVD het niet makkelijk over eens worden dan is dat wel bezuinigen."

De onderhandelingspartners keken dan ook verwachtingsvol naar de cijfers van het Centraal Planbureau, denkt De Hoop Scheffer: "Misschien was er veel meer economische groei geweest in het afgelopen kwartaal, zodat het financieringsstekort onverwacht meer was gedaald en voor de verlaging daarvan dus minder

geld nodig zou zijn. Helaas, helaas. Waarschijnlijk is de list de volgende: In 1999 wordt de economische groei niet geraamd op 2%, maar op 3%. Bolkestein, die natuurlijk moet staan voor de financiële gelijkheid, zegt daar dan bij dat het voor de daarop volgende jaren lager moet worden ingeschat zodat het gemiddelde voor deze periode wel 2% blijft. Dat wordt echter pas vastgesteld op het moment dat er over die jaren meer duidelijkheid bestaat. Men kiest dus voor hetzelfde trucje als Paars 1. Toen werd aangekondigd dat halverwege de rit de nadere voorstellen voor de sociale zekerheid zouden volgen. Dankzij de economische groei bleek dat vervolgens niet nodig.

Op datzelfde hoopt men natuurlijk weer. Dat roept bij mij teveel het beeld op van 'wie dan leeft, die dan zorgt'. Ik vind het ook niet verstandig om, juist nu het goed gaat, geen extra inspanning te doen om het financieringsstekort en de staatsschuld verder omlaag te brengen. De onderhandelaars laten de Zalnorm los en creëren daarmee voor zichzelf een financiële tijdbom."

Vervolg van pagina 8

Fractie moet smoel krijgen

Ank Bijleveld en Hans Hillen zijn de 'oude' fractieleden die zitting hebben in het nieuwe fractiebestuur. "Deze fractie moet het gezicht van het CDA worden. Als je niet in het kabinet zit is de fractie je voorhoede. We moeten meer smoel krijgen bij bepaalde onderwerpen. In de afgelopen tijd zijn we er wel in geslaagd bepaalde thema's ons toe te eigenen maar nu nog de gezichten", zegt Ank Bijleveld.

Hans Hillen over de nieuwe fractie: "Het is een boeiende fractie die er blijk van geeft uitstekend met elkaar te kunnen samenwerken. Het fractiebestuur heeft als taak er een geïntegreerd, politiek slagvaardig geheel van te maken."

Het fractiebestuur is begonnen om met de verschillende fractiecommissies gesprekken te voeren om te inventariseren op welke politieke items het CDA zich moet gaan profileren, dus concreter dan in het verkiezingsprogramma. Nieuw elan, dat is duidelijk.

"We moeten meer de boer op. De luiken, deuren, ramen moeten open: flink door-tochten. Niet meer langs de geëigende paden. Minder een vergadercultuur en meer actiegericht", zegt een strijdvaar-

dige Hillen. "Bij Jaap de Hoop Scheffer merk je het ongeduld de nieuwe eeuw in te gaan met een nieuw fractiebestuur en de nieuwe fractie. Het CDA is springlevend. Onze doelstellingen zijn springlevend en onze normen en waarden zijn springlevend. We gaan er flink tegenaan."

Formatieresultaat 'gekozen' burgemeester: wazig en warrig

CDA-Tweede Kamerlid Maria van der Hoeven vindt het in de formatie bereikte resultaat over de gekozen burgemeester wazig en warrig en steunt het voorstel dan ook niet.

"De indruk wordt gewekt dat er een compromis vanwege het compromis is gesloten. De uitkomst is namelijk vlees noch vis: er is noch sprake van een gekozen burgemeester noch van een benoemde burgemeester.

Van der Hoeven wijst er op dat de verhouding tussen de zogenaamde gekozen burgemeester, de gekozen gemeenteraad en de eventuele wethouders van buiten de raad tot enorme verschillen in posities leidt.

"Blijkbaar is daar niet over nagedacht". Verbazing is er over het feit dat de VVD met dit voorstel kan instemmen.

Van der Hoeven: "Behalve met een vorm van verkiezing stemt de VVD ook in met een vorm van referendum. Ik dacht toch dat de VVD daar altijd tegen was. Wat dat betreft slaat D66 twee vliegen in één klap. Opgeteld bij zijn eigen standpunt over het homohuwelijk levert de heer Bolkestein opeens wel erg veel in. Maar hij heeft de staatscommissie nog om zich er halverwege de rit weer onderuit te kunnen draaien."

De luiken moeten open

Wonden likken en moed verzamelen om verder te gaan. Zo kan de Partijraad van 6 juni jongstleden in De Hanzehof te Zutphen het best worden getypeerd. Een impressie van de eerste grote CDA-bijeenkomst na de Tweede Kamerverkiezingen van 6 mei.

Wat nu?, was de allesoverheersende vraag tijdens de eerste grote CDA-activiteit na de teleurstellend verlopen Tweede Kamerverkiezingen van 6 mei 1998. Opnieuw verloren; 5 zetels ditmaal. Tot ruim een week vóór de verkiezingen had bijna niemand in het CDA rekening gehouden met een verlies van 3,8 procentpunten. De discussie over de verkiezingsnederlaag was het belangrijkste agendapunt op de Partijraad. Een deel van dit verlies werd geweten aan de beeldvorming in de media, die de laatste campagneweek voornamelijk waren gefocust op de strijd tussen Kok en Bolkestein. Daarnaast speelde op de verkiezingsdag zelf het rondzingen van het verhaal in de media als zou Jaap de Hoop Scheffer het lijsttrekkersdebat in Carré hebben verloren. Zeker zevende kiezers willen bij winnaars horen en Wim Kok was uitgeroepen tot winnaar van het slotdebat. Het was met name Luck van Leeuwen, voorzitter van de Eerste Kamerfractie, die zich aan de berichtgeving van de media over het slotdebat had gestoord. Hij had zich ook geërgerd aan de vertrekkende Kamerle-

den die het CDA hadden bekritiseerd: "Spuug nooit in de bron waaruit je gedronken hebt", voegde hij hen onder luid applaus toe. Maar er werden niet alleen externe factoren aangewezen voor het verlies. "We hebben het niet goed genoeg gedaan en de kiezers hebben ons dat laten weten", aldus partijvoorzitter Hans Helgers. "Er is best wat bereikt, maar er is nog meer te doen. We zullen onze beperkte middelen en energie heel gericht en planmatig moeten inzetten. Het Partijbestuur zal dit najaar een actieplan vaststellen. Ook de eisen aan professionele samenwerking wil ons bestuur scherper stellen. De fracties, de partij en het Wetenschappelijk Instituut zullen maximaal gaan samenwerken. Zij zullen een trait d'union vormen met als belangrijkste leidraad de praktische politieke behoefte van de fractie. Die is immers gezichtsbepalend voor de partij. Die samenwerking zal gaan passen in een soort permanente campagne. Diepgang, operationele deskundigheid, net-

werkvorming en politieke strategie zullen bij elkaar worden gebracht. Het CDA zal gewoon beter, deskundiger, diepgravender en communicatiever moeten zijn dan de andere partijen. Ja, we hebben verloren. We zullen handelen. En we komen terug", aldus Helgers. Voordat het Partijbestuur in het najaar het beoogde actieplan vaststelt zal een partijbrede commissie (evaluatie)onderzoek doen. (Zie pagina 6.)

T-P-V-bijeenkomsten

Een deel van de nieuwe koers bestaat volgens Helgers in het doorbreken van intern gerichte activiteiten. "De zogenaamde T-P-V-bijeenkomsten (toespraak, pauze, vragen stellen; red.) moeten tot het verleden behoren." Herdly Binderhagel, voorzitter van de Provinciale Afdeling Noord-Brabant, sloot zich aan bij de lijn van Helgers. "Het aantal parochies is teruggelopen, dus het aantal kiezers voor ons daar ook. We moeten de kroegen in. Ook daar zitten onze kiezers. De luiken moe-

Er werd volop gediscussieerd over de verkiezingsnederlaag van 6 mei.

(foto: Dirk Hol)

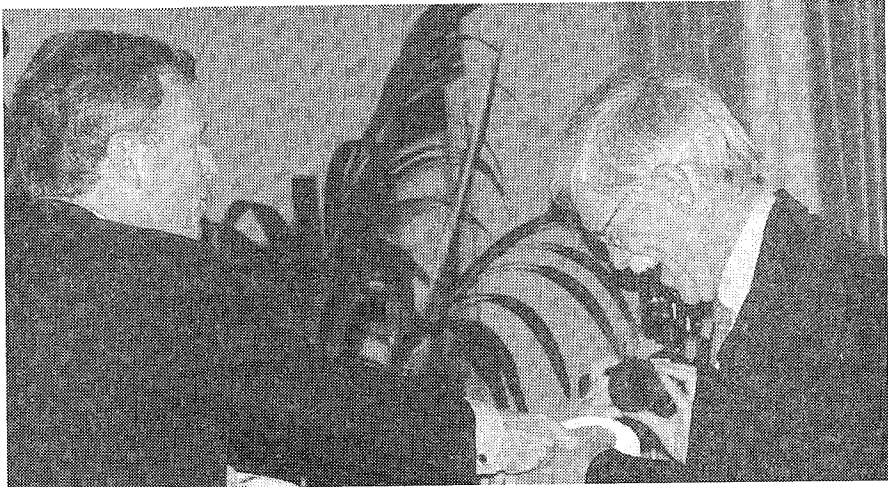
Een volle zaal luistert naar de toespraak van fractievoorzitter De Hoop Scheffer.

(foto: Dirk Hol)

ten open." Anderen stelden dat het CDA zich niet alleen behoort te concentreren op de traditionele maatschappelijke organisaties, maar vooral ook op het nieuwe maatschappelijk middenveld.

Forza Italia

Gerard Woertman, oud-wethouder in Hengelo (Overijssel), vroeg tijdens de politieke rondblik wat het CDA-standpunt is met betrekking tot toenaderingspogingen van Forza Italia - onder leiding van Silvio Berlusconi (oud-premier en voorzitter van voetbalclub AC Milan) - tot de EVP. Jan van Laarhoven, tweede vice-voorzitter van het CDA, die buitenland in zijn

De Hoop Scheffer geeft het 29-ste Kamerlid Jacob Reitsma één van de bokshandschoenen die hij eerder van het CDJA heeft ontvangen. De bokshandschoenen symboliseren dat het CDA er tegenaan gaat.

(foto: Dirk Hol)

Helgers: "We zullen handelen en komen terug."

(foto: Dirk Hol)

portefeuille heeft, antwoordde dat deze discussie zich toespitst op eventuele toetreding tot de EVP-fractie en niet tot de EVP-partij. "Het CDA is fel tegenstander van toetreding van leden van Forza Italia tot de EVP-fractie. Dit standpunt is uiteraard totstandgekomen in samenspraak met de CDA-delegatie in de EVP-fractie en de CDA-Tweede Kamerfractie. In het uiterste geval staat mogelijk de positie van het CDA in de EVP-fractie ter discussie." Het CDA stuurde hierover Wilfried Martens, voorzitter van de EVP-fractie en -partij, een brandbrief.

Resoluties

Tijdens de Partijraad zijn drie resoluties besproken. Twee daarvan waren van de Provinciale Afdeling Limburg. Zij beoogden meer directe vormen van democratie te realiseren; zowel voor de kiezers als voor leden binnen het CDA (meer vormen van directe ledenparticipatie). Beide resoluties werden verworpen. Een resolu-

tie van de Provinciale Afdeling Utrecht werd met algemene stemmen aanvaard. Het betrof een oproep aan de Tweede Kamerfractie elk CDA-Kamerlid een duidelijke regionale verantwoordelijkheid te geven. Deze regio-verantwoordelijkheid moet zo worden ingericht dat het in de verschillende regio's duidelijk is dat de betrokken volksvertegenwoordiger direct en makkelijk aanspreekbaar is op diverse onderwerpen en niet alleen op het eigen fractiespecialisme.

'Wij moeten de deur uit'

Fractievoorzitter Jaap de Hoop Scheffer hield de slottoespraak. De fractievoorzitter haakte uitvoerig in op de eerder gevoerde discussie. Hij erkende dat de CDA-visie in campagnetijd op sommige momenten "onvoldoende uit de verf" is gekomen en pleitte voor een open en eerlijke dialoog. "Ik sta open voor kritiek, maar dat moet dan wel open kritiek zijn. Niet anoniem of betweterig van de zijlijn." De Hoop Scheffer zei dat het "CDA als één man in actie moet komen om alle maatschappelijke organisaties in Nederland uit te leggen waar de partij voor staat. Wij moeten de deur uit, de blik werpen buiten de eigen kring. Ook het interne debat moet niet geschuwd worden." Hij benadrukte dat de fractie op basis van het verkiezingsprogramma keuzes moet kunnen maken. "De fractie moet de kans krijgen vanuit vaste waarden nieuwe wegen in te slaan." Over de nieuwe Kamerleden zei hij: "Iedereen moet het diepe in. De nieuwe kandidaten: u zult ze zien." De politiek leider sloot zijn - goed ontvangen - toespraak vechtlustig af: "Het is niet de schuld van de kiezers dat

ze onze boodschap niet hebben begrepen. Wij gaan verder vechten voor onze christen-democratische idealen, die zijn niet vervlogen."

Tijdens het huishoudelijk gedeelte werd Netty van den Nieuwboer-Langenkamp (burgemeester van Brederwiede) gekozen als lid van het Partijbestuur. Rajen Ramnath (supervisor bij een accountantskan-

De Hoop Scheffer: "Blik buiten de eigen kring werpen."

(foto: Dirk Hol)

toor) is gekozen als voorzitter van het Intercultureel Beraad (ICB) van het CDA. (Een interview met Ramnath verschijnt in het eerstvolgende nummer van Appèl). Hans Borstlap (directeur-generaal ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid) is herkozen als voorzitter van het Curatorium van het Steenkampinstituut.

Hoopvol resultaat gemeenteraadsverkiezingen niet doorgezet

De verkiezingsuitslag van 6 mei jongstleden toonde een verlies van 3,8% voor het CDA ten opzichte van 1994 (zie tabel 1). Ondanks de hoopvolle raadsverkiezingen is het CDA er niet in geslaagd de neerwaartse lijn om te buigen. Andere trends in de Nederlandse politiek werden bevestigd. Te weten: stabilisatie van de sociaal-democratie en de opkomst van de liberalen. De PvdA won met voorsprong de verkiezingen en maakte daarmee een groot deel van het verlies uit 1994 goed. De VVD blijft al maar groeien. En die andere liberalen, D66, hebben geweldig verloren, maar kunnen langzamerhand wel rekenen op een grotere vaste aanhang. Want, Els Borst behaalde dan wel een bijzonder slecht resultaat, haar score lag boven de uitslagen die Hans van Mierlo in de jaren tachtig liet aantekenen.

Naast bovengenoemde trends was de doorbraak van 'klein' Links (GroenLinks en SP) overduidelijk. Verheugend is dat de CD van Janmaat de kiesdrempel niet haalde. Ook de ouderenpartijen keren niet terug. Hebben de interne twisten hen de das omgedaan of hebben de andere partijen nu wel geluisterd naar ouderen? In

De gemeenteraadsverkiezingen van 4 maart jongstleden leverde nog een nipte overwinning op voor het CDA. De Kamerverkiezingen, twee maanden later, brachten de christen-democraten voor het eerst in de geschiedenis minder dan zilver. Met 18,4% van de stemmen en 29 zetels is het CDA in een kleine tien jaar nagenoeg gehalveerd. Een korte analyse van de cijfers van 6 mei.

dat laatste geval zouden de ouderenpartijen aan hun eigen succes ten onder gegaan zijn.

Veel verloren in het zuiden

Wanneer de uitslagen per provincie bekeken worden valt op dat het CDA in de noordelijke provincies - Friesland, Groningen, Drenthe - relatief het beste heeft gescoord (zie tabel 2). In 1994 liep het CDA de grootste klappen op in het westen: Utrecht, Zuid- en Noord-Holland. Nu lagen die gebieden rond het landelijk gemiddelde, terwijl bovengemiddeld werd verloren in de zuidelijke provincies Limburg en Noord-Brabant. Met als gevolg dat het CDA niet langer de grootste partij is in het zuiden.

Bij de verkiezingen in 1994 gold in het algemeen: hoe groter de stad, des te groter het verlies. In 1998 is de neergang het kleinst in de grootste en de kleinste steden. In de zeer verstedelijkte gebieden

(grote steden) werd 'slechts' 2,5% ingeleverd. De grootste teruggang vond daarentegen plaats in de middelgrote steden, de 'suburbia'. Juist daar bevonden zich veel twijfelende en zwevende kiezers, die voor een groot deel zijn terechtgekomen in de vangnetten van de PvdA en VVD. Het CDA heeft in weinig steden winst kunnen behalen ten opzichte van 1994. Het beste resultaat werd geboekt in Valkenburg aan de Geul waar 7,8% werd gewonnen. Ongetwijfeld mede het gevolg van de fanatieke voorkeursactie van Camiel Eurlings.

Dalende trend opkomst

Het opkomstcijfer van 73,2% is flink lager dan bij de vorige verkiezingen. Ondanks dat Nederland in vergelijking met andere westerse landen een redelijk hoge opkomst heeft is de daling duidelijk zichtbaar als de opkomstpercentages van de laatste vier Tweede Kamerverkiezingen achter elkaar worden gezet : 85,5%, 80,1, 78,4, 73,2. De opkomst onder jongeren was zoals gebruikelijk het laagst: 61% van de kiezers tussen 18 en 24 jaar maakte de gang naar de stembus. De jongeren vormden echter geen negatieve uitzondering. De daling van de opkomst was voor alle leeftijdsgroepen ongeveer even groot.

Recordgemeente wat het opkomstcijfer betreft was Schiermonnikoog met een opkomst van 115% (!). De Waddeneilanden kunnen bogen op dergelijke onnatuurlijke opkomstcijfers vanwege de vele vakantie-gangers, die de stemkaart meenemen naar het strand.

Dat meer mensen dan ooit zijn thuisge-

Tabel 1: Percentages Tweede Kamerverkiezingen sinds 1986

	TK'86	TK'89	TK'94	TK'98
PvdA	33,3%	31,9	24,0	29,0
CDA	34,6	35,3	22,2	18,4
VVD	17,4	14,6	19,9	24,7
D66	6,1	7,9	15,5	9,0
GroenLinks	3,3	4,1	3,5	7,2
SP	0,4	0,4	1,3	3,8
SGP/RPF/GPV	3,6	4,1	4,7	5,1
CD/Janmaat	0,1	0,9	2,5	0,6
ouderen	---	---	4,5	0,9
overig	1,2	0,8	1,9	1,3

Tabel 2: CDA-percentages per provincie

	1998	1994
Friesland	26,5%	27,5
Groningen	16,0	17,3
Drenthe	17,9	19,8
Overijssel	26,7	29,6
Flevoland	14,8	17,6
Gelderland	20,4	24,7
Utrecht	16,0	20,6
Noord-Holland	12,5	16,2
Zuid-Holland	14,6	18,3
Zeeland	17,2	20,8
Noord-Brabant	21,5	27,1
Limburg	24,3	28,9

bleven heeft het CDA geen zetels gekost. Van het CDA-electoraat uit 1994 is 10% ditmaal niet gaan stemmen. Dat is een vergelijkbaar percentage met de andere grote partijen. Waar zijn de overige CDA-stemmen van vier jaar geleden terechtgekomen? 64% bleef bij het CDA, 9% ging naar de VVD, 7% naar PvdA, 4% naar klein rechts, 2% naar GroenLinks en D66, en 1% naar de ouderen en SP.

In figuur 1 is de herkomst van de huidige CDA-stemmen afgebeeld. Het CDA heeft een positief saldo met de ouderenpartijen en D66. Aan de PvdA is het meest verloren, en dat is opmerkelijk. Bij voorgaande verkiezingen was het kiezersverkeer met de sociaal-democraten doorgaans minder groot en was de VVD de grote boosdoener. Premier Kok vertoont echter dezelfde electorale trekjes als zijn voorganger Lubbers door veel twijfelende kiezers uit het politieke midden aan zich te binden.

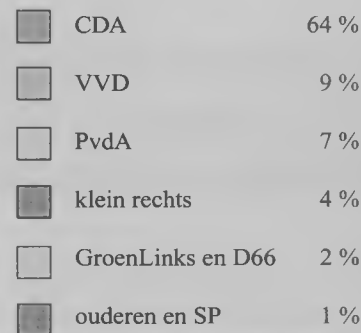
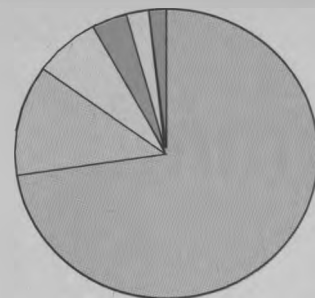
Nieuwe kiezers

Een positief punt voor het CDA is de relatief goede prestatie onder jongeren. Het CDA behaalde bij de nieuwe kiezers 16%, evenveel als in 1994 en bij de raadsverkiezingen. Dat betekent wel dat nog weinig is terugveroverd onder jongeren na het zeer grote verlies in 1994. Ook onder ouderen (50+) lag het verlies voor het CDA onder het gemiddelde: 2%. De grootste klappen vielen in de categorie 35-49-jarigen. Daar halveerde de christen-democratie. Mede daardoor vergrijsde de CDA-achterban verder. Bijna de helft is nu 50 jaar of ouder.

De uitslag gemeten naar religie brengt opmerkelijke bevindingen met zich mee. De dalende trend onder gereformeerden en hervormden lijkt gestopt. Van de gereformeerden stemde 44% op het CDA (was in 1994 46%), voor de hervormden

ligt dat cijfer op 30% (was 29%). Bij de groep niet-gelovigen is het CDA verder weggezakt, van 7% naar 4%, terwijl de grootste klappen vielen in het katholieke segment: van 40% naar 34%. Helaas voor het CDA vormen de niet-gelovigen en katholieken samen 82% van het electoraat. De uitslag onder katholieken is opmerkelijk, aangezien de PvdA daar een spectaculaire stijging van 18% naar 29% doormaakte. Uit de cijfers is het op dit moment nog niet hard te maken, maar de stelling dat het CDA veel katholieken aan Kok heeft verloren lijkt gerechtvaardigd.

Bovenstaande kille cijfers zijn voor de echte CDA-er niet vrolijk. Toch blijkt uit de kiezersonderzoeken van het laatste jaar dat het CDA niet hoeft te wanhopen. Voor het eerst in jaren groeide namelijk het CDA-potentieel. En meer mensen dan in 1994 namen het CDA serieus in overweging. Ook bleek dat het vernieuwde CDA in de onderzoeken op sympathie kon rekenen, hoewel veel mensen zich afvroegen of het CDA als het er op aankomt toch niet zou vervallen in oude reflexen. Op het laatste moment voor de verkiezingen - het CDA stond anderhalf week voor de verkiezingen nog op 33 zetels - zijn echter de twijfelende kiezers op zeker gegaan, en hebben ze gekozen voor voortzetting van het populaire paarse kabinet of de sterke premier. Als het CDA

Figuur 1.

laat zien dat de vernieuwingen ernst zijn, dan heeft het CDA met het oog op de verhoogde stemkans zeker potentieel om terug te komen.

Er waren veel jongeren op de CDA-uitslagenavond in het Haagse Pulchri

(foto: Dirk Hol)

Commissievoorzitter Kamp: Streven naar samenhang

Wat is de functie van een leidraad? Kamp: "Een leidraad is een hulpmiddel, met het oog op de statenverkiezingen volgend jaar, voor de provinciale programcommissies bij het schrijven van een eigen verkiezingsprogram. De leidraad staat overigens niet op zichzelf, maar bouwt voort op de koers die het CDA met 'Nieuwe wegen, vaste waarden' en het verkiezingsprogram 'Samenleven doe je niet alleen' is ingeslagen. In een leidraad worden een aantal politiek-bestuurlijke ontwikkelingen geschetst die naar de mening van de commissie in de komende statenperiode nadrukkelijk de aandacht zullen vragen. Maar een leidraad is natuurlijk geen dictaat. Vraagstukken en oplossingsrichtingen kunnen namelijk per provincie verschillen."

Wat wil de commissie met de titel, 'Provinciaal Profiel', duidelijk maken?
"De titel heeft een dubbele betekenis. De provincie heeft, niemand zal dat ontken-

Op 3 maart 1999 vinden de verkiezingen voor Provinciale Staten plaats. Om de provinciale programcommissies behulpzaam te zijn bij het schrijven van een eigen program is een commissie onder leiding van de Utrechtse gedeputeerde mevrouw mr. J.G.J. (Annie) Kamp de afgelopen maanden bezig geweest met het schrijven van een leidraad voor het provincieprogram. Begin april is deze leidraad, getiteld 'Provinciaal Profiel', door het Partijbestuur vastgesteld. Een gesprek met commissievoorzitter Kamp.

nen, een eigen en authentieke plaats in het openbaar bestuur. Aan de andere kant vindt de commissie dat de provincie zich in de komende periode zal moeten inspannen om haar rol als middenbestuur meer zichtbaar te maken voor haar inwoners."

Wat zijn de belangrijkste punten uit de leidraad?

"Als ik de leidraad in één woord zou moeten samenvatten is dat met het begrip samenhang. Daarmee wordt niet alleen bedoeld op de samenhang tussen beleidsvelden die met elkaar te maken hebben, zoals ruimtelijke ordening, milieu, landbouw, water en verkeer en vervoer, maar ook - vanuit de CDA-kernbegrippen gespreide verantwoordelijkheid en solidari-

teit - op de sociale samenhang die in deze tijd van individualisering zo nodig en wenselijk is. Met het streven naar deze samenhang wil het CDA een ander geluid laten klinken dan de paarse partijen."

Drie hoofdstukken

"De leidraad is opgebouwd uit drie hoofdstukken. In het eerste hoofdstuk wordt een plaatsbepaling van de provincie gegeven in het openbaar bestuur. Een gevoelig onderwerp is gemeentelijke herindeling. Wat de koers betreft was de commissie gebonden aan het landelijk program. Dat is op zich logisch, maar dat neemt niet weg dat de situatie per provincie kan verschillen en dat provinciebestuurders in sommige situaties hun eigen verantwoordelijkheid moeten oppakken. Daarnaast vindt de commissie dat christen-democratische provinciebestuurders meer het provinciehuis uit en meer de provincie in moeten. In het tweede hoofdstuk wordt een balans gezocht tussen zaken als milieu, landbouw en economische zaken. Verder is het belang van een goede waterhuishouding stevig aangezet. Behoud en versterking van het regionale, streekeigene is een ander opvallend punt. In het derde hoofdstuk staat de samenhang van de samenleving centraal. Extra accenten worden gelegd op zaken als jeugdhulpverlening - vooral het belang van een betere aansluiting tussen lokaal en provinciaal jeugdbeleid -, de rol en waarde van levensbeschouwing in het welzijnswerk, de positie van de mantelzorg (opzetten van steunpunten) een extra impuls voor het monumentenbeleid."

Annie Kamp overhandigt partijvoorzitter Helgers het eerste exemplaar van 'Provinciaal Profiel'

(foto: Elzabet Veenendaal)

Zichtbaar, herkenbaar en aanspreekbaar

De nieuwe CDA-fractie in de Tweede Kamer is op dinsdag 19 mei geïnstalleerd. Onder het motto 'zichtbaar, herkenbaar en aanspreekbaar' is zij aan het werk gegaan. Samen met alle medewerkers staan zij voor u klaar. In dit informatiekatern treft u naast de foto's van de leden, hun namen, adressen en telefoonnummers. Tevens kunt u zien van welke commissies zij deel uitmaken en met welke Provinciale Afdelingen en Kamerkringen

Informatiekatern CDA-Tweede Kamerfractie

zij nauwe contacten onderhouden. Met dit katern heeft u alle informatie bij de hand wanneer u contact wilt opnemen met de CDA-Tweede Kamerfractie.

CDA-Tweede Kamerfractie

Tweede Kamer:

Bezoekadres: Plein 2, 2511 CR Den Haag, Postadres: Postbus 20018, 2500 EA Den Haag, tel.: 070-3182211 (algemeen)

Afdeling Voorlichting:

telefoon: 070-3182510, fax: 070-3183508, e-mail: cda.voorl@tk.parlement.-nl

Fractiesecretariaat:

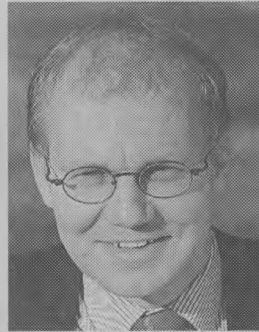
Postbus 30805, 2500 GV Den Haag, telefoon: 070-3183020, fax: 070-3182602

Hans van den Akker

BUZA, EUZA, SOZA, FIN, EZ, VROM, RU

Muisbroekseweg 55
3381 KM Giesenburg
Zuid-Holland
privé: 0184-651496
zakelijk: 070-3182571
e-mail: J.vdAkker@tk.parlement.nl
KK Dordrecht

Joop Atsma

BIZA, VWS, EZ, LNV, OCW, V&W, NAAZ

Groningerstraat 39
9231 CJ Surhuisterveen
Friesland
privé: 0512-363668
zakelijk: 070-3182562
e-mail: J.Atsma@tk.parlement.nl
PA Groningen, Friesland

Mevr. Agnes van Ardenne-van der Hoeven

BUZA, DEF, EUZA, SOZA, LNV

Schiedamseweg 141
3134 BH Vlaardingen
Zuid-Holland
privé: 010-4346848
zakelijk: 070-3182568
e-mail: A.van.Ardenne@tk.parlement.nl
KK Dordrecht, Rotterdam

Prof. mr. dr. Jan Peter Balkenende

EUZA, SOZA, FIN, JUST, LNV, NAAZ

Meander 135
1181 WN Amstelveen
Noord-Holland
privé: 020-6474989
zakelijk: 070-3182565
e-mail: J.Balkenende@tk.parlement.nl
PA Noord-Holland, KK Amsterdam

Mr. Pieter Jan Biesheuvel
SOZA, JUST, VROM, V&W

2e Sweelinckstraat 96
2517 GZ 's-Gravenhage
Zuid-Holland
privé: 070-3455975
zakelijk: 070-3182549
e-mail: P.Biesheuvel@tk.parlement.nl
KK Den Haag

Mevr. Klaasje Eisses-Timmerman
DEFVWS, SOZA, LNV, VROM

Lheebroek 8
7991 PL Dwingeloo
Drenthe
privé: 0521-597257
zakelijk: 070-3182550
e-mail: K.Eisses-Timmerman@tk.parlement.nl
PA Groningen, Drenthe

Mevr. drs. Ank Bijleveld-Schouten
(vice-voorzitter fractie)
BIZA, VWS, SOZA, FIN, NAAZ

Vaarwerkhorst 56
7531 HR Enschede
Overijssel
privé: 053-4350776
zakelijk: 070-3182547
e-mail: Ank.Bijleveld@tk.parlement.nl
PA Overijssel, Gelderland

Camiel Eurlings
BIZA, BUZA, EUZA, VWS, V&W

Broekhem 6
6301 HH Valkenburg
Limburg
privé: 043-6015012
zakelijk: 070-3182551
e-mail: C.Eurlings@tk.parlement.nl
PA Limburg

Drs. Siem Buijs
(lid fractiebestuur)
BIZA, VWS, JUST, LNV, V&W

Jacob Valckestraat 3
4461 KB Goes
Zeeland
privé: 0113-230305
zakelijk: 070-3182587
e-mail: S.Buijs@tk.parlement.nl
KK Rotterdam, PA Zeeland

Prof. dr. Henk de Haan
BUZA, DEF, EUZA, FIN, EZ, RU

Hoofdstraat 173
9827 PB Lettelbert
Groningen
privé: 0594-518238
zakelijk: 070-3182552
e-mail: dehaan@tk.parlement.nl
PA Groningen, Drenthe

Mr. ing. Wim van de Camp
BIZA, VWS, OCW, JUST, NAAZ

Van Weede van Dijkveldstraat 40
2582 KW 's-Gravenhage
Zuid-Holland
privé: 070-3523226
zakelijk: 070-3182554
e-mail: W.vandeCamp@tk.parlement.nl
KK Den Haag, Leiden

Drs. Hans Hillen
(fractiesecretaris)
BUZA, DEF, OCW, FIN, RU

's-Gravelandseweg 170
1217 GB Hilversum
Noord-Holland
privé: 035-6211326
zakelijk: 070-3182556
e-mail: Hillen@tk.parlement.nl
PA Noord-Holland, KK Amsterdam

Mevr. drs. Nancy Dankers
BIZA, VWS, SOZA, FIN, V&W,
NAAZ

Hofstad 7
5708 CM Helmond
Noord-Brabant
privé: 0492-524071
zakelijk: 070-3182559
e-mail: Dankers@tk.parlement.nl
PA Noord-Brabant

Mevr. Maria van der Hoeven
BIZA, DEF, OCW, EZ, JUST, NAAZ

Pommardlaan 17
6213 GV Maastricht
Limburg
privé: 043-3436890
zakelijk: 070-3182558
e-mail: vanderhoeven@tk.parlement.nl
PA Limburg

Mr. Jaap de Hoop Scheffer
(*fractievoorzitter*)

Van Diepenburchstraat 32
2597 PT 's-Gravenhage
Zuid-Holland
privé: 070-3244783
zakelijk: 070-3182515
e-mail: deHoopScheffer@tk.parlement.nl

Drs. Jacob Reitsma
OCW, FIN, LNV, RU, V&W

Espelerweg 9 II
8303 HV Emmeloord
Flevoland
privé: 0527-615830
zakelijk: 070-3182585
e-mail: reitsma@tk.parlement.nl
PA Friesland, Flevoland

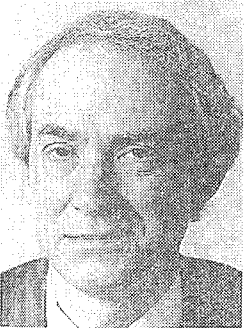
Cees van der Knaap
EUZA, FIN, EZ, VROM, V&W,
NAAZ

Igor Stravinskisingel 16
3069 MA Rotterdam
Zuid-Holland
privé: 010-4211615
zakelijk: 070-3182563
e-mail: C.vdKnaap@tk.parlement.nl
KK Rotterdam, PA Zeeland

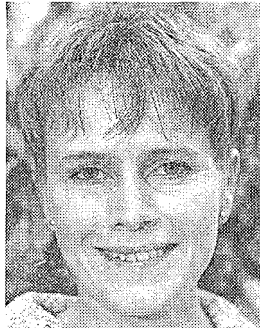
Drs. Theo Rietkerk
BIZA, JUST, LNV, VROM, RU

Esdoornhof 233
8266 GH Kampen
Overijssel
privé: 038-3332756
zakelijk: 070-3182575
e-mail: T.Rietkerk@tk.parlement.nl
PA Overijssel, Gelderland

Drs. Gerd Leers
BUZA, DEF, EZ, VROM, V&W

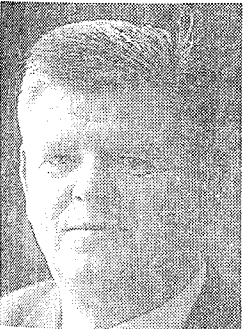
Schets van Grobbendoncklaan 7
5051 KZ Goirle
Noord-Brabant
privé: 013-5344481
zakelijk: 070-3182564
e-mail: G.Leers@tk.parlement.nl
PA Utrecht, Noord-Brabant

Mevr. drs. Clémence Ross-van Dorp
BUZA, DEF, EUZA, OCW, RU

Molenweg 18
7084 AV Breedenbroek
Gelderland
privé: 0315-617236
zakelijk: 070-3182580
e-mail: C.Ross-vanDorp@tk.parlement.nl

PA Flevoland, Gelderland

Theo Meijer
VWS, LNV, VROM, V&W, RU

Loo 19
5388 SB Nistelrode
Noord-Brabant
privé: 0412-611919
zakelijk: 070-3182557
e-mail: Th.Meijer@tk.parlement.nl
PA Gelderland, Noord-Brabant

Mevr. Annie Schreijer-Pierik
EZ, LNV, OCW, VROM

Bentlosestraat 24a
7496 PG Hengevelde
Overijssel
privé: 0547-333653
zakelijk: 070-3182560
e-mail: J-Schreijer-Pierik@tk.parlement.nl

PA Drenthe, Overijssel

Drs. Jacques de Milliano
BIZA, BUZA, DEF, EUZA, JUST

Rembrandtlaan 18
2102 BR Heemstede
Noord-Holland
privé: 023-5294203
zakelijk: 070-3182548
e-mail: J.deMilliano@tk.parlement.nl
PA Noord-Holland, KK Amsterdam

Theo Stroeken
SOZA, EZ, VROM, V&W, RU,
NAAZ

Tiberiuslaan 10
5926 TH Venlo
Limburg
privé: 077-3828303
zakelijk: 070-3182553
e-mail: T.Stroeken@tk.parlement.nl

PA Flevoland, Limburg

Mevr. Gerda Verburg
(lid fractiebestuur)
VWS, OCW, SOZA, Fin, EZ, RU
De Grutto 6
3972 PC Driebergen-Rijsenburg
Utrecht
privé: 0343-517729
zakelijk: 070-3182555
e-mail: G.Verburg@tk.parlement.nl
PA Friesland, Utrecht

Mr. dr. Peter van Wijmen
BIZA, JUST, LNV, VROM, NAAZ
Raamschoorweg 64
4838 EN Breda
Noord-Brabant
privé: 076-5210839
zakelijk: 070-3182590
e-mail: P.Wijmen@tk.parlement.nl
PA Noord-Brabant, Zeeland

Drs. Maxime Verhagen
BUZA, DEF, EUZA, OCW, JUST
Hoekenburglaan 25
2275 TC Voorburg
Zuid-Holland
privé: 070-3994976
zakelijk: 070-3182569
e-mail: Verhagen@tk.parlement.nl
KK Den Haag, Leiden

Mr. drs. Joop Wijn
OCW, FIN, EZ, JUST, RU
Geuzenkade 63
1056 KN Amsterdam
Noord-Holland
privé: 020-6852973
zakelijk: 070-3182589
e-mail: J.Wijn@tk.parlement.nl
PA Noord-Holland, KK Amsterdam

Mevr. Marry Visser-van Doorn
BUZA, DEF, EUZA, VWS, SOZA
Leerbroekseweg 2
4245 KT Leerbroek
Zuid-Holland
privé: 0345-599925
zakelijk: 070-3182566
e-mail: mvisser@tk.parlement.nl
KK Dordrecht, Leiden

Afkortingen van commissies

BIZA	- Binnenlandse Zaken
BUZA	- Buitenlandse Zaken
DEF	- Defensie
EUZA	- Europese Zaken
EZ	- Economische Zaken
FIN	- Financiën
JUST	- Justitie
LVN	- Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
NAAZ	- Nederlands Antilliaanse en Arubaanse Zaken
OCW	- Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
RU	- Rijks Uitgaven
SOZA	- Sociale Zaken
V&W	- Verkeer en Waterstaat
VROM	- Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VWS	- Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Ambtelijk secretaris

Liesbeth Sikking-Heintzberg
telefoon: 070-3182504
e-mail: sikking.cda@tk.parlement.nl

Medewerkers voorlichting

Jack de Vries
e-mail: JdeVries.cda@tk.parlement.nl
Marianne Fennema
e-mail: Fennema.cda@tk.parlement.nl

Beleidsmedewerkers CDA-Tweede Kamerfractie

BIZA - Dirk Jan Bolderheij, telefoon: 070-3183503
BUZA - Marja Kwast, telefoon: 070-3182519
DEF - Bieke Oskam, telefoon: 070-3182518
EUZA - Marja Kwast, telefoon: 070-3182519
EZ - Johan de Koning, telefoon: 070-3182521
FIN - Nicolien Kok, telefoon: 070-3182532
JUST - Jan Teunissen, telefoon: 070-3183554
- Sybrand van Haersma Buma, telefoon: 070-3182527
LVN - Stefan Verbunt, telefoon: 070-3182542

NAAZ - Dirk Jan Bolderheij, telefoon: 070-3183503
- Bieke Oskam, telefoon: 070-3182518
OCW - Ellemijn van Waveren, telefoon: 070-3182539
RU - Nicolien Kok, telefoon: 070-3182532
SOZA - Sybrinne van de Beukel, telefoon: 070-3182529
- Guusje Dolsma, telefoon: 070-3182529
V&W - Marieke Morshuis, telefoon: 070-3182540
VROM - Pieter Tülner, telefoon: 070-3182543
VWS - Hans de Vries, telefoon: 070-3182525

In memoriam

In memoriam Pieter Willem Maris (1923-1998)

Op 20 april overleed Pieter Willem Maris, lid van de Eerste Kamer van 1986 tot 1991. Toen hij zijn politieke loopbaan begon had hij reeds een lange maatschappelijke carrière achter de rug. Na zijn studie electrotechniek aan de Technische Universiteit te Delft, diende hij als beroepsofficier bij de Koninklijke Landmacht, laatstelijk als generaal-majoor van de technische staf.

Pieter Maris begon pas laat met de politiek, en wel in de jaren zeventig. Waarom toen? Omdat hij vond dat het zo niet langer kon in Nederland. Uit plichtsbesef handelde hij. In 1980 werd hij lid van de provinciale staten van Zuid-Holland. Hij was voorbestemd om in 1983 lid te worden van de Eerste Kamer, doch door een verkeerd uitgebrachte stem moest het lidmaatschap wachten tot 1986. Het lag voor de hand dat hij zich vooral toelegde op defensie-aangelegenheden. Verschillende malen voerde hij over de defensiebegrotingen het woord. In zijn maidenspeech op 19 mei 1987 sprak hij over wapenbeheersing, zonder zich daarbij te scharen aan de kant van hen die eenzijdige ontwapening bepleitten. Ik had zelf het voor-

recht de wekelijkse Kamervergaderingen letterlijk aan zijn zijde te mogen doorbrengen. We deelden vijf jaar lang dezelfde bank. Vanwege zijn plichtsbesef en vanwege de vreugde die hij ondervond in het Kamerwerk, was hij hoogst zelden afwezig. Niet alleen defensie, maar ook vele andere onderwerpen hadden zijn grote belangstelling. Aan de debatten daarover in de CDA-fractie bewaar ik goede herinneringen. Zijn brede belangstelling en deskundigheid kwamen tot uiting in zijn lidmaatschap van de Adviesraad voor Vrede en Veiligheid en zijn plaatsvervangend lidmaatschap van het Hoog Militair Gerechtshof. Met hart en ziel vervulde hij het senatorschap. Met pijn in het hart nam hij afscheid van de Eerste Kamer. Met ingang van 1 januari 1992 werd hij benoemd tot voorzitter van de Stichting Nederland-Polen, die zich tot doel stelt de betrekkingen tussen beide landen te intensiveren. Zijn verknochtheid aan de publieke zaak kwam ook hierin weer tot uiting. Zijn laatste jaren vielen hem zwaar. Ik ben blij Pieter Willem Maris vijf jaar als naaste collega te hebben mogen meemaken.

Andries Postma
Eerste Kamerlid voor het CDA

In memoriam Mr. J.C. Rutgers (1908-1998)

Op woensdag 27 mei 1998 overleed enkele dagen voor haar 90-ste verjaardag mevrouw Mr. Jacqueline Cornelia Rutgers. Van 1963 tot 1967 was zij voor de toenmalige ARP lid van de Tweede Kamer. In die tijd was zij tevens enige tijd lid van het Europese Parlement. Daarvoor had zij al een lange loopbaan in het bedrijfsleven (Philips en Stork) en in de wereld van de sociale verzekering achter de rug. Van 1945 tot 1956 was zij secretaris van het College van Rijksbemiddelaars en van 1956 tot 1963 directeur van de Sociale Verzekeringsbank.

Zij stamde uit een vooraanstaand AR-geslacht. Haar vader was minister van Onderwijs geweest en fractievoorzitter in de Tweede Kamer. De latere fractievoorzitter Bruins Slot was haar zwager. Een andere zuster was getrouwd met de helaas jong overleden VU-hoogleraar Mr. N. Okma, van wie de ARP eveneens hoge verwachtingen koesterde. Gezien haar politieke afkomst, haar brede ervaring en haar scherpe verstand was het niet zo vreemd, dat de gedachten naar Jacq Rutgers uitgingen, toen de ARP in 1963 (eindelijk) besloot een vrouw verkiesbaar te kandideren.

Haar Kamerjaren zijn echter niet haar gelukkigste jaren geweest. Bestuurlijk ingesteld kon zij moeilijk wennen aan het omslachtige parlementaire bedrijf. Voor een nieuwe periode stelde zij zich niet weer beschikbaar. Daarna heeft zij vele jaren met name in het kader van het ICCO haar grote talenten en sociale hart ten dienste van de minder bedeedden in de wereld gesteld.

Willem Aantjes
(was onder meer collega-Kamerlid van de ARP)

In memoriam Pieter Elfferich (1909-1998)

Biesheuvel, De Koning, Bukman, Elfferich Bij het nagaan van hun carrière duikt veelvuldig de Christelijke Boeren- en Tuindersbond (CBTB) op. Klein van omvang maar sterk gedreven vormde zij deze mensen. Een dierbare foto van 1947 uit het gedenkboek van de CBTB toont vol trots het personeel werkzaam op het Bondsbureau, en vermeld zittend de heer P.C. Elfferich. Ter toelichting op zijn functie wordt vermeld dat met zijn benoeming een reeds lang gekoesterde wens om een tuinbouwdeskundige te verbinden aan het bureau in vervulling ging. In september 1954 mocht ook ik mijn carrière bij deze organisatie aanvangen. Piet Elfferich had toen al duidelijk gemaakt in deze zeven jaar dat zijn kwaliteiten en mogelijkheden verder reikten dan binnen zijn taak bij de CBTB. Elfferich's gaven, karakteristieken en talenten werden ruimschoots zichtbaar. Rust, weloverwogenheid, wijsheid en timing zijn eigenschappen die bepalend zijn voor een vruchtbaar optreden. Het werk bij een landelijke maatschappelijke organisatie betekent ook per definitie een publiek optreden. Een vervolgcarière in de politiek is dan ook zeer vaak het geval. Bij Piet Elfferich kwam derhalve ook al snel de vraag terecht of hij zich voor het politieke handwerk beschikbaar wou stellen. Gemeenteraadslid in Delft (van 1945 tot 1974), wethoudersschap in diezelfde stad (van 1953 tot 1974), lid van de Eerste Kamer (van 1959 tot 1963 en van 1966 tot 1979), lid van de Tweede Kamer (van 1963 tot 1966) kunnen als zijn kroon op dat deel van zijn werk worden beschouwd. Jaren hebben wij nog mogen samenwerken. Piet is als het ware mijn mentor geweest, is mijn vriend in persoon geworden, is mijn voorbeeld in werkwijze geworden. Ik prijs mij gelukkig voor het feit dat ik zijn taak in 1954 mocht voortzetten en hem zo lang als voorbeeld in het oog heb mogen houden en als vriend met hem om heb mogen gaan.

Rinse Zijlstra

Provinciale Staten-, Eerste Kamer- en Europese verkiezingen

Eerste Kamerverkiezingen

Voor de Eerste Kamerverkiezingen is een tijdpad en een Profielschets vastgesteld. Provinciale Afdelingen en CDA-statenleden kunnen tot 1 november 1998 kandidaten voordragen. Daarnaast bestaat eveneens tot 1 november 1998 - voor iedereen die voldoet aan de in de profielschets gestelde eisen - te solliciteren. De samenstelling van de sollicitatiecommissie (onder voorzitterschap van mevrouw De Graaff-Nauta) treft u eveneens op deze pagina's aan.

Profielschets

Ten behoeve van de kandidaatstelling voor de verkiezingen voor de Eerste Kamer in 1999 dient inzicht te worden gegeven in de meest gewenste samenstelling van de lijst en van de fractie; welke eisen aan kandidaten gesteld mogen worden en welke andere factoren in ieder geval een rol dienen te spelen. De profielschets bestaat uit de volgende hoofdelementen:

1. De kandidaten dienen herkenbare christen-democraten te zijn; dit kan onder meer blijken uit hun huidige politieke dan wel andere maatschappelijke activiteiten; ook dienen kandidaten het Program van Uitgangspunten en het verkiezingsprogram 1998 te onderschrijven.
2. De kandidaten kenmerken zich door het met overtuiging kunnen uitdragen van de christen-democratische uitgangspunten; tevens wordt van hen verwacht dat zij deze politiek dan wel maatschappelijk kunnen vertalen;
3. Van de kandidaten wordt een betrokkenheid bij en deskundigheid voor het parlementaire werk verwacht;
4. Kandidaten dienen bereid en in staat te zijn, voortdurend reële inhoud te geven aan het contact met de ach-

In 1999 vinden op respectievelijk 3 maart en 10 juni de verkiezingen voor Provinciale Staten en Europees Parlement plaats. Na de Provinciale Statenverkiezingen kiezen de nieuwe Statenleden vervolgens op 25 mei de Eerste Kamer. Op deze pagina's treft u meer informatie aan over de kandidaatstelling voor deze verkiezingen.

5. De fractie dient de staatsrechtelijke, op hoofdlijnen toetsende rol van de Eerste Kamer optimaal te kunnen realiseren.
6. Binnen de fractie dient voldoende deskundigheid over de onderscheidene beleidssectoren aanwezig te zijn. Gestreefd wordt naar een evenwicht tussen generalisme en specialisme

- alsmede naar brede maatschappelijke ervaring, hetgeen onder meer moet blijken uit de te bekleden (neven)-functies naast het lidmaatschap van de Eerste Kamer;
7. De fractie dient een evenwichtige opbouw aan maatschappelijke en politieke ervaring te kennen;
8. Conform de aanbevelingen uit het rapport 'Meer partij met vrouwen' wordt ernaar gestreefd mannen en

Overeenkomstig de reglementaire bepalingen roept het Dagelijks Bestuur van het CDA CDA-leden op te solliciteren als:

Kandidaat voor het lidmaatschap van de Eerste Kamer

Aan de kandidaten van het CDA worden de volgende eisen gesteld:

- * voldoen aan de wettelijke eisen;
- * op de dag van de kandidaatstelling, 20 april 1999, minimaal één jaar lid zijn van het CDA;
- * zich - onverminderd reglementaire rechten en verplichtingen - onthouden van activiteiten die rechtstreeks of zijdelings verband houden met de voorbereiding van de kandidaatstelling;
- * instemmen met het Program van Uitgangspunten en het verkiezingsprogramma;
- * bereid zijn bij benoeming de gehele zittingsperiode als lid aan te blijven, behoudens eventuele ontheffing vanwege het partijbestuur;
- * zich tevoren onderwerpen aan een namens de partij op grond van de statutaire comptabiliteitsregels uit te spreken oordeel ten aanzien van bestaande en/of te aanvaarden nevenfuncties.

Kandidaten dienen te voldoen aan de in de Profielschets (zie elders op deze pagina) gestelde eisen.

Personen die voor een CDA-kandidatuur in aanmerking willen komen, kunnen tot **uiterlijk 1 november** solliciteren. Uitsluitend schriftelijke sollicitaties vergezeld van persoonlijke gegevens worden in behandeling genomen. Hiertoe kan een modelformulier worden aangevraagd bij het CDA t.a.v. drs. G.H. Groenendijk, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag.

U wordt met nadruk verzocht dit modelformulier te gebruiken en geen eigen curriculum vitae in te zenden.

Sollicitatiebrieven dienen gericht te worden tot de Sollicitatiecommissie Eerste Kamerverkiezingen, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag. In de linkerbovenhoek van de enveloppe vermelden: 'sollicitatie EK'

vrouwen evenwichtig en in gelijke mate op de lijst te plaatsen.

- De kandidatenlijst dient zodanig te worden samengesteld dat sprake is van een herkenbare lijst, waarbij zowel het nationale karakter van de Eerste Kamer als de geografische spreiding tot uitdrukking komen, en waarbij rekening wordt gehouden met de pluriforme samenstelling van onze partij;
- Tegen de achtergrond van de punten 6 t/m 11 wordt als uitgangspunt genomen dat op de plaatsen 1 t/m 20 sprake is van een instroom van circa eenderde nieuwe kandidaten, waarbij ook rekening is gehouden met de gemiddelde wijzigingen gedurende de afgelopen zittingsperiode.
- Van de verkiesbare kandidaten en de eerste vijf reserve-kandidaten wordt verwacht dat men voor de volledige zittingsperiode beschikbaar is.

Verkiezingen Europees Parlement

Voor de verkiezingen van het Europees Parlement op 10 juni is een tijdpad en een profielschets vastgesteld. Voor 1 oktober aanstaande hebben Gemeentelijke Afdelingen het recht maximaal vijf personen voor te dragen als kandidaat. Daarnaast bestaat voor iedereen die voldoet aan de in de Profielschets gestelde eisen de gelegenheid tot solliciteren. Dit kan tot uiterlijk 1 september aanstaande. De samenstelling van de Sollicitatiecommissie die onder leiding staat van baron Berend Jan van Voorst tot Voorst treft u op de volgende pagina aan.

Profielschets

Ten behoeve van de kandidaatstelling voor het Europees parlement in 1999 dient inzicht te worden gegeven in de meest gewenste samenstelling van de lijst en van de fractie; welke eisen aan kandidaten gesteld mogen worden en welke andere factoren in ieder geval een rol dienen te spelen. De profielschets bestaat uit de volgende elementen:

- De kandidaten dienen herkenbare christen-democraten te zijn; dit kan onder meer blijken uit hun huidige politieke dan wel andere maatschap-

Tijdschema Eerste Kamerverkiezingen

Gelegenheid tot het noemen van namen door provinciale afdelingen en CDA-leden van Provinciale Staten	tot 1 november 1998
Gelegenheid tot rechtstreekse sollicitatie	tot 1 november 1998
Opstelling eerste advieslijst	Dagelijks Bestuur 7 dec. '98
Vaststelling advieslijst	Partijbestuur 15 januari 1999
Vaststelling kandidatenlijst	Partijbestuur 8 feb. 1999
Dag van kandidaatstelling	20 april 1999
Verkiezingen	25 mei 1999

Samenstelling Sollicitatiecommissie Eerste Kamerverkiezingen

De Sollicitatiecommissie voor de Eerste Kamerverkiezingen staat onder voorzitterschap van mw. Diewke de Graaff-Nauta (onder meer oud-staatssecretaris van Binnenlandse Zaken). De overige leden zijn: Leny Geluk (voorzitter Provinciale Afdeling Zeeland), Wim van der Donk (universitair docent KUB), Jeltien Kraaijeveld-Wouters (onder meer oud-burgemeester van Hilversum), Willem Scholten (oud-vice president van de Raad van State) en Ed Wagemakers (advocaat en oud-Eerste Kamerlid). Adviseurs zijn: Hans Helgers (partijvoorzitter) en Luck van Leeuwen (voorzitter Eerste Kamerfractie).

Tijdschema kandidaatstelling Europese verkiezingen

vóór 1 september 1998	schriftelijk verzoek van het bestuur aan alle gemeentelijke afdelingen vóór 1 oktober 1997 vertrouwelijk kandidaten te noemen
vóór 1 september 1998	mogelijkheid tot sollicitatie
vóór 1 oktober 1998	vertrouwelijke opgave van kandidaten en sollicitatie
vóór 16 oktober 1998	opstelling advieslijst door Partijbestuur
Partijraad 31 oktober 1998	voordracht lijsttrekker
vóór 16 november 1998	opstelling advieslijst door versterkt Partijbestuur
vóór 1 januari 1999	stemming in de gemeentelijke afdelingen over de lijst
vóór 15 januari 1999	retourzending stembiljet
direct na 15 januari 1999	bepalen uitslag
Congres van februari 1000	bekrachtiging lijst verkiezing lijsttrekker
28 april 1999	Kandidaatstelling
10 juni 1999	verkiezingen

pelijke activiteiten;

ook dienen kandidaten het Program van Uitgangspunten te onderschrijven.

2. De kandidaten kenmerken zich door het met overtuiging kunnen uitdragen van de christen-democratische uitgangspunten; tevens wordt van hen verwacht dat zij deze politiek- dan wel maatschappelijk kunnen vertalen; ook onderhouden zij een actief netwerk van politieke vertegenwoordigers in Nederland;
3. Van de kandidaten wordt een aantoonbare betrokkenheid bij en deskundigheid voor het parlementaire werk verwacht alsmede kennis van en activiteiten in het kader van Europa;
4. Van kandidaten wordt geschiktheid verwacht om in een internationaal milieu te functioneren, waarbij naast een goede talenkennis met name gedacht wordt aan een open instelling met betrekking tot de in Europa aanwezige diversiteit van geestelijk-culturele achtergronden;
5. Binnen de fractie dient voldoende deskundigheid op de relevante beleidssectoren aanwezig te zijn. Gelet op de omvang van de Nederlandse delegatie wordt er naar gestreefd dat op de belangrijkste communautaire en intergouvernementele beleidsterreinen in de EVP-fractie gekwalificeerde personen geleverd worden, gekenmerkt door zowel generalistische kennis, maatschappelijke ervaring als specialistische kennis;
6. Er wordt naar gestreefd:
 - dat de delegatie een evenwichtige opbouw aan ervaringen in de Europese politiek heeft;
 - het aantal mannen en vrouwen evenwichtig en in gelijke mate op de lijst te plaatsen;
7. Als uitgangspunt wordt genomen dat circa 1/3 van de huidige tien plaatsen van de lijst doorstroomt;
8. De kandidatenlijst dient zodanig te worden samengesteld dat sprake is van een herkenbare lijst, waarbij het nationale karakter tot uitdrukking komt, en waarbij rekening wordt gehouden met de pluriforme samenstelling van onze partij;
9. Met inachtneming van hetgeen daaromtrent statutair is bepaald, worden kandidaten ook uitgenodigd maatschappelijke activiteiten op zich te nemen en deze vooraf door de partij te laten beoordelen op onvermengbaarheid met het lidmaatschap van het Europees Parlement.

Overeenkomstig de reglementaire bepalingen roept het Dagelijks Bestuur van het CDA CDA-leden op te solliciteren als:

Kandidaat voor het lidmaatschap van het Europees Parlement

Aan de kandidaten van het CDA worden de volgende eisen gesteld:

- * voldoen aan de wettelijke eisen;
- * op de dag van de kandidaatstelling, 28 april 1999, minimaal één jaar lid zijn van het CDA;
- * zich -onverminderd reglementaire rechten en verplichtingen- onthouden van activiteiten die rechtstreeks of zijdelings verband houden met de voorbereiding van de kandidaatstelling;
- * instemmen met het Program van Uitgangspunten
- * bereid zijn bij benoeming de gehele zittingsperiode als lid aan te blijven, behoudens eventuele ontheffing vanwege het partijbestuur;
- * zich tevoren onderwerpen aan een namens de partij op grond van de statutaire comptabiliteitsregels uit te spreken oordeel ten aanzien van bestaande en/of te aanvaarden nevenfuncties;

Kandidaten dienen te voldoen aan de in de Profielschets gestelde eisen. (zie elders op deze pagina)

Personen die voor een CDA-kandidatuur in aanmerking willen komen, kunnen tot **uiterlijk 1 november** solliciteren. Uitsluitend schriftelijke sollicitaties vergezeld van persoonlijke gegevens worden in behandeling genomen. Hiertoe kan een modelformulier worden aangevraagd bij het CDA t.a.v. drs. G.H. Groenendijk, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag.

U wordt met nadruk verzocht dit modelformulier te gebruiken en geen eigen curriculum vitae in te zenden.

Sollicitatiebrieven dienen gericht te worden tot de Sollicitatiecommissie Eerste Kamerverkiezingen, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag. In de linkerbovenhoek van de enveloppe vermelden: 'sollicitatie EK'

Samenstelling Sollicitatiecommissie

De Sollicitatiecommissie staat onder voorzitterschap van Berend Jan van Voorst tot Voorst (voorzitter Commissie Buitenland CDA en gouverneur van Limburg). De overige leden zijn: Bouke Beumer (vertrekkend Europarlementariër), Dick van Hemmen (gedeputeerde in Flevoland), Peter van Loo (oud-voorzitter kamerkring Dordrecht), Marlies de Loo (burgemeester), Yvonne van Rooij (oud-staatssecretaris, oud-Tweede Kamerlid en oud-Europarlementariër, nu voorzitter College van Bestuur Katholieke Universiteit Brabant), Jan van Laarhoven (vice voorzitter CDA, belast met portefeuille buitenland) en Hanja Maij-Weggen (CDA-delegatieleider in Europees Parlement)

Schema kandidaatstelling Provinciale Staten

De leiding van de werkzaamheden voor de verkiezing van de leden van de Provinciale Staten berust bij het bestuur van de provinciale afdeling. Voor de kandidaatstelling bij deze verkiezingen geldt het volgende tijdschema.

vóór 2 september 1998	vaststelling genummerde advieslijst door bestuur Provinciale Afdeling
vóór 10 november 1998	stemming door gemeentelijke afdelingen
vóór 24 november 1998	retourzending stembiljet
z.s.m. hierna	bekrachtiging kandidatenlijst door de algemene ledenvergadering van de provinciale afdeling
19 januari 1999	Kandidaatstelling
3 maart 1999	verkiezingen

Senator Van Dijk: 'Eerst problemen oplossen'

De Eerste Kamer buigt zich momenteel over een aantal gemeentelijke herindelingsvoorstellen. De samenvoeging van Deventer, Diepenveen (en Bathmen?) en de herindeling van de Bommelerwaard stuiten echter op problemen. De Eerste Kamer wil, voor zij een beslissing neemt, eerst op een aantal punten duidelijkheid van de staatssecretaris.

De Eerste Kamer staat in de laatste weken voor het zomerreces nog voor enkele lastige beslissingen over een aantal gemeentelijke herindelingsvoorstellen. Het voorstel om de gemeenten Buren, Lienden en Maurik samen te voegen bleek weinig omstreden en werd op 16 juni door de Kamer aanvaard. Anders staat het met de voorstellen tot samenvoeging van Deventer, Diepenveen 'en Bathmen' en de herindeling van de Bommelerwaard.

Onzekerheid

Nadat de Tweede Kamer Bathmen uit het eerstgenoemde voorstel heeft verwijderd is onzekerheid ontstaan over de toekomstige structuur van deze regio, waarbij niet alleen Bathmen maar ook Holten en een deel van Diepenveen betrokken kunnen zijn. Alvorens te beslissen over het onderhavige voorstel wil de Eerste Kamer van de staatssecretaris de verzekering dat dit nauw verwante vraagstuk in de ge-

wenste richting zal worden opgelost. De Kamer zal het onderhavige voorstel overigens nog voor het zomerreces behandelen.

Financiële problemen

Dit laatste zal niet meer mogelijk zijn met het voorstel-Bommelerwaard dat ernstig ontsierd wordt door de nog niet opgeloste financiële tekorten van de gemeente Zaltbommel. Nog niet zo lang geleden verzekerde de staatssecretaris, afgaande op het oordeel van de provincie Gelderland, dat de financiële positie van de nieuw te vormen gemeente Zaltbommel-Brakel-Kerkwijk gezond zal zijn. Kort daarna diende de huidige gemeente Zaltbommel een verzoek in om een aanvullende uitkering op grond van artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet. Bekend werd dat Zaltbommel reeds enige jaren kampt met financiële problemen en achterstallig onderhoud - zaken die eerder onderkend

hadden moeten worden. Het doorzetten van de samenvoeging schept het risico dat de andere gemeenten belast worden met de oude problemen van Zaltbommel. De CDA-fractie wenst dat risico niet te aanvaarden. De staatssecretaris wil of kan (nog) geen inzicht geven in de aard en de omvang van de financiële problemen en is evenmin bereid een duidelijke toezegging te doen dat Zaltbommel hoe dan ook 'schoon' zal worden opgeleverd. De Kamer overweegt nu de behandeling van dit voorstel uit te stellen tot begin september in de verwachting dat de staatssecretaris die duidelijkheid dan wel zal kunnen verschaffen.

Cees van Dijk

Lid van de Eerste Kamer voor het CDA.

Eerste Kamerlid Hendriks stapt over naar CDA

Jan Hendriks is overgestapt naar het CDA. Hendriks kwam in juni 1995 in de senaat namens het AOV (Algemeen Ou-

Jan Hendriks, Eerste Kamerlid

(foto: Dirk Hol)

derenverbond). Ruim twee jaar geleden besloot hij om als eenmansfractie, onder eigen naam, door te gaan. Later sloot hij zich aan bij Senioren 2000, een niet in de Eerste Kamer vertegenwoordigde partij. Uit onvrede over de bestuurlijke gang van zaken bij die partij besloot hij in januari 1998 uit die partij te stappen.

Goede koers

Per 1 maart jl. is hij lid van het CDA. Hij heeft voor die partij gekozen omdat hij zich herkent in de koers van de partij sinds 1994. Hendriks: "Het verkiezingsprogramma van 1994 bevatte een aantal passages over ouderen waar ik het niet mee eens was. Men heeft na 1994 het beleid omgebogen ten gunste van de ouderen. Het nieuwe programma 'Samenleven doe je niet alleen' vind ik uitstekend, ook op het gebied van het ouderenbeleid." Hendriks heeft de laatste jaren veel contact gehad met de CDA-senatoren. "In

politiek-inhoudelijke zin heb ik veel zaken met ze gedaan. Ook in de menselijke sfeer zijn de contacten altijd heel plezierig geweest."

Vorige week besliste de CDA-fractie dat de heer Hendriks deel uitmaakt van de fractie.

In overleg met CDA-fractievoorzitter Van Leeuwen is besloten pas na de Tweede Kamerverkiezingen bekend te maken dat Hendriks lid was geworden van het CDA. Hendriks: "Als het voor de verkiezingen bekend was gemaakt, zou dat zijn ervaren als een 'mes in de rug' van Senioren 2000. Dat vonden wij niet kies."

Binnenkort verschijnen navigatie- en waarschuwingssystemen voor auto's op de Europese markt die bijdragen aan een grotere veiligheid voor de inzittenden. De auto wordt steeds 'slimmer'.

Stel u voor, u heeft motorpech, toevallig net op kilometers afstand van het dichtstbijgelegen dorpje. Het regent pijpenstelen, maar geen enkele andere automobilist is zo vriendelijk om even te stoppen. Want 's nachts op een verlaten weg een vreemde helpen, je weet maar nooit. De kans dat al die omstandigheden zich samen voordoen is vrij klein, maar op het Franse platteland of in de Nederlandse polders zou het je toch maar overkomen. Elke automobilist kan binnenkort van dergelijke ellende gevrijwaard blijven. In navolging van de Verenigde Staten komen binnenkort diverse navigatiesystemen voor auto's op de Europese markt. Telematica zal worden ingeschakeld om een door pech of een ongeval gestrande chauffeur te helpen. Auto's zullen met een bijstandssysteem worden uitgerust. Bij een technisch defect of als de bestuurder de weg kwijt is, wordt met behulp van een satelliet en het GPS (Global Position System) in amper enkele seconden heel nauwkeurig de lokatie van het voertuig bepaald. Er kan ook een beroep worden gedaan op een medisch team en op een pechverhelpingsdienst. Elke oproep kan worden gepersonaliseerd.

Hulpdiensten

In de auto zitten drie extra knoppen: een rode om de hulpdiensten op te roepen, een oranje voor pechverhelping en een groene voor navigatiehulp. Die knoppen zijn aangesloten op een telematicamodule en een schoksensoren, die ervoor moet zorgen dat bij een aanrijding de oproep naar de hulpdiensten automatisch gebeurt. Door middel van enkele vragen aan de bestuurder of zijn passagier(s) kan een arts dan de ernst van de situatie inschatten en de eerste raad geven. Hij verwittigt dan de hulpdiensten. Wie bij een ongeval het bewustzijn verliest en niet meteen wordt opgemerkt zal dus automatisch gelokaliseerd en snel geholpen kunnen worden. Al die informatie wordt doorgegeven via een luidspreker en de telefoon. In mijn rapport over verkeersveiligheid heb ik er voor gepleit dat meer middelen beschikbaar worden gesteld voor onderzoek naar verkeersveiligheid. Snelle toepassingen van technologische ontwikke-

lingen, zoals waarschuwingssignalen bij het niet gebruiken van veiligheidsriemen, moeten worden gestimuleerd. Er bestaan zelfs al systemen die het onmogelijk maken de auto te starten wanneer de bestuurder te veel alcohol heeft gebruikt. Maar we moeten er voor zorgen dat niet alleen de auto's slimmer worden. Het gedrag van de autobestuurder en het verlies aan zelfbeheersing blijven de belangrijkste oorza-

Misbruik Europese vergoedingen moet worden aangepakt

Onlangs heeft de Europese Rekenkamer een concept-rapport uitgebracht waaruit blijkt dat het vergoedingensysteem van het Europees Parlement niet goed kan worden gecontroleerd en teveel ruimte laat voor misbruik. Bovendien zijn er aanwijzingen dat er ook daadwerkelijk sprake van misbruik is. Gerichte controles bij 90 parlementsleden wijzen daarop. In september komt het definitieve rapport uit. De Rekenkamer zal dan aanwijzingen geven om het vergoedingensysteem aan te passen.

Omdat er al jaren geruchten gaan over misbruik van de Europese vergoedingen heeft de CDA-delegatie in de afgelopen jaren in de fractie meerdere keren gevraagd om maatregelen en correcties. Gelukkig zijn er door de vorige en huidige parlementsvoorzitter (de socialist Hansch en de christendemocraat Gil Robles) al een aantal maatregelen getroffen. Wie tekent voor aanwezigheid maar onvoldoende bij stemmingen aanwezig is, wordt gekort op de vergoedingen. Medewerkersvergoedingen mogen niet meer op de rekeningen van de parlementsleden worden gestort, maar moeten bijvoorbeeld via een stichting of administratiebureau/accountant lopen (de CDA-leden deden dat al). Verder moeten er sinds januari jongstleden tickets en instapkaarten worden overlegd om reiskosten terug te krijgen. Wie met de auto komt moet kilometerstanden doorgeven en aangeven waar zijn auto staat, zodat dat via steekproeven kan worden gecontroleerd. Enkele voorbeelden van maatregelen die kennelijk nodig waren en intussen zijn genomen. Maatregelen die trouwens strenger zijn dan in menig nationaal parlement. Dit alles neemt niet weg dat verdergaande maatregelen nodig zijn en dat de controles

ken van ongevallen. Ook een slimme auto vraagt om een verantwoordelijke chauffeur.

PAM Cornelissen

Lid van het Europees Parlement

moeten worden verbeterd. Wat ons betreft mag de Europese Rekenkamer, die toegang heeft tot de financiële ledenadministratie, alle 626 leden

toetsen en mag het hele vergoedingensysteem worden omgezet in een strikt en goed controleerbaar declaratiesysteem. Dat vergt veel administratie bij het parlement en de leden, maar dat moet dan maar. Wij hebben dit trouwens al vaker bepleit. Lukt dat niet, dan wordt nog aan een gedragscode gedacht, maar dat is veel zwakker en slecht controleerbaar. Het lijkt dan in orde maar de bewijskracht ontbreekt. Teveel schone schijn dus.

Even belangrijk is dat er eindelijk een eenvormig statuut komt voor alle leden van het Europees Parlement. Met een en hetzelfde salaris op basis van het gemiddelde van de huidige situatie. Nu ontvangen de leden hetzelfde salaris als hun nationale collega's met als gevolg verschillen van 1 op 5. Duitse, Franse en Italiaanse collega's verdienen 4 tot 5 keer zoveel als hun Griekse, Portugese en Ierse collega's. Dan bestaat de neiging het salaris aan te vullen met de vergoedingen, zo is het excuus. Een excuus dat overigens niet verdedigbaar is.

Al met al is het de hoogste tijd dat het Europees Parlement schoon schip maakt met het vergoedingensysteem en snel tot een éénvormig statuut komt voor de leden. De CDA-delegatie is daar al jaren vierkant voor.

Hanja Maij-Weggen

voorzitter van de CDA-delegatie in het Europees Parlement

De invloed van de media op ons waarden- en normenpatroon kan groot zijn. In-
tussen gaan de technologische ontwikkelingen razendsnel. Europarlementariër
Peter Pex wijst op de gevaren en kansen en ziet een belangrijke rol weggelegd voor
de publieke omroep als het gaat om de overdracht van waarden en normen.

Media in diverse verschijningsvormen spelen een belangrijke rol in de over-
dracht van informatie. Ontvangers van
die informatie ontlenuen daar vaak, of bij-
na altijd, referentiekaders aan voor hun
doen en laten. Hun stelsel van waarden en
normen, indien aanwezig, wordt daardoor
beïnvloed. Dit stelsel van waarden en nor-
men, overgedragen via de opvoeding in
het gezin en in het onderwijs, vormt de
basis voor het gedrag van mensen. In een
open maatschappij, waar de media een
belangrijke rol spelen, wordt hetgeen men
van thuis en school heeft meegekregen,
zowel positief als negatief beïnvloed.

Revoluties

De technische ontwikkelingen op media-
gebied gaan razendsnel. Op dit moment
bevindt de West-Europese samenleving
zich in een viertal revoluties op het ge-
bied van de informatievoorziening: de
ontwikkelingen binnen internet, de digita-
lisering, satelliet-ontvangst en convergen-
tie. Het gaat te ver om hier uitgebreid in
te gaan op deze moeilijke termen. Kort
gezegd komt het erop neer dat zonder
kwaliteitsverlies signalen van beeld en
geluid kunnen worden overgebracht, on-
afhankelijk van het gehanteerde medium.
Alles is mogelijk, de schaarste aan infor-
matie lijkt op te houden te bestaan, in ie-
der geval voor diegenen die het kunnen
betalen!

Gevaren

Deze ontwikkelingen houden veel geva-
ren in, met name voor de mensen die niet
over die informatie kunnen beschikken.
Deze gevaren hebben betrekking op de
garanties voor pluriformiteit, diversiteit
en het recht op informatie voor iedereen.
Maar ook zij die wél toegang hebben tot
de informatie staan bloot aan gevaren.
Dat overdracht aan informatie beperkt
blijft tot wat ik noem alleen maar over-
dracht van bits en bytes. Het tweede ge-
vaar is, dat indien de informatie werkelijk
inhoud heeft, die informatie schadelijk
kan zijn voor ons stelsel van waarden en
normen. Zo heb ik reeds in een rapport
over internet gewaarschuwd tegen onge-
wenste inhoud op dat net (in strijd met de
menselijke waardigheid) en illegale infor-
matie (bijvoorbeeld kinderporno).

Waarborgen

Deze ontwikkelingen hebben ook enorme
invloed op de audiovisuele industrie in
het algemeen en de omroep (radio en te-
levisie) in het bijzonder. In diverse wet-
gevingsvoorstellen heeft het Europees Par-
lement gezorgd voor waarborgen voor de
publieke omroep, die als belangrijkste
functie heeft het garanderen van de pluri-
formiteit en diversiteit van het aanbod en
het voldoen aan de eis dat iedere burger
recht op informatie heeft, ook als hij die
niet kan betalen. Voor een christen-demo-
craat is dat echter niet voldoende. Naast
de gevaren bieden de ontwikkelingen ook
nieuwe kansen. Ik wil in Europa bevoor-
deren dat binnen de publieke omroep plaats
blijft respectievelijk komt voor de identi-
teitsgebonden publieke omroep. In Ne-
derland met name voor de KRO, NCRV,
EO, IKON enzovoort.

Nieuwe impuls

In het informatiegeweld van de komende
jaren moeten wij ernaar streven dat er ac-
titeiten binnen de media blijven die zich
rekenschap geven van de noodzaak tot
overdracht van waarden en normen. Het
gaat om waarden en normen met diepe
wortels. Binnen onze politieke beweging
moet het niet moeilijk zijn die diepe wor-
tels te vinden. Waar het om gaat is mede-
standers te vinden om meerderheden te
vormen om onze doelstellingen te berei-
ken. Ik wil in Nederland en de rest van
Europa de discussie hierover een nieuwe
impuls geven. Samen met het Weten-
schappelijk Instituut voor het CDA en de
omroeporganisaties wil ik enkele confe-
rentie organiseren om beleid ter zake te
formuleren. Een eerste rondetafelgesprek
heeft reeds in Hilversum plaatsgehad.

Peter Pex

Lid van het Europees Parlement en voor-
zitter van de commissie voor Cultuur,
Jeugd, Onderwijs en Media.

Geslaagd bezoek Dag van de Nederlandse visserij

Op 13 juni hebben Hanja Maij-Weggen en Jan Sonneveld van de CDA/EVP-delegatie in het Europees
Parlement de Dag van de Nederlandse visserij in Stellendam op Goeree-Overflakkee bezocht. Bij de
lezingen in het ochtendprogramma is onder meer door de heer Langstraat, voorzitter van het product-
schap Vis, benadrukt welke ingrijpende gevolgen de Europese maatregelen om de vlootcapaciteit terug
te brengen, kunnen hebben. Deze maatregelen mogen niet ten koste gaan van de veiligheid en de leef-
en arbeidsomstandigheden aan boord van de vissersschepen. Het ochtendprogramma is afgesloten met
een prijsuitreiking voor de beste vissers en bemanningen. 's Middags hebben de zestig vissersschepen
die in de Stellendamse haven liggen een vlootshow gegeven. Op de foto Hanja Maij-Weggen, Jan
Sonneveld, burgemeester Sinke van Goedereede, directeur-generaal Van Zon en directeur Visserij Bol
van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) bij het afnemen van de vlootshow.

Wat doen Europarlementariërs? Deze keer het dagboek van Karla Peijs. Zij is woordvoerder op het gebied van economisch beleid voor de Europese Unie. Zij houdt zich bijvoorbeeld nadrukkelijk bezig met de introductie van de Euro, de nieuwe Europese munt.

Zaterdag 6 juni

Om half tien verzamelen in Odijk op het gemeentehuis. De voorzitter van de Kamerkring Utrecht installeert de vertrouwenscommissie voor de kandidatenlijst voor de provinciale statenverkiezingen. Als voorzitter bespreek ik met de leden het proces en vooral de data. Goede club! Vóór de Partijraad in Zutphen pas ik een paar uur op mijn kleindochter. Haar ouders moeten beiden op zaterdag werken. Hoezo kinderopvang op zaterdag? Ik klap dus in mijn handjes blij, blij blij en verbaas me erover wat een kind van acht maanden al kan. Ze racet doelbewust op de plantenbak af, kijkt om en schudt zelf vast van nee. Ze verliest haar evenwicht en valt op haar boze bolletje. Het leven is niet steeds blij, blij, blij. De Partijraad komt mij een beetje mat voor, maar dat komt misschien omdat ik er zo inval. Zijn we toch wat aangeslagen? Nee, zegt Jaap in zijn speech, we hebben er zin in, we gaan er keihard tegenaan. Het is druk bij de borrel. Met Marc Wortmann, voorzitter van de commissie die het Utrechtse provinciale verkiezingsprogramma opstelt, spreek ik af om op maandagavond wat te gaan eten.

Maandag 8 juni

De vader van Sylvia is overleden. Ik probeer met Nynke de chaos, die daardoor op kantoor ontstaan is, de baas te worden. Daarna ga ik naar de crematie. Sylvia's moeder is ijzersterk en wordt omgeven door een heleboel lieve mensen. Utrecht heeft nog echte sociale structuren. "Meid, kom morgen een bakkie doen. Niet gaan zitten kniezen." Ze redt het wel. Om drie uur een afspraak met de NEC en de Fenedex, beide exportorganisaties. We overleggen hoe de Exportraad MKB nog beter zou kunnen functioneren. 's Avonds tref ik Marc Wortmann in Zeist. We overleggen welke disciplines vanuit het programma belangrijk zijn. Dat zijn er heel wat, maar landbouw en ruimtelijke orde-

ning springen eruit. Daarna het Kamerkringbestuur. Ik leg de gebeurtenissen in de fractie uit met het toetreden van 20 mensen uit de Berlusconi-club. Een paar delegaties zijn tegen, maar niet genoeg. Vrees voor een grote partij rechts van de EVP is de drijfveer achter de toetreding. Achteraf blijkt gelukkig dat Berlusconi zelf niet bij de deal is inbegrepen. Na de formele installatie van de vertrouwenscommissie rij ik snel naar Brussel.

Dinsdag 9 juni

Om negen uur zit ik werkgroep B voor, de coördinatievergadering van de economische hoek in de fractie. De opzet is te voorkomen dat de leden van onze fractie

Karla Peijs

(foto: Ruben San A. Jong)

tegengestelde dingen roepen en zaken dubbel doen. Het is het laatste station voor het indienen van amendementen. We spreken uitgebreid over het Britse voorzitterschap. De conclusie is dat we niet onder de indruk zijn. De geplande vergadering van de SME-Union, het EVP-netwerk om de belangen van het midden- en kleinbedrijf te behartigen, moet op het laatste moment afgeblazen worden. Je plant zo'n bijeenkomst en dan plotseling komt het Berlusconi-drama tot ontkenning in een extra-fractievergadering. We verliezen de stemming en zijn bang dat het christen-democratisch karakter van onze fractie steeds verder aangetast wordt. In de vergadering van de SME-Union stond de voorzitterswisseling op het programma. Marianne Thijssen treedt af en ik neem het over voor twee jaar.

Goede netwerken in de lidstaten zijn belangrijk om te weten wat er leeft bij de ondernemers in onze achterban. Voor de mensen die toch zijn gekomen proberen we nog een aardig programma te maken.

Woensdag 10 juni

Ik werk aan columns, controleer amendementen en lees stapels. Om vijf uur ga ik naar de Utrechtse haringpartij op kasteel Nijenrode. Met hoed. Daar is heel Utrecht en de rest van Nederland. Annet-Marie Jorritsma verwacht niet beëdigd te worden vóór half augustus, zegt ze. Ik eet haring, zoals het behoort.

Donderdag 11 juni

Ik heb vast een verkeerde haring gegeten. Vannacht ben ik doodziek geweest. Ik kan mijn bed niet uit om zes uur. Om kwart voor negen hoor ik als VIP in Apeldoorn te zitten om te vieren dat het gelukt is om het Europartenaariaat naar Nederland te krijgen. Daar heb ik nogal aan geduwd en getrokken. Het Europartenaariaat is een prima instrument van de Europese Commissie, waarbij ondernemers uit het midden- en kleinbedrijf op de beurs gericht gekoppeld worden aan andere ondernemers. Een afspraak kan ik onmogelijk afzeggen. Maar die is gelukkig in Utrecht. De horecadag moet ik ook laten voor wat die is, tot mijn spijt, want dat is een actieve club. Ik ga weer naar bed.

Vrijdag 12 juni

Op tijd mijn bed uit. Ik voel me een stuk beter. Om negen uur moet ik in Lelystad zijn om daar een symposium over 'Europa in ruime zin' voor te zitten. We hebben prima sprekers. Frans Andriessen, Henk Brouwer van de Nederlandsche Bank en Lodewijk de Waal, voorzitter van de FNV. Alles komt aan de orde: de Euro, de uitbreiding, en het Europa van de burger. 's Middags verwachten we nog vijf collega-parlementariërs om werkgroepen voor te zitten. Er zitten 300 mensen in de zaal en er zijn prima discussies. Europa lijkt vandaag minder ver van ons bed. Om half vijf stort ik mij in het vrijdagmiddagverkeer.

Karla Peijs

Dank

Het afgelopen halfjaar heb ik van zeer velen (afdelingen en individuele leden) hartelijke blijken van steun en medeleven ondervonden via bloemen, kaarten en brieven.

Dit heeft mij en ons als gezin bijzonder goed gedaan en langs deze weg wil ik hiervoor graag mijn oprechte dank uitspreken.

Nu ik een reeks van behandelingen goed heb doorstaan probeer ik de draad van het gewone leven langzamerhand weer op te pakken. Ik blijf voorlopig echter onder medische controle, maar houd goede moed voor de toekomst. Ik wens allen die van hun betrokkenheid blijf hebben gegeven van mijn kant gaarne alle goeds toe. Graag tot ziens,

Enneüs Heerma

Ontdek uzelf op de Dag van de Uitdaging zaterdag 12 september 1998

De Dag van de Uitdaging laat zien wat het Steenkampinstituut in huis heeft. Een 'proeverij' in politieke slagvaardigheid, die laat zien hoe leuk politiek kan zijn. Een dag die u niet mag missen. Bezoekers kunnen deelnemen aan workshops over debatteren, politieke uitgangspunten en loopbaanbegeleiding. En wat te denken van een workshop schilderen om op het spoor te komen van uw diepste drijfveren? Politiek is immers meer dan een vlotte babbel en vage beloften. Politiek is mensenwerk.

Voor wie?

De Dag van de Uitdaging is

bedoeld voor iedereen die op lokaal, provinciaal of landelijk niveau werk wil maken van christen-democratische politiek in bestuurlijke of politieke functies.

Wanneer?

De Dag van de Uitdaging vindt plaats op zaterdag 12 september 1998. Het programma duurt van 11.00 tot 16.00 uur. Maar ook wie alleen een deel van de dag wil meemaken, is welkom.

Wat gebeurt er?

De Dag van de Uitdaging laat zien wat het Steenkampinstituut in huis heeft. Er zijn workshops column schrijven, debatteren, uitgangspunten, schilderen en Europa, waar u vrij aan kunt deelnemen. Bekende CDA-ers hebben hun medewerking voor deze dag toegezegd, zoals onder meer Jaap de Hoop Scheffer, voorzitter CDA-Tweede Kamerfractie, Hanja Maij-Weggen, voorzitter van de CDA-delegatie in het Europees Parlement en Hans Helgers, partijvoorzitter.

Waar?

De Dag van de Uitdaging speelt zich af in Kitsch en

Kunst, Bergse Rechter Rottekade 1, 3051 AB Rotterdam, telefoon 010-2850277.

Kosten?

Deelname aan de Dag van de Uitdaging is gratis (consumpties en lunch voor eigen rekening). Wel wordt iedereen verzocht zich tijdig aan te melden. Wie zich opgeeft voor 1 september maakt kans op een schilderij van een prominent CDA-politicus!

Aanmelding & informatie?

Voor aanmelding en meer informatie kunt u terecht bij het Steenkampinstituut, telefoon 070-3424860.

Conferentie 'Ontwikkeling en religie'

Op zaterdag 26 september aanstaande organiseert de Eduardo Frei Stichting van het CDA in de Gertrudiskapel te Utrecht van 10.00 tot 16.00 uur een conferentie onder de titel 'Ontwikkeling en religie'. Centraal staat de vraag wat religie in verschillende landen en culturen concreet kan betekenen voor personen en organisaties in de poging samenlevingen te ontwikkelen. Momenteel worden diverse

personen benaderd om als inleider op te treden. De werktitels van de twee hoofdinleidingen zijn: 'Het onderschatte belang van religie voor de sociaal-economische en politieke ontwikkeling' en 'Mogelijke spanningsvelden tussen politieke partijen en religieuze instellingen'. In het verlengde van de inleidingen kunnen deelnemers tijdens deelsessies uitgebreid van gedachten wisselen over de thema's: Onderwijs, Media en Ontwikkelingssamenwerking.

Nadere informatie is te verkrijgen via het EFS/CDA-secretariaat: telefoon 070-3424835; fax 070-3603635.

Conferentie Bestuurdersvereniging

Op zaterdag 10 oktober 1998 vindt in De Reehorst te Ede de jaarlijkse conferentie van de CDA-bestuurdersvereniging plaats. Het thema van de conferentie is 'Van inspraak naar samenspraak'. Inspraak is uit, samenspraak is in. Zo zou men de wijze van besturen kunnen betitelen die onder allerlei benamingen - zoals interactieve beleidsvorming, coproductie van beleid, besturen met draagvlak, gebiedsgericht beleid - steeds meer ingang vindt. Burgers, maatschappelijke organisaties en wijk- en buurtcomités nemen niet langer genoegen met recht op inspraak; zij willen vanaf het begin participeren in de beleidsvorming. Ook andere bestuurlijke trends, deels al van oudere datum, zoals delegatie van buurt- en wijkbeheer, en meer recente ontwikkelingen zoals stadspanels en scenario- of toekomstdiscussies, kunnen onder de noemer van interactief bestuur

CDA-Partijraad en Congres

Het CDA-Congres van zaterdag 26 september aanstaande zal worden verplaatst naar een nader te bepalen datum begin 1999. De Najaarspartijraad van het CDA zal plaatsvinden op zaterdag 31 oktober aanstaande.

gerangschikt worden. Sommigen zien in interactief bestuur een middel om de veelgenoemde 'kloof' tussen burgers en bestuur te dichten.

Er zijn echter behalve voordelen, ook nadelen en risico's aan verbonden. In het bijzonder rijst de vraag wat bij interactief besturen nog de functie is van de vertegenwoordigende democratie en van de gemeentelijke en provinciale bestuursorganen, in het bijzonder de gemeenteraden respectievelijk provinciale staten.

Welke voorwaarden moeten worden gesteld om te voorkomen dat de volksvertegenwoordiging haar greep op het beleid verliest, ten gunste van de burgemeester of de commissaris, dan wel de wethouders/gedeputeerden of de beleidsambtenaren? Deze en andere aspecten zullen in de inleidingen en in verschillende deelsessies op 10 oktober aan bod komen. Inlichtingen: CDA-bestuurdersvereniging, telefoon 070-3424890.

Landelijke Raad/Ledendag CDA-Vrouwenberaad

Op zaterdag 17 oktober 1998 organiseert het CDA-Vrouwenberaad in samenwerking met de CDA-delegatie in het Europees Parlement de Landelijke Raad/Ledendag met het thema: 'Europa ..., veel meer dan geld alleen'. Deze bijeenkomst vindt plaats in conferentiecentrum de Reehorst in Ede. De dag is tevens de start van het jaarthema van het CDAV 1999. De opzet is om zowel de Euro die eraan komt, als wel in brede zin de maatschappelijke, sociale en culturele aspecten van 'Het Europa van de toekomst' te belichten.

Voorlopig programma:

- 10.30 Ontvangst
- 11.00 Huishoudelijk gedeelte
- 12.00 Aanvang themabijeenkomst door Karla Peijs (CDA-delegatie Europees Parlement)
- 12.30 Lunch
- 13.30 Inleiding 'De toekomst van Europa' door Arie Oostlander (CDA-delegatie Europees Parlement)
- 14.15 Deelsessie A: Pensioenen
- Deelsessie B: Maatschappelijke gevolgen (Agnes van Ardenne, lid CDA-fractie Tweede Kamer)
- Deelsessie C: Sociale Aspecten (Ria Oomen-Ruijten, CDA-delegatie Europees Parlement)
- Deelsessie D: Culturele aspecten (Peter Pex, CDA-delegatie Europees Parlement, voorzitter Cultuurcommissie)
- 15.30 Conclusies deelsessies
- 15.45 Plenaire presentatie Jaarthema en discussiebrochure met specifiek aandachtspunt Mensenrechten/vrouwenrechten in Europa door Hanja Maij-Weggen (voorzitter CDA-delegatie Europees Parlement)
- 16.15 Afsluiting

Bij de presentatie van het jaarthema wordt een discussiebrochure uitgegeven. Deze brochure heeft tot doel belangstellenden van informatie te voorzien en aan te zetten tot een brede discussie. De beleidsaanbevelingen die uit de discussie naar voren komen gebruikt het CDAV tijdens overleg met de partij en haar vertegenwoordigers in het parlement.

U kunt zich voor deze dag aanmelden door de deelnemersbijdrage van f 35,- (inclusief lunch) of f 25,- (exclusief lunch) over te maken op gironummer 137000 t.n.v. CVK/CDA Den Haag o.v.v. 'Ledendag 17 oktober 1998 CDAV' en uw persoonlijke gegevens.

Wat is verschenen

Ledenwerffolder

Begin juli zal de nieuwe ledenwerffolder 'Met het CDA naar de 21-ste eeuw' gereed zijn en aan de Gemeentelijke Afdelingen en Steunpunten worden toegezonden. Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met het CDA, telefoon 070-3424817.

Van Raad naar Kamer

Onder de titel 'Van Raad naar Kamer, doorkijkjes in de politiek' is een bundel met columns verschenen die Agnes van Ardenne de afgelopen jaren voor het ledenblad Doorkijk van het Katholiek Vrouwengilde heeft geschreven. Politieke thema's zoals Prinsjesdag en deeltijd, armoede en kinderarbeid heeft zij daarin op heldere wijze toegelicht.

De bundel is te bestellen door

f 5,- per exemplaar (inclusief verzendkosten) over te maken op giro 1934513, ten name van A. van Ardenne, Vlaardingen, onder vermelding van: Van Raad naar Kamer, doorkijkjes in de politiek, uw naam en adresgegevens.

Bestuursforum

Het komende juni/julinummer van Bestuursforum is gewijd aan het thema 'Tussen overheid en markt'. Steeds meer organisaties worden als gevolg van onder meer privatisering, fusies en publiek-private samenwerking gekenmerkt door een situatie waarin zowel collectieve besluitvorming als privaat ondernemerschap een directe rol spelen. Het gaat om zogenoemde hybride organisaties waarin de beleidsvorming en bedrijfsvoering zowel publieke als private trekken vertoont.

Raadsleden, wethouders en

Zilveren Horzel uitgereikt aan Ineke Bakker

Ineke Bakker, algemeen secretaris van de Raad van Kerken, ontving de Zilveren Horzel tijdens de algemene ledenvergadering van het CDJA op zaterdag 30 mei jongstleden. CDJA-voorzitter Vlot: "De Raad van Kerken heeft in de discussies rond de uitzetting van de familie Gümüs en het tentenkamp met de uitgeprocedeerde asielzoekers, een zeer uitgesproken positie ingenomen."

Vrijwel ieder jaar reikt het CDJA de Zilveren Horzel uit aan mensen en organisaties die een steekhoudende bijdrage leveren aan het debat binnen de christen-democratie.

(foto: Dierk)

burgemeesters verkeren door deze mengvormen regelmatig in een situatie waarin ze naast een publiekrechtelijke ook een privaatrechtelijke pet dragen, met het risico van belangtengestellingen. Behalve een aantal voordelen zijn aan hybride organisaties ook risico's verbonden.

Mr. dr. J.P. Balkenende, Tweede-Kamerlid en bijzonder hoogleraar, schetst het dilemma van publiek versus privaat vanuit christen-democratisch oogpunt. Een overzicht van de stand van zaken bij de nutsbedrijven, de kabelsector, afvalverwijdering en -verwerking, en de zelfstandige bestuursorganen, wordt gegeven door mr. F.A.M. van den Heuvel.

In verschillende bijdragen worden de ontwikkelingen per beleidsgebied op een rij gezet: verzelfstandiging van de woningbouwcorporaties, door drs. D. Louter; marktwerking in het openbaar vervoer, door de Groningse gedeputeerde E. Fennema; privatisering in de uitvoering van de sociale verzekeringen en de bijstand, door drs. Th.J.F.M. Bovens, wethouder sociale zaken in

Maastricht; waterbeheer en marktwerking, door ir. G.C. van Wijnbergen, voorzitter van het zuiveringschap Limburg. Het themanummer wordt afgesloten met een slot-beschouwing door dr. C.J. Klop, plaatsvervangend directeur van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA en bijzonder hoogleraar. Bestuursforum verschijnt tienmaal per jaar. Een abonnement kost slechts f 45,-. Bel voor een abonnement of een gratis proefnummer: CDA-bestuurdersvereniging, telefoon 070-3424890 of fax 070-3643417. Het themanummer (f 8,-) kan men hier ook bestellen.

Leidraad provincieprogramma

De Leidraad provincieprogramma 1999-2003, getiteld 'Provinciaal Profiel' (44 pagina's) kan worden besteld door overmaking van f 8,- op giro-nummer 3930421 ten name van CDA-bestuurdersvereniging, Den Haag, onder vermelding van de titel. Nadere inlichtingen: CDA-bestuurdersvereniging, telefoon 070-3424890.

Statendag

Op 5 juni jongstleden namen ongeveer honderd statenleden, Eerste-Kamerleden en andere genodigden deel aan de CDA-Statendag. Deze ontmoetingsdag voor provinciale bestuurders vond dit jaar plaats in de provincie Flevoland. 's Ochtends werden de aanwezigen in het provinciehuis in Lelystad welkom geheten door fractievoorzitter ing. J. de Graaf en mr. M.J.E.M. Jager, commissaris van de koningin in Flevoland. Volgens Europarlementariër Karla Peijs moeten in het regeerakkoord afspraken worden gemaakt over een cofinancieringsfonds waardoor regio's in ons land eenvoudiger in aanmerking kunnen komen voor gelden uit de Europese structuurfondsen. Fractievoorzitter Jaap de Hoop Scheffer ging in zijn inleiding onder meer in op het paarse compromis over de benoemingswijze van de burgemeester. Hij wees dit compromis af als 'warrig' en noemde het voorstel om burgers meer inspraak te geven via een raadplegend referendum 'vlees noch vis'. 's Middags stonden een aantal excursies op het programma, waaronder een bezoek aan fietsenfabrikant Giant in Lelystad.

(foto: Dirk Hol)

Klop blijft

De advertentie waarin het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA nieuwe medewerkers werft, waaronder een adjunct-directeur, heeft het misverstand opgeroepen dat de huidige plaatsvervangend directeur dr. C.J. Klop zou vertrekken. Dat is niet zo. Het gaat om een extra versterking van het Instituut voor fondsenwerving en administratieve managementtaken ter ontlastening van de directeur. Klop blijft zijn wetenschappelijke taak gewoon uitoefenen.

Bezinningsdag Teamvorming

Het komt er eigenlijk nooit van om eens met elkaar van

gedachten te wisselen over het hoe en waarom van het samenwerken in uw fractie.

Maak daarom een goede start in het nieuwe seizoen door met uw fractie deel te nemen aan de trainingsmodule van het Steenkampinstituut 'Teamvorming'.

Teamvorming is een besloten training voor de hele fractie (inclusief de steunleden) en kan daardoor ook precies worden afgestemd op de unieke situatie waarin uw fractie verkeert. De training wordt ter plaatse gegeven en wordt voorafgegaan door een uitvoerige voorbespreking door de scholingsconsulent van uw provincie/kamerkring.

Teamvorming biedt uw fractie concrete ondersteuning:

- bij de bezinning op de in-

dividuele motieven, aspiraties en doelen van uw fractieleden plus een goede integratie daarvan;

- bij het (her)formuleren van de fractietaken en het vinden van een juiste verdeling ervan over de fractieleden;
- bij het zoeken naar de individuele kwaliteiten van uw fractieleden plus het optimaliseren daarvan in geëigende taak- en teamrollen.

Er wordt gewerkt aan de hand van de Steenkamp-uitgave Teamvorming, die u voor f 12,50 kunt bestellen bij het Steenkampinstituut.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met uw scholingsconsulent of met het Steenkampinstituut, telefoon

070-3424861, fax 070-3643417, e-mail: steenkampinstituut@cda.nl.

Gesprekken met afdelings- en fractievoorzitters

Sinds een aantal jaren voert partijvoorzitter Hans Helgers in speciale wekelijkse bijeenkomsten gesprekken met de voorzitters van de Gemeentelijke Afdelingen. Deze ontmoetingen zijn van groot belang voor het functioneren van de vereniging. Omdat het werk van de gemeenteraadsfracties essentieel is voor het CDA worden in de nieuwe reeks van bijeenkomsten, naast de afdelingsvoorzitters, ook de voorzitters van de ge-

meenteraadsfracties uitgenodigd. De eerste bijeenkomst vond deze week plaats. In de eerste week van september wordt de reeks gesprekken voortgezet.

Televisie

De uitzendingen van het CDA op televisie zijn te zien op:

- maandag 24 augustus op Nederland 2 om 15.54 uur,
- maandag 31 augustus op Nederland 3 om 17.52 uur.

Bijeenkomst loopbaanbegeleiding voor oud-wethouders

Op vrijdag 19 juni jongstleden organiseerde het CDA in het kader van uitstroom en loopbaanbegeleiding een oriënteringsbijeenkomst voor (voormalige) fulltime wethouders in Utrecht. Aan de hand van inleidingen en discussies werd zicht geboden op de relatie tussen arbeidsmarkt en wethouders. Onderwerpen als CDA-loopbaanbegeleiding, afscheid en uitdaging, wethouders op de arbeidsmarkt, interim- en projectmanagement en rechtspositionele aspecten kwamen aan de orde.

(foto: Elzebeth Veenendaal)

Neem deel aan groeps gesprekken CD/Actueel

In het kader van een onderzoek onder de lezers/abonnees van CD/Actueel organiseert de redactie op dinsdag 25 en woensdag 26 augustus in de avonduren twee groeps gesprekken waar lezers aan kunnen deelnemen. In open gesprekken zullen inhoud en vormgeving/lay out van het opiniemagazine worden besproken. Kritiek, opmerkingen, suggesties en ideeën zijn van harte welkom. De gesprekken zullen in Utrecht plaatsvinden.

Belangstellenden kunnen zich aanmelden bij het redactiesecretariaat, telefoon 070-3424840, fax 070-3643417, e-mail redactie@cda.nl

Ledeninformatielijn

In de zomerperiode - van maandag 29 juni tot en met vrijdag 28 augustus aanstaande - is de ledeninformatielijn gesloten. Vanaf maandag 31 augustus is de ledeninformatielijn weer geopend van maandag tot en met donderdag tussen 13.00 en 15.00 uur. Het telefoonnummer is: 070-3424869.

Service en informatie

Telefonisch spreekuur partijvoorzitter

Wilt u persoonlijk spreken met partijvoorzitter Hans Helgers over het CDA. Dat is mogelijk. Hij houdt telefonisch spreekuur op:

- dinsdag 1 september van 15.30 tot 16.30 uur,
- donderdag 17 september van 15.00 tot 16.00 uur.

U kunt hem bereiken op telefoonnummer 070-3424802.

Spreekbeurten

Groningen

maandag 7 september
H. Majj-Weggen, Ondernemerskring Stadskanaal, Streekhistorisch Centrum Stadskanaal, 19.30 uur.

Utrecht

maandag 21 september
W. van de Camp, Vereniging management in het voorgezet onderwijs, Jaarbeurs Utrecht, 20.00 uur.

Zuid-Holland

dinsdag 25 augustus
K. Peijs, Rotterdams Commerciële Club, restaurant De Harmonie, Westersingel, Rotterdam, 12.00 - 14.00 uur.

zaterdag 12 september

H. Majj-Weggen, Steenkamp Instituut CDA, Bergse Rechter Rottekade, Rotterdam, 14.00 - 16.30 uur.

Noord-Brabant

zaterdag 19 september
H. Majj-Weggen, Vereniging Europese Gemeenten, regio Eindhoven, 14.00 - 16.30 uur.

Limburg

zaterdag 29 augustus
R. Oomen-Ruijten, lezing internationale manifestatie 'Acht Mei Beweging', Mecc Maastricht, 11.00 uur.

Belangrijke e-mailadressen

Het CDA-Partijbureau heeft een nieuw emailadres, namelijk bureau@cda.nl.

Veel gelieerde organisaties in het CDA-huis, een aantal afdelingen en de voorlichting van de CDA-Tweede Kamerfractie beschikken over een e-mailadres.

Partijvoorzitter Helgers is bereikbaar via: helgers@cda.nl
Verkiezingscampagne: campagne@cda.nl

Redactie CD/Actueel en Appèl: redactie@cda.nl
Steenkampinstituut: steenkampinstituut@cda.nl
Wetenschappelijk Instituut voor het CDA: wi@cda.nl
Voorlichting van de CDA-Tweede Kamerfractie: cda.voorl@tk.parlement.nl

Paspoort nieuw lid Wegstreper

Naam: Dennis Stenfert

Woonplaats: Nieuwegein

Geboren: 5 november 1973

Beroep: calculator

Waarom ben je juist nu lid geworden van het CDA?

"Ik was al een tijdje van plan om lid te worden, maar na de teleurstellende verkiezingsuitslag was ik extra gemotiveerd om lid te worden. Juist nu heeft de partij het nodig dat mensen zich inzetten voor het CDA. Het CDA spreekt mij vooral aan vanwege de 'C', en dan met name het belang van normen en waarden."

Welke drie thema's spreken je het meeste aan in de politiek?

"Het gezinsbeleid, omdat het gezin de hoeksteen is van de samenleving. Veiligheid, iedereen heeft rechten in onze democratische samenleving, maar een ieder moet ook de consequenties aanvaarden als deze zich niet houdt aan onze (soepele) wetten. En verder ben ik, vooral vanuit mijn beroep, geïnteresseerd in de infrastructuur."

Wat zou de partij moeten verbeteren?

"Ik vind dat er al wat is verbeterd door een nieuwe en verjongde kandidatenlijst samen te stellen. Ik vind het heel goed dat er nu twee jongeren in de Tweede Kamer zitten (succes jongens). Verder denk ik dat de politiek wat duidelijker en begrijpelijker zou moeten worden voor jongeren, zodat zij er meer interesse in krijgen."

Lezen: "Het Utrechts Nieuwsblad en de Molenkruier (lokale krant) en tegenwoordig veel CDA en CDJA-lectuur."

Hobby's: "Politiek actief zijn in het CDA en CDJA, darten, mijn hond (lekker wandelen) en een beetje uitgaan."

Motto: "Waar een wil is, is een weg."

De achternamen van de leden van de CDA-Tweede Kamerfractie staan horizontaal, verticaal, diagonaal, voor- en achteruit verborgen in de puzzel. Streep de hieronder gegeven namen weg. (Sommige letters worden in meerdere namen gebruikt.) De letters die overblijven vormen in volgorde de oplossing van de puzzel. Stuur uw oplossing voor **15 augustus** aan: CDA, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag. Onder de goede inzenders worden 3 CD-bonnen verloot.

Akker	Buijs	Hillen	Milliano	Verburg
Ardenne	Camp	Hoeven	Reitsma	Verhagen
Atsma	Dankers	HoopScheffer	Rietkerk	Visser
Balkenende	Eisses	Knaap	Ross	Wijmen
Biesheuvel	Eurlings	Leers	Schreijer	Wijn
Bijleveld	Haan	Meijer	Ströeken	

```
e i s s e s s s o r d e
d a n k e r s z h a a n
n a w b ij l e v e l d p
e m ij o a k k e r l m m
n s m v e r h a g e n a
e t e e r s e e n v p c
k a n s g n i l r u e r
l n n r e h o e v e n e
a e 'a ij t t m i g h e f
b a e a w r i r s s n f
v r a r p i l e c e e e
v d h k s e l i h i k h
e e i r a t i t r b e c
r n l e n k a s e t o s
b n l ij i e n m ij e r p
u e e e p r o a e e t o
r r n m i k o d r e s o
g r e s s i v b u ij s h
```

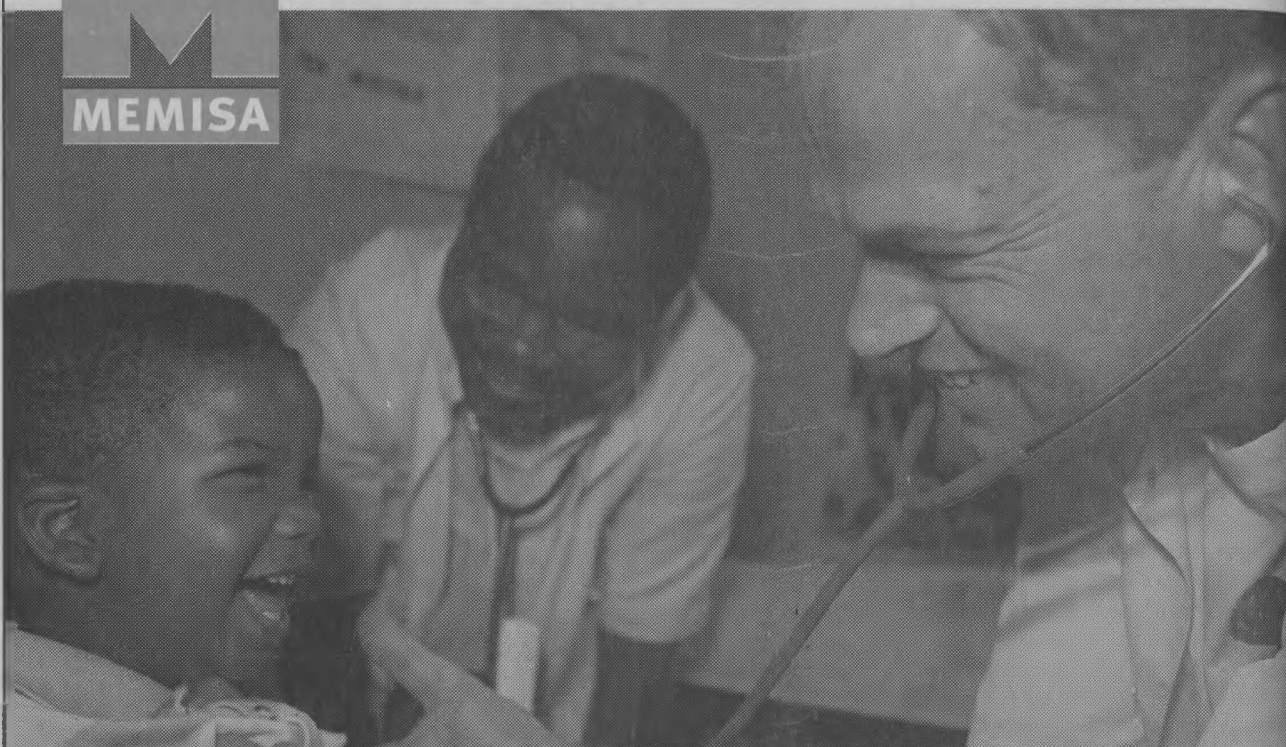
Oplossing verkiezingspuzzel

De oplossing van de puzzel in het ledennummer van 2 mei jongstleden is 'Stem op 6 mei CDA'. Uit de 380 inzendingen zijn de volgende winnaars getrokken: **J. de Waard** uit Opeinde, **H. Greeven** uit Olst en **J. Beumer** uit Otterlo.

VAN TRIEST FOURAGES B.V.

Hoogeveen

40 jaar specialist in vochtrijke krachtvoerders en ruw veevoer.

MEMISA WERELDDOKTERS VERDIENEN *BLIJVEND* UW STEUN

Ieder mens heeft recht op gezondheidszorg. Daarom werkt Memisa al ruim 70 jaar aan de opbouw van goede gezondheidszorg in 35 landen in Afrika, Azië en Latijns-Amerika. Daarbij wordt altijd samengewerkt met de plaatselijke bevolking. Zo kunnen de lokale krachten met de opgedane kennis steeds meer taken overnemen. Uiteindelijk moet de hulp van Memisa overbodig worden. Memisa zendt elk jaar meer dan 150 artsen, verpleegkundigen en paramedische krachten uit. Het overgrote deel van de hulp bestaat echter uit financiële ondersteuning van projecten die door partnerorganisaties worden uitgevoerd. In de praktijk blijkt steeds weer dat het Memisa-recept werkt. Maar het vergt wel een lange adem. **Word daarom maanddonateur voor f 25,- per maand.** U ontvangt dan twee maal per jaar een brief van een Memisa-arts ter plaatse. Maar ook uw eenmalige gift is van harte welkom. Voor informatie kunt u contact opnemen met de afdeling Communicatie, telefoon: 010 - 206 46 66.

***Werk mee aan structurele medische
zorg in ontwikkelingslanden giro 5657***

Ledenblad van het

CDA

Christen Democratisch

18e jaargang
12 sept. 1998
nummer 6

APPENI

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

De Hoop Scheffer: Paars 2 nu al verdeeld

**IN DIT
NUMMER**

- Helgers niet herkiesbaar als partijvoorzitter
- 'Nieuwe wegen in aanleg' kritisch over CDA-campagne
- Delegatie bezoekt Schiphol

Wij zoeken:

HULPOUDERS VOOR HUN TOEKOMST

Ieder vergeten, kansloos kind is een ramp op zich. Daarom is ICS zo actief in Kenia, Oeganda, Rwanda, Soedan, Thailand, Filippijnen en Cambodja. Met onderwijsprojecten, medische zorg, agrarische projecten. Dat is de beste remedie tegen oorlog, hongersnood en sociale ontwrichting.

Misschien kent u ons nog niet. Toch maken reeds ruim 40.000 Nederlanders ons werk daarginds mogelijk. Zij doen dat als donateur of als hulpouder via een maandelijks bedrag. Daardoor geven zij gerichte hulp aan een kind en houden er zelfs contact mee. Steeds meer kinderen doen lokaal een beroep op ICS.

Kunt u helpen? Wilt u onze informatie ontvangen? Wij geven u graag verdere inlichtingen.

ICS
INTERNATIONAAL
CHRISTELIJK STEUNFONDS

Postbus 2480,
1200 CL Hilversum
Telefoon: (035) 628 49 84
Fax: (035) 623 76 10

GIRO 70730

UW STEUN, UW BETROKKENHEID: HUN TOEKOMST

DONATEUR / HULPOUDER? IK WIL MEER INFORMATIE.

Naam: _____ m/v

Adres: _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

(s.v.p. opsturen aan secretariaat ICS, Antwoordnummer 1602, 1200 VB Hilversum, postzegel is niet nodig)

COLOFON

De Begeleidingscommissie van het ledennummer werkt onder verantwoordelijkheid van het CDA-bestuur

Leden Begeleidingscommissie:

Marianne Fennema
Gert Groenendijk
Marcel Meijer
Heleen Veringa-Loomans

Aan dit nummer werkten verder mee:

Dick Aanen, Rien Fraanje, Carina Hoff,
Evert Mathies, Peter Spierings

Eindredactie/redactie-secretariaat:

Marcel Meijer
Heleen Veringa-Loomans

Lay out:

Jessica Koster

Druk:

Koninklijke BDU Grafisch Bedrijf B.V.

Advertentieacquisitie:

BDU Speciale media producties
Postbus 67, 3770 AB Barneveld
telefoon 0342-494262, fax 0342-494299

Redactie-adres

Dr. Kuypersstraat 5
Postbus 30453
2500 GL Den Haag
telefoon 070-3424888, fax 070-3602106
e-mail: redactie@cda.nl

CDA-huis

Internet-adres: <http://www.cda.nl>
e-mail: bureau@cda.nl

Ledeninformatielijn: van maandag t/m
donderdag tussen 13.00 en 15.00 uur,
telefoon 070-3424869

Het CDA-huis is vanaf station Den Haag
CS bereikbaar met tram 1 en 9.

Het volgende ledennummer verschijnt
op 14 november.

De CDA-Tweede Kamerfractie tijdens het
debat over de regeringsverklaring.

(foto voorpagina en pagina 3: Dirk Hol)

De eerste conflicten binnen paars 2 worden zichtbaar. Een interview met fractieleider De Hoop Scheffer over paars 2, het debat over de regeringsverklaring en het aangekondigde vertrek van Hans Helgers.
Pagina 4 en 5.

Verder onder andere:

Partijvoorzitter Helgers stelt zich niet herkiesbaar. Een interview	6	14	Jubileum Basisgroep Sociale Zekerheid
Interview met nieuwe ICB-voorzitter Ramnath	8	15	WI-commissievoorzitter Maria van den Muisenbergh-Geurts over het rapport 'Respect'
Eerste Kamer	9	16	Commissievoorzitter Gert Groenendijk over 'Nieuwe wegen in aanleg'
De uitdaging: Contributieactie 1998	11		
Tweede Kamer	12		

Vernieuwing doorzetten

Het zomerreces was dit jaar bepaald geen komkommertijd. Het tweede paarse kabinet trad na een lange formatie begin augustus aan, de Tweede Kamer voerde twee dagen lang debat over "een saaie en visieloze" regeringsverklaring zoals de media terecht constateerden. Het CDA kwam in juli met het rapport 'Nieuwe wegen in aanleg', een onderzoek naar de logistieke en technische aspecten van de in 1998 gevoerde campagnes. De conclusies van het rapport zijn glashelder: de communicatie haperde en de campagneregie werd als ondoorzichtig ervaren. Eind augustus kwam voorzitter Helgers met de verrassende mededeling dat hij niet herkiesbaar is voor een tweede termijn. Hij acht de eerste belangrijke fase van de vernieuwing - de vernieuwing van de boodschap en de boodschappers - voltooid. Het vertrouwen tussen top en partijbasis is hersteld. Kortom, het fundament is gelegd: daarop moet nu worden voortgebouwd. Bij een nieuwe fase hoort volgens Helgers een nieuwe voorzitter. Die nieuwe fase moet gekenmerkt worden door het verder versterken van de ledenorganisatie, het verbeteren van de interne en externe communicatie, het aanjagen van debatten binnen de partij én vooral het - daardoor - vergroten van de externe uitstraling. Want alleen zo kan recht worden gedaan aan één van de belangrijkste aanbevelingen uit het rapport 'Nieuwe wegen in aanleg': het bereiken van nieuwe kiezersgroepen.

De Begeleidingscommissie

Eerste haarscheurtjes in tweede paars kabinet zijn al zichtbaar

De regeringsverklaring van het tweede paarse kabinet, weer het CDA in de oppositiebankjes en het plotseling aangekondigde vertrek van voorzitter Hans Helgers maken het noodzakelijk om met Jaap de Hoop Scheffer bij te praten. Een gesprek met de CDA-leider in de bossen van Den Dolder.

De Ernst Sillemhoeve oogt verlaten als ik na het middaguur het tussen de bomen verstopte conferentiecentrum tegemoet rijd. Het fractiestudie-weekend (28 en 29 augustus, red) is afgelopen. De Kamerleden zijn naar huis; fractievoorzitter Jaap de Hoop Scheffer is als enige overgebleven om Appèl te woord te staan. Tijdens het weekend in Den Dolder waren twee journalisten te gast die met de Kamerleden spraken over communicatie. De Hoop Scheffer: "Wat een coalitiepartij inbrengt is journalistiek gezien interessanter dan een oppositiepartij. Dat vraagt van ons extra creativiteit om onze standpunten voor het voetlicht te krijgen."

De maanden na de verkiezingen lijkt het CDA daar weinig in geslaagd. In eerste instantie erkent De Hoop Scheffer: "Drie potentiële coalitiepartijen beginnen na de verkiezingen aan de onderhandelingen. Als oppositiepartij dien je de daden van de regering te beoordelen en in dat stadium valt er dus weinig te beoordelen omdat er nog geen daden zijn. Maar de

kindonterende Zandvoortse porno-affaire leidde tot een krachtig CDA-pleidooi voor een landelijk werkende officier van Justitie, de noodzakelijke terugkeer van de jeugd- en zedenpolitie en de strafbaarstelling van het bezit van kinderporno, ook als dat 'voor eigen gebruik is'. In de weer oploeiende discussie over Srebrenica herhaalden wij ons pleidooi voor een parlementair onderzoek. Stilgezeten hebben we dus allerminst'.

Oppositiestrategie

In zijn bijdrage in het debat over de regeringsverklaring lichtte de CDA-leider een tip van de sluier op over de te volgen oppositiestrategie door te verklaren dat het CDA constructief oppositie zou voeren. "Met andere woorden: onszelf niet overschreeuwen en 'tegen' zijn omdat we oppositiepartij zijn. Verkeerde keuzes en

daden van dit kabinet krachtig bestrijden maar dan wel vanuit de eigen visie op de samenleving die fundamenteel anders is dan die van het tweede kabinet-Kok. Niet: 'de overheid doet het of we laten het over aan de markt', maar mensen en hun organisaties eigen verantwoordelijkheid geven en met de uitkomsten daarvan ook rekening houden. Wij zullen het kabinet aan zijn beloftes houden en steeds weer vragen: 'Zorgt u nu werkelijk voor het wegwerken van de wachtlijsten in de zorg, komen die beloofde extra agenten er ook echt?' Dat is een ander soort oppositie dan Groen Links en de SP voeren. Dat zijn zo, het gaat voor het CDA om de eigen geloofwaardigheid."

Een eerste staaltje van constructief oppositievoeren voor het kabinet levert De Hoop Scheffer als hij zonder schroom het tweede paarse kabinet het nog ontbrekende motto levert: 'tijd voor kwaliteit'. De Hoop Scheffer: "Het gaat om investeren in de kwaliteit van de samenleving en mensen moeten ook de tijd kunnen nemen voor de kwaliteit van hun eigen bestaan, dus geen 7 dagen per week vliegen en hollen, ook daarvoor moeten de voorwaarden worden geschapen."

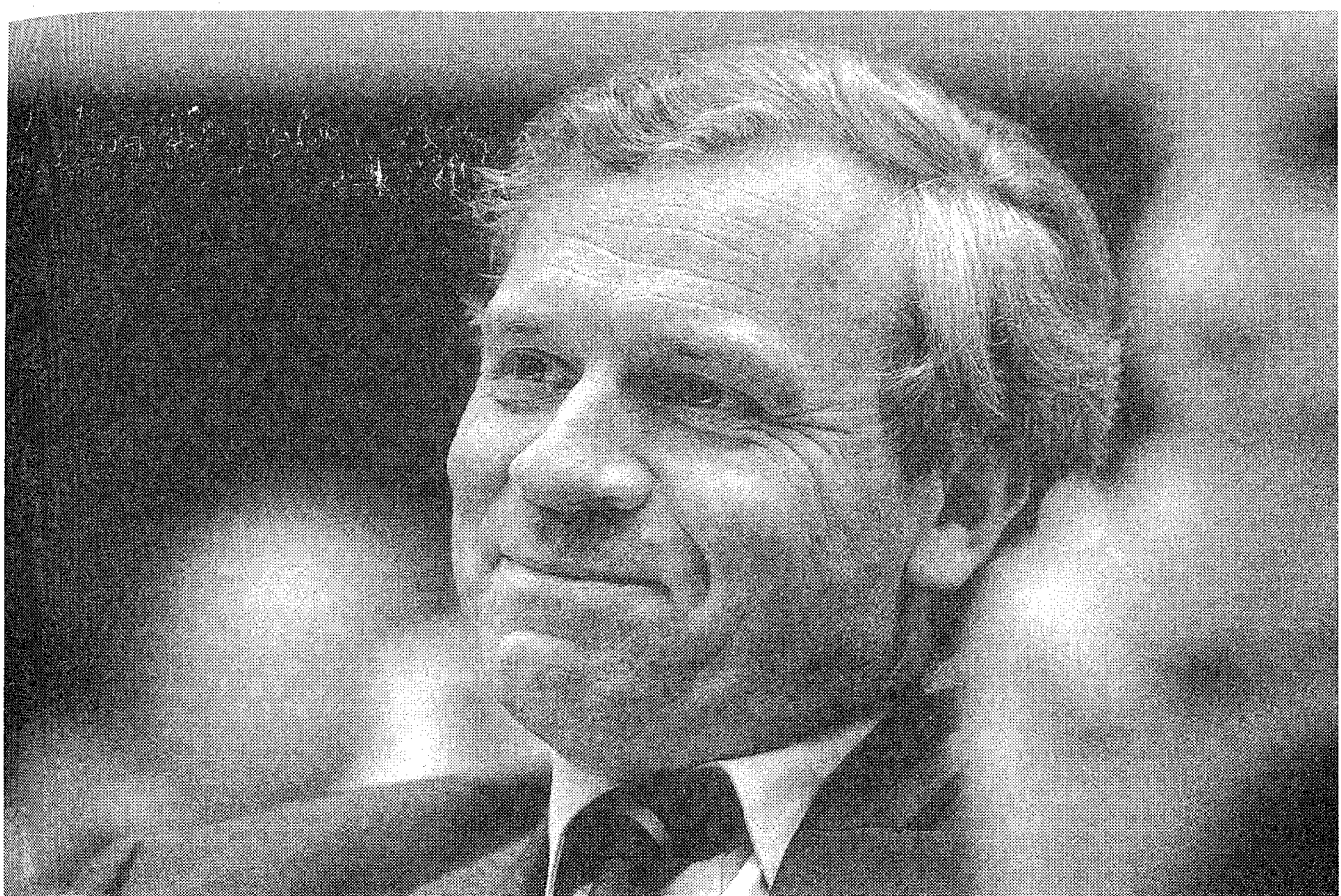
Bizar debat

De Hoop Scheffer ziet dergelijke keuzen niet terug bij de paarse partijen: "Het debat over de regeringsverklaring was bizar. Zij voerden nu al een debat over de mogelijke situatie dat er geen financieringsstekort meer is. De zon schijnt nu, maar laten we eerst maar zorgen dat de zon blijft schijnen. Dat betekent dat we moeten praten over de invoering van de euro, het millenniumprobleem en de economische crises in Azië en Rusland."

Fractievoorzitter De Hoop Scheffer met vice-fractievoorzitter Bijleveld-Schouten tijdens een schorsing van het debat over de regeringsverklaring.

(foto: Dirk Hol)

Jaap de Hoop Scheffer: "Wij zullen het kabinet aan zijn beloftes houden."

(foto: Dirk Hol)

Daarmee noem ik meteen een groot manco aan deze regeringsverklaring: het ontbreekt in de plannen aan een internationale inbedding. Uit het regeerakkoord blijkt nauwelijks dat Nederland ook buitenland heeft. Er staat weinig in over de invloed van de wereldeconomie op Nederland. Het gaat uit van de foute veronderstelling dat ministers en politieke partijen economische groei in ons land kunnen maken."

De fractievoorzitter ontkent niet dat de onenigheid binnen de paarse partijen hem ook een beetje goed doet: "Op sommige punten blijkt nu al verdeeldheid te bestaan. Behalve de onenigheid over de besteding van meevallers, zijn de coalitiegenoten het ook al niet eens over de bezuinigingen op defensie; de D66-plannen voor een gekozen burgemeester zijn wel erg ver vooruit geschoven. Ik durf nog niet te zeggen of daar kansen voor het CDA liggen, maar de eerste haarscheurtjes zijn wel al zichtbaar."

Helgers

Kort na het debat over de regeringsverklaring was het Hans Helgers die met zijn aankondiging zich niet herkiesbaar te

stellen voor het voorzitterschap alle aandacht naar zich toe trok. Van De Hoop Scheffer had Helgers voorzitter kunnen blijven als hij dat zelf gewild had. De

Later op die avond in NOVA geeft hij aan dat het recht aan de vernieuwing zou doen als niet iemand van de oude garde de hamer van Helgers overneemt. Voor

We zullen verkeerde keuzes en daden van dit kabinet bestrijden, vanuit de visie op de samenleving die fundamenteel anders is dan die van het tweede kabinet-Kok.

Hoop Scheffer: "Hij heeft zelf in zijn vakantie de balans opgemaakt en is dan ook zelf tot deze keuze gekomen. Wat mij betreft had hij nog vier jaar door mogen gaan." De Hoop Scheffer zelf op de vraag of het voorzitterschap nu een oude partijcoryfee of een nieuw gezicht toekomt: "Voor de nieuwe voorzitter zal een commissie worden ingesteld, waarna het woord aan de partij is. Maar natuurlijk zal ik bij de opvolging van Helgers betrokken zijn."

een nieuwe voorzitter ligt volgens De Hoop Scheffer voortzetting van de taak tot vernieuwing in het vooruitzicht: "Helgers is er in geslaagd het vernieuwingsproces zowel inhoudelijk met 'Nieuwe wegen, vaste waarden' als personeel fundamenteel te geven. Een nieuwe voorzitter moet op dat fundament voortbouwen."

"Mijn belangrijkste taken als partijvoorzitter zijn afgerond"

Helgers (nu 43) was ook in 1994 binnen het CDA geen onbekende. Hij maakte van 1984 tot 1992 deel uit van het Partijbestuur en was onder meer voorzitter van de Kamerkring Utrecht. Toen de Brabantse CDA-voorzitter Wim Thuis zijn naam noemde in de commissie die in 1994 op zoek naar een nieuwe voorzitter ging, wisten zijn medeleden wie Hans Helgers was. De nieuwe voorzitter was zich scherp bewust van de zwaarte van zijn taak. Zijn voorganger Wim van Velzen was in het vroege voorjaar van 1994 onverwacht afgetreden, de partij had twee zware verkiezingsnederlagen (gemeenteraden en Tweede Kamer) geleden en het CDA was in de oppositie terechtgekomen. "Als nieuwe partijvoorzitter constateerde ik al snel dat er sprake was van een gigantisch cultuurverschil tussen mijn vorige werkkring in Grave en het partijvoorzitterschap. Op de eerste plaats heb ik

Tal van politici en journalisten reageerden verbaasd toen in 1994 werd meedeeld dat Hans Helgers, directeur van de 'Penitentiaire Inrichtingen Oosterhoek' in Grave, was voorgedragen als voorzitter van het CDA: "Wie is hij, is hij in staat het ontredderde CDA te leiden?" Nu, vier jaar later, is de verbazing allang voorbij. Toen Hans Helgers twee weken geleden aankondigde zich niet beschikbaar te stellen voor een tweede termijn werd hem door velen lof toegezwaaid, ook in de kritische pers. Appèl sprak met hem naar aanleiding van zijn besluit.

toen de media-aandacht onderschat. Mijn voorgangers functioneerden in een 'trojka': minister-president, fractievoorzitter Tweede Kamer en partijvoorzitter. In de nieuwe setting (oppositie) ging er meer aandacht dan voorheen uit naar de partijvoorzitter. Nog een punt; als gevangenisdirecteur was het vaak van het grootste belang dat ik zo snel en helder mogelijk communiceerde. In de politiek echter moet je dikwijls wat slagen om de arm houden. En ten slotte: in mijn oude functie kon ik, na argumenten te hebben gehoord, wel eens van mening verander-

ren. In de politiek is die ruimte marginaal."

Partijbasis

Hoewel de commissie-Gardeniers in 1994 een goede analyse had gemaakt en Tineke Lodders het interimvoorzitterschap knap had ingevuld moest er binnen de partij nog heel wat gebeuren, bijvoorbeeld wat betreft de vertrouwensrelatie tussen 'Den Haag' en de partijbasis. De partij was in een staat van verwarring, die tot verlamming zou kunnen leiden. Helgers besteedde een belangrijk deel van zijn tijd aan de contacten met de basis. Hij voerde honderden gesprekken (waarin hij veel luisterde) met partijkader en -leden, niet alleen in Den Haag, maar vooral in het land. "Vanmorgen nog had ik hier een prima ronde-tafelgesprek met negentien lokale CDA-voorzitters," zegt hij tijdens het interview. Verder stond hij erop dat brieven van partijleden snel en effectief werden beantwoord. "Als er aanleiding toe was grepen we de telefoon om op brieven te reageren." Mede op basis van deze ervaringen besteedde hij veel aandacht aan vernieuwing van inhoud en vorm van de boodschap van de partij. 'Nieuwe wegen, vaste waarden' kwam mede dank zij zijn inzet tot stand, en de vernieuwde koers van het CDA werd verder geconcretiseerd in het verkiezingsprogramma voor 1998 'Samenleven doe je niet alleen'.

Tijdens zijn rondgang door de partij constateerde Helgers dat er bij zeer velen on-

Tijdschema verkiezing nieuwe partijvoorzitter

21 september 1998	- Partijbestuur stelt profielschets nieuwe partijvoorzitter op en stelt selectiecommissie in
tot 1 oktober 1998	- Mogelijkheid voor het voordragen/aandragen/noemen van kandidaten
Partijbestuur draagt kandidaat voor aan de Partijraad	
28 november 1998	- Voordracht nieuwe voorzitter door de Partijraad
voor 1 januari 1999	- Gelegenheid voor Gemeentelijke Afdelingen om namen aan de voordracht toe te voegen
uiterlijk 16 januari	- Toezending stembiljet naar de Gemeentelijke Afdelingen
28 februari 1999	- Definitieve verkiezing door het Congres

Aandragen kandidaten voor voorzitterschap

Tot 1 oktober aanstaande bestaat de mogelijkheid om kandidaten aan te dragen als nieuwe voorzitter van het CDA. Namen met volledige persoonlijke gegevens (adres, woonplaats, telefoonnummer) kunnen schriftelijk worden doorgegeven aan de Selectiecommissie, drs. G.H. Groenendijk, directeur Partijbureau, dr. Kuyperstraat 5 te Den Haag. Op het moment van het ter perse gaan van het blad was de profielschets voor de nieuwe voorzitter nog niet bekend. Deze profielschets kan worden opgevraagd via telefoonnummer 070-3424802.

Partijvoorzitter Hans Helgers in gesprek met voorzitters van Gemeentelijke Afdelingen en fractievoorzitters in gemeenteraden.

(foto: Mieke Schlaman)

vrede was over 'Den Haag', dus ook over de Tweede-Kamerfractie. "Er was ongenoegen over het functioneren van de fractie. Niet altijd terecht, maar daarmee wel een politiek feit. Anderzijds voelde een deel van de toenmalige fractie (die het door de nederlaag van 1994 en het onverwacht in de oppositie verkeren toch al moeilijk had) zich bedreigd door de kritiek uit de partijbasis. Die spanningen zijn af en toe ook zichtbaar geworden." Vorig jaar kwam het verkiezingsprogramma 'Samenleven doe je niet alleen' in concept gereed. En kort daarna de ontwerp-kandidatenlijst. Beide toonbeelden van de door Helgers nagestreefde vernieuwing. Snel werd duidelijk dat de partij zich in die koers herkende. En dat was mede een gevolg van een intensief contact met de partijbasis. "De sfeer binnen de partij is goed," constateert Helgers tevreden.

Hans Helgers investeerde dus heel veel tijd en energie in de contacten met de basis. "Als je mijn andere werkzaamheden als partijvoorzitter erbij optelt ging het om werkweken van zo'n zeventig uur."

Hij is in tegenstelling tot zijn voorgangers geen Eerste-Kamerlid geworden. "Ook heb ik mij internationaal niet zo gemanifesteerd (dat doet vice-voorzitter Jan van Laarhoven) en heeft penningmeester Bert Vroon het bestuurlijke management van het Partijbureau op zich genomen. Samenvattend: "Ik was meer nodig in Assen dan in Brussel."

De verkiezingsuitslag van 6 mei was voor hem een grote teleurstelling, zeker na de bemoedigende resultaten bij de gemeenteraadsverkiezingen van maart. "De enige

nacht waarin ik tijdens mijn voorzitterschap niet heb geslapen was die van 6 op 7 mei." Na de teleurstellende uitslag leek het er even op dat de resultaten van het veranderingsproces ter discussie zouden worden gesteld. Op dat moment sprak Helgers uit beschikbaar te zijn voor een tweede periode. "Ik had de discussie om de uitkomsten van de vernieuwing te verdedigen met iedereen aangegaan, als dat nodig was geweest. Die discussie verstomde echter snel. In de zomer werd duidelijk dat van top tot basis de partij achter de uitgezette CDA-lijn bleef staan. Achter de nieuwe generatie CDA-beelddragers met een sociaal-traditionele koers." Toen hij na zijn vakantie in juli een analyse ten behoeve van het zomernummer van Christen Democratische Verkenningen schreef kwam hij tot een belangrijke conclusie, ook voor hem persoonlijk: "De ombouwfase in het veranderingsproces bleek intern stevig verankerd. Daarmee was de eerste fase afgesloten. Het CDA begint nu aan een nieuwe fase. Een nieuwe fase kan het best met nieuwe mensen. Mijn belangrijkste taken als partijvoorzitter zijn afgerond."

Geen tweede termijn

Helgers besloot zijn aftreden aan te kondigen. Gedecideerd, zoals mensen die hem kennen van hem gewend zijn. "Ik heb alle vertrouwen in de partij en in de Kamerfracties," zegt hij met klem. Dat geldt uiteraard ook voor de koers die het CDA onder zijn leiding is ingeslagen. Op sociaal-economisch gebied een christelijk-sociale koers, met grote aandacht voor zwakken in de samenleving. Op sociaal-cultureel gebied (de immateriële waarden) 'traditioneel' met aandacht voor

gezin, normen en waarden en veiligheid. "We mogen de C uit onze naam nooit loslaten en ons ook niet laten persen in het achterhaalde links/rechts-schema. Wat anderen ons ook proberen op te dringen dat zijn twee doodlopende vragen." Het CDA gaat nu op zoek naar een nieuwe voorzitter. Dat is niet Helgers' taak. "Maar ik ga er natuurlijk van uit dat er een voorzitter komt die voortbouwt op wat er nu ligt, dus niet wil restaureren. In de komende nieuwe fase moet de bereikte inhoudelijke herpositionering verder worden geconcretiseerd. Het CDA moet aan het begin van de volgende eeuw nog meer dan nu al partij van het debat worden en leiding geven aan het maatschappelijke en politieke debat in ons land. Zoals christen-democraten dat ook deden aan het begin van de twintigste eeuw. Er is een opvallende continuïteit tussen deencycliek Rerum Novarum uit 1891 en ons standpunt over de 24-uurs economie. Als geen andere partij moet het CDA vanuit zijn honderden jaren oude denktraditie in staat worden gesteld de nieuwe uitdaging van de eenentwintigste eeuw op te pakken. Veel aandacht moet bovendien worden besteed aan interne en externe communicatie en aan de ledenorganisatie, de kurk waar alles op drijft."

Ook Hans Helgers kijkt met spanning uit naar het resultaat van de zoektocht naar een nieuwe voorzitter. Al in november zal de naam van de kandidaat of kandidate bekend worden. Hans Helgers zal tot zijn feitelijke aftreden, begin volgend jaar, zijn werk voortzetten. En wat dan? "Ik ga me oriënteren op de arbeidsmarkt. Ik zal als partijlid actief te blijven, niet prominent want ik wil in geen geval mijn opvolger voor de voeten lopen."

Anno 1998 zijn er geen cynische politici en journalisten meer die, zoals in 1994, zeggen: "Wie is Hans Helgers?". Hij heeft gedaan wat door hen die hem kozen werd verwacht. Meer dan dat: hij heeft, samen met anderen, met grote inzet het CDA uit de verwarring en de verlamming gehaald en er weer een zelfbewuste (maar niet zichzelf overschattende) volkspartij van gemaakt. De soms harde hand van de partijvoorzitter veroorzaakte wel eens een 'au', maar hij is er niet de man naar om mensen persoonlijk te kwetsen. Helgers heeft intern bereikt dat het CDA uit een diep dal kon komen, een inspanning die straks hopelijk ook electoraal effecten zal hebben.

'Nieuwkomers moeten zichtbaar zijn in de partij'

Migranten kunnen meer betrokken worden bij de politiek, als zij in alle geledingen van het CDA zichtbaar worden. Dat is de overtuiging van Rajen Ramnath (53). Door de Partijraad van 6 juni is hij verkozen tot voorzitter van het Intercultureel Beraad van het CDA, het ICB.

Rajen Ramnath is supervisor bij een accountantskantoor in Den Haag en vervult als vrijwilliger diverse bestuurlijke functies bij maatschappelijke organisaties, variërend van de Stichting Hindoe Onderwijs Nederland, de Organisatie Hindoe Media en de Hindoe-Moslimorganisatie voor de medefinanciering van ontwikkelingssamenwerking.

Waarom heeft u medio jaren tachtig als hindoe gekozen voor het CDA?

"De bijzondere betekenis die het CDA hecht aan waarden en normen sluit naadloos aan bij de beleving van hindoes. Zo is een hecht gezinsleven een belangrijke inspiratiebron voor maatschappelijke activiteiten. Er is immers een sterke wisselwerking tussen het gezin en de samenleving. Kinderen moeten bij de opvoeding bepaalde waarden en normen meekrijgen om in de samenleving zo zelfstandig mogelijk te kunnen functioneren en verantwoordelijkheid te dragen. Ik denk daarbij in het bijzonder aan het respect voor de medemens, behulpzaam zijn voor mensen die het minder goed hebben, respect voor familie en gezagsdragers."

Moet het CDA vanwege de toenemende ontkerkelijking en secularisatie zijn confessionele karakter wel handhaven?

"Het CDA moet een confessionele partij blijven, een partij die godsdienst en religie serieus neemt. De bijzondere betekenis van het CDA zit hem juist in de 'C'. Het is een maatschappelijke realiteit dat steeds meer hindoes en moslims aan onze samenleving deelnemen. Het CDA kan en mag zich niet afsluiten voor die nieuwkomers. Hindoes, moslims en christenen staan naast elkaar en moeten elk vanuit de eigen invalshoek zoeken naar oplossingen voor de problemen in onze samenleving. Het CDA kan daarbij ook een voorbeeldfunctie vervullen voor de ons omringende landen in de Europese Unie."

Op de CDA-kandidatenlijst voor de verkiezing van Tweede Kamer stond u op de 50e plaats. Hoe kijkt u terug op de campagne en de verkiezingsuitslag?

"De campagne vond ik een enorme uitdaging, maar ook een leuke ervaring. Uiteraard was de uitslag een grote teleurstelling. Ook de opkomst onder migranten viel tegen. Ik denk dat dat komt doordat

Rajen Ramnath

(foto: Dirk Hol)

de betrokkenheid bij zowel de kandidaatstelling als het program onvoldoende was, waardoor men zich niet in de politiek herkende. Daarom moeten nieuwkomers zichtbaar zijn binnen alle geledingen van onze partij: landelijk, provinciaal en lokaal. De partij moet toegankelijker zijn voor nieuwkomers.

Als voorzitter van het ICB zie ik een belangrijke taak om in deze contacten met de partij daar aandacht voor te vragen. Een van onze eerste taken zal daarom zijn erop toe te zien dat er in alle regio's goed functionerende ICB's komen om deze doelen te realiseren."

De formatie is achter de rug en een nieuw kabinet is aangetreden met een aparte minister voor het grote steden- en integratiebeleid. Wat verwacht u daarvan?

"Het viel mij op dat er in de regeringsverklaring vrijwel geen aandacht was voor de positie van migranten in onze samenleving. De speciale minister heeft bovendien vrijwel geen budget. Ik vind het wel goed om een koppeling te leggen tussen het beleid voor de vier grote steden en het integratiebeleid. De jeugd in deze grote steden bestaat voor 50% uit nieuwkomers. Die moeten goed opgevangen en begeleid worden om kansen en perspectieven voor zichzelf te scheppen, bijvoorbeeld door het aanstellen van een jeugdcoördinator."

Welke rol ziet u voor de komende tijd voor het CDA, in het bijzonder het ICB weggelegd?

"Het CDA zal Paars 2 kritisch moeten volgen. Ik denk daarbij aan de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, de relatie tussen onderwijs en arbeidsmarkt en de toenemende vergrijzing. Het is onze opdracht ervoor te zorgen dat ouderen maatschappelijk actief en zelfstandig kunnen blijven en voorkomen dat ouderen in een isolement komen. Binnen de partij moeten we beleidsmatig blijven discussiëren over de maatschappelijke positie van migranten en zelf oplossingen aandragen. We hebben een herkenbaar program met duidelijke alternatieven. Daarmee moeten we de burgers opzoeken met vooral lokale en laagdrempelige activiteiten. De stuurgroep wil een platform zijn om ideeën en suggesties onder de aandacht te brengen van bestuur en fracties. Bijvoorbeeld over criminaliteit, schooluitval, het scheppen van kansen op de arbeidsmarkt en doorstroommogelijkheden."

Wettelijke regeling voor overleg huurders-verhuurders

Vele jaren is gediscussieerd over een wettelijke regeling voor het overleg tussen huurders en verhuurder. Nu is er eindelijk een regeling die ook de steun van het CDA heeft. De eerdere principiële bezwaren van de CDA-fractie zijn weggenomen.

In de nota 'Volkshuisvesting in de jaren negentig' van de vroegere staatssecretaris Heerma wordt uitgegaan van een overleg op basis van gelijkwaardigheid tussen huurders en verhuurder. Volgens het CDA vraagt dat om een wettelijke regeling, die zoveel mogelijk gedragen wordt door de betrokken maatschappelijke organisaties. De overkoepelende organisaties van huurders en verhuurders hadden elkaar gevonden in een voorstel voor een wettelijke regeling, neergelegd in de zogenaamde Contourennota. Staatssecretaris Tommel heeft dat gehonoreerd met de toezegging om de Contourennota te vertalen in een wetsvoorstel. Deze weg had de voorkeur van de CDA-Eerste Kamerfractie. Immers dit voorstel had eindelijk de steun van de betrokken maatschappelijke organisaties. Maar inmiddels was door het PvdA-Tweede Kamerlid Duivesteijn een initiatief-wetsvoorstel ingediend. Met veel amenderingen heeft de Tweede Kamer het voorstel-Duivesteijn dichter bij de Contourennota gebracht.

Na aanvaarding door de Tweede Kamer van het sterk geamendeerde voorstel, werd er nog uitvoerig over gesproken in de Eerste Kamer. Voor de CDA-Eerste Kamerfractie waren er twee principiële bezwaren tegen het voorstel-Duivesteijn. Deze bezwaren hadden betrekking op het ontbreken van een regeling voor voorrang bij meerdere huurdersorganisaties en de verplichting dat een verhuurder de huurder moet informeren over voornemens tot het aangaan van fusies met andere verhuurders, deelneming in andere rechtspersonen dan wel verkoop van zijn onderneming, met daaraan gekoppeld een adviesrecht van de huurders.

Over het eerste punt kon tijdens het plenaire debat in de Eerste Kamer overeenstemming worden bereikt. Duivesteijn kon er, op voorstel van de CDA-fractie, mee instemmen dat het uitgangspunt is één overlegplatform, zodat voorkomen wordt dat een verhuurder geconfronteerd wordt met meerdere huurdersorganisaties. Aan het tweede bezwaar kon alleen tegemoet worden gekomen door een wijziging van het reeds door de Tweede Kamer aanvaarde wetsvoorstel, via een zogenaamde novelle. De CDA-Eerste Kamerfractie had onoverkomelijke bezwaren

tegen de verplichte informatie over fusies, deelnemingen en verkoop van de onderneming, daar het hier bij uitstek bedrijfsaangelegenheden betreffen, die naar hun aard zeer gevoelig en zeer kwetsbaar zijn voor ontijdige berichtgeving. Door de CDA-Eerste Kamerfractie werd voorgesteld dit punt te schrappen en daarvoor in de plaats op te nemen een verplichte informatie inzake het beleid tot vreemden en bezwaren van woongelegenheden. Dit sluit aan bij een bepaling in het Besluit Beheer Sociale Huisvesting, geldend voor de sociale verhuurders. Tijdens het debat nam Duivesteijn dit voorstel over en diende alsnog een wijzigingsvoorstel in, dat inmiddels door Tweede en Eerste Kamer is aanvaard. Duivesteijn gaf toe dat met de novelle zijn voorstel consistent is geworden. Eindelijk is er een wettelijke regeling voor het overleg tussen huurders en verhuurder, dat brede steun heeft gekregen.

Joeke Baarda, woordvoerder fractie

Justitie in de zomer

Oplettenheid is nodig, ook tijdens het reces. Halverwege juli moesten collega Glasz en ik constateren dat twee ernstige onderwerpen waarover onze fractie al eerder vragen had gesteld aan minister Sorgdrager, nog steeds te weinig aandacht kregen. Vandaar dat wij in schriftelijke vragen twee onderwerpen bij haar in herinnering riepen. De eerste reeks vragen betrof de te geringe capaciteit voor de 'terbeschikkingstelling', dus de inrichtingen voor ernstig gestoorde delinquenten. Al eerder hadden wij daarvoor gewaarschuwd, maar bij een debat in juni kon minister Sorgdrager geen precieze gegevens over behoeften en kosten geven. Zij zegde ons nadere schriftelijke informatie toe - maar een maand later was die er nog niet. Vijf dagen nadat wij onze vragen hadden gesteld kwam een deel van de informatie alsnog binnen en voor het overige moesten wij na afloop van de formatie maar om de stukken vragen. Geen erg fraai slot van de communicatie met de Eerste Kamer, maar wij zullen de nieuwe

minister Korthals er op aanspreken een eind te maken aan de onhoudbare situatie. Op onze tweede reeks vragen van 17 juli kwam pas antwoord van de nieuwe minister, op 6 augustus. Daarbij ging het om het ontbreken van verdragen voor uitlevering en strafrechtelijke samenwerking. Wij hadden in februari minister Sorgdrager om een inventarisatie van lacunes gevraagd, ook buiten Europa, met een plan van aanpak, maar daarop kwam alleen een ontwijkend antwoord. Hoe relevant onze vraag was, bleek vier maanden later, toen Trinidad wegens het ontbreken van een uitleveringsverdrag D. Bouterse de hand boven het hoofd hield. Helaas is ook het antwoord van de nieuwe minister Korthals onbevredigend. Een "wereldomvattende inventarisatie" vond hij "weinig zinnig". Zou hij echt niet begrijpen dat er in een plan van aanpak een verschil kan worden gemaakt tussen landen die meer of minder gemakkelijk door verdachten als schuilplaats of tussenstop kunnen worden gebruikt?

Tenslotte was er alle reden om te reageren op de huiveringwekkende gevallen van kinderporno en het misbruik van kinderen voor de productie daarvan. Een wetsvoorstel dat begin 1994 nog onder onze verantwoordelijkheid was ingediend had de maximumstraf voor kinderporno verhoogd van drie maanden (!) tot vier of onder omstandigheden zes jaar gevangenis. Minister Sorgdrager had echter op aandringen van een deel van de Kamer de uitleg van de nieuwe strafbepalingen "verzacht": het bezit van afzonderlijke exemplaren zou toch maar niet strafbaar moeten worden. De Hoge Raad heeft dit gecorrigeerd en is hij teruggekeerd naar de strekking van ons oorspronkelijke voorstel. Dat was reden voor een publieke oproep aan de nieuwe minister, het Openbaar Ministerie nu spoedig zijn richtlijnen voor de opsporing te laten aanscherpen - iets wat naar ons oordeel bij zoiets ernstigs geen uitstel kan lijden. Goede regelgeving is het begin. Maar er is meer nodig, want de netwerken van kinderpornogebruikers reiken ver. Er zal effectief moeten worden opgetreden door een landelijke officier van justitie van wie wij willen dat hij zeggenschap heeft over de nodige recherche-capaciteit.

Ernst Hirsch Ballin, Eerste Kamerlid

Na meer dan
30 jaar
organiseren van
groepsreizen
mogen wij ons wel
„SPECIALIST”
noemen op dit gebied

Hotel Schaepkens van St. Fyt,
gelegen in het sjoenste plekske van Zuid-Limburg:
Valkenburg a/d Geul, heeft de nieuwe prospectus:
reizen in groepsverband seizoen 1998, voor U klaar.
Heeft U de verantwoording voor het verzorgen van een groepsreis,
vraag dan nu de folder aan en boek een streefdatum, of kom,
en overtuig uzelf van onze gastvrijheid.
Bezorg uw medereisgenoten de vakantie van het jaar.

**WIJ BIEDEN U WEEKREIZEN VAN ZATERDAG TOT ZATERDAG,
OF MIDWEEKREIZEN VAN MAANDAG TOT VRIJDAG.**

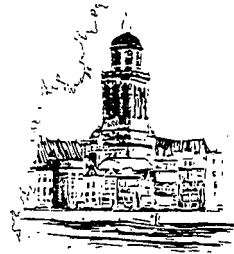
- Halen en brengen af uw woonplaats,
- Twee hele dagtochten / of / drie halve dagtochten,
- Vol pension,
- Uw kamer voorzien van prive douche/toilet en telefoon,
- Dagelijks 1x koffie en 1x thee gratis,
- Twee maal daags borrelen voor de helft v.d. normale prijs,
- 5 avonden met levende muziek,
- Bingo avond,
- Grote barbecue met optreden van artiest,
- Afscheidsdiner met een gratis glas wijn en "sterrendesser",
- Alle algemene ruimtes voorzien van airco,
- Bij 25 personen 1x begeleiding gratis,
- Bij 50 personen 2x begeleiding gratis,
- Indien nodig aparte ruimte beschikbaar voor maaltijden en eigen activiteiten,
- In de maand maart/april, vanaf 10 oktober: extra personen begeleiding gratis.

Kosten voor een volle weekvakantie van zaterdag tot zaterdag
v.a. f 610,- p.p. (excl. toeristenbelasting)

* midweek reizen prijs op aanvraag

Bel met: 043 - 6 01 20 00, van maandag tot vrijdag van 08.30 uur tot 17.00 uur,
vraag naar afdeling groepsreizen.

Of schrijf: Nieuweweg 40-44, 6301 EV Valkenburg a/d Geul.

Volkómen zorgeloos wonen...

in het fraaie Deventer waar u in de Serviceflat Beeckestein de unieke kans geboden wordt een luxe woning te kopen of te huren. Korrekt en vriendelijk personeel begeleidt U vanaf het eerste kennismakingsbezoek. U zult dan heuglijk verbaasd zijn over ons excellente aanbod. Te veel om in deze advertentie uitvoerig toe te lichten. Bovendien ligt Beeckestein niet ver van het historische centrum. Met een park voor de deur. Kortom, investeer in woonplezier.

Even zakelijk...

Wanneer u enigszins geïnteresseerd bent bel dan
mevrouw Haverkamp en vraag onze documentatiemap aan.
Tel: 0570 - 64 28 26 - Mevr. Haverkamp.
Bij géén gehoor: 0570 - 62 84 88 - Receptie Beeckestein.

Serviceflat
BEECKESTEIN
DEVENTER

Laan van Borgele 40 7415 DJ Deventer

**Breng
de Joden Thuis**

In Oekraïne wonen nog honderdduizenden Joden die naar Israël willen vertrekken. De verslechterende economische situatie die vooral de Joden treft en het toenemende antisemitisme maakt dat hun 'vlucht' zo snel mogelijk moet gebeuren. In samenwerking met Good News Travels en het Joods Agentschap moeten deze Joden zo spoedig mogelijk naar Israël gaan.

Helpt u mee?

Giro 3223

t.n.v.: Christenen voor Israël te Nijkerk
o.v.v.: Breng de Joden Thuis

Voor informatie kunt u bellen met ons
kantoor: 033 - 2458824 en vragen naar
Pee Koelewijn of Pieter Bénard.

Christenen voor
Israël

Breng mijn
zonen van
verre en mijn
dochters van
het einde
der aarde.

Jesaja 43

De uitdaging: Welke Afdeling scoort 100% contributie?

Welke Afdeling scoort een contributie-opbrengst van 100% en wint de Contributie-actie 1998? De derde contributieronde is van start gegaan. Alle Afdelingen hebben acceptgirokaarten ontvangen voor leden die nog geen contributie hebben betaald. De Afdelingsbesturen wordt verzocht die leden persoonlijk te benaderen en ze te vragen de contributie voor 1998 te voldoen.

De acceptgiro's voor de contributie 1998 zijn in december 1997 verzonden aan de leden persoonlijk. Afgelopen maart zijn herinneringen verzonden. Voor de leden die de contributie nog niet hebben voldaan zijn in juli girokaarten aangemaakt. Deze zijn verzonden aan de penningmeesters van de Gemeentelijke Afdelingen met het verzoek om te proberen alsnog de contributie voor 1998 te innen.

Voor een wellicht beter resultaat is een competitie-element aan deze laatste ronde verbonden. Alle Afdelingen worden uitgedaagd om in de derde contributieronde zoveel mogelijk betalende leden te scoren. In de laatste maanden van het jaar wordt in het ledennummer bijgehouden welke Afdelingen dit het beste doen. In de uitgaven van Appèl tot het eind van dit jaar staat een Top 10. De drie winnaars van de Top 10 en de Afdeling die in de periode van eind augustus tot eind december in totaal het best heeft gescoord staat een leuke verrassing te wachten.

Top 10

Hieronder volgt de Top 10 van Afdelingen met de beste score tot 31 augustus 1998:

1.	Bergen (Provinciale Afdeling Noord-Holland)	98,61%
2.	Hontenisse (Provinciale Afdeling Zeeland)	97,18%
3.	Winterswijk (Provinciale Afdeling Gelderland)	97,12%
4.	Reimerswaal (Provinciale Afdeling Zeeland)	97,10%
5/6.	Neede (Provinciale Afdeling Gelderland)	96,77%
5/6.	Hoewelaken (Provinciale Afdeling Gelderland)	96,77%
7.	Nederweert (Provinciale Afdeling Limburg)	96,72%
8.	Bolsward (Provinciale Afdeling Friesland)	96,59%
9/10.	Sas van Gent (Provinciale Afdeling Zeeland)	96,49%
9/10.	Bergambacht (Kamerkring Leiden)	96,49%

Bergen in Noord-Holland telt de hoogste score betalende leden. Van harte proficiat Bergen! Jullie Afdeling komt als eerste in aanmerking voor een verrassings-uitstapje in deze contributieronde. Alle andere Afdelingen worden uitgedaagd om deze score, of een nog hogere, te halen in de komende maanden. In het ledennummer van 14 november verschijnt een nieuwe top 10 met nieuwe winnaars.

Uw steun is absoluut noodzakelijk voor het CDA

"De leden zijn het allerbelangrijkste voor het CDA. Zij dragen onze boodschap uit en verrichten het meeste werk. Om in deze tijd als politieke partij te overleven is een solide achterban noodzakelijk. Niet alleen morele steun is nodig om als christen-democratische beweging te kunnen functioneren. Om de uitgangspunten uit te dragen en mee te doen in onze samenleving is ook financiële steun nodig. De leden zorgen met het betalen van hun contributie voor het allergrootste deel van de inkomsten voor het CDA. Deze in-

komsten zijn van levensbelang voor de partij en de christen-democratie. Zo tonen leden hun solidariteit", zegt penningmeester **Bert Vroon**.

"Een groot deel van de inkomsten van de partij is bestemd voor de basis, voor de Gemeentelijke Afdelingen, de Provinciale Afdelingen en Kamerkringen. Een ander deel van de inkomsten is bestemd voor politiek en bestuur, Partijraden, Congres en andere partijpolitieke activiteiten. Daarnaast wordt een deel van het geld besteed aan publiciteit, voorlichting, de CDA-bladen, het verkiezingsprogramma,

de radio- en televisiespotjes en het CDA op het internet. Tevens is een deel van het geld bestemd voor ledenzorg en -administratie, financieel beheer, campagne-activiteiten en subsidies aan de gelieerde organisaties. Met de contributies van onze leden wordt veel werk verricht. Ik roep hierbij de leden op om vooral de contributie voor 1998 te voldoen. Ga de uitdaging aan en probeer een 100% contributiescore te behalen."

CDA wil parlementair onderzoek Srebrenica

Tweede Kamer

Een stukje onverwerkt verleden stak deze zomer weer de kop op. Nieuwe onthullingen over de zoekgeraakte foto-rolletjes, defensie-personeel dat openlijk zijn beklag deed; de Srebrenica-affaire blijkt nog steeds niet te zijn afgerond. Reden voor CDA-Kamerleden Hillen en Verhagen om een parlementair onderzoek te vragen naar de afwikkeling van de Srebrenica-kwestie door de Defensie-organisatie.

Hillen: "Steeds weer duiken er nieuwe berichten op over de manier waarop Defensie met deze zaak is omgegaan. De enige methode om nu alles boven tafel te krijgen is een parlementair onderzoek. Uiteraard staat het de nieuwe minister

van Defensie vrij om zelf onderzoek (door Van Kemenade) te laten verrichten; hij zou geen knip voor zijn neus waard zijn als hij zelfs niets deed. Dat laat onverlet dat het parlement zelf zijn verantwoordelijkheid moet nemen en een parle-

mentair onderzoek moet starten. Dat is de enige manier om alle feiten boven tafel te krijgen. Anders krijgen we ieder jaar opnieuw dit soort ophef."

Hillen benadrukt dat het niet de bedoeling is om de militairen van Dutchbat in de beklagdenbank te zetten. Juist vanuit het personeel is de roep om openheid nu luid. Zij worden immers ieder jaar opnieuw met het Srebrenica-verleden geconfronteerd. Hillen: "Dutchbat is indertijd uitgestuurd door de Nederlandse regering, met steun van het parlement. Dat mogen we niet vergeten. Zij kregen een moeilijke opdracht mee, die mede door het ontbreken van internationale steun in een ramp is geëindigd. Wie herinnert zich niet de discussies over het uitblijven van luchtsteun op het cruciale moment." Een internationaal onderzoek naar de oorzaken van de val van de enclave bleek helaas niet haalbaar. De regering heeft het RIOD erop gezet om de (internationale) gang van zaken rond de val in kaart te brengen. Dit onderzoek zal echter nog wel een paar jaar op zich laten wachten.

Wat het CDA nu voorstelt is een parlementair onderzoek naar de afwikkeling in Nederland. Waarom zijn de Nederlandse militairen niet direct gehoord na thuiskomst? Waarom zijn sommige van hun verhalen niet terug te vinden in het "debriefingsrapport"? Waarom heeft de leiding niet gereageerd op de signalen die bijvoorbeeld afgegeven werden door Rutten. De onderste steen moet boven komen.

Hillen: "Ook het parlement heeft veel geleerd van deze bittere ervaring. We zijn hierdoor 'sadder en wiser' geworden." Het CDA is van mening dat indertijd betrokken woordvoerders geen deel kunnen uitmaken van de onderzoekswerkgroep. Nadat PvdA en D66 eerst het CDA-verzoek steunden, zijn ze toch ietwat op hun schreden teruggekeerd. Ze bleken alleen bereid in te stemmen met een vooronderzoek. Hillen: "Ik ben ervan overtuigd dat er uiteindelijk een onderzoek en wellicht zelfs een enquête zal komen. De geest kan niet in de fles worden teruggeduwd."

Initiatiefwetsvoorstel aangenomen: CDA bereikt mijlpaal onder Paars

Op 23 juni verdedigde Tweede Kamerlid Maxime Verhagen (midden op de foto), ondersteund door beleidsmedewerker Sybrand van Haersma Buma (links), zijn initiatiefwetsvoorstel tot wijziging van de vreemdelingenwet in de Eerste Kamer. Voor het CDA als oppositiepartij was dit moment een mijlpaal, want het was voor het eerst dat een initiatiefwetsvoorstel van het CDA onder paars tot wet werd verheven. Met de wet wordt een wettelijke basis gegeven aan de machtiging tot voorlopig verblijf. De machtiging tot voorlopig verblijf is een speciaal visum dat vreemdelingen in het land waar ze wonen moeten aanvragen om daarmee in Nederland een verblijfsvergunning te kunnen verkrijgen. De criteria voor het krijgen van een machtiging tot voorlopig verblijf zijn vrijwel dezelfde als voor de verblijfsvergunning. Met deze wet wordt voorkomen dat een vreemdeling eerst naar Nederland komt, om daar vervolgens te horen dat hij niet in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning. Dankzij de wet hoort de vreemdeling dat al voor zijn vertrek.

Dit was de praktijk tot in 1995, toen de rechter een wettelijke basis voor de machtiging tot voorlopig verblijf eiste. De regering ondernam vervolgens echter geen actie. Bovendien kwamen de vreemdelingendiensten met stapels aanvragen te zitten waarvan onduidelijk was hoe die nu behandeld moesten worden. Maxime Verhagen (aanvankelijk tot diens benoeming als fractievoorzitter samen met Jaap de Hoop Scheffer) heeft daarop zelf het initiatiefwetsvoorstel voorbereid.

Verhagen is zeer ingenomen met de aanneming door beide Kamers. "Het is een gigantische klus om als parlementslid met één medewerker het werk te doen wat op een departement door een groot aantal ambtenaren wordt gedaan. Maar het is leerzaam, en het geeft veel voldoening om een wetgevingsproject succesvol te kunnen afronden. Het CDA laat op deze manier zien meer te kunnen dan het beoordelen van voorstellen van anderen".

(foto: Mieke Schlaman)

De toekomst van Schiphol blijft de gemoederen bezighouden. De ruimteproblemen - met name geluidsruimte - zijn nog lang niet verholpen. Zolang de keuze voor een duurzame oplossing nog niet is gemaakt, blijft het de komende jaren woekeren met de beperkt beschikbare ruimte om binnen de vastgestelde geluids- en andere milieugrenzen te blijven. Zeker nu blijkt dat de aanleg van de vijfde baan verder vertraagd wordt. Volstrekt onacceptabel aldus woordvoerder Reitsma.

Ook als die keuze voor de lange termijn eenmaal wél is gemaakt, naar verwachting voor het einde van het jaar, zullen de problemen nog enige jaren voortduren. Een aanvullende lokatie is immers niet meteen aangelegd.

Het nieuwe kabinet schrijft in het regeerakkoord: "Teneinde het risico van capaciteitstekorten op termijn zoveel mogelijk te beperken, zullen nog dit jaar besluiten worden genomen over een eventuele aanvullende lokatie voor Schiphol."

Het is van groot belang dat die besluitvorming ook daadwerkelijk de komende maanden plaatsvindt. Het zal voor iedereen duidelijk zijn dat een oplossing voor de lange termijn absoluut noodzakelijk is.

Ongebreidelde groei op de luchthaven Schiphol is niet mogelijk en ook niet gewenst. Het wordt echter steeds moeilijker om de groeiende vraag naar vliegcapaciteit onder de huidige omstandigheden in toom te houden en de geluidsgrenzen te handhaven zonder de luchthaven letterlijk op slot te doen.

Jacob Reitsma stelt daarom: zo snel mogelijk aanleg van de reeds geplande vijfde baan, duidelijkheid over handhaving van milieu-, veiligheids- en gezondheidseisen in de komende jaren en vooral een duidelijke keuze voor de luchtvaart op de lange termijn. Dat moet een duurzame oplossing zijn, die de omwonenden perspectief biedt.

Zorg in gevaar door blijvende daling aantal vrijwilligers

Thuiszorg is niks zonder mantelzorg. Dat wist het CDA-Kamerlid Klaasje Eisses al, maar tijdens haar week stage bij de thuiszorg Drenthe is zij nog eens extra met haar neus op de feiten gedrukt: de thuiszorg staat of valt met de mantelzorg, de zorg verleend door familie, vrienden of kennissen. Mantelzorg is geen oplossing voor de problemen in de thuiszorg- de hoge werkdruk en de wachtlijsten- maar als het aantal vrijwilligers blijft afnemen zoals nu het geval is, valt de hele zorg in elkaar, verzucht mevrouw Eisses. Het Kamerlid stelde tijdens het zomerreces vragen over de Thuiszorg die geen huishoudelijke hulp meer kan leveren.

"Als het niet lukt mensen zo lang mogelijk thuis te verzorgen neemt de druk op verzorgings- en ziekenhuizen toe. Het regeerakkoord meldt dat het nieuwe kabinet meer geld voor de zorg uittrekt, maar ik ben bang dat het weer te lang gaat duren. Het kabinet moet er nu eens vaart achter zetten." Tijdens de begrotingsbehandeling in oktober of november wordt bekeken hoeveel meer geld er op tafel zal komen. Klaasje Eisses heeft zich tijdens haar week stage in het zomerreces in ieder geval voorzien van voldoende munitie om de bewindslieden van Volksgezondheid te belagen.

Het CDA pleit naast meer geld voor de directe zorg ook voor maatregelen die met elkaar verband houden. Het CDA wil handhaving van de aftrekkosten voor vrij-

willigers in de mantelzorg. Voorts heeft de CDA-fractie onlangs een initiatiefwetsvoorstel ingediend voor het zorg- en calamiteitenverlof. In de Tweede Kamer lijkt steeds meer steun te ontstaan. Dit speciale verlof heeft het CDA opgenomen in het eigen initiatief voor een wettelijk deeltijdverlof. Het CDA wil dat dat wettelijk zorgverlof ook geldt voor de meewerkende partner in het midden- en kleinbedrijf.

Het kabinet wil een wettelijk zorgverlof pas overwegen na evaluatie van de wet Loopbaanonderbreking. Eisses: "Dat is pas over twee jaar. Zolang kunnen we niet meer wachten. De problemen worden steeds nijpender".

Het CDA wil een zorgverlof van drie maanden met mogelijke verlenging tot zes

Motie-Remkes gehekel

Het CDA-Tweede Kamerlid Van der Hoeven neemt nadrukkelijk afstand van de motie-Remkes, die het kabinet oproept te bevorderen om de lokatie Ypenburg en een zogenaamde corridor bij de gemeente Den Haag te voegen. Dit gebied bestaat uit grondgebied van de gemeenten Leidschendam, Nootdorp, Voorburg en Rijswijk. De provincie Zuid-Holland heeft een procedure opgestart om deze grenscorrectie te realiseren. De CDA-Tweede Kamerfractie heeft destijds tegen de motie-Remkes gestemd, omdat de voorkeur van de CDA-fractie uitging naar een stadsprovincie Haaglanden. Deze oplossing biedt een goed antwoord op de grootstedelijke problematiek. Ook het CDA-verkiezingsprogramma biedt hiervoor ruimte. Daarnaast vindt de CDA-fractie gemeentelijke herindeling alleen acceptabel indien er sprake is van evidente knelpunten en aantoonbare meerwaarde en geen andere werkbare oplossing voor handen is. Van der Hoeven volgt de ontwikkelingen met grote belangstelling, maar volgens Van der Hoeven is nu de provincie aan zet.

maanden om familie of naasten te verzorgen. Het CDA heeft daar ook een bepaald bedrag voor ingeboekt.

Het Kamerlid liep ook twee dagen mee in de wijkverzorging. "Dat was behoorlijk rennen. De werkdruk is groot. De waardering die ik al had voor de werkers in het veld was al groot maar is nu alleen maar groter geworden. De verzorgers hebben erg weinig tijd voor een praatje. Het is een kwestie van snel de nodige handelingen verrichten en dan vlug naar de volgende klus."

Het CDA wil dat de kwaliteit in de zorg toeneemt: meer handen aan het bed. Liever wat minder algemene lastenverlichting maar wel de mens die zorg nodig heeft, die ook kunnen geven. Oftewel in gewone taal: liever een tientje minder maar moeder goed verzorgd weten.

Leven met een uitkering, een tocht door de woestijn

De voorbereidingen voor het symposium zijn in volle gang. Het bestuur van de Basisgroep wil de gelegenheid aangrijpen om nogmaals de positie van mensen met een uitkering onder de aandacht te brengen. Vooral binnen de eigen partij heeft de Basisgroep sinds 1986 een belangrijke rol gespeeld.

Voorzitter **Arend Jansen**: "In de tijd van De Vries en Brinkman werd er welwillend naar ons geluisterd, maar meer eigenlijk ook niet. In de loop van de jaren werden wij echter steeds serieuzer genomen. Dat zie je bijvoorbeeld aan het feit dat wij destijds de status van werkgroep hebben gekregen. Wij overleggen regelmatig met een delegatie van de CDA-Tweede-Kamerfractie. En ook het feit dat ik als vertegenwoordiger van de Basisgroep deel uitmaak van het Partijbestuur en dat wij regelmatig worden betrokken bij belangrijke partijdocumenten is een teken dat wij serieus worden genomen."

"Toch blijft het werk van de Basisgroep hard nodig", vindt Jansen. "Het leven met een uitkering is echt een tocht door de woestijn. Vooral als je moet ervaren wat

De CDA-basisgroep Sociale Zekerheid viert dit jaar haar 12,5-jarig bestaan. Op zaterdag 14 november wordt een jubileumbijeenkomst gehouden. Het symposium heeft een veelzeggende titel meegekregen: 'Sociale Zekerheid, hoezo een tocht door de woestijn'. Drie inleiders zullen het thema vanuit een bijbels-ethische, een economische en een praktische invalshoek belichten.

het betekent om langdurig langs de kant te staan. Sinds het eerste kabinet-Lubbers worden wij steeds geconfronteerd met bezuinigingen, met verkiezingsbeloftes die niet of maar gedeeltelijk kunnen worden waargemaakt, dan weer met een verlaging van de WAO en de laatste jaren met decentralisatie van de nieuwe Algemene Bijstandswet."

Voor de decentralisatie van de nieuwe Algemene Bijstandswet is volgens de Basisgroep-voorzitter een slechte zaak. "Decentralisatie lijkt allemaal wel mooi, want gemeenten krijgen veel meer vrijheid om hun eigen beleid te formuleren. Maar wij hebben gemerkt dat de decentralisatie leidt tot willekeur. Het is maar net wat voor ambtenaar er tegenover je zit. Is hij of zij bereid naar je te luisteren of vindt hij mensen met een uitkering profiteurs. Die willekeur zie je vooral bij de toepassing van de bijzondere bijstand. De ene

gemeente subsidieert op de kosten van het zwembadbezoek, een andere weer op het dagblad of de sportvereniging. Bij weer een andere gemeente moet je het hele bedrag terugbetalen. Alle maatregelen in het kader van de bijzondere bijstand blijven lapmiddelen. Wij vinden dat de gewone uitkering structureel te laag is. Ook binnen het CDA wordt altijd gezegd dat de uitkering niet omhoog kan, omdat dan ook het minimumloon moet stijgen. Maar dat beschouw ik eigenlijk als een drogreden. Hoeveel werknemers krijgen immers daadwerkelijk het minimumloon? Dat zijn er maar heel weinig."

Volgens Jansen zijn het steeds de mensen met een uitkering geweest die offers hebben moeten brengen. "Er is nog steeds een gat van 20 tot 25 procent ten opzichte van de lonen. Dat gat is nog steeds niet gedicht, ook nu er wel sprake is van een koppeling tussen uitkeringen en lonen." Jansen hoopt dat de jubileumbijeenkomst een nieuwe impuls betekent voor de Basisgroep. "We hopen op een instroom van nieuwe leden. We willen ons jubileum gebruiken om een flinke PR-campagne op te zetten. Inmiddels zijn we ook van plan te gaan werken met regionale consultants, die vanuit hun woonplaats een bepaald gebied in het land gaan bestrijken. En in het kader van de Europese verkiezingen zijn we samen met de EVP-fractie bezig om een sociale conferentie te organiseren, waarbij we willen kijken hoe het is om in verschillende landen van de Europese Unie te moeten leven van een uitkering. Want dat niveau verschilt nogal per land."

Arend Jansen (rechts) in gesprek met CDA-kamerlid Pieter Jan Biesheuvel.

(foto: Dirk Hol)

Meer informatie over de jubileumbijeenkomst staat op pagina 28.

De kracht van 'grijs' moet erkenning krijgen

De politieke discussie over het ouderenbeleid gaat ten diepste niet om meer geld en rechten, maar om respect, erkenning en wederkerigheid. Ouderen worden vaak belast met het gebruik van stereotypen (zoals: 'Ouderen staan buiten het echte leven, ze doen niet meer mee'), maar ouderen maken wel degelijk deel uit van de samenleving en willen niet worden gemarginaliseerd. Bovendien: ouderen vormen geen homogene groep, ze zijn zeer divers.

Dit zijn enkele uitspraken in het door het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA (WI) uitgebrachte (omvangrijke) rapport 'Respect; een christen-democratische visie op ouderenbeleid'. Het rapport kwam tot stand binnen een commissie onder voorzitterschap van mevrouw Maria J.C. van den Muijsenbergh-Geurts. Rapporteurs waren mevrouw drs. M.P.C. Gadella-van Gils en drs. M. Jansen van het Wetenschappelijk Instituut. Tal van interne en externe deskundigen werkten eraan mee.

Mevrouw Van den Muijsenbergh is al vele jaren met het ouderenbeleid bezig. "Het begon indertijd hier in Goirle, toen ik lid werd van het bestuur van een stichting die een bejaardencentrum beheert. Dat is nu al heel lang geleden", zegt de 73-jarige commissievoorzitter, die met groot enthousiasme en deskundigheid aan het werk van de commissie leiding gaf.

Eigen CDA-geluid

Het initiatief tot het uitbrengen van het rapport werd genomen door het WI, omdat, zegt Maria van den Muijsenbergh, er behoefte bestond om voor het ouderenbeleid een integrale visie te ontwerpen vanuit het christen-democratische gedachtegoed. "Als u vraagt naar mijn eigen motivatie: ik vind dat je je als oudere niet zo defensief moet opstellen. En ik ben van mening - dat is ook een leidende gedachte in dit rapport - dat je de verschillende levensfasen met elk hun eigen positieve kanten eens naast elkaar moet plaatsen. Ze liggen in elkaar verlengde en zijn niet van elkaar geïsoleerd. We moeten de stereotypen doorbreken."

In het rapport wordt onder meer geconstateerd dat er in de Nederlandse samenleving sprake is van geringe waardering voor het 'oud zijn' als zodanig. "In Nederland bestaat, in tegenstelling tot we in andere culturen zien, geen sterke traditie

om ouderdom op waarde te schatten." En: "Er moet visie op de derde levensfase worden ontwikkeld."

Het rapport behandelt drie grote thema's:

Maria J.C. van den Muijsenbergh-Geurts

(foto: Elzabet Veenendaal)

participatie, bestaanszekerheid en ouderenzorg. Niet voor niets is begonnen met de participatie: de rapporteurs willen hiermee aangeven dat ouderen wel degelijk actief kunnen en willen participeren in onze samenleving en dat 'de kracht van grijs' moet worden erkend. Het rapport beperkt zich niet tot constatering, maar doet ook tal van suggesties.

De sociaal-economische factoren (onder andere die van het inkomen, behoud van een goed basispensioen en gerichte aanpak van de armoedeproblematiek) worden in het hoofdstuk over bestaanszekerheid -

trefwoord: solidariteit - uitgewerkt. Onder andere wordt vastgesteld dat de AOW aan de loonontwikkeling moet zijn gekoppeld. Voor wonen moet een AOW-gerechtigde met een inkomen tot ongeveer 70.000 gulden maximaal 15 procent van zijn inkomen betalen en voor gezondheidszorg hoogstens 10 procent.

In het laatste hoofdstuk (ouderenzorg) komen thema's aan de orde als: 'wat is zorg?', 'ouderdom en gezondheid' en 'kwaliteit van leven'.

Het rapport is zeer leesbaar geschreven, het bevat veel (demografische) gegevens en de samenstellers doen voorstellen met een hoge realiseringswaarde.

Maria van den Muijsenbergh is blij met dit stuk. "Weet je: over ouder worden praten veel mensen als iets dat buiten hen staat. Dit rapport biedt tal van mogelijkheden tot reflectie op deze materie, maar dan in een breed kader."

Namens de commissie presenteerde zij het rapport maandag aan de voorzitter van de CDA-Tweede-Kamerfractie Jaap de Hoop Scheffer. Het stuk is niet alleen bedoeld voor de landelijke CDA-politici, maar voor de partij in haar volle breedte: ook voor de Kamerkringen en Afdelingen, voor de staten- en raadsfracties biedt het vele mogelijkheden om ermee aan het werk te gaan. En natuurlijk kan dit kwalitatief rijke rapport ook buiten het CDA zijn werk doen.

Voor meer informatie over het rapport, zie pagina 17.

Onvoldoende externe uitstraling CDA tijdens campagne

Het Partijbestuur vroeg op 8 mei jongstleden om een onderzoek naar de "technische en logistieke aspecten van de campagnes voor de gemeenteraads- en Tweede Kamerverkiezingen". Ruim twee maanden later was het eindrapport er. Voorzitter Groenendijk: "Er is een werkgroep gevormd die uit zeer gemotiveerde kaderleden bestond. In groepsgesprekken in de regio is vervolgens met tientallen leden gesproken die een dwarsdoorsnede vormen van de CDA-ers die daadwerkelijk bij de campagne waren betrokken, bijvoorbeeld kamerkringbestuurders, lokale campagneleiders, coördinatoren verkiezingsmaterialen en steunpuntmedewerkers.

Voorafgaand waren enquêteformulieren verspreid om er voor te zorgen dat de benodigde informatie ook boven tafel kwam. De bereidheid om aan die gesprekken deel te nemen was zeer groot. Natuurlijk was er teleurstelling over de uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen maar de kritische bevoegenheid overheerste. Er is met veel elan en in een open en constructieve sfeer gesproken over wat er mis én goed is gegaan. Naast de groepsgesprekken in de regio zijn onder meer ook de LPC (Landelijke Permanente Campagneraad), de kamerkringsecretarissen, een aantal voorzitters van Gemeentelijke Afdelingen en de verenigingsconsulenten gehoord. Al die gesprekken hebben mij in de overtuiging gesterkt dat de partij leeft. De uitkomsten van de discussie op de Partijraad van 6 juni jongstleden over de verkiezingsnederlaag zijn natuurlijk ook meegenomen. Op verzoek van diezelfde Partijraad is ook aan 'externen' om een oordeel gevraagd. In dit verband is gesproken met een aantal journalisten en communicatie- en organisatiedeskundigen. In totaal is met meer dan 100 mensen gesproken."

De partijbrede werkgroep die de logistieke en technische aspecten van de CDA-verkiezingscampagnes heeft onderzocht heeft in juli haar eindrapport 'Nieuwe wegen in aanleg' gepubliceerd. De werkgroep concludeert dat de interne en de externe communicatie haperde en dat de campagneregie als ondoorzichtig werd ervaren. Het rapport wordt afgesloten met een reeks aanbevelingen voor de komende campagnes. Appèl sprak met de voorzitter van de werkgroep, Gert Groenendijk.

Onvoldoende uitstraling

In het rapport passeren een groot aantal in de campagnes gebruikte instrumenten de revue: Internet, RTL4-TEXT, de CDA-bladen, de regiekamer, de commercials op radio en televisie, de spreekbeurtenregeling etc. Veelal is de conclusie dat de instrumenten op zich goed gekozen zijn, maar dat er aan de uitwerking het een en ander ontbreekt. Veel kritiek is er op de posters die 'onherkenbaar CDA' en grauw worden genoemd; het gevolg hiervan was dat velen 'oude' posters hebben opgehangen. De manifesten (over bijvoorbeeld veiligheid) waren als aanvulling op het verkiezingsprogramma bedoeld, maar stonden in de visie van velen haaks op dat programma. Geconstateerd wordt verder dat de campagne op een gegeven moment 'inzakte' omdat een startmanifestatie voor de Tweede Kamerverkiezingen en een duidelijke markering van de start van de

ook niet helemaal aan de media. Dat laatste zou te makkelijk zijn. Onze interne en externe communicatie was vaak niet goed en wij zijn er intern onvoldoende in geslaagd tijdig een draagvlak te creëren voor keuzes. Dat heeft zich bijvoorbeeld bij de posterkeuze gewroken. Uit het onderzoek komt ook duidelijk naar voren dat bij de twintig regionale manifestaties teveel voor eigen parochie is gepreekt. Je kunt je daarom afvragen of je in de toekomst niet beter kunt kiezen voor 5 grote manifestaties die een grote uitstraling hebben dan voor 20 kleinschalige bijeenkomsten."

Achterban echt serieus nemen

Het rapport bevat niet alleen een opsomming van fouten maar geeft ook aanbevelingen voor verbeteringen. Zo wordt er voorgesteld bijtijds een gedetailleerd en professioneel draaiboek te maken, een

CDA moet zich richten op nieuwe kiezersgroepen

harde fase ontbraken. Groenendijk: "Als een rode draad loopt door het rapport dat het CDA zowel landelijk als regionaal onvoldoende externe uitstraling had. Dat is niet helemaal aan onszelf te wijten, maar

'markering' aan te brengen als er meerdere campagnes in een jaar zijn, draagvlak te creëren in de voorbereiding van keuzes en niet in de loop van de campagne en te zorgen voor een inzichtelijke

Wat is verschenen

Respect

Op 7 september jongstleden werd in Nieuwspoor het eerste exemplaar van het rapport 'Respect. Een christen-democratische visie op ouderenbeleid' gepresenteerd. De hoofdlijn van dit nieuwe rapport van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA is dat ouderenbeleid niet zozeer een kwestie is van meer geld en meer rechten maar vooral van meer respect, wederkerigheid en kansen om actief mee te blijven doen in het hart van de samenleving. Het rapport kost f 25,-. Het is schriftelijk of telefonisch te bestellen onder codenummer CDA 02-032/98 en titel bij SDU-DOP, afdeling Verkoop, Postbus 30405, 2500 GK Den Haag, telefoon 070-3789830, fax 070-3789783.

Durven kiezen

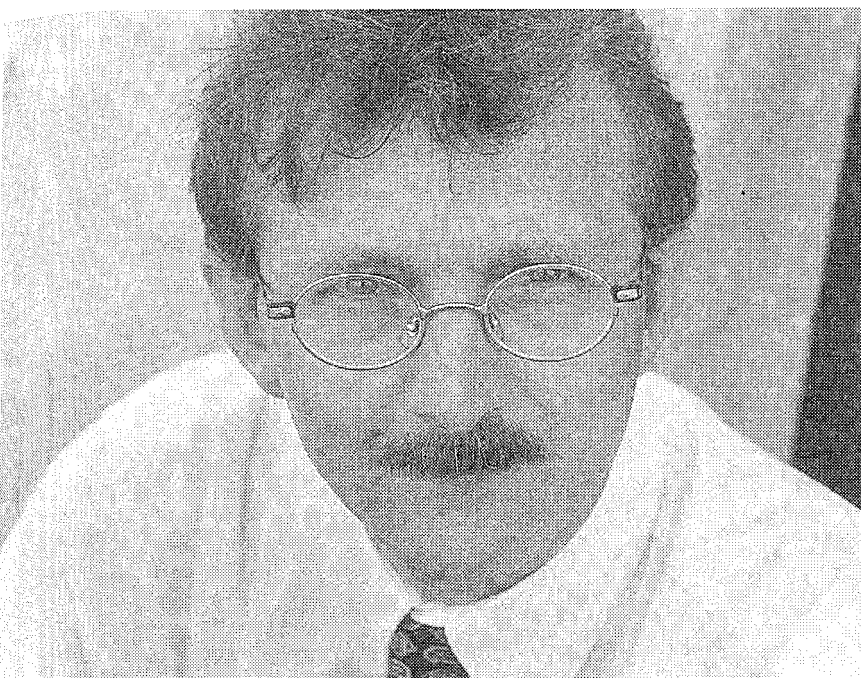
'Durven kiezen. Het CDA na 6 mei 1998' is de titel van het zomernummer van Christen Democratische Verkenningen. Het nummer staat geheel in het teken van open en constructief debat over de toekomst en positie van het CDA. Naast verschillende verklaringen voor het verlies worden in dit nummer ook diverse, soms ingrijpende maatregelen voorgesteld. Bij het opmaken van de balans blijkt dat er reden is voor zorg, maar ook voor optimisme. De lijn van het gemeenschapsdenken uit 'Nieuwe wegen, vaste waarden' en het kiezersprogramma heeft veel kans van slagen, mits er een breed gedragen gevoel van urgentie ontstaat en er gedurfde keuzes worden gemaakt. Het zomernummer 'Durven kiezen. Het CDA na 6 mei 1998' kost f 22,50 en is telefonisch te bestellen, 070-3424888.

Een boekje open over het Europees Parlement

In een serie dagboeken proberen de negen CDA-leden in het Europees Parlement een beeld te geven van hun werk van dag tot dag. De uitgave heeft als titel 'Een boekje open over het Europees Parlement. Negen CDA-Europarlementariërs aan het werk'. Het kost f 12,95 inclusief verzendkosten. Het is te bestellen via de bon op pagina 22.

'Tussen overheid en markt'

Het juni/julinummer van Bestuursforum is gewijd aan het thema 'Tussen overheid en markt'. Het themanummer kost f 8,- en kan besteld worden bij: CDA-bestuurdersvereniging, telefoon 070-3424890, fax 070-3643417.

De aanbeveling dat het CDA suggesties van de achterban serieus moet nemen en er echt wat mee moet doen is de basis voor alle andere verbeteringen.

Foto: Elzebet Veenendaal

campagnestructuur en adequaat communicatie-apparaat. Volgens Groenendijk zijn de meeste aanbevelingen snel uit te voeren. De aanbeveling dat het CDA 'suggesties van de achterban serieus moet nemen en er echt wat mee moet doen' is naar zijn mening echter de basis voor alle andere verbeteringen. "Daar begint het natuurlijk mee: de reacties van onze leden moeten serieus worden genomen.

Met de uitvoering van een aantal andere aanbevelingen wordt momenteel al een begin gemaakt zoals een meer integrale benadering van de communicatie en het zoeken naar andere uitingsvormen."

In de berichtgeving over het rapport in de media trok de aanbeveling dat het CDA zich meer moet richten op nieuwe kiezersgroepen de meeste aandacht.

Groenendijk: "Dat is inderdaad een hele belangrijke conclusie omdat uit de cijfermatige analyse die in het rapport is opgenomen ook blijkt dat onze vaste kern kiezers vanuit demografisch oogpunt structureel steeds kleiner wordt. Investeren in nieuwe kiezersgroepen is daarom absoluut noodzakelijk. We zijn al enige jaren bezig trend- en verkiezingsonderzoek te doen. Dat onderzoek moeten we dus onverkort voortzetten."

Permanente campagne

Volgens Groenendijk bevestigt het onderzoek dat "toon en koers van het CDA hetzelfde zullen blijven. Er zal dus geen breuk met het verleden optreden. Als één

ding mij echter wel duidelijk is geworden is dat de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen in 2002 nu al is begonnen. Wij moeten concreter vorm en inhoud gaan geven aan een permanente campagne. Een permanente campagne heeft een grote externe uitstraling en motiveert en mobiliseert tegelijkertijd onze leden. En daar zijn we het afgelopen jaar onvoldoende in geslaagd."

Het rapport 'Nieuwe wegen in aanleg' is gratis te bestellen via het CDA-bureau, telefoon 070-3424888.

HOTEL DREIJEROORD

OOSTERBEEK

(ARNHEM)

ZUID-VELUWE

TEL. 026-3333169

Het gerenommeerde familiehotel in 't prachtige parkdorp Oosterbeek. Het ruime zonneterras biedt uitzicht op onze 9000 m² historische tuin met forellenvijver.

De direkte omgeving van Dreijeroord is rijk aan natuurschoon, musea, fiets- en wandelpaden.

Onze vele vaste gasten waarderen de persoonlijke aandacht, gastvrijheid en service die we nog op een ouderwetse manier verlenen. Dit, gecombineerd met alle comfort van deze tijd, geeft u de garantie voor een uitstekend verzorgde vakantie.

U bent van harte welkom.

Familie A. van der Straaten

Experts in (keten)kwaliteit en (keten)efficiency in de Gezondheidszorg

Bos van Dort B.V. Consult sinds 1985

Organisatieadviseurs met een bestuurlijke achtergrond.

Advies en interim-management op het gebied:

- Van indicatiestelling tot evaluatie van zorg
- Van Strategie tot de organisatie van de uitvoering

Parkweg 295

2271 BD VOORBURG

Office manager: Gretha in 't Veld

Tel.: 070-3877843

Fax: 070-3876426

SLAPEN ALS EEN KEIZER

De weldaad van zijde is al 5000 jaar bekend. Niet alleen dat zijde een luxueuze uitstraling heeft, het geeft ook een gevoel van luxe. Zijde is een natuurproduct en wat is natuurlijker dan je te nestelen in een dekbed van zijdespinsel, als een zijderups in haar cocon: Koel in de zomer en warm in de winter.

Dit wonderlijke weefsel, dat bijna geheel uit eiwit bestaat, absorbeert lucht, vocht en hitte en vormt zo een optimale situatie voor een rups om te overleven. En dat zijn nu precies de eigenschappen die de mens stelt aan een dekbed. Het 100% pure zijde dekbed werkt als een thermostat en reguleert daarom onze lichaamswarmte. De uitgeplozen cocon van de zijderups behoudt namelijk zijn natuurlijke eigenschappen, met andere woorden: het dekbed ademt, neemt vocht op, maar laat het onmiddellijk weer vrij. Zijde is anti-ailergisch. Prettige bijkomstigheden van een COCONELLE dekbed zijn: de vulling schuift niet, is licht van gewicht, gaat jaren mee en is volkomen stofvrij. Om het weldadige effect van 100% zijde dekbedden optimaal te benutten zijn ook leverbaar: dekbedovertrekken, hoeslakens, kussenslopen, pyama's en onderkleding van zijde voor jong en oud. Zo maakt COCONELLE van een gezonde nachtrust een luxueuze en comfortabele manier van slapen.

Voor meer informatie kunt u terecht bij COCONELLE
Laan van Meerdervoort 234 - 2563 AH Den Haag

Tel.: 070-3616151 Fax: 070-3617950
E-mail: coconell@xs4all.nl

SOEDAN: VIER MILJOEN MENSEN OP DE VLUCHT

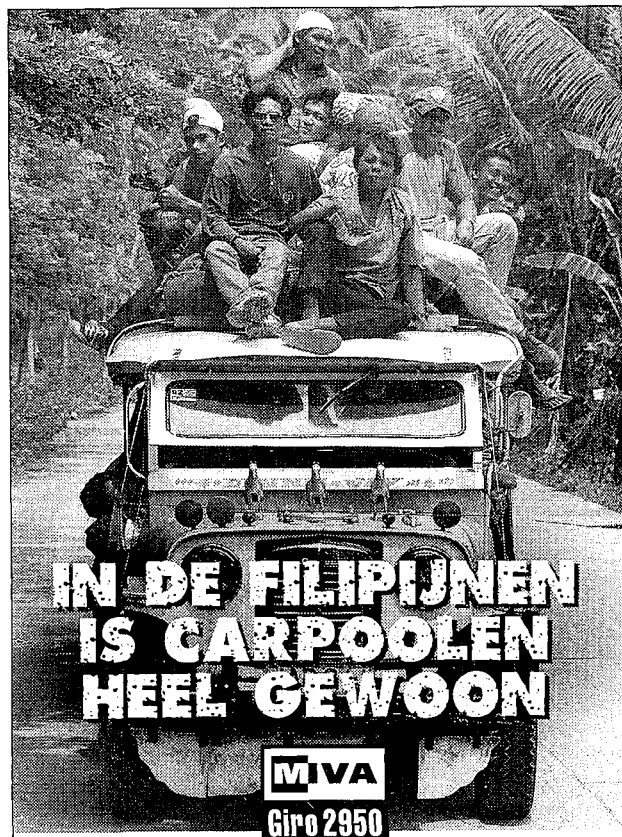

Foto: J. van der Grinten

GOOI UW GEWICHT
IN DE STRIJD EN GEEF EEN
PIEK PER KILO

WERELDVLUCHTELINGENWEEK

IN DE FILIPIJNEN
IS CARPOOLLEN
HEEL GEWOON

MIVA
Giro 2950

GEEF VOOR VERVOER IN DE DERDE WERELD
MIVA Nederland, Vijverstraat 12, 4818 ST Breda tel. 076 - 521 71 50

In memoriam

Mr. dr. N.G. Geelkerken

Op 27 juni 1998, precies een maand na zijn vroegere fractiegenote mevrouw mr. J.C. Rutgers, overleed in de gezegende leeftijd van 91 jaar mr. dr. N.G. Geelkerken.

Geelkerken was van 1963 tot 1972 lid van de toenmalige AR-fractie in de Tweede Kamer. Daarvoor was hij reeds lid van de Provinciale Staten van Zuid-Holland geweest. Na zijn rechtenstudie aan de Vrije Universiteit vestigde hij zich als advocaat en procureur in Leiden. Als kamerlid waren in het bijzonder justitie, defensie (hij was reserve-officier en ook lid van de Staatscommissie voor defensie) en binnenlands bestuur zijn terreinen.

Politieke rol op Europees niveau en in NAVO-verband

Zijn politieke rol speelde hij echter vooral op Europees niveau en in NAVO-verband. Zo was hij vice-president van de Assemblee van de Raad van Europa, voorzitter van de Interparlementaire Beneluxraad en lid van het NAVO-parlement. Geelkerken was een zoon van de legendarische dominee Geelkerken, die in 1926 als Amsterdams predikant door de Gereformeerde Synode uit het ambt werd ontzet wegens zijn twijfel aan het daadwerkelijk spreken van de slang in het Paradijs. Die gebeurtenis leidde tot het ontstaan van de Gereformeerde Kerken in Hersteld Verband (waartoe o.a. ook ds. Buskes behoorde), die zich na de oorlog verenigden met de Hervormde Kerk.

Liefde voor VU en ARP

Op de 'jonge' Geelkerken heeft dit alles grote indruk gemaakt. Anders dan anderen heeft hij echter altijd geweigerd de gevolgen van het optreden van de gereformeerde kerk-

vorsten ook te laten doorwerken op andere terreinen. Zijn liefde voor de VU, waarvan hij later nog curator was, en de ARP liet hij er niet door aantasten. Met zijn door het leven gerijpte zelfspot en relativeringsvermogen heeft hij menige loodzware fractiediscussie tot haar juiste betrekkelijke proporties teruggebracht.

Met Geelkerken is een man van een sterk karakter, van een ruimhartige geest, van een grote trouw en van een diep geloof heengegaan. Aan dezulken wordt de belofte van het Schriftwoord vervuld, dat hun nagedenken tot zegen zal zijn.

G.A. Kieft

In de jaren zestig maakten zij alle vier deel uit van de toenmalige Anti-Revolutionaire Tweede-Kamerfractie. Binnen een tijdsbestek van een jaar zijn zij ons nu alle vier ontvallen: Maarten Schakel, Jacqueline Rutgers, Nico Geelkerken, en op zondag 30 augustus j.l. Garnt Kieft, 85 jaar oud. Kieft was kamerlid van 1958 tot 1971. Na een opleiding tot notaris volgde hij nog de opleiding tot surnumerair der registratie en domeinen. Hij werd ontvanger in Tholen en daarna inspecteur in achtereenvolgens Zierikzee en Utrecht. Hij verliet in 1958 de belastingdienst als hoofdinspecteur om kamerlid te worden. Daar hield hij zich vooral bezig met de beleidsterreinen financiën, defensie, cultuur en omroepaangelegenheden.

Secretaris NCRV

Kieft was bij "vriend en vijand" in de Kamer gezien vanwege zijn deskundigheid, maar meer nog vanwege zijn hartelijkheid in de om-

gang met anderen.

Reeds als kamerlid maakte hij als secretaris deel uit van het bestuur van de NCRV. Bij de verkiezingen van 1971 verliet hij de Tweede Kamer om fulltime secretaris van deze omroepvereniging te worden.

Betrokkenheid, bescheidenheid en zorg

In Utrecht woonden wij vlak bij elkaar. Deze nabijheid leidde er ook toe, dat wij als kamerlid vaak gezamenlijk reisden. Onze levensloop bracht met zich mee, dat wij geografisch uit elkaar groeiden, maar diezelfde levensloop bracht ons in de laatste jaren in Bilthoven weer dicht bij elkaar. Tekenend voor zijn betrokkenheid en bescheidenheid waren de stukjes, die hij in het blad van de plaatselijke afdeling van de PCOB schreef ter voorlichting van de ouderen over financiële en fiscale aangelegenheden. Die laatste jaren werden voor hem vooral bepaald door de zorg voor zijn vrouw, die in een verpleeghuis verblijft en die hij met een voorbeeldige trouw bezocht, hoewel zij zelfs hem niet meer herkende. Toen ik hem eens vroeg, of dat niet moeilijk voor hem was, zei hij: "Eerst wel, maar nu niet meer, want zij beseft het niet. En ze is zo lief." Garnt Kieft, aimabel mens, fijne collega, trouwe echtgenoot, gelovig Godskind. Wij gedenken hem met warmte en in dankbaarheid.

Willem Aantjes

Beheerste groei voor Schiphol en locatie in Noordzee

Toeval! De dag voor het geplande werkbezoek aan Schiphol en de Haarlemmermeer, op vrijdag 4 september, verschijnen de rapporten over de opvang van de groei van de luchtvaart in Nederland. Hierin worden de voor- en nadelen van een nieuwe luchthaven op de Maasvlakte, in Flevoland of in de Noordzee onderzocht. Ook de mogelijke uitbreiding van Schiphol wordt daarbij betrokken.

Met de collega's Jacob Reitsma, Theo Meijer, Cees van der Knaap, Joop Wijn en enkele fractiemedewerkers begint het werkbezoek vrijdagochtend bij de recent aangetreden president-directeur van Schiphol Cerfontaine.

Tijdens een openhartige en uitvoerige gedachtewisseling komt één ding duidelijk naar voren. De besluitvorming over de groei van de luchtvaart in Nederland en de positie van Schiphol kan niet veel langer worden uitgesteld. Op korte termijn

De CDA-Kamerleden De Hoop Scheffer, Reitsma, Van der Knaap, Meijer en Wijn brachten een werkbezoek aan Schiphol en de Haarlemmermeer. Zij constateerden dat besluitvorming over de groei van de luchtvaart en de positie van Schiphol niet langer kan worden uitgesteld. Omwonenden van Schiphol hebben recht op zekerheid en toekomstperspectief. De fractie is voorstander van een beheerste groei op Schiphol in combinatie met een aanvullende locatie in de Noordzee.

zullen we keuzes moeten maken. De CDA-Tweede Kamerfractie draagt die opvatting reeds lange tijd uit. Het kabinet-Kok I heeft zich echter in de afgelopen periode op dit belangrijke punt weinig voortvarend en vooruitziend getoond. Terwijl de problemen met de geluidsoverlast jaarlijks steeds erger worden, is er op dit moment nog absoluut geen zicht op een duurzame oplossing. Met name de omwonenden van Schiphol hebben recht op zekerheid over het perspectief voor zowel de nabije als de verdere toekomst. Uitgangspunt voor de CDA-fractie is een beheerste en duurzame groei van de

luchtvaart en behoud en ontwikkeling van de mainportfunctie van Schiphol. Dat betekent dat Schiphol één van de motoren van de Nederlandse economie is en ook moet blijven. We kunnen de luchtvaart in de komende jaren echter niet los zien van groei in de verdere toekomst. Willen we die groei behouden dan zal deze in eerste instantie op een betere en duurzamere manier moeten worden opgevangen op de huidige locatie. Met andere woorden: het gebruik van Schiphol zal moeten worden 'geoptimaliseerd'. Achter dit jargon gaat een reeks van maatregelen schuil: gebruikmaken van andere en betere techniek (stillere motoren), andere start- en landingsprocedures, zwaardere heffingen op lawaaivliegtuigen en een betere berekening van de geluidsoverlast waarbij meer recht wordt gedaan aan de werkelijk ervaren overlast.

Daarnaast is meer daadkracht gewenst in het oplossen van de infrastructurele problemen op het land die door Schiphol worden veroorzaakt. Wegens geldgebrek worden geplande projecten steeds weer vertraagd, terwijl deze problematiek een wezenlijk onderdeel vormt van de hele luchtvaartdiscussie.

Nieuwe locatie

In 2003 moet de vijfde baan klaar zijn. Deze biedt meer mogelijkheden om de overlast voor de omwonenden te beperken. Verdere vertragingen zijn wat het CDA betreft niet acceptabel. Tegelijkertijd moet het kabinet er naar streven om waar mogelijk een alternatief te bieden voor het luchtvervoer op de

Schiphol kan niet tot in het oneindige groeien. Voortvarend zal moeten worden begonnen met de procedure voor een aanvullende locatie in de Noordzee.

(foto: Dirk Hol)

Amsterdam Airport Schiphol

De CDA-Tweede Kamerleden (v.l.n.r.) Jacob Reitsma, Jaap de Hoop Scheffer, Cees van der Knaap, Theo Meijer en Joop Wijn brachten een werkbezoek aan Amsterdam Airport Schiphol en spraken met bestuurders van de Haarlemmermeer en Noord-Holland.

(foto: Dirk Hol)

korte afstand door er voor te zorgen dat de Hoge Snelheids Lijn (HSL) volgens de eerder gemaakte afspraken op tijd gereed is.

Daarnaast zullen in Europees verband afspraken moeten worden gemaakt over heffingen van accijnzen op kerosine en btw op vliegtickets.

Hiermee schets ik meteen de achtergrond van onze eerste reactie op de recent verschenen onderzoeken. Bij monde van Jacob Reitsma heeft de CDA-fractie laten weten voorstander te zijn van een beheerste groei op Schiphol in combinatie met een aanvullende locatie in de Noordzee. De mogelijkheden voor groei zijn daar naar onze opvatting het grootst terwijl de overlast op alle terreinen (geluid, milieu, veiligheid en gezondheid) er het minst is in vergelijking met de overige onderzochte locaties. Hiertoe dient wat ons betreft reeds nu een procedure te worden gestart om te onderzoeken in hoeverre de aanleg van een zesde baan - onder gelijktijdige sluiting van twee andere - kan bijdragen aan het gewenste optimalere gebruik van Schiphol. Omdat Schiphol niet tot in het oneindige kan doorgroeien op de huidige locatie zal voortvarend moeten

worden begonnen met de procedure voor de aanvullende luchthavenlocatie in de Noordzee. Regeren is immers vooruitzien!

De Haarlemmermeer

Na onze afspraak op Schiphol worden we zeer gastvrij ontvangen op het gemeentehuis van de Haarlemmermeer door fractievoorzitter Truus Verbaas.

Onder regelmatig en luid getoeter van bruiloftsgasten - er wordt veel getrouwd in Haarlemmermeer - treffen we naast de overige CDA-gemeenteraadsleden en plaatselijke wethouders een statenlid en de CDA-gedeputeerden van Noord-Holland.

Schiphol vormt wederom het onderwerp van gesprek. Hier klinkt weer de roep om duidelijkheid en daadkracht. We worden daarnaast tijdens deze ontmoeting door onze plaatselijke CDA-collega's gesterkt in onze opvatting dat de 'landzijdige'-aspecten van de Schiphol-problematiek nog wel eens onderbelicht blijven. Naast geluidsoverlast dienen immers ook de afwegingen ten aanzien van veiligheid, gezondheid, luchtverontreiniging en infrastructuur op de grond een belang-

rijke rol te spelen in de discussie rond Schiphol.

Tijdens een bustocht zien we onder andere de plaats waar de vijfde baan zal komen te liggen. We ontmoeten daar een boer wiens boerderij moet wijken en die zich komend voorjaar in de Wieringermeer zal vestigen. Binnenkort zullen de spruitenvelden plaatsmaken voor het beton van de baan.

Wat het meeste opvalt is de enorme bedrijvigheid die men in het gebied aantreft en die voor het grootste deel met Schiphol samenhangt.

We besluiten ons bezoek aan de Haarlemmermeer met de afspraak op termijn terug te keren om gezamenlijk met de andere betrokken CDA-Afdelingen in het gebied rondom Schiphol een rondetafelgesprek te beleggen.

Een boekje open over het Europees Parlement

Tijdens de vele spreekbeurten, werkbezoeken en gesprekken die horen bij het werk van de CDA-Europarlementsleden komen vaak dezelfde vragen terug.

‘Wat doen jullie nu eigenlijk precies, met welke thema’s houden jullie je bezig, hoe ziet jullie dag- en weekindeling eruit, hoe vaak zijn jullie in Brussel en Straatsburg, wanneer werken jullie in het eigen land’ en soms ‘hebben jullie nog wel tijd voor familie, gezin en vrienden?’

Het waren deze, steeds terugkerende vragen, die de CDA-delegatie in het Europees Parlement inspireerde om een serie politieke dagboeken te schrijven. Ieder lid van de CDA-delegatie heeft dat gedaan op haar of zijn eigen manier, wel volgens een afgesproken schema.

Voor enkelen van ons viel de periode van het dagboek precies in een interessante periode, voor anderen waren het routine-weeken zonder specifieke hoogtepunten. Sommigen van ons kregen te maken met ziekte of nog erger, anderen konden een welverdiend feest vieren. Het belangrijkste is dat de dagboeken een eerlijk en onopgesmukt beeld proberen te geven van ons werk van dag tot dag, van het dagelijks werk van de negen CDA-leden in het Europees Parlement.

Om u een impressie te geven: Het boek begint met de drie dagboeken van Wim van Velzen, Jan Sonneveld en mijzelf. Wij beschrijven ons werk van 1 januari tot half februari.

Hanja Maij-Weggen

Wat mij betreft ging het om zes routine-weeken. Wel met veel werk in eigen land, dat ook in verband met de toen aanstaande gemeenteraadsverkiezingen. Wat mijn Brusselse werkzaamheden betreft ging het die zes weken vooral over ontwikkelingssamenwerking en mensenrechten en u kunt lezen dat Europarlementsleden ook nog tijd vrij maken voor vrijwilligerswerk.

Voor Wim van Velzen eindigt het dagboek in een feestelijk hoogtepunt omdat hij een belangrijke onderscheiding ontving voor zijn werk in de Gemengde Parlementaire Commissie EU-Polen. In zijn dagboek vindt u veel terug over zijn werk

als EUCD-voorzitter in Centraal- en Oost-Europa. Bij zijn directe parlementaire werk gaat het bij Wim van Velzen vooral over energie en telecommunicatie en natuurlijk besteedt ook hij heel wat tijd aan de eigen achterban.

Het dagboek van Jan Sonneveld, onze jarenlange landbouwwoordvoerder is één en al landbouw. Dat mag ook wel omdat landbouw nog altijd het grootste onderdeel is van het Europees beleid. Jan Sonneveld beschrijft ook waarom hij zijn rede op de landbouwmanifestatie die hij zelf organiseerde, liet uitspreken door Pam Cornelissen. Enfin, dat moet u zelf maar lezen. De tweede serie dagboeken werd geschreven door Pam Cornelissen, Ria Oomen en Karla Peijs. Zij schreven van half februari tot begin maart 1998. Het dagboek van Pam Cornelissen gaat natuurlijk vooral over de Nederlandse en Europese transportpolitiek waaraan hij al jaren zijn hart heeft verpand en over het rapport dat hij schreef voor het Europese verkeersveiligheidsbeleid, een prima rapport waarover een conferentie werd georganiseerd en waarover later een boek verscheen.

Ria Oomen, vice-voorzitter van onze fractie, schreef vooral over haar werk als vice-voorzitter en de verantwoordelijkheden die daarmee samenhangen. Ria moest overigens haar werk en dagboek enkele weken onderbreken wegens een ernstige ziekte van haar echtgenoot. Gelukkig is hij inmiddels weer hersteld. Het dagboek van Ria Oomen loopt daarom door tot in april.

De bijdrage van Karla Peijs gaat vooral over de euro. Als u wilt weten hoe dat allemaal verliep dit voorjaar, dan kunt u dat in haar dagboek lezen. Maar ook Karla Peijs heeft nog tijd voor vrijwilligerswerk, namelijk voor de Alzheimer Stichting waarvan zij voorzitter is.

De derde serie dagboeken van begin maart tot half april is van Arie Oostlander, Bartho Pronk en Peter Pex en dus ook nog enigszins van Ria Oomen. Arie Oostlander beschrijft onder andere hoe hij namens het Europees Parlement de voorwaarden voor de toetreding van tien landen uit Centraal- en Oost-Europa bevestigde. Als rapporteur zat hij daar het dichtste bij.

Ja! Ik wil ‘Een boekje open over het Europees Parlement. Negen CDA-Europarlementariërs aan het werk’ graag ontvangen.

Stuur mij exemplaren

Naam: _____ M/V

Adres: _____

Postcode en woonplaats: _____

Ik betaal f. 12,95 per exemplaar (inclusief portokosten) na ontvangst van het boek en de acceptgiro.

Handtekening: _____

Een boekje open over het Europees Parlement

negen CDA-Europarlementariërs aan het werk

Bartho Pronk vertelt vooral hoe hij als eerste fractiewoordvoerder het Europees Sociaal Beleid probeert vorm te geven. Als oud-CNV'er is dat wel aan hem toevertrouwd en ... hij legt nog eens uit hoe het zit met die hoge afdrachten van Nederland aan Brussel en hoe verkeerd de vorige regering omging met dit probleem. Het dagboek van Peter Pex beschrijft onder andere zijn strijd voor een beter informatiebeleid van het Europees Parlement en de Europese Unie. Zelfs als

voorzitter van de Cultuurcommissie wordt hij hierin dwars gezeten. Door wie, en hoe loste hij dit probleem op?

Dit alles en nog veel meer kunt u lezen in de dagboekenserie van de negen CDA-Europarlementsleden. Natuurlijk lenen de dagboeken zich niet voor al te diepe beschouwingen over inhoudelijke kanten

van ons werk.

Daarom zal na dit boek nog een tweede uitgave volgen, een uitgave waarin een serie artikelen, columns en spreekbeurten van elk van de leden van onze delegatie zal worden gebundeld. Zo willen we niet alleen een boekje opendoen over onze dagelijkse bezigheden, maar ook over datgene wat ons inhoudelijk het meeste bezighoudt in de Europese politiek, over onze boodschap, of onze missie zoals dat tegenwoordig heet.

Europa

Wij wensen met deze eerste uitgaven de CDA-lezers en kiezers het nodige leesplezier. Vooral ook hopen we hun hiermee meer inzicht in ons werk te geven.

Hanja Maij-Weggen

voorzitter van de CDA-delegatie in het Europees Parlement

U kunt 'Een boekje open over het Europees Parlement. Negen CDA-Europarlementariërs aan het werk' bestellen door de bon op de pagina hiernaast in te sturen naar het CDA-secretariaat, t.a.v. Jacqueline Dankloff, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag. U ontvangt dan een exemplaar thuis. Een acceptgiro à f 12,95 ter betaling (inclusief portokosten) wordt daarbij gevoegd.

Hof van Justitie zorgt voor schok: Rechtsgrondslag begroting ontbreekt

Het Hof van Justitie heeft onlangs een grote schok veroorzaakt bij allerlei maatschappelijke organisaties. Het Hof zei dat gelden uit drie begrotingsposten niet mochten worden uitgegeven vanwege het ontbreken van een rechtsgrondslag. De Europese Commissie was hiervan zo geschrokken dat het per direct alle uitgaven voor begrotingsposten zonder rechtsgrondslag blokkeerde. Het gaat om 99 begrotingsposten waarmee een bedrag van 1,8 miljard gulden is gemeoid. Dit lijkt veel, maar het betreft hier 1% van de totale begroting van de Europese Unie.

Al gauw bleek dat de bevrozing van de meeste begrotingsposten ten onrechte was. De meeste begrotingsposten zonder rechtsgrondslag hebben betrekking op de burger zelf. Rechtsgrondslagen moeten door de Raad worden vastgesteld. De diplomaten van de Raad hebben vaak niet zoveel oog voor burgers en hun organisaties. Dit creëert een juridisch vacuüm. Voor veel Europese vrijwilligersorganisaties zijn deze begrotingsposten van essentieel belang om de taken te kunnen uitvoeren. Gedacht moet worden aan posten voor ouderen, gehandicapten, het Europees Jeugdparlement, ontwikkelingssamenwerking etc.

Vrijwilligersorganisaties uit alle Europese lidstaten hebben bij hun kabinet aan de bel getrokken om toch snel tot een oplossing te komen, zodat deze organisaties weer aan het werk kunnen. De meeste landen wilden dan ook snel aan een op-

lossing werken om deze middelen weer ter beschikking te stellen. Nederlandse organisaties profiteren relatief meer dan andere Europese landen van deze begrotingslijnen. Het was dan ook vreemd dat één van de grootste dwarsliggers de Nederlandse regering was. Met name de minister van Financiën, de heer Zalm.

Gelukkig heeft een protestactie van 72 Nederlandse organisaties succes gehad. Zij hebben aan de ministers Zalm en Melkert en de staatssecretarissen Terpstra en Patijn een boze brief gestuurd. Het heeft geholpen, want het Europees Parlement en de Raad van Ministers hebben nu een tijdelijke oplossing bereikt. Deze oplossing houdt het volgende in:

- 56 (van de 99) begrotingsposten (ongeveer 820 miljoen gulden) zijn volledig vrijgegeven;
- 19 posten (ongeveer 374 miljoen gulden) worden gedeeltelijk vrijgegeven;
- 13 posten (ongeveer 550 miljoen gul-

den), waarvan al toezeggingen zijn gegeven voor 10 juni, kunnen worden nagemaakt. De overige middelen worden pas vrijgegeven wanneer een juridische basis is goedgekeurd.

- Bij 8 posten (ongeveer 44 miljoen gulden) worden slechts de toezeggingen gehonoreerd die tot 10 juni zijn gedaan.

Alleen de drie posten waartegen een procedure is begonnen worden niet gecontinueerd.

De soep wordt dus niet zo heet gegeten als ze werd opgediend. Toch zal een procedure moeten worden gevonden die de nu ontstane situatie in de toekomst zal voorkomen. Onze eigen regering zal hierin de belangen van Nederlandse burgers beter moeten behartigen dan ze nu heeft gedaan. Bezuinigingen moet je verrichten op die doelen waaraan je geen prioriteit moet toekennen. Over grote bedragen als tabakssubsidies wordt nauwelijks gerept, terwijl kleine bedragen voor maatschappelijke organisaties door de regering worden bevroren.

Bartho Pronk

lid van de Sociale Commissie en de Begrotingscommissie

Wat doen Europarlementariërs? Deze keer het dagboek van Arie Oostlander. Hij is onder meer intensief betrokken bij de besluitvorming rond de uitbreiding van de Europese Unie.

Week 31

Nog nooit heb ik zo'n mooie nederlaag geleden: mijn rapport over het fundamentalisme werd in de plenaire vergadering verworpen; maar de Commissaris had intussen al mijn belangrijkste beleidsaanbevelingen overgenomen.

Het omgekeerde komt meer voor... Als je de stemmingen navlooit kun je zien hoe merkwaardig er gestemd is. Met godsdienst kan de meerderheid kennelijk niet overweg. En dat leidt tot puur discriminatoir stemgedrag. In onze secularistische cultuur kun je God niet meer ter sprake brengen. Doen dus. Dat is een artikel meer dan waard. Trouw heeft belangstelling. Een paar dagen na inzending staat het breed op de Podiumpagina. De redacteur heeft het zo knap ingekort dat je het niet eens merkt. Een wat specifiek artikel voor de Samen op Weg-periodiek Centraal Weekblad gaat in één moeite door. Zo voldoe ik aan m'n plicht als vaste leverancier. Er is veel mediabelangstelling voor dit thema. Edwin (medewer-

ker Oostlander, red.) en ik zijn bepaald niet voor niets al die hoge ambtenaren en moslimleiders in de lidstaten langs gegaan.

Week 32

Good old Wilfred Scholten (voorheen een bekend CDJA-er) vraagt me om een bijdrage voor de GPD-bladen over Kosova. Ik snijd maar eens een ander aspect aan: 'zolang Milosevic en zijn kompanen nog aan de macht zijn zul je ellende houden'. Helaas denken ze op de ministeries dat we het van die man moeten hebben. Ook Radio 1 ondervraagt me over dat onderwerp.

Week 35

Lang geleden heb ik toegezegd om tijdens een ontmoeting in Portugal tussen Europese en Latijns-Amerikaanse parlementariërs over de uitbreiding van de Europese Unie te spreken. Dat kost me een halve zondag vliegen, anders ben ik maandag niet op tijd. De afgelopen dagen was er genoeg tijd om de door mijn assistent Jelle aangeleverde stukken te bestuderen. Het is snikheet in Lissabon. Maar de deelnemers zijn niet naar de Expo-paviljoens gegaan. Zo krijgen we een mooi debat. Natuurlijk laat ik de kans niet glijpen om nog eens te beklemtonen hoezeer de Latijns-Amerikanen als echte christen-

socialen ons op het rechte pad kunnen houden. Van anderen horen ze al genoeg: hoe mooi en ruim ideologische verwachting is...

Dinsdag ben ik nog op tijd voor een gesprek op Buitenlandse Zaken over een adviesgroep voor Bosnië. Tot mijn verrassing zal mijn oude vriend Mahmutcehajic, voorheen vice-premier van Bosnië, het gezelschap leiden. Ik blijf me er graag mee bemoeien. Tussendoor nog een gesprek met Theo Brinkel over problemen rond de organisatie van een studieconferentie over de hulpverlening aan, en de maatschappijopbouw in de Centraal-Europese landen.

Week 36

Mijn bureau is bijna schoon en dat moet ook want dinsdag begint het normale leven weer. Ik verheug me op het weerzien met mijn medewerkers. Natuurlijk was er tussendoor wel telefonisch en faxcontact.

Vooral verheug ik me op de komst van onze Poolse stagiaire Joanna. Wat een heidens karwei is het om iemand voor meer dan drie maanden in de Europese Unie te laten verblijven. Hier zie je de treurige keerzijde van het strenge immigratiebeleid. Teneinde raad adviseer ik haar maar als toerist te komen. De rest zien we dan later wel. Poolse partijvrienden schrijven me dat ze me graag bij de selectie van gegadigden willen adviseren. Het is een mooie gelegenheid om Oost-Europa aan een paar getrainde christendemocraten te helpen. En van de nieuwe generatie zullen ze het daar moeten hebben.

We hebben er weer zin in.

Arie Oostlander

(foto: Roel Kleinpenning)

Voor als u verantwoord
verzekerd wilt zijn

 PRO LIFE
ZORGVERZEKERINGEN

Stuur mij meer informatie over het
ziekenfonds 'Op Weg naar PRO LIFE'

Stuur mij een geheel vrijblijvende offerte
voor een particuliere ziektekostenpolis

Naam: _____

Adres: _____

Postcode + woonplaats: _____

Geboortedatum man: _____ Geboortedatum vrouw: _____

Voorletters en geboortedatum kinderen: _____

Momenteel verzekerd bij: _____

Deze coupon opsturen naar:
PRO LIFE Zorgverzekeringen antwoordnummer 3526, 3500 SB Utrecht (postzegel is niet nodig)

**ONGEWENST ZWANGER...
WAT NU?**

VOOR HULP AAN MOEDER EN KIND

BEL 0800-0730 (DAG EN NACHT
VERBODBAAR)

VERENIGING TER BESCHERMING VAN HET ONGEBOREN KIND

**DE VBOK
HELPT**

Als je eigen omgeving
niet kan helpen...
de VBOK wèl.

VBOK Amsterdam
Mozeshuis, Waterlooplein 205
spreekuur: donderdag
09.00-12.30 uur

Droomvakantie in 't bergstadje Bad Bentheim

Dat kan in het gezellige familiehotel Grossfeld in het schilderachtige
kuuroord Bad Bentheim, 10 km over de grens bij Oldenzaal (NL).
U logeert in gerieflijke kamers met ligbad, toilet, KTV, telefoon en
minibar. Zwembad (30'), sauna, solarium, bowling, bar en Konditorei.

Luxe arrangementen: 4-daags (3n.) DM 285,- p.p.

6-daags (5n.) DM 440,- p.p.

Halfpension: elke dag gevarieerd
ontbijtbuffet en culinair diner.

Hotel Grossfeld
Bad Bentheim - Duitsland

**Tevens aantrekkelijke weekend-
en meerdaagsarrangementen.
Vraag de gratis brochure aan!**

Bel (053) 4353246 (NL) / 0049 5922 828 (D) of fax 0049 5922 4349 (D)

VROUWENBERAAD

Het CDAV is een
politieke vrouwen-
organisatie met
een ledental
van 4800 leden.

Doelstellingen zijn:
inbreng leveren
in het politiek
beleid, integratie
van vrouwen in de
partij en politieke
bewustwording.

Het CDAV, een organisatie waar participatie en integratie van vrouwen in politiek en openbaar bestuur de
hoofddoelstelling is, zoekt wegens doorstroming van de huidige medewerkster binnen het CDA-bureau,
een

ENTHOUSIAST POLITIEK MEDEWERKER M/V

(20 uur per week)

die onder directe verantwoordelijkheid van het bestuur van het CDAV de volgende werkzaamheden gaat
verrichten:

- ondersteuning van het bestuur op politiek inhoudelijk terrein zowel wat betreft het ontwikkelen van
visie als het reageren op politiek actuele zaken;
- signaleren van onderwerpen, die van essentieel belang zijn voor de positie van vrouwen op politiek en
maatschappelijk gebied;
- het ondersteunen van werk- en themagroepen;
- het leggen en onderhouden van contacten met voor het CDAV belangrijke organisaties en personen, zo-
wel binnen als buiten de partij.

Funcctie-eisen:

- aantoonbare politieke kennis en/of ervaring
- aantoonbare affiniteit met het CDA/CDAV
- opleiding op HBO- of academisch niveau
- zelfstandig kunnen werken
- goede contactuele eigenschappen
- goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheden
- ervaring met tekstverwerking, bij voorkeur WP 5.1

Het CDAV biedt: een aantrekkelijke parttime baan in een kleinschalige organisatie met een goed direct
contact met het bestuur. (Het CDAV beschikt naast de 20 uur inhoudelijke ondersteuning door de politiek
medewerker over 16 uur secretariële ondersteuning door ambtelijk secretaris.)

Het salaris bedraagt, afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring, maximaal f 4.744,— bruto per maand,
op basis van een volledige werkweek (excl. 8% vakantietoeslag en ADV).

Inlichtingen over de functie kunnen worden ingewonnen bij mevrouw A.A.M. Willemse-van der Ploeg,
vice voorzitter van het CDAV, telefoon 072-53 33 542.

Conferentie 'Interactief bestuur'

Op zaterdag 10 oktober aanstaande vindt van 10.00 uur tot 15.30 uur in De Reehorst in Ede de jaarlijkse conferentie van de CDA-bestuurdersvereniging plaats. Het thema is dit jaar 'Van inspraak naar samenspraak: interactief be-

stuur als remedie?'. Inleiders zijn mr. dr. A.G.J.M. Rombouts, burgemeester van 's-Hertogenbosch, en prof. mr. H.M. de Jong, hoogleraar algemene beginselen van het recht aan de Universiteit Twente. Aansluitend wordt in vier deelsessies verder ingegaan op een aantal aspecten van interactief bestuur:

1. Interactief bestuur: de positie van de gemeenteraad en politieke partijen;

2. Interactief bestuur: de rol van het college en het ambtelijk apparaat;
3. Interactief bestuur 'dicht bij huis';
4. Provinciaal gebiedsgerichte beleid.

Onder leiding van dagvoorzitter drs. W.J. Deetman is er 's middags een forumdiscussie. De deelnemersbijdrage bedraagt f 40,-, inclusief koffie, lunch en documentatie. Aanmeldingen vóór 1 oktober bij CDA-bestuurdersvereniging, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag, telefoon 070-3424890, fax 070-3643417; mét vermelding van de voorkeur voor deelsessie 1, 2, 3 of 4. Gelieve tegelijkertijd de deelnemersbijdrage over te maken op giro 3930421 ten name van CDA-bestuurdersvereniging, Den Haag, onder vermelding van 'Conferentie 10 oktober'.

28 november in Rotterdam

Nieuwe opzet CDA-Partijraad

De Najaarspartijraad van het CDA vindt plaats op zaterdag 28 november in Rotterdam. Vanwege de voordracht van de kandidaat-voorzitter wordt de Partijraad verschoven van de oorspronkelijke datum 31 oktober naar 28 november.

Er is gekozen voor een geheel vernieuwde opzet van de Partijraad. Voor kinderen wordt een nevenprogramma georganiseerd.

Tussen 10.00 uur en 12.00 uur komt het statutaire deel aan de orde met een aantal huishoudelijke punten, zoals de vaststelling van de begroting 1999 en de voordracht voor de verkiezing van de partijvoorzitter in februari 1999, en een aantal politieke punten zoals de politieke rondblik en het bespreken van de resoluties.

Na de lunch begint om 13.30 uur het gevarieerde middagprogramma waarbij op actieve medewerking van de deelnemers wordt gerekend. Dit deel bevat parallelsessies in een nieuwe opzet, debatten, discussies en diverse optredens. Fractievoorzitter De Hoop Scheffer zal het formele middagdeel om 16.00 uur afsluiten. Informeel loopt het programma door tot 17.00 uur.

De deelnemerskosten bedragen f 15,- zonder lunch en f 30,- met lunch. U kunt zich aanmelden door het juiste bedrag over te maken op giro 102575 t.n.v. Centrale Verrekenkas CDA, o.v.v. Najaarspartijraad 28/11/98.

Nadere informatie over de precieze lokatie in Rotterdam volgt in Appèl van 14 november a.s.

Kinderprogramma

Voor de allerkleinsten (0-3 jaar) wordt er, bij voldoende aanmeldingen, kinderopvang georganiseerd. Voor de groteren (vanaf 4 jaar) wordt er, eveneens bij voldoende aanmeldingen een apart programma samengesteld. Afhankelijk van het weer zal dat plaatsvinden in de lokatie zelf (bij slecht weer) of in dierentuin Blijdorp (bij mooi weer). Bij mooi weer gaan de kinderen om circa 11.30 uur met de bus vanuit de lokatie naar Blijdorp en komen zij rond 16.00

uur terug. Het wordt op prijs gesteld als u ook een volwassene aanmeldt om op uw kind te letten.

Deelname aan het programma (slecht weer- en mooi weerprogramma) kost f 10,-, per persoon, inclusief lunch. Het bedrag kan op 28 november contant worden afgerekend.

Vul de bon in en stuur deze naar CDA-bureau, Marjolijn Knol, Postbus 30453.

Bon

Opgave kinderen(J/M)

Aantal kinderen:

Voornaam (namen):

Achternaam:

Adres:

Postcode en woonplaats:

Telefoon:

Leeftijd(en):

Opgave begeleider(M/V)

Voornaam:

Achternaam:

Adres:

Postcode en woonplaats:

Telefoon:

Conferentie Duurzame Energie

Op zaterdag 7 november aanstaande organiseert Wim van Velzen namens de CDA/EVP-fractie in het Europees Parlement in samenwerking met de Brabantse gedeputeerde Pieter van Geel de conferentie 'Duurzame energie, een antwoord op het Brabants manifest'. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het bureau van Wim van Velzen, telefoon 00-3222845623, of met CDA-bureau Brabant, Jan Hutten, telefoon 073-6900997.

Conferentie 'Ontwikkeling en Religie in internationaal perspectief'

De Eduardo Frei Stichting van het CDA organiseert op zater-

dag 26 september in de Gertrudiskapel, Willemsplantsoen 1c te Utrecht, de conferentie 'Ontwikkeling en Religie; Kerk, Staat, Politiek en samenleving in internationaal perspectief'. De ontvangst is vanaf 9.30 uur. De opening en het welkomstwoord worden gehouden door dagvoorzitter drs. W.K.N. Schmelzer, voorzitter Eduardo Frei Stichting. De eerste inleiding 'Het onderschatte belang van religie voor sociaal-economische en politieke ontwikkeling' wordt gehouden door prof.dr. C.J. Klop. De tweede inleiding wordt gehouden door prof.dr. E.J.J.M. Kimman s.j. en heeft als onderwerp: 'Mo-

dellen van religiositeit en engagement: contrast tussen Albert Schweitzer en Moeder Theresa'. Gedachtewisselingen onder deelnemers kunnen plaatsvinden in de deelsessies: media, ontwikkelingssamenwerking en onderwijs. Na de rapportage van de sessievoorzitters, wordt in het navoord een samenvatting van de bijeenkomst gegeven en volgen enkele lijnen voor de vervolgbijeenkomsten. Om 14.30 zal de heer Schmelzer de bijeenkomst sluiten. De kosten voor deelname bedragen f 15,- (inclusief lunch en documentie). Nadere informatie en aanmelding via het EFS/CDA-secretariaat: tele-

foon 070-3424835; fax 070-3603635.

Op maandag 2 november doet de CDA-karavaan de provincie Groningen aan. Meer informatie volgt in CD/Actueel.

'Fractie in actie/partij in beweging'

Onder het motto 'Fractie in actie/partij in beweging' trekt de CDA-karavaan vanaf oktober weer het land in. Op maandag 12 oktober gaan CDA-kamerleden en -bestuursleden naar de provincie Overijssel. Daar worden op verschillende lokaties werkbezoeken afgelegd. Eén van de thema's op die dag is Zorg. 's Avonds is er een grote CDA-manifestatie in deze provincie. Fractievoorzitter Jaap de Hoop Scheffer zal daar onder meer het woord voeren. Meer informatie hierover staat in de volgende uitgave van CD/Actueel.

Jubileum Basisgroep Sociale Zekerheid

De CDA-Basisgroep Sociale Zekerheid bestaat 12,5 jaar. Het jubileum wordt gevierd op zaterdag 14 november aanstaande. De dag heeft als thema: Sociale zekerheid. Hoezo een tocht door de woestijn', en staat in het teken van een discussie over sociale zekerheid. Verschillende inleiders zullen het thema vanuit bijbels-ethische, praktisch-economische en politieke uitgangspunten belichten. De bijeenkomst vindt plaats in Vredenburg te Utrecht. Voor deelname kunt u zich

Landelijke Raad/Ledendag CDA-Vrouwenberaad

Op zaterdag 17 oktober 1998 organiseert het CDA-Vrouwenberaad in samenwerking met de CDA-delegatie in het Europees Parlement de Landelijke Raad/Ledendag met het thema: 'Europa ..., veel meer dan geld alleen'. Deze bijeenkomst vindt plaats in conferentiecentrum de Reehorst in Ede. De dag is tevens de start van het jaarthema van het CDAV 1999. In de ochtend staan inleidingen en discussie over de Euro op het programma. 's Middags vinden vier deelsessies plaats toegespitst op de bovengenoemde onderwerpen.

Programma:

- 10.30 Ontvangst
- 11.00 Huishoudelijk gedeelte
- 12.00 Aanvang themabijeenkomst door Karla Peijs (CDA-delegatie Europees Parlement)
- 12.30 Lunch
- 13.30 Inleiding 'De toekomst van Europa' door Arie Oostlander (CDA-delegatie Europees Parlement)
- 14.15 Deelsessie A: Pensioenen
Deelsessie B: Maatschappelijke gevolgen
Deelsessie C: Sociale Aspecten
Deelsessie D: Culturele aspecten
- 15.30 Conclusies deelsessies
- 15.45 Plenaire presentatie Jaarthema en discussiebrochure met specifiek aandachtspunt Mensenrechten/vrouwenrechten in Europa door Hanja Maij-Weggen (voorzitter CDA-delegatie Europees Parlement)
- 16.15 Afsluiting

U kunt zich voor deze dag aanmelden door de deelnemersbijdrage van f 35,- (inclusief lunch) of f 25,- (exclusief lunch) over te maken op gironummer 137000 t.n.v. CVK/CDA Den Haag o.v.v. 'Ledendag 17 oktober 1998 CDAV' en uw persoonlijke gegevens.

Dank voor uw bijdrage!

De Financiële actie ten behoeve van de gemeenteraads- en Tweede Kamerverkiezingen 1998 heeft in totaal maar liefst f 1.067.083,76 opgeleverd. Die eindbalans kan nu worden opgemaakt. Het is een enorm bedrag. Bijna 30.000 CDA-leden hebben vrijwillig een financiële bijdrage geleverd aan de campagne. Gemiddeld is er f 38,29 binnengekomen. Door uw medewerking was het mogelijk folders, brochures, verkiezingsaffiches, televisiespotjes en videofilmjes te maken. Er zijn advertenties geplaatst in kranten en tijdschriften. En er zijn speciale verkiezingsbijeenkomsten georganiseerd. Zonder uw steun was het niet mogelijk geweest zo groot-scheeps campagne te voeren. Die steun is hartverwarmend. Uit het succes van deze actie blijkt dat christen-democraten bereid zijn de handen ineen te slaan. Opnieuw is gebleken dat bij uitstek het CDA niet alleen een partij is van 'Den Haag' en het 'Binnenhof'. Het is de kracht van de christen-democratie dat alle leden zich betrokken voelen en een steentje willen bijdragen. Daarvoor nogmaals bedankt!

Hans Helgers
partijvoorzitter

schriftelijk aanmelden bij N. van Jaarsveld, A. Diepenbrocksingel 30, 2353 KP Leiderdorp, fax 071-5410405, e-mail leiden-zh@cda.nl. De kosten bedragen f 20,- en kunnen aan de zaal worden voldaan.

Athena-groep opgericht

De toetreding van twintig europarlementariërs van Forza Italia tot de EVP-fractie veroorzaakte onrust binnen een aantal EVP-lidpartijen. De CDA-delegatie in het Europees Parlement heeft in de fractievergadering tegen de toetreding tot de EVP-fractie gestemd. Zij werd hierin gesteund door hun Belgische en Luxemburgse collega's. De partijvoorzitters van de betreffende partijen hebben dit in een brief aan EVP-voorzitter Martens laten weten. Ook Italiaanse, Ierse en Griekse EVP-leden hebben tegengestemd.

De delegaties zijn gekant tegen de toetreding van deze Italiaanse leden tot de fractie

omdat hun partijvoorzitter, Berlusconi, omstreden is en zijn denkbeelden ver af staan van die van de EVP.

De Benelux-delegaties hebben het initiatief genomen om binnen de EVP-fractie de Athena-groep op te richten. Dit gebeurde op 23 juni jongstleden in Brussel. Ook binnen de EVP-partij werd zo'n initiatief genomen, onder voorzitterschap van de Ierse oud-premier en Fine Gael-leider John Bruton. De groep wil het basismanifest van de EVP, dat in 1992 in Athene is aangenomen, beschermen en promoten in het bijzonder de Europese federale integratie en sociale en ecologische markteconomie.

Bijeenkomst waterschapbestuurders

De jaarlijkse bijeenkomst voor de waterschapsbestuurders van CDA-huize, die de Bestuurdersvereniging op vrijdag 16 oktober aanstaande belegt, staat in het teken van het onderzoek naar een nieuw

stelsel voor de waterschapsbelastingen. Daarover heeft de commissie-Togtema begin mei een tussenrapport uitgebracht. De huidige financiële (en bestuurlijke) structuur van het waterschap is immers nogal ingewikkeld. De voorstellen van de commissie voor een nieuw financieringsstelsel zullen leiden tot lastenverschuivingen tussen categorieën belastingbetalers. Togtema c.s. doen ook een voorstel om de bestuurssamenstelling van de waterschappen enigszins te vereenvoudigen.

Voldoende stof dus voor een discussie, aan de hand van twee inleidingen, tussen waterschapsbestuurders. De inleiders zijn: prof. mr. A. van Hall, voorzitter van het Waterschap Eemzijlvest en bijzon-

der hoogleraar waterstaats- en waterschapsrecht aan de Universiteit Utrecht, en mr. dr. J.T. van den Berg, lid van de Tweede Kamer voor de SGP. Dagvoorzitter is ing. H.L. Tiesinga, dijkgraaf van het Waterschap Noordoostpolder, lid van het dagelijks bestuur van het CDA en lid van de Werkgroep Waterschappen van de Bestuurdersvereniging. De bijeenkomst over 'Herziening van de waterschapsbelastingen' wordt gehouden in de Jaarbeurs te Utrecht, van 14.00 tot 17.00 uur. Voor leden van de Bestuurdersvereniging zijn er geen kosten aan verbonden; van niet-leden wordt een bijdrage van f 25,- gevraagd. Aanmeldingen graag vóór 10 oktober: CDA-bestuurdersvereniging, Postbus 30453, 2500 GL Den

Oud-voorzitters geportretteerd

Tweede Kamervoorzitter Van Nieuwenhoven onthulde op donderdag 27 augustus jongstleden portretten van drie oud-voorzitters van deze Kamer. D. Dolman (voorzitter 1979-1989) is geportretteerd door schilderes Marike Bok. Carla Rodenberg schilderde het portret van W. Deetman (1989-1996). Het portret van P. Bukman is gemaakt door Leny Noyen.

De portretten zullen tot en met Prinsjesdag in de Statencorridor hangen voor het publiek. Hierna verhuizen ze tijdelijk naar de nieuwbouw van de Kamer. Na de renovatie van het Tweede Kamercomplex wordt een definitieve voorzittersgalerij ingericht. Op de foto de Kamervoorzitters en de kunstenaars.

Haag, telefoon 070-3424890,
fax 070-3643417, e-mail: bu-
reau@cda.nl.

Bijeenkomst verenigings- en scholingsconsulenten

Op 2 en 3 oktober aanstaande is er gezamenlijke bijeenkomst van verenigings- en scholingsconsulenten. Deze bijeenkomst wordt georganiseerd om bij te praten met elkaar en met de medewerkers en bestuursleden van partij en scholingsinstituut. Dit keer zullen de consulenten met partijvoorzitter Helgers van gedachten wisselen over het traject tot de Statenverkiezingen. Op de zaterdagochtend wordt aan het eigen functioneren gewerkt door het trainen van gesprekstechnieken.

Aspirant-Statelidencursus

De cursus voor aspirant-Statelidencursus gaat op 17 september aanstaande van start met een interessant programma waarin beleidsterreinen, vaardigheden en provinciale financiën uitgebreid aan de orde komen. De cursus wordt gehouden in Utrecht en kost f 500,-. Op-gave is nog mogelijk. Weet u nog niet of u op de lijst komt, maar bent u wel geïnteresseerd in deze cursus, neem dan ook even contact op met het Steenkampinstituut, Hester Tjalma, telefoon 070-3424862.

Gesprekken met afdelings- en fractie- voorzitters

Vanaf begin september voert partijvoorzitter Hans Helgers weer wekelijks gesprekken met voorzitters van Gemeentelijke Afdelingen en fractievoorzitters in de gemeenteraad. Deze ontmoetingen zijn van groot belang voor het functioneren van de vereni-

ging. Omdat het werk van de gemeenteraadsfracties essentieel is voor het CDA zijn in de nieuwe reeks van bijeenkomsten, naast de afdelingsvoorzitters, ook de voorzitters van de gemeenteraadsfracties uitgenodigd.

Radio

De uitzendingen van het CDA op de radio zijn te beluisteren via Radio 5 van 17.50 uur tot 18.00 uur op de vrijdagen: 18 september, 2 oktober, 16 oktober, 30 oktober en 13 november aanstaande.

Televisie

De uitzendingen van het CDA op televisie zijn te zien op:

- maandag 14 september op Nederland 3 om 17.52 uur,
- woensdag 23 september op Nederland 2 om 15.53 uur,
- woensdag 23 september op Nederland 3 om 21.52 uur,
- dinsdag 29 september op Nederland 1 om 11.54 uur,
- dinsdag 29 september op Nederland 1 om 19.00 uur,
- woensdag 14 oktober op Nederland 2 om 15.53 uur,
- woensdag 14 oktober op Nederland 3 om 21.52 uur,
- donderdag 29 oktober op Nederland 1 om 11.54 uur,
- donderdag 29 oktober op Nederland 2 om 18.56 uur,
- vrijdag 30 oktober op Nederland 3 om 13.07 uur.

Ledeninformatielijn

Met al uw vragen over het lidmaatschap kunt u direct terecht bij de ledeninformatielijn. De ledeninformatielijn is geopend van maandag tot en met donderdag tussen 13.00 en 15.00 uur. Het telefoonnummer is: 070-3424869.

Ledenwerffolder

Begin juli is de nieuwe ledenwerffolder 'Met het CDA naar

de 21-ste eeuw' aan de Gemeentelijke Afdelingen en Steunpunten gezonden. Voor ledenwerfacties kunt u exemplaren bestellen tegen verzendkosten, telefoon: 070-3424817.

Spreekbeurten

Groningen

maandag 7 september
H. Maij-Weggen, Ondernemerskring Stadskanaal, Streekhistorisch Centrum Stadskanaal, Ceresstraat 2, Stadskanaal, 19.30 uur.

zaterdag 19 september

P. Pex, Gemeentehuis Slochteren, Slochteren, 14.00 uur.

donderdag 12 november

P. Pex, CDA Winsum, Winsum

Drenthe

zaterdag 19 september

H. Maij-Weggen, Gemeentedag Emmen, Gemeentehuis Emmen, 14.30 uur.

maandag 28 september

H. Maij-Weggen, Paneldiscus-

sie, Kamer van Koophandel Drenthe, 15.00 uur.

donderdag 29 oktober

H. Maij-Weggen, NCVB, Schouwborg, Hoogeveen, 10.00 uur.

Overijssel

maandag 21 september

H. Maij-Weggen, B. Pronk en R. Oomen, PCOB-werkbezoek, PCOB-bureau, Blijmarkt 12, Zwolle, 10.30 uur.

woensdag 23 september

G. Verburg, Hasselt.

maandag 5 oktober

Th. Rietkerk, Gemeentehuis Hasselt, Telvorenstraat 2, Hasselt, 20.00 uur.

vrijdag 9 oktober

Th. Rietkerk, studentenverenigingen Greydanuscollege, Zwolle, 12.00 uur.

maandag 12 oktober

A. van Ardenne-van der Hoeven, debat 'Krachttour', Brink 21, Deventer, 20.00 uur.

Gelderland

maandag 28 september

Kandidaatstelling Eerste Kamerverkiezingen

Provinciale Afdelingen en CDA-leden van Provinciale Staten kunnen nog tot 1 november aanstaande namen kandidaten voordragen voor het lidmaatschap van de Eerste Kamer. Daarnaast bestaat voor iedereen die voldoet aan de in de profielschets gestelde eisen de gelegenheid om te solliciteren. Uitsluitend schriftelijke sollicitaties vergezeld van persoonlijke gegevens worden in behandeling genomen. Hiervoor is een modelformulier nodig. Modelformulier en profielschets kunnen worden aangevraagd bij het CDA t.a.v. drs. G.H. Groenendijk, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag. Voor meer informatie: tel. 070-3424802.

De sollicitatiecommissie staat onder leiding van oud-staatssecretaris De Graaff-Nauta. Het Partijbestuur stelt op 8 februari 1999 de definitieve kandidatenlijst vast. De Eerste Kamerverkiezingen vinden op 25 mei 1999 plaats.

W. van de Camp, Het Stamperkje, Raadhuisstraat, Vorden, 19.30 uur.

dinsdag 13 oktober

H. Maij-Weggen, Historisch museum, Raadhuisplein, Apeldoorn, 19.30 uur.

dinsdag 13 oktober

K. Peijs, Postiljon Hotel, Putten, 19.00 uur.

zaterdag 17 oktober

K. Peijs, Conferentiecentrum De Reehorst, Ede, 10.30 uur.

zaterdag 17 oktober

P. Pex, speech, Conferentiecentrum De Reehorst, Ede, 10.30 uur.

donderdag 12 november

M. Visser-van Doorn, forum-discussie, De Burcht, Walstraat 22, Terborg, 19.00 uur.

Utrecht

zaterdag 12 september

K. Peijs, Karel de Grotestraat 30, Wijk bij Duurstede, 14.00 uur.

zaterdag 19 september

K. Peijs, IJsselstein, 10.00 uur.

maandag 21 september

W. van de Camp, forum Vereniging management in het voorgezet onderwijs, Jaarbeurs Utrecht, 20.00 uur.

vrijdag 25 september

Th. Rietkerk, Vereniging Huiseigenaren Kanaleneiland, Amerikalaan 44, Utrecht, 19.30 uur.

maandag 5 oktober

J.P. Balkenende, SBI, Amersfoortseweg 98, Doorn, 9.30 uur.

woensdag 14 oktober

K. Peijs, Pax Christi, Hoog Catharijne, Utrecht, 19.30 uur.

vrijdag 6 november

Th. Rietkerk, Korps Landelijke Politiek, Lookant 1, Driebergen, 16.00 uur.

Noord-Holland

woensdag 23 september

M. van der Hoeven, De Zandhorst, Heerhugowaard, 13.30 uur.

maandag 26 oktober

M. Visser-van Doorn, kerkgebouw Hervormde gemeente Zwaag-Risdam, Kerklaan, Zwaag, 20.00 uur

Zuid-Holland

zaterdag 12 september

H. Maij-Weggen, Steenkampinstituut 'Dag van de uitdaging', Bergse Rechter Rottekade, Rotterdam, 11.00 uur.

donderdag 17 september

P. Pex, Zalencentrum Lustburcht, Strevelsweg 760, Rotterdam, 20.00 uur.

zaterdag 19 september

W. van Velzen, Gemeentedag, Gemeentehuis Woudrichem, Raadhuisplein 1, Woudrichem, 11.30 uur.

maandag 21 september

A. van Ardenne-van der Hoeven, Alphen aan den Rijn, 20.00 uur.

dinsdag 22 september

P.J. Biesheuvel, Politiek café, Pulchri Studio, Lange Voorhout 15, Den Haag, 20.15 uur.

vrijdag 25 september

H. Maij-Weggen, Sluiting Europees Jeugdparlement, Oude Vergaderzaal Tweede Kamer, Den Haag, 15.15 uur.

donderdag 1 oktober

A. van Ardenne-van der Hoeven, Nieuwspoort, Den Haag, 13.30 uur.

zaterdag 3 oktober

P. Pex, CDA kamerkring Dordrecht, Dordrecht, 10.00 uur.

woensdag 14 oktober

H. Helgers, restaurant Zeilvaart, Hoofdrechtstraat 1, Hellevoetsluis, 20.00 uur.

vrijdag 16 oktober

K. Peijs, 'Oude Tol', Sassenheim, 11.00 uur.

dinsdag 27 oktober

S. Buijs, Politiek café, Pulchri Studio, Lange Voorhout 15, Den Haag, 20.15 uur.

donderdag 29 oktober

J.P. Balkenende, conferentie, De Baak, Management Centrum VNO-NCW, Koningin Astridboulevard 23, Noordwijk, 14.00 uur.

dinsdag 10 november

K. Peijs, Ichthus-kerk (bovenzaal), Van Maerlantlaan 2, Vlaardingen, 14.15 uur.

Noord-Brabant

zaterdag 12 september

W. van Velzen, Michael College, Vijverstraat 1, Prinsenbeek, 09.00 uur.

zaterdag 19 september

H. Maij-Weggen, Gemeentedag Geldrop, Gemeentehuis Geldrop, 09.30 uur.

zaterdag 24 oktober

W. van Velzen, Conferentie, Gemeente Waalwijk, Raadhuisplein 2, Waalwijk, 11.00 uur.

donderdag 5 november

W. van Velzen, CDAV Provincie Brabant, World Trade Center, Eindhoven, 09.30 uur.

donderdag 12 november

H. Maij-Weggen, Panel Juridische Faculteit, Aula Katholieke Universiteit Brabant, Tilburg, 14.30 uur.

Limburg

vrijdag 18 september

Th. Stroeken, restaurant Turfhoeve, Sevenum, 12.00 uur.

Zaterdag 19 september

Het CDA-Limburg biedt René van der Linden een afscheidsreceptie aan in het Cultureel Trefcentrum, Wilhelminastaat

3, Nuth. Aanvang 19.30 uur. Frans Wilms, voorzitter van het CDA-Limburg, zal de avond openen. Fanfare St. Dornatus verzorgt een muzikaal optreden.

vrijdag 25 september

P. Pex, Bonbonnière, Achter de Comedie 1, Maastricht, 9.30 uur.

maandag 5 oktober

Th. Stroeken, restaurant Turfhoeve, Sevenum, 20.00 uur.

België

vrijdag 2 oktober

W. van Velzen, Seminar, Centre for European Policy Studies, Brussel, 09.00 uur

woensdag 28 oktober

P. Pex, Sodehotel la Woluwe, Mournierlaan 5, Brussel, 11.30 uur.

Frankrijk

woensdag 7 oktober

H. Maij-Weggen, werkbezoek van CDA-Leiden aan het Europees Parlement, Straatsburg, 15.00 uur.

Duitsland

donderdag 8 oktober

P. Pex, speech, Frankfurter Buchmesse, Frankfurt, 13.00-15.00 uur.

Paspoort nieuw lid

Naam: Joyce Oskam-van Beek

Woonplaats: Leusden

Geboren: 1 april 1969

Beroep: moeder en huisvrouw

Waarom ben je lid geworden van het CDA?

"Het is makkelijk om kritiek te hebben zonder er zelf wat aan te doen. Nu ik schoolgaande kinderen heb, heb ik tijd om mij in te zetten voor het CDA. De doelstellingen en ideeën van de partij spreken mij zeer aan. Ik kan mij daar goed in vinden."

Welke drie thema's spreken je het meeste aan in de politiek?

"Ontwikkelingssamenwerking en daar wil ik ook het vreemdelingenbeleid bij noemen, want die zijn volgens mij nauw met elkaar verbonden. Het onderwijs, vooral de kwaliteit daarvan vind ik belangrijk en de normen en waarden. Het gehandicapten- en ouderenbeleid moeten beter worden gestructureerd. Het menselijk aspect mag niet uit het oog worden verloren."

Wat zou de partij moeten verbeteren?

"De communicatie binnen de partij zou beter kunnen en er moet meer teamwork komen."

Lezen: "Ik lees heel graag literatuur van bijvoorbeeld F.B.

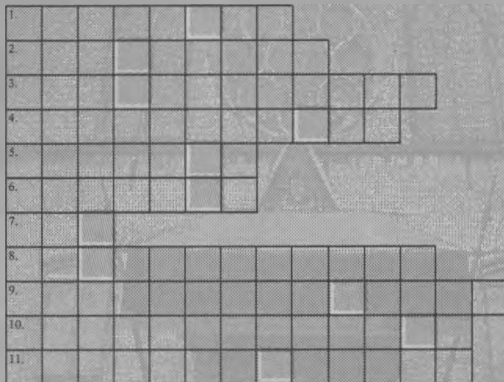
Hotz, de dag- en weekbladen volg ik en natuurlijk lees ik met de kinderen."

Hobby's: "Lezen en schrijven, ik probeer een boek te schrijven. Ook schrijf ik brieven met mensen in andere landen."

Motto: "We zijn er op de wereld voor elkaar, daarom moeten we ook kunnen leven met elkaar."

Parlementaire puzzel

Schrijf de antwoorden horizontaal in de puzzel. (Van namen zijn voor-, tussenvoegsels en spaties weggelaten.) De letters in de gearceerde hokjes vormen verticaal de oplossing. Stuur uw antwoord voor **1 november** aanstaande aan het CDA, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag. Onder de goede inzendingen worden 3 CD-bonnen verloot.

1. Voorzitter van de Raad van State
2. Toespraak van de koningin bij opening van het parlementaire jaar
3. Voorzitter van de Tweede Kamer
4. Derde dinsdag van september
5. CDA-fractievoorzitter in de Eerste Kamer
6. President van de Nederlandsche Bank
7. Minister-president
8. CDA-fractievoorzitter in de Tweede Kamer
9. De volksvertegenwoordiging in Eerste en Tweede Kamer samen
10. Wat biedt de minister van Financiën aan aan de Tweede Kamer op 15 september
11. Voorzitter van de Eerste Kamer

Oplossing Wegstreper

De oplossing van de puzzel van 27 juni is: 'De zomerse en prettige vakantieperiode'. Uit de ruim 420 inzendingen zijn de volgende winnaars getrokken: **K. Dunnink** uit Boskoop, **L. Wilting** uit Nieuwlande en **W. Olde-van Haeringen** uit Zwolle.

VAN TRIEST FOURAGES B.V.

Hoogeveen

40 jaar specialist in vochtrijke krachtvoerders en ruw veevoer.

MEMISA WERELDDOKTERS VERDIENEN *BLIJVEND* UW STEUN

Ieder mens heeft recht op gezondheidszorg. Daarom werkt Memisa al ruim 70 jaar aan de opbouw van goede gezondheidszorg in 35 landen in Afrika, Azië en Latijns-Amerika. Daarbij wordt altijd samengewerkt met de plaatselijke bevolking. Zo kunnen de lokale krachten met de opgedane kennis steeds meer taken overnemen. Uiteindelijk moet de hulp van Memisa overbodig worden. Memisa zendt elk jaar meer dan 150 artsen, verpleegkundigen en paramedische krachten uit. Het overgrote deel van de hulp bestaat echter uit financiële ondersteuning van projecten die door partnerorganisaties worden uitgevoerd. In de praktijk blijkt steeds weer dat het Memisa-recept werkt. Maar het vergt wel een lange adem. **Word daarom maanddonateur voor f 25,- per maand.** U ontvangt dan twee maal per jaar een brief van een Memisa-arts ter plaatse. Maar ook uw eenmalige gift is van harte welkom. Voor informatie kunt u contact opnemen met de afdeling Communicatie, telefoon: 010 - 206 46 66.

**Werk mee aan structurele medische
zorg in ontwikkelingslanden giro 5657**

MEMISA MEDICUS MUNDI Postbus 61 3000 AB Rotterdam tel. 010 - 206 46 66 fax 010 - 206 46 47 e-mail postmaster@memisa.nl

Ledenblad van het

CDA

Christen Democratisch

18e jaargang
14 nov. 1998
nummer 7

APPEL

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

De Hoop Scheffer bezoekt door wateroverlast getroffen gebied

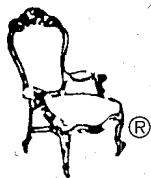
**IN DIT
NUMMER**

● Campagnecoördinator Bremmer: Samen optrekken bij Statenverkiezingen ● Tweede Kamerfractie slaat piketpalen bij begrotingsbehandelingen

Verbouwingsopruiming!!

200 exclusieve fauteuils

NU AFGEPRIJSD

STIJLMEUBELN - TAPIJTEN - GORDIJNEN
"Klassiek Wonen"

W. SCHERRENBURG & Zn.
Molenstraat 67 - EDE - Tel. 0318 - 615732

Vrijdag koopavond

Parkeren voor onze deur

APPEL

Ledennummer van het CDA

COLOFON

De Begeleidingscommissie van het ledennummer werkt onder verantwoordelijkheid van het CDA-bestuur

Leden Begeleidingscommissie:

Marianne Fennema
Gert Groenendijk
Marcel Meijer
Heleen Veringa-Loomans

Aan dit nummer werkten verder mee:

Rijk van Ark, Carina Hoff, Bieke Oskam,
Eduard Slootweg, Patrick Tetteroo en
Jack de Vries

Eindredactie/redactie-secretariaat:

Marcel Meijer
Heleen Veringa-Loomans

Lay out:

Jessica Koster
Andrea Vleeschouwer-van Wissen

Druk:

Koninklijke BDU Grafisch Bedrijf B.V.

Advertentieacquisitie:

BDU Speciale media producties
Postbus 67, 3770 AB Barneveld
telefoon 0342-494262, fax 0342-494299

Redactie-adres

Dr. Kuiperstraat 5
Postbus 30453
2500 GL Den Haag
telefoon 070-3424888, fax 070-3602106
e-mail: redactie@cda.nl

CDA-huis

Internet-adres: <http://www.cda.nl>
e-mail: bureau@cda.nl
Ledeninformatielijn: van maandag t/m
donderdag tussen 13.00 en 15.00 uur,
telefoon 070-3424869

Het CDA-huis is vanaf station Den Haag
CS bereikbaar met tram 1 en 9.

Het volgende ledennummer verschijnt
op 19 december.

Foto voorpagina:
Fractie voorzitter De Hoop Scheffer bij een door
wateroverlast getroffen boer in Appelscha.

Het CDA bezoekt onder het motto 'Partij in beweging, fractie in actie' maandelijks een provincie om ter plekke te bezien hoe Haagse regels in de praktijk uitwerken. In oktober werd Overijssel aangedaan, in november Groningen. Zie pagina 18. Op de foto fractievoorzitter De Hoop Scheffer op bezoek bij een door de wateroverlast getroffen boer.

Verder onder andere:

Partijvoorzitter Helgers: CDA partij van debat	7	16	Lijsttrekker, campagnecoördinator en kandidaat-statenlid over de Provinciale Statenverkiezingen
Campagnecoördinator Kees Bremmer: 'Samen optrekken bij Statenverkiezingen is mijn hoofdboodschap'	8	20	De Hoop Scheffer op locatie: Met de laarzen in de modder en in gesprek met studenten
Campagnenieuws	11	24	Europa
Tweede Kamer	12		

De oppositie van het CDA

De bruidsdagen van het tweede kabinet-Kok kunnen met geen mogelijkheid gelukkig worden genoemd. Paars II worstelt dagelijks met de erfenis van paars I. Denk maar aan de nasleep van het Srebrenica-drama, de besluitvorming over Schiphol, de problemen rond het asielbeleid, de beroering rond de infrastructurele plannen, de komende parlementaire enquête over de Bijlmerramp etc. De CDA-Tweede Kamerfractie volgt paars II terecht zeer kritisch. Maar daar blijft het gelukkig niet bij. Oppositievoeren is immers niet alleen maar 'nee' zeggen tegen voorstellen van het kabinet. Het CDA komt ook met alternatieve plannen: om de veiligheid te vergroten, duurzaamheid te bevorderen, het financiële beleid meer solide te maken, etc. (zie pagina 4). Over deze en andere belangrijk onderwerpen wil de partij een maatschappelijk debat op gang brengen. Het CDA wil meer dan in het verleden een partij van debat zijn. Onlangs is in dit kader in Utrecht door de Tweede Kamerfractie begonnen met de zogeheten Oudaandebatten. Het eerste debat in het Utrechtse stadskasteel stond geheel in het teken van Schiphol. (Zie pagina 13.)

Een partij die alert en kritisch oppositievoert, met heldere alternatieven komt en het debat binnen en buiten de eigen gelederen niet schuwt, - kortom herkenbaar, zichtbaar en aanspreekbaar is - moet zich electoraal kunnen herstellen. En dat electorale herstel is noodzakelijk want over vierenhalve maand zijn er verkiezingen voor de Provinciale Staten.

De Begeleidingscommissie

CDA komt met reeks van voorstellen

November 1998; de eerste begrotingsbehandelingen zijn achter de rug; de Kamer is ongeveer halverwege in de bespreking van de eerste beleidsstukken van Kok II. De gelegenheid voor het CDA om zijn eerste piketpalen te slaan. Met een mix van 'oude' en nieuwe woordvoerders liet het CDA zien waar de fractie de komende tijd haar accenten legt.

Fractievoorzitter De Hoop Scheffer zette de toon bij de Algemene Beschouwingen. Hij koos voor 'het verhaal achter de cijfers' en hield de algemeenheden die hij in de regeringsstukken had aangetroffen. "Bureaucratische bezweringsformules en veel doorschuiven naar de toekomst. Maar waar is het antwoord op die echte zorg over geweld, over mentaliteit en over het gebrek aan respect voor de ander in die samenleving. Een samenleving die steeds meer om geld en steeds minder om mensen draait." De Hoop Scheffer noemde actiepunten voor meer tolerantie, participatie en kwaliteit in de samenleving. Hij pleitte voor het instellen van een jeugdcoördinator in de jeugdhulpverlening, meer agenten op straat, een verhoging van de vrijstelling in de bijstand voor vrijwilligerswerk en een commissie voor het tekort aan hoger opgeleiden. Daarnaast deed hij voorstellen voor het democratisch kiezen van de Programmaraad, die mede bepaalt wat er op de kabel komt. Om te komen tot maatwerk in de behoefte aan zorg voor ouderen en gehandicapten pleitte hij voor het scheiden van wonen en zorg.

Financiële Beschouwingen

Jan Peter Balkenende beet het spits af met de Financiële Beschouwingen. Hij uitte grote twijfels over de soliditeit van 'het paarse motorblok'. "Er wordt te veel uitgegaan van te rooskleurige verwachtingen. De signalen staan op rood: afnemend vertrouwen in de grillige economie, oplopende financieringstekorten, crisis in Azië en andere werelddelen en tekorten bij de Sociale Fondsen. De groeiverwachtingen zijn te optimistisch."

Hij noemde de CDA-uitgangspunten:

- Meer accent op terugdringing van het financieringstekort. "We mogen onze kinderen niet met een torenhoge overheidsschuld met hoge rentelasten opzadelen."
- Een goede balans tussen intensiverin-

gen en ombuigingen, om te voorkomen dat investeringen onder druk komen als het economische slechter gaat.

- Een meer realistische inschatting van de loonontwikkelingen.
- Geen geld inboeken dat nog verdiend moet worden ('inverdieneffecten').
- Gerichte lastenverlichting voor kwetsbare groepen en mensen in een financiële achterstandspositie (Plan 'De Moeite Waard').

Algemene Zaken

Peter van Wijmen werkte het pleidooi van De Hoop Scheffer 'Mens in de samenleving', verder uit bij de begroting Algemene Zaken. Hij hield een vurig pleidooi voor de invoering van algemene beginselen van behoorlijk burgerschap. "Bij deze beginselen valt te denken aan geen misbruik van overheidsvoorzieningen en een goed gebruik van de publieke ruimte. De overheid moet veel grotere inspanningen leveren om de persoonlijke verantwoordelijkheid van de burger voor de eigen samenleving te benadrukken."

Binnenlandse Zaken

Ook bij de begrotingsbehandeling Binnenlandse Zaken stelde Maria van der Hoeven het belang van de burger centraal. "Sociale cohesie is van groot belang voor de betrokkenheid van burgers. Herkennen zij zich en hebben zij vertrouwen in het bestuur. Ik kan dat niet rijmen met verdere plannen voor grootscheepse gemeentelijke herindeling, een centralisatietendens en de naïeve gedachte dat de gekozen burgemeester de oplossing biedt. Het gaat er eerder om dat mensen zich veilig voelen in de eigen buurt." Maria

van der Hoeven vroeg aandacht voor het buurtwerk en de brede school. Daarnaast had zij kritiek op de geringe budgetten voor rampenbestrijding: "iets dat de burger direct raakt".

Om te voorkomen dat de nieuwe minister voor Grote Stedenbeleid met lege handen blijft staan, pleitte zij ervoor om hem eerst verantwoordelijk te maken voor de bestuursakkoorden met IPO en VNG. "Het belang van Grote Stedenbeleid vraagt concrete bevoegdheden voor Van Boxtel, waarbij de prioriteitstelling moet plaatsvinden vanuit de steden."

Landbouw

Bij de behandeling van de begroting Landbouw vroeg Agnes van Ardenne aandacht voor de leefbaarheid van het platteland. "De concurrentiepositie van de Nederlandse land- en tuinbouw dient versterkt te worden. Wij steunen de minister in zijn streven de sector weer een zelfbewuste plaats in de Nederlandse samenleving te geven maar missen de financiële vertaalslag. Geen draagvlak zonder draagkracht, is onze stelling." Van Ardenne benadrukte het belang van overleg met de sector: "Geen dictaten van bovenaf meer. De minister moet bijvoorbeeld bereid zijn om met de varkenshouderij te komen tot oplossingen voor de schrijnende knelpuntgevallen die er zijn als gevolg van de Herstructureringswet." Om bedrijven te helpen bij het voldoen aan maatschappelijke eisen op het gebied van milieu en dierenwelzijn stelde zij voor een ondernemersaftrek bij duurzame productie in te voeren.

Economische Zaken

Bij de begrotingsbehandeling van Economische Zaken (EZ) wees Gerd Leers op het feit dat belangrijke beslissingen steeds vaker buiten de politiek genomen worden. "CNN van de kabel, treinkaartjes duurder, telefoontarieven lager. De politiek is in de ordening van de economie het primaat kwijtgeraakt. Dit geldt met name voor het ministerie van EZ." Gert Leers riep Jorritsma op de touwtjes weer in handen te nemen. De minister moet het voortouw nemen bij het uitlokken van private investeringen. Leers had veel kritiek op de beperking van subsidies en kredieten voor het bedrijfsleven. Hij pleitte voor het invoeren van een MKB-toets. Leers: "Wetgeving moet voor invoering beoordeeld worden op de gevolgen voor het midden- en kleinbedrijf. De administratieve lastendruk is te groot voor MKB. Wetgeving mag niet onnodig ingewikkeld zijn."

VROM

De begrotingsbehandeling Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieuhygiëne (VROM) werd door de CDA-fractie aangegrepen om een fundamenteel debat aan te gaan over de keerzijde van economische groei. "Moet iedereen overal altijd alles maar kunnen?", zo vroeg Peter van Wijmen zich af. Hij plaatste in dit verband vraagtekens bij de noodzaak van allerlei vliegvlagen naar verre exotische bestemmingen, simpelweg om aan het strand te gaan liggen. Niet dat deze direct verboden moeten worden maar "mensen moeten zich wel bewust zijn van de consequentie die zulk reisgedrag voor het milieu kunnen hebben. Het stuiten een keer op onze grenzen."

Hij riep het kabinet op het Groene Poldermodel concreet in te vullen. "Door maatschappelijke organisaties vroegtijdig te betrekken bij besluitvorming over grote infrastructurele projecten, ontstaat meer draagvlak. Dit kan door de instelling van een Raad voor Duurzame Ontwikkeling, enigszins vergelijkbaar met SER of Stichting van de Arbeid."

Theo Rietkerk nam het gedeelte 'Wonen' voor zijn rekening. Hij hekelde de bezuinigingen op de sociale woningbouw. Hierdoor kunnen in de toekomst alleen hogere inkomens in de nieuwe VINEX-wijken terecht. "Onbegrijpelijk dat paars op deze manier het ideaal van de ongedeelde stad de nek om draait", aldus Rietkerk. Helaas was er geen Kamer-meerderheid voor een amendement of motie hierover. De PvdA trok op het laatst het amendement in en nam genoegen met

De CDA-fractie aan het werk in de Tweede Kamer.

(foto: Dirk Hol)

vage toezeggingen. Wel werd Rietkerks motie aangenomen waarin de maximale huurstijging verlaagd wordt. De maximale stijging van 6,5% werd door het CDA te hoog gevonden. Daarnaast pleitte Rietkerk voor een 'opplus-programma' voor ouderenwoningen, zodat ouderen minder snel gedwongen zijn uit hun vertrouwde omgeving te verhuizen.

Antilliaanse Zaken

De begroting Nederlandse-Antilliaanse en Arubaanse Zaken (NAAZ) was de maïdenspeech van Cees van der Knaap. Hij gaf een grondige analyse van de sociale en financieel-economische problematiek van de Nederlandse Antillen. "Nederland kan zich een houding van pappen en nathouden niet langer veroorloven." Van der Knaap stelde voor een topconferentie te beleggen op koninkrijksniveau om de problemen fundamenteel aan te pakken. Hij nam het op voor de Amsterdamse wethouder Van der Aa die pleitte voor een registratie van Antilliaanse jongeren die naar Nederland komen. "Niet om de grenzen te sluiten maar om begeleiding te bieden en te voorkomen dat deze jongeren in een kansarme positie komen. Politiek Den Haag staat te snel met het juridische vingertje klaar, evenwel zonder met oplossingen te komen. Wij willen dat er een toelatingsregeling komt op basis van wederkerigheid, die voor alle delen van het Koninkrijk uniform is en uitgaat van doel en perspectief van vestiging."

Justitie

De begrotingsbehandeling Justitie werd door Wim van de Camp aangegrepen om vijf concrete voorstellen te doen met betrekking tot geweld op straat.

1. Om groeps geweld beter te kunnen aanpakken, wijziging van artikel 306Sr. Door de strafmaat voor zwaar lichamelijk

geweld te verhogen, wordt voorlopige hechtenis mogelijk. En de straf voor geweld met dodelijke afloop moet aanmerkelijk worden verhoogd (minimaal 8 jaar).

2. Preventief fouilleren. De burgemeester kan gebieden aanwijzen waar de politie, ter voorkoming van gewelddadigheden, preventief kan fouilleren op wapenbezit.

3. Administratief ophouden. Dat wil zeggen: mensen tijdelijk vasthouden op het moment dat een bepaald evenement plaatsvindt. Niet alleen voetbalvandalen zouden hierdoor kunnen worden weerhouden van deelname aan rellen maar ook het geweld op straat kan hiermee worden voorkomen. Denk aan het huisarrest dat de gemeente Den Haag had opgelegd aan enkele notoire reischoppers op Oudejaarsavond.

4. 'Lik op stuk op straat'; de 'streetwise'-aanpak. Een directe boete bij wangedrag zoals wildplassen. Het CDA wil daarom een makkelijke en snelle administratieve afhandeling van dergelijke boetes mogelijk maken.

5. Geweld op straat heeft alles te maken met alcohol op straat. De grens waarop tegen openbaar dronkenschap kan worden opgetreden ligt zeer hoog. Het CDA wil de burgemeester de mogelijkheid geven risicogebieden aan te wijzen waarop voor aanwezigen een maximaal alcoholpercentage geldt.

Van de Camp: "Het gaat daarbij om mensen die gewelddadig zijn of zich misdragen. Uiteraard niet om de gewone café-ganger die 's avonds na een gezellig avondje rustig naar huis loopt."

De komende tijd zullen de begrotingen Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Verkeer en Waterstaat, Sociale Zaken, Defensie en Buitenlandse Zaken aan de orde komen.

De Najaarspartijraad van het CDA vindt plaats op zaterdag 28 november in het Erasmus Expo & Congrescentrum aan de Burgemeester Oudlaan 50 te Rotterdam. Er is gekozen voor een geheel vernieuwde opzet van de Partijraad. Voor kinderen wordt een speciaal nevenprogramma georganiseerd.

Ochtendprogramma

- 10.00 uur Ontvangst
 10.30 uur Huishoudelijk deel:
 11.20 uur Politiek deel met onder meer:
- * Voordracht kandidaat-lijsttrekker verkiezingen Europees Parlement
 - * Speech kandidaat-lijsttrekker Europees Parlement
 - * Speech partijvoorzitter
 - * Voordracht kandidaat-partijvoorzitter
 - * Politieke rondblik / besluitvorming eventueel ingediende resoluties
- 12.30 uur Lunch

Middagprogramma

Na de lunch begint om 13.30 uur het gevarieerde middagprogramma waarbij op actieve medewerking van de deelnemers wordt gerekend. Dit deel bevat parallelsessies in een nieuwe opzet, debatten, discussies en diverse optredens.

- 13.30 uur Opening door spiritualzangeres Coco York
 Uitleg door middagvoorzitter Lucas Bolsius
- 13.45 uur Twee parallelsessies op locatie in de Rotterdamse binnenstad
- Een sessie richt zich op het vraagstuk van het identiteitsgebonden onderwijs, de islamitische school, de rol van de ouders, 'het van kleur verschielen'
- De deelnemers aan de tweede sessie brengen een bezoek aan een heroïneverstrekkingpost, een politiepost etc. (Men is op tijd terug voor de plenaire bijeenkomst van 15.45 uur.)
- 13.45 uur Sessie I
- A) 'De elektronische snelweg is de succesroute voor een pluri-form omroepbestel'
 Met mw. mr. S.J.M. Roelofs,

directeur IT-branche-organisatie Fenit

- B) 'De christen-democratie is de derde weg'
- 14.30 uur Einde sessie I
 14.45 uur Begin sessie II
 Soep van de dag over een nog nader te bepalen actueel onderwerp
- 15.30 uur Einde sessie II
 15.45 uur Plenaire bijeenkomst
 Samenvatting door dr. W. de Ridder, directeur Stichting Maatschappij en Onderneming (SMO)
- 16.00 uur Toespraak fractievoorzitter mr. J.G. de Hoop Scheffer
- 16.20 uur Borrel in de foyer

Campagne-Workshop

Van 13.30 uur tot 15.30 uur vindt in verband met de Provinciale Statenverkiezingen op 3 maart 1999 een campagne-workshop plaats voor gemeentelijke en provinciale campagnevoerders. Een aantrekkelijke en wervende meeting die handreikingen en instrumenten biedt om enthousiast campagne te voeren. Men kan zich hiervoor aanmelden bij Marianne van de Griendt, telefoon 070-3424813.

Het Erasmus Expo & Congrescentrum is bereikbaar met auto en openbaar vervoer. Het ligt op 10 minuten loopafstand van

metrostation Kralingse Zoom. Er is parkeergelegenheid.

De deelnemerskosten bedragen f 15,- zonder lunch en f 30,- met lunch. U kunt zich aanmelden door het juiste bedrag over te maken op giro 102575 t.n.v. Centrale Verrekenkas CDA, o.v.v. Najaarspartijraad 28/11/98.

Kinderprogramma

Voor de allerkleinsten van 0-3 jaar wordt, bij voldoende aanmeldingen, kinderopvang georganiseerd. Voor de groteren vanaf 4 jaar wordt, eveneens bij voldoende aanmeldingen, een apart programma samengesteld. Afhankelijk van het weer zal dat plaatsvinden op de locatie zelf (bij slecht weer) of in dierentuin Blijdorp (bij mooi weer). Bij mooi weer gaan de kinderen om circa 11.30 uur met de bus vanuit de locatie naar Blijdorp en komen zij rond 16.00 uur terug. Het wordt op prijs gesteld als u ook een volwassene aanmeldt om op uw kind te letten. Deelname aan dit programma (slecht weer en mooi weer) is gratis.

Vul onderstaande bon in en stuur deze naar: CDA, Marjolijn Knol, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag, telefoon 070-3424812, fax 070-3643417.

Aanmeldbon Kinderprogramma Partijraad

zaterdag 28 november 1998

Opgave kinderen (j/m)

Aantal kinderen:

Voornaam (namen):

Achternaam:

Adres:

Postcode en woonplaats:

Telefoon:

Leeftijd(en):

Opgave begeleider(m/v)

Voornaam:

Achternaam:

Adres:

Postcode en woonplaats:

Telefoon:

Stuur de bon naar: CDA-bureau, Marjolijn Knol, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag, fax 070-3643417.

Partij van debat

Een belangrijk onderdeel van het proces van partijvernieuwing dat wij met elkaar de afgelopen jaren hebben ingezet is het verstevigen en verbreden van het politieke debat. Immers, als oppositiepartij is onze aantrekkingskracht bij de kiezers in grote mate afhankelijk van de mate waarin wij herkenbare en geprofileerde standpunten innemen. In een brede volkspartij als de onze worden die standpunten niet 'gedicteerd' door een kleine groep ingewijden, maar komen zij letterlijk "tot stand" door een brede en intensieve discussie waarin ruimte, maar vooral ook respect is voor de verschillende meningen. Ik heb mij er altijd over verbaasd dat waar bij andere partijen gesproken wordt van een open en diepgaande gedachtenwisseling, meningsverschillen in het CDA door de buitenwacht al te vaak worden gekarakteriseerd als "ruzie". Politiek gaat over wat mensen bezighoudt en direct raakt. Dat meningen en standpunten uiteenlopen is daarvan een logisch gevolg. Een volwassen politieke partij als het CDA loopt daar niet voor weg, maar biedt ruimte aan verscheidenheid.

Asielbeleid

Een markant voorbeeld van een discussie waarbij de meningen verschillen en de emoties in onze partij hoog oplopen is het asielbeleid. Enerzijds is het, vanuit onze christelijke levensovertuiging, onze opdracht mensen in nood op te vangen en hulp te bieden ongeacht de oorzaak van de menselijke nood. Veel CDA'ers zijn dan ook actief betrokken bij de opvang van vluchtelingen en asielzoekers. Anderzijds kunnen en mogen wij onze ogen niet sluiten voor de (internationale) omstandigheden. Juist om ervoor te zorgen dat wij ook in de toekomst ruimte kunnen bieden aan echte vluchtelingen. In de afgelopen jaren is duidelijk gebleken dat een ruime meerderheid van de asielaanvragen op oneigenlijke gronden gebeurt. De wens om het eigen lot te verbeteren en je kinderen betere toekomstkansen te bieden is van alle tijden. Het is dan ook niet vreemd dat velen van buiten Europa hun slechte leefomstandigheden ontvluchten en elke kans grijpen het vj-

Hans Helgers

(foto: Dirk Hal)

lige en welvarende Nederland binnen te komen. Ook als dat oneigenlijk gebruik maken van de asielprocedure betekent. Hun nood breekt onze wet. De grote problemen van de wereld kunnen echter onmogelijk allemaal in Nederland opgelost worden. Onze sociale rechtsstaat is niet bestand tegen massale immigratie uit de Derde Wereld. Het oneigenlijk gebruik van het Vluchtelingenverdrag tast bovendien het maatschappelijk draagvlak aan. Uiteindelijk betaalt de echte politieke Vluchteling de rekening. Zijn aanvraag raakt onderop de grote berg, ook hij wordt in tenten opgevangen en moet jarenlang in verstopte procedures blijven. Wanneer we de grote aantallen vluchtelingen die naar Nederland komen vergelijken met de aantallen die andere Europese landen opnemen is de verhouding volstrekt scheef. Terecht bepleit onze fractie om maatregelen in Europees verband te nemen om zo spoedig mogelijk te komen tot een evenredige verdeling van de stromen asielzoekers over de verschillende lidstaten van de Europese Unie. Helaas is er nog geen zicht op vooruitgang omdat enkele lidstaten onvoldoende bereid zijn om asielzoekers in procedure te nemen en voldoende contro-

les uit te voeren op het doorreizen van mensen naar andere Schengenlanden. Het valt eenvoudigweg niet meer uit te leggen waarom Nederland in verhouding zoveel vluchtelingen voor haar rekening moet nemen. Tegen deze achtergrond is onze fractie tot het standpunt gekomen dat als er in Europees verband niet nog dit jaar harde afspraken gemaakt kunnen worden wij ons genoodzaakt zien de grenscontroles weer in te stellen. In de afgelopen periode heb ik verschillende brieven gekregen van leden die hun verontrusting hierover uitspreken danwel hun steun betuigen. We mogen niet de ogen sluiten voor elkaars opvattingen. We moeten bereid zijn om met elkaar het debat aan te gaan en meningsverschillen accepteren in plaats van elkaar 'verketteren'. Moeilijke onderwerpen mogen we daarbij niet uit de weg gaan.

Nieuwe opzet Partijraad

Vanuit deze gedachte hebben wij gezocht naar een nieuwe opzet van onze Partijraad met als doel meer ruimte te bieden voor het politieke debat en daadwerkelijk invulling te geven aan het zijn van een "partij van debat". Zo bestaat het gehele middagprogramma uit discussiebijeenkomsten over verschillende onderwerpen variërend van Islamscholen, heroïneverstreking tot de christen-democratie als derde weg. De politieke discussie in het ochtendgedeelte zal grotendeels in het teken staan van het asielbeleid. (zie pagina 6)

Voor het CDA is ieder mens waardevol. Dat vereist ruimte voor de verschillende meningen van leden. Alleen op basis daarvan zal het mogelijk zijn om te komen tot geprofileerde standpunten die gedragen worden in onze partij en herkenbaar zijn voor onze kiezers.

Hans Helgers
partijvoorzitter

Samen optrekken bij Statenverkiezingen is mijn hoofdboodschap

Cees Bremmer: "Eén van de moeilijkste punten in deze campagne zal zijn om de mensen die in het land campagne moeten voeren opnieuw te motiveren. Dat zal in het huidige politieke tij voor het CDA bepaald niet meevallen

Ik zie mijn rol in deze campagne vooral als een bijdrage tot het herstel en de versterking van vertrouwen tussen enerzijds de campagnevoerders in het land, met name de Landelijke Permanente Campagneraad (LPC), en anderzijds het landelijk CDA in Den Haag. Je moet wel bedenken, al die campagnevoerders zijn vrijwilligers, en hebben geen politieke ambities. Die moet je voldoende aandacht geven, je moet zorgvuldig afstemmen, plannen goed doorspreken en vooral zorgen dat er geen verrassingen opduiken. In die zin zie ik mezelf als een brug tussen Den Haag en de provincie.

Solistisch optreden door wie dan ook moeten we absoluut voorkomen. Als campagnecoördinator, maar ook als oud-Tweede Kamerlid is mijn boodschap aan de hele partij: "samen optrekken is veel effectiever dan gescheiden". Daar gaat het om!"

Zeer provinciale campagne

"Kijk, vanuit de provincie heeft men heel duidelijk laten weten ver weg te willen blijven van Den Haag en van Europa, "want het gaat toch om de provincie?" Lastig, want de media gaan natuurlijk toch weer nationaliseren. Bovendien staan ook de Europese verkiezingen voor de deur. Maar in deze benadering liggen ook goede kansen.

Het lukt echter alleen als de CDA-lijsttrekkers en hun teams ook echt goed duidelijk maken wat de link is tussen de provinciale politiek en de voorzieningen waar de burgers mee te maken hebben. Ik vind dat we daar nog altijd niet goed in

Cees Bremmer, oud-Tweede Kamerlid en eerder campagneleider bij verkiezingen, coördineert de CDA-campagne voor de Provinciale Statenverkiezingen. Hij heeft een duidelijke boodschap: 'Samen optrekken is veel effectiever dan gescheiden. Solistisch optreden van wie dan ook moeten we absoluut voorkomen.' Bremmer spreekt van een 'springcampagne. Daarmee verwijst hij naar het tijdstip van de verkiezingen: - in het voorjaar - én naar de sprong vooruit die het CDA hopelijk kan maken.

slagen. Maar als we dat wel doen zijn er heel wat thema's die een eigen CDA-gezicht kunnen krijgen.

En dan zijn er natuurlijk ook onderwerpen die vanuit de nationale politiek kunnen worden ondersteund en aangevuld: een provinciaal ingekleurde campagne met nationale tinten!

Uiteraard speelt ook de Eerste Kamer een nadrukkelijke rol, maar wederom in

tici in Den Haag rollen momenteel met hun paarse partijgenoten in de provincie over straat.

Als CDA kunnen we daar een eigen geluid tegenover stellen, aansluitend op het thema "leefbaarheid". Wij kennen immers een veel evenwichtiger benadering tussen stad en platteland. Ook omdat we beter luisteren naar wat er leeft, en maatschap-

"Een provinciaal ingekleurde campagne met nationale tinten!"

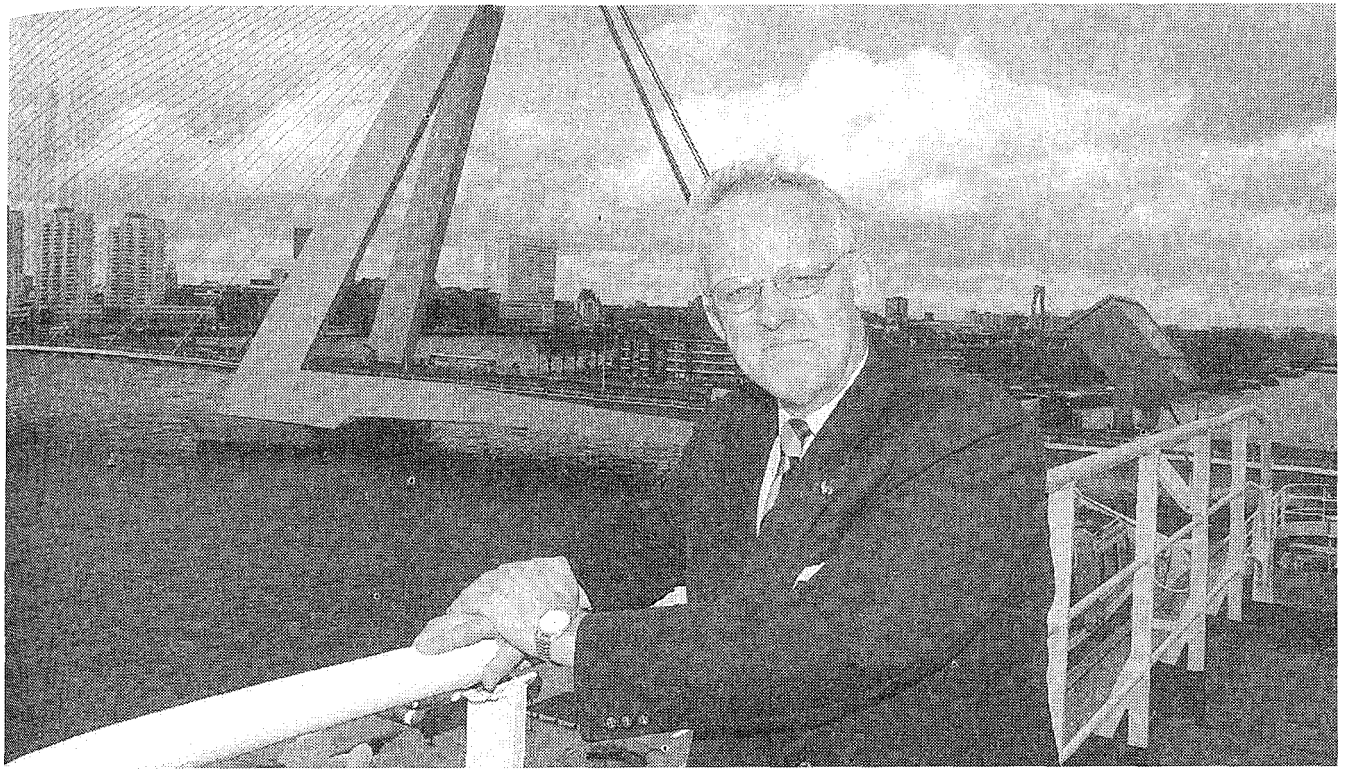
ondersteunende zin. De Eerste Kamer wordt immers weer gekozen door de provincie, dus hebben de kandidaten alle belang bij een goede uitslag. En ik zie zowel in de Eerste als in de Tweede Kamer CDA'ers met een sterk provinciaal draagvlak, die het verhaal daar prima kunnen houden."

CDA sterk tegenover paarse problemen

"Met alle infrastructurele plannen die nu zijn gepresenteerd heeft paars in de provincie heel wat uit te leggen. Neem plannen als de A73, de Betuwelijn, alle projecten die nu zijn afgeblazen ten gunste van de Randstad. Er lijkt echt sprake van een eenzijdige Randstadbenadering. Poli-

pelijke organisaties daarbij betrekken. Op het gebied van de zorg willen we ons nadrukkelijk laten zien, jeugd- én ouderenzorg. Juist die integrale benadering kenmerkt het CDA, en niet het dienen van eenzijdige belangen.

Denk ook aan punten als identiteit en ruimte voor eigen cultuur en religie. We moeten oppassen ons daarbij niet eenzijdig te presenteren als plattelandspartij met een provinciaal imago. Dat bevestigt een onjuist vooroordeel. Want zaken die we aan de orde stellen spelen juist ook in grootstedelijke gebieden. Ik denk aan de aansluiting op de arbeidsmarkt, werk- en leefomstandigheden van allochtone groepen, en ook daar ruimte voor eigen identiteit!

Cees Bremmer: "Een springcampagne, daar ga ik voor."

(foto: Dirk Hol)

Het gaat ons om het evenwicht. En we zijn en blijven als CDA natuurlijk een partij die krachtig verankerd is in de provincie.

'Springcampagne'

Dat de Provinciale Statenverkiezingen niet populair zijn is Cees wel duidelijk. En dat de beroerde peilingen voor het CDA daar nog eens een domper bovenop zetten ziet hij ook. Toch ziet Bremmer ook kansen voor het keren van het tij. "Ik noem deze provinciale campagne een 'springcampagne'. Dat heeft meerdere redenen. In de eerste plaats omdat in maart, als de verkiezingen plaatsvinden, het voorjaar begint, letterlijk, maar hopelijk ook figuurlijk voor het CDA. Verder hoop ik dat we ook echt een sprong vooruit kunnen maken. Dat klinkt misschien raar onder de gegeven omstandigheden, maar ik zal uitleggen waarom. Ik hou rekening met een verrassende ontwikkeling. Die hoop put ik onder andere uit de Gemeenteraadsverkiezingen dit jaar, toen ook tegen elke verwachting in het CDA als grootste partij uit de bus kwam. En dat had veel te maken met inzet en enthousiasme van ons kader. Vandaar dat motiveren en enthousiasmeren van kader en CDA-leden voor mij een strategisch element in deze campagne is. Verder denk ik dat we als partij met een goede veran-

kering in de provincie daar meer gezicht hebben dan anderen. En ik denk dat we daarmee inspelen op de trend in Europa waar regio's steeds meer een eigen identiteit krijgen. Dat geldt misschien meer voor provincies in het zuiden en het noorden van het land, dan in de Randstad, maar het is wel een ontwikkeling waar het CDA baat bij kan hebben."

zichte van de Statenverkiezingen van vier jaar geleden. Maar de VVD zou wel eens kunnen gaan verliezen, die hadden in 1995 in tegenstelling tot de PvdA een zeer goede uitslag. Dat halen ze nu waarschijnlijk niet. Ik waag me nu niet aan voorspellingen over ons resultaat. Ik denk persoonlijk wel dat we rondom het niveau van de Tweede Kamerverkiezingen moe-

"We hebben als partij met een goede verankering in de provincie daar meer gezicht dan anderen."

CDA kan wat winnen

Bremmer: "Nu paars zoveel problemen heeft kan de kiezer in de provincie ook een signaal afgeven. Als dat gebeurt zou er wel eens het Duitse SPD-effect kunnen optreden. Immers, de opmars van de SPD naar de Bondsregering in Bonn is ook begonnen met overwinningen in de deelstaten. Een provincie is natuurlijk geen deelstaat, maar toch. Denk aan de reacties vanuit de provincies op de infrastructurele plannen van het kabinet. We zullen heus niet snel winnen ten op-

ten kunnen komen, en wellicht aan de goede kant van de lijn. Een springcampagne dus, daar ga ik voor. Misschien vinden sommigen dat dromen. Maar ja, een campagneman moet dromen hebben."

Campagnenieuws op pagina 11

Walter Paulis (1933-1998)

Op zaterdag 24 oktober jongstleden is in zijn woonplaats Melick in de parochiekerk afscheid genomen van Walter Paulis. Op 65-jarige leeftijd overleed hij op de zaterdag daarvoor in het ziekenhuis van Roermond. Hij stond nog volop in het leven. Hij had nog zoveel plannen. Walter was van oktober 1980 tot 17 mei 1994, met een onderbreking van twee jaar, lid van de Tweede Kamer. Na de middelbare school en HBS-A ging hij als scheepswerktuigkundige naar zee. Later werkte hij als vlieger bij de Koninklijke Luchtmacht, als ambtenaar bij de gemeente Heerlen, was hij bestuurder van de Katholieke Bond van Overheidspersoneel (Kabo) in Utrecht en hoofd van de personeelsdienst sociale werkvoorziening van het stadsgewest Roermond. In de Kamer hield hij zich bezig met ambtenarenzaken, sociale zaken, volkshuisvesting, financiën en defensie en buitenlandse zaken. Hij toonde grote betrokkenheid bij sociale zaken, de pendelaars en de motie over de privatisering ABP. Ook was hij als lid van het Benelux Parlement een warm pleitbezorger voor de samenwerking binnen de Benelux. Zijn standpunt werd in de Kamer nooit ingegeven door persoonlijke belangen. Hij stond bekend als iemand die ook in moeilijke situaties altijd stelling nam.

Vier jaar geleden nam hij afscheid als volksvertegenwoordiger, met pijn in het hart. Maar ook daarna ging hij op eigen kracht verder. Hij vond immers dat senioren een volwaardige plek in de samenleving moesten hebben. Daarvoor knokte hij en dat bracht hij ook in praktijk. Met hart en ziel zette hij zich in voor de oorlogsslachtoffers, het maatschappelijk werk, de oud-mijnwerkers, de grensarbeiders, gehandicapten, het Europees orgelconcours, de Prins Bernard Molen. Dienstbaar voor mens en samenleving.

Talenten geweldig benut

Sociaal zijn was voor hem een levenshouding, een levensinstelling. Hij was meer

de man van sociaal gedrag in de praktijk dan sociaal als politiek etiket. Zijn verleden als vakbondsbestuurder is daar zeker niet vreemd aan. Hij was geen man van veel woorden, maar wel iemand die zijn mannetje stond, met kennis van zaken. Walter heeft veel, heel veel van zijn leven

Walter Paulis

(foto: Dijkstra bv)

gemaakt. Hij heeft zijn talenten geweldig benut. Hij was altijd blijmoedig, optimistisch en gedisciplineerd. Maar het meest trof me zijn trouw, loyaliteit, onbaatzuchtigheid en mensgerichtheid. Veel mensen heeft hij daarvoor voor zich ingenomen, tot zijn vrienden gemaakt. Daarbij kwam nog dat voor hem een afspraak stond. Heel vaak hebben we, na een intensieve werkdag, 's avonds laat langs het strand in Scheveningen gelopen om even uit te waaien. Hij vertelde hoe hij genoot van de vertrouwde plekjes in de bergen. Met zijn Lies en de jongens naar Zwitserland en de Haute Savoie. En was hij alvast met zijn gedachten bij de truite in de petit Au-

berge en filet de peche aan het meer van Genève. Maar ook vertelde hij over zijn wekelijks bezoek aan zijn hoogbejaarde moeder, tot begin van dit jaar. Zijn bezoek was voor haar een feest.

Contente mens met karakter

Hij was een contente mens met karakter. Op zaterdag 24 oktober hebben we afscheid van hem genomen. Omringd door zoveel vrienden en bekenden in de voor hem zo vertrouwde geloofsomgeving. Met erkenning voor wat hij betekende. Met respect voor wie hij was. En met waardering voor wat hij deed. Hij was een vriend, een trouwe kameraad en voor ons een dierbare huisvriend. Moge de dankbare herinnering aan Walter Lies en de kinderen met Gods zegen kracht geven om dit verlies te dragen.

Walter, du waars ene echte.
Bedankt.

René van der Linden

Tien vuistregels voor een succesvolle Provinciale Statencampagne 1999

1. Samen enthousiasme uitstralen
2. Zorgen voor een aansprekend CDA
3. CDA in de provincie herkenbaar neerzetten
4. Provincies en Den Haag op dezelfde noemer
5. Gebruik maken van regionale radio en tv
6. Denken aan moderne media
7. Professionaliteit in service
8. Aandacht voor de boodschap
9. Voor elkaar klaar staan
10. Kort en helder taalgebruik

Provinciale inkleuring met nationale tinten

- Een Coördinatiecampagneteam onder leiding van Cees Bremmer coördineert in het CDA-huis de landelijke ondersteuning aan de provinciale campagnes. Het secretariaat berust bij Marianne van de Griendt op het Partijbureau. De ondersteuning bestaat onder andere uit subsidies voor campagne-activiteiten en het ter beschikking stellen van faciliteiten op het gebied van omgaan met regionale media, hand-outs voor spreekbeurten en optredens, etc.
- De provinciale campagneleiders komen regelmatig bijeen met de landelijke campagnecoördinator in het kader van de LPC, de Landelijke Permanente Campagneraad. De volgende bijeenkomsten zijn gepland op:
 - dinsdag 15 december 1998;
 - woensdag 27 januari 1999;
 - woensdag 24 maart 1999.
- Periodiek overleggen de provinciale lijsttrekkers onder leiding van de partijvoorzitter met de leiding van de Tweede- en Eerste-Kamerfractie over de inhoudelijke afstemming van campagne-thema's en de politieke strategie.
- De politieke regie van de landelijke ondersteuning berust bij het door het

Partijbestuur ingestelde landelijke campagneteam.

- Op zaterdag 28 november aanstaande vindt te Rotterdam, op de Partijraad, tussen half twee en half vier 's middags een Campagneworkshop plaats voor gemeentelijke en provinciale campagnevoerders. Een aantrekkelijke en wervende campagnepremière die handreikingen en instrumenten biedt om enthousiast campagne te voeren. Aanmelding bij Marianne van de Griendt, telefoon 070-3424813
- Een speciaal campagnelogo voor de Provinciale Statencampagne is in ontwikkeling. Het zal gepresenteerd worden op de Partijraad in Rotterdam op zaterdag 28 november.
- Het CDA-ledenblad Appèl zal de komende maanden veel nuttige informatie bevatten over de komende Provinciale Statenverkiezingen.

Woensdag 3 maart 1999

Statenverkiezingen

Een stem voor het CDA

Van de campagne-coördinator

Het woord subsidiariteit komt in het politieke jargon nogal eens voor. Het betekent zoveel: wat het ene niveau kan doen, moet het andere niveau niet willen doen. Vooral in verband met Europa komt dit woord veel voor. Wat een nationale staat net zo goed en effectief kan doen, moet de Europese niet willen doen.

Ik trek een vergelijking met de Provinciale Statenverkiezingen. Wat een Provinciale Afdeling of campagneteam net zo goed kunnen, moet het CDA in Den Haag niet zelf willen doen.

Daarom staan bij de Statenverkiezingen de 12 provincies in beginsel voorop. En is het CDA-huis aan de Kuyperstraat en zijn de fracties van Tweede en Eerste Kamer ondersteunend en aanvullend: subsidiair! Europa is met eigen verkiezingen voor het Europees Parlement in juni 1999 volop in beeld.

Natuurlijk staat de nationale politiek niet stil. Met grote aandacht kijken wij vooral naar de verrichtingen van de nieuwe Tweede-Kamerfractie. Belofte maakt schuld, dat geldt ook voor deze ploeg, waarvan veel leden gelukkig een sterke provinciale verankering kennen. Politieke thema's die een sterke uitstraling naar de provincie kennen en omgekeerd provinciale thema's met een sterk landelijke uitstraling vragen vooral om een goede onderlinge afstemming tussen provinciale en landelijke politici. Inmiddels is de aanloop naar de Statenverkiezingen echt begonnen. Op de Partijraad van 28 november aanstaande in Rotterdam beleven wij 's middags de campagnepremière met een wervende workshop.

Ik hoop en vertrouw dat CDA-ers in alle gemeenten en kernen hun schouders willen zetten onder deze klus. Als partij van 'onderop' begint het succes ook 'onderop' op lokaal vlak.

Cees Bremmer

Verhagen: Koks crisisdreiging nodig om coalitie in stand te houden

In de tijd dat de zeventienduizend Bosniërs hier opvang en bescherming kregen was dat terecht. In hun land was sprake van genocide en een afgrijselijke oorlog. Kijken we naar de situatie van nu, dan is er sprake van oorlogsvrije, dus veilige gebieden waar zij hun leven weer kunnen oppakken en waar de hulpverlening op gang is gekomen. Een groot deel van de Bosniërs, voornamelijk afkomstig uit meerderheidsgebieden, loopt geen gevaar meer indien zij zouden teruggaan. Naar die veilige gebieden kunnen de hier verblijvende Bosniërs terug, vindt CDA-woordvoerder Maxime Verhagen.

Hij vindt dat er bij het terugzenden geen onderscheid moet worden gemaakt tussen hier verblijvende Bosniërs met een A-status of een Voorlopige Vergunning Tot Verblijf (VVTV).

“Het maakt voor de situatie in het gebied van herkomst niet uit of de terugkerende hier een A-status danwel een VVTV heeft. De CDA-fractie vond destijds dat deze mensen tijdelijk opvang en bescherming geboden had moeten worden zolang de oorlog voortduurde en de situatie dus onveilig was. Deze groep Bosniërs had derhalve een VVTV moeten krijgen. Omdat staatssecretaris Schmitz de toestroom destijds niet aan kon, heeft zij echter iedereen maar snel een A-status gegeven zonder in-

dividuele beoordeling. Om dan nu te zeggen ‘als je toevallig een VVTV hebt gekregen moet je terug en als je toevallig een A-status hebt, dankzij Schmitz, mag je blijven is willekeur’, zegt Verhagen. De opvolger van Schmitz, staatssecretaris Cohen, wil alleen mensen met een VVTV terugsturen. In de Kamer lijkt zich een meerderheid af te tekenen die voor het terugzenden van Bosniërs is, ongeacht de status als het gebied maar veilig is verklaard. Op het moment van ter perse gaan van dit blad moet het debat over het terugzenden van Bosniërs nog worden afgerond. Premier Kok heeft al dreigende taal gesproken: een kabinetscrisis als de Kamer het Cohen moeilijk gaat maken.

Kabinet komt afspraken met provincies over infrastructuur niet na

De CDA-fractie in de Tweede Kamer vindt het kwalijk dat het kabinet-Kok II in het Meerjaarprogramma Infrastructuur en Transport (MIT) een aantal belangrijke afspraken met provincies niet nakomt. Er is wat dat betreft sprake van “onbehoorlijk bestuur”.

CDA-leider De Hoop Scheffer: “Harde afspraken over bijvoorbeeld Eindhoven-Oss (A50), Zwolle-Almelo (N35) en Middelburg (N57) worden door het kabinet, ondanks alle mooie woorden, niet nagekomen. Ik noem dat onbehoorlijk bestuur. Deze regio's worden het slachtoffer van het financiële tekort dat in Kok I is ontstaan door het onverantwoord duurder laten worden van projecten als de Betuwelijn en de HSL. Ik begrijp dat dit door regiobestuurders wordt gevoeld als een klap in het gezicht.”

Onbegrijpelijk vindt de CDA-fractie het dat het kabinet voorbij gaat aan evidente problemen die dringend om een oplossing vragen. De Hoop Scheffer: “De woede in

Venlo, Maastricht en Alphen aan de Rijn is volstrekt terecht.”

Wat het CDA betreft zijn er wel degelijk andere oplossingen mogelijk.” Wij pleiten al tijden voor betaalstroken in de Randstad als alternatieve financieringsbron. Daarnaast kan wat ons betreft de Betuwelijn in eerste instantie slechts worden aangelegd tot Kijfhoek, en de HSL tot Rotterdam. Er kan dan gekeken worden naar goedkopere alternatieven en de private financiering kan dan echt worden geregeld”, aldus De Hoop Scheffer.

Wat De Hoop Scheffer betreft is over het MIT echter nog niet het laatste woord gesproken. “Dit is een voorstel van het kabinet. De Kamer moet zich er nog over uitspreken. Daarbij heb ik natuurlijk hoge verwachtingen van collega Dijkstal, die mooie woorden heeft gesproken over het zuiden. Wat hij nu bij het kabinet niet voor elkaar heeft gekregen kan hij in de Kamer goedmaken.”

Verhagen: “Via Torentjesoverleg probeert Kok alles weer pais en vree te krijgen op asielgebied. Crisisdreiging is kennelijk de enige mogelijkheid om de coalitie in stand te houden.”

Hogere tekorten sociale fondsen

Onlangs bleek uit de berekeningen van de Ziekenfondsraad dat de fondsen voor de Ziekenfondswet en de Algemene Wet Bijzondere Bijstand in 1998 een duidelijk hoger tekort zullen kennen (namelijk 5,9 miljard gulden) dan eerder door het kabinet werd aangenomen (namelijk 3,8 miljard gulden).

Bovendien gaat de Ziekenfondsraad ook voor het jaar 1999 uit van een extra vermogenstekort, en wel van ruim 2 miljard. Het kabinet heeft echter aangegeven dat de tekorten in de sociale fondsen in twee jaar tijd moeten worden weggewerkt. Daardoor komen bij de CDA-fractie vele vragen en twijfels op. Wat betekent dit bijvoorbeeld voor de koopkracht van de burger: krijgen we extra lastenverzwaring of straks minder lastenverlichting? Zal er extra worden omgebogen? En wat betekent deze tegenvaller voor de belastingplannen? Deze kunnen pas worden bekostigd als de overheidsfinanciën op orde zijn. En wat betekent een en ander voor de ramingen van het kabinet in de Miljoenennota? Daar wil de CDA-fractie snel duidelijkheid over, zeker nu de begrotingsbehandelingen nog in volle gang zijn. Financieel-woordvoerder Jan Peter Balkenende heeft hier schriftelijke vragen over gesteld. Volgens het kabinet zou het niet gaan om een extra vermogenstekort van 2 miljard, maar om een extra tekort van 700 miljoen. In het jaar 2000 zal dit leiden tot een extra lastenverzwaring. De CDA-fractie maakt zich zorgen over de onduidelijke gegevens en over de lastenverzwaring die gaat komen. Het is na de verkiezingen van 6 mei 1998 plotseling wel erg stil geworden rond ‘lastenverlichting’. Volgend jaar 1,5 miljard lastenverzwaring en al de eerste signalen voor lastenverzwaring in 2000.

De CDA-fractie is van mening dat uitbreiding van de EU met landen uit Mid- en Oost-Europa van groot belang is, niet alleen uit een oogpunt van morele, maar vooral ook vanuit veiligheidsoverwegingen. Dit zei CDA-woordvoerder Hans van den Akker tijdens de behandeling van het Verdrag van Amsterdam in de Tweede Kamer.

In het debat zetten de verschillende partijen vooral ook hun visie neer over de toekomst van Europa. Het Verdrag van Amsterdam moest de structuur van de Unie moderniseren zodat de Europese Unie ook na de toetreding van de nieuwe lidstaten behoorlijk kan blijven functioneren. Ook stond 'Europa dichterbij de burger brengen' hoog op de agenda. Wat is daar nu feitelijk van terechtgekomen? Het belangrijkste punt voor de CDA-fractie tijdens het nu gevoerde debat, was de achteruitgang van een goede parlementaire controle op het gebied van het asiel-

beleid. Van den Akker: "Het is nog steeds onbegrijpelijk hoe de regering heeft kunnen instemmen met het verlies van parlementaire controle op een gebied dat toch zo dicht bij de burger staat. Daaruit spreekt naar onze mening minachting voor het belang van parlementaire controle. Ik ben er dan ook verheugd over dat het amendement van de CDA-fractie dat beoogt dit dreigende verlies ongedaan te maken door bijna alle fracties is ondertekend." Bij de stemmingen over het Verdrag van Amsterdam zal dit amendement dan ook zeker aangenomen worden. Ook bij de internationale criminaliteitsbestrijding heeft het Verdrag weinig opgeleverd. Het beeld van de crimineel die met vliegende vaart de grens overgaat, terwijl de politie daar met piepende remmen tot stilstand komt is helaas nog steeds niet verdwenen. De CDA-fractie zal de regering daarom ook aansporen meer inspanningen te verrichten om daadwerkelijk tot

een grensoverschrijdende criminaliteitsbestrijding te komen.

Als je kijkt naar de toekomst van Europa is het goed om je af te vragen welk niveau voor de aanpak van bepaalde problemen het meest geschikt is. Van den Akker: "Wij zijn van mening dat je Europa wel degelijk dichterbij de burger kan brengen als een aantal zaken juist wel op Europees niveau geregeld worden, namelijk zaken die nu eenmaal een internationale, Europese aanpak verdienen. Ik noem internationale criminaliteitsbestrijding, asielbeleid, effectief buitenlands en veiligheidsbeleid, werkgelegenheid en sommige vormen van milieuvervuiling. Wat over enkele van deze onderwerpen in het verdrag is geregeld zal eerder de burger van Europa verwijderen dan hem dichterbij Europa betrekken." Vandaar dat het Verdrag van Amsterdam volgens de CDA-fractie een gemiste kans is om Europa klaar te maken voor de toekomst.

Eerste Oudaendebat smaakt naar meer

Een eiland in zee: optie of fictie?

De avond van het eerste CDA-Oudaendebat begint met bezorgde gezichten van de organisatoren. Een half lege zaal en telefoontjes van inleiders die in de file staan doen het ergste vrezen. Is het wel een goed idee geweest om op deze manier debatten in het CDA te organiseren?

Als de avond uiteindelijk een half uur later dan gepland begint is dat dan ook weifelend. Iedereen zoekt zichtbaar naar zijn rol. Onder leiding van oud-RTL-nieuwsverslaggever Marcel Paapst bijten het kamerlid Cees van der Knaap en de

heer Fransen namens Natuur en Milieu het spits af. De grens tussen milieu- en economisch belang blijkt moeilijk te definiëren, omdat de criteria van beiden totaal verschillend zijn. Het blijft dan ook voor iedereen een discussie waarin geen eenduidige grenzen kunnen worden getrokken. Voor de heer Aarts van het CNV en een vertegenwoordiger van de Vereniging van Cabinepersoneel is echter één ding volstrekt zeker: het belang van de werkgelegenheid moet in ieder geval integraal onderdeel uitmaken van de Schipholdis-

cussie. De discussie wordt veel helderder en tastbaarder wanneer het gaat om de vraag hoe de uitbreiding van Schiphol gestalte moet krijgen. Tweede Kamerlid Jacob Reitsma verdedigt met vuur het fractie-standpunt over het eiland in de Noordzee. Rhijnsburger van Transavia vindt dat de huidige plek voldoende ruimte biedt - zeker met een zesde baan - en Ten Raa van de Katholieke Universiteit Brabant stelt dat, met het enorme bedrag van 30 miljard voor het eiland in het achterhoofd, toch makkelijk te praten moet zijn met de bewoners van Zwaneburg. Dat betekent toch al gauw 675 duizend per huishouden rekent hij de zaal voor.

CDA-Haarlemmermeer brengt daar direct tegen in dat het om heel wat meer dorpen en bewoners moet gaan. Gemeenteraadslid Oosterwoud van CDA-Haarlemmermeer vindt later in kamerlid Van Wijmen een medestander voor een keuzemogelijkheid voor de bewoners voor blijven wonen of uitkopen, waar op korte termijn mee moet worden begonnen. Of de zesde baan nu wel of geen werkelijkheid wordt. De fractie zet op 2 december de discussie voort met weer een aantal puzzelstukjes extra.

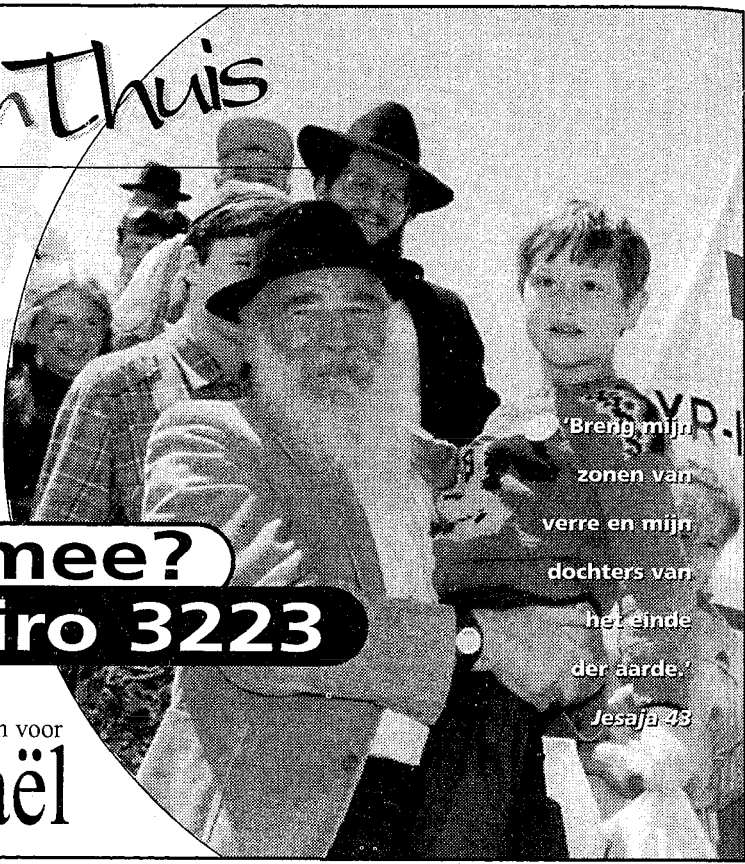

Het eerste Oudaendebat van het CDA. Schiphol stond centraal.

(foto: Dirk Hol)

Breng de Joden Thuis

In Oekraïne wonen nog honderdduizenden Joden die naar Israël willen vertrekken. De verslechterende economische situatie die vooral de Joden treft en het toenemende antisemitisme maakt dat hun 'vlucht' zo snel mogelijk moet gebeuren. In samenwerking met Good News Travels en het Joods Agentschap moeten deze Joden zo spoedig mogelijk naar Israël gaan.

Helpt u mee?

Giro 3223

t.n.v.: Christenen voor Israël te Nijkerk
o.v.v.: Breng de Joden Thuis

Voor informatie kunt u bellen met ons kantoor: 033 - 2458824 en vragen naar Pee Koelewijn of Pieter Bénard.

Christenen voor
Israël

'Breng mijn zonen van verre en mijn dochters van het einde der aarde.'
Jesaja 43

Droomvakantie in 't bergstadje Bad Bentheim

Dat kan in het gezellige familiehotel Grossfeld in het schilderachtige kuuroord Bad Bentheim, 10 km over de grens bij Oldenzaal (NL). U logeert in gerieflijke kamers met ligbad, toilet, KTV, telefoon en minibar. Zwembad (30°), sauna, solarium, bowling, bar en Konditorei.

Luxe arrangementen: 4-daags (3n.) DM 285,- p.p.
6-daags (5n.) DM 440,- p.p.
Halfpension: elke dag gevarieerd ontbijtbuffet en culinair diner.

Tevens aantrekkelijke weekend- en meerdagarrangementen. Vraag de gratis brochure aan!

Bel (053) 435 32 46 (NL) / 0049 5922 828 (D) of fax 0049 5922 4349 (D)

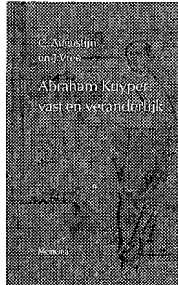
Nieuw bij uitgeverij Meinema

C. Augustijn en J. Vree
Abraham Kuyper: vast en veranderlijk

De ontwikkeling van zijn denken

De tijd is rijp om zich in te leven in Kuypers gedachten en daden, kritisch maar met begrip

256 blz. **f 37,⁵⁰**

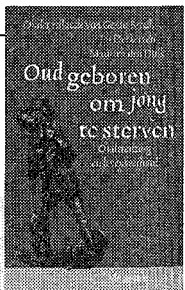

Gerda Breed e.a. (red)

Oud geboren om jong te sterven
Ouderenzorg en levensverhaal

Een boek uit de praktijk met bouwstenen voor zinvol ouderenbeleid.

168 blz. **f 35,⁰⁰**

J. de Bruijn e.a. (red)
Geen heersende kerk, geen heersende staat

De verhouding tussen kerken en staat 1796-1996

300 blz. **f 37,⁵⁰**

Verkrijgbaar in de boekhandel en bij de uitgeverij: (079) 362 82 82.

UITGEVERIJ **Meinema**

SCHOONHOVEN ZILVERSTAD

**ZILVER KOOP JE IN
SCHOONHOVEN**

Enorme sortering tafelcassettes in echt zilver en zwaar verzilverd.
NIEUW EN OCCASION.
Ook aanvulling van losse onderdelen en het als nieuw opmaken van uw eigen bestek.

**EXCLUSIEF
VOORDEEL**

6-Persoons
zilveren tafelcassette.
Model Hollands glad.
Nederland ca. 1880
nieuw 8804,-
occasionprijs
6795,-

RIKKOERT
SCHOONHOVEN'S SILVERHUYS

Juweliers • Horlogers • Diamantairs • Edelsteenkundige E.G.A.
Beëdigd taxateur • Antiquairs • Edelsmeden sinds 1879

Schoonhoven: Haven 1-13 (0182) 38 26 51/38 58 20
Lekkerkerk: Burg. Roosstraat 22 (0180) 66 14 90

De uitdaging: Welke Afdeling scoort 100% contributie?

De derde contributieronde is van start gegaan. Alle Afdelingen hebben acceptgirokaarten ontvangen voor leden die nog geen contributie hebben betaald. De Afdelingsbesturen werken er hard aan om die leden persoonlijk te benaderen en ze te vragen de contributie voor 1998 te voldoen.

De acceptgiro's voor de contributie 1998 zijn in december 1997 verzonden aan de leden persoonlijk. Afgelopen maart zijn herinneringen verzonden. Voor de leden die de contributie nog niet hebben voldaan zijn in juli girokaarten aangemaakt. Deze zijn verzonden aan de penningmeesters van de Gemeentelijke Afdelingen met het verzoek om te proberen alsnog de contributie voor 1998 te innen. Voor een wellicht beter resultaat is een competitie-element aan deze laatste ronde verbonden. Alle Afdelingen worden uitgedaagd om in de derde contributieronde zoveel mogelijk betalende leden te scoren. In de laatste maanden van het jaar wordt in het ledenummer bijgehouden welke Afdelingen dit het beste doen. Iedere uitgave is dit via de Top 10 te volgen. De drie winnaars van de Top 10 en de Afdeling die in de periode van eind au-

gustus tot eind december in totaal het best heeft gescoord staat een verrassing te wachten.

Afdeling Lienden

Afdelingsvoorzitter in Lienden M. Staal: "Het succes van de 100%-score is volledig te danken aan onze voortreffelijke penningmeester de heer Berends en de leden zelf. Onze kleine afdeling (19 leden) heeft zeer trouwe leden. Lid zijn van het CDA betekent voor hen ook het automatisch betalen van de contributie. Het is een hoge uitzondering binnen onze Afdeling dat een lid niet heeft betaald." Penningmeester Berends van de afdeling

Lienden zelf: "Ik heb drie van de negentien leden een vriendelijk herinneringsbriefje gestuurd. Deze drie leden hebben uit vergeetachtigheid niet betaald. Het was zeker geen onwil. We hebben dit jaar geen bewuste niet-betalers gehad. Het zijn allemaal zeer trouwe leden."

Afdeling Ruurlo

Penningmeester Ferdinand Domhof: "Van de 73 leden in Ruurlo hebben er drie à vier niet betaald. Met een persoonlijke brief heb ik de niet-betalers een herinnering gestuurd. In een enkel geval heb ik vervolgens nog even vriendelijk telefonisch contact gehad. Dat was voldoende. Ik had niet verwacht dat we een 100%-score zouden behalen. In het verleden, zo'n vijf/zes jaar geleden, had deze Afdeling nogal wat niet-betalers. Onze voorzitter Jan Meijer, die vijf jaar geleden ook penningmeester was, is destijds op de fiets persoonlijk bij de niet-betalende leden langsgeweest. Sindsdien gaat het goed. Ik heb er overigens een hekel aan om bij niet-betalers langs te gaan. Het is geen leuk werk. Wanneer je de mensen goed kent, betalen ze overigens altijd. Persoonlijk contact helpt dus bij het op tijd betalen van de contributie."

Top 10

Hieronder volgt de top 10 van Afdelingen met de beste score tot medio oktober 1998:

1/2	Ruurlo	(Provinciale Afdeling Gelderland)	100%
1/2	Lienden	(Provinciale Afdeling Gelderland)	100%
3	Hontenisse	(Provinciale Afdeling Zeeland)	98,59%
4	Nederweert	(Provinciale Afdeling Limburg)	98,36%
5	Kapelle	(Provinciale Afdeling Zeeland)	98,09%
6	Winterswijk	(Provinciale Afdeling Gelderland)	98,07%
7	De Marne	(Provinciale Afdeling Groningen)	98,02%
8/9	Bergen	(Provinciale Afdeling Noord-Holland)	97,95%
8/9	Westervoort	(Provinciale Afdeling Gelderland)	97,95%
10	Bolsward	(Provinciale Afdeling Friesland)	97,94%

Ruurlo en Lienden in Gelderland tellen de hoogste score betalende leden, maar liefst 100%. Van harte proficiat Ruurlo en Lienden! Jullie Afdeling komt als eerste in aanmerking voor een verrassingsuitstapje in deze contributieronde. Alle andere Afdelingen worden uitgedaagd om deze score te halen in de komende maanden. In het ledenummer van 19 december verschijnt een nieuwe top 10 met nieuwe winnaars.

Taken van provincie grijpen in in het dagelijks leven

De voorbereidingen van de verkiezingscampagnes voor de provinciale staten zijn in volle gang. Iedere provincie pakt het op eigen wijze aan. Een rondblik over de voorbereidingen van de campagnes met de Zuid-Hollandse kandidaat Hermine Taal, de Brabantse campagnecoördinator Yke de Grood en de Drentse lijsttrekker Greetje de Vries.

Het imago dat de provincie bij veel mensen heeft - afstandelijk, suffig en bestuurlijk - is hardnekkig maar strookt niet helemaal met de werkelijkheid. Niettemin zal het volgens de Zuid-Hollandse kandidaat **Hermine Taal-van den Hoek** (38) een hele toer worden om kiezers van het belang van de aanstaande statenverkiezingen te overtuigen. "Maar het is de moeite waard, want de provincie heeft op een aantal gebieden belangrijke taken te vervullen die wel degelijk ingrijpen in de dagelijkse werkelijkheid van mensen", aldus Hermine Taal. Het voormalige Haagse gemeenteraadslid lijkt met een achtste plaats op de advieslijst zeker van een zetel in provinciale staten van Zuid-Holland. Als raadslid in de residentie werd zij geconfronteerd met de gevolgen van de grotestedenproblematiek. Het "bespreekbaar maken van de problemen van de centrumgemeente in regionaal verband en het gezamenlijk met gemeenten zoeken naar integrale oplossingen" ziet zij als "de belangrijkste opgave en uitdaging" voor de staten van Zuid-Holland. "De provincie moet, nu de vorming van de stadsprovincie van de baan lijkt, een actieve rol spelen en haar historische rol als middenbestuur, als schakel tussen het Rijk en de gemeenten ook waarmaken. Ik hoop als toekomstig

statenlid een steentje bij te dragen aan een beter begrip voor het werk van de provincie." De voorbereiding van de campagne in Zuid-Holland is volop aan de gang. Concreete afspraken met de kandidaten zijn voor zover bekend nog niet gemaakt. "Ik ga ervan uit dat ik straks in de campagnefase bij een aantal activiteiten betrokken zal worden. In ieder geval is mij nu al door het provinciale campagneteam verzocht een aantal data vrij te houden." Hoewel er uiteraard nog niet gesproken is over een mogelijke commissie-indeling in de toekomstige statenfractie, wil Hermine Taal desgevraagd wel een paar voorkeuren noemen: "zaken die met ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer en volkshuisvesting te maken hebben, hebben mijn grote belangstelling". Niet geheel toevallig ook beleidsterreinen die zij als gemeenteraadslid in haar 'portefeuille' had.

Verbetering imago

Het lage opkomstcijfer bij statenverkiezingen en vooral de desinteresse voor provinciale politiek bij jonge kiezers baart Hermine zorgen. Toch ziet zij wel een paar mogelijkheden om in de campagne de rol van de provincie beter over het voetlicht te brengen. "Het blijkt dat jongeren best vaak naar discussieprogramma's op de regionale en lokale radio-stations luisteren. Ook de lokale huis-aan-huis-kranten worden relatief veel gelezen door jonge gezinnen. En dan heb ik het nog niet over de toenemende groep internetgebruikers. Ik denk dat het CDA vooral via deze media zich tot deze groep zal moeten richten. Ik ben uiteraard be-

Yke de Grood (rechts), campagnecoördinator in Brabant. (foto: Dirk Hol)

reid om in een zaaltje voor veertig leden en sympathisanten van de partij een spreekbeurt te houden, dat zal ik ook zeker doen, maar het zal in de campagne voor mijn gevoel toch breder moeten. Niet naar binnen gericht maar op een moderne, eigentijdse wijze moeten we het belangrijke werk van de provincie - denk aan de Vinex-locaties, de problemen op het gebied van de infrastructuur, de toekomstplannen van de tuinbouw - naar voren brengen. Als dat lukt zullen mensen eerder bereid zijn om naar de stembus te gaan."

Campagne in Brabant

"Onder het motto 'Brabant, op eigen kracht' is het CDA in deze provincie al in een zeer vergevorderd stadium met de voorbereiding van de campagne voor de komende statenverkiezingen op 3 maart 1999", legt Yke de Grood, campagnecoördinator van het CDA-Brabant, uit. Daarnaast worden op dezelfde datum in

Hermine Taal-van den Hoek, aankomend statenlid in Zuid-Holland. (foto: Dirk Hol)

een dertigtal gemeenten raadsverkiezingen gehouden.

In de organisatiestructuur ligt een duidelijke verbinding met de acht regio's in Brabant. Zo functioneert er onder de Kerngroep Provinciale Campagne (KPC) onder leiding van lijsttrekker Pieter van Geel een Regionaal Overleg Lijsttrekker (ROL), waarin de voorzitters van de acht regio's zitting hebben. Binnen de ROL vindt afstemming plaats over de politieke items. Een ander orgaan is het Provinciaal Campagneteam (PCT), waarin de acht regionale campagneleiders, een vertegenwoordiger van het CDJA, het Vrouwenbe- raad en europarlementariër Wim van Velzen (met het oog op verkiezingen voor het Europees Parlement op 10 juni 1999) zitting hebben. Het PCT heeft een uitvoerende en strategische taak voorzover het de uitvoering betreft. Ook de materiaal- keuze en de budgettaire prioriteiten worden in dit overleg bepaald.

"In de komende campagne zal een belangrijk accent liggen op de provinciale en regionale media. Gedurende de laatste veertien dagen, dus na Aswoensdag, zullen via Omroep Brabant radiospotjes van het CDA te horen zijn. Tevens zal op de commerciële zender TV8 een televisie- spotje te zien zijn. Het spreekt vanzelf dat wij hiervoor bekende Brabanders zullen benaderen. Verder zal het CDA-logo als reclameboodschap voorafgaande aan filmvoorstellingen in bioscopen te zien zijn. Ook zullen de eerste dertig kandidaten helemaal in een 'groene' outfit worden gestoken."

Raadsverkiezingen

Uit het verdere relaas van de Brabantse campagnecoördinator blijkt dat de kandidaten zeer serieus op de campagne worden voorbereid. "Tot 31 december aanstaande houden lijsttrekker Van Geel en de overige zittende statenleden spreekbeurten en bezoeken zij bijeenkomsten van de partij. Doel is om de eigen achterban te enthousiasmeren en een hart onder de riem te steken. Na deze datum zullen de kandidaten alleen nog worden ingezet bij activiteiten buiten het CDA, zoals werkbezoeken en (regionale) bijeenkomsten van doelgroepen. Daarnaast gaan de eerste dertig kandidaten naar een scholingscursus waarbij een aantal praktische vaardigheden zullen worden opgedaan." Het feit dat op dezelfde datum als de statenverkiezingen in een aantal gemeenten ook gemeenteraadsverkiezingen plaatsvinden, maakt het soms wat ingewikkelder. Zo zijn er CDA-affiches beschikbaar met de afbeelding van de provinciale lijst-

Greetje de Vries-Leggedoor, beoogd lijsttrekker in Drenthe.

(foto: Dirk Hol)

trekker Van Geel en de mogelijkheid daarbij de foto van de gemeentelijke lijst-aanvoerder af te drukken. "Als de lijstnummers - het CDA heeft als grootste partij in de staten lijstnummer 1 - voor beide verkiezingen overeenkomen is er niet zoveel aan de hand, maar als de lijstnummers niet hetzelfde zijn, is er wel een probleem. Een affiche met twee lijstnummers kan natuurlijk niet, dat wekt verwarring. In dat geval adviseren wij om geen lijstnummer op het affiche af te drukken", licht De Grood toe.

Gevraagd naar typische Brabantse accenten tijdens de komende campagne, wijst De Grood vooral op het feit dat vanwege het carnaval de campagne laat op gang zal komen. "Maar als het feest is afgelopen zal de campagne kort maar intensief zijn, waarbij het CDA op een zichtbare, herkenbare wijze en op eigen kracht de boodschap naar de kiezer zal overbrengen."

Herstel van vertrouwen

Een verkleining van de afstand tussen de provincie en de burgers is de grootste uitdaging om lijsttrekker te zijn bij de komende statenverkiezingen, aldus Greetje de Vries-Leggedoor (43), moeder van twee kinderen, vice-voorzitter van de statenfractie Drenthe en beoogd lijsttrekker van het CDA in deze provincie. "De mensen zien provinciale politiek vaak als de 'ver van mijn bed show'. Ik wil het graag wat dichterbij brengen. De provincie een gezicht geven. De 'politiek' krijgt in zijn algemeen door de paarse coalitie in Den Haag toch een zweem van onbetrouwbaarheid om zich heen. Ik wil mensen het vertrouwen in de politiek terug kunnen geven. Schakel zijn tussen burger en bestuur. Onze CDA-uitgangspunten zijn

daarvoor leidraad. Misschien via nieuwe wegen, maar wel waardevast."

Vorbereiding

De voorbereiding op de campagne in Drenthe is in volle gang, maar de eerste contouren zijn al duidelijk.

"We zijn in Drenthe in volle gang met de voorbereiding van de campagne. De kandidatenlijst en het verkiezingsprogramma zijn in de afdelingen besproken en zullen op 14 december aanstaande worden vastgesteld. Voor de campagne is een strategieteam in het leven geroepen. Een kleine groep, waarin mensen van het provinciale bestuur, het campagneteam en de kandidatenlijst met elkaar brainstormen over de beste weg om een goed resultaat voor onze partij te halen. We hebben ons vorgenommen om ludieke acties te combineren met inspelen op de actualiteit. We gaan in Drenthe met de eerste vijftien kandidaten op de lijst intensief campagnevoeren. Er zullen vier teams gevormd worden, een mix van 'oude' en 'nieuwe' regionaal herkenbare statenleden. De teams zullen worden ingezet in de provincie, maar ook individueel zullen kandidaten hun mannetje (of vrouwtje) moeten kunnen staan. De lijsttrekker wordt in Drenthe gezien als gezicht en stem van het CDA.

Het CDA in Drenthe staat voor betrouwbaarheid en bereidheid om naar de Drentse bevolking te luisteren. We willen 'de zorg' naar de mensen brengen in plaats van de mensen naar 'de zorg'. Ook de relatie tussen het welbevinden van mensen en hun leefomgeving (leefbaarheid, wonen en werken) zal in Drenthe extra aandacht krijgen."

Optimisme

De Drentse lijsttrekker ziet het resultaat op 3 maart 1999 met vertrouwen tegemoet. "We hebben enthousiaste mensen die zich met hart en verstand willen inzetten voor onze partij. Er zullen weer talloze vrijwilligers zijn die op diverse locaties hun steentje bijdragen. Ik wil nu al voor die inzet mijn lof en waardering uitspreken. Ik ben dus positief. De uitkomst van de gemeenteraadsverkiezingen in Drenthe vorig jaar geven daar ook alle aanleiding toe. Het CDA is toen sterk uit de bus gekomen. Nu is de provincie aan de beurt!"

CDA-karavaan bezoekt Overijssel en Groningen

Onder het motto 'Partij in beweging, fractie in actie' bezoekt een grote CDA-delegatie van Eerste en Tweede Kamerleden, Europarlementariërs en partijbestuursleden elke maand een provincie om ter plekke te zien hoe Haagse regels uitpakken en te horen hoe het eventueel anders zou moeten. Op deze pagina's een foto-impressie van de bezoeken aan Overijssel (op 12 oktober) en Groningen (op 2 november).

Tijdens de avondmanifestatie in het Raadhuis van Deventer werd volop gediscussieerd over onder meer thuiszorg, infrastructuur en landbouw.

In Groningen spraken de kamerleden Joop Wijn (tweede van links) en Henk de Haan (vierde van rechts) met docenten en studenten van de Hanzehogeschool. Ook Campagnecoördinator Cees Bremmer (derde van rechts) was aanwezig. Onderwerpen van gesprek waren bezuinigingen op het kunstonderwijs. Gewezen werd op het belang van voldoende onderwijsaanbod in het Noorden.

Een groep CDA-kamerleden met onder andere de Tweede Kamerleden Jacob Reitsma (tweede van links), Annie Schreijer (derde van rechts) en Eerste Kamerlid Joeke Baarda (tweede van rechts) bezocht kaasboerderij De Blokkers in het Groningse Tolbert.

(foto's: Dick Velt)

De kamerleden Agnes van Ardenne, Wim van de Camp, Annie Schreijer en partijvoorzitter Hans Helgers in gesprek met asielzoekers uit Asielzoekerscentrum Schalkhaar.

Een grote CDA-delegatie met CDA-kamerleden reed met de trein van Mariënberg naar Almelo. Deze lijn is onlangs nieuw leven ingeblazen. De CDA-ers spraken daarna met de directie van Oostnet over de aansluitingen in het openbaar vervoer in deze regio.

Fractievoorzitter Jaap de Hoop Scheffer en Tweede Kamerlid Klasje Eisses in gesprek met een gebruiker van de thuiszorg in Ommen. De vrouw vertelde de CDA-ers haar ervaringen uit de praktijk van de thuiszorg. De werkdruk voor wijkverpleegkundigen is bijzonder hoog.

(foto's: Dirk Hol)

Met de laarzen in de modder en in gesprek met studenten

De dag van het werkbezoek aan Groningen op maandag 2 november (zie verder pagina 18) begint voor Jaap de Hoop Scheffer extra vroeg. De week ervoor werd het nieuws meer en meer bepaald door de gevolgen van de overvloedige regenval voor de agrariërs in het noorden van het land. Wie dan op werkbezoek naar dezelfde regio gaat kan het niet maken dat dat onderdeel in het programma ontbreekt. En zo werd, dankzij de inspanningen van het Friese Tweede Kamerlid Joop Atsma, in het weekend nog een extra onderdeel aan het werkbezoek toegevoegd: een bezoek aan een getroffen agrariër in Appelscha.

De dag begint met fileleed voor de fractievoorzitter. Een vroeg vertrek uit Den Haag, om kwart over zeven, kan niet

Fractievoorzitter De Hoop Scheffer bezoekt onlangs - met de laarzen in de modder - een door de wateroverlast getroffen agrariër in Appelscha. Met eigen ogen kon hij zien dat er van de oogst bijna niets meer over is. Later die dag sprak hij in Groningen met studenten over het CDA en de beeldvorming van de partij. Het 'CDA is oubollig en ouderwets' kreeg hij te horen; een goede kans voor De Hoop Scheffer dus om dit beeld te corrigeren.

voorkomen dat de auto in de buurt van Amsterdam niet harder kan dan stapvoets. De geplande aankomsttijd van 10.00 uur in Appelscha wordt uiteindelijk met twintig minuten overschreden.

Op dat moment is het erf van boer Jan Oosterloo helemaal gevuld met auto's van diverse vertegenwoordigers van de FLTO en het Waterschap en van de media. De huiskamer waar De Hoop Scheffer binnenstapt is tot de nok toe gevuld. Jaap de Hoop Scheffer wordt door Jan Oosterloo en vertegenwoordigers van

de FLTO en het Waterschap geïnformeerd over de laatste stand van zaken. Al snel wordt duidelijk dat er iets vreemds aan de hand is: Alle mooie woorden van minister-president Kok ten spijt is de schadevergoeding voor de getroffen boeren niet zo goed geregeld als op het eerste gezicht lijkt.

Er blijken twee regelingen naast elkaar te bestaan. Waar de een valt onder de Wet tegemoetkoming schade bij rampen en zware ongevallen (WTS) en een eigen risico moet betalen van 10.000 gulden, blijkt in andere delen van het land - waaronder Friesland - de 30% - 70%-regeling van toepassing, op grond waarvan een boer wordt geconfronteerd met 30% eigen risico. Bij 3 miljoen gulden schade betekent dat dat de boer zelf 1 miljoen gulden moet ophoesten. Dan vallen er dus bedrijven om, is de terechte conclusie.

Triest

Hoe triest de situatie daadwerkelijk is, blijkt als de delegatie met De Hoop Scheffer de akker opgaat. Rubberlaarzen blijken bittere noodzaak. Dat zware landbouwmachines het land niet meer op kunnen is overduidelijk. Wie te lang stil staat loopt het risico zo ver weg te zakken dat de laarzen in de blubber blijven steken. Boer Oosterloo toont zijn getroffen producten. Zowel de maïs, de aardappelen als de lelies zijn reddeloos verloren. Camera's en fototoestellen registreren feilloos hoe de aardappelen in de grote handen van Jan Oosterloo verpulveren voor de ogen van De Hoop Scheffer. Hier valt niets meer te redden, zo veel is wel duidelijk.

Jaap de Hoop Scheffer en Joop Wijn (rechts) in gesprek met Groningse studenten. Ideale gelegenheid om oubollig imago van CDA te corrigeren.

(foto: Dirk Hol)

De wortels van de lelibollen zijn zozeer door het water aangetast dat ze er bij het drogen onherroepelijk zullen afvallen. Daarmee zijn ze waardeloos geworden. Alleen voor de suikerbieten bestaat nog enige hoop dat ze het zullen overleven. Mits het niet meer gaat regenen. Op dat moment is het droog en schijnt het zonnetje over het Friese land.

's Nachts wanneer Jaap de Hoop Scheffer naar huis rijdt, moeten de ruitenwissers weer op volle toeren draaien.

Studenten: CDA is oubollig en ouderwets

Het is kwart over vijf in de middag als Jaap de Hoop Scheffer samen met Joop Wijn de sociëteit van studentenvereniging Hendrick de Kock binnenstapt. Het is op uitdrukkelijk verzoek van de fractievoorzitter zelf dat dit onderdeel aan het werkbezoek Groningen is toegevoegd. Een belangrijke prioriteit voor De Hoop Scheffer is dat het CDA weer voet aan de grond krijgt bij jongeren. Vanmiddag heeft hij de kans om er weer vijftig in die richting te bewegen.

Gezeten op een barkruk met een biertje losjes in de hand stelt De Hoop Scheffer voor geen geijkte discussie via stellingen

Jaap de Hoop Scheffer met de door de wateroverlast getroffen boer Oosterlo uit Appelscha. (foto: Dirk Hol)

te voeren maar te praten volgens het principe 'roept u maar'. Hij vraagt de studenten om eens te reageren op 'waar denk je aan bij het CDA'. Helder en duidelijk klinkt door de sociëteit: 'oubollig en ouderwets'. Er ontspint zich een interes-

sante discussie over het wel of niet vasthouden van de 'C', de waarde van gezinsbeleid voor jongeren, wat het CDA precies onder een gezin verstaat en hoe om te gaan met de zondag. Er blijken nog al wat beelden over het CDA te bestaan die niet kloppen met de werkelijkheid. Op de stelling van De Hoop Scheffer dat hij de laatste zal zijn om te beweren dat twee mannen geen kinderen op zouden kunnen voeden wordt hij ongeloofig aangestaard. Kortom, een prima kans om het beeld te corrigeren, maar daarnaast een teken dat er voor het CDA voor wat betreft zijn imago nog veel werk te doen is.

Het bezoeken van studentenverenigingen wordt dan ook zeker een vast onderdeel van de werkbezoeken.

Crisisbeleid kabinet bij bestrijding wateroverlast

Ten opzichte van de bestrijding van het wateroverlast is beter beleid noodzakelijk. Voor rampen en calamiteiten geldt de Wet Tegemoetkoming Schade (WTS). Een gebied komt hiervoor in aanmerking indien in 48 uur tijd meer dan 100 mm neerslag is gemeten. Al snel bleek dat het strikt toepassen van deze wet tot grote ongelijkheid leidt. Ben je woonachtig in een gebied waar bijvoorbeeld 97 mm neerslag was gemeten dan ontving je geen schadevergoeding, terwijl de schade van dezelfde omvang kan zijn. Andere voorbeelden die aantonen dat de criteria die bij de WTS gelden tot grote ongelijkheid kunnen leiden, zijn de grote verschillen in grondsoorttypen (zand/klei) en de verschillen in hoogte van de verschillende gebieden.

Er geldt nu ook een tweede regeling: de zogenaamde oogstschaderegeling (ofwel 30/70 regeling) van het ministerie van Landbouw. Het grote verschil is dat bij de WTS het eigen risico maximaal 10.000 gulden is en bij de oogstschaderegeling 30 procent van de teeltoppervlakte. Dat kan in de praktijk tot hele hoge bedragen oplopen.

De CDA-fractie is van mening dat de grote verschillen die kunnen ontstaan in eigen risico niet rechtvaardig zijn. Een eigen risico van 30% is hierbij echt te hoog. Daarnaast hebben gedupeerden die buiten het gebied van de WTS vallen wellicht net zo'n hoge schade, zij krijgen echter minder schadevergoeding. Gelukkig heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken, mede onder druk van de CDA-fractie en de lobby van boerenorganisaties, besloten de criteria om in aanmerking te komen voor schadevergoeding te verlagen tot 75 mm gemeten neerslag in 24 uur. Een positieve ontwikkeling waar bij de CDA-fractie er naar streeft het WTS-gebied zo groot mogelijk te maken.

Voor de toekomst blijft de CDA-fractie aandringen op een adequate regeling voor vervolgschade, dit wordt tot nu toe over het hoofd gezien. Daarnaast is een regelmatige rapportage aan de Tweede Kamer zodat deze optimaal geïnformeerd blijft over de voortgang en de moeilijkheden bij de afwikkeling van de schade, essentieel.

Lockerbie: vroeger slechts een onbekend dorp in Schotland, maar sinds 1988 het trefwoord voor meedogenloos internationaal terrorisme. In dat jaar werd een Pan Am-toestel in het luchtruim boven Schotland opgeblazen. 259 passagiers en bemanningsleden kwamen om het leven, en nog eens elf mensen in het Schotse dorp waar de wrakstukken neerstortten.

De Schotse justitie, die in het onderzoek nauw samenwerkt met de Amerikanen, heeft al jaren geleden twee Libiërs in staat van beschuldiging gesteld. (Ik schrijf over de Schotse justitie, niet de Britse, omdat Engeland en Schotland elk een afzonderlijk rechtsstelsel hebben.) De Libische leider Qaddafi, van wie wordt aangenomen dat hij de beschermheer of zelfs de kwade genius achter terroristische activiteiten tegen zijn Amerikaanse aartsvijanden is, hield echter vol dat hij de betrokkenen eventueel wel zelf wilde 'berechten', maar zeker niet uitleveren. Internationale druk, zoals een boycot van het luchtverkeer met Libië, bracht daarin geen verandering.

Na jarenlange onderhandelingen achter de schermen lijkt nu een oplossing in zicht te komen die enerzijds wel tot onafhankelijke berechting van het tweetal zal leiden, maar anderzijds Libië prestigeverlies bespaart. De berechting zal wel door een Schots gerecht plaatsvinden, maar dat zal in Nederland zetelen: het land dat alom wordt beschouwd als thuisbasis van de internationale rechtspraak. Hier zijn immers het Internationaal Gerechtshof en internationale tribunaal voor de berechting van oorlogsmisdrijven gevestigd.

Het Verdrag met het Verenigd Koninkrijk over de vestiging van het Schotse gerecht in ons land – gedacht wordt aan de basis Soesterberg – is al door de Tweede Kamer goedgekeurd en ligt nu bij de Eerste Kamer. Het CDA heeft zolang het bestaat de ontwikkeling van de internationale rechtsorde altijd ondersteund en aangevoerd. Aan het onbestraft blijven van terroristische activiteiten dient een eind te komen, en als Nederland daarbij behulpzaam kan zijn is dat een goede zaak. Onze Grondwet staat al sinds 1953 uitdrukkelijk open voor het afstaan van bevoegdheden aan internationale organisaties zoals de Europese Gemeenschap. Bevoegdheden tot wetgeving, bestuur en rechtspraak kunnen aan zulke organisaties worden opgedragen.

Dit verdrag gaat echter verder, en daarbij heeft de CDA-fractie de vinger gelegd. De voorlopige hechtenis van een verdachte moet altijd door een rechter kunnen worden getoetst, aldus onze Grondwet, en daarbij wordt op een Nederlandse rechter gedomd, geen Schotse. Als een verdrag van de Grondwet afwijkt, is in beide Kamers voor goedkeuring een tweederde meerderheid nodig. Daaraan wil de CDA-fractie graag meewerken – maar merkwaardigerwijs houdt de regering vol dat het verdrag helemaal niet afwijkt van de Grondwet en dus een gewone meerderheid voldoende is.

De andere fracties in de Eerste Kamer onderschreven onze kritische vragen. Door niet de speciale procedure te volgen voor verdragen die van de Grondwet afwijken, heeft de regering het risico genomen dat

zij de procedure moet overdoen. Het gaat hier om een principiële kwestie van staatsrecht. De integratie van Nederland in internationale organisaties wordt door onze Grondwet mogelijk gemaakt, in het vertrouwen dat er binnen zo'n internationale organisatie voldoende waarborgen en controles zijn. Zulke waarborgen ontbreken echter als overdracht van bevoegdheden plaatsvindt aan een andere staat. Daar hoort ons parlement, ook als het gaat om rechtspraak door een fatsoenlijk Schots gerecht, terdege op te letten. In dit geval eens zijn, maar de tweederde-waarborg in de Grondwet mag niet via een dubieuze uitleg worden ontkracht.

Ernst Hirsch Ballin
CDA-Eerste Kamerlid

Experts in (keten)kwaliteit en (keten)efficiency in de Gezondheidszorg

Bos van Dort B.V. Consult sinds 1985

Organisatieadviseurs met een bestuurlijke achtergrond.

Advies en interim-management op het gebied:

- Van indicatiestelling tot evaluatie van zorg
- Van Strategie tot de organisatie van de uitvoering

Parkweg 295
2271 BD VOORBURG

Office manager: Gretha in 't Veld
Tel.: 070-3877843
Fax: 070-3876426

HOTEL SPIJKER gevestigd sinds 1751

Kerst in de heerlijkheid "beek"

- * Arrangementen van 24 t/m 27 December inclusief diners en vele extra's vanaf f 323,75 p.p.
- * Oudejaarsparty incl. overnachting/buffetten en drank vanaf f 171,25 p.p.

Voor informatie Hotel Spijker
Rijksstraatweg 191
6573 CP Beek (bij Nijmegen) Tel.: 024 6841295.

Gehandicapten spreken over nood in de zorg

Dagelijks ondervinden de bewoners van zorginstellingen dat er tekorten heersen in de zorgsector. Er is te weinig personeel beschikbaar voor de zorg en verzorging van de gehandicapten en er is te weinig geld voor meer personeel en mogelijkheden. Bewoners van 'Het Dorp' hebben zich uit nood tot het CDA-Arnhem gewend met het verzoek een gesprek te arrangeren met CDA-Tweede Kamerleden. De bewoners wilden het nijpende probleem zelf met de kamerleden bespreken.

Het Dorp

Ank Bijleveld: "Het Dorp is een woonvorm voor mensen met een zware lichamelijke of meervoudige handicap. In 'Het Dorp' wonen zo'n 320 mensen. Zij leven zoveel mogelijk zelfstandig. De 'Stichting Het Dorp' biedt zorg en 24-uurshulp aan.

Bewoners van 'Het Dorp' in Arnhem ondervinden dagelijks de gevolgen van de nood in de zorg. Het ontbreekt aan geld en menskracht om voldoende zorg te kunnen bieden aan mensen die dat nodig hebben. Bewoners hebben CDA-politici uitgenodigd om hierover te praten in hun eigen woonomgeving. De CDA-Tweede Kamerleden Ank Bijleveld, Siem Buijs, Nancy Dankers, Camiel Eurlings en Gerda Verburg, allen lid van de fractiecommissie Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), brachten op vrijdag 6 november jongstleden een werkbezoek aan 'Het Dorp'.

Het initiatief voor ons werkbezoek komt van een aantal bewoners van 'Het Dorp'. Mevrouw Hardeman, directeur van de stichting, heeft ons ontvangen en wij hebben kort met elkaar gesproken. Zij gaf aan hoe moeilijk het is om met steeds minder geld goede zorg aan te bieden. Er is groot gebrek aan handen aan het bed in de verzorgende sfeer.

Daarna zijn wij, verdeeld in groepjes, bij een aantal individuele bewoners op bezoek geweest. Op uitdrukkelijk verzoek van de bewoners was er geen directielid

bij aanwezig. De bewoners hebben het initiatief genomen omdat zij ons als politici wilden aanspreken. Zij vertelden ons dat ze soms urenlang in bed moeten blijven liggen voordat zij 's morgens aangekleed kunnen worden. Al hun activiteiten moeten exact worden gepland.

Een voorbeeld: Een bewoner wil naar de bibliotheek. Daaraan vooraf gaat het bespreken van de taxi of de bus, maar ook het plannen van de jas aantrekken. Voor deze handelingen heeft men hulp nodig en dat moet vrijwel op de minuut af georganiseerd worden.

De bewoners hebben ons uitgenodigd om te laten zien dat er grenzen zijn. Extra aandacht voor de zorg is hard nodig. Tijdens het bezoek bleek hoe indringend het is om mensen te ontmoeten die dagelijks met het gebrek aan zorg worden geconfronteerd. Het gaat om gebrek aan zorg, gebrek aan personeel, maar ook het imago van de verzorgende beroepen moet worden verbeterd. Er zal meer geld moeten vrijkomen.

Eind november buigt het CDA zich in de Tweede Kamer over het Jaaroverzicht Zorg en de begrotingsbehandeling VWS. Nancy Dankers zal hierover namens de fractie het woord voeren."

Dick Cochius, bewoner van 'Het Dorp', in gesprek met de kamerleden Siem Buijs en Ank Bijleveld.

(foto: Dirk Hol)

Internationale rechtsorde, ja, en graag gratis

Lezingen houden in Oost-Europa levert geen stemmen op, maar is wel nuttig voor aankomende christen-democratische politici aldaar. Soms is het niet echt leuk, zo bleek me onlangs tijdens een tournee in Hongarije. Het ging over de uitbreiding van de Europese Unie. De jongelui uit 15 verschillende Midden- en Oost-Europese landen vroegen of het Westen die uitbreiding nog wel wil. Naar het scheen wilden wij alleen graag aan de toetredende landen verdienen, maar het moest ons allemaal niets kosten. Er dringt ginds wel iets door van die "paarse" regering en die Zalm. Het is nogal gênant: je moet dan gaan uitleggen dat het Nederlandse debat over de vraag gaat of de uitbreiding twee promille, één promille of nulpromille van onze belastingguldens mag kosten. De huidige regering gaat feitelijk uit van nul. Ze wil namelijk terughebben wat we in Europa - met het oog op de uitbreiding - aan het bezuinigen zijn. De hele uitbreiding wordt door 'Paars' versmald tot die bijdrage. Hoe kan het anders voor een regering die geen burgers meer ziet, maar alleen nog 'belastingbetalers'. En dan moet je aan die jonge Oost-Europeanen uitleggen dat de Europese Integratie volgens Amerikaanse wetenschappers de politieke integratie van deze eeuw is en dat met name christelijk geïnspireerde staatslieden ermee begonnen zijn. Dat zoiets getuigt van een brede blik en van een plaatselijke afrekening met elke nationale bekrompenheid. Dat zo de veiligheid, rechtszekerheid en welvaart van de Europeanen verzekerd wordt; vooral door de uitbreiding van onze bond van rechtsstaten. Het contrast met de paarse praktijk van vandaag is weezinwekkend. Maar hoe komt het toch dat die minister van Financiën zo blundert, vragen die jongeren. Hebben de Europarlementariërs niet uitgelegd dat zoiets niet alleen op benauwde gierigheid duidt maar ook op onkunde omtrent de gemaakte afspraken? Nu moet het te ingewikkeld. Hoe leg je uit dat, naar verluidt, het Centraal Planbureau (CPB, de vroegere medewerkers van Zalm) destijds heeft bewezen dat die bezuiniging op Europese afdrachten best kan? Was dat een vriendendienst? Ik sluit maar af met de vermakelijke anekdote dat de Europarlementariërs door Zalm geacht worden zijn blunders aan het oog te onttrekken. Gelukkig laten mijn kiezers zich niet met 'geachte belastingbetalers' aanspreken. Zodoende heb ik nog een stuk of twintig van hun belangen, waarden, normen, principes en idealen te verdedigen.

Want dat het CDA een partij van waarden en normen is, dat is natuurlijk niet alleen als uithangbord bedoeld.

Arie Oostlander

Euro's staan voor Europees en Nederlands belang

In het bizarre debat dat onlangs in de Tweede Kamer plaatsvond over de extra reserve die het Europees Parlement in de begroting voor 1999 heeft opgevoerd is een zijdelingse discussie ontstaan over de vraag of Nederlandse Europarlementsleden in de eerste plaats moeten opkomen voor het Nederlands belang of voor het Europees belang.

De CDA-delegatie wil daarover geen enkel misverstand laten bestaan. Het is geen kwestie van of/of maar een kwestie van en/en. In ons Europese werk worden we dagelijks geconfronteerd met voorstellen van de Europese Commissie op velerlei gebied waarin de wet en regelgeving van de 15 Europese lidstaten op elkaar wordt afgestemd. CDA-Europarlementsleden bekijken zo'n voorstel van verschillende kanten: Wat vinden we er politiek, als christen-democraten van? Is het voorstel goed voor de Europese samenwerking of is het onnodig omdat de lidstaten het best zelf kunnen regelen en hoe werkt een voorstel uit voor ons land of voor speciale groepen in ons land? Dat laatste aspect zal door iedere Eurocollega door de eigen nationale bril worden beoordeeld. Het vergt dan de nodige Europees-politieke stuurmanskunst om een voorstel zo aangepast te krijgen dat we het politiek (als EVP-CDA) kunnen aanvaarden, dat het goed is voor Europa en dat individuele lidstaten of specifieke groepen zich gesteund voelen en niet benadeeld.

In ons dagelijks werk hebben we dus heel regelmatig met nationale of groepsbelangen te maken en als CDA-Europarlementsleden besteden we daaraan juist veel aandacht. Dat gebeurt onder andere via werkbezoeken aan betrokken Nederlandse regio's, organisaties of bedrijven. Vaak komt men ook bij ons in Brussel op bezoek om uit te leggen dat een bepaald voorstel problemen oplevert. Nederlandse burgers, bedrijven, organisaties en regio's weten ons heel goed te

vinden en zo hoort het ook.

Een recent voorbeeld geeft aan hoe dit in de praktijk werkt. De Nederlandse organisatie die de zogenaamde

'bruine vloot' beheert merkte dat in een Europees wetsvoorstel met technische voorschriften voor de binnenscheepvaart geen rekening was gehouden met de antieke en klassieke klippers, tjalken etc. die in ons land voor toerisme worden ingezet. Op hun verzoek dienden de CDA-delegatie met succes twee amendementen in die het probleem voorlopig oplosten. Onlangs brachten we een bezoek aan Kampen waar de vloot overwintert en iedereen was dik tevreden. Ook Theo Rietkerk, het CDA-Tweede Kamerlid uit Kampen, die de contacten met ons regelde.

En, wat de extra reserve betreft die het Europees Parlement in de begroting voor 1999 plaatste. Die is niet bedoeld, zoals werd gesuggereerd voor extra uitgaven. Het bedrag is ook niet met specifieke uitgaven belegd. Het is bedoeld om de Europese Ministerraad te dwingen om een akkoord te sluiten met het Europees Parlement over de medezeggenschap van het parlement over de begrotingen tot 2006, dit in het kader van agenda 2000: met onder andere de aanstaande uitbreiding met landen uit Centraal- en Oost-Europa. Het gaat bij deze extra reserve dus om het afdwingen van democratische bevoegdheden. Zo staat het ook in de toelichting van dit amendement. Als de Ministerraad zorgt dat het in orde komt met die medezeggenschap dan wordt die reserve weer ongedaan gemaakt. Dat is de inzet van de EVP-fractie en van de CDA-delegatie.

Hanja Maij-Weggen

voorzitter van de CDA-delegatie in het Europees Parlement

Europese Unie houdt crisis af

De wereld lijkt in crisis, maar vergeleken met de andere grote economische blokken doet Europa het goed. De economische groei van de Europese Unie (EU) blijft hoog. Nog voordat de euro is uitgevoerd, lijkt de ene munt zich te bewijzen. Er is dus geen enkele reden voor paniek.

De wereld lijkt in crisis. Stortten eerst de economieën van Zuidoost-Azië in, daarna volgden met rasse schreden Japan en Rusland en naar het zich laat aanzien Zuid-Amerika. Beurskoersen over de hele wereld kelderden en Nederlandse multinationals strooiden met winstwaarschuwingen. Half juli vierde de Amsterdamse AEX-index dat het de 1300-puntengrens gepasseerd was. Enkele weken geleden stond de graadmeter onder de 850 punten. De voorzitter van het Amerikaanse stelsel van Centrale Banken kondigde twee keer in korte tijd een daling van de officiële rente aan. Prompt herstelde de Amsterdamse beurs tot bijna 1000 punten.

Economie is voor het grootste deel psychologie

'Pas maar op dat Europa ook niet in een recessie terechtkomt,' waarschuwen economen. In de 'echte' economie is het nog lang niet zover. In de bedrijven gaat het nog goed. Maar het is waar: economie is voor het grootste deel psychologie. Mensen zijn in staat elkaar een recessie aan te praten - en dat lijkt nu het geval te zijn. Hoe meer mensen roepen dat het niet goed gaat, hoe meer de markt, dat zijn wijzelf, erin gaat geloven. Managers in bedrijven worden zenuwachtig en stellen investeringen of aanvulling van de voorraden uit en voilà, daar heb je de recessie.

'Geen paniek'

Ik wil me niet bij de pessimisten aansluiten. 'Geen paniek', zo reageerde ook de president van de Europese Centrale Bank Wim Duisenberg toen hij zijn beleid voor de monetaire commissie van het Europees Parlement toelichtte. Feit is dat Europa het, vergeleken met andere grote economische blokken, goed doet. Werd de economische groei van de EU geraamd op drie procent, met de economische crises om ons heen zal die hooguit enkele procentpunten lager uitkomen. Op 2,8 procent, schat Duisenberg. Volgend jaar zal de Europese Unie wereldwijd de hoogste groei cijfers halen, voorspelde Eurocommissaris De Silguy. Op 21 oktober jongstleden presenteerde hij de economische vooruitzichten voor 1999. In de eurozone zal de groei in 1999 ten op-

zichte van 1998 maar afremmen met 0,1% tot 2,9%. Ten slotte verklaarde het Spaanse lid van de directie van de Europese Centrale Bank Solans in dezelfde week dat een renteverlaging in Europa niet te verwachten is.

Vertrouwen in EMU

Een steun in de rug is het feit dat de euro, voordat hij überhaupt ingevoerd is, zich nu al lijkt te bewijzen. Daar waar in andere werelddelen munten sterk in waarde dalen, blijven de munten die mee gaan doen aan de euro dicht bij elkaar liggen. De financiële markten hebben vertrouwen in de Economische en Monetaire Unie (EMU) en gaan ervan uit dat de wis-

selkoersen die in mei zijn afgesproken, zullen worden vastgehouden. Dat was begin jaren '90, toen de euro nog ver weg was, wel anders. Zowel in de zomer van 1992 als 1993 ontstonden er, onder meer door de gevolgen van de Duitse eenwording, spanningen in het Europese wisselkoersstelsel.

Oase van rust

Europa moet ervoor zorgen rust en kalmte te bewaren. Te midden van de economische (Japan, Azië, Rusland) of politieke malaise (Verenigde Staten) is Europa nu een oase van rust. Dat is het beste bewijs dat Europa op de goede weg zit.

Karla Peijs

Karla Peijs: "Europa moet ervoor zorgen rust en kalmte te bewaren."

(foto: Ruben San A Jong)

Wat doen Europarlementariërs? Deze keer het dagboek van Peter Pex. Pex is voorzitter van de Commissie Cultuur, Jeugd, Onderwijs, Media en Sport van het Europees Parlement.

Vrijdag 2 oktober 1998

Werkbezoek aan Groningen. Samen met Kamerleden bezoek aan het geprivatiseerde openbaar vervoer en de vuilverwerking. Boeiende zaken die laten zien hoe springlevend deze provincie is in de aanpak van problemen. De avond brengt een volle zaal: Europa-cursus van het Steenkampinstituut. Henk de Haan (CDA-Tweede Kamerlid, red) verdedigt het werk en de positie van de leden van het Europees parlement. Hartverwarmend.

Zaterdag 3 oktober

Europadag in de kamerkring Dordrecht. Start in Groot-Ammers op het Gemeentehuis. Bezoek aan De Hoop, een indrukwekkend centrum voor drugsverslaafden. Het centrum kent een hoog herstelpercentage.

Maandag 5 oktober

De maandelijkse tocht naar Straatsburg. Vanavond een extra vergadering van de Cultuurcommissie, om de besluitvorming af te ronden voor de voortzetting van enkele cultuurprogramma's. Met deze actie kunnen we 40% van de Cultuurbegroting voor 1999 redden.

Woensdag 7 oktober

De koning van Spanje komt op bezoek in het parlement. In de namiddag mag ik kennismaken met de nieuwe staatssecretaris van Europese Zaken, de heer Benschop. Ik ben niet onder de indruk.

Vrijdag 9 oktober

Zoals zo vaak blijf ik ook op vrijdag in Straatsburg. Ik mag vandaag als laatste spreker het woord voeren over de cultuurprogramma's. Het laatste debat van deze week levert een fundamentele discussie op over het cultuurbeleid in de Europese politiek.

Maandag 12 oktober

Brussel wacht met een extra vergadering van de Cultuurcommissie. We willen een aantal voorstellen voor wetgeving met spoed behandelen, om die met het Oostenrijks voorzitterschap tot een goed einde

te brengen. Dat betekent zakelijk bezig zijn en de bureaucratie trachten te onderdrukken.

Dinsdag 13 oktober

De middag levert een interessante spreekuur op. Het gaat over de Europese jeugdorkesten die in 2000 een festival in Utrecht organiseren en de Europese activiteiten in Wijk aan Zee. Wat particulier initiatief allemaal tot stand brengt...

Woensdag 14 oktober

Vandaag ontvangt het Europees Parlement een cadeau van het Nederlandse parlement, een schilderij waarover de menin-

Peter Pex

gen zeker verdeeld zullen zijn. De voorzitter van de Eerste Kamer, de heer Korthals Altes, houdt een uitstekende speech in het Frans. Als voorzitter van de Cultuurcommissie wijs ik hem er echter op dat Nederlands bij ons in het Europees Parlement een officiële taal is.

Zaterdag 17 oktober

Naar Ede, waar het CDA-Vrouwenberaad vergadert. Ik mag de deelsessie cultuur inleiden. De deelnemers gaven een geweldige respons. Er is veel belangstelling voor Cultuur en Onderwijs in deze kring. De grote opkomst vandaag laat zien dat het CDA niet slaapt, ook niet op zaterdag.

Maandag 19 oktober

Voor de tweede keer deze maand naar Straatsburg. Het Verdrag van Maastricht eist dat en het Hof heeft gesteld dat we 12 weken per jaar hier aanwezig moeten zijn.

Dinsdag 20 oktober

De vergadering van commissievoorzitters vraagt om speciale aandacht. Iemand heeft durven voorstellen om de Cultuurcommissie af te schaffen. Dit vraagt om actie. Lucebert zei het al: "Alles van waarde is weerloos". Ik val aan want dat is de beste verdediging.

Donderdag 22 oktober

Er wordt gestemd over de begroting. De leden horen te stemmen zonder last en ruggespraak. Later blijken de heren Zalm en Kok daar anders over te denken. Leden van het Europees Parlement zijn echter geen zetbazen van het Nederlandse kabinet. Wij maken zelf wel uit hoe wij het Nederlands belang dienen.

Vrijdag 23 oktober

Opnieuw mag ik de laatste spreker zijn. Ik stel vragen aan de Europese Commissie over het te laat betalen van subsidies aan diverse organisaties, die daardoor in financiële moeilijkheden komen. De Commissie belooft beterschap.

Maandag 26 oktober

Weer in Brussel. Ik vergader met vertegenwoordigers van de Europese bisschoppenconferentie over het mediabeleid. Ik start de actie om in Europa plaats te houden voor de private omroepverenigingen van confessionele huize, ter uitoefening van de publieke omroepertaak van de overheid.

Woensdag 27 oktober

Spreekbeurt voor het congres van de European Broadcast Union (EBU), de koepelorganisatie van de Europese publieke omroep. Dit alles samen met twee interviews tussen twee vergaderingen van mijn Cultuurcommissie door.

Maandag 2 november

Werkbezoek in Groningen, nu als toevoeging van de Tweede Kamerdelegatie onder leiding van onze Jaap. Onderwijs, sport en economie vragen vandaag om aandacht. Het hoofdkantoor van de Gasunie blijkt ook de functie van Museum uit te oefenen. Wat een pracht aan architectuur en kunst. 's Avonds zijn 300 leden aanwezig om naar Jaap te luisteren. Het CDA leeft!

Onderzoek winst en verlies bij raadsverkiezingen

Het bestuur van de CDA-bestuurdersvereniging heeft besloten onderzoek te laten doen naar de succes- en faalfactoren die van invloed zijn geweest op het resultaat van het CDA bij de raadsverkiezingen van 4 maart jongstleden. Via een enquête onder de raadsfracties en de gemeentelijke CDA-Afdelingen hoopt men te achterhalen wat de oorzaken zijn van het feit dat het CDA op 4 maart in tientallen gemeenten winst heeft geboekt, terwijl in andere plaatsen verlies is geleden en in de meeste gemeenten het aantal raadszetels gelijk is gebleven. Het is de bedoeling de vragenlijst in de eerste helft van december te verzenden naar de voorzitters van alle raadsfracties en de secretarissen van de gemeentelijke afdelingen.

Centraal in de enquête staat de vraag hoe de raadsfractie in de vorige periode heeft geopenoerd en hoe de gemeentelijke afdeling en de kandidaten zich hebben voorbereid op de

raadsverkiezingen. Een hoge respons op de enquête is van belang voor de mate waarin aan de uitkomsten bepaalde conclusies kunnen worden verbonden. Conclusies waarmee de partij en de Bestuurdersvereniging, maar evenzeer raadsfracties en gemeentelijke afdelingen hopelijk hun voordeel kunnen doen.

CDJA-Raad

Op zaterdag 21 november 1998 vindt de CDJA-Raad plaats in vergadercentrum La Vie, Langeviestraat 361 te Utrecht, vanaf 10.00 uur. Het thema is deze keer 'Justitie & Binnenlands Bestuur'. De toegang is gratis. Voor aanmelding en informatie kunt u contact opnemen met het CDJA, E. de Boo, telefoon 070-3424850.

Zuid-Afrika na de Waarheidscommissie

Onlangs presenteerde de zogenaamde Commissie voor

Waarheid en Verzoening onder leiding van bisschop Tutu een lijvig rapport, waarin zowel de huidige machthebbers (ANC en Inkatha Freedom Partij) als de vorige machthebbers (de Nationale Partij) werden aangesproken op schending van mensenrechten. Opnieuw is duidelijk geworden dat Zuid-Afrika nog een lange weg te gaan heeft. Is hier een rol weggelegd voor Nederland en het CDA?

Tegen deze achtergrond organiseert de Eduardo Frei Stichting in samenwerking met het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA op zaterdag 12 december aanstaande in de Sint Gertrudiskapel te Utrecht (nabij Utrecht CS) de conferentie 'Ontwikkeling en religie in Zuid-Afrika'. Kernvraag van de bijeenkomst is: wat kan religie (geloof) betekenen voor de opbouw van het politieke en maatschappelijke bestel in Zuid-Afrika?

Hoofdinleiders zijn Carl Niehaus (ambassadeur voor Zuid-Afrika in Nederland en theoloog) en zo mogelijk een lid van de Waarheidscommissie. Verder zullen onder andere bijdragen worden geleverd door Pieter Anton van Gennip (secretaris Katholieke Raad voor Kerk en Samenleving), Hans Hartman (werkgroep Kairos) en Jos van Gennip (directeur WI). De dagvoorzitter is Norbert Schmelzer. De deelnemersbijdrage is f 15,-. Voor aanmelding en nadere informatie: Jan Kuit, telefoon 070-3424835, fax 070-3603635.

bestaat voor normen en waarden. Het CDA is voorts een partij die integratie voorstaat langs de lijnen van emancipatie en respect voor elkaanders waarden en normen.

Tegen deze achtergrond is het verheugend dat bij de gemeenteraadsverkiezingen van maart 1998 enkele tientallen kandidaten zijn verkozen met een migrantenachtergrond, waarvan een groot aantal met voorkeurstemmen.

Inmiddels zijn deze raadsfracties alweer enkele maanden in functie. Daarom heeft het Intercultureel Beraad (ICB), in samenwerking met het Steenkampinstituut en de Bestuurdersvereniging, het initiatief genomen een bijeenkomst te organiseren met al onze allochtone raadsleden.

De bijeenkomst vindt plaats op zaterdag 12 december aanstaande vanaf 13.00 uur op het CDA-bureau te Den Haag. Doel van de bijeenkomst is het uitwisselen van ervaringen en te komen tot een gericht ondersteuningsaanbod, bijvoorbeeld in de vorm van een netwerk van allochtone CDA-vertegenwoordigers. Aan het programma zullen onder meer meewerken Camiel Eurlings (lid Tweede Kamer); Roy Ho Ten Soeng (wethouder Alkmaar) en Mirjam Ates-Snijdewind (fractievoorzitter Zoeterwoude). Clarien Slot (directeur Steenkampinstituut) treedt op als gespreksleider. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Peter Spierings, telefoon 070-3424833.

Basisgroep Sociale Zekerheid praat met Bisschop Muskens

Op 24 september jongstleden vond in het gebouw van de Tweede Kamer een geslaagde ontmoeting plaats tussen de Basisgroep Sociale Zekerheid en Bisschop Muskens.

De discussie stond met name in het teken van de armoedebestrijding. Dit naar aanleiding van de uitspraak van monsignieur Muskens over het mogen stellen van een brood. Muskens gaf de Basisgroep Sociale Zekerheid de opdracht mee de partij vooral onder vuur te blijven nemen ten behoeve van de armoedebestrijding.

(foto: Dirk Hol)

Bijeenkomst voor allochtone raadsleden

Het CDA is een brede volkspartij waar ruimte en respect

ID, please!

- De christen-democratie na het millenium -
Hoe ziet de christen-democra-

Op vrijdag en zaterdag 2 en 3 oktober jongstleden kwamen de verenigings- en scholingsconsulenten bijeen tijdens het gezamenlijke consulentenweekend. Partijvoorzitter Hans Helgers sprak op vrijdagavond met de consulenten over de ledenorganisatie en het traject naar de Statenverkiezingen. Op zaterdag volgde een communicatietraining onder leiding van Hein Hendriksen.

(foto: Dirk Hol)

tische beweging in onze samenleving eruit als we de nieuwe eeuw ingaan en welke kant gaat het dan op? De identiteitsdag van het CDJA gaat daar op zaterdag 12 december aanstaande breder op in door middel van sprekers en workshops, leuke panels, creatieve ideeën en op een inspirerende locatie. Zo wordt een vernieuwende manier van denken, brainstormen en discussiëren over de toekomst van de christen-democratie gestimuleerd. Aanmelden en informatie via het CDJA-secretariaat: telefoon 070-3424850, e-mail: secretariaat@cdja.nl

Steunpuntenbijeenkomst

De medewerkers van de Steunpunten van Provinciale Afdelingen en Kamerkringen zullen op dinsdag 12 januari 1999 bijeenkomen. Deze dag zal in het teken staan van de Provinciale Statenverkiezingen. Landelijk campagnecoördinator Cees Bremmer zal aanwezig zijn om een toelichting te geven.

Het burgemeesterschap

Op vrijdag 11 december aanstaande vindt van 10.30 tot 12.30 uur een voorlichtingsbijeenkomst plaats in de Tweede Kamer over het burgemeestersambt. Onderwerpen die aan de orde komen zijn:

- Hoe verloopt de benoemingsprocedure?
- Wat komt er kijken in je privéleven?
- Wat zijn de kansen voor CDA-ers om in aanmerking te komen?

Aanmelden bij het Steenkampinstituut, telefoon 070 - 3424860.

Workshops Vrijwilligers Management en Omgaan met de media

Op zaterdag 12 december aanstaande vinden twee workshops van elk een halve dag plaats in het SBI te Doorn.

Aan de orde komen:

- * Vrijwilligers Management: Hoe gaan we in het CDA om met vrijwilligers op het gebied van werving en selectie, begeleiding en on-

dersteuning en wat kunnen we leren van andere organisaties op dit terrein?

* Omgaan met de media:

Hoe komt nieuws tot stand? Oefenen in interviewtechniek en het werken aan een relatie met de pers.

De kosten voor deelname bedragen f 75,- inclusief materiaal en lunch. Opgave bij het Steenkampinstituut, telefoon 070 - 3424861.

Kaderschool 1999 weer van start

Het blok van de kaderschool over uitgangspunten en achtergronden van de christen-democratie komt komend seizoen naar Rotterdam en Zwolle.

In Utrecht worden de blokken over beleidsterreinen gegeven: u kunt kiezen tussen de nationale thema's op woensdag en de provinciale thema's op maandagavond.

De deelnemersbijdrage is per blok f 350,-. Aanmelden en informatie bij het Steenkampinstituut, telefoon 070 - 3423861.

Wat is verschenen

Met het CDA naar de 21ste eeuw

De folder 'Met het CDA naar de 21ste eeuw' is voor ledenwerfacties flink afgenomen door de Afdelingen. De folder is inmiddels in herdruk. Het CDA heeft nieuwe leden nodig. Trek die sympathisanten over de streep. Voor een sterke christen-democratie is alleen stemmen op het CDA niet voldoende.

Voor extra folders of ledenwerftips kunt u contact opnemen met Carina Hoff, telefoon 070 - 3424817.

Signalen

Signaal 36 'Vrouwen in politiek en openbaar bestuur' is verschenen. Een Vrouwenbe-raadssignaal kost f 1,-, een abonnement met recht op 10 exemplaren f 10,-.

U kunt het bestellen door het genoemde bedrag over te maken op giro 137000 t.n.v. CVK/CDA Den Haag, onder vermelding van Vrouwenbe-raad, titel en aantal.

Brochure jaarthema

Het jaarthema van het CDA 'Europa, veel meer dan geld alleen' kost f 5,-.

In de brochure is een verslag opgenomen van de ledendag

Belangrijke e-mailadressen

Het e-mailadres van het CDA-Partijbureau is: bureau@cda.nl.

Veel gelieerde organisaties in het CDA-huis, een aantal afdelingen en de voorlichting van de CDA-Tweede Kamerfractie beschikken over een e-mailadres.

Partijvoorzitter Helgers is bereikbaar via: helgers@cda.nl

Redactie CD/Actueel en Appèl: redactie@cda.nl

Steenkampinstituut: steenkampinstituut@cda.nl

Wetenschappelijk Instituut voor het CDA: wi@cda.nl

Voorlichting van de CDA-Tweede Kamerfractie: cda.voorl@tk.parlement.nl

van 17 oktober 1998, een sprekerslijst, een aantal stellingen en suggesties voor werkvormen van het Steenkampinstituut ten behoeve van de discussie in de afdelingen. U kunt het jaarthema van het CDAV bestellen door overmaking van het genoemde bedrag op giro 137000 t.n.v. CVK/CDA Den Haag, onder vermelding van Vrouwenbeeraad, titel en aantal.

'Respect'
Ouderenbeleid is meer een kwestie van respect, wederkerigheid en kansen dan van meer geld en meer rechten. Dat is de hoofdlijn van 'Respect'. Een christen-democratische visie op ouderenbeleid', een nieuw rapport van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA. Het grootste deel van de ouderen is niet afhankelijk, maar mobiel en actief. Natuurlijk zijn er ook ouderen die vragen om ondersteuning, begeleiding en zorg. Het rapport stelt drie prioriteiten: participatie, bestaanszekerheid en ouderenzorg. Het rapport kost f 25,-. Het is schriftelijk of telefonisch te

bestellen onder codenummer CDA 02-032/98 met titel bij SDU-DOP, afdeling Verkoop, Postbus 30405, 2500 GK Den Haag, telefoon 070-3789830, fax 070-3789783.

CDA-logo

Voor advertenties, folders en dergelijke is het CDA-logo verkrijgbaar, zowel als print als op floppy. U kunt dit aanvragen bij de sector Vereniging en Communicatie, telefoon 070-3424817.

Radio

De uitzendingen van het CDA op de radio zijn te beluisteren via Radio 5 van 17.50 uur tot 18.00 uur op vrijdag 27 november en 11 december aanstaande.

Televisie

De uitzendingen van het CDA op televisie zijn te zien op:
- maandag 16 november op Nederland 2 om 15.53 uur,

Service en informatie

- maandag 16 november op Nederland 3 om 17.52 uur,
- dinsdag 1 december op Nederland 1 om 11.54 uur,
- dinsdag 1 december op Nederland 1 om 19.00 uur,
- dinsdag 15 december op Nederland 1 om 11.54 uur,
- dinsdag 15 december op Nederland 1 om 19.00 uur.

Spreekbeurten

Groningen

donderdag 26 november
K. Eisses, Studiedag AGRO, Zaal Balk, Zuidhorn, 09.00 uur.
H. Maij-Weggen, CDA-Noord-Oost Groningen, Grand Café De Rechtbank, Wijkstraat 28, Appingendam, 19.30 uur.

Drenthe

zaterdag 14 november
J. Wijn, Bestuurdersvereniging Drenthe, De Voorhof, Hoogeveenseweg 4, Westerbork, 09.30 uur.

Flevoland

maandag 16 november
K. Peijs, Congres, Provinciehuis Flevoland, Visarenddreef 1, Lelystad, 13.30 uur.

Ledeninformatielijn

Met al uw vragen over het lidmaatschap kunt u direct terecht bij de ledeninformatielijn. De ledeninformatielijn is geopend van maandag tot en met donderdag tussen 13.00 en 15.00 uur. Het telefoonnummer is: 070-3424869.

Telefonisch spreekuur partijvoorzitter

Wilt u persoonlijk spreken met partijvoorzitter Hans Helgers over het CDA? Dat is mogelijk. Hij houdt telefonisch spreekuur op:

- dinsdag 17 november van 15.00 uur tot 16.00 uur,
- donderdag 3 december van 12.00 tot 13.00 uur,
- woensdag 16 december van 14.30 tot 15.30 uur.

U kunt hem bereiken op telefoonnummer 070-3424802.

Hans Helgers (foto: Dirk Hol)

Op vrijdag 6 november jongstleden hield Pieter van Geel, gedeputeerde in Noord-Brabant, in het Vakbondsmuseum te Amsterdam de lezing: 'Macht of idealen? Het CDA op weg naar de 21e eeuw' op uitnodiging van de Sluizergroep. De bijeenkomst werd druk bezocht door leden van de verschillende gespreksgroepen die in het land overal in snel tempo opkomen en andere belangstellenden.

Van Geel stelde dat de grootste fout die het CDA kan maken is te denken dat de goede tijden vanzelf terugkeren nadat de parse euforie is uitgewerkt. Het ontkennen van de structurele aspecten van het verval van het CDA is verkeerd. Van Geel benadrukte dat het alleen weer kan opkrabbelen door de inhoud centraal te stellen.

(foto: Dirk Hol)

Overijssel*maandag 16 november*

A. Schreijer, café Spooler,
O.L.V.straat 2, Ambt Delden,
20.00 uur.

zaterdag 21 november

Th. Rietkerk, CDA-Overijssel,
De Kandelaar, Stationsweg 1,
Holten, 10.00 uur.

Gelderland*maandag 16 november*

Th. Rietkerk, CDA-Olde-
broek, Pauluskerk, Wezep,
20.00 uur.
J.P. Balkenende, Gereformeer-
de Kerk, Oranjestraat 31,
Lunteren, 20.00 uur.

woensdag 18 november

Th. Rietkerk, CDA-Apel-
doorn, 20.00 uur.

donderdag 26 november

C. Ross, Het Spijker, Beek bij
Nijmegen, 21.00 uur.

maandag 30 november

C. Ross, Molenveldhoeve,
Winterswijk, 20.00 uur.

maandag 7 december

A. Schreijer, restaurant Van
Hal, Grensweg 13, Voorst,
20.00 uur.

dinsdag 15 december

C. Ross, De Waalbrug, Rech-
terweistraat 5, Waardenburg,
19.00 uur.

Utrecht*donderdag 19 november*

J.J.M. Helgers, CSB-gebouw,
Kromme Nieuwegracht 39,
Utrecht, 20.00 uur.

maandag 23 november

K. Peijs, Meeting Plaza,
Maarssen, 16.45 uur.

vrijdag 27 november

K. Eisses, Symposium, Gol-
den Tulip Hotel, Amersfoort,
14.30 uur.

zaterdag 28 november

A. van Ardenne, Debat, Mu-
ziekcentrum Vredenburg,
Utrecht, 11.00 uur.

woensdag 16 december

G. Verburg, Jaarbeurs,
Utrecht, 15.15 uur.
G. Verburg, Forum CDA-
Amersfoort, 19.30 uur.

Noord-Holland*maandag 16 november*

B. Pronk, Felison Terminal,
Sluisplein 33, IJmuiden, 19.30
uur.
W. van de Camp, Wilhelmina-
kerk, Wilhelminaplantsoen,
Bussum, 10.00 uur.

vrijdag 27 november

G. Verburg, Manifestatie,
RAI, Amsterdam, 12.00 uur.
C. Ross, De Rode Hoed, Kei-
zersgracht 102, Amsterdam,
10.00 uur.

vrijdag 4 december

C. Ross, Rode Hoed, Amster-
dam, 14.00 uur.

donderdag 10 december

J.P. Balkenende, Symposium,
Vakbondsmuseum, Henri Po-
laklaan 9, Amsterdam. 13.00
uur.

Zuid-Holland*maandag 16 november*

J. Wijn, CDA-Sliedrecht, Prin-
ses Julianaschool, Merwe-
straat 16, Sliedrecht, 19.00
uur.

dinsdag 17 november

J.P. Balkenende, Kerkelijk
Centrum De Oostpoort, Ader-
polderweg 21, Gouda, 20.00
uur.

woensdag 18 november

A. van Ardenne, De Kastanje-
hof, De Raaphorst 2, Kwint-
sheul, 20.00 uur.
Th. Rietkerk, Zeluwscollege,
vestiging Cortenbosch, Pr.
Beatrixlaan 259, Den Haag,
20.00 uur.
J. Wijn, Pr. Julianaschool,
Merwestraat 16, Sliedrecht,
19.00 uur.

vrijdag 20 november

J.P. Balkenende, PCOB-sym-
posium, Gereformeerd Ont-
moetingscentrum, Bospolder-
straat 10, Nieuwerkerk a/d
IJssel, 09.30 uur.

zaterdag 21 november

A. van Ardenne, Forumdiscus-
sie in Cultureel Centrum Het
Dak, Tiendweg 9, Leerdam,
11.30 uur.

dinsdag 24 november

A. Schreijer, Pulchri studio,
Lange Voorhout, Den Haag,
20.00 uur.

maandag 30 november

K. Eisses, Scholingscommis-
sie, Dorpshuis, Noordeloos,
20.00 uur.

maandag 7 december

K. Peijs, Kamerkring Dor-
recht, Postiljon Hotel, Rijks-
straatweg 30, Dordrecht,
20.15 uur.

woensdag 9 december

J.P. Balkenende, Nederlands
Studiecentrum, Kurhaus
Hotel, G. Deynootplein 30,
Scheveningen, 17.30 uur.

woensdag 9 december

A. van Ardenne, Gemeente-
huis, Raadhuisplein 117,
Krimpen a/d IJssel, 20.00 uur.

donderdag 10 december

H. Majj-Weggen, Conferentie
politieke vrouwenorganisaties,
Den Haag, 10.00 uur.

Noord-Brabant*vrijdag 20 november*

J.P. Balkenende, Cultureel
Centrum De Azijnfabriek,
Bethaniëstraat 4, 's-Hertogen-
bosch, 14.30 uur.

zaterdag 21 november

B. Pronk, SBI-conferentiecen-
trum Boschoord, Gemullehoe-
kenweg 143, Oisterwijk,
09.30 uur.

maandag 30 november

Th. Meijer, Het Kruispunt,
Hoofdstraat 78, Genderen,
20.30 uur.

donderdag 3 december

H. Helgers, Bruin Kaffee D.
Stomerij, Tuinstraat 14, Til-
burg, 19.45 uur.

woensdag 9 december

Th. Meijer, Het Putje, Willi-
brordusweg 81, Oss, 19.00
uur.

zaterdag 12 december

H. Majj-Weggen, CDAV-
Noord Brabant, Motel Vught,
Vught, 10.00 uur.

Limburg*woensdag 18 november*

G. Verburg, Protestantse Kerk,
Berghem, 19.00 uur.

woensdag 25 november

Ria Oomen-Ruijten, Lezing
voor CNV, De Mandarijn,
Maastricht, 19.30 uur.

donderdag 10 december

Ria Oomen-Ruijten, De Spil,
Suikerdoosingel, Maas-
bracht, 20.00 uur.

België*woensdag 25 november*

Ria Oomen-Ruijten, Confe-
rentie Jeugdhulpverlening,
Antwerpen, 14.00 uur.

woensdag 2 december

H. Majj-Weggen, gemeente-
bestuur Utrecht, Europees
Parlement, Brussel, 15.00 uur.

donderdag 3 december

H. Majj-Weggen, Conferentie
Pax Christi, Europees Parle-
ment, Brussel, 13.00 uur.

Paspoort nieuw lid **Puzzel**

Naam: Marcel van Berlo
Woonplaats: Rijswijk
Geboren: 10 december 1968
Beroep: manager sales control

Waarom ben je lid geworden van het CDA?

"Ik wil graag een maatschappelijke rol vervullen om mijn deel bij te dragen aan een gezonde en welvarende staat. Hierbij heb ik gekozen voor een politieke rol. Het CDA staat voor gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de samenleving. Ik geloof nog steeds, net als het CDA, dat het gezin de basis is voor een stabiele samenleving waarin mensen zich beschermd en vrij voelen. En ik vind dat het CDA zich aan het ontwikkelen is tot een meer dynamische partij, die beter is afgestemd op de huidige samenleving. Bij andere partijen zie je dit ook, echter het CDA is de enige partij die duidelijk handelt vanuit grondbeginselen en deze gebruikt als basis van al haar ondernemen. Deze waarden en normen ondersteun ik van harte en ik help graag bij de verdere ontwikkeling van de partij."

Wat zou de partij moeten verbeteren?

"De bloedgroepenkwesie is een belangrijke belemmering voor de activiteiten van het CDA. Voor mij voegt het niets toe aan de maatschappelijke verantwoordelijkheid die de partij op zich neemt voor het volk. Op lijsten zie ik nog steeds de christelijke achtergrond en dat vind ik niet nodig. Het uitgangspunt dient te zijn dat de christelijke grondbeginselen ondersteund dienen te worden en gerespecteerd, onafhankelijk van geloofsovertuiging. Op dat moment vindt men een bredere basis onder de mensen en kiest men voor een benadering die past binnen deze tijd, zonder de grondbeginselen te ondermijnen en individuen te veronachtzamen."

Lezen: "Ik lees bij voorkeur historische romans."

Hobby's: "Internationale reizen, fietstrektochten en voetbal."

Motto: "Leven is beleven, beleef het leven, het leven is een gift, wees dankbaar."

Bij dik denk je gelijk aan dun, bij groot aan klein. Bij de woorden hieronder werkt het ook zo. Vul die woorden in. De letters in de gearceerde hokjes vormen een woord en dat is de oplossing van deze puzzel. Stuur de oplossing voor **5 december** naar: CDA, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag. Onder de goede inzenders worden 3 CD-bonnen verloot.

1. eb
2. links
3. credit
4. hemel
5. kunst
6. sint
7. zon
8. recht
9. zwart
10. tijd

Oplossing parlementaire puzzel

De oplossing van de puzzel van 12 september jongstleden is: gouden koets. Uit de 246 inzendingen zijn de volgende winnaars getrokken: **A. de Vries-Koekkoek** uit Apeldoorn, **E. Meijs** uit Ressen, **J. Vijverberg** uit Wieringen.

VAN TRIEST VEEVOEDERS B.V.

Hoogeveen

40 jaar specialist in vochtrijke krachtvoerders en ruw veevoer.

M**MEMISA**

MEMISA WERELDDOKTERS

VERDIENEN *BLIJVEND* UW STEUN

Ieder mens heeft recht op gezondheidszorg. Daarom werkt Memisa al ruim 70 jaar aan de opbouw van goede gezondheidszorg in 35 landen in Afrika, Azië en Latijns-Amerika. Daarbij wordt altijd samengewerkt met de plaatselijke bevolking. Zo kunnen de lokale krachten met de opgedane kennis steeds meer taken overnemen. Uiteindelijk moet de hulp van Memisa overbodig worden. Memisa zendt elk jaar meer dan 150 artsen, verpleegkundigen en paramedische krachten uit. Het overgrote deel van de hulp bestaat echter uit financiële ondersteuning van projecten die door partnerorganisaties worden uitgevoerd. In de praktijk blijkt steeds weer dat het Memisa-recept werkt. Maar het vergt wel een lange adem. **Word daarom maanddonateur voor f 25,- per maand.** U ontvangt dan twee maal per jaar een brief van een Memisa-arts ter plaatse.

Maar ook uw eenmalige gift is van harte welkom. Voor informatie kunt u contact opnemen met de afdeling Communicatie, telefoon: 010 - 206 46 66.

Werk mee aan structurele medische zorg in ontwikkelingslanden giro 5657

Ledenblad van het

CDA

Christen Democratisch

18e jaargang
19 dec. 1998
nummer 8

APPEL

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Marnix van Rij: We moeten prikkelender, creatiever en flexibeler zijn

**IN DIT
NUMMER**

● Christen-democraten over Kerstmis, 1999 en CDA ● Nieuws over Statencampagne ● Maij-Weggen kandidaat-lijsttrekker Europese verkiezingen

Wij zoeken:

HULPOUDERS VOOR HUN TOEKOMST

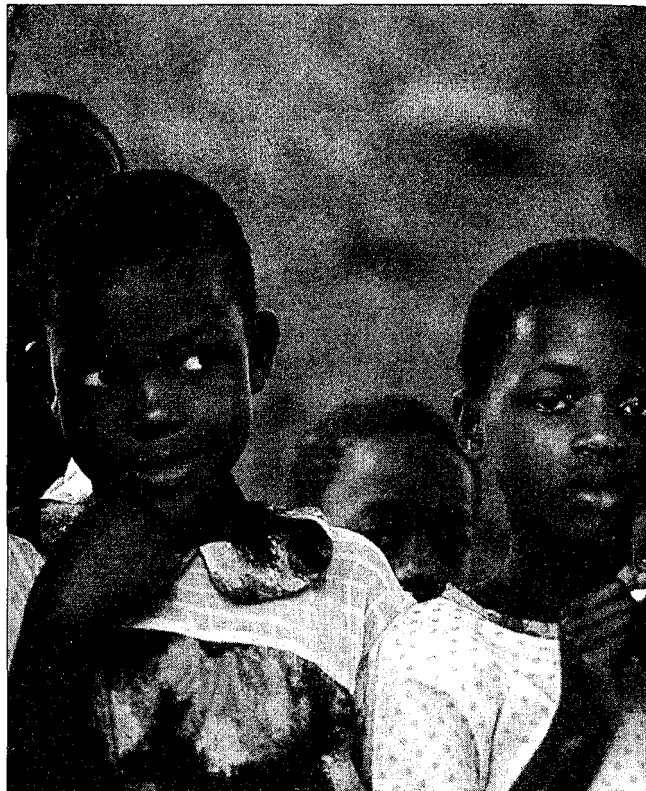
Ieder vergeten, kansloos kind is een ramp op zich. Daarom is ICS zo actief in Kenia, Oeganda, Rwanda, Soedan, Thailand, Filippijnen en Cambodja. Met onderwijsprojecten, medische zorg, agrarische projecten. Dat is de beste remedie tegen oorlog, hongersnood en sociale ontwrichting.

Misschien kent u ons nog niet. Toch maken reeds ruim 40.000 Nederlanders ons werk daarginds mogelijk. Zij doen dat als donateur of als hulpouder via een maandelijks bedrag. Daardoor geven zij gerichte hulp aan een kind en houden er zelfs contact mee. Steeds meer kinderen doen lokaal een beroep op ICS.

Kunt u helpen? Wilt u onze informatie ontvangen? Wij geven u graag verdere inlichtingen.

ICS
INTERNATIONAAL
CHRISTELIJK STEUNFONDS

Postbus 2480,
1200 CL Hilversum
Telefoon: (035) 628 49 84
Fax: (035) 623 76 10

GIRO 70730

UW STEUN, UW BETROKKENHEID: HUN TOEKOMST

DONATEUR / HULPOUDER? IK WIL MEER INFORMATIE.

Naam: _____ m/v

Adres: _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

(s.v.p. opsturen aan secretariaat ICS, Antwoordnummer 1602, 1200 VB Hilversum, postzegel is niet nodig)

APPEL

Ledennummer van het CDA

COLOFON

De Begeleidingscommissie van het ledennummer werkt onder verantwoordelijkheid van het CDA-bestuur

Leden Begeleidingscommissie:
Marianne Fennema, Gert Groenendijk, Marcel Meijer, Heleen Veringa-Loomans

Aan dit nummer werkten verder mee:
Rijk van Ark, Carina Hoff, Evert Mathies, Eduard Slootweg, Peter Spierings en Giovanni Wouters

Eindredactie/redactie-secretariaat:
Marcel Meijer, Heleen Veringa-Loomans

Lay out:
Jessica Koster

Druk:
Koninklijke BDU Grafisch Bedrijf B.V.

Advertentieacquisitie:
BDU Speciale media products
Postbus 67, 3770 AB Barneveld
telefoon 0342-494262, fax 0342-494299

Redactie-adres
Dr. Kuiperstraat 5, Postbus 30453
2500 GL Den Haag
telefoon 070-3424888, fax 070-3602106
e-mail: redactie@cda.nl

CDA-huis
Internet-adres: <http://www.cda.nl>
e-mail: bureau@cda.nl
Ledeninformatielijn: van maandag t/m donderdag tussen 13.00 en 15.00 uur, telefoon 070-3424869

Het volgende ledennummer verschijnt op 30 januari 1999

Foto voorpagina:
Marnix van Rij tijdens de persconferentie na het Partijbestuur dat hem unaniem aanwees als kandidaat-partijvoorzitter

Redactie en uitgever wensen u een gezegend Kerstfeest en een gelukkig 1999 toe.

Voor kandidaat-partijvoorzitter Marnix van Rij staat het vast dat het CDA een christelijke partij is én blijft. Maar het beleid moet wel meer appelleren aan niet-christelijke en randkerkelijke kiezers. Een interview met Van Rij staat op pagina 4 en 5.

Verder onder andere:

Column partijvoorzitter Helgers 7
Nieuwe opzet CDA-Partijraad valt in goede aarde 8
Gelderse CDA-lijsttrekker Esmeijer: "In de campagne mag het CDA best wat ongenueanceerd zijn" 11 en 29
Campagnenieuws

12 Tweede Kamer
16 Christen-democraten over Kerstmis, 1999 en het CDA in de 21-ste eeuw
21 De Hoop Scheffer op lokatie: langs Limburgse wegen
23 Kandidaat-lijsttrekker Europese verkiezingen Maij-Weggen over de eerste tien CDA-kandidaten voor de Euroverkiezingen

Kerstboodschap 1998

Hoe zullen we dit jaar het Kerstfeest vieren? Als een feest van vrede en licht of als een feest vanwege de geboorte van Christus? Het eerste vieren we graag, want het is maatschappelijk relevant. Toch houdt soms de publieke opinie zich ook met geloof bezig: wat betekent verzoening, wie is Jezus? De maatschappij wordt ongerust als de kerken tezeer leeglopen, als niemand de vlam brandende houdt. Scheiden juist wijzelf dan het maatschappelijke en het geloofsleven niet voortdurend van elkaar? En waarom? Wij zijn het toch die de Naam in onze naam dragen? Wie gelooft in christelijke politiek, gelooft ook dat God maatschappelijk relevant is. Hij bepaalt onze maatschappij. Een maatschappij zonder God, daarvoor behoeft Hij ons. Daarvoor mogen wij anderen helpen behoeven. Laat daarom ons Kerstfeest meer zijn dan een feest van vrede en licht: een feest vol ontzag voor onze Heer, die zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft om ons de weg naar Hem te wijzen. Laten we ons daarop bezinnen en het nieuwe jaar ingaan met een zichtbaarder geloofs zekerheid. Terwille van onszelf en alle anderen.

Ik wens u Gods nabijheid en zegen over uw Kerstdagen en het jaar dat voor ons ligt.

Afra Wamsteker-Meijer
algemeen directeur Samen-op-Weg-kerken

"We moeten prikkelender, creatiever en flexibeler zijn"

Marnix van Rij is door de Partijraad unaniem voorgedragen als kandidaat-partijvoorzitter; de opvolger van Hans Helgers. Van Rij is bedolven onder de felicitaties en het mediageweld. Hij "laat zich echter niet gek maken" en zet in een interview met Appèl enthousiast uiteen waarom hij voorzitter van het CDA wil worden. "We moeten prikkelender, creatiever en flexibel zijn. Traditionele patronen moeten we los durven laten."

Wie is Marnix van Rij?
"Een 38-jarige christen-democraat in hart en nieren, CDA-fractievoorzitter in de gemeenteraad van Wassenaar, als fiscaal-jurist werkzaam bij Ernst, Moret & Young, gehuwd met Margot en vader van vier kinderen: Rozemarijn, Sarah, Max en Anna. Ik ben in Rotterdam geboren, mijn vader was eerst journalist bij Trouw, later voorlichter bij de Rijksvoorlichtingsdienst. Hij is ook lid van de gemeenteraad in Wassenaar geweest. Mijn moeder was weliswaar niet politiek actief, maar wel geïnteresseerd. Politiek is mij dus thuis met de paplepel ingegoten. Toen ik 16 jaar was, werd ik actief in de Arjos, de jongerenorganisatie van de ARP."

Waarom bent u zo jong al lid geworden van een politieke organisatie? Jongeren op die leeftijd houden zich toch met hele andere dingen bezig?

"De inhoudelijke kant van de politiek sprak mij op school al erg aan. Mijn middelbare school lag naast het Catshuis. Ik heb het kabinet-Den Uyl als het ware 'zien' vallen. Als je idealen hebt, is volgens mij de politiek de beste weg om die te realiseren. Ik heb mij altijd sterk aangetrokken gevoeld tot de christen-democratie, omdat haar kernbegrippen - gespreide verantwoordelijkheid, gerechtigheid, solidariteit en rentmeesterschap - mij zeer aanspreken. Die zijn ook zeer goed te vertalen in de concrete, actuele politiek. Het geloof is niet alleen een zondagse aangelegenheid; ook op de andere weekdays is het geloof een inspiratiebron van waaruit je leeft en politiek bedrijft."

CDA blijft christelijke partij

Hoe belangrijk vindt u de 'C' van het CDA? Is er niet het gevaar dat het CDA steeds meer kiezers verliest als het zijn christelijk karakter handhaaft?

"Het CDA is en blijft een christelijke partij. Ons beleid moet echter meer appelleren aan niet-christelijke of randkerkelijke kiezers. Dat het mogelijk is een christelijke partij te blijven en tegelijkertijd andere kiezersgroepen aan te spreken is in de jaren tachtig gebleken. In de periode-Lubbers scoorde het CDA beter onder niet-christelijke of randkerkelijke kiezers dan nu. In die periode was het CDA trendsettend in het politieke en maatschappelijke debat met zijn concept van de verantwoordelijke samenleving; het toonde leiderschap, nam heldere standpunten in en straalde eenheid uit. Dat is

leden en niet-leden - gesprekken voeren. Ik kan er dus nu nog niet al te veel over zeggen. Hoofddaccenten komen echter te liggen op het stimuleren van debatten en de daarbij horende - open - cultuur, het bereiken van externe kiezersgroepen en het verder versterken van onze ledenorganisatie. Die punten grijpen natuurlijk in elkaar. Meer concreet wil ik als voorzitter grote publieke debatten organiseren over onderwerpen die mensen echt raken zoals veiligheid, het behoud van de zorgsector, de spanning tussen milieu en economie, de verhouding tussen overheid, markt en samenleving. Die debatten moeten op het

"Het CDA is en blijft een christelijke partij. Ons beleid moet echter meer appelleren aan niet-christelijke of randkerkelijke kiezers."

voor het CDA van nu een zeer leerzaam tijdperk. Wij hebben duidelijke standpunten en moeten die veel offensiever uitdragen. Het CDA laat zich de thema's veel te snel afpakken."

Actieplan

Welke doelen stelt u zichzelf als voorzitter en wat wilt u als eerste gaan aanpakken?

"Op het Congres van 27 februari 1999 zal ik een actieplan presenteren waarin de strategische doelstellingen en de daarbij behorende middelen staan. De komende tijd zal ik daartoe met heel veel mensen -

goede moment, op de juiste plaats en met de beste mensen - leden en externe deskundigen - gevoerd worden. Daarbij moeten we volop gebruik maken van nieuwe media zoals internet. Het moeten open debatten zijn. Dat betekent dat de debatten relevant moeten zijn voor de uiteindelijke besluitvorming en dus in een vroegtijdig stadium moeten plaatsvinden. In mijn visie doen kamerleden mee aan die debatten en durven zij zich kwetsbaar op te stellen.

Ik ben ervan overtuigd dat heel veel mensen geïnteresseerd zijn in politiek; men is

echter veel kritischer, zelfbewuster en selectiever dan vroeger. Daar moet je als politieke partij op inspelen. Dat betekent dat we veel verschillende participatievormen moeten aanbieden; en dat we prikkelender, creatiever en flexibeler te werk moeten gaan. Traditionele patronen moeten we durven loslaten."

Geen vuile was buiten hangen

De media hebben veel aandacht geschonken aan de procedure die heeft geleid tot de voordracht van u als kandidaat-partijvoorzitter. Wat vindt u van de discussies daarover?

"Ik ben niet de eerstaangewezene om op de procedure in te gaan. Uit de vele positieve reacties mag ik concluderen dat ik in de partij en ook daarbuiten goed ontvangen ben. Die goede ontvangst is echter deels weer overschaduwed door de discussie over de procedure. Daar heb ik mee te leven. Het had natuurlijk beter gekund in de communicatie naar buiten toe. De cultuur waarin mensen de vuile was buiten hangen moet echt veranderen."

Als de CDA-leden dat willen wordt u de opvolger van Hans Helgers. Hoe beoordeelt u het voorzitterschap van Helgers?

"Hans Helgers heeft ervoor gezorgd dat de vertrouwensband tussen top en partijbasis, die in 1994 fors aangetast was, weer is hersteld. Hij is veelvuldig het land ingetrokken, heeft wekelijks voorzitters van Gemeentelijke Afdelingen ontmoet en heeft het telefonisch spreekuur ingesteld. Die activiteiten zal ik als voorzitter voortzetten. Helgers beseft als geen ander dat het CDA met zijn sterke ledenorganisatie goud in handen heeft. Onze partij heeft 90.000 leden en een sterke structuur. De voordelen van zo'n sterke organisatie - zowel landelijk, regionaal als lokaal - moeten we nog meer benutten. Het CDA kent een uitstekende mix van doeners en denkers, die wil ik optimaal gaan mobiliseren.

Verder heeft Helgers leiding gegeven aan een proces waarin met het rapport 'Nieuwe wegen, vaste waarden' en het verkiezingsprogramma 'Samenleven doe je niet alleen' de inhoud is vernieuwd en aan het proces waarin de Tweede Kamerfractie drastisch is vernieuwd. Op de vruchten van Helgers werk zal ik verder bouwen."

Geen solist

Helgers en zijn voorgangers waren full-time voorzitter; u gaat als eerste in de geschiedenis van het CDA het voorzitterschap parttime vervullen. Is dat wel haalbaar?

Marnix en zijn echtgenote Margot.

(foto: Dirk Hol)

"Ik beseft dat het een zware klus wordt, maar ik ben als voorzitter geen solist. De leden van het Dagelijks Bestuur, de gelieerde organisaties Wetenschappelijk Instituut, CDJA, Vrouwenberaad, Steenkampinstituut en Bestuurdersvereniging en de medewerkers van het partijbureau zullen mij terzijde staan. Verder zal ik kritisch kijken naar het aantal vergaderingen; ik ben sterk voor efficiency."

werkzaamheden gaat lijden, is dat voor mij allesbeslissend."

Kerstmis rustpunt

Volgende week is het Kerstmis. Wat betekent dat voor u?

"Ik laat me dan inspireren door de geboorte van Jezus en de betekenis daarvan voor de wereld. Je kan dan cynisch zeggen: zie eens wat er de afgelopen 2000

"Het CDA kent een uitstekende mix van doeners en denkers, die wil ik optimaal gaan mobiliseren."

Gezin is de basis

U bent altijd een groot voorstander geweest van modern gezinsbeleid, maar houdt u zelf nog wel tijd over voor uw eigen gezin?

"Daar maak ik tijd voor vrij. Margot en ik hebben daar duidelijke afspraken over gemaakt. Ik ben geen vader die 's avonds met de pantoffels aan voor de televisie gaat zitten; ik help mee in het huishouden en bij de verzorging van de kinderen. De zondag is voor mij heilig; die is voor Margot en de kinderen. Het gezin is de basis van mijn bestaan; van daaruit krijg je vleugels. Als het gezin onder mijn

jaar allemaal is migegaan. Je kan ook blijmoedig constateren dat ondanks alle ellende het geloof nog steeds de diepste inspiratiebron is waaruit je in het dagelijks leven en de politiek kan putten. Wij vieren het Kerstfeest ingetogen; het is een belangrijk moment van bezinning. Het is een rustpunt in een jachtig bestaan."

Van Velzen: "Het gaat bij uitbreiding EU om integratie van samenlevingen"

Toch lijkt dat makkelijker dan het is. Het zijn immers twee heel verschillende Europa's die daarin samenvloeien. Je moet dus goed weten wie je toekomstige partners zijn. Daarbij is inhoudelijke kennis van groot belang. Daarom vond op 7 en 8 december jongstleden in Brussel de derde dialoog met de orthodoxe kerken plaats waaraan EVP-voorzitter Martens en EUCD-collega Van Velzen deelnamen.

Wim van Velzen: "Als de uitbreiding van de Europese Unie straks compleet is hebben we honderd miljoen gelovigen uit de orthodoxe kerk erbij in Europa. Daarom is het belangrijk dat we nu de dialoog voeren over inhoudelijke thema's met vertegenwoordigers van deze kerken en van de christen-democratische partijen. We praten met hen over de verhouding tussen kerk en staat, de rol van de kerk bij het normen- en waardendebat, de civil society en wat dat kan betekenen voor christen-democratische politiek. Normen en waarden in Oost-Europa zijn sterk in verval geraakt onder het communisme. Na de ommekeer heeft het materialisme de overhand gekregen met een kleine rijke bovenlaag. De belangrijkste dragers van normen en waarden - het gezin, de scholen, de kerken en de media - hebben stuk voor stuk klappen gekregen. Velen hebben nog last van het zogeheten dubbelgedrag: thuis is de kerk relevant maar in het openbaar kunnen of mogen zij zich daar niet naar gedragen. Dat we nu praten met de kerken en politici is heel interessant. We zijn daarmee begonnen in Constantinopel, eerst om elkaar beter te leren kennen. Elk land en de verschillende orthodoxe kerken hebben een eigen verhaal en geschiedenis. Een aantal kerken zijn zeer sterk beïnvloed door de staat. Dat werkt door tot vandaag. De Bulgaren kwamen de laatste keer zelfs met twee afgevaardigden die allebei op-eisten de vertegenwoordiger te zijn. Wel

Een belangrijke stap naar politieke eenwording in Europa zal in februari 1999 een feit worden. Dan gaan EVP en EUCD samen. Het zal een historisch moment zijn. De veel bredere Europese Unie van Christen-Democraten (EUCD) bestaat al sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog. De Europese Volkspartij (EVP) vindt zijn oorsprong bij de start van het Europees Parlement. Nu een verdere uitbreiding van de Europese Unie aanstaande is, is de fusie tussen beide partijen een logische stap.

zie je dat al die kerken heel verticaal denken. De relatie tussen priester en gelovige en priester en God staat centraal. Terwijl wij in het westen veel meer horizontaal denken over publieke en sociale gerechtigheid en gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Dat is bij hen zwak ontwikkeld. Het gesprek in december heeft geleid tot een verdere inhoudelijke verdieping van dat thema."

Kerken bepalend bij Europese integratie

Van Velzen: "Het grote probleem in deze landen is nog steeds het ontbreken van een democratische cultuur. Zij zijn natuurlijk in een opbouwfase. Maar de dia-

loog met de kerken is nodig want hun standpunt over de Europese integratie is straks heel bepalend. We moeten voorkomen dat de kerken zich straks gaan isoleren, zowel binnen het eigen land als internationaal. Zij zullen de gelovigen ook beïnvloeden met betrekking tot hun standpunt inzake Europese integratie. Daarom is deze EUCD-EVP-activiteit zo belangrijk."

Inhoudelijke discussie gaat door

Van Velzen: "De inhoudelijke discussie gaat door, ook nadat EUCD en EVP in elkaar zijn opgegaan. Daarvoor zijn er de zogeheten "hulpstructuren". Zo is er bijvoorbeeld de Pan-Europese dialoog. Christen-democraten uit de voormalige staten van de Sovjet Unie (GOS-landen) spreken met elkaar en omliggende landen over toekomstige samenwerking. Hetzelfde gebeurt tussen de Balkanlanden en in het zogeheten Cordoba-overleg, landen rond de Middellandse Zee, waar ook de relatie met de Islam aan de orde komt." Van Velzen zal vanaf februari 1999 waarschijnlijk één van de vicevoorzitters van de uitgebreide EVP worden, en een aantal van de dialogen persoonlijk gaan trekken. "Het gaat bij de uitbreiding in de eerste plaats over de integratie van samenlevingen, en niet van markten en economieën. Zijn die samenlevingen klaar voor de integratie? Dat gaat over meer dan toezicht op economische processen, maar met name over de rol van de civil society, de democratische cultuur en het functioneren van de rechtsstaat. Hiermee moeten we elkaar helpen!"

Wim van Velzen

(foto: Dirk Hol)

Een nieuw begin

Zilverkleurig en transparant: zo richt u de kerstboom in als u toegeeft aan de overheersende trend, die op zogenoemde Christmas-fairs zichtbaar wordt. De aldaar aanwezige astroloog reikt u op grond van uw sterrenbeeld bovendien een advies aan voor de correcte kleding tijdens het kerstdiner. Zie hier een korte samenvatting van een onderwerp uit het Radio I-journaal. Je hoort wat in de file. Berichten genoeg, maar nieuws? Is het niet zo, dat juist aan het einde van het jaar, het grootste nieuws nabij is: het nieuwe begin, de geboorte van Jezus. Het nieuws waar velen van ons zich door geïnspireerd weten. Kerstmis is bij uitstek een moment van bezinning. Hoe kan het anders? Hoe gaat het beter? Hoe grijpen we de kansen die een nieuw begin biedt? Het CDA staat voor de aftrap van het nieuwe jaar. Een jaar van Provinciale Statenverkiezingen en verkiezingen voor het Europees Parlement. Nu al werken onze leden en vrijwilligers met grote inzet om die electorale momenten tot een succes te maken. In het jaar 1999 wordt ook de nieuwe voorzitter van de partij gekozen. De Partijraad draagt Marnix van Rij voor. Thans is het woord aan u in de lokale afdelingen. U kunt uw stem uitbrengen. Het congres van 27 februari 1999 kiest de nieuwe CDA-voorzitter definitief.

'Uitdaging voor de toekomst'

En voorwaar, u en Marnix staan voor niet minder dan 'een uitdaging voor de toekomst'. Politieke partijen verkeren in zwaar weer. Van de wellicht wat romantisch aandoende heroïek, die politieke organisaties bijvoorbeeld aan het begin van onze eeuw omgaf, is weinig meer over. Schoolstrijd, emancipatie en verzuiling liggen achter ons. En het dramatische ledenverloop dat de politieke partijen met name in de jaren zestig overkwam, zijn zij nimmer te boven gekomen. Er is wat mij betreft geen reden om aan het bestaansrecht van politieke partijen te twijfelen. Bij uitstek zijn zij het platform voor de vertaling van ideologie naar beleid. Politieke partijen mobiliseren ideologie. De kern is de vraag waarom de burger die functie niet langer massaal erkent. Of, positiever geformuleerd, waarom de

Hans Helgers

(foto: Dirk Hol)

burger die erkenning niet omzet in een lidmaatschap. Een deel van het antwoord op deze vraag schuilt in het feit, dat de functie van politieke partijen erodeert. De politiek is allang niet meer het exclusieve aanspreekpunt, dat belangen van samenleving en individu op de politieke agenda kan krijgen. Sterker nog: de kans dat men via de ambtenaar zaken regelt, is groter dan dat dat via de wethouder gaat. Een ander fenomeen, dat de politieke partijen parten speelt is de notie, dat zij georganiseerd zijn volgens een structuur, die inmiddels door de veranderde werkelijkheid achterhaald wordt: de geografische inrichting. Iedereen is lid van de lokale en provinciale CDA-afdeling, maar de wervende opkomst van de informatietechnologie leidt ertoe, dat afstand steeds minder een rol speelt. Om met elkaar te kunnen communiceren wordt steeds meer de lokale afdelingsvergadering vervangen door telefoon, fax, internet of een bijeenkomst die een korte reis vraagt. Niet langer de (toevallig?) gedeelde woonplaats brengt CDA-ers bij elkaar, maar ook gemeenschappelijke interesses, leeftijden en politieke doelen. Politieke partijen zullen zo bezien volgens andere, moderne organisatieprincipes moeten worden gestructu-

reerd. Een derde constatering betreft de motivatie van mensen om lid te worden. Natuurlijk en gelukkig worden mensen lid van het CDA, omdat ideologie en programma hen aanspreken. Men betuigt steun aan de christen-democratische beweging. Maar even gelukkig moeten we ons prijzen met de mensen die lid worden om andere motieven. Dat kan variëren van het opbouwen van een interessant netwerk (politiek als Rotaryclub) tot een vorm van sociaal contact (politiek omdat het ook gezellig is) tot het snel beschikbaar krijgen van actuele informatie (politiek als informatievoorziening). Recente initiatieven die binnen of in de periferie van de partij ontstaan (Schlemmer-, Sluizergroep, Confrontatie met de toekomst, Ouderenplatform etc.) illustreren dat. Bestaande mogelijkheden tot participatie zijn kennelijk niet toereikend. Het is zaak de partij zo vorm te geven, dat het talent dat zich aandient zich daarin herkent. Dat ons aanbod aansluit bij de individuele motivatie van onze leden. In mijn beleving is de vraag niet zozeer of politieke partijen moeten veranderen. Dat is evident. De vraag is of ze daartoe het heft zelf in handen nemen of dat de verandering hen overkomt en mogelijk zelfs inhaalt. Ik kies voor het eerste. In de afgelopen periode zijn aanzetten gegeven tot verdere modernisering van de partij, zijn marketinginstrumenten en ICT-toepassingen geïntroduceerd. Uitbouw en verdere ontwikkeling zijn nodig. Een begin is gemaakt.

Even omkijken

Ik kijk nog even om: een drijfmat jaar met Gemeenteraadsverkiezingen die het CDA tot de grootste partij van Nederland maakten. Een jaar waarin het nationale voetbalelftal geen wereldkampioen werd, een jaar van natuurgeweld, het CDA dat bij de Tweede Kamerverkiezingen een teleurstelling moest verwerken. Een jaar waarin de partij in het nieuws was, en niet altijd positief. Maar nu telt het grote nieuws: een nieuw begin. CDA-ers gaan de uitdaging van de toekomst aan. Ik wens u een zalige Kerst en een gezegend 1999.

Hans Helgers
partijvoorzitter

Nieuwe opzet valt in goede aarde

De Partijraad viel in twee delen uiteen. Eerst was er een huishoudelijk deel met de behandeling van begrotingen en benoemingen. Het politieke gedeelte begon met de unanieme verkiezing van Hanja Maij-Weggen tot kandidaat-lijsttrekker. In haar toespraak dankte Maij-Weggen de Partijraad voor het vertrouwen in de Eurodelegatie. "Het is goed te weten dat je eigen partij achter je staat en dat er niet op de Eurodelegatie wordt afgegeven zoals bijvoorbeeld bij de VVD", aldus Maij-Weggen. Zij benadrukte verder dat de Eurodelegatie opkomt voor de Nederlandse én Europese belangen.

Hierna stond partijvoorzitter Helgers onder meer stil bij het proces van partijvernieuwing en zijn beweegredenen om zich niet beschikbaar te stellen voor herverkiezing. Het CDA is volgens Helgers de afgelopen vier jaar omgebouwd van een vanzelfsprekende regeringspartij naar een gewone grote politieke partij. Inhoud (verkiezingsprogramma) en boodschappers (Tweede-Kamerfractie) zijn ingrijpend vernieuwd; de vertrouwensband tussen top en basis is hersteld. De eerste fase van het vernieuwingsproces is volgens de vertrekkende voorzitter hiermee afgerond. Er valt echter nog genoeg te doen.

Op zaterdag 28 november jongstleden vond in het Rotterdamse Erasmus Expo & Congressentrum de Najaarspartijraad plaats. Er was dit keer bewust gekozen voor een andere opzet met veel ruimte voor politieke discussies over verschillende onderwerpen. De Partijraad droeg verder Marnix van Rij unaniem voor als kandidaat-partijvoorzitter; Hanja Maij-Weggen werd eveneens unaniem voorgedragen als kandidaat-lijsttrekker voor de Europese verkiezingen van 10 juni 1999.

Jaap de Hoop Scheffer hekelt in zijn speech het paarse kabinet.

Volgens Helgers zijn er de komende periode drie prioriteiten: weer trendsetend worden in het politieke debat; nieuwe kiezers winnen zonder onze trouwe kiezers te vervreemden; en het verder vitaliseren van de ledenorganisatie.

Partijvoorzitter Helgers gaf vervolgens een toelichting op de gevolgde procedure bij de voordracht van de nieuwe partijvoorzitter. In de discussie werden met name kanttekeningen geplaatst bij de procedure. Helgers benadrukte dat in het Partijbestuur is afgesproken een vertrouwelijke procedure te volgen. Het is ongepast om aan het einde van het traject de gemaakte afspraken met betrekking tot de procedure te veranderen. Het CDJA distantieerde zich bij monde van voorzitter Teusjan Vlot van de procedure en liep boos de zaal uit.

Waar wachten wij nog op?

Vervolgens stemde de Partijraad unaniem in met de verkiezing van Marnix van Rij als kandidaat-partijvoorzitter. Hierna stelde Van Rij zich voor aan de Partijraad met een korte speech. Zijn toespraak werd herhaaldelijk door applaus onderbroken. De kandidaat-voorzitter kondigde

De eerste rij vol met lachende CDA-prominenten.

Wim van Velzen bij de discussie over de Derde weg.

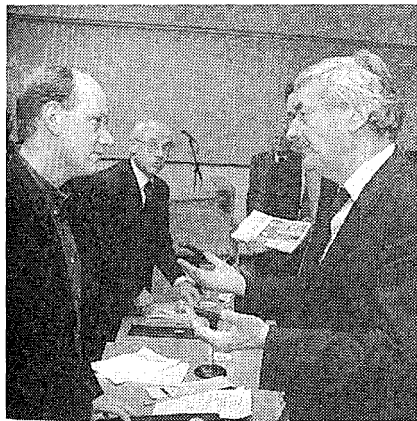
Hanja Maij-Weggen krijgt een bloemetje van Hans Helgers nadat zij is voorgedragen als kandidaat-lijsttrekker van de Europese verkiezingen.

Marnix van Rij neemt de felicitaties in ontvangst na zijn aanwijzing als kandidaat-voorzitter.

aan dat het CDA onder zijn leiding grote publieke debatten gaat organiseren over thema's die iedereen raken zoals de onveiligheid op straat, de wachtlijsten in de zorg en de spanning tussen economie en milieu.

Hij sloot zijn toespraak af met een oproep: "Wij hebben inhoud, wij hebben identiteit, wij hebben de mensen, wij hebben de motivatie. Waar wachten wij nog op? Op zijn Rotterdams: de jasjes uit, de mouwen opgestroopt en aan het werk. Ik zal mijn uiterste best doen om alles uit de kast te halen. Samen met u. Zelfbewust en vol vertrouwen naar de 21ste eeuw. De toekomst is nu!"

Ruud Lubbers in gesprek met politicoloog Ruud Koole bij de bijeenkomst over de Derde weg.

In de Politieke Rondblik vond daarna een levendige discussie plaats waarin onder meer aan de orde kwamen de onbetrouwbaarheid van de overheid door het niet naleven van eerder gemaakte afspraken in het MIT (Meerjarenprogramma Infrastructuur), de onrechtvaardigheden in de tegemoetkoming aan getroffen boeren door de wateroverlast, het asielbeleid en in het bijzonder de Bosnische vluchtelingen. Geconstateerd werd dat juist binnen het CDA een brede discussie over het

asielbeleid noodzakelijk is. Fractievoorzitter De Hoop Scheffer kondigde - hierop aanhakend - in zijn slottoespraak aan dat het CDA een groot debat in de partij over asielbeleid zal gaan voeren.

Door de Partijraad werden resoluties aangenomen over de toekomst van het onderwijs, de toekomst van de agrarische sector, het vreemdelingen- en asielbeleid en de infrastructuur in de regio.

Debatten op lokatie

Na de lunch werd de Partijraad heropend met een optreden van de zangeres Philipo die enkele gospelliederen ten gehore bracht. Hierna splitste de Partijraad zich in verschillende discussiebijeenkomsten. Voor het eerst in de geschiedenis van het CDA vonden twee discussiebijeenkomsten op lokatie plaats. Een debat over de Islamitische school in het gebouw van de NISBO in de Rotterdamse wijk Feyenoord en een bijeenkomst over de gecontroleerde heroïneverstrekking in Rotterdam, waarbij ook een bezoek werd gebracht aan het Medisch Sociaal Centrum. De belangstelling voor deze discussiebijeenkomsten was enorm.

In het Expo-centrum zelf werd gediscussieerd over "De christen-democratie is de derde weg"; "de elektronische snelweg is de succesroute voor een pluriform omroepbestel"; en de ontwikkelingen in Kosovo. Daarnaast vond een aparte campagnebijeenkomst plaats onder leiding van de campagnecoördinator Cees Bremmer.

Wim de Ridder, directeur van Stichting Maatschappij en Onderneming (SMO), gaf na terugkeer van de deelnemers in de grote zaal een samenvatting van de opvallendste uitkomsten van de discussies.

100 dagen van de CDA-fractie

Fractievoorzitter De Hoop Scheffer sloot de Partijraad af. In zijn speech ging hij in op de eerste honderd dagen van de hui-

dige CDA-fractie. Per persoon stond hij stil bij de verrichtingen van de overige 28 Kamerleden. Aanhakend op de discussies op de Partijraad stelde hij partijdebatten in het vooruitzicht over asielbeleid en de verstrekking van heroïne aan drugsgebruikers. De Hoop Scheffer had verder forse kritiek op het tweede kabinet-Kok. "Ik weet niet of zij met net zoveel plezier terugkijken op de eerste honderd dagen. Van de 'geur van wilde limoenen' waarmee Kok I begon is nu in ieder geval niets te merken geweest. Waren de typeringen toen 'verfrissend, nieuw en anders'. Nu is het: visieloos, incidenten en toenemende irritatie. Kok II doet mij denken aan de 'boulevard of broken dreams'. Voor de wind heeft iedereen al snel het gevoel redelijk te kunnen zeilen, maar o wee als er gelaveerd moet worden. Een goed op elkaar ingespeelde bemanning is dan een voorwaarde. Daar lijkt het in Kok II nu aan te ontbreken."

Na zijn toespraak zongen de Partijraads-gangers het Wilhelmus; en togen huiswaarts of naar de foyer om in informele sfeer na te praten.

Ex-Kamerlid Koekoek over het asielbeleid.

(foto's: Dirk Hol)

Tien kernpunten voor de statencampagne

1. Samen enthousiasme uitstralen

Leden en kader enthousiast maken dat het de moeite waard is zich persoonlijk in te zetten en sterk te maken voor de Statenverkiezingen. Dat kan via provinciale en lokale afdelingsbijeenkomsten; via lokale en landelijke partijbladen; de CDA-website op internet; via CDA-spotjes op radio en tv. Verkiezingen worden uiteindelijk gewonnen of verloren aan de basis.

2. Zorgen voor een aansprekend CDA

Het CDA moet zichtbaar, aanwezig en aanspreekbaar zijn op lokaal en provinciaal niveau. Dat bereik je via werkbezoeken en andere bijeenkomsten, via affiches en billboards, met artikelen op podiumpagina's en ingezonden brieven in kranten.

3. CDA in de provincie herkenbaar neerzetten

Provinciale Campagneteams ondersteunen bij de provincie-eigen inkleuring van campagnes. Dat gebeurt door het maken van analyses per provincie, spreeksetsen en nieuwe werkvormen aan te bieden en de campagneteams te ondersteunen bij de omgang met de regionale media.

4. Goede afstemming tussen provinciaal en landelijk niveau

Afstemming tussen statenfracties, provinciale lijsttrekkers en het landelijke politieke niveau van Tweede en Eerste Kamerfracties. Daarin spelen de LPC (overleg met de provinciale campagneleiders), het Landelijk Campagneteam, en het periodieke overleg met provinciale lijsttrekkers een belangrijke rol.

Campagnelogo

Speciaal voor de Provinciale Statenverkiezingen van 3 maart 1999 is een campagnelogo ontwikkeld. Dit logo wordt als print aan alle afdelingen gestuurd. Het logo is op floppy aan te vragen via telefoon: 070-3424844.

Campagnehandboek

Het Steenkampinstituut heeft een Campagnehandboek gemaakt met bruikbare tips en suggesties. Het Campagnehandboek is te bestellen via Carina Hoff, telefoon: 070-3424860.

Bijeenkomsten

De LPC (overleg landelijke campagneco-

5. Gericht en effectief inschakelen van regionale media

De regionale media zijn uitermate belangrijk voor het CDA; de mogelijkheden die deze media bieden moeten goed benut worden. Statenleden en provinciale campagneleiders worden getraind in het omgaan met regionale tv/radio en pers.

6. Effectief inspelen op mogelijkheden moderne media

Moderne media zoals internet en andere elektronische media moeten gericht benut worden. Het partijbureau kan hier een ondersteunende rol bij spelen.

7. Professionaliteit in logistieke service

De dienstverlening bij inventarisatie, bestelling en aflevering van verkiezingsmaterialen moet optimaal zijn.

8. Inhoudelijke support

Provinciale campagneteams en (kandidaat-)statenleden wensen inhoudelijke ondersteuning. Wetenschappelijk Instituut, Steenkampinstituut, Bestuurdersvereniging, de werkgroep Verkiezingsonderzoek en anderen zetten zich daarvoor in.

9. Bereikbaarheid en beschikbaarheid

Landelijke en provinciale campagneteams, provinciale lijsttrekkers en andere hoofdrolspelers zullen bereikbaar en beschikbaar moeten zijn voor vragen en reacties van zowel politiek-inhoudelijke als logistieke aard.

10. Een wervend CDA

Het CDA staat dichtbij de mensen en spreekt hun taal. Dat moet uit alle campagne-uitingen blijken.

ordinator en provinciale campagneleiders) komt bijeen op woensdag 27 januari en woensdag 24 maart 1999. Bijeenkomsten met de provinciale lijsttrekkers en de partij-en fractieleiding staan gepland voor 11 januari en 3 februari 1999. Alle bijeenkomsten vinden plaats in Utrecht en beginnen om 18.30 uur. De provinciale lijsttrekkers zijn ook aanwezig op het partijbestuursweekend van 22 en 23 januari 1999.

Verkiezingskatern in Appèl

In de eerstvolgende uitgave van het ledenblad, Appèl van 30 januari a.s. wordt een speciaal verkiezingskatern opgenomen over de Statenverkiezingen.

12 kleur-campagnes!

3 maart 1999, de verkiezingsdag voor de Provinciale Staten, is dichterbij dan we denken. Minder dan drie maanden scheiden ons van de eerste verkiezingen in 1999.

Als campagne-coördinator merk ik dat overal de sterke overtuiging leeft het CDA vooral op eigen provinciale kracht te presenteren. Daaruit spreekt sterke overtuigingskracht vanuit wat ik noem campagne-subsidiariteit. De overtuiging dat wat je op provinciaal niveau kunt doen je niet aan een ander niveau, zoals het landelijke, moet overlaten. Landelijke ondersteuning is prima, mits complementair aan provinciale activiteiten. Het motto "Brabant, op eigen kracht" illustreert dat treffend.

De overtuiging dat provinciale CDA'ers zo dicht mogelijk naar de kiezers toe willen laten zien waar zij voor gaan en staan. Door de juiste thema's te benadrukken. Door daarbij de goede toonhoogte te kiezen. Door goed geïnformeerd te zijn over wat burgers echt bezighoudt. Door de media tijdig en goed te informeren wat de campagneplannen zijn. Door als aanspreekbare en toegankelijke kandidaat-Statensleden herkenbaar gezicht te geven aan onze activiteiten. Door solide campagneplannen van lokale, regionale en provinciale afdelingen en campagneteams. Materiaal-, media-, canvas- en strategieplannen, etc.

Kleur geven aan het CDA in de provincie. Aan hoe je het doet en van waaruit je het doet. Het CDA is Fries in Friesland. En Hollands in het westen. Elke provincie heeft haar eigenheid, cultuur en uitdagingen. Per provincie kunnen vanuit deze benadering de politieke speerpunten verschillen. Drenthe kleurt zijn campagne anders in dan Zeeland. Gelukkig maar. Dat belooft veel goeds voor onze campagnes in 1999!

Cees Bremmer,
campagne-coördinator

"In de campagne mag het CDA best wat ongenueanceerd zijn"

Waarom hebt u ermee ingestemd lijsttrekker voor de Statenverkiezingen te worden?

"Ik was eigenlijk van plan om ermee op te houden. Ik heb het druk genoeg als voorzitter van het college van bestuur van een regionaal opleidingscentrum in Harderwijk en Apeldoorn. Maar de partij heeft mij gekozen als lijsttrekker. Ze wilden iemand die een generalist is, het CDA goed over het voetlicht kan brengen en van de nieuwe fractie een team zou kunnen maken. Dat riep een ambitie in mij wakker; ik heb toch besloten het te doen."

Thema's helder vertalen

Welke thema's moeten in de campagne een rol spelen? En hoe vertaalt je deze thema's naar de kiezers toe?

"We hanteren een cluster van drie thema's: zorg voor jong en oud; vitale stedelijke en landelijke gebieden; en bedrijvigheid in een schone omgeving. Deze thema's moeten helder en in samenhang over het voetlicht worden gebracht. In de campagne moet het CDA ongenueanceerd zeggen wat het wil. Het is niet echt de CDA-cultuur, maar het zal moeten. Kiezers willen helderheid. Dat betekent voor de verschillende thema's dat we duidelijk stelling nemen. Op het gevaar af dat onze standpunten soms wat kort door de bocht geformuleerd lijken. Maar in de Statenzaal gaat het uiteindelijk ook om een simpel voor of tegen."

Voor wat betreft de zorg voor jong en oud houdt dat in dat we tegen de wachtlijsten in de zorg zijn. Ook willen wij toe naar een integraal en lokaal jeugdbeleid, waar bij jongeren betrokken worden. Verder wil het CDA de ouderenbonden met projectsubsidies ondersteunen en de positie van de patiëntenorganisaties versterken ten opzichte van de financiers en de zorginstellingen.

Voor vitale stedelijke en landelijke gebieden willen wij meer aandacht besteden

Hans Esmeijer, sinds 1988 lid van de Provinciale Staten, is op 21 november jongstleden door de ledenvergadering in Gelderland aangewezen als lijsttrekker voor de verkiezingen van Provinciale Staten op 3 maart 1999. Voor Appèl reden om Hans Esmeijer te vragen naar zijn plannen in de campagne: hoe wil het CDA zich in Gelderland profileren - met welke thema's - en wat verwacht hij van de verkiezingsuitslag?

aan het economisch levendig houden van de binnensteden/kernen van zowel grote als kleinere steden. De kernen zijn immers het hart van de stad. Daarom zijn wij voor een verhoging van het fonds stads- en dorpsvernieuwing. Daarnaast wil het CDA voor het landelijke gebied de effecten van de herstructurering van de varkenssector gebiedsgericht aanpakken, samen met gemeenten, stands- en milieuorganisaties.

Op infrastructureel gebied zijn we tegen de noordtak van de Betuwelijn over bestaand spoor. Maar het CDA richt zich niet alleen op de Betuwelijn. Ook moeten de rivieren voor grootschalig vervoer beter benut worden door de haveninfrastructuur in plaatsen als Tiel, Wageningen en Zutphen te verbeteren. Wij willen een 'Gelderse Hanze' door de havenverbindingen tussen de verschillende steden te ver-

beteren. Naast de Betuweroute pleit het CDA dus voor een Rivierroute. Verder zijn wij voor nieuwe vormen van vervoer gericht op de volgende eeuw. Daar zijn wij progressief in. Onderzoek naar deze nieuwe vormen, zoals ondergronds vervoer in Arnhem-Nijmegen, de kabeltram en light-railverbindingen juicht het CDA toe.

Tot slot zijn wij wat betreft het derde themacluster, bedrijvigheid in een schone omgeving, voor het aanleggen of vernieuwen van bedrijfsterreinen en ook voor het behoud van kleinschalige bedrijvigheid in de kleine kernen."

Optimistisch over uitslag

Ten slotte, wat verwacht u van de verkiezingsuitslag?

"Onze inzet is het CDA versterkt terug in de Staten. Landelijk ziet het er naar uit dat wij zo'n 15 à 20 van de 75 zetels behalen. Wij moeten op eigen kracht daar nog twee à drie zetels bovenop zien te krijgen. Ik ben daar optimistisch over. Wij moeten ons niet te veel fixeren op de uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen in mei van dit jaar. Twee maanden eerder - in maart - kwam het CDA bij de gemeenteraadsverkiezingen verrassend als grootste uit de stembus. Ook bij de tussentijdse raadsverkiezingen in de Bommelerwaard op 18 november jongstleden heeft het CDA het goed gedaan. De Statenverkiezingen zijn beter te vergelijken met de gemeenteraadsverkiezingen. Ik verwacht dan ook dat de uitslag van de Statenverkiezingen meer zal lijken op die van de gemeenteraadsverkiezingen, dan op de Tweede Kamerverkiezingen."

Hans Esmeijer

(foto: Dirk Hol)

CDA sluit monsterverbond voor bestrijding armoede

Het CDA heeft begin december samen met de Vakcentrales CNV en FNV en Groen Links een plan gelanceerd om armoede gericht en structureel te bestrijden. Wordvoerster Ank Bijleveld over de aanleiding: "Armoede is voor veel huishoudens met een laag inkomen een blijvende zaak. Eén op de tien kinderen leeft in een gezin met een inkomen op of rond het minimum. Bovendien heeft het kabinet Kok-1 de kinderbijslag fors verlaagd, wat de armoede voor deze gezinnen steeds schrijnender maakt. De koppeling-plus waarover premier Kok in de campagnetijd nog mooie woorden sprak is er niet gekomen. Er worden slechts algemene lastenverlichtingen voor iedereen in het vooruitzicht gesteld vanaf het jaar 2001. Of het economisch tij het dan toelaat is nog de vraag. Volgens het CDA is het veel beter om gerichte maatregelen te nemen voor groepen die het echt nodig hebben".

Het CDA pleit voor een zestal maatregelen:

- 1) Voor gezinnen op en net boven het minimumniveau een inkomensafhankelijke extra kindertoeslag bovenop de gewone kinderbijslag.
- 2) Huishoudens die langer dan vijf jaar op of rond het minimum hebben geleefd, een bedrag van fl. 600,- geven. Dit als tegemoetkoming aan vervangingskosten van duurzame gebruiksgoederen, zoals koelkast, wasmachine enz.
- 3) Voor jonggehandicapten die een zeer laag inkomen hebben en bovendien weinig kans hebben op een inkomensverbetering, wil het CDA een fiscale aftrekpost introduceren. Deze zou het netto inkomen jaarlijks tot 500 gulden kunnen ophogen.
- 4) Het verruimen van de kwijtscheldingsnorm van lokale lasten. Gemeenten moeten de mogelijkheid krijgen om de

norm op te rekken naar 110% van het sociaal minimum.

- 5) Afschaffen van belastingheffing op premies die gemeentelijke sociale diensten mogen geven aan bijstandsgerechtigden die doorstromen naar betaald werk of vrijwilligerswerk.
- 6) Huishoudens met een minimuminkomen zouden niet meer dan 15% kwijt mogen zijn aan huur. Dit kan via de Huursubsidiewet geregeld worden.

De voorstellen van de anti-armoedecoalitie kosten naar schatting 350 miljoen gulden. Over de financiering daarvan zegt Ank Bijleveld: "Deze kan komen uit de lastenverlichting van 4,5 miljard die Paars-2 voor 2001 heeft ingeboekt. Het CDA kiest voor een extra lastenverlichting voor de mensen die het het hardst nodig hebben".

Schijnoptimisme Zalm breekt Paars-2 nu al op

"Als het financieringstekort verder ooploopt heeft minister Zalm heel wat uit te leggen". Dat zegt financieel woordvoerder van de CDA-fractie Jan Peter Balkenende in een reactie op de waarschuwing die minister Zalm met zijn 'Sinterklaasrede' afgaf in de SER. Het lijkt er sterk op dat het CDA alsnog gelijk krijgt met zijn waarschuwingen tijdens de Algemene Beschouwingen van dit jaar. Daarin pleitte Balkenende onder andere voor verdere terugdringing van het financieringstekort en voor een goede balans tussen ombuigingen en intensiveringen. Het CDA-Kamerlid gaf toen al aan dat het kabinet zichzelf veel te rijk rekende met 'inverdieneffecten' en een te optimistische inschatting maakte van de loonontwikkeling. Balkenende: "Ineens wees Zalm op

kostenposten zoals de waterschade, asielzoekers en tegenvallende aardgasopbrengsten. Dit lijstje is nog wel verder aan te vullen: het niet halen van bezuinigingen op de afdracht aan de Europese Unie; de hogere kosten voor de koppeling en de ambtenarensalarissen; de tekorten van de sociale fondsen; de kosten voor medicijnen en de groei van het aantal WAO-ers.

Minister Zalm heeft bewust risico's genomen door te kiezen voor extra uitgaven, zachte ombuigingen en onvoldoende buffers. Dit ondanks tegenvallende economische groei. Dat is vragen om moeilijkheden. Niet alleen komt er in 1999 een lastenverzwaring van 1,5 miljard, maar ook het financieringstekort zal stijgen", zo voorspelt Balkenende.

CDA wil extra loonronde leraren

Clemencé Ross heeft bij de begrotingsbehandeling Onderwijs gevraagd om een extra loonronde voor leraren, de zogenoemde Hermans-ronde. "Hermans heeft te weinig geld gekregen. Er dreigt een schrikbarend tekort aan tienduizenden leraren. Uit onderzoek weten we dat 50% van de leraren de keuze voor het beroep betreurt. Een rampzalig beeld dat moet veranderen. We hebben hier een maatschappelijk probleem. Leraren horen een inkomen te hebben dat vergelijkbaar is met soortgelijke functies". Het gaat Ross overigens niet alleen om leraren. Ook het ondersteunend personeel zoals de conciërge of de klasse-assistent is onderbetaald, vindt zij.

Het CDA vroeg bij motie de kosten die ouders maken voor het laten leren van hun kinderen te maximeren op 10% van het inkomen. De Kamer voelde daar niet voor omdat Hermans al meer geld had uitgetrokken voor de Wet Tegemoetkoming Studiekosten. Ross is ingenomen met de uitspraak van staatssecretaris Adelmund dat het bij het bepalen van de kwaliteit in het basisonderwijs om meer gaat dan de CITO-toets-score. "Hierbij hoog scoren wil niet zeggen dat je het redt in de samenleving. Je moet ook leren samenwerken en je gedachten en gevoelens kunnen uiten."

Het CDA breekt een lans voor de buurtschool. "De betrokkenheid van ouders is daarmee gediend. Zo'n school is sociaal beter ingekaderd en kan preventief werken bij het voorkomen van ongewenst gedrag met uitingsvormen als geweld en vernieling". Ross betreurt het dat Adelmund bij haar standpunt blijft dat het geld dat beschikbaar is voor klasseverkleining alleen voor de lagere klassen(onderbouw) van de basisschool bestemd is. Wat het hoger onderwijs betreft wil Hermans eerst met een nieuwe visie op studiefinanciering komen en dan pas met een visie op dat hoger onderwijs. Ross vindt dat een verkeerde volgorde. "Pas als je een visie hebt op het hoger onderwijs kun je zeggen welke studiefinanciering daarbij hoort."

Begin deze maand is in de media ruim aandacht besteed aan de actie van de 127 hongerstakingende illegalen in de Haagse Agneskerk. Het betreft mensen die niet voldeden aan de voorwaarden van de zogeheten "witte-illegalenregeling". Deze regeling hield in dat illegalen die over een periode van zes jaren ten minste 200 dagen per jaar aaneen "wit" hadden gewerkt, (d.w.z. over hun inkomsten belastingen en premies hadden afgedragen) voor een verblijfsvergunning in aanmerking konden komen. Deze "witte-illegalenregeling" liep af op 1 januari 1998.

Woordvoerder Maxime Verhagen: "Tijdens de debatten over de "witte-illegalenregeling" heeft de CDA-fractie de staatssecretaris van Justitie nadrukkelijk gewezen op het belang van evenwicht tussen strengheid en humaniteit. Regels die op democratische wijze in ons parlement tot stand zijn gekomen moeten ook worden uitgevoerd en gehandhaafd. Er blijven altijd gevallen van mensen of situaties die niet, of net niet aan de voorwaarden van de regeling voldoen. Het gevaar is dat als in dat ene geval wordt toegegeven, er zonder twijfel een sneeuwbal effect optreedt. Het is belangrijk dat er rechtsgelijkheid is. De illegalen waar het hier om gaat zijn geen vluchtelingen. Zij zijn dus niet uit hun land weggegaan omdat zij werden vervolgd. Het zijn mensen die destijds bewust het risico hebben genomen om illegaal in ons land te werken. Zij hebben zich dus bewust onttrokken aan de toelatingsregels die in ons land gelden. Het feit dat zij inmiddels jarenlang in ons land hebben verbleven, levert op zichzelf geen grond voor toelating op, zelfs als ze hun belasting hebben betaald. Vanaf 1992 wordt geen sofinummer meer aan illegalen gegeven. Zodoende kunnen ze ook

niet meer officieel werken en betalen ze geen belasting en premies meer. Omdat het tot 1992 wel mogelijk was een sofinummer te krijgen, is er een zogenaamde 'witte illegalenregeling' geweest. Deze regelde dat mensen die zes jaar lang in het bezit waren van een sofinummer en dus belasting en premies betaald hadden, in aanmerking kwamen voor een verblijfsvergunning. Omdat het vanaf 1992 onmogelijk is om als illegaal een sofinummer te krijgen, liep deze regeling per 1 januari 1998 af. De illegalen die in hongerstaking zijn gegaan, hebben niet kunnen aantonen dat zij zes jaar gewerkt hadden en belasting en premies betaald hadden".

Verhagen vervolgt: "Natuurlijk gaat het om mensen en natuurlijk is het voor betrokkenen vervelend als zij na jaren te horen krijgen dat zij niet langer in ons land mogen blijven. Eerder al heeft de CDA-fractie erop gewezen dat er in bepaalde individuele gevallen ruimte moet zijn voor een humanitaire afweging. De staatssecretaris van Justitie moet in dergelijke gevallen gebruik maken van de zogeheten discretionaire bevoegdheid. Dat houdt in dat als de staatssecretaris van mening is dat het vasthouden aan de regels zou leiden

tot een schrijnende humanitaire situatie, hij alsnog in dat individuele geval een verblijfsvergunning kan geven. Het is dus een verantwoordelijkheid van de staatssecretaris. De CDA-fractie heeft staatssecretaris Cohen van Justitie op 1 december jl. nogmaals gevraagd om de dossiers van de in hongerstaking zijnde illegalen te bekijken op de vraag of er aanleiding is gebruik te maken van zijn specifieke, eigen bevoegdheid".

RMO-rapport over indammen geweld bevestigt CDA-lijn

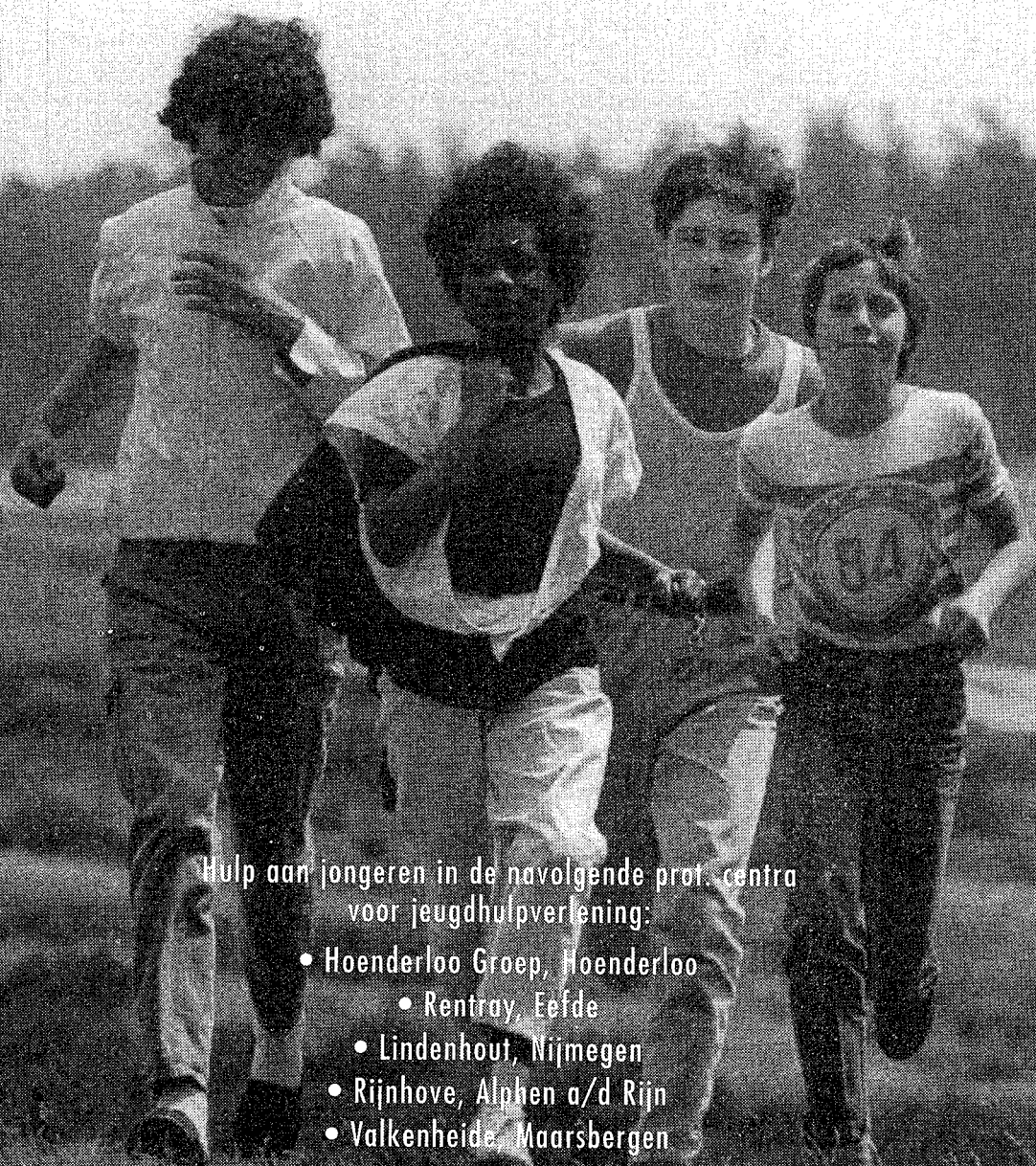
De Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO) heeft begin december een rapport met voorstellen gepresenteerd om het geweld in de Nederlandse samenleving in te dammen. Deze onafhankelijke adviesraad pleit voor het vormen van kleinschalige 'settings' in de samenleving. Daarbinnen zouden mensen elkaar kunnen aanspreken op hun verantwoordelijkheid. Verder wil de raad risicogroepen meer perspectief bieden op scholing of werk. Dit is bij uitstek een taak voor mensen uit de eigen gemeenschap en mensen die actief zijn in buurtorganisaties, jongerenwerk, enz. Een belangrijke taak is volgens het rapport weggelegd voor ouders. Zij moeten hun kinderen een veilige en stabiele leefomgeving bieden en een goed opvoedingsklimaat. CDA-Kamerlid Theo Rietkerk is erg ingenomen met het rapport. "Het sluit goed aan bij de lijn die het CDA al jaren voorstaat. De uitkomsten passen bovendien goed bij de CDA-instek voor het grote stedenbeleid en onze wensen ten aanzien van het combineren van zorg en arbeid. Ouders hebben een verantwoordelijkheid, maar moeten dan wel in staat worden gesteld om deze te nemen. Er wordt niet alleen gekeken naar repressie; het straffen, maar vooral ook naar preventie." Om te voorkomen dat dit belangrijke rapport in de la verdwijnt, heeft het CDA het kabinet om een reactie gevraagd. "We zijn daar erg benieuwd naar", aldus Rietkerk.

Verburg: sluitende aanpak prima maar niet ten koste van langdurig werklozen

De Europese afspraken om jongeren beneden de 23 jaar en nieuwe werklozen binnen een jaar een aanbod te doen voor scholing, begeleiding of het opdoen van werkervaring, lijkt mooi maar die sluitende aanpak voor jongeren was al geregeld via de JWG die nu is opgenomen in de Wet Inschakeling Werkzoekenden. Oude wijn in nieuwe zakken dus, zegt zij. Maar wat absoluut niet kan is dat voor de sluitende aanpak voor nieuwe werklozen, instrumenten en geld worden gebruikt die zijn gericht op de aanpak van langdurige werkloosheid. In de praktijk leidt dat er natuurlijk toe dat de langdurig werklozen nog langer op de bank moeten blijven zit-

ten. Verburg vindt dat het kabinet het echt niet kan maken langdurig werklozen af te schrijven. Juist voor die mensen moet er meer aandacht zijn om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. Zij staan vaak al jaren aan de kant en hebben het gevoel er niet meer bij te horen. "Sluitende aanpak prima maar dan wel voor iedereen en niet alleen voor nieuwe werklozen." Verburg probeert bij motie van de minister de toezegging te krijgen dat zijn sluitende aanpak niet ten koste gaat van de langdurig werklozen. Op het moment van het ter perse gaan van dit blad zag het er naar uit dat alleen de PvdA en de VVD de CDA-motie niet willen steunen".

Met elkaar op weg naar huis!

Hulp aan jongeren in de navolgende prof. centra
voor jeugdhulpverlening:

- Hoenderloo Groep, Hoenderloo
 - Rentray, Eefde
- Lindenhout, Nijmegen
- Rijnhove, Alphen a/d Rijn
- Valkenheide, Maarsbergen

Uw hulp maakt ons helpen mogelijk!

STICHTING ZESPEKA

Postbus 489, 3740 AL Baarn

Telefoon: (035) 541 43 54, Giro: 41.81.00

De Stichting is gerangschikt onder de rechtspersonen, zoals bedoeld in artikel 24, 4e lid van de Successiewet.

“Paars II komt in grote problemen als het economisch tegenzit”

Volgens Luck van Leeuwen, fractievoorzitter van het CDA in de Eerste Kamer, komt paars onherroepelijk in grote problemen als het economisch tegenzit. “Het financiële beleid van paars II is veel minder solide dan dat van paars I. De paarse partijen hebben geen eensluidend antwoord op economische tegenvallers. Bovendien zijn de verhoudingen binnen paars II veel slechter. Ik vind dat het kabinet tijdens de Algemene Beschouwingen in de Eerste Kamer een zwakke en weinig overtuigende indruk maakte.”

Half november jongstleden vonden in de senaat de Algemene Beschouwingen plaats. CDA-fractievoorzitter Van Leeuwen greep die gelegenheid aan om duidelijk neer te zetten waar het CDA voor staat. Volgens Van Leeuwen kan het CDA “nog lang niet met pensioen”. “Er is weliswaar veel bereikt, maar ook nog heel veel te doen. Waarden en normen staan onder druk; de overheid dreigt onbetrouwbaar te worden; de publieke ruimte verloedert; instellingen met een eigen identiteit dreigen op te gaan in vage algemeenheid; de onveiligheid groeit en het afschaffen van gezamenlijke rusttijden tast de familieband aan. Paars wijdt warme woorden aan sociale cohesie en normen en waarden, maar de concrete vertaling blijft in gebreke. Er is voor het CDA dus nog heel wat te doen.”

De CDA-fractievoorzitter tamboereerde tijdens de Algemene Beschouwingen op een aantal voor het CDA zeer belangrijke thema's zoals veiligheid, zorg, onderwijs en infrastructuur en mobiliteit.

Van Leeuwen vindt dat de beloofde kabinetsnota over veiligheid criteria moet bevatten als vergroting van het aantal agenten op straat, reductie van het aantal misdrijven en sterke verbetering van de veiligheid op met name het platteland. Op die criteria zal het CDA het beleid beoordelen.

Van Leeuwen schetste de 'sombere wolken' die boven de zorgsector hangen. Er dreigen weer tekorten op de begroting te ontstaan, en de loonsverhoging in de CAO voor verpleegkundigen is absoluut onvoldoende om het tekort aan personeel op te heffen.

Ook in het onderwijs zijn grote personeelstekorten, met name bij leraren. Van Leeuwen: “Leraren moeten beter worden opgeleid; zij moeten weer een hogere status krijgen en een daarmee overeenkomstig salaris. Verantwoordelijkheid voor de toekomst vereist investeren in onderwijs.”

Op het terrein van de mobiliteit ontspan zich een pittig debat over Schiphol. Van

Leeuwen vindt de discussies binnen het kabinet daarover “verwarrend”. “Wij hebben de harde toezegging gekregen dat het kabinet daarover op 18 december van dit jaar een beslissing neemt. Daar zal het CDA het kabinet aan houden.”

De CDA-fractievoorzitter keerde zich verder fel tegen de bezuinigingen op zowel Defensie als Ontwikkelingssamenwerking. “Uit het oogpunt van veiligheid en humaniteit is dat niet verantwoord. De minister-president zei weliswaar dat er op Ontwikkelingssamenwerking niet wordt bezuinigd, maar minister Herfkens had al eerder aangegeven dat dat wel het geval is. Op grond van de feiten zijn wij geneigd haar gelijk te geven.”

Speciale aandacht vroeg Van Leeuwen tijdens het debat voor de agrarische sector. Hij laakte de onrechtvaardigheden in de waterschaderegelingen en wees paars II

op de dreigende situatie waarin veel varkenshouders verkeren nu de tweede generieke korting eraan komt.

Meningsverschillen

De CDA-fractievoorzitter constateerde tijdens de Algemene Beschouwingen dat de meningsverschillen tussen de paarse coalitiefracties hoger oplopen. “De PvdA hield een heel scherp betoog op het terrein van de sociale zekerheid. Men ziet niets in verdergaande privatisering. Het geluid van de PvdA in de Eerste Kamer op dit punt is scherper dan in de Tweede Kamer. D66 en de VVD zaten elkaar in de haren over de bestuurlijke vernieuwing. De VVD is duidelijk niet geporteerd van het correctieve referendum en de gekozen burgemeester; D66 stak de loftrampet over de bereikte vernieuwing. Een kinderhand is kennelijk gauw gevuld. Voor referendum en gekozen burgemeester zijn immers Grondwetswijzigingen nodig die een tweede meerderheid in beide Kamers vergen. Zo ver is het nog lang niet.”

Luck van Leeuwen: “Paars wijdt warme woorden aan sociale cohesie en normen en waarden, maar de concrete vertaling blijft in gebreke.”

(foto: Dirk Hol)

Kerstmis, Nieuwjaar en de 21-ste eeuw

De Kersttijd betekent voor velen vaak een periode van rust en bezinning in het jachtige leven. Tijd voor elkaar, tijd om terug- en vooruit te kijken. Twaalf actieve CDA-ers vertellen wat het geloof voor hen betekent in hun leven en in deze tijd. Zij kijken vooruit, voor zichzelf en het CDA, naar het nieuwe jaar en de nieuwe eeuw.

Eensgezind en zelfbewust samenwerken

Aart Mosterd
Aart Mosterd is op 24 november beëdigd tot lid van de Tweede-Kamer voor het CDA. Hij volgt Jacques de Milliano op.

Kerstmis

Wat betekent het geloof voor u?

"Ik geloof in God die in de Bijbel laat zien wie Hij is. Die Zijn Zoon Jezus Christus naar deze wereld heeft gestuurd en daardoor voor ieder die in Hem gelooft eeuwig leven heeft mogelijk gemaakt. Naast alle gezelligheid rond Kerst geldt voor mij het centrale thema dat God mens is geworden. Dat centrale thema hoop ik met mijn gezin in mijn eigen kerkelijke gemeente te gedenken. Onder de verkondiging van deze blijde boodschap en het samen zingen van geestelijke liederen ervaar je de vrede waar de Vredesvorst Christus borg voor staat."

Kerstmotto?

"Vrede in en tussen mensen."

Nieuwjaar

"Mijn persoonlijke wens voor 1999 is dat ik gezondheid, kracht en inzicht krijg om de CDA-Tweede-Kamerfractie op een goede manier te kunnen dienen.

Het CDA wens ik zelfbewustheid en eensgezindheid toe. We hebben goede programma's (plaatselijk, provinciaal, landelijk en Europees) en vanuit die programma's hebben we goede ideeën voor de samenleving. Die programma's zijn verankerd in waarden en normen die meer dan 2000 jaar hun betekenis hebben bewezen. Betere ankers voor ons politiek handelen ken ik niet. Daarom spreek ik de wens uit dat we als CDA-ers ieder op zijn of haar plaats eensgezind en zelfbewust werken aan de uitvoering van onze

programma's. Een betere voorbereiding op de komende Staten- en Europese verkiezingen is er niet."

21-ste eeuw

Hoe moet het CDA zich inhoudelijk profileren richting 2000?

"Ook in de 21-ste eeuw zullen voor mensen het hebben van werk met een redelijk inkomen, goede scholing, normen en waarden, veiligheid, zorg, sociale voorzieningen en duurzaamheid belangrijk zijn. Het CDA moet zorgen voor een solide financieel en economisch beleid dat het mogelijk maakt extra te investeren in veiligheid, zorg, sociale voorzieningen en milieu. De discussie rond waarden en normen zal vanuit het CDA blijvend gevoerd worden."

Saamhorigheid in heel Europa

Hans van den Broek

Mr. Hans van den Broek is Commissaris bij de Europese Commissie in Brussel.

Kerstmis

Wat betekent het geloof voor u?

"Met elkaar op weg zijn."

Hoe geeft u hieraan tijdens de Kerst uitdrukking?

"Door even stil te staan bij wat dat voor de komende tijd betekent."

Uw kerstmotto voor dit jaar?

"Voor vrede moet je soms vechten."

Nieuwjaar

Uw persoonlijke wens voor 1999?

"Dat de saamhorigheid het in heel Europa wint."

Wat wenst u het CDA toe in het nieuwe jaar?

"Ik wens het CDA zelfvertrouwen en zichtbaarheid in eensgezindheid toe (en ruim aandacht voor het belang van een sterk Europa, ook voor Nederland)."

21-ste eeuw

Hoe moet het CDA zich inhoudelijk profileren richting 2000?

"Het program en ook het Program van Uitgangspunten, is nog zeer actueel. Beleidsprioriteiten als zorg, veiligheid, onderwijs, gezin, normen en waarden naast een beproefd (vergelijk Lubbers I-III) sober, solide en sociaal-economisch beleid, bieden ruimschoots mogelijkheden om opnieuw regeringsdeelname te rechtvaardigen. Als we na inspraak en discussie vervolgens ook de politieke gelederen sluiten, is succes verzekerd."

Veel inspiratie

Berna Yilmaz

Berna Yilmaz is lid van het CDA-Partijbestuur. Zij is van Turkse afkomst en werkzaam voor de Nederlandse Islamitische Bond voor ouderen.

21-ste eeuw

Hoe moet het CDA zich inhoudelijk profileren richting 2000?

"Een aantal belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen beïnvloedt mede ons denken over de toekomstige tijd. De bevolkingssamenstelling verandert, er komen ook relatief - steeds meer ouderen. De mogelijkheden op het gebied van de technologie en de telecommunicatie zijn bijna niet te volgen en de Europese integratie wordt zichtbaar op het afschrift van onze bankrekening.

Een samenleving, die snel verandert, biedt ook veel kansen om de kwaliteit van het leven te vergroten. Het welbevinden van alle mensen moet daarbij centraal staan. Wij kunnen toch niet accepteren, dat mensen in armoede leven. Wij mogen ons er niet bij neerleggen, dat mensen worden uitgesloten. Wij willen toch ook onze ouderen niet negeren. Met de veranderende

samenstelling van de bevolking moeten wij juist een beroep willen doen op de ervaring en de wijsheid van de ouderen. Ook binnen het CDA wil ik mij inzetten voor mensen, die extra zorg verdienen. Een samenleving voor alle mensen, is ook een samenleving mét alle mensen."

Stevig durven discussiëren

Jean Bronckers

Jean Bronckers is CDA-gedeputeerde en lijsttrekker voor de provinciale statenverkiezingen in Limburg.

Kerstmis

Wat betekent het geloof voor u?

"Het geloof geeft richting en steun aan je leven. Met Kerstmis sta je veel meer dan anders stil bij de zin van het leven en waar je in het dagelijks leven mee bezig bent. Het is een belangrijk moment van bezinning. Ik vier Kerstmis in de huiselijke kring en in de kerk."

Nieuwjaar

"Voor 1999 wens ik een goede gezondheid voor mijn naasten en mij. Dat is het allerbelangrijkste.

Het CDA wens ik toe dat het na moeilijke tijden weer de opgaande lijn te pakken krijgt. Op 3 maart 1999 zijn er provinciale statenverkiezingen. Het is heel belangrijk dat het CDA een goed verkiezingsresultaat boekt. In Limburg streven wij naar consolidatie ten opzichte van de uitslag van vier jaar geleden."

21-ste eeuw

Hoe moet het CDA zich inhoudelijk profileren richting 2000?

"Het CDA moet zich zowel op sociaal terrein als op het terrein van normen en waarden blijven profileren. Daarnaast moet er meer aandacht komen voor het thema van de ruimtelijke ordening in relatie tot natuurbeleving. De provincie Limburg is momenteel aan het verstenen. Er wordt te gemakkelijk beslag gelegd op de beperkte beschikbare ruimte. Daarnaast moet de cultuur in het CDA opener worden. Meningsverschillen worden soms opgeblazen tot geweldige problemen. We moeten daarmee in onze eigen staart. We moeten stevig durven discussiëren en na het innemen van een standpunt daar gezamenlijk voor staan. We mogen onze thema's best wat offensiever aan de man brengen."

Verkiezingsprogramma beter uitdragen

Maria van den Muijsenbergh-Geurts

Maria J.C. van den Muijsenbergh leidde de commissie van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA die het rapport

'Respect, een christen-democratische visie op ouderenbeleid' opstelde.

Kerstmis

Wat betekent het geloof voor u?

"Ik beschouw mijn geloof als een gave. Het is een cadeau waar ik blij mee ben. Het is een geschenk vanuit mijn opvoeding wat nog lang niet af is. Door de jaren heen verandert het, het verdiept zich en neemt andere vormen aan. Tijdens de Kerst geeft ik er geen andere uiting aan dan op andere dagen."

Kerstmotto:

"Bij zoiets kan ik me niks voorstellen."

Nieuwjaar

"Je hoopt toch steeds weer op hetzelfde, namelijk dat we - stapje voor stapje - bij een betere wereld komen in het besef dat het heel, heel langzaam gaat. Je hoopt dat de verschillen tussen mensen minder worden.

Het CDA wens ik twee dingen toe voor het nieuwe jaar. Allereerst wens ik van harte dat het CDA in staat is de inhoud van zijn verkiezingsprogramma beter naar voren te brengen, zodat het naar buiten toe beter doordringt.

Ten tweede hoop ik dat de mensen die voor het CDA in het openbaar optreden zich meer dan nu het geval is realiseren hoeveel leden letterlijk zwoegen voor die partij. Er zijn zoveel leden in buurten, wijken en dorpen die zich dag en nacht inzetten. Vaak worden ze teleurgesteld. Ik hoop echt dat de vertegenwoordigers in de top zich dat veel vaker realiseren."

21-ste eeuw

Hoe moet het CDA zich inhoudelijk profileren richting 2000?

"Het jaar 2000, het is een leuk getal. Voor het CDA geldt, wat ik al zei, ik hoop dat het zijn verkiezingsprogramma beter naar buiten kan brengen. Thema's die mij bijzonder raken zijn: beter onderwijs, armoedebestrijding en aandacht voor de zorg die tekort schiet."

Vertrouwen in de toekomst

1998 was voor het CDA een bewogen jaar.

Na de goed verlopen verkiezingen voor de gemeenteraden brachten de Tweede Kamerverkiezingen niet datgene waarop we met z'n allen hadden gehoopt, namelijk herstel voor het CDA.

De verwachting bleek verlies. Een teleurstelling voor al diegenen die veel energie en inzet in de campagne hadden gestoken. Er blijkt een grote kloof te bestaan tussen de

steun voor onze ideeën en de steun voor onze partij. De christen-democratie heeft wel degelijk de juiste antwoorden voor de vragen van de samenleving in huis.

Meer en meer mensen onderschrijven het belang van waarden en normen en de rol van het gezin daarin. De stelling dat het in de samenleving om meer gaat dan geld verdienen wordt steeds breder onderschreven. Die wetenschap moet ons het vertrouwen geven om in 1999 verder te gaan op de ingeslagen weg van de inhoud.

In verscheidenheid, maar vanuit een gemeenschappelijke inspiratie tussen de mensen staan. Een volkspartij met vertrouwen in de toekomst.

Het Kind van kerst dient ons daarbij als voorbeeld. Het Christelijk geloof onderscheidt zich door een God die tussen mensen is gaan staan. Een mens tussen mensen. Oog voor de ander, liefde en barmhartigheid zijn ons door Hem zichtbaar voorgeleefd. Een belofte werd werkelijkheid.

Toen, maar ook in de toekomst. Kerst heeft eeuwigheidswaarde.

Biedt vertrouwen voor de toekomst.

Vanuit dat besef wens ik u een zalig Kerstfeest en gelukkig 1999.

Jaap de Hoop Scheffer

Inspiratie en eendracht

Jeltien Kraayeveld-Wouters
Jeltien Kraayeveld-Wouters is voorzitter van het Centraal Opvangorgaan Asielzoekers (COA) en oud-burgemeester van Hilversum.

Kerstmis

Wat betekent het geloof voor u?

"Geloof betekent voor mij: de bodem waarop ik sta, bron van hoop (soms tegen beter weten in) en onontbeerlijke inspiratie. Rond de Kerstdagen betekent het voor mij: mijzelf mee laten nemen in meditatie en viering van het wonder. En in 't verlengde daarvan extra investeren in verwaarloosde contacten."

Kerstmotto:

"Licht in onze duisternis. Van elders, van God vandaan, Licht dat redding betekent, uitzicht, nieuwe kracht, in onze toch zeer bedreigde, in veel gevallen zelfs rampzalige wereldsamenleving."

Nieuwjaar

"Voor 1999 wens ik dat ik samen met anderen nog iets mag betekenen voor en met mensen die in bittere omstandigheden verkeren. Het CDA wens ik veel inspiratie en eendracht toe. En veel politiek charisma. Daarbij moed en kracht om ons heldere en voortreffelijke verkiezingsprogramma naar letter en geest daadwerkelijk uit te voeren. Dan zal het bij de twee verkiezingen in 1999 waarachtig wel gaan."

21-ste eeuw

Hoe moet het CDA zich inhoudelijk profileren richting 2000?

"Het CDA zal de 21-ste eeuw met vertrouwen kunnen binnenstappen, als het ons in 1999 gelukt onze partij opnieuw te positioneren als beginselpartij. Het sociale gehalte van CDA-standpunten en probleemoplossingen. Het kwaliteitsgehalte van het voorgestane evenwicht tussen natuurbeheer en economische ontwikkeling. Maatregelen die echt het recht bevorderen, waarbij vooral de zwaksten centraal staan. Een vruchtbare balans tussen persoonlijke en private en overheidsverantwoordelijkheid. Uitgesproken kansen voor pluriformiteit in media - en informatie-ontwikkelingen. Ga daar als CDA in 1999 concreet aanstaan. Met moderne methoden en vooral open en waarachtig. Dan hebben we een goede kans om met

vertrouwen de 21-ste eeuw te kunnen binnengaan als partij van inhoudelijke importantie."

Authentiek durven zijn

Doekle Terpstra
Doekle Terpstra is met ingang van 1 januari 1999 voorzitter van het CNV.

Kerstmis

Wat betekent het geloof voor u?

"Mijn geloof is de drijfveer voor mijn denken, doen en laten. Het is buitengewoon belangrijk voor mijn werkzaamheden en privéleven. Spiritualiteit en bezinning geven richting en helpen mij grote idealen te verbinden met de weerbarstigste praktijk van alledag. In kleine kring, in ons gezin, besteden we veel aandacht aan de Adventperiode. Dageeliks staan we door middel van een adventproject stil bij het feest van het licht, tijd voor bezinning, symboliek, verhalen en de geboorte van Christus."

Kerstmotto

"Ik heb geen specifiek motto, Kerstmis is het feest van de hoop."

Nieuwjaar

"Ik hoop in de goede voetsporen van CNV-voorzitter, Anton Westerlaken te treden en het goede profiel van deze christelijke vakorganisatie - duurzaamheid, participatie en solidariteit - verder uit te bouwen.

Ik ben overtuigd van de meerwaarde van christelijke organisaties. Het CDA wens ik als christelijke partij veel verantwoordelijkheid en organisatie van die verantwoordelijkheid toe. De christen-democratie heeft ten principale een plaats in onze samenleving. Ik hoop dat het CDA weer wortel schiet. Voor de komende verkiezingen wens ik het CDA veel zetels en een sterke plaats toe."

21-ste eeuw

Hoe moet het CDA zich inhoudelijk profileren richting 2000?

"Voor het CDA is het van belang aansluiting te houden op de koers van het verkiezingsprogramma 'Samenleven doe je niet alleen'. Ethische problemen van deze tijd

vragen soms om rigoureuze maatregelen. Het CDA mag risico's niet uit de weg gaan, maar zal met problemen op een consequente manier moeten omgaan. De partij moet een brug slaan naar nieuwe groepen kiezers. Niet meezeilen in het kielzog van het gemiddelde, maar risico's durven nemen. Authentiek durven zijn."

Zonder schroom gaan voor CDA-thema's

Arend Jan Maat
Arend Jan Maat is kandidaat voor het CDA bij de verkiezingen voor het Europees Parlement.

Kerstmis

Wat betekent het geloof voor u?

"God laat de betrekkelijkheid van het leven zien. Tegelijkertijd geeft Hij ook kracht. Naast het samenzijn in gezinsverband, kan ik tijdens de Kerst de energiebron weer opladen voor de dingen die komen gaan."

Kerstmotto?

"Letterlijk 'Christuswoord', Mattheüs 10:13: Indien het huis het waard is, zo kome uw vrede."

Nieuwjaar

"Mocht ik gekozen worden in het Europees Parlement dan hoop ik daarin snel mijn weg te vinden. Er moet hard gewerkt worden. Dat ik daarbij mijn vrouw en mijn vier zoons, die ik zeer liefheb, recht kan blijven doen, is mijn inzet en vurige wens.

Voor het CDA wens ik ten eerste het zonder schroom voluit gaan voor de CDA-thema's. Verder een goede verkiezingscampagne voor de Staten. En tenslotte een spetterende Eurocampagne. Met CDA-idealén gericht op een sterk en sociaal Europa met een menselijk gezicht, een goed functionerend parlement en een duidelijke keuze voor uitbreiding van de huidige Europese Unie. Natuurlijk wens ik het CDA tien zetels toe."

21-ste eeuw

Hoe moet het CDA zich inhoudelijk profileren richting 2000?

"Ten eerste moet het CDA de samenhang

van ontwikkelingen tonen. Werk, sociale betrokkenheid, veiligheid en milieubehoud zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Zonder een sterk normbesef en erkenning van waarden blijven ze los zand. Ten tweede kan de markt niet zonder spelregels. Economische groei zonder kaders voor sociale aspecten, milieu, consumenten- en producentenbescherming leidt tot ontwijking van de maatschappij. Een derde thema is de bescherming van de Europese cultuur. Europese cultuur en regionale uitingen daarvan zijn kostbaar voor de identiteit van burgers en landen in de EU. Behoud en versterking daarvan versterken de identiteit van het Europese continent."

Arme mensen moeten het beter krijgen

Tony van Nierop
Tony van Nierop is 14 jaar en woont in Den Haag. Hij is leerling van de grafische school.

Kerstmis

Wat betekent geloof voor je?

"Ik ben katholiek. Ik doe er zelf niet zoveel aan. Met Kerst denk ik er wel meer over na. Ik geloof graag ergens in. Als je nergens in gelooft wat heeft het leven dan voor nut. Ik ben blij dat ik in een gelovig gezin opgroeit. Met Kerstmis ben je je dat extra bewust. In die dagen doe je meer met elkaar en misschien ga je wat anders met elkaar om. Wij zijn met vier kinderen en in die dagen is het gezelliger. Je maakt minder vlog ruzie met elkaar. Het is het feest van vrede op aarde en je bent je bewust dat God zijn kind Jezus voor ons heeft gegeven maar er is ook de heidense kant met de boom en de cadeautjes."

Kerstmotto?

"Als iedereen zich nu eens inzet voor echte vrede op aarde."

Nieuwjaar

Wat is je persoonlijke wens voor 1999?

"Beter mijn best doen op school. Voor anderen wens ik vooral dat de arme mensen het beter krijgen. Ik ken geen armoede, kou of honger. Misschien zou het goed zijn dat wel eens aan den lijve te ondervinden. Vooral in de winter."

Wat wens je het CDA toe in het nieuwe jaar?

"Het CDA wens ik een gestage vooruitgang."

21-ste eeuw

Hoe moet het CDA zich inhoudelijk profileren richting 2000?

"Wat het CDA vooral een zorg moet zijn in de komende jaren is het onderwijs en de zorg voor ouderen. We moeten er met z'n allen meer voor zorgen dat oude mensen niet zo eenzaam zijn en dat we tijd hebben om voor hen te zorgen."

Lef om keuzes te maken

Attie Sijpkens

Attie Sijpkens is lid van 'Confrontatie met de Toekomst'.

Kerstmis

Wat betekent geloof voor u?

"Geloof is voor mij een zekerheid-diepin-mij, maar ook vragen en twijfels. Een zoektocht, veelal in stilte, met af en toe een moment van herkenning en bevestiging.

Kerst is het feest van de Belofte en in die zin voor mij een bemoediging om op zoek te blijven gaan, soms alleen, soms samen met anderen."

Kerstmotto?

"Zoek de stilte binnenin je, vind het Kind en ga de wereld gesterkt tegemoet."

Nieuwjaar

Wat is uw persoonlijke wens voor 1999?

"Mijn persoonlijke wens (en voornemen) voor 1999 is om met een groepje collega's en vriendinnen voor de eerste keer de Nijmeegse Vierdaagse te lopen."

Wat wens u het CDA toe in het nieuwe jaar?

"Ik wens het CDA een groeiend inzicht in eigen kracht en mogelijkheden; lef om keuzes te maken en met eigen standpunten sterk naar buiten te treden. En als zich dat (nog) niet vertaalt in zetelwinst bij de verkiezingen, doorzettingsvermogen en nieuwe energie om verder te werken."

21-ste eeuw

Hoe moet het CDA zich inhoudelijk profileren richting 2000?

"Voor het CDA in de 21-ste eeuw moeten mensen centraal blijven staan. Het CDA moet werken aan een samenleving waarin ieder mens een plek heeft en gerespecteerd wordt. Veiligheid, solidariteit, (gast)vrijheid en zinvolle tijdsbesteding zijn daarbij belangrijke thema's."

Gezelligheid en harmonie zijn in de politiek ook belangrijk

Esther Bergman

Esther Bergman is coördinator van de verkiezingscampagne voor de Provinciale Staten in Utrecht.

Kerstmis

Kerstmotto:

"Vrede op aarde. Daarmee doel ik niet alleen op oorlogsgebieden, maar ook op vrede dichtbij huis. Hoeveel relaties privé en op het werk zijn er niet verstoord, hoeveel kinderen worden er niet slecht behandeld in onze eigen omgeving?"

Nieuwjaar

Wat is uw wens voor 1999?

"Dat ik tijd blijf vrijmaken voor mijn directe naasten. We hebben het allemaal zo vreselijk druk. We zouden ons meer moeten onthaasten."

Wat wens u het CDA toe?

"Dat iedereen zich weer thuisvoelt in de partij. Gezelligheid en harmonie zijn in een politieke partij ook belangrijk. We moeten niet naar grote hotels om te vergaderen, maar terug naar het kerk- en schoolgebouw.

Voor het CDA in mijn provincie Utrecht hoop ik dat het aantal zetels bij de Statenverkiezingen zal toenemen. Dat is ook haalbaar. Bij de raadsverkiezingen in de provincie Utrecht heeft het CDA het in maart 1998 goed gedaan. Als CDA-ers in de gemeenten zich inzetten voor de Statencampagne en de burgers erop wijzen hoeveel gemeenten met provincies te maken hebben, kan er in maart 1999 weer een goede uitslag geboekt worden."

21-ste eeuw

"Het CDA heeft een eigen gezicht. We zijn een partij van het gezin en van de samenleving; dat zijn bij uitstek de thema's waar we ons mee kunnen onderscheiden. Maar dan moeten we ons die thema's niet laten afpakken."

Politieke Problemen

J.C.P.M. Vis en W.H. van Schuur (red.)

ISBN 90-6473-347-3; 373 pag.; f 39,90

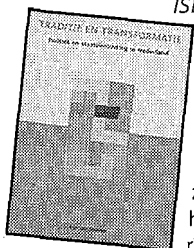
Een overzicht van de belangrijkste problemen in ons land. De gekozen problemen zijn regelmatig in het nieuws en staan hoog op de politieke agenda. Aan bod komen onder meer: werkgelegenheid, sociale zekerheid, gezondheidszorg, medische ethiek, milieu en energie, ruimtelijke ordening en vervoer, criminaliteit en veiligheid, migratie en minderheden, Europese integratie. Het geheel wordt gecompleteerd met een inleiding over wat politieke problemen zijn en een analyse van problemen rond het jaar 2000.

Traditie en Transformatie

Politiek en Staatsinrichting in Nederland

Ron van Dooren

ISBN 90-6473-359-7; 174 pag.; f 27,50

Het politieke en staatkundige bestel in Nederland wordt doorgaans in afzonderlijke monografieën behandeld. Het bijzondere van dit boek is dat de auteur de raakvlakken van de politieke en bestuurlijke processen voortdurend in ogenschouw neemt en zowel de continuïteit als de vernieuwing op heldere wijze uiteenzet. Door deze benaderingswijze worden politiek en staatsinrichting levende fenomenen, waardoor het boek uitermate geschikt is voor een eerste kennismaking.

Onbehagen in de politiek

Een verkenning van de tijdgeest tegen het einde van de eeuw.

Gabriël van den Brink

ISBN 90-6473-327-9; 116 pag.; f 27,50

Er zijn vele tekenen die als een blijk van onbehagen in de bestaande politiek kunnen worden opgevat. Dit boek brengt de discussie hierover in kaart. De auteur gebruikt concrete ervaringen van 20 mensen uit verschillende niveaus in het politieke bedrijf als bronnen voor een peiling van het onbehagen in de politiek. Van den Brink beoogt geen standpunten in te nemen (of af te wijzen), maar inventariseert

wat in het debat over de publieke zaak zoal aan de orde is. Een uitgave in samenwerking met De Balie.

Verkrijgbaar in de boekhandel of via de bon bij de uitgever:

Instituut voor Publiek en Politiek

Tel. 020 521 76 00, Fax 020 638 31 18

www.publiek-politiek.nl/publicaties

BON

HIERBIJ BESTEL IK:

POLITIEKE PROBLEMEN. Prijs f 39,90

TRADITIE EN TRANSFORMATIE. Prijs f 27,50

ONBEHAGEN IN DE POLITIEK. Prijs f 27,50

NAAM:

ADRES:

POSTCODE/PLAATS:

OPSTUREN NAAR: INSTITUUT VOOR PUBLIEK EN POLITIEK,
ANTWOORDNUMMER 10455, 1000 RA AMSTERDAM

SCHOONHOVEN

ZILVERSTAD

ZILVER KOOP JE IN SCHOONHOVEN

ECHT ZILVEREN SCHOONHOVENSE
PILAAK KANDELAAR.

Met meesterteken van het Schoonhovens
Silverhuys. Vervaardigd door eigen zilversmeden.
Groot ca. 19 cm., van 435,- voor 325,-
per paar 598,-
Klein ca. 7 cm., van 260,- voor 165,- per paar 298,-

Telefonisch
te bestellen:
(0182) 382651/385820
bezorging per
besteldienst
f 9,50

RIKKOERT

SCHOONHOVENS SILVERHUYS

Hoge 3-lichts
kandelaar
van 1490,-
voor 980,-

Vrijdag Koopavond.

Juweliers • Horlogers • Diamantairs • Edelsteenkundige F.G.A.
Beëdigd taxateur • Antiquairs • Edelmeden sinds 1879

Schoonhoven: Haven 1-13 (0182) 38 26 51/38 58 20
Lekkerkerk: Burg. Roosstraat 22 (0180) 66 14 90

ONGEWENST ZWANGER...
WAT NU?

VOOR HULP AAN MOEDER EN KIND
BEL 0800-0730 (DAG EN MACHT
BEREIKBAAR)

VERENIGING TER BESCHERMING VAN HET ONGEBOREN KIND VBOK

ZWANGER VOL
ZORGEN

Gewenst zwanger...
maar toch vol zorgen?
Bel de VBOK.

Landelijk dienstencentrum
Arnhemseweg 23, Postbus 559,
3800 AN Amersfoort

ZIJ OVERLEEFDEN
MILOSEVIC..

...MAAR OVERLEVEN
ZIJ OOK DE WINTER?

GEEF KOSOVO
EEN BEETJE
WARMTE

STICHTING
Vluchteling
GIRO 999

De uitdaging: Welke Afdeling scoort 100% contributie?

De acceptgiro's voor de contributie 1998 zijn in december 1997 verzonden aan de leden persoonlijk. Afgelopen maart zijn herinneringen verzonden. Voor de leden die de contributie nog niet hebben voldaan zijn in juli girokaarten aangemaakt. Deze zijn verzonden aan de penningmeesters van de Gemeentelijke Afdelingen met het verzoek om te proberen alsnog de contributie voor 1998 te innen. Voor een wellicht beter resultaat is een competitie-element aan deze laatste ronde verbonden. Alle Afdelingen worden uitgedaagd om in de derde contributieronde zoveel mogelijk betalende leden te scoren. In de laatste maanden van het jaar wordt in het ledenummer bijgehouden welke Afdelingen dit het beste doen. Iedere uitgave is dit via de Top 10 te volgen. In ledenummer 6 van 12 september jl. scoorde CDA-Bergen uit Noord-Holland het beste. Bij de tweede peiling in het ledenummer van 14 november bereikten de Afdelingen Ruurlo en Lienden de 100%. De winnaars van de Top 10 en de Afdeling die in de periode van eind augustus tot eind december in totaal het best hebben gescoord verdienen een verrassingsprijs. Hontenisse in Zeeland telt, na de Afdelingen Ruurlo en Lienden met 100%, de

Dit najaar is de derde contributieronde gestart. Alle Afdelingen hebben acceptgirokaarten ontvangen voor leden die nog geen contributie hebben betaald. De Afdelingsbesturen werken hard om leden persoonlijk te benaderen en ze te vragen de contributie voor 1998 te voldoen. In de Afdelingen Lienden en Ruurlo in Gelderland betalen alle CDA-leden hun contributie. Deze afdelingen hebben de uitdaging van de contributie-actie aangenomen en 100% gescoord. Bij de derde peiling van de contributie-actie is het CDA-Hontenisse met 98,59% de winnaar.

Top 10

Hieronder volgt de top 10 van Afdelingen met de beste score tot medio november 1998:

1.	Hontenisse	(Provinciale Afdeling Zeeland)	98,59%
2.	Reimerswaal	(Provinciale Afdeling Zeeland)	98,55%
3.	Nederweert	(Provinciale Afdeling Limburg)	98,36%
4.	Bergambacht	(Kamerkring Leiden)	98,24%
5.	Kapelle	(Provinciale Afdeling Zeeland)	98,09%
6.	Ferwerderadeel	(Provinciale Afdeling Friesland)	98,08%
7.	Winterswijk	(Provinciale Afdeling Gelderland)	98,07%
8.	De Marne	(Provinciale Afdeling Groningen)	98,02%
9/10	Bergen	(Provinciale Afdeling Noord-Holland)	97,95%
9/10.	Westervoort	(Provinciale Afdeling Gelderland)	97,95%

hoogste score betalende leden. Van harte proficiat Hontenisse! Deze Afdeling komt net als Bergen, Ruurlo en Lienden in aanmerking voor een verrassingsprijs. Alle andere Afdelingen worden uitge-

daagd om deze score, of een hogere, te halen in de laatste periode tot 31 december aanstaande. In het eerste ledenummer van 1999 wordt de definitieve uitslag van de contributie-actie bekend gemaakt.

Droomvakantie in 't bergstadje Bad Bentheim

Dat kan in het gezellige familiehotel Grossfeld in het schilderachtige kuuroord Bad Bentheim, 10 km over de grens bij Oldenzaal (NL). U logeert in gerieflijke kamers met ligbad, toilet, KTV, telefoon en minibar. Zwembad (30°), sauna, solarium, bowling, bar en Konditorei.

Luxe arrangementen: 4-daags (3n.) DM 285,- p.p.
6-daags (5n.) DM 440,- p.p.

Halfpension: elke dag gevarieerd ontbijtbuffet en cullinair diner.

Tevens aantrekkelijke weekend- en meerdaagsarrangementen. Vraag de gratis brochure aan!

Hotel Grossfeld
Bad Bentheim - Duitsland

Bel (053) 435 32 46 (NL) / 0049 5922 828 (D) of fax 0049 5922 4349 (D)

HOTEL SPIJKER gevestigd sinds 1751 Kerst in de heerlijkheid "beek"

*Arrangementen van 24 t/m 27 December inclusief diners en vele extra's vanaf f 323,75 p.p. *Oudejaarsparty incl. overnachting/buffetten en drank vanaf f 171,25 p.p.

Voor informatie Hotel Spijker
Rijkstraatweg 191
6573 CP Beek (bij Nijmegen) Tel.: 024 6841295.

Langs Limburgse wegen

Fractievoorzitter Jaap de Hoop Scheffer ging op 20 november jongst leden op werkbezoek in Limburg, met in zijn kielzog de Tweede Kamerleden Maria van der Hoeven, Theo Stroeken, Gerd Leers en Camiel Eurlings en Europarlementariër Ria Oomen. De gehele dag stond in het teken van de wegen en knooppunten in Limburg.

De Kamerleden worden in Maastricht op het Bedrijventerrein De Geusselt ontvangen door de wethouders Wim Kuiper en Theo Bovens, gedeputeerde Jean Bronckers en statenlid John Claessens. De opzet van de dag is duidelijk; niet in zaaltjes maar ter plekke de knooppunten bekijken. Gelukkig is het weer goed; (vries-) kou maar met een helder zonnetje. Het gezelschap gaat naar het dichtbij liggende kruispunt waar de A2 dwars door Maastricht snijdt. Het gaat over de 60.000 voertuigen die hier per dag langskomen, het file-probleem en de stank en geluidsoverlast voor de omwonenden aan de President Rooseveltlaan. Van Amsterdam naar Milaan kom je vier stoplichten tegen en deze staan allemaal in Maastricht. Het kabinet-Kok heeft de A2 een lokaal probleem genoemd maar ten minste 30% van het verkeer is internationaal. Jaap de Hoop Scheffer benadrukt het belang van de achterlandverbindingen; Limburg moet worden gezien als "de handen naar Europa".

Aanleg A74

Het middagedeelte begint illustratief; de auto van De Hoop Scheffer komt vast te staan op de Napoleonbaan. De noodzaak van aanleg van de A73, waardoor de N271 en N273 ontlast worden, wordt hiermee overtuigend aangetoond. De buurtbewoners van de Klagenfurtlaan tonen gelukkig veel begrip voor de opgelopen vertraging. Venlo's CDA-Kamerlid Theo Stroeken geeft met burgemeester Strijen en wethouder Paul Stelder een toelichting. Het gesprek moet op luide toon gevoerd worden, omdat de sprekers nauwelijks verstaanbaar zijn door het langrazende verkeer. Door het ontbreken van de A74, nota bene maar drie kilometer snelweg, denderen dagelijks meer dan vijfduizend vrachtauto's over deze tweebaansweg. Er is nog geen aansluiting op de Duitse autobaan, die direct over de

grens begint. Venlo heeft er genoeg van; er is zelfs al bedreigd om de weg tijdelijk te sluiten in verband met "werkzaamheden". Ook hier wordt een probleem als lokaal aangeduid door het kabinet, terwijl het gaat om een internationaal belangrijke verkeersader.

De Hoop Scheffer kan zich de zorgen van de buurtbewoners goed voorstellen. Deze weg moet met spoed worden aangelegd. Bewoners en pers vragen, -terecht-, kritisch door. Waar haalt het CDA dan het geld vandaan? De Hoop Scheffer ziet drie bronnen voor financiering voor de knelpunten in Limburg. Het terugdraaien van de voorfinanciering van de Betuwelijn, waar de overheid (te) veel geld heeft 'voorgeschoten'. De "gekke koeientunnel" van de HSL kan goedkoper worden aangelegd door deze te verzinken in plaats van boren. Dit levert minimaal 400 miljoen op. Als derde bron noemt hij regionale private financiering in plaats van

landelijke. Door het regionale bedrijfsleven beter bij beslissingen te betrekken, ontstaat meer draagvlak, ook financieel gezien. Europarlementariër Ria Oomen belooft zich hard te maken voor aanleg van de A74. Omdat deze weg van internationaal belang is, kan voor de realisering Europees geld worden vrijgemaakt. "Maar dan moet Nederland wel haast maken met de aanleg"

Tot slot gaat De Hoop Scheffer naar de Duitse grens waar de burgemeester van de Duitse buurgemeente Nettiehal staat met de plaatselijke CDU-fractie leider. De dag wordt afgerond met enkele optredens in de regionale media. De Hoop Scheffer geeft daar een overzicht van zijn indrukken van de dag. De hartelijke ontvangst ging hand in hand met een goede, informatieve discussie over de infrastructurele problemen van Limburg. De Hoop Scheffer is weer een stuk wijzer geworden over de Zuidelijkste provincie.

Jaap de Hoop Scheffer in gesprek met een Duitse journalist en de burgemeester van Nettiehal (met hoed) Uiterst rechts kamerlid Theo Stroeken.

(foto: Dirk ...)

Eerste tien CDA-kandidaten voor de Euroverkiezingen

Vorige maand heeft het CDA-bestuur de ontwerp-kandidatenlijst voor de verkiezingen voor het Europees Parlement, die op 10 juni 1999 worden gehouden, samengesteld. Deze ontwerp-lijst wordt nu door de geledingen van het CDA beoordeeld; in februari stelt het CDA-congres de definitieve lijst vast. Wij vroegen de beoogde lijststaanvoerder Hanja Maij-Weggen iets over de kandidaten te vertellen.

Bent u tevreden met de CDA-lijst voor de komende Euroverkiezingen?

"Ja en nee. Ja, omdat er prima mensen op staan en omdat alle leden van de huidige CDA-delegatie, die beschikbaar waren om te blijven, bij de eerste tien kandidaten zijn geplaatst. Dat is goed, want we vormen een prima team met veel steun en vertrouwen bij de achterban, en we hebben een goede positie in de grote EVP-fractie in het Europees Parlement. Tevreden ben ik ook met de nieuwkomers. Maar ik ben tegelijk bezorgd. De meest recente opiniepeilingen zouden, omgerekend voor ons, een teruggang van drie à vier zetels kunnen inhouden. Dat kan enkele van de zeer waardevolle zittende Europarlementariërs hun plaats kosten en onze invloed in de fractie en in het Europees Parlement sterk verminderen. Ik wil mij dus heel sterk inzetten voor een zo goed mogelijk resultaat en vraag de Kamerkringen en afdelingen ons daarbij te helpen. Zelf hoop ik dat we zo zeven à negen zetels kunnen behalen."

Kunt u kort iets over ieder van de eerste tien kandidaten zeggen? Wat zijn hun specialismen en wat is hun achterban?

"Laat ik beginnen bij **Wim van Velzen**. Hij is natuurlijk bekend als oud-voorzitter van het CDA. Sinds 1995 is hij ook voorzitter van de EUCD, de Europese Unie van Christen-Democraten, waaronder met name de christen-democratische partijen in Centraal- en Oost-Europa vallen. Wim speelt een belangrijke rol bij de verwante partijvorming in die landen. In het Europees Parlement houdt hij zich vooral bezig met energiepolitiek, het beleid inzake onderzoek en ontwikkeling, maar ook de telecommunicatie en de informatiesamenleving. Verder onderhoudt hij de contacten met Noord-Brabant, Zeeland en, samen met Peter Pex, de Kamerkring Dordrecht.

Ria Oomen is een van de belangrijkste vice-voorzitters van onze EVP-fractie en de rechterhand van fractievoorzitter Wilfried Martens bij de organisatie van de parlementaire werkzaamheden van de fractie. Verder is zij een vooraanstaand lid van de commissies voor milieu, consumentenbescherming, volksgezondheid en die voor sociale zaken en werkgelegenheid. Ria vertegenwoordigt vooral Lim-

burg en, samen met Bartho Pronk, Noord-Holland.

Onze vierde kandidaat is een nieuweling: **Albert Jan Maat**, nu Kamerkringvoorzitter in Drenthe. Hij zal onze landbouw-specialist Jan Sonneveld, die met pensioen gaat, vervangen en doet dat met de volle steun van de grote landbouworganisatie LTO, waar hij nu werkzaam is. Daarnaast zal hij straks ook met name de contacten met Noord-Nederland onderhouden, het gebied waar hij is geboren, woont en werkt.

Nummer vijf op onze lijst is **Karla Peijs**. Zij vertegenwoordigt vooral Utrecht en Flevoland en (plaatsvervangend) de Kamerkringen Leiden en Gelderland. Zij heeft goede banden met het midden- en kleinbedrijf. Karla is lid van de parlementscommissie voor economische en monetaire zaken, en vooral onze euro-specialiste. Daarnaast is zij lid van de commissie voor regionaal beleid, die gaat over de structuurfondsen, wat belangrijk is voor heel wat regio's in ons land.

Op plaats zes staat weer een nieuweling: **Bert Doorn**, jurist uit Wassenaar, nu secretaris buitenland bij VNO/NCW en voorzitter van de werkgroep internationale samenwerking van het CDA. Hij zal zich straks vooral gaan bezighouden met het werk in de juridische commissie van het parlement, waar we nu een vacature hebben.

Onze zevende kandidaat is de alom bekende **Arie Oostlander**, die vooral Gelderland, Overijssel en Amsterdam vertegenwoordigt. Arie is onze specialist op het gebied van buitenlandse zaken en vluchtelingenbeleid en op dat van de internationale veiligheid en het drugsbeleid. Gevoelige politieke thema's dus.

Bartho Pronk, onze nummer acht, vertegenwoordigt Noord-Holland en Utrecht en is onze specialist op het gebied van sociale zaken en werkgelegenheid en op dat van de begrotingen, twee heel belangrijke Europese thema's. In de commissie sociale zaken is hij woordvoerder voor de hele EVP-fractie. Verder onderhoudt Bartho, die jarenlang bij het CNV werkzaam was, de contacten met de werknemersorganisaties en bonden van ouderen en gehandicapten. Nummer negen is de Rotterdammer **Peter Pex**, die de contacten met Zuid-Holland (met name de Ka-

merkringen Rotterdam en Dordrecht) en Groningen voor ons onderhoudt. Hij houdt zich in onze fractie en in het parlement vooral bezig met Europees cultuur- en mediabeleid en met het externe handelsbeleid. Peter is voorzitter van de cultuurcommissie van het parlement. Hij speelde een belangrijke rol bij de keuze voor Rotterdam als aanstaande Europese culturele hoofdstad.

Onze nummer tien is de vierde vrouw op de lijst: **Maria Martens** uit Nijmegen, oud-voorzitter van CDA Nijmegen en nu secretaris van het Verband van katholieke maatschappelijke organisaties. Een prima vrouw voor ons, met veel internationale contacten in kerkelijke kring en een gedegen ideologische achtergrond."

U hebt uzelf vergeten...

"Ja, ik sta ook in de eerste plaats voor ons CDA-team en ben vooral delegatievoorzitter, die de contacten met het partijbestuur, het dagelijks bestuur en de CDA-fracties in Tweede en Eerste Kamer onderhoudt. In de afgelopen periode heb ik me vooral beziggehouden met het Verdrag van Amsterdam, met ontwikkelings-samenwerking en met mensenrechten. Verder onderhoud ik specifieke contacten met Drenthe en Friesland, met de Kamerkringen Leiden en Den Haag, en natuurlijk met Brabant, waar ik woon. Maar als delegatievoorzitter ben je er eigenlijk toch voor het hele land."

Evert Mathies

Hanja Maij-Weggen: "Zelf hoop ik dat we zeven à negen zetels behalen."

(foto: Dirk Hol)

Op zoek naar een logischer verdeling van de financiële lasten in de EU

Op het moment dat ik deze regels schrijf, staan de EU-regeringsleiders op het punt hun Eurotop in Wenen te beginnen. Als u ze leest is die bijeenkomst al weer achter de rug. De agenda behelst in ieder geval de vraag of verdere discussie over de herziening van het EU-landbouwbeleid (Agenda 2000) wel zin heeft nu het twijfelachtig is of daarvoor wel de benodigde financiële middelen beschikbaar zullen komen. Want het staat als een paal boven water dat het voorgestelde beleid ten behoeve van de EU-landbouw tientallen procenten meer zal gaan kosten. En dat terwijl inmiddels zeven à acht lidstaten in de Raad van Ministers van Financiën hebben laten weten alle begrotingscategorieën te willen bevriezen op het niveau van 1999 (met alleen correcties voor inflatie).

Om uit de impasse te geraken ligt er thans openlijk een idee op tafel om een deel van de inkomenscompensaties rechtstreeks uit de nationale begrotingen te betalen, de zogeheten co-financiering. Daarmee zou men twee vliegen in één klap kunnen slaan: men zou het EU-landbouwbudget op het huidige niveau kunnen handhaven en bovendien de lasten die het landbouwbeleid nu eenmaal met zich meebrengt evenwichtiger over de lidstaten kunnen verdelen.

Als nadeel wordt vaak genoemd, dat dit zou leiden tot een hernationalisatie van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Ik ben voor dat laatste niet zo bezorgd. Vroeger vreesden we concurrentievervalsing of het terugkeren naar uiteenlopende prijzen tussen de lidstaten en het stiekem weer invoeren van grensbeschermende maatregelen onderling. Maar die fase van bedreiging van de eenheidsmarkt hebben we voorgoed achter ons gelaten.

De Commissie heeft in haar voorstellen ook de vereiste opgenomen dat degenen die inkomenscompensaties ontvangen, moeten voldoen aan normen van goed met milieu en natuur omgaan. Dat lijkt voor het behouden van een groot draagvlak bij de bevolking een goede gedachte. Toch kunnen deze eisen alleen maar per regio of per nationale lidstaat worden geformuleerd en gecontroleerd. Het ligt mijns inziens voor de hand om

het stellen van deze milieunormen te koppelen aan de eerder genoemde co-financiering. Op deze manier zouden ook de nationale parlementen weer een logische betrokkenheid bij een deel van de formulering en uitvoering van de in Brussel op hoofdlijnen bepaalde gemeenschappelijke landbouwpolitiek kunnen krijgen. De hoofdmoot van het gemeenschappelijk

Einde misbruik Eurovergoedingen in zicht

Begin december heeft het Europees Parlement een besluit genomen over een nieuw salaris en vergoedingensysteem dat een einde moet maken aan het ergelijke misbruik van met name het Europese vergoedingensysteem. Het parlement keurde een voorstel goed waarin leden van het Europees Parlement, ongeacht het land van herkomst, hetzelfde salaris zullen ontvangen met een kostendekkend vergoedingensysteem. Voor de hoogte van het salaris werd het gemiddelde genomen van de salarissen van de nationale parlementsleden. Voor Europarlementsleden uit bijvoorbeeld Zweden, Finland, Spanje en Portugal betekent dat een hoger inkomen en voor parlementsleden uit Frankrijk, Duitsland en Italië een lager salaris. Voor Nederlandse Europarlementsleden betekent de nieuwe regeling een kleine vooruitgang.

Wel mogen zittende Europarlementsleden nog vijf jaar, dus tot 2004, kiezen voor hetzelfde salaris als hun nationale collega's. Nieuwe Europarlementsleden, die in juni 1999 zullen worden gekozen vallen meteen in het nieuwe Europese systeem. De parlementsleden die vallen onder of kiezen voor het Europese systeem, vallen ook onder de lagere Europese belasting, maar hebben dan geen aftrekposten meer. Wie nog vijf jaar voor het nationale systeem kiest valt onder het nationale belastingstelsel.

De grootste ergernis was het misbruik van het vergoedingensysteem, met name voor wat betreft de reiskosten. Dat zal afgelopen zijn omdat alleen nog op basis van vliegtuig- en treintickets wordt

Europa

landbouwbeleid moet wel als volledig door de EU te bepalen en te betalen beleid gehandhaafd blijven.

Jan Sonneveld

vergoed. Wie met de auto komt moet dat bewijzen en ontvangt dan een lagere km-vergoeding dan nu. Het oude bekritiseerde pensioenstelsel wordt afgebouwd

en na een maximale overgangstermijn van vijf jaar overgenomen door een Europees pensioenstelsel. Wie meteen kiest voor het gelijke Europese salaris valt ook direct onder het nieuwe Europese pensioenstelsel.

Al met al is er straks sprake van een redelijk inkomens- en vergoedingensysteem dat misbruik uitsluit. Het door het Europees Parlement goedgekeurde nieuwe salaris en vergoedingensysteem moet ook nog worden goedgekeurd door de Europese Raad in Wenen. We hopen dat dat ook gebeurt, want het is diezelfde Europese Ministerraad die een eenvormig statuut voor de leden van het Europees Parlement twintig jaar heeft opgehouden en pas bij het Verdrag van Amsterdam voor één salaris voor alle Europarlementsleden heeft besloten.

Laten we hopen dat de discussie over de Eurosalarissen en vergoedingen binnenkort definitief wordt afgesloten. Het einde van het misbruik van de Eurovergoedingen is nu in elk geval in zicht.

Hanja Maij-Weggen
voorzitter van de CDA-delegatie in het Europees Parlement

Millenniumprobleem internationaal aanpakken

Het millenniumprobleem krijgt Nederland langzaam in de greep. De berichtgeving in de media neemt - gevoed door rapportages en uitlatingen van politici - gestaag toe. Inmiddels liggen ook de eerste millenniumboekjes in de winkel en is het slechts wachten op een grote Hollywoodproductie over dit onderwerp. De bewustwording over het millenniumprobleem in vitale sectoren in veel landen om ons heen laat echter nog veel te wensen over. Dit blijkt uit een rapport van de Europese Commissie dat onlangs openbaar is gemaakt. Gelet op de grensoverschrijdende gevolgen van het millenniumprobleem is internationale samenwerking essentieel. Een nationale aanpak - hoe goed ook - volstaat niet. De CDA-delegatie in het Europees Parlement hamert daarom voortdurend op de noodzaak om met spoed de internationale samenwerking en coördinatie te versterken.

Tot de Europese landen die het verst gevorderd zijn met de aanpak van het millenniumprobleem behoren Engeland, Ierland, de Scandinavische landen en Nederland. Uit een recent onderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt echter dat ongeveer 2500 Nederlandse bedrijven met vijf of meer werknemers verwachten dat hun vitale software eind 1999 niet millenniumbestendig zal zijn. Bij nog eens vierduizend bedrijven bestaat hierover grote onzekerheid. Met nog slechts twaalf maanden voor de boeg is dus haast geboden. Daarom moeten bedrijven en andere organisaties worden aangespoord om hun computersystemen te inventariseren, te testen, te analyseren en vervolgens te repareren of te vervangen, hetgeen ook in ons land geen overbodige luxe is. Maar het gaat niet alleen om het bedrijfsleven. Ook de overheden en maatschappelijke organisaties, denk aan ziekenhuizen, moeten hun maatregelen nemen.

We willen allemaal dat de nooddiensten, de energievoorziening, de politie, en de intensive care-afdeling van ziekenhuizen ook na 1 januari 2000 blijven functioneren. Uit een belronde die we gemaakt hebben, blijkt dat vooral kleinere gemeenten nog veel moeten doen om ervoor te zorgen dat zij op tijd millennium-proof zijn. Maar ook bij u in de buurt kan het geen kwaad eens te informeren bij de woningcorporatie wanneer bijvoorbeeld de lift millenniumproof wordt gemaakt. Een blind geloof dat de techniek 'het wel op tijd zal oplossen' is een verkeerde houding. Als burgers kritisch rondkijken in de eigen omgeving en vragen gaan stellen, wordt het bewustzijn bij een ieder vergroot om tijdig de juiste maatregelen te treffen.

Ketenproblematiek

Eén van de problemen van het millenniumvraagstuk is de zogenaamde ketenproblematiek, dat wil zeggen veel systemen hangen met elkaar samen. Een voorbeeld:

Nederland importeert 16% van haar elektriciteit uit omliggende landen. Als Nederland de zaken wel voor elkaar heeft, maar Noorwegen of Frankrijk niet, dan kan bij ons ook de stroomvoorziening uitvallen omdat het totale net in Nederland dan te weinig elektriciteit kan leveren.

Verouderde centrales

Veel berichten verschijnen over de verouderde kerncentrales in Midden- en Oost-Europa. Onheilsprofeten voorspellen zeker twintig nieuwe Tjernobil-rampen per 1 januari 2000, omdat deze centrales niet tijdig zijn aangepast, onder meer als gevolg van gebrek aan geld. Nu valt er met de veiligheid van mensen en het milieu niet te spotten, en extra voorzichtigheid is nodig. Het probleem is echter dat er nog onvoldoende duidelijk is of zich problemen zullen voordoen. De verouderde centrales worden hoofdzakelijk mechanisch gestuurd en zijn dus niet afhankelijk van computers en software. Maar een koelsysteem kan met behulp van westerse technologie wel computergestuurd zijn; er is een laag niveau aan veiligheids-

cultuur; de toelevering aan het elektriciteitsnet kan in gevaar komen door andere storingen etc. Daarom dringen wij er voortdurend bij de Europese Commissie op aan dat zij samen met andere internationale organisaties een maximale inspanning levert om de risico's weg te nemen.

Samenwerken

Omdat het millenniumvraagstuk alleen maar doelmatig internationaal kan worden aangepakt, werken de twee CDA-fracties, in de Tweede Kamer (met name Maria van der Hoeven) en de EVP-fractie in Brussel (met name ondergetekende) zeer nauw samen. Samen om Paars II en de Europese Commissie achter hun voden te zitten om tijdig de noodzakelijke maatregelen te treffen. Uw suggesties zijn van harte welkom.

Wim van Velzen

Suggesties kunt u sturen naar: WGVELZEN@europarl.eu.int, of telefoon: 0416-33 61 35 fax: 0416-56 03 37

Meer informatie over het millenniumprobleem kunt u vinden op de volgende websites: Millennium Platform Nederland: <http://mp2000.nl> Europese Commissie: <http://www.ispo.cec.be/y2keuro>

Het millenniumprobleem krijgt steeds meer aandacht.

(foto: ANP)

Wat doen Euoparlementariërs?

Deze keer Hanja Maij-Weggen, voorzitter CDA-delegatie Europees Parlement en kandidaat-lijsttrekker bij de Europese verkiezingen van 10 juni 1999

Maandag 23 november

De maandagochtend begint rustig op het eigen kantoor met de afwerking van de post van de afgelopen week. De eerste spreekbeurtaanvragen voor de verkiezingscampagne van volgend jaar komen al binnen. Tegen half twee rijd ik naar Brussel, waar om drie uur de vergadering van de mensenrechtencommissie begint. Maar er blijkt een Nederlandse tv-ploeg van Netwerk in huis te zijn voor een uitzending over de bouw van een oliepijp in Tsjaad en Kameroen. Volgens Netwerk zal de Wereldbank een kritisch rapport over de pijpleiding uitbrengen waaruit zou blijken dat er veel te weinig rekening wordt gehouden met milieu-aspecten en met de bewoners van de gebieden waar de pijpleiding doorheen zal lopen. Ik kan melden dat ook de Europese Investeringsbank betrokken is en dat we de Europese Commissie zullen vragen de situatie te beoordelen. Ook de Europese Investeringsbank moet geen projecten steunen die niet deugen.

Dinsdag 24 november

In de ochtend woon ik een vergadering bij van de institutionele commissie van het parlement. Het belangrijkste thema betreft een rapport over de rol van de Europese Commissie en de wijze waarop de Europese Commissie wordt gekozen. In ons land is de discussie daarover ook al weer opgelaaid, met als centrale vraag: Wie wordt de nieuwe Nederlandse Euro-commissaris volgend jaar? Wanneer Kok II het niet eens kan worden over een nieuwe Nederlandse commissaris kan men maar het beste Hans van den Broek laten zitten. Die doet dat werk immers prima. Dan volgt een lunch met een Antilliaanse delegatie onder leiding van oud-premier Maria Liberia Peters. Morgen vindt een hoorzitting plaats over de verhouding tussen de Europese Unie en de landen in gebieden overzee zoals de Nederlandse Antillen. Ik probeer de delegatie zo goed mogelijk voor te bereiden op de hoorzitting. In de middag volgt een vergadering

van de parlementscommissie voor ontwikkelingssamenwerking met een lang debat over gedragscodes voor ondernemingen die in de derde wereld werken. Wij zijn voorstanders van dergelijke gedragscodes. 's Avonds werk ik aan mijn speech voor de CDA-partijraad van aanstaande zaterdag.

Woensdag 25 november

Vandaag vindt in de commissie ontwikkelingssamenwerking de hoorzitting met de overzeese gebieden plaats. De Europese Unie telt twintig van deze regio's. De Antillen-delegatie zorgt voor een prima bijdrage. De overzeese gebieden willen het

Hanja Maij-Weggen

(foto: Dirk Hol)

liefst behandeld worden als landen van de Europese Unie zelf, maar in de loop der jaren zijn allerlei restricties ontstaan waaronder nogal wat handelsbeperkingen. De hoorzitting blijkt erg nuttig voor de delegaties, voor de Euoparlementsleden en vooral voor de Europese Commissie die binnenkort met een beleidsnota komt.

's Middags spreek ik een groep Haagse ambtenaren toe op bezoek in het Europees Parlement. Ik leg nog eens uit dat het CDA in Brussel helemaal niet in de oppositie zit. Hier dragen we volop verantwoordelijkheid.

In de namiddag een lange fractievergadering over het nieuwe statuut voor de Euoparlementsleden met sluitende onkostenvergoeding. Dit statuut moet een einde maken aan gebleken misbruik.

Donderdag 26 november

Eerst nog stemmingen in de parlementscommissie voor ontwikkelingssamenwerking, waaronder een rapport van mijzelf over Europese hulp gelden (400 miljoen) voor Zuid-Afrika, dat unaniem wordt goedgekeurd. Dan begin ik een lange rit naar Noord-Nederland voor een bezoekje aan mijn hoogbejaarde moeder in Emmen (glashelder is ze nog) en vervolgens naar Appingendam voor een spreekbeurt voor de regionale CDA-afdelingen: een plezierige ontvangst, een goedgevulde zaal en een positieve stemming. Ik spreek vooral over de C van het CDA, over werkgelegenheid in Noord-Nederland en natuurlijk over Europa. Om half elf rijd ik terug naar Amsterdam waar ik de nacht bij een van mijn dochters doorbreng.

Vrijdag 27 november

Een beetje uitgeslapen, lekker ontbijtje en dan op naar de TV-studio aan de Plantage Middenlaan in Amsterdam voor een optreden als gast van de week in Middageditie. De uitzending loopt prima. Felix Meurders heeft onze dagboekenserie gelezen en dat blijkt een goede manier om te weten wat Euoparlementsleden zoal doen. We praten nog even na en dan vertrek ik naar Eindhoven om me voor te bereiden op de Partijraad van morgen waar ik voorgedragen zal worden als lijsttrekker voor de Europese verkiezingen in 1999. Ik leg de laatste hand aan mijn speech voor morgen.

Zaterdag 28 november

Vroeg weg naar Rotterdam waar de na-jaarspartijraad dit jaar wordt gehouden. Het congresgebouw van de Erasmusuniversiteit is mooi versierd met CDA-vlaggen. Binnen zie ik veel bekenden en blijf zolang met CDA'ers uit de regio aan de koffie dat ik binnen gehaald moet worden om mijn voordracht tot lijsttrekker aan te horen, het instemmend applaus in ontvangst te nemen en mijn speech te houden. De partijraad is tevreden met deze Euro-lijsttrekker, de lijst en de speech. Bloemen en gelukwensen volgen. Toch zal deze partijraad hele andere accenten krijgen. Jammer.

Hanja Maij-Weggen

voorzitter van de CDA-delegatie in het Europees Parlement

In juli van dit jaar moest ik melden dat een ernstige kwaal mij geruime tijd van het werk zou houden. De behandeling daarvan is succesvol gebleken en is onlangs beëindigd. In januari aanstaande zal ik mijn werkzaamheden kunnen hervatten. Na een periode van beklemmende onzekerheid en indringende poliklinische behandeling ben ik dankbaar en blij nu dit bericht te mogen verzenden.

In de afgelopen maanden hebben heel veel mensen met ons meegedeeld. Brieven, telefoongesprekken, bloemen, boeken en andere blijken van grote belangstelling en hartelijke steun hebben ons gezin zeer geholpen om deze moeilijke periode door te komen. Het opeens schaduwrijke leven is door die persoonlijk getinte reacties warm en ruim verlicht. Nu we weer opgelucht een nieuwe start mogen maken, zullen wij dit intensieve medeleven in dankbare herinnering bij ons blijven dragen.

Graag wens ik u en de uwen intussen mede namens mijn vrouw Jannneke en onze kinderen Eduard, Cristine en Henriëtte plezierige feestdagen toe.

Met hartelijke groeten,
Elco Brinkman

ferenties steeds centraal. Daarom geen lange inleidingen, maar volop gelegenheid tot discussie in deelsessies aan de hand van korte statements en stellingen. In Nijmegen zal op 17 april de politieke slotconferentie plaatsvinden waaruit richtinggevende aanbevelingen moeten voortvloeien.

Tezijntijd kunt u zich via een aanmeldbon in de CDA-bladen opgeven voor één of meerdere conferenties. Introducties zijn van harte welkom. Voor informatie kunt u contact opnemen met het WI, telefoon 070-3424870.

Onderzoek winst en verlies bij raadsverkiezingen

Het bestuur van de CDA-bestuurdersvereniging heeft besloten onderzoek te laten doen naar de succes- en faalfactoren die van invloed zijn geweest op het resultaat van het CDA bij de raadsverkiezingen van 4 maart jongstleden. Via een enquête onder de raadsfracties en de gemeentelijke CDA-afdelingen hoopt men te achterhalen wat de oorzaken zijn van het feit dat het CDA op 4 maart in tientallen gemeenten winst heeft geboekt, terwijl in andere plaatsen verlies is geleden en in de meeste gemeenten het aantal raadszetels gelijk is gebleven. De vragenlijst is in de eerste helft van december verzonden naar de voorzitters van alle raadsfracties en de secretarissen van de Gemeentelijke Afdelingen. Centraal in de enquête staat de vraag hoe de raadsfractie in de vorige periode heeft geopereerd en hoe de gemeentelijke afdeling en de kandidaten zich hebben

voorbereid op de raadsverkiezingen. Een hoge respons op de enquête is van belang voor de mate waarin aan de uitkomsten bepaalde conclusies kunnen worden verbonden. Conclusies waarmee de partij en de Bestuurdersvereniging, maar evenzeer raadsfracties en Gemeentelijke Afdelingen hopelijk hun voordeel kunnen doen.

Kaderschool 1999 weer van start

Het blok van de kaderschool over uitgangspunten en achtergronden van de christen-democratie wordt vanaf januari aanstaande in Rotterdam en Zwolle gehouden. In Utrecht wordt het blok over beleidsterreinen en provinciale thema's gegeven op maandagavond. De deelnemersbijdrage is per blok f 350,-. Aanmelden en informatie bij het Steenkampinstituut, telefoon 070-3424861.

Wat is verschenen

Bestuursforum

In het decembernummer van Bestuursforum, dat aan het einde van deze maand verschijnt, stipt redactievoorzitter drs. H.J. Kaiser een aantal zaken aan die van belang zijn voor CDA-raadsleden om als bestuurder en volksvertegenwoordiger goed te kunnen functioneren. Belangrijkste trefwoorden: open communicatie, concreetheid, oplossingsgerichtheid, permanente campagne en 'emotionele intelligentie' (inlevingsvermogen).
Mevrouw J. Creemers, alge-

korte termijn gebeurt zullen we de aansluiting bij de generatie van de toekomst missen. Voor informatie kunt u contact opnemen met het CDJA, telefoon 070-3424850.

Ouderenconferenties

Op initiatief van het Wetenschappelijk Instituut en in nauwe samenwerking met partij, Ouderenplatform en Steenkampinstituut, wordt in het voorjaar van 1999 een regionale conferentiecycclus georganiseerd over het ouderenrapport 'Respect'. Deze cyclus heeft tot doel om verschillende generaties met elkaar in gesprek te brengen over de wijze waarop jong en oud met elkaar samenleven. Tijdens drie werkconferenties zal intensief gediscussieerd worden aan de hand van concrete onderwerpen zoals het belang van vrijwilligerswerk, leefbaarheid, leeftijdsdiscriminatie, combinaties van zorg en arbeid, computertijdperk, identiteit. De eerste werkconferentie wordt gehouden in Zwolle op 13 februari, gevolgd door Amsterdam op 20 februari en Bergen op Zoom medio maart. Inbreng door de deelnemers staat op deze con-

CDJA-manifest De toekomst aan ons!

Het CDJA heeft onlangs een toekomstmanifest gepresenteerd met de titel 'De toekomst aan ons! Toekomstmanifest voor de christen-democratie'. De christen-democratie staat voor een aantal belangrijke keuzes die erg bepalend zijn voor de toekomst. Keuzes die snel moeten worden gemaakt en waar lef voor nodig is. Het is nu of nooit. Het CDA moet af van zijn betutteld, kerks en conservatief imago. Het moet op authentieke wijze in gesprek raken met de moderne cultuur. Dit betekent dat het CDA een christen-democratische partij is en geen christelijke. Het moet zijn angst voor nieuwe ontwikkelingen laten varen en deze zien als uitdagingen. Nu het CDA van georganiseerde kaderpartij verandert in een netwerkpartij moeten ook de vormen daaraan worden aangepast, zoals bijvoorbeeld meer dynamische partijbijeenkomsten. Daarbij moet de partij openheid uitstralen en een katalysator zijn voor onrustgevoelens in de samenleving. Als oppositiepartij heeft het CDA de rol de vertolker te zijn van wat er leeft in de samenleving. Als dit niet op

Bart en Klaasje Eisses werken een dag samen in politiek Den Haag

Bart Aupers is 12 jaar oud en zit in de groep 8 van de basisschool. Hij is geïnteresseerd in politiek en wil later minister worden. CDA-Tweede Kamerlid Klaasje Eisses heeft Bart onlangs uitgenodigd voor een dagje Tweede Kamer. Bart wist niet dat kamerleden het zo druk hebben. Lange tijd zat hij op de politieke tribune, hij hield zijn fotocamera in aanslag om alle bekende 'koppen' vast te leggen. Zijn favoriet is Paul Rosenmöller. Uitgebreid heeft Bart het Binnenhof bekeken. Als afsluiting van een lange en hectische dag hebben Bart en Klaasje samen gegeten in het Kamerrestaurant. Op de foto Bart in gesprek met Klaasje Eisses en Jaap de Hoop Scheffer.

(foto: Dirk Hol)

meen directeur van PLAN-Praktijk en voorzitter van het CDA-Vrouwenberaad, schetst de problematiek van mensen met schulden en wat daar via integrale schuldhulpverlening aan te doen is. Verder in dit nummer onder meer een verslag, door drs. P.W. Tetteroo, van een gesprek met de fractievoorzitters in Heerlen, Kerkrade, Roermond en Sittard over de collegevorming en de positie van het CDA in deze Limburgse gemeenten en een bijdrage van mr. dr. L.A. van Splunder over de evaluatie van de Politiewet, de passages over de politie in het regeerakkoord en de begroting 1999 van Binnenlandse Zaken. Bel of schrijf voor een abonnement of een gratis proefnummer: CDA-bestuurdersvereniging, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag, telefoon 070-3424890, fax 070-3643417.

CDA-logo

Voor advertenties, folders en dergelijke is het CDA-logo

verkrijgbaar, zowel als print als op floppy. U kunt dit aanvragen bij de sector Vereniging en Communicatie, telefoon 070-3424817.

Kerstvakantie

Het CDA-huis is tijdens de kerstvakantie gesloten van 24 december 1998 tot en met 3 januari 1999. Vanaf maandag 4 januari is het CDA-huis vanaf 11.00 uur weer bereikbaar.

Radio

De uitzendingen van het CDA op de radio zijn te beluisteren via Radio 5 van 17.50 uur tot 18.00 uur op vrijdag 25 december en 15 januari.

Televisie

De uitzendingen van het CDA op televisie zijn te zien op:

- maandag 4 januari op Nederland 2 om 15.53 uur,
- maandag 18 januari op Nederland 2 om 15.53 uur,

Service en informatie

- maandag 18 januari op Nederland 3 om 17.52 uur,
- dinsdag 2 februari op Nederland 1 om 11.54 uur,
- dinsdag 2 februari op Nederland 1 om 19.00 uur,
- woensdag 17 februari op Nederland 2 om 15.53 uur,
- woensdag 17 februari op Nederland 3 om 21.52 uur.

kist en kost f 22,50.

De zwarte pen is van het merk Quill en heeft het CDA-logo in de top. De stijlvolle pen is navulbaar, wordt geleverd in een kartonnen geschenkdoosje en kost f 22,50. (De prijzen zijn exclusief verzendkosten.) Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Carina Hoff, telefoon 070-3424817.

Ledeninformatielijn

Met al uw vragen over het lidmaatschap kunt u direct terecht bij de ledeninformatielijn. De ledeninformatielijn is geopend van maandag tot en met donderdag tussen 13.00 en 15.00 uur. Het telefoonnummer is: 070-3424869.

Nieuwjaarsreceptie

De nieuwjaarsreceptie van het CDA-Partijbestuur zal plaatsvinden op maandag 4 januari aanstaande van 17.00 uur tot 19.00 uur in het CDA-huis aan de Dr. Kuyperstraat 5 te Den Haag.

Actie opzeggers

Partijvoorzitter Hans Helgers heeft 2.500 leden, die in 1998 hun lidmaatschap hebben opgezegd, aangeschreven met het verzoek of zij dit willen heroverwegen.

Relatiegeschenken

Twee nieuwe geschenken zijn vanaf 5 januari 1999 te bestellen bij het CDA: een fles wijn en een pen. De wijn is een rode bordeaux in een fles met CDA-etiket. De wijn wordt geleverd in een stevige houten

Bijeenkomst Kamerkringsteunpunten

De medewerkers van de steunpunten van Provinciale Afdelingen en Kamerkringen zullen op dinsdag 12 januari 1999 bijeenkomen. Deze dag zal in het teken staan van de Provinciale Statenverkiezingen. Landelijk campagnecoördinator Cees Bremmer zal een toelichting geven.

Bijeenkomst Verenigingsconsulenten

De Verenigingsconsulenten zullen op 29 januari 1999 bijeenkomen op het Partijbureau. Op deze dag zal onder andere aandacht worden besteed aan de Provinciale Statenverkiezingen. Landelijk campagnecoördinator Cees Bremmer zal een en ander toelichten. In het middagedeelte zal een ontmoeting plaatsvinden met kandidaat-partijvoorzitter Marnix van Rij.

Spreekbeurten

Friesland
woensdag 6 januari
J. Atsma, Gebouw Pro Rege,
Oostenburgstraat 3, Kollum,
19.45 uur.

Drenthe
vrijdag 8 januari
H. Maij-Weggen, motel Van
der Valk, Assen, 20.00 uur.

Overijssel
donderdag 21 januari K. Peijs,
Hervormd Centrum, Kerkplein
1, Markelo, 20.00 uur.
maandag 25 januari
Th. Rietkerk, wijkcentrum
Holtenbroek, Beethoven 384,
Zwolle, 14.00 uur.

Gelderland
donderdag 7 januari
K. Peijs, chalet Brakkenstein,
Nijmegen, 12.00 uur

Utrecht
vrijdag 29 januari
B. Pronk, SSR-Reunistenorga-
nisatie, Bilthoven, 20.00 uur.

Noord-Holland
woensdag 6 januari
B. Pronk, Burcht van Berlage,
Henri Polaklaan 9, Amster-
dam, 20.00 uur.

Zuid-Holland
maandag 18 januari
A. van Ardenne, De Kastanje-
hof, Kwintsheul, 19.45 uur.
maandag 25 januari
M. van Rij, CDA-Rijswijk,
Schouwburg, 20.00 uur.
dinsdag 26 januari
Th. Rietkerk, restaurant
'Kampagne', Troelstrastraat 5
Hardinxveld-Giessendam,
20.00 uur.

Limburg
woensdag 13 januari
M. van der Hoeven, M.M.C.,
Van Sonsbeecklaan 3, Beek,
20.00 uur.
donderdag 21 januari
R. Oomen-Ruijten, restaurant
Valuas, Urbanusweg 9, Venlo,
17.00 uur.
maandag 25 januari
R. Oomen-Ruijten, Gemeen-
schapshuis Helden, Helden,
20.00 uur.
J. de Hoop Scheffer, ALV
CDA-Venlo, 20.00 uur.

Jubileumboek Basisgroep Sociale Zekerheid aangeboden

Tijdens het 12,5-jarig jubileum van de Basisgroep Sociale Zekerheid ontving kamerlid Ank Bijleveld uit handen van Wilma Engelen, penningmeester van de Basisgroep, het jubileumboek 'Open Forum'. Hierin zijn bijdragen opgenomen van Europarlementariër Wim van Velzen, kamerlid Jan Peter Balkenende en oprichter Louis Flapper. Het jubileumsymposium op 14 november jl. had als thema 'Sociale Zekerheid, hoezo een tocht door de woestijn'. Ank Bijleveld en Hans Helgers hebben gesproken.

Voor informatie over het symposium en de Basisgroep kunt u contact opnemen met voorzitter Jansen, telefoon 0571-275612.

(foto: Dirk Hol)

Wat kunnen leden doen in en voor de Statenverkiezingen?

plaats zijn stem kan uitbrengen.

2. *Vervoer naar de stembus.*
Het vervoeren van kiezers naar de stembus die daartoe om welke reden ook niet in staat zijn.

3. *Kleur bekennen voor het CDA.*
Door het ophangen van een raam-affiche. Het zo mogelijk plaatsen van een CDA-muurkrant op strategische plek (bill-board) in tuin of erf.
Het benaderen van bekendden in eigen omgeving en netwerken etc.

4. *Meedoen aan campagne-activiteiten.*
In vrijwel elke gemeente is een lokaal campagne-team. Voorzitter of bestuursleden van uw afdeling weten hier meer over.
Daarnaast kan zo nodig het

provinciale CDA-steunpunt (het CDA-huis heeft adressenlijsten als u die onverhoopt niet in eigen provincie kan bemachtigen) benaderen voor meer informatie. Er is altijd een klus te doen.

dig informeert over campagne-activiteiten. En dat zij precies weten bij wie zij terecht kunnen!

Mogelijkheden

De afdeling in de eigen gemeente of wijk heeft een aantal mogelijkheden.

- Het vaststellen van een eigen campagne-plan en samenstellen van een eigen campagne-team.
- Het beplakken van gemeentelijke publicatie-borden
- Het persoonlijk benaderen van eigen leden tot deelname en activiteit.
- Het organiseren van bijzondere activiteiten, zoals bijvoorbeeld een huis-aan-huisbezorgactie
- Het opzetten van een canvasplan. Het op georganiseerde schaal bezoeken van kiezers. Bijvoorbeeld door huis-aan-huis-acties in bepaalde stads of dorpswijken;

**** Hoe kan een lokale of wijkafdeling actief zijn?**

1. *In elke provincie is een provinciaal campagne-team dat de activiteiten binnen uw provincie coördineert.*
Tijdens een recente campagne-workshop bleek opnieuw dat veel (actieve) leden lang niet altijd precies op de hoogte zijn van de lijnen naar hun gemeentelijke en provinciale afdeling. Ook hier speelt doorstroming en mobiliteit van leden een rol. Informatie moet soms steeds worden herhaald.
Het is daarom belangrijk dat de gemeentelijke- (of wijk-) afdeling de leden tij-

Elk lid kan op allerlei manieren bijdragen aan een succesvolle uitslag bij de komende Statenverkiezingen.

1. *Daadwerkelijk gaan stemmen, ook bij verblijfelders.*

* Bij afwezigheid iemands stemoproep voorzien van handtekening aan een gevolmachtigde binnen hetzelfde district overdragen.

* Bij verblijf elders in Nederland, vanwege vakantie of langduriger familiebezoek, tijdig- tenminste 2 weken voor de verkiezingen - via het gemeentehuis in zijn woonplaats een regeling treffen dat men in die andere gemeente cq. verblijf-

Paspoort nieuw lid

Naam: Jolanda Bonnema-Bakker

Woonplaats: Loosdrecht

Geboren: 7 december 1955

Beroep: onderwijzeres en mede-eigenaar van een jachthaven

Waarom ben je lid geworden van het CDA?

"Verleden jaar ben ik samen met mijn man een havenbedrijf begonnen, omdat je dan meer te maken krijgt met de politiek leek het ons goed lid te worden van een partij. De keuze viel vanwege onze persoonlijke overtuiging op het CDA."

Welke drie thema's spreken je het meeste aan in de politiek?

"Allereerst onderwijs, omdat ik daar zelf mee te maken heb. Verder heb ik interesse voor economie en spreekt het thema welzijn mij aan."

Wat zou de partij moeten verbeteren?

"Het CDA zou moeten pleiten voor een werkbare toepassing in de milieuwetgeving."

Lezen: "Ik lees het plaatselijk dagblad en heel veel watersportbladen."

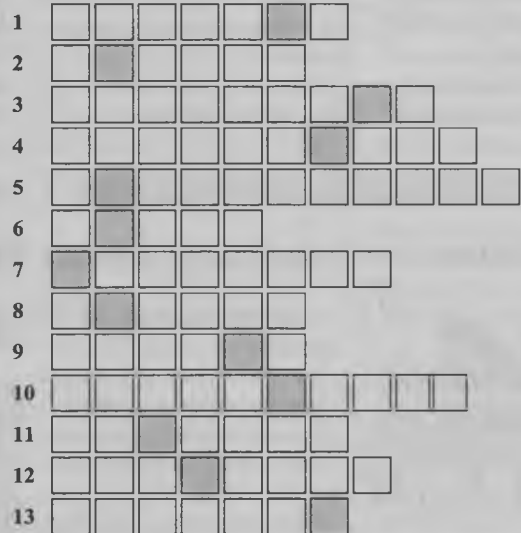
Hobby's: "Ik houd van zeilen, golfen en voor de rest is er weinig tijd voor andere hobby's."

Kerstmotto: "Jezus kwam voor ons op aarde; wat doen wij voor een ander?"

Puzzel '98

Vul de puzzel in (spaties vervallen). De letters in de gearceerde hokjes vormen verticaal de oplossing van de puzzel. Stuur deze voor **15 januari '99** naar het CDA, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag. Onder de goede inzenders worden 3 CD-bonnen verloot.

1. Nederlandse familiefilm naar een boek van Annie M.G.Schmidt
2. Wat is de voornaam van de CDA-kandidaat-partijvoorzitter?
3. Van welke kunstenaar is 'Victory Boogie Woogie', het kostbare kunstwerk dat veel opschudding veroorzaakte?
4. Voor welke parlementaire enquête is Theo Meijer voorzitter?
5. Welke verkiezingen vonden in mei jl. plaats?
6. De orkaan die over Midden-Amerika raasde?
7. Wie is de nieuwe Duitse bondskanselier?
8. Welk land won het Eurovisie Songfestival?
9. Welke Nederlandse schaatster won tijdens de Olympische Spelen goud bij de 1000 meter?
10. Welk Kamerlid stapte na een half jaar uit de CDA-fractie?
11. Welk Kamerlid nam als nr. 29 plaats in de CDA-fractie?
12. Welk land werd wereldkampioen voetbal?
13. Welke stad vierde haar 750-jarig jubileum?

Oplossing puzzel 14 november

De oplossing van de puzzel in het ledennummer van **14 november jl.** is debatpartij. Winnaars van een CD-bon zijn: **P. Schuldink uit Den Ham, C.H. Nummerdor-Kappen uit Nijkerk en J. Beumer uit Otterlo.**

VAN TRIEST VEEVOEDERS B.V.

Hoogeveen

40 jaar specialist in vochtrijke krachtvoerders en ruw veevoer.

UITNODIGING

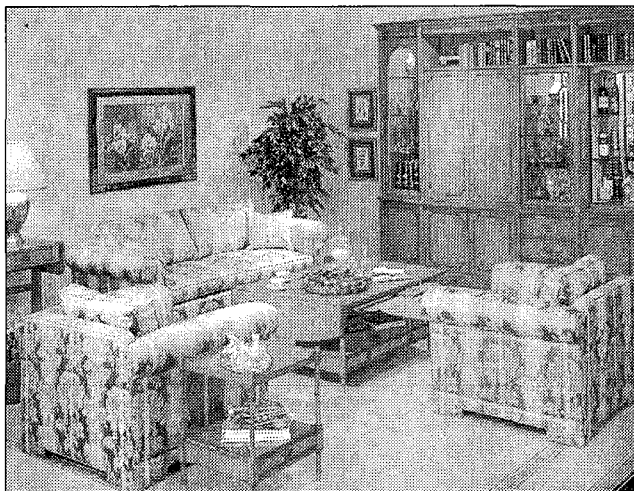
*Bewonder nu onze collectie
Engelse stijlmeubelen*

Optimaal wonen door een perfecte harmonie van stijl en sfeer. De distinctie en de uitstraling van het Engelse stijlmeubel van toen met het comfort en de gebruiksmogelijkheden van nu.

In de traditionals uit de meubelatellers van „Heldense Exclusive” is het beste van twee werelden samengebracht. Juweeltjes van meubelmakerskunst, die de basis vormen voor een individuele leefwereld van allure.

Een unieke meubelcollectie, reikend van secretaire tot eetkamer, van zitmeubel tot wandmeubel tot kantoorinrichting, waaraan geen enkele concessie is gedaan.

U kunt er het beste in het echt kennis mee maken.

Wij wensen u goede kerstdagen en een voorspoedig 1999!

STIJLMEUBELEN - TAPIJEN - GORDIJNEN

„Klassiek Wonen”

®

W. SCHERRENBURG & Zn.

Molenstraat 67 - EDE - Tel. 0318 - 615732

Vrijdag koopavond

Parkeren voor onze deur

MEMISA

MEMISA WERELDDOKTERS VERDIENEN *BLIJVEND* UW STEUN

Ieder mens heeft recht op gezondheidszorg. Daarom werkt Memisa al ruim 70 jaar aan de opbouw van goede gezondheidszorg in 35 landen in Afrika, Azië en Latijns-Amerika. Daarbij wordt altijd samengewerkt met de plaatselijke bevolking. Zo kunnen de lokale krachten met de opgedane kennis steeds meer taken overnemen. Uiteindelijk moet de hulp van Memisa overbodig worden. Memisa zendt elk jaar meer dan 150 artsen, verpleegkundigen en paramedische krachten uit. Het overgrote deel van de hulp bestaat echter uit financiële ondersteuning van projecten die door partnerorganisaties worden uitgevoerd. In de praktijk blijkt steeds weer dat het Memisa-recept werkt. Maar het vergt wel een lange adem. **Word daarom maanddonateur voor f 25,- per maand.** U ontvangt dan twee maal per jaar een brief van een Memisa-arts ter plaatse. Maar ook uw eenmalige gift is van harte welkom. Voor informatie kunt u contact opnemen met de afdeling Communicatie, telefoon: 010 - 206 46 66.

**Werk mee aan structurele medische
zorg in ontwikkelingslanden giro 5657**